

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای کتشرش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

معارف اسلامی و حقوق

Islamic Studies and Law

مقطع کارشناسی ارشد پیوسته

گروه علوم انسانی

پیشهادی دانشگاه امام صادق (ع)

بیت

نام رشته: معارف اسلامی و حقوق

عنوان گرایش:

گروه: علوم انسانی

دوره تحصیلی: کارشناسی ارشد پیوسته

کار گروه تخصصی: حقوق

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: دانشگاه امام صادق (ع)

تاریخ تصویب: ۱۴۰۷/۰۳/۰۱

برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد پیوسته رشته معارف اسلامی و حقوق، در جلسه شماره ۱۶۵ تاریخ ۱۴۰۷/۰۳/۰۱ کمیسیون برنامه ریزی آموزشی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی پذیرفته می‌شوند، قابل اجرا است.

ماده دو- این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته معارف اسلامی و حقوق، مصوب جلسه شماره ۸۸۲ تاریخ ۱۳۹۵/۱۱/۲۳ شورای عالی برنامه‌ریزی شده است.

ماده سه- این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول‌های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاه امام صادق (ع)، پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می‌شود.

ماده چهار- این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر قاسم عموعابدینی

رئیس کمیسیون برنامه‌ریزی آموزشی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه درسی و سرفصل دروس رشته
کارشناسی ارشد پیوسته
«معارف اسلامی و حقوق»

(زمستان ۱۴۰۰)

فصل اول: کلیات برنامه

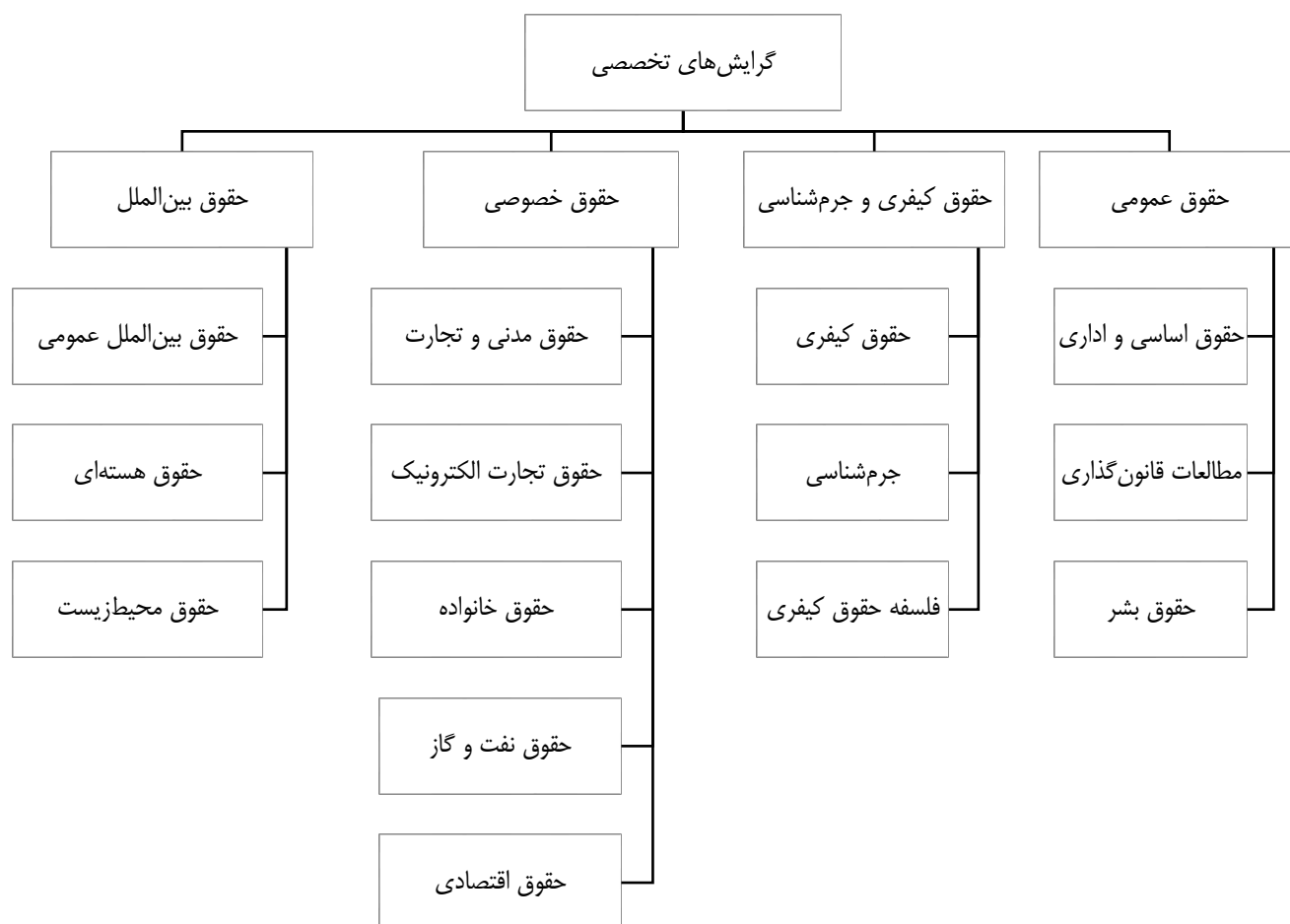
❖ عنوان رشته

عنوان رشته «معارف اسلامی و حقوق» است که هر دانشجو مبتنی بر علاقه و استعداد، در پایان دوره تحصیلی کارشناسی ارشد پیوسته، دارای یک تخصص اصلی و فرعی متناسب است.

رشته کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق» دارای گرایش‌های اصلی زیر است:

- حقوق عمومی
- حقوق کیفری و جرم‌شناسی
- حقوق خصوصی
- حقوق بین‌الملل

ذیل هر یک از گرایش‌های اصلی، گرایش‌های فرعی تخصصی تعریف شده‌اند که عبارتند از:

❖ مقطع تحصیلی

رشته «معارف اسلامی و حقوق» با توجه به ماهیت رشته‌های دانشگاه امام صادق علیه‌السلام در مقطع کارشناسی ارشد پیوسته اجرا خواهد شد.

❖ طول دوره

طول دوره به‌طور معمول ۷ سال و حداقل نیمسال لازم برای دانش‌آموختگی ۱۳ نیمسال تحصیلی می‌باشد.

❖ سابقه رشته

رشته «حقوق» سالیان سال است به‌عنوان یک رشته مستقل در دانشگاه‌های کشور ارائه می‌شود. اما رشته «معارف اسلامی و حقوق» که حاصل برهم‌کنش دانش حقوق با مبانی اسلامی آن است، اولین بار در دوره کارشناسی ارشد پیوسته دانشگاه امام صادق علیه‌السلام و بر اساس مصوبه مورخ ۱۳۷۶/۴/۲۲ شورای عالی برنامه‌ریزی به اجرا درآمد. دانشجویان در این دوره، همزمان با فراگیری کلیه سرفصل‌های مصوب در رشته حقوق، ملزم به گذراندن دروس معارف اسلامی، فقه، اصول فقه، زبان عربی و زبان خارجی بودند که در مجموع موجب ارتقاء سطح کیفی دانش‌آموختگان این دوره گردیده بود. دانش‌آموختگان دوره مزبور به سبب تسلط بر مبانی حقوق در جمهوری اسلامی و نیز مسلح شدن به دو زبان خارجی، قادر بودند تا به شکل عمیقی مسائل و چالش‌های حقوقی کشور را حل کرده و به توسعه و ارتقاء دانش حقوق یاری رسانند. این برنامه آموزشی همچنین موجب شد تا دانش‌آموختگان در زمینه‌های مورد نیاز کشور نظیر قضاوت، عضویت هیئت علمی دانشکده‌های حقوق، مدیریت قضایی، مشاوره حقوقی نهادهای دولتی و حاکمیتی و نیز وکالت دعاوی گام‌های درخشانی بردارند. با این حال، علی‌رغم مزایای برجسته برنامه مزبور، تحولات اجتماعی و ضرورت‌های حقوقی موجب شد تا اساتید و پژوهشگران حقوقی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام این برنامه را متناسب با نیازهای دهه پنجم نظام جمهوری اسلامی ایران ندانند. به همین جهت، به نظر می‌رسد توجه به امور زیر به عنوان رؤس اصلاحات لازم در برنامه درسی رشته معارف اسلامی و حقوق ضروری است:

- ۱) روزآمدسازی محتوای درسی مبتنی بر تحولات اجتماعی
- ۲) توجه به تحولات قوانین و مقررات
- ۳) استفاده از یافته‌های جدید حوزه حقوق اسلامی در برنامه‌های آموزشی
- ۴) ایجاد انعطاف بیشتر از طریق تأسیس دروس اختیاری جدید متناسب با پیشرفت‌های علمی و مسائل روز
- ۵) توجه ویژه به استعدادها و توانمندی‌های متنوع دانشجویان و اساتید
- ۶) پیش‌بینی سازوکار مناسب همسان‌سازی محتوای دروس با یافته‌های جدید علمی و تحولات اجتماعی
- ۷) توجه به شیوه‌های نوین تنظیم برنامه درسی و آموزش آن
- ۸) توجه به نقش اساسی و جدی استاد راهنما در هدایت تحصیلی
- ۹) ورود جدی‌تر به عرصه‌های میان‌رشته‌ای

❖ ضرورت بازنگری رشته

الف) ضرورت ساختاری

به موجب راهبردهای کلان دوازده‌گانه‌ای که رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه‌ای دام‌ظله در ضمیمه حکم انتصاب اعضای هیات امنای دانشگاه امام صادق علیه‌السلام ابلاغ فرمودند، دانشگاه موظف گردید تا تحولات محتوایی و شکلی بنیادینی را در نظام آموزش و پژوهش عملی سازد. بر این اساس، اصلاح و بازنگری برنامه‌ی درسی رشته معارف اسلامی و حقوق ملزم به رعایت چارچوب‌های زیر شد:

۱- ابتدای برنامه درسی بر اساس نظام فکری حاکم بر دانشگاه امام صادق علیه‌السلام^۱

۲- تولید علوم انسانی اسلامی در دو حوزه‌ی نظری و کاربردی^۲

۳- متوازن‌سازی بیشتر محتوا و حجم برنامه درسی^۳

۴- به روزسازی برنامه درسی در جهت پاسخگویی به نیازهای نوظهور انقلاب و نظام اسلامی^۴

۵- گنجاندن فعالیت‌های هدفمند مطالعاتی و پژوهشی در بطن آموزش^۵

علاوه بر این، به موجب سند اهداف کلان دانشگاه امام صادق علیه‌السلام که از سوی آیت الله مهدوی‌کنی رحمه‌الله به‌عنوان مؤسس این دانشگاه ابلاغ شد، الزاماتی در خصوص برنامه ریزی درسی به دانشکده معارف اسلامی و حقوق ابلاغ گردید که عبارتند از:

۱- تولید و تحول علوم انسانی اسلامی تخصصی

۲- پیوند برنامه آموزشی با برنامه حوزه‌های علمیه دینی و ارائه الگوی دانشگاه اسلامی مرجع

این دو سند بالادستی به مثابه اسناد الزام‌آوری هستند که موجب شدند اساتید و صاحب‌نظران حقوقی دانشگاه خود را ملزم به بازنگری در برنامه درسی رشته معارف اسلامی و حقوق دیده و در اولین فرصت و در چارچوب‌های علمی نسبت به این امر مبادرت بورزند.

ب) ضرورت معرفتی

بدون شک محوریت «دین» در تمامی ساحات فردی و اجتماعی، یکی از مبانی اصلی انقلاب شکوهمند اسلامی است. اعتقاد راسخ علمای دینی از جمله حضرت امام خمینی رحمه‌الله به «تبیان لکل شیء بودن کتاب الله»، «نورانیت، جامعیت و کمال قول، فعل و تقریر معصومین علیه‌السلام»، «جاودانگی قوانین شرعی» و «استمرار حیات اصل اجتهاد» دانش انباشته‌ای غنی به مثابه کنز عظیم را برای جهان تشیع به جای گذاشته است. به برکت زحمات چندین ساله علمای دینی، نظام‌واره مسائل مربوط به حق و تکلیف بشر در سطوح گوناگون بسط یافته و طرحی جهت اداره امور بشر ارائه شده است. این نظام، به فرزندان آدم علی نبینا و آله و علیه‌السلام صرفاً به عنوان جسمی مادی نظر نمی‌کند و بلکه ابعاد روحانی او را دارای اصالت می‌داند. احکام نورانی شارع مقدس در

۱. بند (۱) راهبردهای کلان دانشگاه امام صادق (ع) ابلاغی از سوی رهبر انقلاب اسلامی: «باز تبیین و تقویت نظام فکری حاکم بر دانشگاه امام صادق علیه السلام و مبتنی نمودن کلیه فعالیت‌های دانشگاه امام صادق علیه السلام، اعم از آموزشی و پژوهشی بر آن.»

۲. بند (۲) راهبردهای کلان دانشگاه امام صادق (ع) ابلاغی از سوی رهبر انقلاب اسلامی: «کوشش مضاعف به منظور سوق دادن متوازن توانمندی‌های دانشگاه به سمت تربیت نیروی درجه یک برای نظام در عرصه‌های علمی و مدیریتی و همچنین تولید علوم انسانی اسلامی در دو حوزه‌ی نظری و کاربردی.»

۳. بند (۳) راهبردهای کلان دانشگاه امام صادق (ع) ابلاغی از سوی رهبر انقلاب اسلامی: «بازمهندسی سرفصل‌ها، برنامه‌ها و متون درسی دانشگاه امام صادق علیه السلام در راستای تولید علم و نظام کلیه مقاطع تحصیلی، با هدف متوازن‌سازی بیشتر محتوا و حجم آن، و همچنین تلاش مضاعف به منظور به روزسازی آن در جهت پاسخگویی به نیازهای نوظهور انقلاب و نظام اسلامی.»

۴. همان

۵. بند (۴) راهبردهای کلان دانشگاه امام صادق (ع) ابلاغی از سوی رهبر انقلاب اسلامی: «ارتقاء کیفیت فعالیت‌های آموزشی دانشگاه و گنجاندن فعالیت‌های هدفمند مطالعاتی و پژوهشی در بطن آموزش، با هدف عمق بخشی به فرایند تحصیلی.»

امتداد نظر به بعد روحانی انسان، موجودیت یافته و در هماهنگی کامل با ذات و فطرت بشر است. به همین دلیل است که تنها مسیر سعادت بشر «صراط» نام گرفته است.

نقطه کانونی و اجماعی مباحثات تمدنی امروز در ایران، سریان رویکرد دینی از مدینه‌النبی تا جامعه مهدوی است که امروز در توقف‌گاه انقلاب اسلامی به روزگار آینده می‌اندیشد و در پی تحقق خیر عظیم و ظهور قائم آل محمد صلوات‌علیهم‌اجمعین است. اکنون و در دوره تحقق انقلاب اسلامی و در مسیر تأسیس «تمدن نوین اسلامی»، می‌توان ادعا کرد که پس از دوره حیات معصومین علیهم‌السلام در هیچ عصر و مصری، تا این اندازه، فرصت بی‌بدیل تنفس در فضای گفتمان ناب دینی، برای ابناء بشر فراهم نبوده و همه اینها به برکت اخلاص و مجاهدت شخصیت جامع و ممتاز جریان تشیع، حضرت امام روح‌الله الموسوی الخمینی رحمه‌الله است. حقوق‌دانان ایران مفتخرند که - بر خلاف برخی دیگر از رشته‌های علوم انسانی - از خوان پربرکت علوم دینی ارتزاق می‌کنند؛ چنانکه ضوابط و هنجارهای قانونی جامعه دینی ایران در بسیاری از موارد مبتنی بر آراء فقیهان عظام امامیه انتظام یافته‌اند. امروز این موضوع بیش از پیش روشن شده است که هرکجا اعتقاد به مبانی دینی، به مرحله اجرا رسیده و با الگوی مناسب محقق شده است، حلاوت آن در کام ملت بزرگ ایران احساس شده و هر کجا باورمندی به این مبانی، سست شده و یا الگوی مناسبی برای تحقق آن ارائه نشده است، مسیر پیشرفت متوقف شده و چنانکه باید و شاید حرکتی رخ نداده است.

همانگونه مقام معظم رهبری حفظه‌الله دانشگاه امام صادق علیه‌السلام را به عنوان «پدیده ممتاز» خطاب فرمودند، این دانشگاه وظیفه خود می‌داند تا پاسخ مسائل روز انقلاب اسلامی را در دو حوزه نظری و کاربردی از دل مبانی ژرف دینی بیرون کشیده و پس از متناسب‌سازی با اقتضائات زمانه، الگویی جهت تحقق اهداف دینی ارائه نماید. از این رو، دانشکده معارف اسلامی و حقوق، وظیفه علمی، قانونی و شرعی خود می‌داند با نظر به راهبردهای ابلاغی، سرفصل‌ها و برنامه‌های درسی را بازنگری نماید.

نیک روشن است که برخی از مسائل امروز انقلاب اسلامی، مربوط به حوزه‌های مرتبط با علم حقوق است. هدف از تأسیس رشته معارف اسلامی و حقوق، تربیت جوانانی است که «شناخت دقیق از مسائل حقوقی روز کشور» و «تسلط بر مبانی دینی» را به صورت توأمان داشته باشند تا با عرضه مسائل بر مبانی، پاسخی متناسب برای آن بیابند. چنانکه پیشتر ذکر شد این رویکرد در دو سطح نظری و کاربردی رهجویی می‌شود. علاوه بر تولید علم دینی، تربیت حقوقدانانی متعهد که بتوانند در عرصه‌های مختلف، نقش‌های اساسی و جدی در مسیر تحقق اهداف انقلاب اسلامی ایفاء نمایند، به عنوان هدف دوم دنبال می‌شود. امروزه در بسیاری از مشاغل حقوقی کشور نیازمند جوانانی متعهد، معتقد به مبانی انقلاب اسلامی، تازه‌نفس و عدالت‌محور هستیم که با مسائل اساسی کشور آشنا باشند و گامی در جهت حل مشکلات بردارند.

در سالهای اخیر بر حجم تنوع و گستردگی رشته حقوق در اقصی‌نقاط عالم با سرعت بسیار زیادی افزوده شده است. پیدایش مسائل و چالش‌های نوظهور در اداره دولت و جامعه در ایران و پیدایی چالش‌های حقوقی متناظر با آن، راهی جز روزآمدسازی معطف و پردازش علمی به مسائل اداره جامعه اسلامی پیش روی حقوقدانان مسلمان نگذاشته است. لذا بازنگری در گرایشها، سرفصل‌ها و برنامه درسی رشته معارف اسلامی و حقوق، امری ضروری به نظر می‌رسید. در این برنامه تلاش شده است با اولویت‌های زیر گرایش‌هایی در مقطع کارشناسی ارشد انتخاب و تأسیس شوند:

۱) پرداختن به مسائل انقلاب اسلامی در سطوح مختلف داخلی و بین‌المللی

۲) توجه به مسائل جهان اسلام با رویکرد حمایت از مستضعفان جهان

۳) تبیین، تقویت و ترویج مبانی حقوق اسلامی

۴) نقد مبانی علوم انسانی و حقوقی سکولار

۵) ایجاد موازنه میان تربیت پژوهشگر علوم انسانی و نیروی متعهد درجه یک برای انقلاب اسلامی

❖ سیاست‌های اتخاذ شده در بازنگری برنامه درسی رشته

برای حفظ و تقویت هم‌نوایی و هم‌سویی درون گروهی و بین فعالیت گروه و مأموریت دانشگاه امام صادق علیه‌السلام تلاش شده است به بیانیه مأموریت و سیاست‌های دانشگاه در حوزه برنامه‌ریزی درسی توجه شود. سیاست‌های پیشنهادی ناظر بر طراحی و بازنگری برنامه‌های درسی این دانشگاه عبارتند از:

- ۱) طراحی دروس با رویکرد تلفیقی و میان‌رشته‌ای
  - ۲) طراحی محتوا مبتنی بر علوم انسانی اسلامی با رویکرد قرآنی در دروس با توجه به ماهیت و موضوع آنها
  - ۳) نوآوری در طراحی برنامه‌های درسی با توجه به اهداف و بیانیه رسالت دانشگاه و عدم نسخه‌برداری صرف
  - ۴) ایجاد زنجیره منطقی و منسجم دروس، پیوستگی سرفصل‌ها در کلیه برنامه‌ها
  - ۵) طراحی دروس مجازی در برنامه درسی
  - ۶) طراحی نظام ارزیابی جامعه برنامه‌درسی (نحوه ارزیابی استاد از دانشجو/ نحوه به‌روزرسانی سرفصل‌ها/ نحوه ارزیابی کیفیت نیل به اهداف درسی)
  - ۷) طراحی نظام ارائه درس (متن درس/ فناوری آموزشی مورد نیاز/ منبع درسی)
  - ۸) توجه به امکان استفاده از فضای دروس معارف اسلامی و عمومی در طراحی دروس میان‌رشته‌ای و تلفیقی و پرهیز از تکرار مجدد مباحث
  - ۹) استفاده از منابع درسی تلفیقی میان‌رشته‌ای با تأکید بر زبان عربی و زبان‌های خارجی
  - ۱۰) توجه به اجرای دقیق دستورالعمل‌ها در طراحی دروس علمی و نظری
- الگوی مختار در این برنامه، علاوه بر توجه به سیاست‌های برنامه درسی دانشگاه، دارای سیاست‌های خاص خود نیز بوده که بر آن اساس، فرایند تدوین برنامه‌ریزی درسی به انجام رسیده است.

سیاست اول: پایبندی حداکثری به برنامه مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

همواره برای تدوین برنامه رشته حقوق، حساسیت‌ها و ملاحظات جدی وجود داشته است. با توجه به گستردگی حوزه‌های مختلف مربوط به رشته حقوق، برنامه کارشناسی رشته حقوق با دقت نظر فراوان و مبتنی بر آشنایی حداکثری دانشجویان با حوزه‌های مختلف و آمادگی برای تصدی مشاغل حقوقی تدوین می‌شود. با توجه به لزوم امکان مشارکت دانش‌آموختگان دانشگاه در تصدی مشاغل حقوقی، تقید به برنامه مصوب رشته حقوق در مقطع کارشناسی یک اصل اساسی بوده و دروس ویژه دانشگاه امام صادق علیه‌السلام به برنامه اصلی افزوده شده است و واحدی از برنامه اصلی کسر نشده است.

سیاست دوم: تأسیس گرایش‌های جدید مبتنی بر اولویت‌های دانشگاه

در نظام فعلی آموزش و پرورش، ساختارهای از پیش تعریف شده و یک شکل، به‌مثابه خط تولید کارخانه‌های انبوه‌ساز، نقش اساسی در تعریف مسیر علمی دانش‌آموز و دانشجو دارند. درحالی‌که در نگاه اسلامی، تربیت به‌مثابه رشد همه‌جانبه و متناسب با استعدادها است. طبیعی است که یکی از مؤلفه‌های تربیت در محور علمی، وجود شاخه‌های متعدد علمی مبتنی بر نیازسنجی دانشجویی است. چنانکه هر دانشجو بتواند در پی شناسایی علاقه و ظرفیت خود، دست به انتخاب متناسبی بزند. در برنامه حاضر تلاش شده است ضمن نیازسنجی دانشجویی، مبتنی بر اولویت‌های اصلی و اساسی دانشگاه امام صادق علیه‌السلام گرایش‌های جدید و متنوعی ایجاد شود.

سیاست سوم: ابتکار در ایجاد گرایش‌های اصلی و فرعی

گسترده‌گی حوزه‌های مرتبط با علم حقوق، همانطور که برای دانشجوی حقوق فرصت است، تهدید هم محسوب می‌شود. تنوع و گسترده‌گی، انتخاب‌های مختلف با علائق و سلائق گوناگون را ممکن می‌سازد، لکن ممکن است به پراکندگی ذهن دانشجوی و در نتیجه سطحی شدن وی بینجامد. لذا برنامه پیش رو با امعان نظر توأمان به این دو ملاحظه در مقطع کارشناسی ارشد، ضمن تأسیس گرایش‌های جدید، رویکرد نوینی را دنبال نموده است. بر این اساس، هر دانشجوی حین ورود به مقطع کارشناسی ارشد، یکی از گرایش‌های اصلی چهارگانه را به عنوان گرایش اصلی انتخاب نموده و سپس از میان گرایش‌های فرعی گرایش اصلی مزبور یکی را برمی‌گزیند. این رویکرد در راستای تعمیق دانشجویان در حوزه‌های نظری و کاربردی تخصصی بسیار نقش‌آفرین خواهد بود.

سیاست چهارم: تأکید بر ارائه دروس مبتنی بر اختیار و اراده دانشجوی از طریق دروس اختیاری

طراحی برنامه درسی برای رشته حقوق با دو محذور همزمان مواجه است. محذور اول، لزوم اشراف اجمالی دانشجوی رشته حقوق بر اهم موضوعات این رشته است و محذور دوم نیز لزوم وجود انعطاف و امکان سازگاری برنامه با نیازهای واقعی جامعه است. جمع کردن میان این دو محذور، امری بس دشوار است. از یک سو برنامه باید بتواند برای دانشجویان نخبه و مسئله‌محور، کارآمدی داشته باشد و از سوی دیگر باید سطحی از جامعیت موضوعی را در بگیرد. در برنامه طراحی شده تلاش شده تا ضمن توجه به لزوم جامع‌نگری در رشته حقوق، محملی برای ارائه واحدهای اختیاری متناسب با اراده دانشجوی پیش‌بینی شود تا حتی‌المقدور به هر دو ملاحظه توجه شود.

❖ هدف رشته

- تربیت پژوهشگر و مولد علوم انسانی اسلامی در حوزه‌های مختلف حقوقی با تأکید بر تسلط بر منابع دست اول دینی و با رویکرد مطالعات و پژوهش‌های میان‌رشته‌ای
- تربیت حقوقدانانی با اثرگذاری در سطح بین‌المللی و در جهت پیگیری حقوق مستضعفان جهان
- تربیت حقوقدانانی متعهد و معتقد به مبانی انقلاب اسلامی مهیا برای تصدی مشاغل حقوقی با عنایت به استعداد، توانایی و سطح مسئولیت‌پذیری دانشجو

اهداف شناختی

- شناخت مبانی، اهداف و منابع دست اول دینی و شیوه بهره‌برداری از آن
- آشنایی ویژه با مباحث فقهی در خصوص اهم مسائل حقوقی روز و روش استدلال و استنباط در این مباحث
- شناخت مبانی، اهداف، ساختار، چارچوب‌ها و مسائل حقوقی
- کاربرد و استعمال نظریه‌های حقوقی در عمل و شرایط واقعی
- شناخت مرزهای علم حقوق متعارف و چشم‌اندازهای آن
- تجزیه و تحلیل و تفسیر مؤلفه‌ها و اصول مندرج در علم حقوق و سازماندهی آنها براساس مبانی اسلامی
- شناخت انتقادی نسبت به مکاتب رقیب و فعال در علم حقوق

اهداف گرایشی یا نگرشی

- دین‌محوری و اتکاء به خداوند متعال و تعهد به آرمان‌های اسلام ناب محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام
- اعتقاد به توانایی علوم دینی در حل مسائل داخلی و بین‌المللی
- اعتقاد به نظام اسلامی در عرصه سیاست و ولایت مطلقه فقیه در دوره غیبت حضرت ولی عصر عجل‌الله‌تعالی‌فرجه‌الشریف
- اعتقاد عمیق به امکان اداره زندگی سیاسی و اجتماعی کنونی بر اساس دین و در هم تنیدگی دیانت و سیاست
- آمادگی برای تجربه و شوق برای مطالعه و پژوهش در عرصه حقوق اسلامی و حقوق متعارف

اهداف مهارتی

- توانایی تحلیل عالمانه و پیشنهاد راه حل برای مسایل جاری داخلی و بین‌المللی بر اساس موازین اسلامی
- توانایی بهره‌برداری تخصصی از منابع اصیل اسلامی و علوم اسلامی مختلف (قرآن کریم، تفسیر قرآن، سنت و حدیث معصومان علیهم‌السلام، علوم حدیث، فقه و اصول فقه، تاریخ و سیره معصومان علیهم‌السلام، کلام و فلسفه و آثار و آراء اندیشمندان مسلمان در دوره‌های گذشته و معاصر)
- توانایی درک و تحلیل مسائل حقوقی
- واکنش و مشارکت فعالانه و بصیرتمندانه در عرصه‌های نظری و عملی و در سطوح ملی و جهانی

❖ نقش و توانایی دانش آموختگان رشته

الف) دورنمای تحصیلی

دانش آموختگان این رشته می‌توانند بر اساس علایق و توانمندی‌های خود در هر یک از گرایش‌های این رشته در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور به ادامه تحصیل بپردازند.

ب) دورنمای شغلی

دانش آموختگان این رشته می‌توانند بر اساس علایق و توانمندی‌های خود در هر یک مشاغل ذیل به نقش‌آفرینی بپردازند:

- پژوهش و تدریس در شاخه‌های مختلف علم حقوق متناسب با نیازهای علمی- آموزشی نظام جمهوری اسلامی
- تصدی کلیه مناصب حقوقی دستگاه‌ها و نهادهای نظام جمهوری اسلامی
- تصدی منصب قضا در محاکم دادگستری
- فعالیت در سایر مشاغل حقوقی و قضایی مانند وکالت و مشاوره حقوقی

❖ برنامه کلی رشته

ردیف	نوع درس	تعداد واحد
۱	دروس معارف اسلامی و عمومی	۴۳
۲	دروس زبان‌های خارجی	۳۲
۳	دروس تخصصی الزامی مشترک رشته	۱۱۵
۴	دروس تخصصی اختیاری رشته	۱۰
۵	دروس تخصصی الزامی مشترک گرایش اصلی	۱۴
۶	دروس تخصصی الزامی گرایش فرعی (*)	۸-۱۰
۷	دروس تخصصی اختیاری گرایش فرعی (*)	۴-۶
۸	پایان‌نامه	۴
	جمع	۲۳۲

❖ شرایط پذیرش دانشجو

دانشجویان رشته معارف اسلامی و حقوق از طریق کنکور سراسری و معرفی سازمان سنجش از بین دانش‌آموزان شاخه‌های ریاضی- فیزیک، علوم تجربی، علوم انسانی و معارف اسلامی براساس ظرفیت مصوب وزارت علوم و پس از گذراندن فرایند گزینش عمومی مختص دانشگاه امام صادق علیه‌السلام پذیرش می‌شوند.

* مجموع واحدهای گرایش فرعی ۱۴ واحد می‌باشد که بسته به هر گرایش ۸ تا ۱۰ واحد آن الزامی و ۴ تا ۶ واحد آن اختیاری است.

فصل دوم:
جداول دروس رشته
کارشناسی ارشد پیوسته
«معارف اسلامی و حقوق»

(۱) جدول دروس معارف اسلامی و عمومی

پیش نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
-	۳۲			✓	۲	زبان و ادبیات فارسی (۱)	۱
-	۳۲	✓			۱	زبان و ادبیات فارسی (۲)	۲
-	۳۲	✓			۱	تربیت بدنی (۱)	۳
تربیت بدنی (۱)	۳۲	✓			۱	تربیت بدنی (۲)	۴
-	۳۲	✓			۱	اخلاق عملی (۱)	۵
اخلاق عملی (۱)	۳۲	✓			۱	اخلاق عملی (۲)	۶
-	۳۲	✓			۱	مهارت‌های تحصیلی	۷
-	۳۲	✓			۱	تدبیر زندگی	۸
-	۳۲			✓	۱	جریان‌شناسی تاریخ معاصر	۹
-	۳۲	✓			۱	منطق (۱)	۱۰
منطق (۱)	۳۲	✓			۲	منطق (۲)	۱۱
-	۳۲			✓	۲	اندیشه اسلامی (۱)	۱۲
اندیشه اسلامی (۱)	۳۲			✓	۲	اندیشه اسلامی (۲)	۱۳
اندیشه اسلامی (۲)	۳۲			✓	۲	اندیشه اسلامی (۳)	۱۴
اندیشه اسلامی (۳)	۳۲			✓	۲	اندیشه اسلامی (۴)	۱۵
اندیشه اسلامی (۴)	۳۲			✓	۲	علوم انسانی اسلامی	۱۶
-	۳۲			✓	۲	سیره و تاریخ تحلیلی معصومین(ع) (۱)	۱۷
سیره و تاریخ تحلیلی معصومین(ع) (۱)	۳۲			✓	۲	سیره و تاریخ تحلیلی معصومین(ع) (۲)	۱۸
سیره و تاریخ تحلیلی معصومین(ع) (۲)	۳۲			✓	۲	کلیات تمدن اسلامی	۱۹
اندیشه اسلامی (۳)	۳۲			✓	۲	مهدویت و تمدن جهانی اسلام	۲۰
-	۳۲			✓	۲	مبانی حکومت اسلامی و ولایت فقیه	۲۱
اندیشه اسلامی (۳)	۳۲			✓	۲	تدبر و تفسیر قرآن (۱)	۲۲
تدبر و تفسیر قرآن (۱)	۳۲			✓	۲	تدبر و تفسیر قرآن (۲)	۲۳
تدبر و تفسیر قرآن (۲)	۳۲			✓	۲	تدبر و تفسیر قرآن (۳)	۲۴
تدبر و تفسیر قرآن (۳)	۳۲			✓	۲	تدبر و تفسیر قرآن (۴)	۲۵
-	۳۲	✓			۱	متون روایی و نهج البلاغه (۱)	۲۶
متون روایی و نهج البلاغه (۱)	۳۲	✓			۱	متون روایی و نهج البلاغه (۲)	۲۷
	۸۶۴				۴۳	جمع	

(۲) جدول دروس زبان‌های خارجی

الف: زبان عربی

پیش‌نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
-	۳۲	✓			۱	قرائت و تجوید قرآن کریم (۱)	
قرائت و تجوید قرآن کریم (۱)	۳۲	✓			۱	قرائت و تجوید قرآن کریم (۲)	۲
-	۴۸	✓			۲	صرف و نحو کاربردی (۱)	۳
صرف و نحو کاربردی (۱)	۴۸	✓			۲	صرف و نحو کاربردی (۲)	۴
صرف و نحو کاربردی (۲)	۴۸	✓			۲	صرف و نحو کاربردی (۳)	۵
صرف و نحو کاربردی (۳)	۴۸	✓			۲	صرف و نحو کاربردی (۴)	۶
صرف و نحو کاربردی (۴)	۳۲	✓			۱	اعراب و ترجمه قرآن کریم و حدیث	۷
-	۴۸	✓			۲	مکالمه عربی (۱)	۸
مکالمه عربی (۱)	۴۸	✓			۲	مکالمه عربی (۲)	۹
-	۳۲	✓			۱	قرائت و درک متون اسلامی	۱۰
-	۳۲	✓			۱	قرائت و درک متون تخصصی (۱)	۱۱
-	۳۲	✓			۱	قرائت و درک متون تخصصی (۲)	۱۲
	۴۸۰				۱۸	جمع	

ب: زبان انگلیسی

پیش‌نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
-	۴۸	✓			۰	زبان انگلیسی پیش‌نیاز	۱۳
-	۶۴	✓			۳	انگلیسی عمومی (۱)	۱۴
انگلیسی عمومی (۱)	۶۴	✓			۳	انگلیسی عمومی (۲)	۱۵
انگلیسی عمومی (۲)	۶۴	✓			۳	انگلیسی عمومی (۳)	۱۶
انگلیسی عمومی (۳)	۶۴	✓			۳	انگلیسی عمومی (۴)	۱۷
انگلیسی عمومی (۴)	۴۸	✓			۲	انگلیسی عمومی (۵)	۱۸
	۳۵۲				۱۴	جمع	

(۳) جدول دروس تخصصی مشترک رشته (کارشناسی - الزامی)

پیش نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
-	۶۴			✓	۳	فقه (۱)	۱۰۱
فقه (۱)	۴۸			✓	۲	فقه (۲)	۱۰۲
فقه (۲)	۴۸			✓	۲	فقه (۳)	۱۰۳
فقه (۳)	۴۸			✓	۲	فقه (۴)	۱۰۴
فقه (۴)	۴۸			✓	۲	فقه (۵)	۱۰۵
-	۴۸			✓	۲	اصول فقه (۱)	۱۰۶
اصول فقه (۱)	۴۸			✓	۲	اصول فقه (۲)	۱۰۷
اصول فقه (۲)	۴۸			✓	۲	اصول فقه (۳)	۱۰۸
اصول فقه (۳)	۴۸			✓	۲	اصول فقه (۴)	۱۰۹
-	۳۲			✓	۱	قواعد فقه (۱)	۱۱۰
-	۳۲			✓	۱	قواعد فقه (۲)	۱۱۱
-	۳۲			✓	۲	مقدمه علم حقوق	۱۱۲
-	۳۲			✓	۲	حقوق اساسی (۱)	۱۱۳
حقوق اساسی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق اساسی (۲): ساختار حکومت و نهادهای اساسی	۱۱۴
حقوق اساسی (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق اساسی (۳): مردم و حکومت	۱۱۵
مقدمه علم حقوق، حقوق اساسی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق اداری (۱)	۱۱۶
حقوق اداری (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق اداری (۲)	۱۱۷
مقدمه علم حقوق	۳۲			✓	۲	حقوق مالیه عمومی	۱۱۸
حقوق مدنی (۳)، حقوق اداری (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق کار	۱۱۹
حقوق مدنی (۴)	۳۲			✓	۲	حقوق تطبیقی	۱۲۰
مقدمه علم حقوق	۳۲			✓	۲	حقوق بشر در اسلام	۱۲۱
-	۱۶			✓	۱	کلیات حقوق جزا	۱۲۲
کلیات حقوق جزا	۳۲			✓	۲	حقوق جزای عمومی (۱)	۱۲۳
حقوق جزای عمومی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق جزای عمومی (۲)	۱۲۴
حقوق جزای عمومی (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق جزای عمومی (۳)	۱۲۵
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق جزای اختصاصی (۱): جرایم علیه اموال و مالکیت	۱۲۶

پیش‌نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق جزای اختصاصی (۲): جرایم علیه مصالح عمومی کشور	۱۲۷
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق جزای اختصاصی (۳): جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص	۱۲۸
حقوق جزای عمومی (۳)	۱۶			✓	۱	حقوق جزای اختصاصی (۴): جرایم علیه شخصیت معنوی اشخاص	۱۲۹
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			✓	۲	آیین دادرسی کیفری (۱)	۱۳۰
آیین دادرسی کیفری (۱)	۳۲			✓	۱	آیین دادرسی کیفری (۲)	۱۳۱
حقوق جزای اختصاصی (۳)	۳۲			✓	۱	پزشکی قانونی	۱۳۲
حقوق جزای عمومی (۳)	۳۲			✓	۲	جرم‌شناسی	۱۳۳
کلیات حقوق جزا، جرم‌شناسی	۱۶			✓	۱	پیشگیری از جرم	۱۳۴
-	۳۲			✓	۲	حقوق مدنی (۱): اشخاص و حمایت از محجورین	۱۳۵
حقوق مدنی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق مدنی (۲): اموال و مالکیت	۱۳۶
حقوق مدنی (۲)	۴۸			✓	۳	حقوق مدنی (۳): کلیات قراردادها	۱۳۷
حقوق مدنی (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق مدنی (۴): الزامات خارج از قرارداد (مسئولیت مدنی)	۱۳۸
حقوق مدنی (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق مدنی (۵): حقوق خانواده	۱۳۹
حقوق مدنی (۳)	۴۸			✓	۳	حقوق مدنی (۶): عقود معین (قسمت الف)	۱۴۰
حقوق مدنی (۶)	۴۸			✓	۳	حقوق مدنی (۷): عقود معین (قسمت ب)	۱۴۱
حقوق مدنی (۵) و (۶)	۳۲			✓	۲	حقوق مدنی (۸): شفعه و وصیت و ارث	۱۴۲
-	۳۲			✓	۲	حقوق تجارت (۱): تجار و اعمال تجاری	۱۴۳
حقوق تجارت (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق تجارت (۲): شرکت‌ها	۱۴۴
حقوق تجارت (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق تجارت (۳): اسناد تجاری	۱۴۵
حقوق تجارت (۳)	۳۲			✓	۲	حقوق تجارت (۴): ورشکستگی	۱۴۶
حقوق مدنی (۳)	۳۲			✓	۲	آیین دادرسی مدنی (۱)	۱۴۷
آیین دادرسی مدنی (۱)	۳۲			✓	۲	آیین دادرسی مدنی (۲)	۱۴۸
آیین دادرسی مدنی (۲)	۳۲			✓	۲	آیین دادرسی مدنی (۳)	۱۴۹
آیین دادرسی مدنی (۲)، آیین دادرسی کیفری (۲)	۳۲			✓	۲	ادله اثبات دعوی	۱۵۰
حقوق مدنی (۱) مقدمات علم حقوق	۳۲			✓	۲	حقوق بین‌الملل خصوصی (۱)	۱۵۱
حقوق بین‌الملل خصوصی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق بین‌الملل خصوصی (۲)	۱۵۲

پیش‌نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
-	۳۲			✓	۲	حقوق بین‌الملل عمومی (۱)	۱۵۳
حقوق بین‌الملل عمومی (۱)	۳۲			✓	۲	حقوق بین‌الملل عمومی (۲)	۱۵۴
حقوق بین‌الملل عمومی (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق بین‌الملل عمومی (۳)	۱۵۵
حقوق بین‌الملل عمومی (۲)	۳۲			✓	۲	حقوق سازمان‌های بین‌المللی	۱۵۶
-	۳۲			✓	۲	روش تحقیق	۱۵۷
-	۳۲			✓	۱	متون حقوقی به زبان خارجی (۱): حقوق خصوصی	۱۵۸
-	۳۲			✓	۱	متون حقوقی به زبان خارجی (۲): حقوق عمومی	۱۵۹
-	۳۲			✓	۱	متون حقوقی به زبان خارجی (۳): حقوق جزا	۱۶۰
-	۳۲			✓	۱	متون حقوقی به زبان خارجی (۴): حقوق بین‌الملل	۱۶۱
	۲۱۱۲				۱۱۵	جمع کل	

(۴) جدول دروس تخصصی رشته (کارشناسی - اختیاری)

پیش‌نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری-عملی	عملی	نظری			
جرم‌شناسی	۱۶			✓	۱	جرم‌شناسی کودکان و نوجوانان	۱۶۲
آیین دادرسی کیفری (۲)	۱۶			✓	۱	حقوق کیفری کودکان و نوجوانان	۱۶۳
حقوق جزای عمومی (۳)	۱۶			✓	۱	کیفرشناسی	۱۶۴
حقوق جزای عمومی (۳)	۱۶			✓	۱	حقوق فناوری‌های نوین	۱۶۵
آیین دادرسی کیفری (۲)، حقوق جزای عمومی (۳)، حقوق جزای اختصاصی (۱) و (۲) و (۳) و (۴)	۱۶			✓	۱	اجرای احکام جزایی	۱۶۶
-	۱۶			✓	۱	اخلاق حقوق و قضا	۱۶۷
حقوق مدنی (۲)	۱۶			✓	۱	حقوق مالکیت فکری	۱۶۸
آیین دادرسی مدنی (۳)، آیین دادرسی کیفری (۲)	۱۶	✓			۱	کارآموزی قضایی	۱۶۹
حقوق مدنی (۲)، حقوق تجارت (۲)	۱۶			✓	۱	حقوق ثبت	۱۷۰
حقوق تجارت (۲)، حقوق مدنی (۳)	۱۶			✓	۱	حقوق بیمه	۱۷۱
حقوق مدنی (۳)	۱۶			✓	۱	حقوق قراردادهای نوین	۱۷۲
حقوق تجارت (۳)، حقوق مدنی (۳)	۱۶			✓	۱	حقوق تجارت الکترونیک	۱۷۳
-	۱۶			✓	۱	حقوق رسانه	۱۷۴
-	۱۶			✓	۱	تاریخ حقوق	۱۷۵
-	۱۶			✓	۱	حقوق محیط زیست	۱۷۶
مقدمه علم حقوق	۱۶			✓	۱	فلسفه حقوق	۱۷۷
-	۱۶			✓	۱	منطق حقوق	۱۷۸
حقوق مدنی (۴)، کلیات حقوق جزا	۱۶			✓	۱	حقوق پزشکی	۱۷۹
حقوق اداری (۱)	۱۶			✓	۱	حقوق و استانداردها	۱۸۰
حقوق بین‌الملل عمومی (۳)	۱۶			✓	۱	ابعاد حقوقی دفاع مقدس (جنگ تحمیلی عراق علیه ایران)	۱۸۱
آیین دادرسی مدنی (۳)	۱۶			✓	۱	اجرای احکام مدنی	۱۸۲
حقوق مدنی (۳)، حقوق تجارت (۱)	۱۶			✓	۱	حقوق دریایی	۱۸۳
حقوق مدنی (۳)، حقوق تجارت (۱)	۱۶			✓	۱	حقوق هوایی	۱۸۴

پیش نیاز	تعداد ساعت	نوع واحد درسی			تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
		نظری- عملی	عملی	نظری			
حقوق اداری (۱)	۱۶			✓	۱	حقوق فضای مجازی	۱۸۵
آیین دادرسی مدنی (۳)	۱۶			✓	۱	داوری بین المللی	۱۸۶
-	۱۶			✓	۱	فلسفه حق	۱۸۷
مقدمه علم حقوق-حقوق اساسی (۱)- اصول فقه (۱) و (۲)-حقوق اداری (۱)	۱۶			✓	۱	اصول و فنون قانون گذاری	۱۸۸
مقدمه علم حقوق	۱۶			✓	۱	جامعه‌شناسی حقوق	۱۸۹
مقدمه علم حقوق	۱۶			✓	۱	حقوق و اقتصاد	۱۹۰
حقوق مدنی (۴)	۱۶			✓	۱	مسئولیت‌های مدنی خاص	۱۹۱
تدبر و تفسیر قرآن (۴)	۱۶			✓	۱	آیات الاحکام	۱۹۲
-	۱۶			✓	۱	متون حقوقی به زبان عربی	۱۹۳
	۵۱۲				۳۲	جمع کل	

* دانشجوی موظف است در طول دوره کارشناسی حداقل ۱۰ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۵) جدول دروس گرایش «حقوق عمومی»

۵-الف) جدول دروس مشترک گرایش «حقوق عمومی»

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۱۹۴	فقه حکومت و ولایت اسلامی	۲	۳	نظری	-
۱۹۵	مبانی حقوق عمومی	۲	۲	نظری	-
۱۹۶	حقوق اساسی ایران	۲	۲	نظری	-
۱۹۷	حقوق مالی	۲	۲	نظری	-
۱۹۸	حقوق اداری ایران	۲	۲	نظری	-
۱۹۹	حقوق اساسی تطبیقی	۲	۳	نظری	-
۲۰۰	متون حقوق عمومی به زبان خارجی	۱	۲	نظری	-
۲۰۱	روش تحقیق و پژوهش	۱	۲	نظری-عملی	-
جمع		۱۴	۱۸		

۵-ب) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق اساسی و اداری»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۰۲	قواعد فقه حقوق عمومی	۲	۲	نظری	-
۲۰۳	فقه امور اقتصادی و مالی دولت اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۰۴	حقوق کار تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۲۰۵	حقوق اداری تطبیقی	۲	۲	نظری	-
	جمع	۸	۸		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۰۶	فقه روابط بین الملل دولت اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۰۷	تاریخ حقوق عمومی ایران	۲	۲	نظری	-
۲۰۸	تاریخ تحولات حقوق عمومی در جهان	۲	۲	نظری	-
۲۰۹	جامعه‌شناسی حقوق عمومی	۲	۲	نظری	-
۲۱۰	حقوق اساسی کشورهای اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۱۱	حقوق پارلمانی	۲	۲	نظری	-
۲۱۲	حقوق انتخابات	۲	۲	نظری	-
۲۱۳	حقوق قراردادهای اداری	۲	۲	نظری	-
۲۱۴	حقوق تأمین اجتماعی	۱	۱	نظری	-
۲۱۵	حقوق خدمات عمومی	۱	۱	نظری	-
۲۱۶	حقوق استخدام عمومی	۱	۱	نظری	-
۲۱۷	حقوق شهری و روستایی	۱	۱	نظری	-
۲۱۸	حقوق برنامه و بودجه	۱	۱	نظری	-
۲۱۹	حقوق اموال دولتی	۱	۱	نظری	-
۲۲۰	حقوق محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۲۲۱	حقوق منابع طبیعی	۱	۱	نظری	-
۲۲۲	حقوق انرژی	۱	۱	نظری	-
۲۲۳	حقوق فناوری اطلاعات	۱	۱	نظری	-
۲۲۴	حقوق ارتباطات	۱	۱	نظری	-
۲۲۵	حقوق بین الملل اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۲۶	حقوق بین الملل عمومی	۲	۲	نظری	-
۲۲۷	حقوق بین الملل کار	۲	۲	نظری	-
۲۲۸	حقوق بشر اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۲۹	حقوق بین الملل بشر	۲	۲	نظری	-
۲۳۰	حقوق شهروندی	۲	۲	نظری	-
۲۳۱	دادرسی اساسی تطبیقی	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۵-ج) جدول دروس الزامی گرایش فرعی «مطالعات قانون گذاری»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۳۲	فقه و قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۳۳	مبانی قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۳۴	تدوین و تنقیح قوانین و مقررات	۲	۲	نظری	-
۲۳۵	ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات	۱	۲	نظری	-
۲۳۶	حقوق قانون گذاری تطبیقی	۱	۲	نظری	-
جمع		۸	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۳۷	حقوق پارلمانی	۲	۲	نظری	-
۲۳۸	روش تحقیق در حقوق قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۳۹	تفسیر قانون	۲	۲	نظری	-
۲۴۰	سیاست گذاری عمومی و قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۴۱	قانون گذاری و کسب و کار	۲	۲	نظری	-
۲۴۲	حقوق بودجه	۲	۲	نظری	-
۲۴۳	تحلیل اقتصادی قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۴۴	اصول و فنون قانون نویسی	۲	۲	نظری	-
۲۴۵	زبان شناسی قانون	۲	۲	نظری	-
۲۴۶	تاریخ تحولات قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۴۷	جامعه شناسی قانون گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۴۸	قانون گذاری و فناوری حقوقی	۲	۲	نظری	-
۲۴۹	مقررات گذاری	۲	۲	نظری	-
۲۵۰	قانون گذاری و حقوق بین الملل	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوطه اخذ کند.

۵-۵) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق بشر»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۵۱	فقه حقوق بشر	۲	۲	نظری	-
۲۵۲	حقوق بشر اسلامی	۲	۲	نظری	-
۲۵۳	مبانی نظری حقوق بشر	۲	۳	نظری	-
۲۵۴	حقوق بشر در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲	نظری	-
۲۵۵	نهادهای و سازوکارهای جهانی حمایت از حقوق بشر	۲	۲	نظری	-
	جمع	۱۰	۱۱		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۲۵۶	سیر تکوین و تحول حقوق بشر	۲	۲	نظری	-
۲۵۷	حقوق بشر و خانواده	۱	۲	نظری	-
۲۵۸	حق بر سلامت	۱	۲	نظری	-
۲۵۹	آزادی بیان و رسانه	۲	۲	نظری	-
۲۶۰	حق توسعه	۱	۲	نظری	-
۲۶۱	حقوق بشردوستانه	۲	۲	نظری	-
۲۶۲	نظام‌های منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر	۲	۲	نظری	-
۲۶۳	حقوق بشر و تنوع فرهنگی	۲	۲	نظری	-
۲۶۴	حقوق شهروندی و حمایت از آن در ایران	۲	۲	نظری	-
۲۶۵	حقوق کودک	۱	۲	نظری	-
۲۶۶	حقوق کار تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۲۶۷	حقوق پناهندگان	۱	۲	نظری	-
۲۶۸	دادرسی عادلانه	۲	۲	نظری	-
۲۶۹	کنشگران غیردولتی و حقوق بشر	۱	۲	نظری	-
۲۷۰	حقوق اشخاص توان خواه	۱	۲	نظری	-
۲۷۱	حقوق بشر و تحریم	۱	۲	نظری	-
۲۷۲	حقوق اقلیت‌ها	۱	۲	نظری	-
۲۷۳	حق بر محیط زیست سالم	۱	۲	نظری	-
۲۷۴	حقوق زن	۲	۲	نظری	-
۲۷۵	فلسفه حق تحلیلی	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۴ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

٦) جدول دروس گرایش «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

٦-الف) جدول دروس مشترک گرایش «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
٢٧٦	فقه تحلیلی حدود و تعزیرات	٢	٣	نظری	-
٢٧٧	فقه تحلیلی قصاص و دیات	٢	٣	نظری	-
٢٧٨	حقوق کیفری عمومی تحلیلی	٢	٢	نظری	-
٢٧٩	حقوق کیفری اختصاصی تحلیلی	٢	٢	نظری	-
٢٨٠	آیین دادرسی کیفری تحلیلی	٢	٢	نظری	-
٢٨١	متون کیفری به زبان خارجی	٢	٢	نظری	-
٢٨٢	جرم‌شناسی تحلیلی	١	٢	نظری	-
٢٨٣	روش تحقیق و پژوهش	١	٢	نظری-عملی	-
جمع		١٤	١٨		

۶-ب) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق کیفری»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۲۸۴	حقوق کیفری بین‌المللی	۲	۲	نظری	-
۲۸۵	تحلیل رویه قضایی	۲	۲	نظری	-
۲۸۶	حقوق کیفری اقتصادی	۲	۲	نظری	-
۲۸۷	قواعد فقه کیفری	۲	۲	نظری	-
	جمع	۸	۸		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۲۸۸	تاریخ اندیشه‌های کیفری	۲	۲	نظری	-
۲۸۹	تاریخ حقوق کیفری	۲	۲	نظری	-
۲۹۰	درآمدی بر سیاست جنایی	۲	۲	نظری	-
۲۹۱	حقوق کیفری عمومی تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۲۹۲	حقوق کیفری اختصاصی تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۲۹۳	حقوق کیفری اسلامی تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۲۹۴	حقوق کیفری رایانه‌ای	۲	۲	نظری	-
۲۹۵	آیات الأحکام کیفری	۲	۲	نظری	-
۲۹۶	نظریه‌های جرم‌انگاری	۲	۲	نظری	-
۲۹۷	مبانی مسئولیت کیفری	۲	۲	نظری	-
۲۹۸	نظریه‌های مجازات	۲	۲	نظری	-
۲۹۹	پزشکی قانونی (۲)	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۶-ج) جدول دروس الزامی گرایش فرعی «جرم‌شناسی»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۰۰	جرم‌شناسی کاربردی	۲	۲	نظری	-
۳۰۱	کیفرشناسی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۰۲	فلسفه جرم‌شناسی	۲	۲	نظری	-
۳۰۳	روش پژوهش کمی	۱	۲	نظری-عملی	-
۳۰۴	روش پژوهش کیفی	۱	۲	نظری-عملی	-
	جمع	۸	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۰۵	درآمدی بر سیاست جنایی	۲	۲	نظری	-
۳۰۶	سیاست‌گذاری عمومی	۲	۲	نظری	-
۳۰۷	جرم‌شناسی فرهنگی	۲	۲	نظری	-
۳۰۸	پلیس و جرم	۲	۲	نظری	-
۳۰۹	بزه‌دیدة‌شناسی	۲	۲	نظری	-
۳۱۰	جرم‌شناسی پیشگیری	۲	۲	نظری	-
۳۱۱	جامعه‌شناسی کیفری	۲	۲	نظری	-
۳۱۲	جامعه‌شناسی جنایی	۲	۲	نظری	-
۳۱۳	بزهکاری اطفال و نوجوانان	۲	۲	نظری	-
۳۱۴	جنسیت و جرم	۲	۲	نظری	-
۳۱۵	روان‌شناسی جنایی	۲	۲	نظری	-
۳۱۶	پزشکی قانونی (۲)	۲	۲	نظری	پزشکی قانونی (۱)
۳۱۷	حقوق کیفری بین‌المللی	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۶-۵) جدول دروس گرایش فرعی «فلسفه حقوق کیفری»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۱۸	کلیات فلسفه حقوق	۱	۲	نظری	-
۳۱۹	نظریه‌های جرم‌انگاری	۲	۲	نظری	-
۳۲۰	مبانی مسئولیت کیفری	۱	۲	نظری	-
۳۲۱	نظریه‌های مجازات	۲	۲	نظری	-
۳۲۲	فلسفه جرم‌شناسی	۲	۲	نظری	-
	جمع	۸	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۲۳	معرفت‌شناسی	۱	۱	نظری	-
۳۲۴	هرمنوتیک و تفسیر حقوقی	۲	۲	نظری	-
۳۲۵	مفهوم قانون در ایران	۲	۲	نظری	-
۳۲۶	فلسفه فقه	۲	۲	نظری	-
۳۲۷	فلسفه حق و حقوق بشر	۲	۲	نظری	-
۳۲۸	آشنایی با فلسفه سیاسی	۲	۲	نظری	-
۳۲۹	آشنایی با فلسفه اخلاق	۲	۲	نظری	-
۳۳۰	فلسفه و تاریخ علم	۱	۱	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۷) جدول دروس گرایش «حقوق خصوصی»

۷-الف) جدول دروس مشترک گرایش «حقوق خصوصی»

پیش نیاز	نوع واحد	تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
-	نظری	۳	۲	فقه تحلیلی (۱)	۳۳۱
-	نظری	۳	۲	فقه تحلیلی (۲)	۳۳۲
-	نظری	۲	۲	قواعد فقه تحلیلی	۳۳۳
-	نظری	۲	۲	حقوق مدنی تحلیلی (۱)	۳۳۴
-	نظری	۲	۲	حقوق مدنی تحلیلی (۲)	۳۳۵
-	نظری	۲	۲	متون حقوقی به زبان خارجی	۳۳۶
-	نظری	۲	۱	حقوق تجارت تحلیلی	۳۳۷
-	نظری-عملی	۲	۱	روش تحقیق و پژوهش	۳۳۸
			۱۸	۱۴	جمع

۷-ب) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق مدنی و تجارت»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۳۹	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۴۰	آیین دادرسی مدنی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۴۱	حقوق تجارت تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۳۴۲	داوری بین المللی	۲	۲	نظری	-
	جمع	۸	۸		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۴۳	حقوق مدنی تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۳۴۴	تعارض قوانین	۲	۲	نظری	-
۳۴۵	حقوق قراردادهای تجاری	۲	۲	نظری	-
۳۴۶	آیین دادرسی تجاری	۲	۲	نظری	-
۳۴۷	حقوق اسلامی تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۳۴۸	اصول فقه تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۴۹	اجرای احکام و اسناد	۲	۲	نظری	-
۳۵۰	حقوق تجارت بین الملل	۲	۲	نظری	-
۳۵۱	آیات الأحکام مدنی	۱	۱	نظری	-
۳۵۲	تاریخ حقوق مدنی	۱	۱	نظری	-
۳۵۳	اصول و مبانی تفسیر حقوقی	۲	۲	نظری	-
۳۵۴	تحلیل رویه قضایی	۲	۲	نظری	-
۳۵۵	کلیات فلسفه حقوق	۱	۱	نظری	-
۳۵۶	حقوق تامین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی	۲	۲	نظری	-
۳۵۷	حقوق حمل و نقل	۲	۲	نظری	-
۳۵۸	حقوق بیمه تجاری	۲	۲	نظری	-
۳۵۹	حقوق بانکی	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۷-ج) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق تجارت الکترونیک»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۶۰	حقوق معاملات الکترونیکی	۲	۲	نظری	-
۳۶۱	حقوق اسناد، ادله و امضای الکترونیکی	۲	۲	نظری	-
۳۶۲	فقه و تجارت الکترونیک	۱	۲	نظری	-
۳۶۳	حقوق بانکداری الکترونیکی و ارزهای دیجیتال	۲	۲	نظری	-
۳۶۴	حقوق کیفی تجارت الکترونیکی	۱	۲	نظری	-
	جمع	۸	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۶۵	حقوق تجارت الکترونیک تطبیقی	۲	۲	نظری	-
۳۶۶	دادرسی الکترونیکی و داوری آنلاین اختلافات	۲	۲	نظری	-
۳۶۷	حقوق مالکیت فکری در فضای مجازی	۲	۲	نظری	-
۳۶۸	مسئولیت مدنی در فضای مجازی	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۷-۵) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق خانواده»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۶۹	عقد نکاح(۱): حقوق و تکالیف قانونی و قراردادی زوجین	۲	۲	نظری	-
۳۷۰	عقد نکاح(۲): شروط ضمن عقد	۱	۲	نظری	-
۳۷۱	حقوق جزای خانواده	۲	۲	نظری	-
۳۷۲	حقوق والدین و فرزندان	۱	۲	نظری	-
۳۷۳	انحلال نکاح	۱	۲	نظری	-
۳۷۴	امور حسبی	۱	۲	نظری	-
	جمع	۸	۱۲		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۳۷۵	اسباب قرابت	۲	۲	نظری	-
۳۷۶	ارث و وصیت	۱	۲	نظری	-
۳۷۷	آیین دادرسی دعاوی خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۷۸	اصول فقه تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۷۹	فقه تطبیقی: عقد و انحلال نکاح	۲	۲	نظری	-
۳۸۰	حقوق تطبیقی خانواده: نکاح و انحلال آن	۱	۲	نظری	-
۳۸۱	مقررات بین‌المللی حقوق خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۸۲	مددکاری و مشاوره خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۸۳	مبانی حقوق خانواده در کتاب و سنت	۱	۲	نظری	-
۳۸۴	حقوق کودک	۱	۲	نظری	-
۳۸۵	حقوق زن	۱	۲	نظری	-
۳۸۶	احوال شخصیه	۱	۲	نظری	-
۳۸۷	روانشناسی خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۸۸	جامعه‌شناسی خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۸۹	تحولات پزشکی و خانواده	۱	۲	نظری	-
۳۹۰	تابعیت اعضای خانواده	۱	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۷-هـ) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق نفت و گاز»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۹۱	قواعد عمومی حقوق نفت و گاز	۱	۲	نظری	-
۳۹۲	اصول کلی حقوق قراردادهای نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۳۹۳	فقه استدلالی نفت و گاز	۱	۲	نظری	-
۳۹۴	مدیریت دعاوی و اختلافات در صنعت نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۳۹۵	حقوق تطبیقی مالکیت نفت و گاز	۱	۲	نظری	-
۳۹۶	حقوق تأمین منابع مالی و سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های نفت و گاز	۱	۲	نظری	-
	جمع	۸	۱۲		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۳۹۷	حقوق شرکت‌های ملی و چندملیتی نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۳۹۸	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۳۹۹	حقوق تجارت بین‌الملل	۲	۲	نظری	-
۴۰۰	حقوق محیط‌زیست در صنعت نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۴۰۱	سازمان‌های بین‌المللی نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۴۰۲	کنوانسیون‌های بین‌المللی انرژی، نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۴۰۳	حقوق دریاهای	۲	۲	نظری	-
۴۰۴	قراردادهای بالادستی نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۴۰۵	حقوق حمل‌ونقل	۲	۲	نظری	-
۴۰۶	حل‌وفصل اختلافات سرمایه‌گذاری خارجی	۲	۲	نظری	-
۴۰۷	قراردادهای پایین‌دستی نفت	۲	۲	نظری	-
۴۰۸	قراردادهای پایین‌دستی گاز	۲	۲	نظری	-
۴۰۹	نظام حقوقی میادین مشترک نفت و گاز	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوطه اخذ کند.

۷-۷) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق اقتصادی»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۴۱۰	تحلیل اقتصادی حقوق	۲	۲	نظری	-
۴۱۱	حقوق بین الملل اقتصادی	۱	۲	نظری	-
۴۱۲	حقوق تامین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی	۲	۲	نظری	-
۴۱۳	مسئولیت قراردادی	۲	۲	نظری	-
۴۱۴	حقوق قراردادهای تجاری	۱	۲	نظری	-
	جمع	۸	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۴۱۵	حقوق مالیاتی	۲	۲	نظری	-
۴۱۶	حقوق بانکی	۲	۲	نظری	-
۴۱۷	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۴۱۸	تعارض قوانین	۲	۲	نظری	-
۴۱۹	مبانی اقتصادی حقوق تعهدات	۲	۲	نظری	-
۴۲۰	حقوق مالکیت معنوی و صنعتی	۲	۲	نظری	-
۴۲۱	حقوق کیفری اقتصادی	۲	۲	نظری	-
۴۲۲	حقوق گمرکی	۱	۲	نظری	-
۴۲۳	حقوق بیمه تجاری	۱	۲	نظری	-
۴۲۴	حقوق حمل و نقل	۱	۲	نظری	-
۴۲۵	حقوق کار تحلیلی	۱	۲	نظری	-
۴۲۶	قواعد عمومی حقوق نفت و گاز	۲	۲	نظری	-
۴۲۷	حقوق رقابت تجاری	۲	۲	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۸) جدول دروس گرایش «حقوق بین الملل»

۸-الف) جدول دروس مشترک گرایش «حقوق بین الملل»

پیش نیاز	نوع واحد	تعداد ساعت	تعداد واحد	عنوان درس	کد درس
-	نظری	۲	۲	فقه روابط بین الملل دولت اسلامی	۴۲۸
-	نظری	۲	۲	حقوق بین الملل اسلام	۴۲۹
-	نظری	۲	۲	نظام بین المللی حقوق بشر	۴۳۰
-	نظری	۲	۲	حقوق معاهدات	۴۳۱
-	نظری	۲	۲	روش های حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی	۴۳۲
-	نظری	۲	۲	حقوق مسئولیت بین المللی	۴۳۳
-	نظری	۲	۱	متون حقوق بین الملل به زبان خارجی	۴۳۴
-	نظری-عملی	۲	۱	روش تحقیق و پژوهش	۴۳۵
			۱۶	۱۴	جمع

۸-ب) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق بین الملل عمومی»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۴۳۶	حقوق سازمان های بین المللی تحلیلی	۲	۲	نظری	-
۴۳۷	حقوق بین الملل دریاها	۲	۲	نظری	-
۴۳۸	حقوق بین الملل اقتصادی	۲	۲	نظری	-
۴۳۹	حقوق بین الملل کیفری	۲	۲	نظری	-
	جمع	۸	۸		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش نیاز
۴۴۰	روش شناسی پژوهش در حقوق بین الملل	۲	۲	نظری	-
۴۴۱	مبانی و مبادی حقوق بین الملل	۲	۲	نظری	-
۴۴۲	ایران و حقوق بین الملل	۲	۲	نظری	-
۴۴۳	تعامل حقوق بین الملل و روابط بین الملل	۱	۱	نظری	-
۴۴۴	تأسیس و جانمایی دولت ها در حقوق بین الملل	۱	۱	نظری	-
۴۴۵	حقوق بین الملل سرمایه گذاری و توسعه	۱	۱	نظری	-
۴۴۶	حقوق بین الملل انرژی	۲	۲	نظری	-
۴۴۷	حقوق بین الملل کار	۲	۲	نظری	-
۴۴۸	حقوق سازمان جهانی تجارت	۱	۱	نظری	-
۴۴۹	حقوق سازمان های منطقه ای	۲	۲	نظری	-
۴۵۰	حقوق بین الملل محیط زیست	۲	۲	نظری	-
۴۵۱	حقوق بین الملل هوا و فضا	۲	۲	نظری	-
۴۵۲	حقوق بین الملل آبراه های بین المللی	۱	۱	نظری	-
۴۵۳	حقوق بین الملل ارتباطات	۲	۲	نظری	-
۴۵۴	حقوق بین الملل آبها	۱	۱	نظری	-
۴۵۵	حقوق دیپلماتیک و کنسولی	۱	۱	نظری	-
۴۵۶	حقوق بین الملل بشردوستانه	۲	۲	نظری	-
۴۵۷	حقوق بین الملل توسل به زور	۲	۲	نظری	-
۴۵۸	حقوق بین الملل خلع سلاح و کنترل تسلیحات	۱	۱	نظری	-
۴۵۹	حقوق سازمان های بین المللی غیردولتی	۱	۱	نظری	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

۸-ج) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق هسته‌ای»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۴۶۰	فقه هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۱	کلیات علوم و فنون هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۲	حقوق ایمنی و امنیت هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۳	مسئولیت مدنی و بین‌المللی دولت در قبال خسارات هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۴	نظام عدم اشاعه و پادمان هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
	جمع	۱۰	۱۰		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۴۶۵	حقوق هسته‌ای و محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۶۶	حقوق کار و تأمین اجتماعی مشاغل هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۷	جرائم اختصاصی هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۸	حقوق تطبیقی هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۶۹	حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری و تجارت هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۷۰	حقوق بین‌الملل بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۷۱	حقوق مالی و محاسبات هسته‌ای	۲	۲	نظری	-
۴۷۲	حقوق نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای هسته‌ای	۲	۲	نظری	-

* دانشجویان ۴ واحد از دروس فوق را انتخاب نموده و می‌گذرانند.

۸-د) جدول دروس گرایش فرعی «حقوق محیط‌زیست»

➤ دروس الزامی

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۴۷۳	حقوق محیط‌زیست در اسلام	۲	۲	نظری	-
۴۷۴	کلیات حقوق محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۷۵	مسئولیت بین‌المللی و مدنی ناشی از خسارت‌های محیط‌زیستی	۲	۲	نظری	-
۴۷۶	حقوق بین‌الملل محیط‌زیست	۱	۲	نظری	-
۴۷۷	حقوق کیفری محیط‌زیست	۱	۲	نظری	-
	جمع	۸	۸		

➤ دروس اختیاری

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	نوع واحد	پیش‌نیاز
۴۷۸	حقوق حفاظت از آب‌و‌خاک	۲	۲	نظری	-
۴۷۹	حقوق حفاظت از هوا	۲	۲	نظری	-
۴۸۰	حقوق حفاظت از پوشش گیاهی	۲	۲	نظری	-
۴۸۱	حقوق حفاظت از حیات وحش	۲	۲	نظری	-
۴۸۲	اقتصاد محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۳	حقوق اداری و محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۴	حقوق انرژی و محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۵	حقوق کشاورزی و محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۶	حقوق سازمان‌های داخلی و بین‌المللی محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۷	حقوق محیط‌زیست دریایی	۲	۲	نظری	-
۴۸۸	حقوق بشر و محیط‌زیست	۲	۲	نظری	-
۴۸۹	حقوق محیط‌زیست و صنعت	۱	۱	نظری	-
۴۹۰	حقوق محیط‌زیست و مسائل اجتماعی	۱	۱	نظری	-
۴۹۱	فلسفه و اخلاق محیط‌زیست	۱	۱	نظری	-
۴۹۲	حقوق محیط‌زیست شهری و روستایی	۱	۱	نظری	-
۴۹۳	امنیت و محیط‌زیست	۱	۱	نظری	-

* دانشجویان ۶ واحد از دروس فوق را انتخاب نموده و می‌گذرانند.

فصل سوم:

سرفصل دروس تخصصی رشته

کارشناسی ارشد پیوسته

«معارف اسلامی و حقوق»

سرفصل دروس تخصصی مشترک رشته
(کارشناسی - الزامی)

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Islamic Jurisprudence (1)</i>				نام درس به فارسی: فقه (۱)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ واحد تعداد ساعت: ۶۴ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی			پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با متون فقه اسلامی، اصطلاحات فقهی و شناخت فقه اسلامی، جهت آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی، از آن جهت که نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر آموزه‌های عمیق فقه اسلامی است.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ کتاب المتاجر ❖ کتاب الدین ❖ کتاب الرهن ❖ کتاب الضمان ❖ کتاب الحواله ❖ کتاب الکفالة ❖ کتاب الصلح ❖ کتاب الشرکة ❖ کتاب المضاربه ❖ کتاب الاجارة ❖ کتاب الجعالة ❖ کتاب الحدود 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) شهید ثانی، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة (المحشی - کلاتر)، ج ۳ و ۴، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Islamic Jurisprudence (2)</i>				نام درس به فارسی: فقه (۲)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با متون فقه اسلامی، اصطلاحات فقهی و شناخت فقه اسلامی، جهت آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی، از آن جهت که نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر آموزه‌های عمیق فقه اسلامی است.</p> <p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کتاب القضاء</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: القول فی أحكامه • الفصل الثاني: القول فی کیفیت الحكم • الفصل الثالث: القول فی اليمين • الفصل الرابع: القول فی الشاهد و اليمين • الفصل الخامس: القول فی التعارض • الفصل السادس: القول فی القسمة <p>❖ کتاب الشهادات</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: الشاهد • الفصل الثاني: فی تفصيل الحقوق • الفصل الثالث: فی الشهادة علی الشهادة • الفصل الرابع: فی الرجوع عن الشهادة <p>❖ کتاب الديات</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: فی مورد الدية • الفصل الثاني: فی التقديرات • الفصل الثالث: فی الشجاج • الفصل الرابع: فی التوابع 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) شهید ثانی، الروضة البهية فی شرح اللمعة الدمشقية (المحشى - کلاتر)، ج ۳ و ۱۰، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، آخرین سال انتشار: ۱۳۸۳</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Islamic Jurisprudence (3)</i>				نام درس به فارسی: فقه (۳)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با متون فقه اسلامی، اصطلاحات فقهی و شناخت فقه اسلامی، جهت آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی، از آن جهت که نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر آموزه‌های عمیق فقه اسلامی است.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کتاب الحدود</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: فی حد الزنا • الفصل الثاني: فی اللواط • الفصل الثالث: فی القذف • الفصل الرابع: فی الشرب • الفصل الخامس: فی السرقة • الفصل السادس: فی المحاربة • الفصل السابع: فی عقوبات متفرقة • الخاتمة 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) شهید ثانی، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة (المحشی - کلاتر)، ج ۹، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Islamic Jurisprudence (4)</i>				نام درس به فارسی: فقه (۴)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با متون فقه اسلامی، اصطلاحات فقهی و شناخت فقه اسلامی، جهت آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی، از آن جهت که نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر آموزه‌های عمیق فقه اسلامی است.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کتاب الجهاد</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: فیمن یجب قتاله • الفصل الثانی: فی ترک القتال • الفصل الثالث: فی الغنیمه • الفصل الرابع: فی أحكام البغاة • الفصل الخامس: فی الأمر بالمعروف <p>❖ کتاب الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: القول فی أقسامهما و کیفیه وجوبهما • الفصل الثانی: القول فی شرائط وجوبهما • الفصل الثالث: القول فی مراتب الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر • ختام • فصل فی الدفاع <p>❖ مسألة ولاية الفقيه</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: ضرورة الحكومة الإسلامية • الفصل الثانی: أدلة ولاية الفقيه • الفصل الثالث: حکم سهم الإمام (علیه السلام) • الفصل الرابع: حکم الأمور الحسبیه • الفصل الخامس: النسبة بین أدلة ولاية الفقيه و أدلة الحث علی المعروف 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											

منابع:

- (۱) امام خمینی، سید روح الله، تحریر الوسيلة، ج ۱، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی قدس سره، آخرین سال انتشار.
- (۲) امام خمینی، سید روح الله، کتاب البیع، ج ۲، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی قدس سره، آخرین سال انتشار.
- (۳) شهید ثانی، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة (المحشى - کالانترا)، ج ۲، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، آخرین سال انتشار.
- (۴) مراغی، سید میر عبد الفتاح، العناوین الفقهیة، قم: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Islamic Jurisprudence (5)</i>				نام درس به فارسی: فقه (۵)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با متون فقه اسلامی، اصطلاحات فقهی و شناخت فقه اسلامی، جهت آمادگی برای ورود به فقه استدلالی و اجتهادی، از آن جهت که نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر آموزه‌های عمیق فقه اسلامی است.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کتاب النکاح</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: فی المقدمات النکاح • الفصل الثاني: فی العقد • الفصل الثالث: فی المحرمات • الفصل الرابع: فی نکاح المتعة • الفصل الخامس: فی نکاح الإمام • الفصل السادس: فی المهر • الفصل السابع: فی العیوب و التدلیس • الفصل الثامن: فی القسم و النشوز و الشقاق • ملحقات <p>❖ کتاب الطلاق</p> <ul style="list-style-type: none"> • الفصل الأول: فی أركانہ • الفصل الثاني: فی أقسامه • الفصل الثالث: فی العدد • الفصل الرابع: فی الأحکام 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) شهید ثانی، الروضة البهیه فی شرح اللمعة الدمشقیة (المحشی - کلاتر)، ج ۵ و ۶، بیروت: مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Principles of Islamic Jurisprudence (1)</i>				نام درس به فارسی: اصول فقه (۱)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با علم اصول فقه به عنوان پایه و مبنای درک و استنباط فقه و حقوق.</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ المدخل</p> <ul style="list-style-type: none"> تعریف علم الاصول موضوع علم الاصول فائده علم الاصول <p>❖ المقدمة</p> <ul style="list-style-type: none"> حقیقه الوضع من الواضع الوضع تعینی و تعینی الاستعمال حقیقی و مجازی الدلالة تابعة للارادة الوضع شخصی و نوعی علامات الحقیقه و المجاز الاصول اللفظیة الترادف و الاشتراک الحقیقه الشرعیة الصحيح و الاعم <p>❖ مباحث الألفاظ</p> <ul style="list-style-type: none"> تمهید: المقصود من «مباحث الألفاظ» الباب الأول: المشتق الباب الثاني: الاوامر الباب الثالث: النواهی الباب الرابع: المفاهیم 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		ارزشیابی نهایی		میان ترم		ارزشیابی مستمر
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		به تشخیص استاد
تحقیق یا پروژه		آزمون نهایی		میان ترم		ارزشیابی مستمر
به تشخیص استاد		*				

منابع:

- (۱) مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، قم: مؤسسه نشر اسلامی جامعه مدرسین، آخرین سال انتشار.
- (۲) سعادت مصطفوی، سیدمصطفی، جزوه اصول الفقه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Principles of Islamic Jurisprudence (2)</i>				نام درس به فارسی: اصول فقه (۲)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با علم اصول فقه به عنوان پایه و مبنای درک و استنباط فقه و حقوق.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ مباحث الألفاظ</p> <ul style="list-style-type: none"> • الباب الخامس: العام و الخاص • الباب السادس: المطلق و المقيد • الباب السابع: المجمل و الميّن <p>❖ الملازمات العقلية</p> <ul style="list-style-type: none"> • تمهيد • الباب الأول: المستقلات العقلية • الباب الثاني: غير المستقلات العقلية 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) مظفر، محمد رضا، اصول الفقه، قم: مؤسسه نشر اسلامی جامعه مدرسین، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) سعادت مصطفوی، سیدمصطفی، جزوه اصول الفقه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Principles of Islamic Jurisprudence (3)</i>				نام درس به فارسی: اصول فقه (۳)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با علم اصول فقه به عنوان پایه و مبنای درک و استنباط فقه و حقوق.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ مباحث الحجّه</p> <ul style="list-style-type: none"> • تمهید • المقدمة • الباب الأول: الكتاب العزيز • الباب الثاني: السنّة • الباب الثالث: الإجماع • الباب الرابع: الدليل العقلي • الباب الخامس: حجیة الطواهر • الباب السادس: الشهرة • الباب السابع: السيرة • الباب الثامن: القياس 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، قم: مؤسسه نشر اسلامی جامعه مدرسین، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) سعادت مصطفوی، سیدمصطفی، جزوه اصول الفقه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Principles of Islamic Jurisprudence (4)</i>			نام درس به فارسی: اصول فقه (۴)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: اصول فقه (۳) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی									
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک									
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش									
سایر:		نظری											
		عملی											
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با علم اصول فقه به عنوان پایه و مبنای درک و استنباط فقه و حقوق.</p>													
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ الشک</p> <ul style="list-style-type: none"> • تمهید • الأصل الأول: البراءة • الأصل الثاني: التخيير • الأصل الثالث: الاحتياط • الأصل الرابع: الاستصحاب <p>❖ التعادل و التراجيح</p> <ul style="list-style-type: none"> • المقدمات • تنبيه على أمور <p>❖ الاجتهاد و التقليد</p> <ul style="list-style-type: none"> • الاجتهاد • التقليد 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										
<p>منابع:</p> <p>(۱) حیدری، علی نقی، اصول الاستنباط، قم: لجنة إدارة الحوزة العلمية، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) سعادت مصطفوی، سیدمصطفی، جزوه اصول الفقه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.</p>													

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Rules of Islamic Jurisprudence (1)</i>				نام درس به فارسی: قواعد فقه (۱)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با احکام کلی و قواعد فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی ایشان در فهم مشکلات حقوقی و فقهی؛ با توجه به ابتدای نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های مدنی و جزایی بر فقه امامیه</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • قاعده فقهی • مسأله اصولی • احکام تأسیسی و امضائی احکام شرعی و عقلی تکلیفی و وضعی • مباحث شرط • سبب، مانع <p>❖ قواعد فقهی حقوقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • قاعده لاضرر و لاضرار • قاعده اعراض • قاعده ضمان ید • ضمان مقبوض به عقد فاسد • قاعده اتلاف و تسبیب • قاعده غرور • قاعده اقدام • قاعده صحت • قاعده لزوم • قاعده انحلال یک عقد به چند عقد 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>*</td> <td>*</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	*	*	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
*	*	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) بهرامی احمدی، حمید، قواعد فقه، دو جلدی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p>														

- (۳) محقق داماد، سید مصطفی، قواعد فقه مدنی، ج ۱ و ۳، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۴) محمدی، ابوالحسن، قواعد فقه، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۵) مکارم شیرازی، القواعد الفقهیه، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۶) موسوی بجنوردی، القواعد الفقهیه، قم: نشر الهادی، آخرین سال انتشار.
- (۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام															
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»											
نام درس به انگلیسی: <i>Rules of Islamic Jurisprudence (2)</i>				نام درس به فارسی: قواعد فقه (۲)											
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی											
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک											
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش											
سایر:		نظری	اختیاری												
		عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با احکام کلی و قواعد فقهی برای حل بسیاری از فروع فقهی و همچنین ارتقاء قدرت و توانایی ایشان در فهم مشکلات حقوقی و فقهی؛ با توجه به ابتدای نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های مدنی و جزایی بر فقه امامیه</p>															
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفاهیم • اقسام قاعده فقهی و مقایسه آن با مفاهیم مشابه • کاربرد قاعده فقهی <p>❖ قواعد فقهی کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • قاعده قبح عقاب بلابیان • قاعده وزر • قاعده درء • منع اعانه بر اثم • قاعده جب • قاعده تحذیر • قاعده لاقود • قاعده اعتدا • اضطرار • اکراه • قاعده حرمت دم مسلمان 															
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>								ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه												
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد												
<p>منابع:</p> <p>۱) بای، حسینعلی، قواعد فقهی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.</p> <p>۲) بهرامی احمدی، حمید، قواعد فقه، دو جلدی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.</p>															

- ۳) حاجی ده آبادی، احمد، قواعد فقه جزایی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) حاجی ده آبادی، احمد، قواعد فقه دیات: مطالعه تطبیقی، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه بخش حقوق جزا، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) گروه پژوهشی حقوق دانشگاه علوم اسلامی رضوی، قواعد فقه جزایی، مشهد: انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار.
- ۷) محقق داماد، سید مصطفی، قواعد فقه، بخش جزایی، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) محمدی، ابوالحسن، قواعد فقه، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) موسوی بجنوردی، سیدمحمد، قواعد فقهیه، ج ۱ و ۲، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Introduction to Law</i>				نام درس به فارسی: مقدمه علم حقوق		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با کلیات دانش حقوق و مباحث عمومی آن مانند شاخه‌ها و گرایش‌های علم حقوق، قواعد حقوقی و ویژگی‌های آن‌ها، حق و تکلیف و رابطه آن دو با یکدیگر، مکاتب و دیدگاه‌های مختلف درباره مبانی و اهداف حقوق، نظام‌های مهم حقوقی با تأکید بر نظام حقوقی ایران و اسلام، منابع حقوق، قلمرو و اجرای قواعد حقوقی و سرانجام شیوه‌های تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط.</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ دانش حقوق</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف و مفاهیم • رابطه علم حقوق با سایر علوم مرتبط • شاخه‌های علم حقوق • رابطه علم حقوق با فقه <p>❖ قواعد حقوقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف و ضرورت • اوصاف و ویژگی‌ها • انواع قواعد حقوقی • موضوع قواعد حقوقی: حق و تکلیف • رابطه قواعد حقوقی با عدالت، اخلاق و دین <p>❖ مبانی و اهداف حقوق</p> <ul style="list-style-type: none"> • مبانی (از منظر مکاتب حقوق طبیعی، پوزیتیویستی و اسلامی) • اهداف (از منظر مکاتب حقوق طبیعی، پوزیتیویستی و اسلامی) <p>❖ نظام‌های مهم حقوقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نظام‌های حقوقی غیردینی: نظام حقوقی رومی - ژرمنی، کامن لا • نظام‌های حقوقی دینی: اسلام • نظام حقوقی ایران <p>❖ منابع حقوق</p> <ul style="list-style-type: none"> • نظام‌های حقوقی دینی • نظام‌های حقوقی غیردینی • منابع حقوق در ایران <p>❖ قلمروی اجرای قواعد حقوقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • در مکان • در زمان 						

❖ تفسیر قواعد حقوقی و فنون استنباط

- مفهوم تفسیر و ضرورت آن
- انواع تفسیر و مکاتب تفسیری
- شیوه‌های تفسیر
- تفسیر در حقوق ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، مقدمه عمومی علم حقوق، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) حیاتی، علی عباس، مقدمه علم حقوق، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۳) دانش‌پژوه، مصطفی، مقدمه علم حقوق با رویکرد به حقوق ایران و اسلام، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- (۴) کاتوزیان، امیر ناصر، فلسفه حقوق، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- (۵) کاتوزیان، امیر ناصر، مقدمه علم حقوق و مطالعه در نظام حقوقی ایران، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجالت حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Constitutional Law (1)</i>				نام درس به فارسی: حقوق اساسی (۱)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش		
سایر:		عملی	اختیاری			
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مباحث مربوط به حقوق اساسی از قبیل تاریخ حقوق اساسی، دولت، حاکمیت، حکومت در حقوق اسلام و سایر مکاتب حقوقی</p> <p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم حقوق اساسی <ul style="list-style-type: none"> • تعریف • ویژگی‌ها ❖ موضوع حقوق اساسی <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم دولت • انواع دولت (ساختاری نظام سیاسی) ❖ تاریخ حقوق اساسی <ul style="list-style-type: none"> • در جهان • در ایران <ul style="list-style-type: none"> ▪ قبل از نهضت مشروطه ▪ مشروطیت ▪ جمهوری اسلامی ایران ❖ منابع حقوق اساسی در ایران و سایر نظام‌ها <ul style="list-style-type: none"> • منابع موضوعه <ul style="list-style-type: none"> ▪ قانون اساسی (مفاهیم، انواع و دادرسی اساسی) ▪ سایر منابع موضوعه • منابع عرفی (عرف‌های اساسی) <ul style="list-style-type: none"> • رویه‌های اساسی • نظریه‌ها ❖ عناصر تشکیل دهنده دولت <ul style="list-style-type: none"> • جمعیت <ul style="list-style-type: none"> ▪ ملت ▪ امت • سرزمین <ul style="list-style-type: none"> ▪ اعتباری (محدود به مرز) ▪ اعتقادی (دارالاسلام، دارالحرب و دارالکفر) 						

❖ حاکمیت

- مفهوم حاکمیت
- نظریه‌های منشا حاکمیت
  - دین‌سالاری (تئوکراسی)
  - مردم‌سالاری (دموکراسی)
  - مردم‌سالاری دینی (ولایت فقیه)

❖ حکومت

- مفهوم حکومت
- انواع حکومت
  - ارتباط قوا (تفکیک قوا، تداخل قوا و استقلال قوا ریاستی، پارلمانی، نیمه ریاستی یا نیمه پارلمانی)
  - نظام‌های سیاسی
    - جمهوری (دینی، سکولار، لائیک)
    - سلطنتی (مطلقه، مشروطه)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ارسطا، محمدجواد، نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران، قم: بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۲) اصلانی، فیروز؛ پروین، خیرالله، کلیات حقوق اساسی، تهران: نشر پایدار، آخرین سال انتشار.
- ۳) جوان آراسته، حسین، گزینش رهبر و نظارت بر او، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) جوان آراسته، حسین، مبانی حاکمیت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قم: دبیرخانه مجلس خبرگان، آخرین سال انتشار.
- ۵) شعبانی، قاسم، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: نشر اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۶) طباطبایی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اساسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) عباسی، بیژن، مبانی حقوق اساسی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) عمید زنجانی، عباسعلی، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۹) غمامی، سید محمد مهدی، دادرسی اساسی، تهران: پژوهشگاه شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) قاضی، سید ابوالفضل، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مشروح مذاکرات مجلس خبرگان قانون اساسی در سال ۱۳۵۸.
- ۱۲) مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸.
- ۱۳) نجفی اسفاد، مرتضی؛ فرید، محسنی، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات بین‌المللی المهدی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) ویژه، محمدرضا، کلیات حقوق اساسی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) هاشمی، سید محمد، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، ج ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Constitutional Law (2): Government Structure and Constitutional Institutions</i>				نام درس به فارسی: حقوق اساسی (۲): ساختار حکومت و نهادهای اساسی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق اساسی (۱) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی		
		نظری	اختیاری	گرایش		
سایر:		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با سازمان‌دهی قوای حاکم و انواع و کارکردهای آن در نظام حقوق اساسی جمهوری اسلامی و سایر نظام‌های حقوقی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ سازمان‌دهی قوای حاکم</p> <ul style="list-style-type: none"> • تفکیک قوا (مطلق: آمریکا، نسبی: فرانسه) • تداخل قوا (انگلستان) • استقلال قوا (ایران) <p>❖ انواع قوا و کارکردهای آنها</p> <ul style="list-style-type: none"> • قوه مؤسس <ul style="list-style-type: none"> ▪ ماهیت ▪ ارکان (همه‌پرسی، مجلس مؤسسان، ترکیبی) ▪ صلاحیت ▪ در حقوق اساسی ایران • قوه تعدیل‌کننده <ul style="list-style-type: none"> ▪ ضرورت تشکیلات و کارکرد ▪ در حقوق اساسی ایران ▪ رهبری (ولی فقیه) • شرایط و صلاحیت‌ها • تعیین و نظارت (مجلس خبرگان) • قوه مجریه <ul style="list-style-type: none"> ▪ انواع (ریاستی، پارلمانی، نیمه ریاستی) ▪ ارکان (پادشاهی، ریاست جمهوری) ▪ تشکیلات ▪ صلاحیت ▪ در حقوق اساسی ایران • قوه مقننه <ul style="list-style-type: none"> ▪ ارکان (یک مجلسی، دو مجلسی) ▪ تشکیلات 						

- صلاحیت و نظارت (وضع قانون: مستقیم: همه‌پرسی و غیرمستقیم: مجلس)
- در حقوق اساسی ایران (مجلس - شورای نگهبان)
- قوه قضاییه
  - ارکان (رئیس قوه قضاییه، قضات)
  - تشکیلات
  - صلاحیت (دادرسی: قضایی، اداری، سیاسی)
  - در حقوق اساسی ایران

❖ نهادهای اساسی خاص

- مجمع تشخیص مصلحت نظام
- شورای عالی امنیت ملی
- شورای عالی انقلاب فرهنگی
- شورای عالی فضای مجازی
- شوراها
- صداوسیما
- شورای بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) بهرامی احمدی، حمید، قواعد فقه، مختصر هفتادوهفت قاعده فقهی حقوقی (با تطبیق بر قوانین)، ج اول، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۲) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- (۳) محقق داماد، سید مصطفی، قواعد فقه مدنی، ج ۱ و ۲، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۴) محمدی، ابوالحسن، قواعد فقه، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۵) مکارم شیرازی، القواعد الفقهیه، قم: مدرسه الامام علی بن ابی طالب علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۶) موسوی بجنوردی، القواعد الفقهیه، قم: نشر الهادی، آخرین سال انتشار.
- (۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Constitutional Law (3): People and Government</i>				نام درس به فارسی: حقوق اساسی (۳): مردم و حکومت										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با نهاد رهبری، نقش مردم در حکومت و ویژگی‌های حکومت مردمی در نظام حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران و سایر نظام‌ها</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ حقوق و تکالیف مردم</p> <ul style="list-style-type: none"> • حقوق بشر در نظام حقوق اساسی (نظام‌های حقوقی منتخب و ایران) <ul style="list-style-type: none"> ▪ مبانی و اصول ▪ حقوق و آزادی‌های فردی و عمومی ▪ ضمانت اجرا • حقوق ملت (شهروندی) در نظام حقوق اساسی (نظام‌های حقوقی منتخب و ایران) <ul style="list-style-type: none"> ▪ مبانی و اصول ▪ حقوق و آزادی‌های فردی و عمومی ▪ ضمانت اجرا <p>❖ حکومت مردم (مردم‌سالاری)</p> <ul style="list-style-type: none"> • نقش مردم در قدرت سیاسی (مردم‌سالاری دینی، لیبرال دموکراسی) • ویژگی‌های اساسی حکومت مردم (مردم‌سالاری دینی، لیبرال دموکراسی) • سازوکارهای اعمال حکومت مردم (مردم‌سالاری دینی، لیبرال دموکراسی) <ul style="list-style-type: none"> ▪ همه پرسی (پلیسیته، گزینش‌گری عام، تقنینی و اساسی) ▪ انتخابات <ul style="list-style-type: none"> • چیستی رأی (حق یا تکلیف) • احزاب • نظام‌های انتخاباتی (اکثریتی، تناسبی) • نظارت بر انتخابات ▪ آمودزمان‌ها و نهادهای عمومی غیردولتی (انواع و کارویژه‌ها) ▪ امر به معروف و نهی از منکر 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>* به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	* به تشخیص استاد	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	* به تشخیص استاد	به تشخیص استاد											

منابع:

- ۱) ارسطا، محمدجواد، نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران، قم: بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۲) اصلانی، فیروز و پروین، خیرالله، کلیات حقوق اساسی، تهران: نشر پایدار، آخرین سال انتشار.
- ۳) جوان آراسته، حسین، گزینش رهبر و نظارت بر او، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) جوان آراسته، حسین، مبانی حاکمیت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قم: دبیرخانه مجلس خبرگان، آخرین سال انتشار.
- ۵) شعبانی، قاسم، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: نشر اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۶) طباطبایی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اساسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) عباسی، بیژن، مبانی حقوق اساسی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) عمید زنجانی، عباسعلی، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۹) غمامی، سید محمدمهدی، دادرسی اساسی، تهران: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) قاضی، سید ابوالفضل، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مشروح مذاکرات مجلس خبرگان قانون اساسی در سال ۱۳۵۸.
- ۱۲) مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی در سال ۱۳۶۸.
- ۱۳) نجفی اسفاد، مرتضی و فرید، محسنی، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات بین‌المللی المهدی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) ویژه، محمدرضا، کلیات حقوق اساسی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) هاشمی، سید محمد، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، ج ۱ و ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Administrative Law (1)</i>				نام درس به فارسی: حقوق اداری (۱)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: مقدمه علم حقوق، حقوق اساسی (۱) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:	عملی					
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با حقوق حاکم بر نهادها و اعمال اداری در جمهوری اسلامی ایران از منظر اسلام و حقوق موضوعه						
سرفصل درس:						
❖ مفاهیم حقوق اداری از منظر حقوق اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • مفاهیم، تعاریف و ویژگی‌ها و مشخصات حقوق اداری • ارتباط حقوق اداری با سایر گرایش‌های حقوق • سیر تکوین و تحول حقوق اداری در اسلام و حقوق موضوعه 						
❖ منابع و مبانی حقوق اداری در اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • منابع <ul style="list-style-type: none"> ▪ احکام حکومتی، منابع و موازین اسلامی و احکام و فتاوای معتبر ▪ قانون اساسی، سیاست‌های کلی ذی‌ربط ▪ قوانین و مقررات ▪ رویه قضایی، عرف و آموزه‌های حقوقی • مبانی <ul style="list-style-type: none"> ▪ سیر تحول در مبانی حقوق اداری ▪ هدف و ضرورت حقوق اداری 						
❖ جایگاه اعمال اداری در اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • تعریف، ویژگی‌ها و انواع اعمال اداری • تفاوت عمل اداری با اعمال تقنینی، قضایی و سیاسی 						
❖ اصول حاکم بر حقوق و نظام اداری در اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • اصول کلی حقوق اداری • اصول حاکم بر نظام اداری (اصل سلسله‌مراتب، اصل ولایت‌پذیری و اصل مرجعیت و...) 						
❖ سازمان‌های اداری در اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • اشخاص حقوقی در حقوق اداری • مناصب اداری • سازمان‌های اداری • تمرکز و عدم تمرکز در حقوق موضوعه 						
❖ نظارت بر اداره در اسلام و حقوق موضوعه						
<ul style="list-style-type: none"> • مبانی و اصول نظارت در اسلام و حقوق موضوعه • انواع و مراجع نظارت (قضایی، اداری و سیاسی و...) 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، محمد، استوار سنگری، کورش، حقوق اداری ۱ و ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) انصاری، ولی‌الله، کلیات حقوق اداری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) طباطبایی مومنی، منوچهر، حقوق اداری، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) طباطبایی مومنی، منوچهر، حقوق اداری تطبیقی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) عباسی، بیژن، حقوق اداری، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۶) عمید زنجانی، عباسعلی؛ موسی‌زاده، ابراهیم، نظارت بر اعمال حکومت و عدالت اداری، تهران: انتشارات دانشگاه تهران: آخرین سال انتشار.
- ۷) موسی‌زاده، ابراهیم، حقوق اداری، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) هداوند، مهدی، حقوق اداری تطبیقی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Administrative Law (2)</i>				نام درس به فارسی: حقوق اداری (۲)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با حقوق استخدامی کارمندان دستگاه‌های اجرایی شامل حقوق و تکالیف آن‌ها، دادگاه‌های اداری، قراردادهای اداری، مسئولیت مدنی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ حقوق استخدامی در حقوق اسلام و حقوق موضوعه</p> <ul style="list-style-type: none"> • سیر تحول حقوق استخدامی <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق اسلامی ▪ حقوق موضوعه • موضوعات حقوق استخدامی <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق اسلامی ▪ حقوق موضوعه • انواع استخدام <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق اسلامی ▪ حقوق موضوعه • ورود به خدمت <ul style="list-style-type: none"> ▪ منابع ارزشی استخدام ▪ تقدم منابع ارزشی بر سایر منابع ▪ معیارهای استخدامی ▪ معیارهای شایستگی - عدالت استخدامی ▪ گزینش اصلح اسلامی ▪ ابتلا و آزمایش ▪ جذب و نگهداری ▪ توانمندی و ساماندهی • حقوق و تکالیف کارمندان <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق و مزایا <ul style="list-style-type: none"> • حقوق و مزایای مادی • حقوق و مزایای غیرمادی ▪ تکالیف و مسئولیت‌ها <ul style="list-style-type: none"> • قانون‌مندی • حفظ حقوق مردم 						

- تکریم ارباب رجوع
- سلامت نظام اداری
- حفظ بیت‌المال
- امانت‌داری
- تخلفات و مجازات‌های اداری
  - پیشگیری و برخورد با تخلفات
  - کنترل نظام اداری
  - جبران خسارات وارده بر اشخاص
- حالات استخدامی
- بازنشستگی
  - در اسلام
  - در حقوق موضوعه
- ❖ قراردادهای اداری در حقوق اسلام و حقوق موضوعه
  - انواع قراردادهای اداری
  - شرایط انعقاد قراردادهای اداری
  - اجرای قراردادهای اداری
  - اختتام و انحلال
  - حل و فصل اختلاف در قراردادهای اداری
- ❖ مسئولیت مدنی دولت
  - مبانی فقهی - حقوقی
  - قواعد مسئولیت مدنی دولت در خصوص:
    - اعمال و تصمیمات اداری
    - مقررات دولتی
    - قوانین
  - مراجع صالح رسیدگی به مسئولیت دولت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، محمد، استوار سنگری، کورش، حقوق اداری ۱ و ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) انصاری، ولی‌الله، کلیات حقوق اداری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) طباطبایی مومنی، منوچهر، حقوق اداری، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) طباطبایی مومنی، منوچهر، حقوق اداری تطبیقی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) عمید زنجانی، عباسعلی، موسی‌زاده، ابراهیم، نظارت بر اعمال حکومت و عدالت اداری، تهران: انتشارات دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۶) غمامی، سید مهدی، عدالت استخدامی، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۷) موسی‌زاده، ابراهیم، حقوق اداری، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) هداوند، مهدی، حقوق اداری تطبیقی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Law of Public Finance</i>				نام درس به فارسی: حقوق مالیه عمومی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مبانی مالیه عمومی و حقوق مالی، درآمدها و هزینه‌های عمومی، حقوق مالیاتی و حقوق بودجه در نظام حقوقی اسلام و جمهوری اسلامی ایران</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ مبانی و کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف، موضوع، جایگاه و اهمیت مالیه عمومی در اسلام و حقوق موضوعه • تاریخچه حقوق مالیه عمومی و حقوق مالی و نسبت بین آن‌ها • منابع حقوق مالیه عمومی در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه <p>❖ درآمدهای عمومی در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه</p> <ul style="list-style-type: none"> • درآمدهای عمومی در نظام مالیه عمومی اسلام <ul style="list-style-type: none"> ▪ درآمدهای مالیاتی (مالیات‌های ثابت شامل خمس و زکات و مالیات‌های متغیر) ▪ درآمدهای حاصل از مالکیت‌ها و دارایی‌های حکومت اسلامی (انفال و فیه) • درآمدهای عمومی در حقوق موضوعه <ul style="list-style-type: none"> ▪ درآمدهای مالیاتی (مالیات‌های مستقیم و مالیات‌های غیرمستقیم) ▪ درآمدهای حاصل از مالکیت‌ها، دارایی‌ها و خدمات دولتی ▪ درآمدهای استقراضی و درآمدهای پولی <p>❖ هزینه‌های عمومی در نظام مالیه عمومی اسلام و حقوق موضوعه</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم، ماهیت، اهمیت و انواع هزینه‌های عمومی در نظام مالیه عمومی اسلام • مفهوم، ماهیت، اهمیت و انواع هزینه‌های عمومی در حقوق موضوعه <p>❖ حقوق مالیاتی در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف مالیات و حقوق مالیاتی، ویژگی‌های مالیات، اصول مالیات‌ها و انواع مالیات‌ها در اسلام و حقوق موضوعه • منابع مالیاتی • تشخیص و وصول مالیات • دادرسی مالیاتی <p>❖ حقوق بودجه در نظام حقوقی اسلام و حقوق موضوعه</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم، تعریف، ماهیت و تاریخچه و اصول بودجه • ساختار نظام حقوق بودجه (تهیه و تنظیم و تصویب بودجه) • اجرا و نظارت بر اجرای بودجه 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) الریس، ضیاءالدین، خراج و نظام‌های مالی دولت‌های اسلامی از آغاز تا نیمه دوم قرن سوم، مترجم فتحعلی اکبری، اصفهان: انتشارات دانشگاه اصفهان، آخرین سال انتشار.
- ۲) آقا نظری، حسن؛ گیلک، محمدتقی، هزینه و درآمد دولت اسلامی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۳) رستمی، ولی، حقوق مالیه عمومی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) مالکی، هوشنگ؛ عباسی، عباداله، حقوق مالیاتی و آیین دادرسی آن، قم: خانه خرد، آخرین سال انتشار.
- ۵) مجیبی فر، محمدصادق، حقوق و تکالیف متقابل مودیان و دستگاه‌های مالیاتی ایران، تهران: نشر جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۶) مشایخ، محمود، خمس و مالیات در اسلام، تهران: نشر آن، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Labor Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق کار		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۳)، حقوق اداری (۲) هم‌نیاز: ندارد
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با مباحث نظری و عملی مربوط به روابط کارگر و کارفرما از دیدگاه فقهی و حقوقی						
سرفصل درس:						
❖ مبانی و کلیات (تاریخچه، مفاهیم و منابع)						
<ul style="list-style-type: none"> • ارزش کار در اسلام • تحول روابط کار در اسلام، ایران و جهان • تعریف و منابع حقوق کار در اسلام و حقوق موضوعه (ملی و بین‌المللی) 						
❖ ویژگی‌های حقوق کار						
<ul style="list-style-type: none"> • شاخه‌ای از حقوق عمومی • حمایتی بودن • امری بودن • سه‌جانبه گرایی • سایر 						
❖ قرارداد کار (در اسلام و حقوق کار ایران)						
<ul style="list-style-type: none"> • تعریف، مشخصات و انواع قرارداد کار • اجرای قرارداد کار • شرایط صحت قرارداد، تعلیق و خاتمه قرارداد کار 						
❖ شرایط کار						
<ul style="list-style-type: none"> • حق السعی و مزایا، مدت کار، مرخصی و تعطیلات • شرایط کار زنان، نوجوانان و اتباع بیگانه 						
❖ روابط جمعی کار						
<ul style="list-style-type: none"> • تشکل‌های کارگری و کارفرمایی • مذاکرات و پیمان‌های دسته‌جمعی کار 						
❖ نقش دولت در روابط کار						
<ul style="list-style-type: none"> • مقررات گذاری • آموزش و اشتغال • نظارت و بازرسی • ضمانت اجراها (اداری، مدنی و کیفری) 						

❖ دادرسی کار

- مراجع دادرسی کار
- آیین دادرسی در مراجع حل اختلاف کار

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) رفیعی، احمد، حقوق کار، دفتر اول، تهران: نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- ۲) رفیعی، احمد، حقوق کار، دفتر دوم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) رفیعی، احمد، حقوق کار، دفتر پنجم، تهران: نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- ۴) عراقی، سید عزت الله، حقوق کار، ج ۱ و ۲، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) عراقی، سید عزت الله و رنجبریان، امیرحسین، تحول حقوق بین‌المللی کار، تهران: موسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۶) قریشی، شریف، کار و کارگر در اسلام، ترجمه لاری، ادیب و یزدی، محصل، تهران: دارالکتب الاسلامیه، آخرین سال انتشار.
- ۷) موحدیان، غلامرضا، حقوق کار (علمی کاربردی)، تهران: فکرسازان، آخرین سال انتشار.
- ۸) موسوی، سید فضل الله، گفتارهایی درباره حقوق کار، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Comparative Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق تطبیقی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۴) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی											
سمینار		نظری	تخصصی مشترک											
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش											
سایر:		نظری	تخصصی گرایش											
		نظری	تخصصی گرایش											
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با نظام‌های عمده حقوقی معاصر</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ کلیات (تعریف، تاریخچه، تقسیم‌بندی، فایده) ❖ نظام حقوقی رومی - ژرمنی (فرانسه و آلمان) ❖ نظام حقوقی کامن لا (انگلستان، آمریکا) ❖ نظام حقوقی اسلامی (تشیع و تسنن) ❖ دیگر موارد (هندو، یهود، چین و...) ❖ مقایسه و تطبیق نظام‌های فوق با تأکید بر حقوق اسلام با توجه به مبانی، منابع، اهداف، ساختار، اصول، استنباط و قواعد ❖ مکاتب و روش‌های تطبیق <ul style="list-style-type: none"> • کلاسیک • ساختاری • هسته مشترک • فراگرد 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) افشار، حسن، کلیات حقوق تطبیقی، تهران: چاپخانه کیهان آخرین سال انتشار. ۲) پرادل، ژان، حقوق کیفری تطبیقی، ترجمه امین نبوی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۳) دیوید، واسپینوزی، درآمدی بر حقوق تطبیقی و دو نظام بزرگ حقوقی معاصر، ترجمه دکتر سیدحسین صفایی، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار. ۴) داوید، رنه، نظام‌های بزرگ حقوقی معاصر، ترجمه دکتر حسین صفایی، دکتر محمد عاشوری، دکتر عزت‌الله عراقی، تهران: مرکز نشر دانشگاه، آخرین سال انتشار. ۵) شیروی، عبدالحسین، حقوق تطبیقی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. ۶) صفایی، سید حسین (مترجم)، درآمدی بر حقوق تطبیقی و دو نظام بزرگ حقوقی معاصر، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار. ۷) عمید زنجانی، عباسعلی، مقدمه‌ای بر حقوق اسلامی تطبیقی، تهران: مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی. 														

- ۸) غمامی، سیدمحمد مهدی، حقوق عمومی تطبیقی لبنان، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			مشترک بین تمامی گرایش ها										
نام درس به فارسی:			نام درس به انگلیسی:										
حقوق بشر در اسلام			Human Rights in Islam										
نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	زبان های خارجی	تخصصی مشترک	نظری	ندارد								
				عملی	کارگاه								
				نظری	سمینار								
				عملی	سفر علمی								
				نظری	سایر:								
پایه	تخصصی	تخصصی	تخصصی	تخصصی	تخصصی								
الزامی	مشترک	مشترک	مشترک	مشترک	مشترک								
اختیاری	گرایش	گرایش	گرایش	گرایش	گرایش								
<p>پیش نیاز: مقدمه علم حقوق هم نیاز: ندارد</p> <p>مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت</p>													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مبانی، منابع و ویژگی های حقوق بشر در اسلام و نسبت آن با رویکردهای حقوق بشری معاصر</p>													
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات و مفاهیم</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف حق و ارتباط آن با تکلیف • مبانی هستی شناسی و انسان شناختی حقوق بشر • مبانی، منابع و اهداف حقوق بشر در اسلام <p>❖ اصول بنیادین حقوق بشر در اسلام</p> <ul style="list-style-type: none"> • اصل توحید • اصل حیات (رابطه دنیا با آخرت) • اصل کرامت انسانی • اصل عدالت • اصل برابری • اصل صلح <p>❖ جهت گیری اندیشمندان اسلامی نسبت به حقوق بشر</p> <ul style="list-style-type: none"> • رویکرد انفعالی • رویکرد تقابلی • رویکرد تعاملی <p>❖ مقایسه حقوق بشر در اسلام با حقوق بشر معاصر</p> <ul style="list-style-type: none"> • نقاط اشتراک • نقاط افتراق (بررسی و تحلیل مصادیق چالشی) 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										
<p>منابع:</p> <p>(۱) جعفری، محمدتقی، حقوق جسمانی بشر، تهران: دفتر خدمات حقوق بین الملل، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) جوادی آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر، تهران: نشر اسراء، آخرین سال انتشار.</p>													

- (۳) دانش پژوه، مصطفی، فلسفه حقوق، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- (۴) عمید زنجانی، عباسعلی، مبانی حقوق بشر در اسلام و دنیای معاصر، تهران: نشر مجد، آخرین سال انتشار.
- (۵) کریمی نیا، محمدمهدی، حقوق بشر و قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، تهران: جلوه کمال، آخرین سال انتشار.
- (۶) مصباح یزدی، محمدتقی، نگاهی گذرا به حقوق بشر از دیدگاه اسلام، قم: انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- (۷) موسی زاده، ابراهیم، حقوق بشر در اسلام، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 9) Orned, Brian, Human Rights: Concept and Context, Broadview Press: 2002.
- 10) Maududi, Abul Ala, Human Rights in Islam, New Era Pubns; 2nd edition, 1981.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Introduction to Criminal Law</i>				نام درس به فارسی: کلیات حقوق جزا										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با عموماًت مسائل حقوق کیفری و ساختار و تقسیمات عمده کیفری ایران</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ محتوا و موضوع حقوق جزایی</p> <ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با مفاهیم جزایی، جرم، مجازات، اقدامات تأمینی و تربیتی، بزه‌کاری، بزه دیدگی، مسئولیت جزایی • تعریف، هدف و مختصات حقوق جزای عمومی • قواعد ناظر به اختیارات و وظایف دولت در مبارزه با بزه‌کاری و تحولات آن (جرم انگاری، کیفرگذاری، تعقیب و مجازات بزه‌کاران) <p>❖ منابع حقوق جزا در حقوق ایران</p> <ul style="list-style-type: none"> • منابع الزامی: قانون اساسی، قانون عادی، مصوبات مجمع تشخیص مصلحت نظام و آراء وحدت رویه (رویه قضایی به معنای خاص) • منابع معتبر اسلامی و فتاوی فقہی • منابع ارشادی (رویه قضایی به معنای عام، نظریات علمی حقوق و فقہ، عرف و عادت) <p>❖ جایگاه حقوق جزایی و ارتباط آن با رشته‌های حقوقی دیگر و سایر علوم</p> <ul style="list-style-type: none"> • جایگاه و اهمیت • ارتباط آن با شاخه‌های دیگر حقوقی و سایر علوم <p>❖ پدیده مجرمانه و واکنش اجتماعی علیه آن</p> <ul style="list-style-type: none"> • پدیده مجرمانه • واکنش اجتماعی • انواع واکنش اجتماعی (مجازات: سلب حیات، سلب آزادی، محدودکننده آزادی، سلب حقوق، مالی، جایگزین‌های حبس و اقدامات تأمینی) • تحولات ناظر به واکنش‌ها (مکتب کلاسیک، مکتب تحقیقی، مکتب دفاع اجتماعی و...) <p>❖ تاریخ تحولات حقوق کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • دوران باستان • دوران معاصر (عصر نهضت) 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) بکاریا، سزار، رساله جرائم و مجازات‌ها، ترجمه دکتر محمدعلی اردبیلی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) جعفری، مجتبی، مقدمه علم حقوق کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) حیدر علامه، غلام، اصول راهبردی حقوق کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) فلچر، جورج پی، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، ترجمه سید مهدی سیدزاده ثانی، گروه پژوهشی ترجمه دانشگاه علوم اسلامی رضوی، مشهد: دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار.
- ۵) گلدوزیان، ایرج، محشای قانون مجازات اسلامی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) نوربها، رضا، نگاهی به قانون مجازات اسلامی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) هرینگ، جانانان، مبانی حقوق کیفری انگلستان، ترجمه امیر اعتمادی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 9) A.Ashworth, Principles of Criminal Law, Oxford University Press, 4th ed, 2003.
- 10) J.Dressler, Understanding Criminal Law, LexisNexis, 6th ed, 2012.
- 11) P.Carlan, L.Nored and R.Downey, An Introduction to Criminal Law, Jones and Bartlett Publishers, 2011.
- 12) N.Lacey, C.Wells and O.Quick, Reconstructing Criminal Law: Text and Materials, Cambridge University Press, 3 th ed, 2006.
- 13) J.Hall, General Principles of Criminal Law, The Lawbook Exchange, 2th ed, 2005.
- 14) G.P.Fletcher, Basic Concepts of Criminal Law, Oxford University Press, 1998.

ج) منابع فرانسوی:

- 15) Patrick Kolb, Laurence Leturmy, L'essentiel du droit pénal général, Gualino2015.
- 16) PRADEL, Jean. Droit penal general. Cujas, 2008.

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»				
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law: The General Part (1)</i>			نام درس به فارسی: حقوق جزای عمومی (۱)				
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: کلیات حقوق جزا هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش			
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با تعریف جرم و ارکان آن و طبقه‌بندی جرائم.</p>							
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ جرم و اصل قانونی بودن آن</p> <ul style="list-style-type: none"> تعریف جرم (جرم در حقوق جزا، جرم‌شناسی، فقه و روان‌شناسی) اصل قانونی بودن <ul style="list-style-type: none"> کاربرد اصل قانونی بودن آثار اصل قانونی بودن (تفسیر مضیق قانون کیفری، عطف به ماسبق نشدن قانون کیفری) علل موجه جرم (اضطرار، حکم قانون و امر آمر قانونی، رضایت بزه دیده، دفاع مشروع) <p>❖ ارکان تشکیل‌دهنده جرم</p> <ul style="list-style-type: none"> رکن مادی <ul style="list-style-type: none"> اجزای رکن مادی (رفتار مرتکب، شرایط و اوضاع و احوال لازم، نتیجه، رابطه علیت و سببیت) شروع به جرم (شروع به جرم در مفهوم خاص، جرم محال و اقسام آن، جرم عقیم و مقایسه آن با جرم محال) مراحل تحقق عنصر مادی رکن معنوی یا روانی <ul style="list-style-type: none"> مفاهیم، پیشینه و لزوم احراز رکن روانی اشکال عنصر روانی (عمد (اجزاء و شرایط)، خطا (مفهوم و اقسام خطا)) رکن قانونی <ul style="list-style-type: none"> تعریف عنصر قانونی مبانی عنصر قانونی آثار عنصر قانونی علل موجه جرم <p>❖ طبقه‌بندی جرائم</p> <ul style="list-style-type: none"> طبقه‌بندی تقنینی جرائم <ul style="list-style-type: none"> جرائم سیاسی و جرائم عمومی (ضابطه تشخیص و فواید حاصل از تشخیص آن) جرائم نظامی و جرائم عمومی (ضابطه تشخیص جرم نظامی فواید حاصل از تشخیص آن) طبقه‌بندی جرائم برحسب رکن مادی <ul style="list-style-type: none"> به اعتبار رفتار فیزیکی (مادی و غیرمادی، آنی و مستمر، ساده و مرکب) به اعتبار شرایط و اوضاع و احوال (از لحاظ شیوه ارتکاب، از لحاظ ویژگی‌های مرتکب و قربانی، ساده و به عادت) به اعتبار نتیجه (مطلق، مقید) 							

- طبقه‌بندی جرائم برحسب رکن روانی
  - جرائم عمدی و غیرعمدی
  - جرائم ساده و مرتبط
  - جرائم مادی صرف

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۱، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) ساکی، محمدرضا، حقوق جزای عمومی، ج ۱ (جرم و پدیده جنایی)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۳) سلیمی، صادق، چکیده حقوق جزای عمومی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۴) شمس ناتری، محمدابراهیم و همکاران، قانون مجازات اسلامی در نظم حقوقی کنونی، ج ۱ (حقوق جزای عمومی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) عوده، عبدالقادر، حقوق جنایی اسلام، مشهد: بنیاد پژوهش‌های اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) مصدق، محمد، شرح قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) نجفی توانا، علی و ملکی، ایوب، حقوق جزای عمومی، ج ۱، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) نوربها، رضا، زمینه حقوق جزای عمومی، تهران: انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 11) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2005.
- 12) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 13) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 14) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 15) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 16) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

ج) منابع فرانسوی:

- 17) BOULOC, Bernard. Droit penal general. Dalloz, 2005.
- 18) PRADEL, Jean. Droit penal general. Cujas, 2008.
- 19) MAYAUD, Yves. Droit penal general. Puf, 2007.

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law: The General Part (2)</i>				نام درس به فارسی: حقوق جزای عمومی (۲)			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۱) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
		عملی					
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مفهوم و مبانی مسئولیت کیفری و عوامل رافع آن و نیز شناخت اقسام بزهکاری به اعتبار نقش بزهکار</p>							
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تطور مفهومی مجرم</p> <ul style="list-style-type: none"> • در بستر تاریخ • در حقوق کیفری ایران <p>❖ بزهکار</p> <ul style="list-style-type: none"> • اقسام بزهکاری به اعتبار نقش <ul style="list-style-type: none"> ▪ مباشرت ▪ معاونت ▪ شرکت ▪ فعل غیر (مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر) • اقسام بزهکار به اعتبار ویژگی‌ها <ul style="list-style-type: none"> ▪ اشخاص حقیقی ▪ اشخاص حقوقی <p>❖ مسئولیت کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف • تاریخچه • اجزاء <ul style="list-style-type: none"> ▪ اهلیت ▪ اسنادپذیری • انواع مسئولیت <ul style="list-style-type: none"> ▪ کیفری ▪ مدنی ▪ انتظامی <p>❖ عوامل مانع مسئولیت</p> <ul style="list-style-type: none"> • صغر • جنون • مستی • اجبار و اکراه • اشتباه • اضطراب • خواب • بیهوشی 							

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) اردبیلی، محمد علی، حقوق جزای عمومی، ج ۲، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) ساکی، محمدرضا، حقوق جزای عمومی، ج ۲ (مسئولیت کیفری)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۳) سلیمی، صادق، چکیده حقوق جزای عمومی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۴) شمس ناتری، محمد ابراهیم و همکاران، قانون مجازات اسلامی در نظم حقوقی کنونی، ج ۱ (حقوق جزای عمومی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) گلدوزیان، ایرج، بایسته های حقوق جزای عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) مصدق، محمد، شرح قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۷) میرسعیدی، منصور، مسئولیت کیفری (قلمرو و ارکان)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) میرمحمدصادقی، حسین، تحلیل مبانی حقوق جزای عمومی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 10) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2005.
- 11) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 12) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 13) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 14) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 15) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

ج) منابع فرانسوی:

- 16) BOULOC, Bernard. Droit penal general. Dalloz, 2005.
- 17) DESPORTES, Frederic, LE GUNEHEC, Francis. Droit penal general. Economica, 2008.
- 18) PRADEL, Jean. Droit penal general. Cujas, 2008.
- 19) MAYAUD, Yves. Droit penal general. Puf, 2007.
- 20) Bernard Bouloc, Droit pénal général et procédure pénale, Dalloz 2015.
- 21) Claire Sourzat, Droit pénal général et procédure pénale, Larcier, 2013.
- 22) Xavier Pin, Droit pénal général, Dalloz, 2015.
- 23) Yves Mayaud, Droit pénal général, PUF, 2015.
- 24) Mikaël Benillouche, Droit pénal général, Ellipses, 2015.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law: The General Part (3)</i>				نام درس به فارسی: حقوق جزای عمومی (۳)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۲) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با اشکال واکنش اجتماعی، مفهوم مجازات و طبقه‌بندی‌های آن و قواعد ناظر به تخفیف، تشدید و جهات سقوط مجازات و نیز اقدامات تأمینی و تربیتی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ اشکال واکنش اجتماعی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مجازات (مفهوم اهداف، ویژگی‌ها) • اقدامات تأمینی و تربیتی (مفهوم، اهداف، ویژگی‌ها) • مقایسه مجازات و اقدامات تأمینی و تربیتی <ul style="list-style-type: none"> ▪ وجوه اشتراک ▪ وجوه افتراق <p>❖ مجازات‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> • طبقه‌بندی <ul style="list-style-type: none"> ▪ حدود ▪ قصاص ▪ دیات ▪ تعزیرات • طبقه‌بندی بر اساس ماهیت • طبقه‌بندی برحسب اصلی و غیر اصلی بودن (مجازات اصلی و اضافی، اصلی و جایگزین) • طبقه‌بندی برحسب موضوع • تعیین میزان مجازات <ul style="list-style-type: none"> ▪ تخفیف: کیفیات مخففه <ul style="list-style-type: none"> • کیفیات مخففه قانونی • کیفیات مخففه قضایی (آثار و میزان تخفیف) ▪ تشدید مجازات <ul style="list-style-type: none"> • تعدد جرم • تکرار جرم • تأخیر و سقوط اجرای مجازات <ul style="list-style-type: none"> ▪ جهات معافیت ▪ جهات تأخیر مجازات <ul style="list-style-type: none"> • تعویق صدور حکم محکومیت • تعلیق اجرای مجازات • آزادی مشروط • نیمه آزادی 						

▪ جهات سقوط

- فوت محکوم علیه
- گذشت متضرر از جرم
- توبه بزهکار
- عفو
- بخشودگی یا عفو (خصوصی)
- عفو عمومی
- مرور زمان
- نسخ قانون
- اعاده حیثیت
- اقدامات تأمینی و تربیتی
  - شرایط اعمال
  - طبقه‌بندی
- بر اساس شیوه‌ها
  - اقدامات حمایتی
  - اقدامات تربیتی
  - اقدامات درمانی
  - اقدامات مراقبتی
  - اقدامات بازدارنده
- بر اساس موضوع
  - اقدامات تأمینی بدنی
  - اقدامات تأمینی سالب و محدودکننده آزادی
  - اقدامات تأمینی مالی
  - اقدامات تأمینی منع از اشتغال به کسب یا شغل یا حرفه
  - اقدامات تأمینی سالب حق
  - انتشار حکم
- بر اساس ماهیت
  - قضایی
  - اداری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

(الف) منابع فارسی:

- ۱) اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۳، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) الهام، غلامحسین؛ برهانی، محسن، درآمدی بر حقوق جزای عمومی (واکش در برابر جرم)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) رهامی، محسن، اقدامات تأمینی و تربیتی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) سلیمی، صادق، چکیده حقوق جزای عمومی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۵) ساکی، محمدرضا، حقوق جزای عمومی، ج ۳ (مجازات‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۶) شمس ناتری، محمدابراهیم و همکاران، قانون مجازات اسلامی در نظم حقوقی کنونی، ج ۱ (حقوق جزای عمومی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) مصدق، محمد، شرح قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) میر محمدصادقی، حسین، تحلیل مبانی حقوق جزای عمومی (ترجمه)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 11) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11thed, 2005.
- 12) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12thed2001.
- 13) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4thed, 2005
- 14) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 15) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 16) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5thed, 2001.

- 17) BOULOC, Bernard. Droit penal general. Dalloz, 2005.
- 18) PRADEL, Jean. Droit penal general. Cujas, 2008.
- 19) MAYAUD, Yves. Droit penal general. Puf, 2007.
- 20) DESPORTES, Frederic, LE GUNEHEC, Francis. Droit pe'nal ge'ne'ral.E'conomica, 2008.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law, The Special Part (1): Offences Against Property</i>				نام درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۱): جرایم علیه اموال و مالکیت		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
		عملی				
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
	عملی			پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا کردن دانشجویان با ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل‌دهنده جرائم علیه اموال و مالکیت در قوانین ایران و مقایسه مختصر با یکی از نظام‌های حقوقی معتبر</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تعریف، ویژگی‌ها، اهمیت و انواع جرائم علیه اموال و مالکیت</p> <p>❖ کلاهبرداری</p> <ul style="list-style-type: none"> • مقدمه (تعریف، تاریخچه، ویژگی‌ها) • ارکان <ul style="list-style-type: none"> ▪ رکن مادی (رفتار فیزیکی، شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم و نتیجه حاصله) شروع به جرم کلاهبرداری ▪ رکن روانی • واکنش در برابر جرم کلاهبرداری (کیفرهای اصلی، تبعی و تکمیلی) • مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به کلاهبرداری (موارد تخفیف یا تشدید مجازات، معاونت یا شرکت در جرم کلاهبرداری و تعدد یا تکرار آن) • صور خاص کلاهبرداری (انتقال مال غیر، تبانی و مواضعه برای بردن مال غیر و معرفی مال دیگری به عوض مال خود، کلاهبرداری رایانه‌ای و ...) <p>❖ خیانت در امانت</p> <ul style="list-style-type: none"> • مقدمه (تعریف، تاریخچه، ویژگی‌ها) • ارکان <ul style="list-style-type: none"> ▪ رکن مادی (رفتار فیزیکی، شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم و نتیجه حاصله) شروع به جرم خیانت در امانت ▪ رکن روانی • واکنش در برابر جرم خیانت در امانت (کیفرهای اصلی، تبعی و تکمیلی) • مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به جرم خیانت در امانت (موارد تخفیف یا تشدید مجازات، معاونت یا شرکت در جرم خیانت در امانت و تعدد و تکرار آن) • صور خاص خیانت در امانت (اختلاس، سوء استفاده از ضعف نفس اشخاص، سوء استفاده از سفید مهر یا سفید امضاء، خیانت همسران) • دولت در اسناد دولتی و ...) 						

❖ سرقت

- مقدمه (تعریف، تاریخچه، ویژگی‌ها و جایگاه آن در فقه اسلامی و سایر نظام‌های حقوقی)
- ارکان
  - رکن مادی (رفتار فیزیکی، شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم و نتیجه حاصله) شروع به جرم سرقت
  - رکن روانی
- اقسام سرقت و شرایط و احکام آن
  - سرقت حدی (شرایط، راه‌های ثبوت و شرایط اجرای حد و...)
  - مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به سرقت حدی (موارد تخفیف، تشریح، ... شرکت، تعدد و تکرار)
  - سرقت تعزیری
    - شرایط و راه‌های ثبوت
    - مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به سرقت تعزیری (موارد تخفیف یا تشدید مجازات، معاونت یا شرکت در جرم سرقت حدی و تعدد و تکرار)
    - انواع سرقت‌های تعزیری (مقرون به آزار، سرقت مسلحانه، راهزنی، سرقت از موزه‌ها یا اماکن تاریخی، کیف زنی یا جیب بُری، سرقت از محل تصادفات رانندگی یا مناطق حادثه زده، سرقت یا استفاده غیرمجاز از آب، برق، گاز و تلفن، سرقت رایانه‌ای (سایبری)، سرقت ساده تعزیری)
- مداخله در اموال مسروق

❖ صدور چک پرداخت نشدنی

- مقدمه (مفهوم، تعریف، تاریخچه، ویژگی‌ها و مبانی جرم انگاری)
- ارکان
  - رکن مادی (رفتار فیزیکی، شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم؛ موارد سلب جنبه کیفری چک و نتیجه حاصله)
  - رکن روانی
- مسائل مربوط به شکایت و دادرسی در جرم صدور چک پرداخت نشدنی
- واکنش نسبت به جرم صدور چک پرداخت نشدنی
- مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به جرم صدور چک پرداخت نشدنی (موارد تخفیف، تشدید، معاونت، شرکت، تعدد و تکرار)

❖ تخریب کیفری

- مقدمه: تعریف، تاریخچه، ویژگی‌ها
- ارکان
  - رکن مادی (رفتار فیزیکی، شرایط و اوضاع و احوال لازم برای تحقق جرم نتیجه حاصله به اضافه شروع به جرم)
  - رکن روانی
- واکنش در برابر جرم تخریب (کیفرهای اصلی، تبعی و تکمیلی)
- مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به تخریب (موارد تشدید، تخفیف، معاونت، شرکت، تعدد و تکرار)
- صور خاص تخریب (تخریب آثار فرهنگی، رایانه‌ای) سایبری (و سایر موارد)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی ۲ (جرائم علیه اموال و مالکیت)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۲) شامبیاتی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، ج ۲ (جرائم علیه اموال و مالکیت)، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۳) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای اختصاصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) میر محمدصادقی، حسین، حقوق کیفری اختصاصی (۲) جرائم علیه اموال و مالکیت، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) میر محمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی انگلستان و نقش حقوق جزا در جامعه، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 7) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2005.
- 8) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 9) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 10) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 11) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 12) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

- 13) Thierry Fossier, Droit pénal spécial. Affaires, entreprises et institutions publiques, 3e édition, Larcier, 2015.
- 14) Thierry Garé, Droit pénal spécial. Personnes et biens, 4e édition, Larcier, 2015.
- 15) Coralie AmbroiseCasterot, Droit pénal spécial et des affaires. 18 exercices corrigés, 2e édition, Gualino Editeur, 2014.
- 16) Coralie AmbroiseCasterot, Droit pénal spécial et des affaires, 4e édition, Gualino Editeur, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law, The Special Part (2): Offences Against General Interests of the State</i>				نام درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۲): جرایم علیه مصالح عمومی کشور		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش		
		سایر:	نظری	اختیاری		
		عملی	عملی			
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت						
هدف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> آشنا کردن دانشجویان با ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل‌دهنده‌ی جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی در قوانین ایران و مقایسه‌ی مختصر با یکی از نظام‌های حقوقی معتبر 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> جرائم علیه امنیت کشور <ul style="list-style-type: none"> تعریف تاریخچه و انواع جرائم علیه امنیت <ul style="list-style-type: none"> محاربه (ارکان، واکنش مقنن، صور خاص) افساد فی الارض (ارکان، واکنش مقنن، مصادیق) بغی (ارکان، واکنش، مقایسه با محاربه و افساد فی الارض) جاسوسی (ارکان، اقسام و جرائم مرتبط) تحریک مردم یا اشخاص در خدمت نیروهای مسلح (ارکان، صور واکنش) همکاری با دولت‌های خارجی متخاصم (ارکان و واکنش) سوء قصد به جان مقامات سیاسی داخلی و خارجی و تروریسم (ارکان، مفهوم تروریسم و مقایسه تروریسم با سایر عناوین مجرمانه) تبانی برای ارتکاب جرائم علیه امنیت (سابقه جرم انگاری، ارکان و مقایسه آن با شروع به جرم) تظاهر، قدرت‌نمایی، هیاهو و جنجال (انواع، ارکان و واکنش) توهین به مقدسات (مفهوم، مصادیق مقدسات، ماهیت جرم، مقایسه سب و توهین) سایر جرائم علیه امنیت (از قبیل نشر اکاذیب به قصد تشویش اذهان عمومی، تخریب اموال دارای بُعد امنیتی و توهین به مقامات سیاسی) جرائم علیه آسایش عمومی <ul style="list-style-type: none"> تعریف، ویژگی‌ها و اهم مصادیق آن‌ها در قوانین ایران <ul style="list-style-type: none"> جعل <ul style="list-style-type: none"> مقدمه (تعریف انواع و ویژگی‌ها) ارکان جعل (مادی، معنوی) صور خاص جعل مذکور در قانون جعل رایانه‌ای (ارکان و واکنش) استفاده از سند مجعول (ارکان و واکنش) قلب یا مخدوش کردن مسکوکات (ارکان، واکنش و جرائم مرتبط) رشا و ارتشا (مفهوم، ماهیت و بررسی اجمالی ارکان) 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) پوربافرانی، حسن، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۲) پیمانی، ضیاءالدین، حقوق کیفری اختصاصی (۳)، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) شامبیاتی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، ج ۳ (جرائم علیه آسایش عمومی)، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای اختصاصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) گل دوست جویباری، رجب، جرائم علیه امنیت کشور، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۶) میر محمدصادقی، حسین، حقوق کیفری اختصاصی (۳) جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 8) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2005.
- 9) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 10) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 11) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 12) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 13) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

ج) منابع فرانسوی:

- 14) Emmanuel Dreyer, Droit pénal spécial, 3e édition, Ellipses Marketing, 2012.
- 15) Philippe Conte, Droit pénal spécial, 1e édition, Lexis Nexis/Litec, 2013.
- 16) Jean Larguier, Philippe Conte, Stéphanie Fournier, Droit pénal spécial, 19e édition, DallozSirey 2001.
- 17) Valérie Malabat, Droit pénal spécial, 6e édition, DallozSirey, 2013.
- 18) Jean Pradel, Michel DantiJuan, Droit pénal spécial, 6e édition Cujas, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law, The Special Part (3): Offences Against Physical Integrity of Person</i>				نام درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۳): جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
		عملی	الزامی				تخصصی مشترک							
سفر علمی		نظری		اختیاری				تخصصی گرایش						
		عملی	عملی											
سایر:	عملی													
<p>مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت</p>														
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا کردن دانشجویان با ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل‌دهنده‌ی جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص در قوانین ایران و مقایسه‌ی مختصر با یکی از نظام‌های حقوقی شناخته‌شده‌ی دیگر</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات: تعریف و ویژگی‌ها، اهمیت و تقسیم‌بندی جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص</p> <p>❖ ارکان</p> <ul style="list-style-type: none"> • رکن مادی (فعل و ترک فعل، مباشرت و تسبیب؛ رفتار مادی و غیرمادی، شروع به جرم) • رکن روانی (در جنایات عمدی، شبه عمدی و خطای محض) <p>❖ واکنش‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> • قصاص (اقسام، شرایط و موانع) • دیه (مفهوم، ماهیت، میزان و مهلت پرداخت، پرداخت‌کننده و دریافت‌کننده و موارد سقوط) • تعزیر (شرایط و موارد: از قبیل عدم اجرای قصاص، سقط جنین، جنایات ناشی از تخلفات رانندگی، جنایات ناشی از سایر حوادث) <p>❖ مباحث حقوق جزای عمومی ناظر به جرائم علیه تمامیت جسمانی</p> <ul style="list-style-type: none"> • راه‌های اثبات (اقرار، شهادت، قسامه، علم قاضی و سوگند) • موانع مسئولیت کیفری (صغر سن، جنون، مستی، اکراه، اجبار و اضطرار، دفاع مشروع و شرایط استناد به آن، اشتباه در هدف یا هویت و سایر موارد اشتباه، امر آمر قانونی و حکم قانون، رضایت بزه دیده، تأدیب و حفاظت) • همکاری (شرکت - از جمله در منازعه - معاونت) 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>الف) منابع فارسی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) آقایی نیا، حسین، جرائم علیه اشخاص (جنایات)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۲) پور بافرانی، حسن، جرائم علیه اشخاص (صدمات جسمانی)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار. ۳) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی (۱) جرائم علیه اشخاص، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار. ۴) شامبیانی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، جلد اول (جرائم علیه اشخاص)، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. ۵) صادقی، محمدهادی، جرائم علیه اشخاص (صدمات جسمانی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. 														

- ۶) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای اختصاصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) میر محمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی (۱)، جرائم علیه اشخاص، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) میر محمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی انگلستان و نقش حقوق جزا در جامعه، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 10) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2005.
- 11) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 12) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 13) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 14) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2001.
- 15) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

ج) منابع فرانسوی:

- 16) Sylvain Jacopin, Droit pénal spécial. Les atteintes aux personnes, 2e édition, Hachette Supérieur, 2013.
- 17) Thierry Garé, Droit pénal spécial. Personnes et biens, 4e édition, Larcier, 2015.
- 18) Michel Véron, Droit pénal spécial, 15e édition, DallozSirey, 2015.
- 19) Jean Pradel, Michel DantiJuan, Droit pénal spécial, 6e édition Cujas, 2014.
- 20) Michèle Laure Rassat, Droit pénal spécial 2014 Infractions du Code pénal, 7e édition, DallozSirey, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		مشترک بین تمامی گرایش‌ها	
نام درس به فارسی: حقوق جزای اختصاصی (۴): جرایم علیه شخصیت معنوی اشخاص		نام درس به انگلیسی: <i>Criminal Law, The Special Part (4): Offences Against The Moral Integrity of Person</i>	
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی الزامی
			تخصصی اختیاری
آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	ندارد
	عملی		کارگاه
	نظری	پایه	سمینار
	عملی		سفر علمی
	نظری		سایر:
	عملی		
هدف درس:			
<p>❖ آشنا کردن دانشجویان با ماهیت، اهمیت و ارکان تشکیل‌دهنده‌ی جرائم علیه آزادی و حیثیت معنوی افراد در قوانین ایران و مقایسه مختصر با یکی از نظام‌های حقوقی معتبر</p>			
سرفصل درس:			
<p>❖ کلیات: تعریف و ویژگی‌ها، اهمیت و تقسیم‌بندی</p> <p>❖ جرائم علیه آزادی تن شامل توقیف، اخفاء و حبس غیرقانونی</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارکان • واکنش‌ها <p>❖ جرائم علیه آزادی روان شامل سلب حقوق و آزادی مردم، تهدید، ایجاد مزاحمت تلفنی، هتک حرمت منازل، مراسلات، مخابرات، مکالمات تلفنی و افشای اسرار</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارکان • واکنش <p>❖ جرائم علیه حیثیت شامل توهین، افتراء، قذف، نشر اکاذیب</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارکان • واکنش‌ها 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
الف) منابع فارسی:			
<p>(۱) آقای نیا، حسین، جرائم علیه اشخاص (شخصیت معنوی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) شامبیانی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، ج ۱ (جرائم علیه اشخاص)، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی (۱) جرائم علیه اشخاص، تهران: انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) گلدوزیان، ایرج، بایسته‌های حقوق جزای اختصاصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۵) میر محمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی (۱)، جرائم علیه اشخاص، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۶) میر محمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی انگلستان و نقش حقوق جزا در جامعه، تهران: انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>			

- 8) J.C.Smith and B.Hogan, Criminal Law, Oxford University Press, 11th ed, 2015.
- 9) T.J.Gardner and T.M.Anderson, Criminal Law, Wadsworth Publishing, 12th ed, 2014.
- 10) C.M.V.Clarkson, Understanding Criminal Law, Sweet & Maxwell, 4th ed, 2005.
- 11) A.P.Simester and G.R.Sullivan, Criminal Law: Theory and Doctrine, Oxford: Portland Oregon, 2003.
- 12) A.Read and P.Seago, Criminal Law, Sweet & Maxwell, 2002.
- 13) M.Jefferson, Criminal Law, Pearson/Longman, 5th ed, 2001.

- 14) Michel Véron, Droit pénal spécial, 15e édition, DallozSirey, 2015.
- 15) Sylvain Jacopin, Droit pénal spécial. Les atteintes aux personnes, 2e édition, Hachette Supérieur, 2013.
- 16) Thierry Garé, Droit pénal spécial. Personnes et biens, 4e édition, Larcier, 2015.
- 17) Michel Véron, Droit pénal spécial, 15e édition, DallozSirey, 2015.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>The Criminal Procedure (1)</i>				نام درس به فارسی: آیین دادرسی کیفری (۱)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با سازوکارهای اجرای عدالت کیفری، مبانی و لوازم آن شامل بررسی کلیات؛ مرحله کشف، تعقیب و تحقیقات مقدماتی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تاریخچه • موضوع آیین دادرسی کیفری • معرفی مهم‌ترین نظام‌های دادرسی کیفری <p>❖ تعقیب کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • نهاد دادرسی؛ تشکیلات و اختیارات <ul style="list-style-type: none"> ▪ ویژگی‌های دادرسی به عنوان مرجع تعقیب ▪ تشکیلات دادرسی در نظام قضایی کنونی ▪ اختیارات دادرسی در امر تعقیب کیفری • به جریان انداختن تعقیب <ul style="list-style-type: none"> ▪ جهات شروع به تعقیب ▪ شرایط و موانع تعقیب ▪ موارد سقوط تعقیب ▪ حقوق متهم و شاکی در مرحله تعقیب <p>❖ تحقیقات مقدماتی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مقام تحقیق؛ صلاحیت و جهات شروع به تحقیق <ul style="list-style-type: none"> ▪ ویژگی‌های تحقیقات مقدماتی و جهات شروع به آن ▪ صلاحیت مقام تحقیق ▪ جهات شروع به تحقیق ▪ حقوق متهم و شاکی در مرحله تحقیقات مقدماتی • اقدام به تحقیق و قرارهای این مرحله <ul style="list-style-type: none"> ▪ اقدام به تحقیق در جرائم عادی، رایانه‌ای و اشخاص حقوقی ▪ قرارها (اعدادی و نهایی) ▪ کیفرخواست و مندرجات آن 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) استفانی، گاستون، لواسور؛ ژرژ بولوک، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ج ۱، ترجمه حسن دادبان، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۲) استفانی، گاستون، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ج ۲، ترجمه حسن دادبان، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۳) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ج ۲، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، ج ۲، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۷) آشوری، محمد، جایگزین‌های زندان یا مجازات‌های بینابین، تهران: نشر گرایش، آخرین سال انتشار.
- ۸) تدین، عباس، ترجمه قانون آیین دادرسی کیفری فرانس، تهران: انتشارات روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- ۹) جلالی فراهانی، درآمدی بر آیین دادرسی کیفری جرائم سایبری، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) خالقی، علی، آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) خالقی، علی، نکته‌ها در قانون آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) خزانی، منوچهر، فرآیند کیفری (مجموعه مقالات)، تهران: انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) زراعت، عباس، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) سلیمی، صادق و بخشی زاده اهری، امین، تحلیل ماده به ماده قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ در مقایسه با قوانین سابق، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) گل دوست جویباری، رجب، آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) گل دوست جویباری، رجب، کلیات آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) لارگیه، ژان، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ترجمه حسن کاشفی اسماعیل‌زاد، تهران: نشر کتابخانه گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) معاونت آموزش قوه قضاییه، دفتر آموزش روحانیون و تدوین متون فقهی، مجموعه نظریات فقهی در امور کیفری، جلد ششم، تهران: نشر قضا، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) مسائل آیین دادرسی کیفری ۱، مجموعه نشست‌های قضایی، تهران: انتشارات جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۲۰) مسائل آیین دادرسی کیفری ۲، مجموعه نشست‌های قضایی، تهران: انتشارات جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) نیاز پور، امیر حسن، توافقی شدن آیین دادرسی کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 23) Y.Kamisar and Others, Basic Criminal Procedure: Cases, Comments and Questions, West Academic Publishing, 14th ed, 2015.
- 24) J.Dressler and G.Thomas, Criminal Procedure: Investigating Crime, West Academic Publishing, 5th ed, 2012.
- 25) R.V.Del Carmen, Criminal Procedure: Law and Practice, Cengage Learning, 9th ed, 2013.
- 26) M.Lippman, Criminal Procedure, SAGE Publications, 2010.
- 27) S.G.Coughlan, Criminal Procedure, Irwin Law, 2008.
- 28) J.Ingram, Criminal Procedure: Theory and Practice, Prentice Hall, 2005.

- 29) Evelyne BonisGarçon, Virginie Peltier, Droit de la peine, LexisNexis,2015.
- 30) Emmanuel Dreyer, Droit pénal général, LexisNexis,2014.
- 31) Etienne Vergès, Procédure pénale, LexisNexis, 2014.
- 32) Cesare Beccaria,Des délits et des peines, Payot et Rivages, 2014.
- 33) Jean Larguier, Philippe Conte,Procédure pénale, Dalloz, 2014.
- 34) Thierry Garé, Catherine Ginestet, Droit pénal Procédure pénale, Dalloz, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>The Criminal Procedure (2)</i>				نام درس به فارسی: آیین دادرسی کیفری (۲)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: آیین دادرسی کیفری (۱) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی با جنبه‌های کاربردی حقوق کیفری</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ صلاحیت در امور کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف و انواع صلاحیت کیفری • صلاحیت اضافی • احاله دعوی کیفری • حل اختلاف در صلاحیت دادگاه‌های کیفری دادگاه‌های اختصاصی و تخصصی در امور کیفری از قبیل دادگاه‌های تخصصی اطفال و نوجوانان جرائم رایانه‌ای، دادگاه‌های اختصاصی نظامی و انقلاب <p>❖ اصول دادرسی، سازمان و صلاحیت دادگاه‌های کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • اصول اساسی دادرسی و وکالت در دادگاه‌ها • سازمان دادگاه‌ها و ترتیب و تشریفات رسیدگی در دادگاه‌ها • نحوه صدور رأی و صلاحیت تفصیلی دادگاه‌ها <p>❖ شکایت از آرا کیفری</p> <ul style="list-style-type: none"> • تجدیدنظرخواهی <ul style="list-style-type: none"> ▪ تعریف ▪ متقاضیان ▪ آثار ▪ مهلت درخواست تجدیدنظر ▪ مراجع تجدیدنظر ▪ نحوه رسیدگی در مرحله تجدیدنظر ▪ صدور حکم • واخواهی <ul style="list-style-type: none"> ▪ تعریف ▪ ویژگی‌ها ▪ آثار ▪ دادگاه صالح ▪ نحوه رسیدگی ▪ صدور رأی 						

- اعاده دادرسی
  - تعریف
  - موارد اعاده دادرسی
  - مرجع و شیوه رسیدگی در اعاده دادرسی
  - جبران اشتباهات قضایی و اعاده دادرسی خاص
  - اختیارات رئیس قوه قضایی در نقض آرا خلاف بین شرع

❖ دلایل کیفری

- تعریف
- اهمیت و نقش دلایل
- نظام‌های دلایل کیفری
- انواع دلایل کیفری
- دلایل کیفری در حقوق ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) استفانی، گاستون، لواسور. ژرژ بولوک، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ج ۱، ترجمه حسن دادبان، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۲) استفانی، گاستون، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ج ۲، ترجمه حسن دادبان، تهران: انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی. آخرین سال انتشار.
- ۳) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ج ۲، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، ج ۲، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۷) آشوری، محمد، جایگزین‌های زندان یا مجازات‌های بینابین، تهران: نشر گرایش. آخرین سال انتشار.
- ۸) تدین، عباس، ترجمه قانون آیین دادرسی کیفری فرانسه، تهران: انتشارات روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- ۹) جلالی فراهانی، درآمدی بر آیین دادرسی کیفری جرائم سایبری، تهران: انتشارات خرسندی. آخرین سال انتشار.
- ۱۰) خالقی، علی، آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) خالقی، علی، نکته‌ها در قانون آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) خزانی، منوچهر، فرآیند کیفری (مجموعه مقالات). تهران: انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) زراعت، عباس، آیین دادرسی کیفری، ج ۱، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) سلیمی، صادق و بخشی زاده اهری، امین، تحلیل ماده به ماده قانون آیین دادرسی کیفری ۱۳۹۲ در مقایسه با قوانین سابق، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) گل دوست جویباری، رجب، آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) گل دوست جویباری، رجب، کلیات آیین دادرسی کیفری، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) لاریجه، ژان، آیین دادرسی کیفری فرانسه، ترجمه حسن کاشفی اسماعیل‌زاده، تهران: نشر کتابخانه گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) معاونت آموزش قوه قضاییه، دفتر آموزش روحانیون و تدوین متون فقهی، مجموعه نظریات فقهی در امور کیفری، جلد ششم، تهران: نشر قضا، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) مسائل آیین دادرسی کیفری ۱، مجموعه نشست‌های قضایی، تهران: انتشارات جاودانه: آخرین سال انتشار.
- ۲۰) مسائل آیین دادرسی کیفری ۲، مجموعه نشست‌های قضایی، تهران: انتشارات جاودانه: آخرین سال انتشار.
- ۲۱) نیاز پور، امیر حسن، توافقی شدن آیین دادرسی کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 23) Y.Kamisar and Others, Basic Criminal Procedure: Cases, Comments and Questions, West Academic Publishing, 14th ed, 2015.
- 24) J.Dressler and G.Thomas, Criminal Procedure: Investigating Crime, West Academic Publishing, 5th ed, 2012.
- 25) R.V.Del Carmen, Criminal Procedure: Law and Practice, Cengage Learning, 9th ed, 2013.
- 26) M.Lippman, Criminal Procedure, SAGE Publications, 2010.
- 27) S.G.Coughlan, Criminal Procedure, Irwin Law, 2008.
- 28) J.Ingram, Criminal Procedure: Theory and Practice, Prentice Hall, 2005.

- 29) Evelyne BonisGarçon, Virginie Peltier, Droit de la peine, LexisNexis, 2015.
- 30) Emmanuel Dreyer, Droit pénal général, LexisNexis, 2014.
- 31) Etienne Vergès, Procédure pénale, LexisNexis, 2014.
- 32) Cesare Beccaria, Des délits et des peines, Payot et Rivages, 2014.
- 33) Jean Larguier, Philippe Conte, Procédure pénale, Dalloz, 2014.
- 34) Thierry Garé, Catherine Ginestet, Droit pénal Procédure pénale, Dalloz, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Forensic Medicine</i>				نام درس به فارسی: پزشکی قانونی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
					پیش‌نیاز: حقوق جزای اختصاصی (۳) هم‌نیاز: ندارد	
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مفاهیم، مباحث و موضوعات پزشکی قانونی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • رابطه پزشکی با روان‌شناسی و جرم‌شناسی • تکامل پاتولوژی روانی و ارتباط با جرم‌شناسی • اقسام تست‌های مربوط به شناخت شخصیت <p>❖ مرگ و علائم آن</p> <ul style="list-style-type: none"> • مرگ‌های مشکوک • تعیین هویت اجساد • تعیین سن <p>❖ آزمایش‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> • آزمایش لکه‌های خون و طرق مختلف آن • اندازه‌گیری گلبول‌ها و تشخیص طول درمان • تشخیص آلت جرم • آزمایش لکه‌های منی و سایر ترشحات و طرق مختلف آن • آزمایش مو و تشخیص هویت • تشخیص جنسیت • تشخیص حاملگی • تشخیص تجاوز <p>❖ مسمومیت‌ها</p> <ul style="list-style-type: none"> • مسمومیت با الکل • مسمومیت با سیانور • مسمومیت با آرسنیک • مسمومیت با استرکینین • مسمومیت با جیوه و غیره 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) پزشکی قانونی بر اساس کتاب دکتر فرامرز گودرزی و دکتر مهرزاد کیایی، معینی، رضا، علی بخشی، محبوبه، تهران: نشر سیمیا، آخرین سال انتشار.
- (۲) قضایی، صمد، پزشکی قانونی، کرمانشاه: کتابخانه و مرکز اسناد شهید مطهری دانشگاه رازی، آخرین سال انتشار.
- (۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی:			نام درس به فارسی:										
Criminology			جرم‌شناسی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری											
		عملی											
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با دانش جرم‌شناسی و رویکرد آن به جرم، مجرم و مسائل ناشی از بزهکاری، بررسی دیدگاه‌های مختلف و متفاوت ناظر به تبیین علمی بزهکاری ❖ آشنایی با تاریخچه تحولات این دانش، تشریح شاخه‌ها و حوزه‌های مختلف جرم‌شناسی و نیز نظریه‌های مؤثر در این حوزه ❖ بررسی جرم‌شناختی برخی گونه‌های بزهکاران، بزهکاری و شناسایی شیوه‌های مناسب مهار بزهکاری 													
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ کلیات <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم جرم‌شناسی و تحولات آن • پیدایش و تحولات تاریخی <ul style="list-style-type: none"> ▪ پیدایش ▪ جرم‌شناسی زیستی، روانی-اجتماعی ▪ جرم‌شناسی در ایران: از ظهور تاکنون • نسبت جرم‌شناسی با حقوق کیفری ❖ روش تحقیق (کمی و کیفی) ❖ شاخه‌ها یا قلمروهای جرم‌شناسی <ul style="list-style-type: none"> • جرم‌شناسی نظری (خرد و کلان) و معرفی برخی نظریه‌ها • جرم‌شناسی کاربردی (پیشگیری، بالینی) ❖ بررسی جرم‌شناختی بزهکاری و بزهکاران (با تأکید بر نظام کیفری ایران) <ul style="list-style-type: none"> • سن و بزهکاری (بزهکاری اطفال و نوجوانان / بزهکاری بزرگسالان) • جنسیت و بزهکاری (بزهکاری زنان و مردان) • بررسی جرم‌شناختی برخی گونه‌های بزهکاری (جرائم مرتبط با مواد مخدر و مواد روان‌گردان، جرائم اقتصادی، تکرار جرم و جرائم رایانه‌ای) 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) برایان استوت، جو بیتس، برایان ویلیامز، جرم‌شناسی کاربردی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) بریگز، استیون، جرم‌شناسی، ترجمه مریم مهذب، تهران: انتشارات آوند دانش، آخرین سال انتشار.
- ۳) راب وایت، فیونا هینز، جرم و جرم‌شناسی، ترجمه علی سلیمی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، چاپ ششم، آخرین سال انتشار.
- ۴) ریموند گسن، جرم‌شناسی نظری، ترجمه دکتر مهدی کی‌نیا، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) ژرژ پیکا، جرم‌شناسی، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابرندآبادی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) سیگل، لاری ج، اصول اساسی جرم‌شناسی، ترجمه اکبر وروائی، مهدی مقیمی، حمید فاطمی‌موحد، تهران: دانشگاه علوم انتظامی ناجا، آخرین سال انتشار.
- ۷) صلاحی، جاوید، کلیات جرم‌شناسی و تئوری‌های جدید، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۸) فرانک پی ویلیامز، ماری لین دی مک‌شین، نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) کی‌نیا، مهدی، مبانی جرم‌شناسی، جلد اول، تهران، انتشارات دانشگاه تهران: آخرین سال انتشار.
- ۱۰) نجفی ابرندآبادی، علی حسین و هاشم بیکی حمید (مترجمان)، دانشنامه جرم‌شناسی، تهران: انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) یان مارش، نظریه‌های جرم، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع انگلیسی:

- 13) S.P.Jones, Criminology, Oxford University Press, 2nd ed,2006.
- 14) F.E.Hagan, Introduction to Criminology: Theories, Methods and Criminal Behavior, SAGE Publications, 7th ed,2010.
- 15) R.H.Burke, An Introduction to Criminological Theory, Willan, 2nd ed,2005.
- 16) L.Siegel, Criminology, Cengage Learning, 11th ed, 2011.
- 17) T.Newburn, Criminology, Willan, 2007.
- 18) S.Walklate, Criminology: The Basics, Taylor & Francis, 2005.

ج) منابع فرانسوی:

- 19) Bernard Gaillard, Psychologie criminologique, In Press, 2014.
- 20) Maurice Cusson, Criminologie actuelle. Paris: Les Presses Universitaires de France, 1998, Collection: Sociologies.
- 21) Raymond Gassin, Sylvie Cimamonti, Philippe Bonfils, Criminologie, 7e édition, DallozSirey, 2011.

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			مشترک بین تمامی گرایش‌ها										
نام درس به فارسی:			نام درس به انگلیسی:										
پیشگیری از جرم			Prevention of Crime										
نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش‌نیاز: کلیات حقوق جزا، جرم‌شناسی هم‌نیاز: ندارد	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری								
			زبان‌های خارجی	پایه	نظری								
			تخصصی مشترک	الزامی	عملی								
			تخصصی گرایش	اختیاری	نظری								
					عملی								
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> آشنایی با مفهوم پیشگیری به‌عنوان یکی از مفاهیم حوزه جرم‌شناسی و تبیین اصول حاکم بر پیشگیری و بیان اهداف و توجیحات آن بررسی مبانی نظری پیشگیری از جرم و تشریح و توضیح انواع (گونه‌های) پیشگیری توجه و تمرکز بر جایگاه پیشگیری در سیاست جنایی ایران، برخی کشورها و نیز در سطح بین‌المللی از جمله سازمان ملل متحد 													
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> مفهوم پیشگیری از جرم و نسبت آن با جرم‌شناسی، حقوق کیفری و کیفرشناسی انواع پیشگیری از جرم اصول و شیوه‌های پیشگیری وضعی از جرم و آسیب‌شناسی آن اصول و شیوه‌های پیشگیری اجتماعی از جرم و آسیب‌شناسی آن پیشگیری سرکوب‌گرانه از جرم و آسیب‌شناسی آن ارزیابی پیشگیری از جرم در ایران و آسیب‌شناسی آن 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> تایلی، نیک، پیشگیری از جرم، ترجمه امین ا... زمانی و مریم مهذب، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم. دفتر تحقیقات کاربردی پلیس و پیشگیری، مجموعه مجلدات (۵ جلد) مقالات پیشگیری از جرم، آخرین سال انتشار شهرام ابراهیمی (مترجم)، مجموعه رویه‌های بین‌المللی پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. شهرام ابراهیمی، جرم‌شناسی پیشگیری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. غلامرضا، محمد نسل، کلیات پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. غلامرضا، محمد نسل، مبانی پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. کسن، ریموند، جرم‌شناسی پیشگیری، ترجمه دکتر مهدی کی‌نیا، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه، رهیافت‌های نوین پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. نجفی ابرندآبادی، علی حسین (زیر نظر)، دانشنامه بزه دیده شناسی و پیشگیری از جرم، دو جلد، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 													

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (1): Persons and Protection of Persons Under Legal Incapacity</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۱): اشخاص و حمایت از محجورین			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
		عملی					
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
عملی	عملی						
هدف درس:							
❖ آشنا ساختن دانشجویان با مباحث حقوقی مربوط حقوق اشخاص و محجورین							
سرفصل درس:							
❖ کلیات							
<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم شخص و شخصیت • رابطه شخصیت و اهلیت بند • حقوق مربوط به شخصیت • حمایت از شخصیت انسان 							
❖ شخص طبیعی							
<ul style="list-style-type: none"> • وجود و ویژگی‌های شخص طبیعی <ul style="list-style-type: none"> ▪ نام و نام خانوادگی (تعیین، تغییر و آثار آن) و اسناد سجلی ▪ اقامتگاه ▪ تابعیت • آغاز و پایان وجود شخص طبیعی • شخصیت حقوقی جنین • غایب مفقودالثر و امور مالی و غیرمالی او • حکم موت فرضی 							
❖ شخص حقوقی							
<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم اقسام شخص حقوقی • آغاز و پایان شخص حقوقی • ممیزهای شخص حقوقی • وضع حقوقی شخص حقوقی 							
❖ محجوران							
<ul style="list-style-type: none"> • کلیات (مفهوم حجر اهلیت اوصاف حجر مینای حجر اسباب حجر) • انواع محجور (صغیر غیر رشید مجنون سایر محجوران) 							
❖ قیمومت							
<ul style="list-style-type: none"> • تعاریف (ولی وصی قیم...) • موارد نصب قیم • تشریفات نصب قیم 							

- شرایط نصب قییم
- احکام نصب قییم
- اختیارات و وظایف قییم

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی، ج ۴، تهران: انتشارات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) حیاتی، علی عباس، حقوق مدنی ۱، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) ساکت، محمدحسین، شخصیت و اهلیت در حقوق مدنی، مشهد: گوتنبرگ، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفایی، سید حسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی، ج ۱، اشخاص و اموال، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) صفایی، سید حسین؛ قاسم‌زاده، سید مرتضی، اشخاص و محجورین، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Civil law (2): Property and Ownership</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۲): اموال و مالکیت										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم اموال و مالکیت، حدود و مشخصات آن، طرق تحصیل مالکیت و آثار و احکام تصرف به‌عنوان مالکیت</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف مال • تعریف مالکیت <p>❖ انواع مال و مالکیت</p> <ul style="list-style-type: none"> • انواع مال • انواع مالکیت <p>❖ حق انتفاع</p> <p>❖ حق ارتفاق و حقوق دیگر</p> <p>❖ وقف</p> <p>❖ امالک مجاور</p> <p>❖ اسباب تملک</p> <p>❖ قاعده تصرف و آثار آن</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، تهران: کتاب‌فروشی اسلامیة، آخرین سال انتشار. (۲) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، حقوق اموال، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۳) امام خمینی، روح‌الله، تحریر الوسیله، کتاب الوقف، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی قدس سره، آخرین سال انتشار. (۴) صفایی، سید حسین، اشخاص و اموال، تهران: میزان، آخرین سال انتشار. (۵) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی اموال و مالکیت، تهران: میزان، آخرین سال انتشار. (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجالت حقوقی داخلی و خارجی. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

مشترک بین تمامی گرایش‌ها					کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»									
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (3): Introduction to Contracts</i>					نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۳): کلیات قراردادها									
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۲) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصول و مقررات حاکم بر قراردادها از جمله شرایط صحت قراردادها، آثار حقوقی قراردادها، خسارات ناشی از عدم اجرای قراردادها، شروط ضمن عقد، معاملات فضولی، انحلال قراردادها و سقوط تعهدات</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ قراردادها</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط صحت قراردادها • آثار قراردادها نسبت به طرفین و اشخاص ثالث <p>❖ خسارت ناشی از عدم انجام تعهد</p> <p>❖ شروط ضمن عقد</p> <p>❖ معاملات فضولی</p> <p>❖ انحلال قراردادها</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی، ج ۱، قم: انتشارات اسلامی، آخرین سال انتشار. (۲) بهرامی احمدی، حمید، کلیات عقود و قراردادها، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۳) خمینی، روح‌الله، تحریر الوسیله، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار. (۴) شهیدی، سید مهدی، حقوق مدنی ۳، تهران: مجد، آخرین سال انتشار. (۵) صفایی، سید حسین، قواعد عمومی قراردادها، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۶) قاسم‌زاده، سید مرتضی، حقوق مدنی، اصول قراردادها و تعهدات نظری و کاربردی، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار. (۷) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی (قواعد عمومی قراردادها)، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار. (۸) کاتوزیان، امیر ناصر، اعمال حقوقی، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار. (۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

مشترک بین تمامی گرایش‌ها					کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (4): Non-Contractual Requirements (Civil liability)</i>					نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۴): الزامات خارج از قرارداد (مسئولیت مدنی)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۳) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
		عملی					
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
	عملی						
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی با اسباب و آثار الزاماتی که خارج از قراردادها بر عهده اشخاص قرار می‌گیرد.</p>							
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات و مبانی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم، قلمرو و اهداف الزامات خارج از قرارداد • مبانی الزامات خارج از قرارداد <ul style="list-style-type: none"> ▪ مبانی نظری الزامات خارج از قرارداد در حقوق خارجی <ul style="list-style-type: none"> • نظریه‌های مسئولیت مبتنی بر نظریه تقصیر شخصی و نظریه تقصیر عرفی • نظریه‌های مسئولیت بدون تقصیر (نظریه خطر، نظریه خطر در برابر انتفاع، نظریه تضمین حق، نظریه رفاه و خیر) • نظریه مختلط ▪ مبانی نظری الزامات خارج از قرارداد در حقوق اسلام و ایران (قاعده لاضرر، قاعده اتلاف، ضمان ید، ضمان غرور و ...) <p>❖ مسئولیت مدنی (به مفهوم خاص)</p> <ul style="list-style-type: none"> • منابع مسئولیت مدنی (قانون مسئولیت مدنی، قانون بیمه اجباری و وسائل نقلیه موتوری) • ارکان مسئولیت مدنی <ul style="list-style-type: none"> ▪ وجود ضرر (مفهوم، اقسام و شرایط ضرر قابل مطالبه) ▪ فعل زیان‌بار (فعل و ترک فعل) ▪ رابطه سببیت (مفهوم و نظریه‌های مربوط به سبب) • موانع مسئولیت مدنی و عوامل سقوط آن <ul style="list-style-type: none"> ▪ موانع ایجاد مسئولیت مدنی (دفاع مشروع، حکم قانون، غرور، اکراه و اجبار، اضطرار) ▪ عوامل سقوط ضمان (احسان، استیمان، اقدام) • حوزه‌های خاص مسئولیت مدنی <ul style="list-style-type: none"> ▪ مسئولیت ناشی از حفاظت، مالکیت و تصرف (ساختمان، حیوان و ...) ▪ مسئولیت مدنی دارندگان و رانندگان وسایل نقلیه موتوری زمینی ▪ مسئولیت مدنی پزشکان، پرستاران ▪ مسئولیت مدنی دولت 							

❖ سایر الزامات خارج از قرارداد

- غصب و شبه غصب
- استیفای مشروع و نامشروع
- اداره مال غیر
- دارا شدن غیر عادلانه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) باریکلو، علیرضا، مسئولیت مدنی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) بهرامی احمدی، حمید، ضمان قهری مسئولیت مدنی، تهران: انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۳) صفایی، سید حسین و رحیمی، حبیب الله، مسئولیت مدنی الزامات خارج از قرارداد، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) قاسم زاده، سید مرتضی، مبانی مسئولیت مدنی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، امیر ناصر، الزامهای خارج از قرارداد مسئولیت مدنی، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، امیر ناصر، وقایع حقوقی مسئولیت مدنی، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (5): Family law</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۵): حقوق خانواده		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۳) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری	اختیاری			
		عملی				
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت						

هدف درس:

❖ آشنا ساختن دانشجویان با موضوعات و مسائل مربوط به حقوق خانواده

سرفصل درس:

❖ کلیات

- مفهوم حقوقی، اجتماعی و روان‌شناختی خانواده
- اهمیت اقتصادی خانواده
- اخلاق در خانواده
- تحولات قواعد حقوق خانواده

❖ نکاح

- تعریف و اقسام نکاح
- خواستگاری و نامزدی
- شرایط نکاح
- موانع نکاح
- آثار و احکام نکاح

❖ انحلال نکاح

- طلاق (نظریه‌های مختلف درباره طلاق، موجبات، شرایط و اقسام و آثار آن)
- فسخ (اسباب و آثار)
- سایر شرایط انحلال نکاح (فوت، کفر، تغییر جنسیت، بذل مدت...)

❖ قرابت و نسب

- مفهوم قرابت، اقسام و آثار آن
- نسب
  - مفهوم نسب و انواع آن (مشروع ناشی از شبهه، ناشی از تلقیح مصنوعی، نسب نامشروع)
  - اثبات نسبت (نسب مادری، نسب پدری، اماره فراش) نفی نسب، اقرار به نسب
  - آثار و احکام نسب (ولایت قهری، حضانت، وصایت، قیمومت، نفقه اقارب)
- وضعیت حقوقی اهداء جنین و قرارداد رحم اجاره‌ای و آثار آن
- فرزندخواندگی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی، ج ۵، تهران: انتشارات اسلامیه. آخرین سال انتشار.
- ۲) جوادی آملی، عبدالله، اندر آینه جمال و جلال، قم: مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۳) شایگان، سید علی، حقوق مدنی، ج ۱، قزوین: انتشارات طه، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفایی، سید حسین و امامی، اسدالله، حقوق خانواده، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۵) صفایی، سید حسین و امامی، سید حسن، مختصر حقوق خانواده، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) صفایی، سید حسین، مقالاتی درباره حقوق مدنی و حقوق تطبیقی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق خانواده (دوره مقدماتی حقوق مدنی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی خانواده، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۹) گرجی، ابوالقاسم و همکاران، بررسی تطبیقی حقوق خانواده، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مامقانی، عبدالله، مناهج المتقین، چاپسنگی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) محقق داماد، سید مصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) محقق داماد، سید مصطفی، حقوق خانواده، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (6): Specified Contracts – Part (A)</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۶): عقود معین (قسمت الف)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با عقودی که با نام و آثار خاص در قانون مدنی وجود دارد.</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ بیع</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>❖ اجاره (ضرورت توجه به قوانین مختلف روابط موجر و مستأجر، ضرورت توجه به حق سرقفلی و حق کسب و پیشه، ضرورت توجه به تفاوت‌های اجاره محل‌های مسکونی و محل‌های کسب و پیشه)</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>❖ قرض</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>❖ جعاله</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>❖ صلح</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>❖ معاوضه</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی (جلدهای مرتبط)، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) بهرامی احمدی، حمید، عقد اجاره کاربردی، تهران: انتشارات بهنامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) شهیدی، مهدی، حقوق مدنی ۶، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی عقود معین (جلدهای مرتبط)، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی درس‌هایی از عقود معین، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) کشاورز، بهمن، بررسی تحلیلی قانون روابط موجر و مستأجر، تهران: انتشارات کشاورز، آخرین سال انتشار.
- ۷) کشاورز، بهمن، بررسی سرفلی و حق کسب و پیشه، تهران: انتشارات کشاورز، آخرین سال انتشار.
- ۸) لطفیان، حسین، قولنامه ماهیت حقوقی و آثار آن، تهران: انتشارات روزنامه رسمی، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (7): Specified Contracts – Part (B)</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۷): عقود معین (قسمت ب)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۶) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۳ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	تخصصی گرایش			
		جبرانی	معارف اسلامی و عمومی			
		پایه	زبان‌های خارجی			
		الزامی	تخصصی مشترک			
		اختیاری	تخصصی گرایش			
<p>هدف درس:</p> <p>❖ شناسایی بخشی از عقود که با نام و آثار خاص در قانون وجود دارند.</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ عاریه <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال ❖ ودیعه <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال ❖ وکالت <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال ❖ ضمان <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>(ضرورت توجه به ضمان در تجارت؛ و ضرورت توجه به ضمانت‌های بانکی)</p> ❖ حواله <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال ❖ کفالت <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال ❖ رهن <ul style="list-style-type: none"> • شرایط انعقاد • آثار • انحلال <p>(ضرورت توجه به قانون ثبت و مقررات اجرایی رهن)</p> 						

❖ عقود مشارکتی

- مضاربه
- مساقات
- شرکت
- مزارعه

(ضرورت توجه به کارکردهای این عقود در بانکداری اسلامی)

❖ هبه

❖ سبق و رمایه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی، (جلدهای مرتبط)، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) بازگیر، یدالله، عقود ذی ربط، بی نا، آخرین سال انتشار.
- ۳) کاتبی، حسینقلی، وکالت، تهران: بی نا، آخرین سال انتشار.
- ۴) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی عقود ادنی و وثیقه‌های دین، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی مشارکت‌ها، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، امیر ناصر، درس‌هایی از عقود معین، ج ۱ و ۳، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاشانی، سید محمود، قراردادهای ویژه، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) لنگرودی، محمدجعفر، رهن و صلح، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۹) لنگرودی، محمدجعفر، کفالت، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Civil Law (8): Right of Pre-Emption, Will and Inheritance</i>				نام درس به فارسی: حقوق مدنی (۸): شفعه و وصیت و ارث										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مفاهیم حقوقی مربوط به شفعه، وصیت، ارث و احکام و آثار آن‌ها</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ شفعه ❖ وصیت ❖ ارث</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی (جلدهای مرتبط)، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار. ۲) کاتوزیان، امیر ناصر، حقوق مدنی (ارث)، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار. ۳) کاتوزیان، امیر ناصر، وصیت، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۴) لنگرودی، محمدجعفر، ارث و وصیت، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار. ۵) محقق داماد، سید مصطفی، اخذ به شفعه، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار. ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

مشترک بین تمامی گرایش‌ها					کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»									
نام درس به انگلیسی: <i>Commercial Law (1): Merchants and Commercial Acts</i>					نام درس به فارسی: حقوق تجارت (۱): تجار و اعمال تجاری									
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> آشنا ساختن دانشجویان با فعالین صحنه بازرگانی، انواع قراردادهای تجاری، مسئولیت‌های ناشی از اعمال تجاری و خصایص، تکالیف و حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی در موضوع حقوق تجارت 														
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> تاریخچه حقوق تجارت مفهوم حقوق تجارت، قلمرو و منابع آن (قانون، فقه اسلامی، عرف، رویه قضایی) جایگاه حقوق تجارت در نظام حقوقی ایران و ارتباط آن با رشته‌های دیگر حقوق و سایر علوم نظریات موضوعی و شخصی حقوق تجارت مفهوم و مصادیق تاجر و ضوابط تعیین آن شرایط اشتغال به تجارت، محدودیت‌ها و ممنوعیت‌های قانونی تجارت مفهوم معامله تجاری و اقسام آن (ذاتی، تبعی، حکمی) انواع معامه تجاری ذاتی (توزیعی، خدماتی، تسهیلاتی، کمکی) تکالیف و الزامات قانونی تاجر (تنظیم و نگهداری دفاتر تجاری و ثبت نام در دفتر ثبت تجاری) عاملیت، نمایندگی تجاری و قائم مقامی تجاری آشنایی با قراردادهای تجاری و انواع قراردادهای نوین تجاری مالکیت‌های فکری تجاری و نام تجاری، علامت تجاری، برند، حق کسب و پیشه و تجارت مالکیت‌های فکری صنعتی، حق اختراع، طرح‌ها و ترسیمات منفی، دانش منفی 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت، کلیات، معاملات تجاری، تجار و سازمان‌دهی فعالیت تجاری، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. اعظم، عبدالحمید، حقوق بازرگانی، تهران: بی‌نام، آخرین سال انتشار. بازگیر، ید...، حقوق تجارت در آراء دیوان عالی کشور، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار. ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، ج اول، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار. عرفانی، توفیق، اسناد و دعاوی تجاری در آراء و انتقال، تهران: انتشارات ققنوس، آخرین سال انتشار. 														

۶) عرفانی، محمود، حقوق تجارت، تهران: موسسه انتشارات جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.

۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Commercial law (2): Corporations</i>				نام درس به فارسی: حقوق تجارت (۲): شرکت‌ها		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با انواع شرکت‌های تجاری و قواعد حقوق حاکم بر آن‌ها</p> <p>سرفصل درس:</p> <p>❖ شخص حقوقی و تابعیت آن با تأکید بر شرکت‌های تجاری</p> <p>❖ کلیات حقوق شرکت‌ها (تعریف، مقایسه با شرکت مدنی، شرکت‌های سرمایه، شخص و مختلط)</p> <p>❖ شرکت‌های سهامی عام و خاص</p> <ul style="list-style-type: none"> • نحوه تشکیل • سهام و بازار سرمایه (نقل و انتقال سهام در بازار بورس) • مجامع عمومی • هیأت مدیره و مدیرعامل • بازرسی • تغییرات در سرمایه • انحلال و تصفیه • حساب‌های شرکت • امور متفرقه و جزایی <p>❖ شرکت‌های با مسئولیت محدود</p> <ul style="list-style-type: none"> • نحوه تشکیل • اختیارات و مسئولیت‌های شرکاء • اختیارات و مسئولیت‌های مدیران • هیأت نظارت • انحلال و تصفیه <p>❖ شرکت تضامنی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نحوه تشکیل • اختیارات و مسئولیت‌های شرکاء • اختیارات و مسئولیت‌های مدیران • بازرسی • ورشکستگی • انحلال و تصفیه 						

❖ شرکت مختلط

- انواع
- نحوه تشکیل
- اختیارات و مسئولیت‌های شرکاء
- اختیارات و مسئولیت‌های مدیران
- بازرسی
- انحلال و تصفیه

❖ شرکت نسبی

- نحوه تشکیل
- اختیارات و مسئولیت شرکاء
- اختیارات و مسئولیت‌های مدیران
- بازرسی
- انحلال و تصفیه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسکینی، ربیعا، حقوق شرکت‌ها، ج ۲، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) پاسبان، محمدرضا، حقوق شرکت‌های تجاری، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۳) تفرشی، عیسی، مباحث تحلیلی حقوق شرکت‌های تجاری، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۴) ستوده تهرانی، حسن، حقوق شرکت‌ها، ج ۱ و ۲، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۵) عرفانی، محمود، حقوق تجارت، ج ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاویانی، کوروش، حقوق شرکت‌های تجاری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Commercial law (3): Commercial Documents</i>				نام درس به فارسی: حقوق تجارت (۳): اسناد تجاری		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با انواع، ویژگی‌ها و آثار حقوقی و اقسام اسناد تجاری</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات (تعریف، اصول، ویژگی‌ها و مزایای قانونی اسناد تجاری)</p> <p>❖ برات</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط اساسی برات و صدور آن به صورت سنتی و الکترونیک • قبول و نکول برات • ظاهر نویسی برات و اقسام آن • ضمانت برات • مسئولیت برات • حقوق و وظایف دارنده برات (ارائه، مطالبه، اعتراض و اقامه دعوی) • اعتراض • پرداخت • گم شدن برات • تعارض قوانین <p>❖ چک</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط اساسی چک و انواع آن • مسئولیت‌های حقوقی در پرداخت چک • ضمانت اجرای ثبتی • ضمانت اجرای کیفری <p>❖ سفته</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط اساسی سفته و مقررات حاکم بر آن • ماهیت سفته • اجرای مقررات برات در مورد سفته <p>❖ قبض انبار</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف و ماهیت قبض انبار • ظاهر نویسی قبض انبار • پرداخت قبض انبار 						

❖ اسناد در وجه حامل

- تعریف سند در وجه حامل
- مقررات حاکم بر سند در وجه حامل
- موارد استفاده اسناد در وجه حامل
- مفقود شدن اسناد در وجه حامل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت (اسناد تجاری)، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) خمینی، روح‌الله، تحریرالوسیله، ج ۲ (المسائل المستحدثة)، تهران: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۳) ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت (اسناد تجاری)، تهران: سیمیا، آخرین سال انتشار.
- ۴) عرفانی، محمود، حقوق تجارت (اسناد تجاری)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاویانی، کوروش، حقوق اسناد تجاری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Commercial law (4): Bankruptcy</i>				نام درس به فارسی: حقوق تجارت (۴): ورشکستگی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مقررات ورشکستگی و تحولات مالی بازرگانان و آثار و احکام راجع به ورشکستگان و طلبکاران او نسبت به یکدیگر و بین طلبکاران به هم</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم ورشکستگی و مقایسه آن با نهادهای مشابه (اعسار و ورشکستگی غیر تاجر) • مفهوم و شرایط توقف • اهداف حقوق ورشکستگی و اصول و قواعد کلی آن <p>❖ ورشکستگی</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط تحقق ورشکستگی • مسئولیت‌ها و مجازات‌های ناشی از ورشکستگی • نحوه رسیدگی و آیین دادرسی دعوی ورشکستگی • صدور حکم ورشکستگی و اعلان آن • محتویات و ویژگی‌ها و آثار حکم ورشکستگی <p>❖ تصفیه امور ورشکسته</p> <ul style="list-style-type: none"> • سازمان و نهاد تصفیه (وظایف و اختیارات) • مراحل تصفیه امور ورشکسته • اقدامات تأمینی • اعتراض نسبت به حکم ورشکستگی و تاریخ توقف • قرارداد ارفاقی (شرایط انعقاد، آثار، فسخ و بطلان) <p>❖ خاتمه ورشکستگی و اعاده اعتبار</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت (ورشکستگی)، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) تجاری فخاری، امیرحسین، جزوه حقوق تجارت ۴، تهران: انتشارات دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.</p>														

- ۳) ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت (ورشکستگی)، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفری، محمد، حقوق تجارت (ورشکستگی)، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) عرفانی، محمود، حقوق تجارت (ورشکستگی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>The Civil Procedure (1)</i>				نام درس به فارسی: آیین دادرسی مدنی (۱)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مراجع قضایی، حدود صلاحیت آن‌ها در رسیدگی به دادخواست‌های مردم</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف آئین دادرسی مدنی • فایده آئین دادرسی مدنی <p>❖ سازمان قضایی</p> <ul style="list-style-type: none"> • طبقه‌بندی دادگاه‌ها (حقوقی، مدنی خاص، صلح، دیوان کشور) • مأمورین قضایی و حقوق و تکالیف آنان <p>❖ صلاحیت محاکم (ذاتی، نسبی، محلی)</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) احمدی، نعمت، آیین دادرسی مدنی، تهران: انتشارات اطلس، آخرین سال انتشار. ۲) افتخار جهرمی، گودرز؛ السان، مصطفی، آیین دادرسی مدنی، ج ۱، تهران: دور اندیشان، آخرین سال انتشار. ۳) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی، تهران: دراک، آخرین سال انتشار. ۴) متین دفتری، احمد، آیین دادرسی مدنی و بازرگانی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. ۵) نوبخت، یوسف، آیین دادرسی مدنی، تهران: نشر راد نواندیش، آخرین سال انتشار. ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>The Civil Procedure (2)</i>				نام درس به فارسی: آیین دادرسی مدنی (۲)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با ترتیب رسیدگی به دادخواست‌های مردم و چگونگی صدور آراء و آثار مترتب در دادگاه‌های حقوقی دادگستری</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ دادخواست</p> <ul style="list-style-type: none"> • شرایط • ابلاغ • آثار <p>❖ جریان دعوی و رسیدگی به آن</p> <ul style="list-style-type: none"> • دادرسی‌های عادی • دادرسی‌های فوری <p>❖ احکام</p> <ul style="list-style-type: none"> • صدور حکم (تنظیم حکم و پاک‌نویس آن، و...) • آثار حکم • شکایت از احکام (تجدیدنظر، اعاده دادرسی، اعتراض شخص ثالث) • اجرای احکام 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) احمدی، نعمت، آیین دادرسی مدنی، تهران: انتشارات اطلس، آخرین سال انتشار. (۲) افتخار جهرمی، گودرز و السان، مصطفی، آیین دادرسی مدنی، ج ۱، تهران: دور اندیشان، آخرین سال انتشار. (۳) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی، تهران: دراک، آخرین سال انتشار. (۴) متین دفتری، احمد، آیین دادرسی مدنی و بازرگانی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. (۵) نویخت، یوسف، آیین دادرسی مدنی، تهران: نشر راد نواندیش، آخرین سال انتشار. (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		مشترک بین تمامی گرایش‌ها	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
آیین دادرسی مدنی (۳)		The Civil Procedure (3)	
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش‌نیاز: آیین دادرسی مدنی (۲) هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			الزامی
			اختیاری
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نظری	جبرانی
		عملی	پایه
		نظری	الزامی
		عملی	اختیاری
		نظری	
		عملی	
هدف درس:			
<p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با انواع و اسباب مختلف طواری دادرسی در جریان رسیدگی به دادخواست‌ها و صدور احکام قضایی به‌علاوه آشنایی با نحوه دادرسی امور مزبور</p>			
سرفصل درس:			
<p>❖ طواری دادرسی ناشی از ایرادات</p> <ul style="list-style-type: none"> • مرور زمان • تصرف و شرایط آن • ابتدای مرور زمان • آثار مرور زمان و انقطاع آن <p>❖ طواری دادرسی ناشی از درخواست تأمین</p> <ul style="list-style-type: none"> • تأمین خواسته و شرایط درخواست آن • توقیف اموال و طلب تبدیل تأمین • آثار تأمین • تأمین اتباع بیگانه • تأمین واهی <p>❖ طواری دادرسی ناشی از دعوی و اصحاب دعوی</p> <ul style="list-style-type: none"> • دعوی اضافی • دخالت اشخاص ثالث <p>❖ طواری دادرسی ناشی از توقیف و زوال دادرسی</p> <p>❖ داوری</p> <p>❖ هزینه دادرسی</p>			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
*	*	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<p>(۱) احمدی، نعمت، آیین دادرسی مدنی، تهران: انتشارات اطلس، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) افتخار جهرمی، گودرز و السان، مصطفی، آیین دادرسی مدنی، ج ۱، تهران: دور اندیشان، آخرین سال انتشار.</p>			

- ۳) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی، تهران: دراک، آخرین سال انتشار.
- ۴) متین دفتری، احمد، آیین دادرسی مدنی و بازرگانی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) نویخت، یوسف، آیین دادرسی مدنی، تهران: نشر راد نواندیش، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Law of Evidence</i>				نام درس به فارسی: ادله اثبات دعوی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: آیین دادرسی مدنی (۲)، آیین دادرسی کیفری (۲) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش		
سایر:		عملی	اختیاری			
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با ادله قابل قبول قضایی و ارزش هر کدام در اثبات ادعا</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تعاریف (دلیل، اثبات، دعوی) ❖ تاریخچه، فایده و اهمیت ❖ منابع</p> <ul style="list-style-type: none"> • منابع قانونی <ul style="list-style-type: none"> ▪ معرفی قوانین <ul style="list-style-type: none"> • قانونی اساسی (اصول ۳۸ و ۱۶۶ و ۱۶۷ و نظایر آن) • قانون مدنی (جلد سوم مواد ۱۳۵۷ تا ۱۳۳۵) • قانون آیین دادرسی مدنی (مواد ۱۹۴ تا ۲۹۴) • قانون آیین دادرسی کیفری • قانون تجارت • قانون تجارت الکترونیک • قانون مجازات اسلامی • قانون ثبت • سایر قوانین ▪ قلمرو زمانی و مکانی قوانین حاکم بر ادله • منابع فقهی <p>❖ نقش دادرس و اصحاب دعوی در اداره ادله اثبات دعوی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نقش اصحاب دعوی <ul style="list-style-type: none"> ▪ اقسام دلیل و ویژگی‌های ادله ▪ ویژگی موضوع مورد اثبات ▪ شیوه اثبات (اثبات مستقیم و غیرمستقیم، اثبات امر وجودی و امر عمومی) ▪ وظیفه اثبات دعوی و حدود آن ▪ انقلاب دعوی ▪ معافیت از اقامه دعوی و دلیل ▪ تأمین دلیل، شرایط و اعتبار آن ▪ قاعده تحمل بار اثبات دلیل • نقش دادرس <ul style="list-style-type: none"> ▪ اصل بی‌طرفی دادرس ▪ قاعده منع تحصیل دلیل و اصول حاکم بر آن 						

- تحصیل دلیل در امور مدنی
- تحصیل دلیل در امور کیفری
- تحصیل دلیل و ارتباط آن با علم قاضی
- تحصیل دلیل و وظیفه قاضی در کشف حقیقت
- تمیز ادله دعوی و ادله حکم
- ارزیابی و پذیرش ادله از سوی قاضی
- ❖ مقایسه اثبات و ادله اثبات مدنی و کیفری
  - تشابهات
  - تفاوتها
- ❖ نظامها و اصول حاکم بر ادله
  - انحصاری بودن یا نبودن
  - آمره یا تکمیلی بودن قواعد آن
  - نظامهای ادله اثبات
- ❖ وسایل اثبات دعوی
  - اقرار
    - تعریف، شرایط، احکام و آثار آن
    - عدول از اقرار و آثار آن
  - اسناد
    - اقسام و شرایط
    - اعتبار و احکام و آثار آن
  - شهادت
    - شرایط، اعتبار، احکام و آثار آن
    - رجوع از شهادت و آثار آن
  - امارات
    - تعریف
    - اقسام و شرایط
    - اعتبار
    - احکام
  - سوگند و قسامه
    - سوگند
    - شرایط، اعتبار و احکام
    - رجوع از سوگند و آثار آن
    - قسامه
    - شرایط، اعتبار و احکام
    - موارد استناد به آن
  - کارشناسی
    - شرایط
    - اعتبار
    - احکام
  - تحقیقات عملی و معاینه محل
    - اعتبار
    - احکام
  - علم قاضی
    - مفهوم
    - شرایط
    - احکام
  - ادله الکترونیکی
    - شرایط
    - اعتبار
    - احکام

• وسایل مدرن (نوار ضبط صوت، فیلم، عکس، ضبط مکالمات تلفنی)

• اصول عملیه

▪ استصحاب

▪ برائت

▪ تأخر حادث

▪ احتیاط

❖ تعارض ادله و قواعد حل تعارض

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امامی، سید حسن، حقوق مدنی، تهران: انتشارات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۲) حسینی نژاد، حسینقلی، ادله اثبات دعوی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) شمس، عبدالله، ادله اثبات دعوی، تهران: انتشارات دراک، آخرین سال انتشار.
- (۴) شیخ نیا، امیرحسین، ادله اثبات دعوی، تهران: شرکت سهامی انتشار. آخرین سال انتشار.
- (۵) صدرزاده افشار، سید محسن، ادله اثبات دعوی در حقوق ایران، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- (۶) کاتوزیان، ناصر، اثبات و دلیل اثبات، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) کریمی، عباس، ادله اثبات دعوی، تهران: انتشارات پیام نور، آخرین سال انتشار.
- (۸) مدنی، سید جلال‌الدین، ادله اثبات دعوی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Private International Law (1)</i>				نام درس به فارسی: حقوق بین الملل خصوصی (۱)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۱)، مقدمه علم حقوق هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مسائل حقوقی مربوط به تابعیت، اقامتگاه و وضعیت حقوقی بیگانگان در نظام حقوقی ایران.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تابعیت و اقامتگاه</p> <ul style="list-style-type: none"> • تابعیت • اقامتگاه <p>❖ وضع اشخاص حقیقی و اشخاص حقوقی بیگانه در ایران</p> <ul style="list-style-type: none"> • وضع اشخاص حقیقی بیگانه در ایران • وضع اشخاص حقوقی بیگانه در ایران 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) ارفع نیا، بهشید، حقوق بین الملل خصوصی، تهران: بهتاب، آخرین سال انتشار. (۲) دانش‌پژوه، مصطفی، اسلام و حقوق بین الملل خصوصی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار. (۳) سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۴) عامری، جواد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران: انتشارات آگاه، آخرین سال انتشار. (۵) نصیری، محمد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران: انتشارات آگاه، آخرین سال انتشار. (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Private International Law (2)</i>				نام درس به فارسی: حقوق بین الملل خصوصی (۲)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق بین‌الملل خصوصی (۱) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی		تخصصی گرایش										
سایر:		نظری	اختیاری											
	عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با مسائل حقوقی مربوط به تعیین قانون حاکم بر روابط بین اشخاص از طریق اعمال و قواعد حل تعارض در موضوعات مختلف حقوقی</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تعارض قوانین</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات • پیدایش و تکامل تاریخی تعارض قوانین • اعمال قاعدهٔ ایرانی حل تعارض قوانین <p>❖ رابطه بین نظام‌های حل تعارض قوانین</p> <p>❖ اجرای قانون صلاحیت‌دار</p> <p>❖ مسائل مهم تعارض قوانین</p> <ul style="list-style-type: none"> • احوال شخصیه • اموال • اسناد و قراردادهای 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) ارفع نیا، بهشید، تعارض قوانین، ج ۲، تهران: بهتاب، آخرین سال انتشار. (۲) الماسی، نجادعلی، تعارض قوانین، تهران: مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار. (۳) سلجوقی، محمود، تعارض قوانین، ج ۲، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۴) صفایی، سید حسین، مباحثی از حقوق بین‌الملل خصوصی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۵) نصیری، محمد، حقوق بین‌الملل خصوصی، تهران: نشر آگاه، آخرین سال انتشار. (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Public International Law (1)</i>				نام درس به فارسی: حقوق بین الملل عمومی (۱)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی				پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد									
اهداف درس:														
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با مفاهیم، مبانی و تحولات تاریخی حقوق بین الملل ❖ درک جایگاه اجتماعی این رشته در تنظیم روابط اجتماعی از طریق مقایسه با حقوق داخلی ❖ پی بردن به منابع و اسناد موجود در عرصه بین المللی 														
سرفصل درس:														
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف و ماهیت حقوق بین الملل ❖ سیر تاریخی تحولات حقوق بین الملل ❖ مبانی حقوق بین الملل ❖ رابطه حقوق بین الملل و حقوق داخلی ❖ منابع حقوق بین الملل <ul style="list-style-type: none"> • منابع ماده ۳۸ اساسنامه دیوان بین المللی دادگستری • منابع جدید ❖ اسلام و حقوق بین الملل 														
روش ارزشیابی:														
<table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
منابع:														
<ol style="list-style-type: none"> (۱) حمید اله، محمد، سلوک بین الملل دولت اسلامی، ترجمه مصطفی محقق داماد، تهران: مرکز نشر علوم انسانی، آخرین سال انتشار. (۲) ضیایی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین الملل عمومی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۳) عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی، ج ۱ و ۲، تهران: امیرکبیر، آخرین سال انتشار. (۴) فن گلان، گردهارد، حقوق بین الملل عمومی، دو جلد، ترجمه داوود آقایی و محمدحسین حافظیان، تهران: میزان، آخرین سال انتشار. (۵) کاسه، آنتونیو، حقوق بین الملل در جهان نامتحد، ترجمه حسین شریفی طرازکوهی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار. (۶) کک دین، نگوین؛ دیبه، پاتریک؛ پله، آلن، حقوق بین الملل عمومی، ترجمه حسن حبیبی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار. (۷) گروهی از نویسندگان، اسلام و حقوق بین الملل، جلد اول، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. (۸) اکهرست، مایکل، کلیات نوین حقوق بین الملل، ترجمه بهمن آقایی، تهران: دفتر خدمات حقوقی بین الملل جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار. (۹) موسوی، سید فضل الله و همکاران، حقوق بین الملل عمومی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. 														

- ۱۰) موسی زاده، رضا، بایسته‌های حقوق بین‌الملل عمومی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) والاس، ربکا، حقوق بین‌الملل، ترجمه دکتر سید قاسم زمانی و مهناز بهرام لوی، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 13) P. Bobbitt, Public international law, in: Dennis Patterson, A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory, Wiley-Blackwell, 2010.
- 14) M. Evans, International Law, first edition, oxford university press, 2003.
- 15) Cassese, International Law, 3rd edn, Oxford, 2005.
- 16) I. Brownlie, Principles of Public International Law, 6th edn, Oxford, 2003.
- 17) R. Higgins, Problems and Process, Oxford, 1994.
- 18) D. Degan, Sources of International Law, The Hague, 1997.
- 19) A. Boyle and C. Chinkin, The Making of International Law, Oxford, 2007.
- 20) A. Pellet, 'Article 38' in The Statute of the International Court of Justice: A Commentary (eds. A. Zimmermann, C. Tomuschat and K. Oellers-Frahm), Oxford, 2006.
- 21) A. Aust, Modern Treaty Law and Practice, 2nd edn, Cambridge, 2007.
- 22) Malcolm N. Shaw - International Law, 6th.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Public International Law (2)</i>				نام درس به فارسی: حقوق بین الملل عمومی (۲)		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق بین الملل عمومی (۱) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
عملی	عملی					
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ شناخت کشورها و مسائل مربوط به آن‌ها ❖ آشنایی با جایگاه سازمان‌های بین‌المللی در حقوق بین‌الملل ❖ آشنایی با نقش جنبش‌های آزادی‌بخش، شرکت‌های فراملی و افراد در حقوق بین‌الملل 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ کشورها <ul style="list-style-type: none"> • عناصر تشکیل‌دهنده دولت‌ها • شناسایی و جانشینی کشورها • حاکمیت و صلاحیت دولت‌ها • مسئولیت دولت‌ها • مصونیت دولت‌ها • حقوق دیپلماتیک • رفتار با بیگانگان ❖ سازمان‌های بین‌المللی و مراجع قضایی بین‌المللی ❖ جنبش‌های آزادی‌بخش، شرکت‌های فراملی، سازمان‌های غیر دولتی (NGO) ❖ افراد <ul style="list-style-type: none"> • حقوق بشر و بشردوستانه • حقوق کیفری بین‌المللی ❖ اسلام و تابعان حقوق بین‌الملل 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان‌ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد
منابع:						
<p>(۱) حمید اله، محمد، سلوک بین‌الملل دولت اسلامی، ترجمه مصطفی محقق داماد، تهران: مرکز نشر علوم انسانی، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) ضیایی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین‌الملل عمومی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.</p>						

- (۳) عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی، ج ۳ و ۴، تهران: امیرکبیر، آخرین سال انتشار.
- (۴) فنگلان، گردهارد، حقوق بین‌الملل عمومی، دو جلد، ترجمه داوود آقایی و محمدحسین حافظیان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) کاسسه، آنتونیو، حقوق بین‌الملل در جهان نامتحد، ترجمه حسین شریفی طراز کوهی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) کک دین، نگوین، دیبه، پاتریک و پله، آلن، حقوق بین‌الملل عمومی، ترجمه حسن حبیبی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- (۷) موسوی، سید فضل ا... و همکاران، حقوق بین‌الملل عمومی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- (۸) موسی زاده، رضا، بایسته‌های حقوق بین‌الملل عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) والاس، ربکا، حقوق بین‌الملل، ترجمه سید قاسم زمانی و مهناز بهرام لو، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 11) P.Bobbitt, Public international law, in: Dennis Patterson, A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory, Wiley-Blackwell, 2010.
- 12) M.Evans, International Law, first edition, oxford university press, 2003.
- 13) Cassese, International Law, 2nd edn, Oxford, 2005.
- 14) Brownlie, Principles of Public International Law, 6th edn, Oxford, 2003.
- 15) R. Higgins, Problems and Process, Oxford, 1994.
- 16) A.Boyle and C. Chinkin, The Making of International Law, Oxford, 2007.
- 17) Aust, Modern Treaty Law and Practice, 3rd edn, Cambridge, 2007.
- 18) Malcolm N. Shaw - International Law, 6th edition 2008.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Public International Law (3)</i>				نام درس به فارسی: حقوق بین الملل عمومی (۳)										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق بین الملل عمومی (۲) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
		نظری		تخصصی										
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش										
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ شناخت حقوق بین الملل دریاها ❖ بررسی قواعد حقوق بین الملل هوا و فضا ❖ مطالعه بر روی حقوق مخاصمات مسلحانه ❖ کسب دانش در زمینه حقوق محیط زیست ❖ کسب آگاهی از حوزه‌های نوین حقوق بین الملل 														
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ حقوق بین الملل دریاها ❖ حقوق بین الملل آبراه‌ها و رودخانه‌های بین المللی ❖ حقوق بین الملل هوا و فضا ❖ حقوق بین الملل توسل به زور ❖ حقوق بین الملل محیط زیست ❖ حوزه‌های نوین حقوق بین الملل ❖ روش‌های حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات ❖ دیدگاه اسلام در مباحث فوق‌الذکر 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) حمید اله، محمد، سلوک بین الملل دولت اسلامی، ترجمه مصطفی محقق داماد، تهران: مرکز نشر علوم انسانی، آخرین سال انتشار. (۲) ضیایی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین الملل عمومی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۳) عمید زنجانی، عباسعلی، فقه سیاسی، ج ۳ و ۴، تهران: امیرکبیر، آخرین سال انتشار. (۴) فننگلان، گردهارد، حقوق بین الملل عمومی، دو جلد، ترجمه داوود آقایی و محمدحسین حافظیان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۵) کاسه، آنتونیو، حقوق بین الملل در جهان نامتحد، ترجمه حسین شریفی طراز کوهی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. (۶) کک دین، نگوین، دیبه، پاتریک و پله، آلن، حقوق بین الملل عمومی، ترجمه حسن حبیبی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار. (۷) موسوی، سید فضل‌الله و همکاران، حقوق بین الملل عمومی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. (۸) موسوی‌زاده، رضا، بایسته‌های حقوق بین الملل عمومی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. 														

۹) والاس، ربکا، حقوق بین‌الملل، ترجمه سید قاسم زمانی و مهناز بهرام لو، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.

۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 11) P.Bobbitt, Public international law, in: Dennis Patterson, A Companion to Philosophy of Law and Legal Theory, Wiley-Blackwell, 2010.
- 12) M.Evans, International Law, first edition, oxford university press, 2005.
- 13) Cassese, International Law, 2nd edn, Oxford, 2003.
- 14) Brownlie, Principles of Public International Law, 6th edn, Oxford, 1994.
- 15) R. Higgins, Problems and Process, Oxford, 2007.
- 16) Boyle and C. Chinkin, The Making of International Law, Oxford, 2007.
- 17) Aust, Modern Treaty Law and Practice, 3rd edn, Cambridge, 2007.
- 18) Malcolm N. Shaw - International Law, 6th edition 2008.
- 19) P. Birnie and A. Boyle, International Law and the Environment, 2nd edn, Oxford, 2002.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>The Law of International Organizations</i>				نام درس به فارسی: حقوق سازمان‌های بین‌المللی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق بین‌الملل عمومی (۲) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>مقطع: کارشناسی</p> <p>تعداد واحد: ۲ واحد</p> <p>تعداد ساعت: ۳۲ ساعت</p>														
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی با ساختار، صلاحیت‌ها، ویژگی‌ها و انواع سازمان‌های بین‌المللی</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تأسیس، ساختار، عملکرد و خاتمه حیات سازمان‌های بین‌المللی</p> <ul style="list-style-type: none"> تعریف، عناصر، انواع و گونه‌شناسی سازمان‌های بین‌المللی سازمان‌های بین‌المللی در فرایند تاریخ: از همکاری تا همبستگی بین‌المللی آغاز و پایان عضویت در سازمان‌های بین‌المللی ارکان اصلی و فرعی سازمان‌های بین‌المللی شخصیت حقوقی سازمان‌های بین‌المللی صلاحیت‌ها و اختیارات سازمان‌های بین‌المللی تأمین بودجه سازمان‌های بین‌المللی خاتمه حیات سازمان‌های بین‌المللی و جانشینی در تعهدات <p>❖ مسئولیت، مصونیت و مزایای سازمان‌های بین‌المللی</p> <ul style="list-style-type: none"> مزایا و مصونیت‌های سازمان‌های بین‌المللی مسئولیت سازمان‌های بین‌المللی تعارض میان تعهدات اعضای سازمان با دیگر تعهدات بین‌المللی آن‌ها حل و فصل اختلافات در گستره سازمان‌های بین‌المللی (اختلافات درون سازمانی و برون سازمانی) <p>❖ جمهوری اسلامی ایران و سازمان‌های بین‌المللی</p> <ul style="list-style-type: none"> عضویت ایران در سازمان‌های بین‌المللی روابط ایران با برخی از سازمان‌های بین‌المللی پرونده‌های مهم ایران در سازمان‌های بین‌المللی 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) بیگزاده، ابراهیم، حقوق سازمان‌های بین‌المللی، تهران: مجد، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) زمانی، سید قاسم، حقوق سازمان‌های بین‌المللی، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.</p>														

- (۳) شریفی طراز کوهی، سازمان‌های بین‌المللی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) ک.آ.کلیلیار، سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه هدایت الله فلسفی، تهران: نشر فاخته، آخرین سال انتشار.
- (۵) موسی زاده، رضا، حقوق سازمان‌های بین‌المللی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) هریسی نژاد، کمال‌الدین، حقوق سازمان‌های بین‌المللی، تبریز: نشر دانیال، آخرین سال انتشار.
- (۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام															
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»												
نام درس به انگلیسی: <i>Research Method</i>			نام درس به فارسی: روش تحقیق												
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی											
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک											
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش											
سایر:		نظری	اختیاری												
		عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با کار تحقیقی و به کار انداختن قوه‌ی استنباط و نیروی نگارش و استفاده کردن از منابع تحقیق.</p>															
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مبانی معرفت‌شناختی علوم تجربی و علوم عقلی و علوم نقلی ❖ ماهیت معرفت‌شناختی علم حقوق ❖ نسبت معرفت‌شناختی علم حقوق با علوم مشابه ❖ روش تحقیق، تحلیل مطالب علمی و نقد نظریات و عقاید ❖ چگونگی به کار انداختن نیروی فکر و استنباط و به دست آوردن فکر جدید و بیان مطالب نو و ابتکاری ❖ تقسیم‌بندی مطالب و آیین نگارش ❖ مراحل تحقیق ❖ استفاده از منابع، شیوه و نحوه جمع‌آوری مطالب ❖ چگونگی تنظیم پلان (طرح کلی) ❖ چگونگی نتیجه‌گیری ❖ چگونگی فیش‌برداری و مطالعه منابع ❖ نحوه تألیف یک اثر تحقیقی ❖ تعریف مسئله و فرضیه جهت پاسخگویی به یک مشکل و یا مسأله موجود ❖ چگونگی دسترسی به منابع حقوق ❖ نحوه مطالعه و نتیجه‌گیری و خلاصه‌نویسی کتب حقوقی و مقالات ❖ آشنایی با چگونگی سخنرانی و بیان عقاید علمی 															
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">ارزشیابی مستمر</td> <td style="width: 25%;">میان ترم</td> <td style="width: 25%;">آزمون نهایی</td> <td style="width: 25%;">تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>								ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه												
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد												
<p>منابع:</p> <p>(۱) آل لباف، حسین، روش تحقیق در علم حقوق، تهران: جاودانه، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) چمپون، دین جان (ترجمه علی شایان)، روش تحقیق در عدالت کیفری و جرم‌شناسی، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) حافظ نیا، محمدعلی، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p>															

- (۴) د واس، دی ای (ترجمه هوشنگ نایی)، پیمایش در تحقیقات اجتماعی، تهران: نشر نی، آخرین سال انتشار.
- (۵) دلاور، علی، مبانی نظری و علمی و پژوهشی در علوم انسانی و اجتماعی، تهران: انتشارات رشد، آخرین سال انتشار.
- (۶) ساروخانی، باقر، روش‌های تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- (۷) شریفی، حسن پاشا؛ شریفی، نسترن، روش‌های تحقیق در علوم رفتاری، تهران: نشر سخن، آخرین سال انتشار.
- (۸) صبری، نور محمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران: آدینه، آخرین سال انتشار.
- (۹) طوس، بهرام، راهنمای پژوهش و اصول علمی مقاله‌نویسی، مشهد: ترانه، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) قره‌باغی، ونوس، روش تحقیق در حقوق، تهران: مجد، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) کاتوزیان، ناصر، روش تجربی تحقیق در حقوق، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) مایک مک کانویل، ترجمه نادر هوشمند یار، روش تحقیق در حقوق، تهران: انتشارات هزاره سوم، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام															
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»											
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Texts in Foreign Languages (1): Private Law</i>				نام درس به فارسی: متون حقوقی به زبان خارجی (۱): حقوق خصوصی											
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی											
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک											
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش											
		عملی	اختیاری												
سایر:		نظری													
	عملی														
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات حقوقی به زبان خارجی و کمک به درک و فهم متون حقوقی خارجی‌ای که می‌توانند برای رشته حقوق مفید باشند.</p>															
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ متنی متناسب، به زبان انگلیسی یا فرانسه پیرامون یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل انتخاب و به روش مناسب آموزشی و متناسب با نیاز و سطح دانشجویان ارائه می‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات: آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های تخصصی حقوقی • متون حقوقی در زمینه قواعد عمومی قراردادها • متون حقوقی در زمینه مسئولیت مدنی • متون حقوقی در زمینه بیع بین‌المللی 															
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>								ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه												
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد												
<p>منبع:</p> <p>(۱) متون حقوقی منتخب با موضوع مربوط به حقوق قراردادها و سایر موضوعات مذکور.</p>															

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Texts in Foreign Languages (2): Public Law</i>				نام درس به فارسی: متون حقوقی به زبان خارجی (۲): حقوق عمومی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت							
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی													
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات حقوقی به زبان خارجی و کمک به درک و فهم متون حقوقی خارجی‌ای که می‌توانند برای رشته حقوق مفید باشند.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ متنی متناسب، به زبان اصیل انگلیسی یا فرانسه پیرامون یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل انتخاب و به روش مناسب آموزشی و متناسب با نیاز و سطح دانشجویان ارائه می‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات: آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های حقوق عمومی • متون حقوقی در زمینه حقوق اساسی • متون حقوقی در زمینه حقوق اداری 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) متون حقوقی مربوط به حقوق اساسی و اداری.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Texts in Foreign Languages (3): Criminal Law</i>				نام درس به فارسی: متون حقوقی به زبان خارجی (۳): حقوق جزا										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی			پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات حقوقی به زبان خارجی و کمک به درک و فهم متون حقوقی خارجی‌ای که می‌توانند برای رشته حقوق مفید باشند.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ متنی متناسب، به زبان اصیل انگلیسی یا فرانسه پیرامون یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل انتخاب و به روش مناسب آموزشی و متناسب با نیاز و سطح دانشجویان ارائه می‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات: آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های تخصصی حقوق جزا • عناصر جرم • انواع جرائم • مسئولیت کیفری • آئین دادرسی کیفری و ساختار تشکیلات قضائی 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) متون حقوقی مربوط به ارکان جرم و مسئولیت کیفری.</p> <p>2) Jonathan Herring, Criminal Law: The Basics, Routledge, 2010</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Texts in Foreign Languages (4): International Law</i>				نام درس به فارسی: متون حقوقی به زبان خارجی (۴): حقوق بین‌الملل										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی				پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد									
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات حقوقی به زبان خارجی و کمک به درک و فهم متون حقوقی خارجی‌ای که می‌توانند برای رشته حقوق مفید باشند.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ متنی متناسب، به زبان اصیل انگلیسی یا فرانسه پیرامون یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل انتخاب و به روش مناسب آموزشی و متناسب با نیاز و سطح دانشجویان ارائه می‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات: آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های تخصصی بین‌الملل • منابع حقوق بین‌الملل • حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات • تابعان حقوق بین‌الملل 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) متون حقوقی مرتبط با موضوع روش‌های مسالمت‌آمیز حل و فصل اختلافات، حقوق معاهدات و مسئولیت بین‌المللی.</p>														

سرفصل دروس تخصصی مشترک رشته
(کارشناسی - اختیاری)

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Criminology of Juvenile Delinquency</i>				نام درس به فارسی: جرم‌شناسی کودکان و نوجوانان										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ علت‌شناسی بزه‌کاری اطفال و شناسایی راه‌های پیشگیری از وقوع آن؛ با تکیه بر سیاست جنایی ایران.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ تعریف طفل و تحولات حقوقی مربوط به آن در ایران</p> <ul style="list-style-type: none"> از منظر روان‌شناسی و شناسایی مؤلفه‌های روانی مربوط به آن از منظر فقه؛ با تأکید بر فقه امامیه از منظر حقوقی (حقوق بین‌الملل و حقوق ایران) <p>❖ بزه‌کاری اطفال: تعریف، ویژگی‌ها و گونه‌ها</p> <p>❖ نظریه‌های ناظر به بزه‌کاری اطفال</p> <ul style="list-style-type: none"> بزه‌کاری اطفال در پرتو نظریه‌های جرم‌شناسی سنتی (نظریه‌های زیستی-سرشتی، روان‌شناسانه، جامعه‌شناسانه، نظریه‌های انتقادی) <p>❖ عوامل بزه‌کاری اطفال</p> <ul style="list-style-type: none"> عوامل فردی (بررسی نقش جنس، نژاد، اعتیاد، عامل روانی در بزه‌کاری اطفال) عوامل محیطی (بررسی نقش خانواده، مدرسه، محیط، دوستان / همسالان، عدالت کیفری، عامل مالی-اقتصادی، رسانه‌ها در بزه‌کاری اطفال) عوامل وضعی / موقعیتی رویکردهای نوین به بزه‌کاری اطفال <p>❖ پیشگیری از بزه‌کاری اطفال</p> <ul style="list-style-type: none"> پیشگیری فردمدار (رشدمدار، جامعه‌مدار) پیشگیری موقعیت‌مدار بررسی رویکرد مقررات ایران و اسناد بین‌المللی در زمینه پیش‌گیری از بزه‌کاری اطفال نهادهای متولی پیشگیری از بزه‌کاری اطفال در ایران <p>❖ بزه‌دیدگی اطفال</p> <p>❖ آسیب‌شناسی جرم‌شناختی دادرسی بزه‌کاری اطفال در ایران</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											

منابع:

الف) منابع فارسی:

- ۱) پیوندی، غلامرضا، حقوق کودک، تهران: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) دانش، تاج زمان، دادرسی اطفال بزهکار در حقوق تطبیقی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) شامبیاتی، هوشنگ، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) شاملو، باقر، عدالت کیفری و اطفال، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۵) صلاحی، جاوید، بزه کاری اطفال و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) عباچی، مریم، حقوق کیفری اطفال در اسناد سازمان ملل متحد، تهران: مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاظمی، سید علی و بارانی، محمد، مجموعه مقاله‌های برگزیده همایش علمی کاربردی پلیس و نظام عدالت برای کودکان و نوجوانان، تهران، دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیش‌گیری ناجا، آخرین سال انتشار.
- ۸) مدنی قهفرخی، سعید و زینالی، امیر حمزه، آسیب‌شناسی حقوق کودکان در ایران (با تأکید بر کودک‌آزاری)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) معظمی، شهلا، بزهکاری کودکان و نوجوانان، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مهرا، نسرین، عدالت کیفری کودکان و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضاییه، کودک‌آزاری (از علت شناسی تا پاسخ‌دهی)، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) فصلنامه خانواده‌پژوهی، ویژه مقالات نقد و بررسی لایحه رسیدگی به جرائم اطفال و نوجوانان، شماره ۱۸/۱، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ب) منابع فرانسوی:

- 14) Droit penal des mineurs; Renicci; jean francois; puf; 2002.
- 15) Philippe Bon fils / Adeline Goutte noire, Droit des mineurs, Précis, 2e édition -2014
- 16) CUSSON Maurice, Prévenir la délinquance- Paris: PUF, 2009.
- 17) HAYEZ Jean-Yves; préfacé par Michel LEMAY, La Destructivité chez l'enfant et l'adolescent: clinique et accompagnement, Paris: Dunod, 2007.
- 18) MUCCHIELLI Laurent, Violences et insécurité: fantasmes et réalités dans le débat français, Paris: La Découverte, 2007.
- 19) TYRODE Yves; BOURCET Stéphane, La Violence des adolescents: clinique et prévention, 2ème édition. Paris: Dunod, 2006.
- 20) WACJMAN Claude, Adolescence et troubles du comportement en institution, 2ème édition. - Paris: Dunod, 2007.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						مشترک بین تمامی گرایش‌ها							
نام درس به فارسی:						نام درس به انگلیسی:							
حقوق کیفری کودکان و نوجوانان						Juvenile Crime Law							
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش‌نیاز: آیین دادرسی کیفری (۲) هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	زبان‌های خارجی	تخصصی مشترک	تخصصی گرایش	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	ندارد
			زبان‌های خارجی	تخصصی مشترک	تخصصی گرایش	نظری	عملی	نظری	عملی	کارگاه			
			تخصصی مشترک	تخصصی گرایش	نظری	عملی	نظری	عملی	سمینار				
			تخصصی گرایش	نظری	عملی	نظری	عملی	سفر علمی					
			نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	سایر:				
			نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی					
اهداف درس:													
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با قواعد ماهوی و شکلی مربوط به بزهکاری کودکان و نوجوانان ❖ معرفی تشکیلات عدالت کیفری کودکان و نوجوانان و حقوق کودکان و نوجوانان متهم و بزهکار در فرآیند کیفری 													
سرفصل درس:													
<ul style="list-style-type: none"> ❖ مفهوم و ماهیت حقوق کیفری کودکان و نوجوانان (تعریف، چرایی شکل‌گیری، جایگاه و جهت‌گیری کلی) ❖ نسبی بودن مسئولیت کیفری کودکان و نوجوانان (چیستی، چرایی، رویکرد و آموزه‌های فقهی نظام حقوقی ایران و بین‌الملل) ❖ اصول حاکم بر حقوق کیفری کودکان و نوجوانان <ul style="list-style-type: none"> • اصول عام (قانونمندی، برابری، برائت و ...) • اصول خاص (رسیدگی غیرعلنی، غیابی بودن، غبطه کودک و ...) ❖ عدالت کیفری کودکان و نوجوانان متهم و بزهکار <ul style="list-style-type: none"> • تشکیلات (پلیس، دادسرا، دادگاه و نهادهای قضایی و ترمیمی) • صلاحیت (نهادها و مقام‌های رسیدگی‌کننده و ...) • آیین ناظر بر رسیدگی (۱. مرحله پیش دادرسی، ۲. مرحله دادرسی، ۳. مرحله پسا دادرسی) • واکنش‌های عدالت کیفری به کودکان و نوجوانان متهم و بزهکار: اصول و گونه‌ها <ul style="list-style-type: none"> ▪ پاسخ‌های عدالت کیفری به اطفال و نوجوانان متهم و بزهکار ▪ انواع پاسخ‌ها (سالب آزادی، غیر سالب آزادی و ترمیمی) 													
روش ارزشیابی:													
ارزشیابی مستمر			میان‌ترم			آزمون نهایی			تحقیق یا پروژه				
به تشخیص استاد			به تشخیص استاد			*			به تشخیص استاد				
منابع:													
الف) منابع فارسی:													
<ol style="list-style-type: none"> ۱) آبکه، بهشتی، رضوی فرد، حقوق کیفری کودکان و نوجوانان، ترجمه و تحقیق، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۲) دانش، تاج‌زمان، دادرسی اطفال بزه‌کار در حقوق تطبیقی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۳) روشن، محمد، پلیس کودک و نوجوان (نگرشی بر حقوق کودکان و نوجوانان)، تهران: انتشارات چکه، آخرین سال انتشار. ۴) شامبیاتی، هوشنگ، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار. ۵) صلاحی، جاوید، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۶) کوراکیوس، ویلیام، بزه‌کاری نوجوانان؛ مسئله‌ای برای دنیای مدرن، ترجمه دکتر جعفر نجفی زند، تهران: انتشارات یونسکو، آخرین سال انتشار. 													

- ۷) مرکز و کرسی حقوق بشر، صلح و دموکراسی دانشگاه شهید بهشتی، حقوق کودک (مجموعه مقالات)، تهران: انتشارات سنا، آخرین سال انتشار.
- ۸) معظمی، شهلا، دادرسی ویژه کودکان و نوجوانان، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۹) مهرا، نسرين، عدالت کیفری کودکان و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) نجفی توانا، علی، بزه کاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات راه تربیت، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نیاز پور، امیرحسین، حقوق کیفری کودکان و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

(ب) منابع انگلیسی:

- 13) James G.Dwyer, Relationship rights of children, Cambridge, 2006.
- 14) Jo Bridgeman, Parental responsibility, young children and Healthcare law, Cambridge, 2007.

(ج) منابع فرانسوی:

- 15) Renicci, jean francois, Droit penal des mineurs, puf, 2002.
- 16) Philippe Bonfils / Adeline Gouttenoire, Droit des mineurs, Précis, 2e édition 2014.
- 17) CUSSON Maurice, Prévenir la délinquance-Paris: PUF, 2009 (Criminalité internationale).
- 18) HAYEZ Jean-Yves; préfacé par Michel LEMAY, La Destructivité chez l'enfant et l'adolescent: clinique et accompagnement, Paris: Dunod, 2007.
- 19) Lucette KHAIAT et Cécile MARCHAL, Enfance dangereuse, enfance en danger? L'appréhension des écarts de conduite de l'enfant et de l'adolescent, Toulouse: Eres, 2007.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Penology</i>			نام درس به فارسی: کیفرشناسی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق جزای عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری	تخصصی گرایش										
		اختیاری											
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> آشنایی با دانش کیفرشناسی و رویکرد علمی نسبت به خاستگاه‌های تقنینی، قضایی و اجرایی کیفرها بررسی آثار و نتایج کیفرگذاری، قضاوت و اجرای مجازات‌ها ارزیابی و ارزشیابی علمی کیفرها و گونه‌شناسی و تبیین مبانی نظری توجیه کیفر در آموزه‌های کیفرشناختی مطالعه کیفرشناختی مجازات‌ها در حقوق ایران 													
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> مفهوم، جایگاه و اهداف کیفرشناسی <ul style="list-style-type: none"> مفهوم (تعریف، تبیین و توجیه کیفر) جایگاه (در علوم حقوقی در علوم جنایی) اهداف (مطالعه زمینه‌های حقوقی اجتماعی مجازات‌ها، ارزیابی علمی و کارآمدی و ناکارآمدی آن‌ها) گونه‌شناسی مجازات‌ها و تحولات کیفر شناختی <ul style="list-style-type: none"> انواع (مجازات‌های سالب حیات، سالب آزادی، مالی و اجتماعی) تحولات مجازات‌ها، زمینه‌های نظری تحولات، نسل جدید پاسخ‌های کیفری و پاسخ‌های ترمیمی مطالعه کیفرشناختی مجازات‌ها در حقوق ایران <ul style="list-style-type: none"> قصاص و اعدام حبس (تحولات و جایگزین‌های حبس) مجازات‌های حدی مجازات‌های تعزیری 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										
<p>منابع:</p> <p>الف) منابع فارسی:</p> <ol style="list-style-type: none"> آقای جنت‌مکان، حسین (مترجم)، ماهیت مجازات، اهواز: انتشارات دانشگاه اهواز، آخرین سال انتشار. بولک، برنار، کیفرشناسی، ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار رحیمی نژاد، اسماعیل، کرامت انسانی در حقوق کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. صفاری، علی، کیفرشناسی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار. غلامی، حسین، عدالت ترمیمی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. 													

۶) غلامی، حسین، کیفر شناسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
ب) منبع فرانسوی:

8) Bernard Bouloc, Pénologie, Dalloz, février 2011.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Law of New Technologies</i>				نام درس به فارسی: حقوق فناوری‌های نوین										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با قواعد و مقررات ملی و بین‌المللی حاکم بر فناوری‌های نو</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ فناوری اطلاعات و ارتباطات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف و مفاهیم، جایگاه و ویژگی‌ها • قوانین و مقررات مربوط (داخلی و بین‌المللی) <p>❖ زیست‌فناوری</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف، مفاهیم، جایگاه و ویژگی‌ها • قوانین و مقررات مربوط (داخلی و بین‌المللی) <p>❖ نانو فناوری</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف، مفاهیم، جایگاه و ویژگی‌ها • قوانین و مقررات مربوط (داخلی و بین‌المللی) 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) <i>Converging Technologies for Improving Human Performance: Nanotechnology, Biotechnology, Information Technology and Cognitive Science</i>, Mihail C. Roco (Editor), Springer; 1ed. 2004. 2) <i>Pharmaceutical Medicine, Biotechnology and European Law</i>, Richard Goldberg (Editor), Cambridge University Press, 2006. 3) <i>Handbook of Nanotechnology Business, Policy, and Intellectual Property Law</i>, Miller, John C. Serrato, Ruben; John Wiley & Sons Ltd, 2007. 4) <i>International Pharmaceutical and Biotechnology Law</i>, Belinda G. Esq; Borders Personal Publishing, 2004. 5) <i>The Regulation of Agricultural Biotechnology</i>, R. E. Evenson and V. Santaniello, CABI Publishing; 2004. 6) <i>Nanotechnology Regulation And Policy Worldwide</i>, Jeffrey H. Matsuura; 2006. 7) <i>Handbook of Nanotechnology Business, Policy, and Intellectual Property Law</i>, Miller, John C. Serrato, Ruben; John Wiley & Sons Ltd, 2007. 8) <i>Nanotechnology: Risk, Ethics and Law</i>, Geoffrey Hunt (Editor), Earthscan Publications Ltd. 2006. 9) <i>Information Technology Law</i>, Ian J. Lloyd, OUP, 1th Ed, 2004. 														

- 10) Information Technology Law Professional Practice Guide, Law Society of Ireland, Routledge-Cavendish, UK, 2005.
- 11) Introduction to IT Law, Bainbridge, David, Pearson Education Ltd, UK, 6th ed. 2007.
- 12) Information Technology and Lawyers: Advanced Technology in the Legal Domain, from Challenges to Daily Routine, Arno R. Lodder and AnjaOskamp, Springer; 2006.
- 13) Information Technology Law Professional Practice Guide, Law Society of Ireland, Anne-Marie Mooney Cotter, and Colin Babe, Routledge Cavendish; 2004.
- 14) Coding Regulation: Essays on the Normative Role of Information Technology, Egbert Dommering and LodewijkAsscher, Asser Press; 2006.
- 15) Cyber crime& Security, Pauline C. Reich, Waseda University School of Law, 1998.
- 16) Cyberspace and International Law on Jurisdiction, Spang-Hanssen, Henrik; DJOF Publishing, Denmark, 2004.
- 17) Private International Law and the Internet, Jerker, Dan; Svantesson, B. Kluwer Law International, Netherlands, 2006.
- 18) Data Protection Law, Bainbridge, David, XPL Law, 3nd Ed, UK, 2006.
- 19) Law, Libraries and Technology, Hoorebeck, Mark Van, Chandos Publishing Oxford Ltd, 2007.
- 20) Lawyer's Quick Guide to Microsoft Internet Expl, ALLISON; American Bar Association, 1999.
- 21) Regulating the Global Information Society London, Marsden, C. Routledge, 2000.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Execution of the Criminal Sentences</i>				نام درس به فارسی: اجرای احکام جزایی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: آیین دادرسی کیفری (۲)، حقوق جزای عمومی (۳)، حقوق جزای اختصاصی (۱) و (۲) و (۳) و (۴) هم‌نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مقررات حاکم بر اجرای احکام جزایی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفاهیم و ویژگی‌ها • قواعد حاکم • مجریان (قاضی، دادستان، ضابطه، اولیای دم) • هزینه‌ها و مسئولیت ناشی از تعدی و تفریط از اجرای احکام <p>❖ اقسام مجازات و نحوه اجرای آن</p> <ul style="list-style-type: none"> • کیفرهای بدنی <ul style="list-style-type: none"> ▪ سالب حیات <ul style="list-style-type: none"> • قصاص • اعدام • رجم ▪ شلاق (حدی و تعزیری) ▪ قطع عضو (حدی و قصاصی) • سالب آزادی <ul style="list-style-type: none"> ▪ پذیرش، طبقه‌بندی، تسهیلات و حقوق ▪ تخلف و تنبیهات ▪ کار و غیره • محدودکننده آزادی <ul style="list-style-type: none"> ▪ تبعید ▪ اقامت اجباری و منع از اقامت ▪ نفی بلد • سالب حق و حیثیت <ul style="list-style-type: none"> ▪ مالی <ul style="list-style-type: none"> ▪ دیات ▪ جزای نقدی ▪ ضبط و مصادره و معدوم کردن 						

❖ اجرای احکام کیفری در خصوص اشخاص حقوقی

- انحلال
- جزای نقدی
- انتشار
- ممنوعیت از فعالیت‌های شغلی، اجتماعی و تجاری و ...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، جلد سوم، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) آشوری، محمد، جایگزین‌های زندان یا مجازات‌های بینابین، تهران: نشر گرایش، آخرین سال انتشار.
- ۳) احمدی موحد، اصغر، اجرای احکام کیفری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) بهرامی، بهرام، اجرای احکام کیفری، تهران: دیدآور، آخرین سال انتشار.
- ۵) خمینی، سید روح‌الله، تحریر الوسیله، جلد دوم، نجف: نشر آداب، آخرین سال انتشار.
- ۶) خوئی، سید ابوالقاسم، مبانی تکمله المنهاج، نجف: نشر آداب، آخرین سال انتشار.
- ۷) مدنی کرمانی، عارفه، اجرای احکام کیفری، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Ethics of Law and Judgment</i>				نام درس به فارسی: اخلاق حقوق و قضا		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ ارائه مباحث اخلاق کاربردی و در ضمن اخلاق حرفه‌ای به دانشجویان</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ مفهوم و جایگاه</p> <p>❖ تقسیمات در اخلاق (اخلاق نظری- عملی / حرفه‌ای- شخصی)</p> <ul style="list-style-type: none"> • اخلاق در حوزه قضا • اخلاق در حوزه وکالت، مشاوره و کارشناسی • اخلاق در سایر مشاغل حقوقی مرتبط <p>❖ بایسته‌های اخلاقی کار حقوقی- قضائی</p> <ul style="list-style-type: none"> • خودافزایی مستمر • یاد خدا و مرگ • تأسی به پیشوایان دینی • خستگی ناپذیری • شجاعت • امانت‌داری • تصمیمات حکیمانه • دلسوزی • مسئولیت‌پذیری • صداقت • تحمل رفتار و گفتار طرف‌های پرونده • نفوذناپذیری • قناعت و پرهیز از دنیاگرایی • قاطعیت • بی‌طرفی • حقیقت‌جویی • استقلال 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) آشتیانی، محمدحسن بن جعفر، کتاب القضاء، تهران: چاپخانه رنگین، آخرین سال انتشار.
- ۲) جوادی آملی، عبدالله، ادب قضا در اسلام، قم: انتشارات اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۳) فرامرزی قرا ملکی، احد، اخلاق حرفه‌ای، قم: نشر مجنون، آخرین سال انتشار.
- ۴) فرامرزی قرا ملکی، احد و همکاران، اخلاق حرفه‌ای در تمدن ایران و اسلام، تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، آخرین سال انتشار.
- ۵) فیض کاشانی، محجه البیضاء فی تهذیب الأحياء، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار.
- ۶) نراقی، احمد، معراج السعاده، قم: انتشارات پیام مقدس، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Law of Intellectual Property</i>				نام درس به فارسی: حقوق مالکیت فکری										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با کلیات حمایت از مالکیت فکری</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ مفهوم، ویژگی‌ها و ابعاد مادی و معنوی، حقوق مالکیت فکری، اهمیت و جایگاه آن در اقتصاد و تجارت امروز (مقایسه مالکیت فکری و دیگر حاکمیت‌ها)</p> <p>❖ تاریخچه و منابع حقوق مالکیت معنوی در حقوق ایران و حقوق بین‌المللی (کنوانسیون‌ها و معاهدات وابسته)</p> <p>❖ مبانی مالکیت معنوی در فقه و حقوق داخلی</p> <p>❖ انواع حقوق مالکیت فکری (صنعتی و تجاری، ادبی و هنری، نام تجاری، اسرار تجاری، علائم جغرافیایی، نام دامنه و...)</p> <p>❖ شیوه‌های حمایت از حقوق مالکیت معنوی در نظام حقوق وطنی و بین‌المللی</p> <p>❖ قراردادهای حقوق مالکیت معنوی (شرایط انعقاد، آثار)</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) امانی، اسدالله، حقوق مالکیت معنوی، ج ۱، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) زر کلام، ستار، حقوق مالکیت ادبی و هنری، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) شمس، عبدالحمید، حقوق مالکیت بر علائم تجاری و صنعتی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) فتحی، درینی، حقوق مؤلفان، مترجمان، هنرمندان و ناشران در فقه معاصر اسلامی، مترجم محمودرضا افتخارزاده، تهران: نشر هزاران، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۵) کلمبه، کلود، اصول بنیادین حقوق مؤلف و حقوق مجاور، مترجم علیرضا محمدزاده وادقانی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۶) محمدی پڑمان، قراردادهای حقوق مؤلف، تهران: انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۷) میرحسینی، سید حسین، فرهنگ حقوق مالکیت معنوی، دوجلدی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۸) میرحسینی، سید حسین، مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت معنوی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Judicial Internships</i>				نام درس به فارسی: کارآموزی قضایی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا کردن دانشجویان با شیوه قضاوت و وکالت و اجرای قانون در محاکم</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ آموزش عملی آیین دادرسی کیفری در محاکم</p> <p>❖ آموزش عملی آیین دادرسی مدنی در محاکم</p> <p>❖ وظایف دفاتر مراجع قضایی</p> <p>❖ تنظیم دادخواست، شکایت و لایح و نحوه طرح دعاوی مدنی، کیفری و امور حسبی</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>ارزشیابی مستمر</th> <th>میان ترم</th> <th>آزمون نهایی</th> <th>تحقیق یا پروژه</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </tbody> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) مدنی، سید جلال‌الدین، رویه قضایی، آخرین سال انتشار. ۲) جزوات آموزشی حین کار و کارآموزی قضایی، انتشارات معاونت آموزشی قوه قضاییه، آخرین سال انتشار. ۳) افشار، صدر زاده، رویه قضایی، تهران: نشر پایدار، آخرین سال انتشار. ۴) مجموعه نشست قضایی دادگستری کشور. ۵) پیام آموزش معاونت آموزش قوه قضایی. ۶) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ج ۴ (کاربردی). ۷) معاونت آموزشی قوه قضاییه، نقد نگارش آراء قضایی، تهران: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار. ۸) معاونت آموزشی قوه قضاییه، آیین نگارش آراء قضایی، تهران: معاونت آموزش و تحقیقات قوه قضاییه، مرکز تحقیقات فقهی، آخرین سال انتشار. ۹) معاونت آموزشی قوه قضاییه، دادسرا و دادستان. ۱۰) مهاجرى، على، آیین قضاوت مدنی ایران، تهران: نشر راه نوین، آخرین سال انتشار. ۱۱) گلدوزیان، ایرج، ادله اثبات دعوی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۱۲) نشست‌های قضایی محاکم ایران. ۱۳) نشریه حقوقی دانشگاه‌های معتبر کشور. ۱۴) پیام آموزش و مجله حقوق قوه قضاییه. ۱۵) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی، تهران: دراک، آخرین سال انتشار. ۱۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. 														

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						مشترک بین تمامی گرایش‌ها	
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:			
حقوق ثبت				Registration Law			
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۲)، حقوق تجارت (۲) هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	پایه	نظری		کارگاه
			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری	نظری		سفر علمی
					عملی		سایر:
اهداف درس:							
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی مقدماتی دانشجویان با مبانی علمی حقوق ثبت اسناد و املاک شامل چستی و چرایی رشته و نظام‌های ثبتی موجود کشورها ❖ آشنایی با قوانین اصلی کشور در حوزه ثبت اسناد و املاک 							
سرفصل درس:							
<ul style="list-style-type: none"> ❖ کلیات <ul style="list-style-type: none"> • تاریخچه ثبت املاک در ایران و جهان • تشکیلات سازمان ثبت اسناد و املاک ❖ ثبت اسناد <ul style="list-style-type: none"> • تشکیلات دفترخانه • شرایط و نحوه تعیین دفترخانه • شرایط و نحوه انتخاب سردفتر و دفتریار • وظایف و مسئولیت‌های سردفتر اسناد رسمی و دفتریار • وظایف و مسئولیت‌های سردفتر ازدواج و طلاق • الزامی بودن ثبت معاملات (ثبت اسناد اختیاری و اجباری) • لازم‌الاجرا بودن اسناد رسمی • صدور اجرائیه و تعقیب عملیات اجرایی • شکایت از عملیات اجرایی و توقیف عملیات اجرایی ❖ ثبت املاک <ul style="list-style-type: none"> • ثبت عادی و ثبت عمومی • عملیات مقدماتی ثبت (پذیرش اظهارنامه، آگهی نوبتی، تحدید حدود و نقش برداری کاداستر) • تفکیک و تقسیم و افراز • ثبت ملک در دفتر املاک و صدور سند مالکیت • صدور اسناد مالکیت اراضی موات عاملی و غیره • صدور اسناد مالکیت مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون و حوادث غیرمترقبه • اعتراضات ثبت و نحو رسیدگی به آن • ترکیب هیأت نظارت و شورای عالی ثبت و اختیارات آن‌ها • اسناد مالکیت معارض • قانون ابطال اسناد رقبات آب و اراضی موقوفه 							

❖ ثبت شرکت‌ها و مؤسسات و علائم و اختراعات

- مرجع و نحوه ثبت شرکت‌های داخلی و خارجی
- مرجع و نحوه ثبت مؤسسات انتفاعی و غیرانتفاعی
- نحوه ثبت علائم و اختراعات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) بازگیر، یدالله، حقوق ثبت، منتخب آرای دیوان عالی کشور، تهران: انتشارات فردوسی، آخرین سال انتشار.
- ۲) تفکریان، محمود، حقوق ثبت، شناخت دفاتر رسمی، تهران: مؤسسه فرهنگی نگاه پیشه، آخرین سال انتشار.
- ۳) تفکریان، محمود، حقوق ثبت املاک ۱، قانون و مقررات عملیات مقدماتی ثبت ملک، تهران: مؤسسه فرهنگی نگاه پیشه، آخرین سال انتشار.
- ۴) تفکریان، محمود، حقوق ثبت املاک ۲، تفکیک تقسیم و افراز، تهران: مؤسسه فرهنگی نگاه پیشه، آخرین سال انتشار.
- ۵) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، حقوق ثبت، تهران: نشرحیدری، آخرین سال انتشار.
- ۶) حقیقت، علی، ثبت املاک در ایران، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۷) شهری، غلامرضا، حقوق ثبت، تهران: جهاد دانشگاهی واحد علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۸) صالحی، حمید، حقوق ثبت اسناد و املاک در ایران، تهران: نشر فرهنگی مشرق، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Insurance Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق بیمه										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با ابعاد حقوقی موضوع بیمه و به‌طور خاص قراردادهای بیمه</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ بیمه مسئولیت (تعریف و رابطه آن با بحث دیه)</p> <p>❖ بیمه اشخاص (انواع بیمه اشخاص، منافع آن و اصول حاکم بر بیمه اشخاص و قواعد پرداخت غرامت)</p> <p>❖ بیمه اشیاء (تعریف و مقایسه با سایر انواع بیمه و قواعد جبران خسارت)</p> <p>❖ سازمان و تشکیلات بیمه در ایران (بیمه مرکزی، شرکت‌ها، نمایندگی‌ها و دلالی‌ها)</p> <p>❖ کلیات (تعریف و تاریخچه بیمه‌های تجارتي و حمایتی)</p> <p>❖ قرارداد بیمه (ارکان و ماهیت حقوقی و ویژگی‌ها، بررسی ایرادها)</p> <p>❖ حقوق و تکالیف بیمه‌گزار و بیمه‌گر</p> <p>❖ اقسام بیمه (بیمه اشیاء، اشخاص و مسئولیت)</p> <p>❖ جانشینی بیمه‌گر</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) بابایی، ایرج، حقوق بیمه، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) صادقی نشاط، امیر، حقوق بیمه دریایی، تهران: موسسه علوم و فنون دریایی، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) صالحی، جان‌علی، حقوق بیمه، تهران: انتشارات بیمه مرکزی، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Law of New Contracts</i>				نام درس به فارسی: حقوق قراردادهای نوین										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با قراردادهای جدیدی که در زمره عقود معین قرار می‌گیرند.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ شناسایی قراردادهای رایج در بین مردم که در قالب عقود معین قانون مدنی و قراردادهای تجاری قانون تجارت قرار نمی‌گیرند.</p> <p>❖ قرارداد اجاره به شرط تملیک</p> <p>❖ قراردادهای مالکیت زمانی</p> <p>❖ قراردادهای مشارکت مدنی و همکاری مشترک</p> <p>❖ قراردادهای فرانشیز</p> <p>❖ قرارداد ليسانس</p> <p>❖ انواع قراردادهای قابل استفاده در توسعه زیرساخت</p> <p>❖ ساخت، بهره‌برداری و انتقال</p> <p>❖ انواع قراردادهای پیمانکاری (کلید در دست؛ طراحی، تدارکات و ساخت و...)</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>۱) بشری، عباس، مجموعه قراردادهای مدرن (۶-۱) تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.</p> <p>۲) بیگدلی، سعید، تعدیل قرارداد، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>۳) ذاکر، غلامرضا، مبانی قراردادهای نامعین، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>۴) صابری، روح‌الله، قراردادهای ليسانس، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.</p> <p>۵) کاشانی، سید محمود، حقوق قراردادهای ویژه، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>۶) لاجوردی، عرفان، قراردادهای صنعتی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Law of Electronic Commerce</i>				نام درس به فارسی: حقوق تجارت الکترونیک										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: حقوق تجارت (۳)، حقوق مدنی (۳) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با جنبه‌های حقوقی تجارت الکترونیک</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ داده پیام و اعتبار و شرایط قابلیت استناد آن ❖ فضای ایمن الکترونیکی ❖ امضای الکترونیکی ❖ قراردادهای الکترونیکی ❖ اسناد تجاری الکترونیکی ❖ کاربردهای فضای سایبر در امور تجاری ❖ دادرسی الکترونیکی</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>۱) حبیب زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات، مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیک (مطالعه تطبیقی)، ج ۱، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.</p> <p>۲) زرکلام، شهرام (مترجم)، اعتمادسازی در تجارت الکترونیکی، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.</p> <p>۳) قاجار، سیامک، مقدمه حقوق سایبر، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

مشترک بین تمامی گرایش‌ها					کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>Media Law</i>					نام درس به فارسی: حقوق رسانه	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
		عملی				
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با چارچوب حقوقی رسانه‌های گروهی از قبیل تأسیس، فعالیت و خاتمه فعالیت آن‌ها و نیز نظام حقوقی رسیدگی به تخلفات آن‌ها</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف حقوق رسانه • ویژگی‌های حقوق رسانه • نقش دولت در حقوق رسانه <p>❖ مبانی نظری حقوق رسانه</p> <ul style="list-style-type: none"> • آزادی بیان • آزادی اطلاعات • آزادی دسترسی به اطلاعات • استقلال رسانه • مالکیت رسانه • تکثیرگرایی رسانه‌ای <p>❖ نظام حقوقی تأسیس و فعالیت رسانه</p> <ul style="list-style-type: none"> • نظام حقوقی تأسیس رسانه <ul style="list-style-type: none"> ▪ قواعد انتشار مطبوعات ▪ قواعد انتشار کتاب ▪ قواعد ایجاد ایستگاه‌های رادیویی و تلویزیونی ▪ قواعد ایجاد خبرگزاری‌های غیردولتی • نظام حقوقی فعالیت رسانه <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق و وظایف صاحب امتیاز و مالک ▪ حقوق و وظایف مدیرمسئول یا سردبیر، روزنامه‌نگار و ناشر <p>❖ حدود فعالیت‌های رسانه</p> <ul style="list-style-type: none"> • تضمین امنیت ملی • مبانی و احکام دینی • اخلاق عمومی • حمایت از حریم خصوصی 						

- رعایت مالکیت‌های فکری
- عدم ارتکاب هتک حرمت
- عدم اختلال در رسیدگی‌های قضایی
- فقدان تبلیغات گمراه‌کننده
- ❖ مسئولیت رسانه‌های گروهی
- مسئولیت مدنی و کیفری
- رسیدگی به جرائم و تخلفات مطبوعاتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) انصاری، باقر، حقوق رسانه، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) معتمد نژاد، کاظم و معتمد نژاد، رؤیا، حقوق ارتباطات، ج ۱، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها. آخرین سال انتشار
- (۳) معتمد نژاد، کاظم، حقوق مطبوعات، ج ۱، تهران: دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها. آخرین سال انتشار.
- (۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal History</i>				نام درس به فارسی: تاریخ حقوق										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان باسابقه مباحث حقوقی در اسلام، ایران و نظام‌های حقوقی معتبر دیگر</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم تاریخ و حقوق • فواید مطالعه تاریخی حقوق • جایگاه تاریخ حقوق <p>❖ حقوق در دوره باستان</p> <ul style="list-style-type: none"> • ایران باستان • یونان • رم <p>❖ حقوق اسلامی</p> <ul style="list-style-type: none"> • امپراتوری اسلامی • شکل‌گیری دانش فقه • جریان‌های فقهی و کلامی <p>❖ حقوق در اروپا</p> <ul style="list-style-type: none"> • حقوق در دین مسیح • قرون وسطی (فئودالیسم و کلیسا) • دوره روشنگری (ماکیاولی، ژان بدن، مارتین لوتر) • حقوق در اروپای قرون هجدهم و نوزدهم میلادی <p>❖ حقوق در ایران پس از اسلام</p> <ul style="list-style-type: none"> • حقوق قبل از مشروطیت • حقوق در دوره مشروطیت • حقوق در دوره پس از مشروطیت تا پیروزی انقلاب اسلامی <p>❖ حقوق پس از پیروزی انقلاب اسلامی</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											

منابع:

- ۱) صالح، علی پاشا، سرگذشت قانون، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۲) زرنگ، محمد، تحول نظام قضایی ایران، ۲ مجلد، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) ساکت، محمدحسین، دادرسی در حقوق اسلامی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) احسانی، رضا، طحان‌نظیف، هادی، مفهوم قانون از منظر فقه امامیه و مکتب اثبات‌گرایی حقوقی، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Environmental Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق محیط زیست										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت							
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری	اختیاری											
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با مفاهیم، منابع و اهداف حقوق محیط زیست</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> تعاریف، مفاهیم و اصول: تعریف محیط زیست، تعریف حقوق محیط زیست داخلی و بین‌المللی، اصول و مفاهیم زیست محیطی، حق بر محیط زیست و ... تاریخ تکوین و تحول حقوق محیط زیست و منابع مربوط (داخلی و بین‌المللی) <p>❖ قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی زیست محیطی از جمله: حفاظت از آب، هوا، حیات وحش، پوشش گیاهی، حوادث، بیابان‌زایی، خاک، انواع آلودگی، شیمیایی، هسته‌ای و شهرها، حفاظت از محیط زیست در مخاصمات مسلحانه</p> <p>❖ مسئولیت و عوامل مؤثر در نیل به اهداف زیست محیطی</p> <ul style="list-style-type: none"> مسئولیت ناشی از خسارات زیست محیطی (داخلی و بین‌المللی) عوامل مؤثر در نیل به اهداف زیست محیطی <ul style="list-style-type: none"> عامل فاعلی: دولت‌ها، سازمان‌ها و افراد عامل موضوعی: فرهنگ، اخلاق زیست محیطی، اقتصاد و تعلیم و تربیت، فناوری، تقنین و... <p>❖ آشنایی با سازمان‌های متولی حفاظت از محیط زیست</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> تقی‌زاده انصاری، مصطفی، حقوق محیط زیست در ایران، تهران: سمت، آخرین سال انتشار. روش، کاترین، بایسته‌های حقوق محیط زیست، ترجمه علی مشهدی، حسن خسروشاهی، زینب یوسفی، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار. شلتون، دینا و الکساندر کیس، کتابچه قضایی حقوق محیط زیست، ترجمه دکتر محسن عبداللهی، معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضائیه، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار. قاسمی، ناصر، حقوق کیفری محیط زیست، مطالعه در حقوق ملی و بین‌المللی، تهران: انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین سال انتشار. کیس الکساندر و دیگران، حقوق محیط زیست، ترجمه محمدحسن حبیبی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، در سه مجلد، آخرین سال انتشار. مشهدی، علی، ترمینولوژی حقوق محیط زیست، تهران: انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار. 														

- (۷) موسوی، سید فضل‌الله، حقوق بین‌الملل محیط زیست، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۸) موسوی، سید فضل‌الله، سیر تحولات منابع حقوق بین‌الملل محیط زیست، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 10) Birnie and Boyle, International Law and the Environment, 2nd edn, Oxford, 2002.
- 11) Birnie and Boyle, Basic Documents on International Law and the Environment, Oxford, 2004.
- 12) A.Kiss, Droit international de l'environnement, pedone, 2004.
- 13) Roche, Catherine, Droit de l'environnement, Gualino Editeur, Paris, 2001.
- 14) Prieur,, Michel,, Droit de l' Environnement,Dalloz, 4e Edition Paris,2001.
- 15) Raphael, Romi, Droit et administration de l' environnement, montehrestion, 4edition, Paris, 2001.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

مشترک بین تمامی گرایش‌ها					کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>Philosophy of Law</i>					نام درس به فارسی: فلسفه حقوق	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با ماهیت، مبانی و منشاء اعتبار حقوقی و شناخت مکاتب مهم حقوقی						
سرفصل درس:						
❖ کلیات (آشنایی با تعاریف، مفاهیم و ضرورت، جایگاه و کاربرد فلسفه حقوق)						
❖ آشنایی با مکاتب مهم حقوقی غیر وحیانی (خاستگاه‌ها، ویژگی‌ها و نقد و بررسی آن)						
<ul style="list-style-type: none"> • مکتب حقوق طبیعی • مکتب تحقیقی (پوزیتیویسم) • سایر 						
❖ آشنایی با مکتب حقوقی اسلام (خاستگاه، ویژگی‌ها)						
<ul style="list-style-type: none"> • مبنای مشروعیت (اداره الهی) • عقلانیت (خردگرایی)، مصلحت • ماهیت مفاهیم (قانون، حق، حاکمیت) 						
❖ تاملات فلسفی درباره مسائل مهم حقوقی						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد
منابع:						
۱) آندرو آلمن، درآمدی بر فلسفه حقوق، ترجمه بهروز جندقی با مقدمه و بررسی انتقادی سید ابراهیم حسینی، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.						
۲) جاوید، محمدجواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر، ج ۱ و ۲، تهران: نشر مخاطب، آخرین سال انتشار.						
۳) دانش پژوه، مصطفی، فلسفه حقوق، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.						
۴) دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، درآمدی بر حقوق اسلامی، ج ۱ و ۲، قم: دفتر انتشارات اسلامی، آخرین سال انتشار.						
۵) زرژ دل و کیو، فلسفه حقوق، ترجمه جواد واحدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.						
۶) صبحی محمصانی، فلسفه التشریح، آخرین سال انتشار.						
۷) کاتوزیان، امیر ناصر، فلسفه حقوق، ج ۱ تا ۳، تهران: دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.						
۸) نبویان، سید محمود، تاریخچه و مفهوم حق، قم: مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.						

10) Leo Strauss: National right and history.

11) Andrew Altman: Arguing About Law an introduction to Legal philosop

- (۷) خرمشاهی، بهاء‌الدین، پوزیتیوسم منطقی، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- (۸) فلسفی، هدایت الله، شناخت منطقی حقوق بین‌الملل، تهران: مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، ش ۱۰.
- (۹) کاتوزیان، ناصر، فلسفه حقوق، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) ملک‌شاهی، حسن، ترجمه و تفسیر تهذیب المنطق تفتازانی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) وایت، جفرسون، استدلال قیاسی، ترجمه مصطفی فضائلی، مجله نقد و نظر، ش ۱۲.
- (۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

مشترک بین تمامی گرایش‌ها		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»									
نام درس به انگلیسی: <i>Medical Law</i>		نام درس به فارسی: حقوق پزشکی									
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی								
کارگاه		عملی									
سمینار		نظری	زبان‌های خارجی								
سفر علمی		عملی	تخصصی مشترک								
سایر:		نظری	تخصصی گرایش								
	اختیاری	عملی									
		پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۴)، کلیات حقوق جزا	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با علم حقوق پزشکی</p>											
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعاریف و مفاهیم • جایگاه و ویژگی‌ها • پیشینه و سیر تحول در تمدن اسلامی، ایران و سایر جوامع <p>❖ حقوق بیماران</p> <ul style="list-style-type: none"> • آزادی و درمان • رضایت آگاهانه (از جمله آگاهی از عوارض و خطرهای احتمالی) <p>❖ حوزه‌های جدید پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • ژن درمانی و ژنتیک • شیوه‌های جدید باروری و تلقیح مصنوعی • پیوند و اهداء عضو <p>❖ مسئولیت‌های ناشی از حرفه پزشکی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مسئولیت مدنی (ارکان و آثار) • مسئولیت کیفری ▪ ارکان مسئولیت کیفری ▪ مصادیق مهم (سقط جنین، خطاهای پزشکی، افشاء اسرار پزشکی، اوتانازی) <p>❖ مراجع دادرسی پزشکی (مراجع مدنی، کیفری و انتظامی)</p>											
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>				ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد								
<p>منابع:</p> <p>۱) شجاع پوریان، سیاوش، مسئولیت مدنی ناشی از خطای شغلی پزشک، تهران: انتشارات فردوسی، آخرین سال انتشار.</p> <p>۲) شجاع پوریان، سیاوش، مسئولیت قراردادی پزشک در برابر بیمار، تهران: انتشارات فردوسی، آخرین سال انتشار.</p>											

- ۳) عباسی، محمود، درآمدی بر حقوق پزشکی، کرج: مؤسسه فرهنگی حقوقی سینا، آخرین سال انتشار.
- ۴) عباسی، محمود، رضایت به درمان، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۵) عباسی، محمود، تحولات حقوقی در مسئولیت پزشکی، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۶) عباسی، محمود، حقوق جزای پزشکی، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۷) عباسی، محمود، مسئولیت انتظامی پزشکی، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۸) عباسی، محمود، آیین دادرسی پزشکی، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۹) قیس بن محمد، آل شیخ مبارک، حقوق و مسئولیت پزشکی در آیین اسلام، ترجمه عباسی، محمود، تهران: انتشارات حقوقی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی مسئولیت مدنی و ضمان قهری، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) لاریجانی، محمدباقر، نگرش جامع به پیوند اعضاء، انتشارات بنیاد بیماری‌های خاص، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

13) Jan Keneddy/Andrew Grubb/Medical Law / Third Edition/2000.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Law and Standard</i>				نام درس به فارسی: حقوق و استاندارد		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق اداری (۱) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	تخصصی گرایش			
		اختیاری				
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با حقوق مرتبط با استاندارد و استانداردسازی در کشور و قوانین تجارت بین‌الملل						
سرفصل درس:						
❖ آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران						
<ul style="list-style-type: none"> • تاریخچه، وظایف و مسئولیت‌های سازمان • مرجعیت قانونی • فعالیت‌های ملی و بین‌المللی 						
❖ مجموعه قوانین مرتبط با وظایف سازمان استاندارد						
<ul style="list-style-type: none"> • قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران • قانون تقویت و توسعه نظام استاندارد مصوب ۹۶/۹/۴ • قوانین مرتبط با حقوق مصرف‌کننده • قوانین مرتبط با حقوق تولیدکننده • آیین‌نامه‌ها و ضوابط اجرایی مرتبط با مجموعه قوانین و مقررات سازمان ملی استاندارد در حوزه‌های اجرای استاندارد، ترویج استاندارد و تدوین استاندارد 						
❖ قوانین تجارت (صادرات و واردات کالاها و توافقنامه‌های دوجانبه و چندجانبه)						
<ul style="list-style-type: none"> • WTO (موافقت‌نامه‌های تجارت جهانی)، موافقت‌نامه‌های منطقه‌ای، NAFTA، AFTA، FTAS و چهارچوب مقررات فنی • اجرای اجباری و داوطلبانه استانداردهای ملی و توافق به رسمیت شناختن متقابل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی استانداردها 						
❖ ارزیابی انطباق و بازرسی						
<ul style="list-style-type: none"> • مرور کلی بر ارزیابی انطباق <ul style="list-style-type: none"> ▪ تعاریف و اهداف ▪ فعالیت‌های ارزیابی انطباق ▪ اهمیت فعالیت‌های آزمون ▪ انواع سیستم‌های گواهی‌دهنده و ویژگی‌ها • سیستم‌های ارزیابی <ul style="list-style-type: none"> ▪ سیستم‌های مدیریت کیفیت ▪ سیستم‌های مدیریت محیطی ▪ سایر سیستم‌های گواهی‌دهنده • سیستم گواهی محصول <ul style="list-style-type: none"> ▪ سیستم‌های گواهی بازارهای محصول ▪ سیستم‌های گواهی بین‌المللی 						

- ارزیابی انطباق و توافقنامه‌های دوجانبه و چندجانبه
  - آشنایی با ارزیابی انطباق و تجارت بین‌المللی
  - اهمیت MRAها و MIAها، اصول MRAها و MIAها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) خلج، فریبا و حسینی، امیر، مجموعه قوانین و مقررات استاندارد همراه با یادداشتهای توضیحی، تهران: مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، آخرین سال انتشار.
- (۲) یگانه، مهرداد، استاندارد و استاندارد کردن، تهران: مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران، آخرین سال انتشار.
- 3) Standards, Conformity Assessment and Accreditation for Engineers by Robert D.Hunter. CRC Press 2009.
- 4) The International organization for standardization (ISO): Global governance through voluntary consensus (Global institution) by Craig N. Murphy and Jonnas Yates 2009.
- 5) Standardization Essentials: principles and practice by Steven M.S. Pivak and f. cecil Brenner 2001.
- 6) Standardization: fundamental ,Impact ,and Business Strategy ،APEC Sub Committee on Standards and Conformance ,Education Guideline 3- textbook for higher Education.

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Dimensions of Sacred Defense (Iraq's Imposed War Against Iran)</i>				نام درس به فارسی: ابعاد حقوقی دفاع مقدس (جنگ تحمیلی عراق علیه ایران)			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق بین‌الملل عمومی (۳) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی				
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی				تخصصی مشترک
		نظری	اختیاری				تخصصی گرایش
سایر:		عملی					
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با چالش‌های حقوقی جمهوری اسلامی ایران و عراق به‌ویژه از زمان پیروزی انقلاب اسلامی و در دوره ۸ ساله جنگ تحمیلی و پس از آن تا اعلام متجاوز بودن عراق از سوی دبیر کل سازمان ملل</p>							
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ پیش از وقوع جنگ</p> <ul style="list-style-type: none"> پیشینه تاریخی اختلافات حقوقی ایران و عراق (از تأسیس کشور عراق تا پیروزی انقلاب اسلامی در ایران) ادعاها، اقدامات و بسترسازی حقوقی عراق علیه ایران از پیروزی انقلاب اسلامی تا شروع جنگ تحمیلی <p>❖ مقطع اول جنگ: توسل به زور عراق علیه ایران</p> <ul style="list-style-type: none"> مبانی و استدلال‌های حقوقی عراق در توسل به زور علیه ایران و دفاع پیشگیرانه یا بازدارنده دفع تجاوز و ... استدلال‌های حقوقی و فقهی ایران در رد استدلال‌های حقوقی عراق مسئولیت بین‌المللی دولت عراق در توسل به زور مسئولیت سران کشوری و لشکری عراق: جنایات علیه صلح، جنایات جنگی و جنایات علیه بشریت مواضع و اقدامات نهادهای حقوقی بین‌المللی در قبال توسل عراق به زور علیه ایران مسئولیت کشورهای بی‌طرف <p>❖ مقطع دوم جنگ: دفاع مشروع و تداوم جنگ در داخل خاک عراق</p> <ul style="list-style-type: none"> استدلال حقوقی و فقهی ایران در توسل به دفاع مشروع در ورود به خاک عراق موافقان و مخالفان استدلال حقوقی ایران در توسل به دفاع مشروع قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل در دو مقطع جنگ و تفاوت ماهوی آن‌ها نقض کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بین‌المللی جنگ و جنگ دریایی در دفاع مقدس نقض بی‌طرفی و مسئولیت دولت‌ها <p>❖ مقطع سوم جنگ: پایان جنگ و شناسایی متجاوز</p> <ul style="list-style-type: none"> فرایند حقوقی پایان جنگ قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت و ماهیت حقوقی آن پذیرش قطعنامه ۵۹۸ از سوی ایران و برقراری آتش‌بس مبارکه جنگ و مبادله اسراء شناسایی متجاوز و تعیین و پرداخت غرامت جنگی 							

❖ مقطع چهارم جنگ: بازگشت به وضعیت حقوقی قبل از جنگ

- مکاتبات صدام حسین با مقامات عالی‌رتبه ایران
- پذیرش قرارداد ۱۹۷۵ الجزایر
- پایان وضعیت نه جنگ نه صلح

❖ نتایج و پیامدهای حقوقی

- ناکارآمدی حقوق بین‌الملل در آغاز، تداوم و پایان جنگ ایران و عراق
- ضرورت بازنگری در حقوق بین‌الملل
- مطالعه تطبیقی رفتار حقوقی ایران و عراق در جنگ

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) پرز دکویبار، خاویز، به‌سوی صلح، ترجمه حمیدرضا زاهدی، تهران: انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۲) دایره المعارف دفاع مقدس، جلد اول، تهران: مرکز دایره المعارف دفاع مقدس و پژوهشگاه علوم و معارف و نشر آثار دفاع مقدس (مدخل حقوقی)، آخرین سال انتشار.
- ۳) دفتر حقوقی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، تحلیلی بر جنگ تحمیلی رژیم عراق علیه جمهوری اسلامی ایران، ج ۱ و ۲، تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- ۴) دبیرخانه کنفرانس بین‌المللی تجاوز و دفاع، بازشناسی جنبه‌های تجاوز و دفاع، ج ۱ و ۲، تهران: دبیرخانه کنفرانس بین‌المللی تجاوز و دفاع، آخرین سال انتشار.
- ۵) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، اسناد سازمان ملل و جنگ ایران و عراق، ج ۴، تهران: مرکز اسناد دفاع جنگ، آخرین سال انتشار.
- ۶) طالع، هوشنگ، تجاوز عراق؛ خیانت خودی حمایت بیگانه، تهران: انتشارات سمرقند، آخرین سال انتشار.
- ۷) مستقیمی، بهرام، مسئولیت بین‌المللی رژیم عراق در جنگ، تهران: مرکز مطالعات عالی بین‌المللی، آخرین سال انتشار.
- ۸) مصفا، نسرین و دیگران، تجاوز عراق به ایران و موضع‌گیری سازمان ملل متحد، تهران: مرکز مطالعات عالی بین‌المللی، آخرین سال انتشار.
- ۹) ولایتی، علی‌اکبر، تحلیل سیاسی جنگ ایران و عراق، تهران: انتشارات علمی فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) والدهایم، کورت، کاخ شیشه‌ای سیاست، ترجمه عبدالرحمن صوریه، تهران: انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) هدایتی خمینی، عباسعلی، شورای امنیت و جنگ ایران و عراق، تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

13) S.h. Amin.1981. the Iran-Iraq War: Legal Omplications.US: Marin policy

14) UN.Year books Of The United nao ns. 1980-1990.

15) Aziz.T. 1981. Iraq-Iran Conflict. Question and Discussions. London; Third Word center for Research and Publishing.

16) Ministry Of foreign Affairs of Republic Of Iraq. 1980. The Iraq-Iranian Dispute. Fact v. Allegation. N.P; Ministry Of foreign Affairs.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Enforcement of Civil Judgments</i>				نام درس به فارسی: اجرای احکام مدنی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
		عملی				
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
	عملی			پیش‌نیاز: آیین دادرسی مدنی (۳) هم‌نیاز: ندارد		
هدف درس: ❖ آشنایی دانشجویان با شیوه اجرای رأی و موانع پیش رو و نحوه مقابله با آن‌ها						
سرفصل درس: ❖ شناسایی و اجرای احکام و آرای خارجی ❖ هزینه‌های اجرایی ❖ نحوه صدور و ابلاغ اجرائیه ❖ مفهوم اجرای احکام و اقسام آن ❖ اجرای احکام راجع به امور غیرمالی ❖ ارزیابی اموال منقول و غیرمنقول ❖ فروش و انتقال اموال منقول و غیرمنقول ❖ شرایط و ترتیب اجرای احکام مدنی ❖ توقیف اموال محکوم علیه (منقول، غیرمنقول، حقوق مستخدمان، اموال نزد ثالث، مطالبات، عواید ملک و غیره) ❖ اختیارات و وظایف دایره اجرا و مأمورین اجرا ❖ اجرای حکم رفع تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق ❖ اختیارات دادگاه در جریان اجرای حکم (توقیف عملیات اجرایی)، تصحیح و ابطال و الغای عملیات اجرایی ❖ تکلیف محکوم علیه پس از ابلاغ اجرائیه و عواقب عدم اجرا (اعمال ماده ۲، نحوه اجرای محکومیت‌های مالی) ❖ اجرای موقت احکام مدنی و مقایسه آن با تأمین خواسته و دستور موقت ❖ اجرای حکم علیه دولت و شهرداری‌ها						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان‌ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد
منابع:						
<p>(۱) بهرامی، بهرام، اجرای احکام مدنی، تهران: تدریس، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) رضایی رجایی، ولی‌الله، اجرای احکام مدنی (شرایط و تشریفات فروش مال توقیف‌شده)، تهران: انتشارات جاودان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) مدنی، سید جلال‌الدین، اجرای احکام مدنی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) مدنی، سید جلال‌الدین، آیین دادرسی مدنی، ج ۳، تهران: انتشارات پایدار، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۵) مهاجری، علی، شرح جامع قانون اجرای احکام مدنی (در دو جلد)، تهران: انتشارات فکر سازان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>						

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Maritime Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق دریایی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با قواعد و مقررات ملی و بین‌المللی حاکم بر حمل و نقل دریایی</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات (مفاهیم و تاریخچه)</p> <p>❖ حقوق ممتاز دریایی</p> <p>❖ رهن دریایی</p> <p>❖ حمل و نقل دریایی</p> <p>❖ تصادم در دریا</p> <p>❖ بیمه دریایی کالا و کشتی</p> <p>❖ کمک و نجات در دریا</p> <p>❖ خسارات مشترک</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) ستوده تهرانی، حسن، حقوق دریایی و هوایی، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) صدیق، حسن، اصول کلی حقوق دریایی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) نجفی اسفاد، مرتضی، حقوق دریایی بر پایه قانون دریایی ایران و مقررات بین‌المللی دریایی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Aviation Law</i>				نام درس به فارسی: حقوق هوایی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۳)، حقوق تجارت (۱) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری												
		عملی												
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با قواعد و مقررات ملی و بین‌المللی حاکم بر حمل و نقل هوایی</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ حقوق عمومی</p> <ul style="list-style-type: none"> • حقوق داخلی: آشنایی با قوانین و مقررات مرتبط ایران (از جمله: قانون هواپیمایی کشوری، آیین‌نامه حوادث و سوانح هواپیما و...) <p>❖ حقوق بین‌الملل عمومی</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات حقوق هوایی (تعریف، سابقه تاریخی، ماهیت حقوقی هوا، معرفی کنوانسیون شیکاگو، موافقت‌نامه ترانزیت، موافقت‌نامه ترافیک) • اصول و مقررات اساسی حاکم بر هوا (مفهوم قلمرو هوایی، حاکمیت بر هوا، انواع هواپیما، انواع پرواز، کابوتاژ، تابعیت هواپیما و غیره) • بررسی اهداف و ساختار سازمان هواپیمایی کشوری <p>❖ حقوق حمل و نقل هوایی</p> <ul style="list-style-type: none"> • بررسی اجمالی کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های قابل اجرا در حمل و نقل هوایی • تحول مسئولیت متصدیان حمل و نقل هوایی 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) جباری، منصور، حقوق بین‌الملل هوایی، تبریز: فروزش، آخرین سال انتشار. ۲) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌الملل هوایی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار. ۳) نوده توپچی، حسین، مقدمه‌ای بر حقوق بین‌الملل هوایی، تهران: انتشارات عقیدتی سیاسی نهجا، آخرین سال انتشار. ۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. <ol style="list-style-type: none"> 5) Dempsey, P. Public International Air Law, McGill, 2006. 6) Cheng, B. Law of International Air Transport, 1977. 7) Diederiks-Verschoor, I. An Introduction to Air Law, 3rd rev. ed. 1988. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Law of Cyberspace</i>				نام درس به فارسی: حقوق فضای مجازی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی دانشجویان با قواعد و مقررات ملی و بین‌المللی حاکم بر فضای مجازی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات تعاریف، مفاهیم، مبانی، منابع (سیاست‌های کلی، قوانین و سایر مصوبان مربوط) و اصول</p> <p>❖ انواع فعالیت‌ها در فضای مجازی و مقررات مربوط</p> <ul style="list-style-type: none"> • ایجاد نقطه تماس بین‌المللی • ایجاد رسا • ایجاد کافی‌نت • انتشار نشریه الکترونیک • ایجاد خبرگزاری الکترونیک • ارسال پیام‌های تبلیغاتی انبوه • تجارت الکترونیک • ایجاد سایت و وبلاگ • ثبت آدرس‌های اینترنتی • ایجاد مراکز فرهنگی دیجیتال • ارائه خدمات سلامت الکترونیک • سایر <p>❖ نهادهای مقررات‌گذار و نظارتی</p> <ul style="list-style-type: none"> • مجمع تشخیص مصلحت نظام • شورای عالی اطلاع‌رسانی • شورای عالی انقلاب فرهنگی • هیأت وزیران • مجلس شورای اسلامی • کمیته تعیین مصادیق محتوای مجرمانه • سازمان تنظیم مقررات رادیویی • شورای عالی امنیت فضای تبادل اطلاعات • شورای عالی فضای مجازی 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) The Regulation of Cyberspace: Control in the Online Environment, AMurray, (Routledge-Cavendish, 2006).
- 2) Code and Other Laws of Cyberspace, L Lessig, (Basic Books, New York1998).
- 3) The Future of Ideas: The Fate of the Commons in a Connected World, L Lessig, (Random House, New York, 2001).
- 4) Beyond Our Control? Confronting the Limits of Our Legal System in the Age of Cyberspace, S Biegel, (MIT Press, 2001).
- 5) Republic.com, C Sunstein, (PrincetonUniversity Press, 2001).
- 6) Mobilizing the Information Society, R Mansell &E Steinmuller, (OUP, 2002).
- 7) The Internet Galaxy, M Castells, (OUP, 2001).
- 8) Legal Issues in the Global Information Society, Center for International Legal Studies, Salzburg, Austria2005.
- 9) Internet Technology Law Desk Reference, Scott, Michael D. Kluwer Law International 2000.
- 10) Cyber law, Ferrera, John; Lichtenstein, Stephen; Reder, Margot; Thomson Learning2002.
- 11) Cyber law, Girasa, Roy J. Pearson Higher Education, USA. 2003.
- 12) The Internet, Law and Society, Y Akdeniz, C Walker & D Wall (Eds), (Longman,2000).
- 13) Human Rights in the Digital Age, M Klang&A Murray (Eds), (Cavendish,2004).
- 14) Law and Internet Cultures, Bowry, Kathy; CambridgeUniversityPress,Australia.2005.
- 15) Cyberspace and the Law, Cavazos, Edward;Morin, Gavino;The MIT Press Ltd1995.
- 16) International Encyclopedia of Laws: Cyber Law Looseleaf, Dumortier J;Kluwer Law International, The Netherlands, 2003.
- 17) Cyber law Text and Cases, Ferrera, Gerald; Lichtenstein, Stephen; Reder, Margo;Thomson Learning, nd ed, 2003.
- 18) Internet Law, Gahtan, Alan M. Mann, J. Fraser; Kratz, Martin P.J.Sweet & Maxwell Ltd, 2000.
- 19) Internet Law and Regulation, Smith, Graham, Sweet & Maxwell Ltd,th ed. UK,.2007
- 20) Internet Technology Law Desk Reference, Scott, Michael D. Kluwer Law International, 2003.
- 21) Private International Law and the Internet, Jerker, Dan;Svantesson, B. Kluwer Law International, Netherlands,2006.
- 22) Controlling Access to Content: Regulating ConditionalAccess in Digital Broadcasting, Natalie Helberger, Aspen Publishers, 2005.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>International Arbitration</i>				نام درس به فارسی: داوری بین‌المللی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری				
		عملی				پیش‌نیاز: آیین دادرسی مدنی (۳) هم‌نیاز: ندارد
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان کارشناسی حقوق با داوری بین‌المللی به‌عنوان یکی از روش‌های حقوقی حل و فصل اختلافات تجاری بین‌المللی						
سرفصل درس:						
❖ کلیات						
<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم و انواع داوری تجاری بین‌المللی و مقایسه آن با سایر روش‌های حل اختلاف • سیر تحولات داوری تجاری • موافقت‌نامه داوری و سازمان‌های داوری • اصول و قواعد حاکم بر داوری 						
❖ تشکیل و شروع داوری						
<ul style="list-style-type: none"> • زمان شروع داوری و اهمیت آن • تشکیل دیوان داوری و انتخاب داور 						
❖ نحوه رسیدگی داوری						
<ul style="list-style-type: none"> • بررسی صلاحیت داور (ایرادات صلاحیتی) • تعیین قانون حاکم • اقدامات تأمینی و دستور موقت • رسیدگی به ادله و صدور رأی 						
❖ اعتراض به رأی داوری						
<ul style="list-style-type: none"> • تصحیح، تکمیل یا تفسیر رأی • موارد بطلان رأی و موارد قابل ابطال 						
❖ شناسایی و اجرای رأی داوری						
<ul style="list-style-type: none"> • چگونگی شناسایی و اجرای رأی • کنوانسیون شناسایی و اجرای آرای داوری نیویورک 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان‌ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) شیروی، عبدالحسین، داوری تجاری بین‌المللی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) جنیدی، لعیا، قانون حاکم بر داوری‌های تجاری بین‌المللی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) جنیدی، لعیا، نقد و بررسی قانون داوری تجاری بین‌المللی ایران، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) جولیان دی‌ام لئو، لوکاس ای میستلیس و استفان ام کرول، داوری تجاری بین‌المللی تطبیقی، ترجمه محمد حبیبی مجنده، قم: انتشارات دانشگاه مفید، آخرین سال انتشار.
- ۵) محبی، محسن، مجموعه مقررات جدید آنسیترا ل دربارہ داوری بین‌المللی، (ترجمه و تحقیق)، تهران: نشر خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۶) نیک‌بخت، حمیدرضا، داوری تجاری بین‌المللی (آیین داوری)، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازگانی، آخرین سال انتشار.
- ۷) نیک‌بخت، حمیدرضا، شناسایی و اجرای آرای داوری‌ها در ایران، تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازگانی، آخرین سال انتشار.
- ۸) نیک‌بخت، حمیدرضا، استقلال شرط داوری، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۲۰-۱۹، ۱۳۷۶.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		مشترک بین تمامی گرایش‌ها	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
فلسفه حق		Philosophy of Right	
مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی اختیاری
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نظری	جبرانی
	کارگاه	عملی	پایه
	سمینار	نظری	الزامی
	سفر علمی	عملی	اختیاری
	سایر:	نظری	
هدف درس:			
<p>❖ آشنایی دانشجویان با چیستی حق، رابطه حق و تکلیف، انواع حق، صاحبان حق و منشأ پیدایش حق</p>			
سرفصل درس:			
<p>❖ کلیات (مفاهیم و تاریخچه)</p> <ul style="list-style-type: none"> • فلسفه حق • رابطه فلسفه حق با فلسفه حقوق • پیشینه تاریخی کاربری واژه حق <p>❖ مفهوم و مبانی حق</p> <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم حق • مبانی حق (نظریه‌های غربی، نظریه‌های اسلامی) <p>❖ انواع حق</p> <ul style="list-style-type: none"> • انواع حق به لحاظ منشأ (الهی، اخلاقی و قانونی) • انواع حق به لحاظ قابلیت و عدم قابلیت انتقال و اسقاط • انواع حق به لحاظ عمومی و خصوصی <p>❖ ارکان حق</p> <ul style="list-style-type: none"> • خدا، انسان، اشخاص حقوقی، حیوانات، گیاهان و ... • طرف حق • موضوع حق <p>❖ حقوق بشر</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعریف، ویژگی‌ها و تاریخچه حقوق بشر • مبانی حقوق بشر (در غرب، در اسلام) 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<p>(۱) جوادی آملی، عبدالله، حق و تکلیف در اسلام، قم: مرکز نشر اسلام، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) طالبی، محمدحسین، درآمدی بر فلسفه حق، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.</p>			

- (۳) طالبی، محمدحسین، قانون طبیعی، قم: دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، آخرین سال انتشار.
- (۴) مصباح یزدی، محمدتقی، نظریه حقوقی اسلام، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۵) نبویان، سید محمود، تاریخچه و مفهوم حق، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۶) نبویان، سید محمود، حق و چهار پرسش بنیادین، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 8) Campbell, Tom (2006) Rights, A Critical Introduction, London and New York: Routledge.
- 9) Edmundson, William (2004) An Introduction to Rights, New York, Cambridge University Press.
- 10) Hart, H. L. A. (1982) Essays on Bentham, Oxford: Clarendon Press.
- 11) Jones, Peter (1994) Rights, Houndmills and New York: Palgrave.
- 12) Raz, Joseph (1986) The Morality of Freedom, Oxford: Clarendon Press.
- 13) Tuck, Richard (1979) Natural Rights Theories, Cambridge, New York and Melbourne: Cambridge University Press.
- 14) Wellman, Carl (1985) A Theory of Rights, New Jersey: Rowman&Allanhed Publishers.
- 15) Steiner, Hillel (1998) "Working Rights", in A Debate Over Rights, Oxford: Clarendon Press, pp. 333-301.

دانشگاه امام صادق علیه السلام													
مشترک بین تمامی گرایش‌ها			کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Principles and Techniques of Legislation</i>			نام درس به فارسی: اصول و فنون قانون‌گذاری										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: مقدمه علم حقوق، حقوق اساسی (۱)، حقوق اداری (۱)، اصول فقه (۱) و (۲) هم‌نیاز: ندارد								
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی										
سمینار		نظری	تخصصی مشترک										
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش										
سایر:		نظری	اختیاری										
		عملی											
<p>هدف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> آشنا ساختن دانشجویان با مفهوم، اهداف، مبانی، منابع، روش‌ها، قواعد و ضوابط و فرآیند قاعده‌گذاری (وضع قوانین و مقررات)، ارزیابی و پایش و تنقیح و تدوین قوانین و مقررات در نظام حقوق موضوعه ایران 													
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> تعریف، اهداف و مبانی قانون‌گذاری ارزیابی آثار قانون‌گذاری ماهیت و ساختار شکلی و ماهوی قانون در مقایسه با مقرر (مقررات) و مصوبه (مصوبات) نهادهای قانون‌گذاری و سلسله مراتب قوانین و مقررات فرآیند تهیه و تنظیم متن پیش‌نویس طرح‌ها و لوایح قانونی، تصویب، ابلاغ و انتشار آن‌ها مفهوم، انواع، اصول و فنون تنقیح قوانین و مقررات فرآیند، اصول و ضوابط پایش قوانین و مقررات روش‌ها، اصول و ضوابط تدوین قوانین جامع 													
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>						ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه										
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد										
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> بیگزاده، صفر، شیوه‌نامه نگارش قانون، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس، آخرین سال انتشار. جمعی از نویسندگان، ارزیابی آثار مقررات‌گذاری: به سوی مقررات‌گذاری بهتر، تهران: نشر خرسندی، آخرین سال انتشار. فریادی، مسعود، سازوکارهای حقوقی ارزیابی آثار مقررات‌گذاری در نظام حقوقی ایران، تهران: اداره کل اطلاع‌رسانی و پژوهش معاونت حقوقی ریاست جمهوری، آخرین سال انتشار. کاتوزیان، ناصر، اهمیت ذاتی قانون و فنون قانون‌گذاری، تهران: دایرةالمعارف بزرگ اسلامی، آخرین سال انتشار. نگاهی اجمالی به اهمیت و جایگاه نحوه نگارش قانون با تأکید بر قانون برنامه توسعه، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار. محمدیان، عزیز، شیوه قانون‌نویسی در امور کیفری، قم: دانشگاه قم، آخرین سال انتشار. مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی. <p>8) Atre, B.R, Legislative Drafting, Principles and Techniques, Universal Law Publishing co, 2011.</p>													

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Sociology</i>				نام درس به فارسی: جامعه‌شناسی حقوق			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: مقدمه علم حقوق هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	
کارگاه		عملی	زبان‌های خارجی				
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی				تخصصی مشترک
سایر:		نظری	اختیاری				تخصصی گرایش
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و اصول مکاتب حقوقی در این رابطه ❖ آشنایی با نهادهای اجتماعی و کنش‌های متقابل آن‌ها با حقوق ❖ آشنایی با کاربرد جامعه‌شناسی حقوق در ایران 							
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات</p> <ul style="list-style-type: none"> • پیدایش و سیر تاریخی تحولات • مفاهیم حقوق و جامعه‌شناسی • مبانی نظری (تبیین ماهیت تنظیمی، هنجاری و بومی - جهانی حقوق) • رابطه قانون با جامعه (انطباق یا تعارض، عقب‌ماندگی یا پیشرو بودن) • انواع مکاتب جامعه‌شناسی <ul style="list-style-type: none"> ▪ کنش و واکنش ▪ ساختارگرایی ▪ تضاد <p>❖ تبیین اصول فکری مکاتب حقوقی (اسلام، طبیعی، واقع‌گرایی و...)</p> <ul style="list-style-type: none"> • اصل ارتباط و همبستگی حقوق و جامعه • اصل هماهنگی دگرگونی‌های اجتماعی و حقوقی • اصل ملاحظات مؤثر و واقعی به نقش عوامل فرا حقوقی <p>❖ نهادهای مورد بررسی و کنش‌های متقابل آن‌ها با حقوق</p> <ul style="list-style-type: none"> • دین • خانواده • نهادهای رسمی و غیر رسمی آموزشی • اقتصاد • سیاست <p>❖ نظریه جامعه‌شناسانه کنش‌گران حقوقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • نسل‌های مختلف حقوق‌دانان • خودتکمیل‌گری نظام حقوقی • نقش جامعه‌شناسی بر وضع قوانین و تصمیم‌گیری‌های قضات و... <p>❖ کاربرد جامعه‌شناسی حقوق در ایران</p>							

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) علیزاده، عبدالرضا، مبانی رویکرد اجتماعی به حقوق جستاری در نظریه‌های جامعه‌شناسی حقوق و بنیادهای حقوق ایران، تهران: سمت، حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۲) لوی برول، هانری، جامعه‌شناسی حقوق، مترجم: قاضی، ابوالفضل، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 4) Deflem, Mathieu, *Sociology of Law*, Cambridge University Press, 2009.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Law & Economy</i>				نام درس به فارسی: حقوق و اقتصاد		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش		
سایر:		نظری	اختیاری			
		عملی				
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با کلیات، رویکردها، ارزش‌ها، هنجارها و معیارهای کارایی حقوق و اقتصاد						
سرفصل درس:						
❖ کلیات						
• تعریف و ماهیت (از دیدگاه حقوقدانان و اقتصاددانان)						
• پیدایی و سیر تاریخی تحولات						
• روش‌شناسی						
❖ رویکردهای حقوق و اقتصاد و مصادیق آن‌ها						
• رویکردها						
▪ اسلام						
▪ شییکاگو						
▪ انتخاب عمومی						
▪ نهادگرایی						
▪ جامعه‌شناسی حقوقی و...						
• مصادیق						
▪ حقوق اساسی						
▪ حقوق مالکیت						
▪ حقوق قراردادها						
▪ حقوق محیط‌زیست و...						
❖ ارزش‌ها و هنجارها						
• توصیفی						
• هنجاری						
❖ خاستگاه، جایگاه و انواع معیارهای کارایی						
• اقتصادی و حقوقی						
• مفهوم و ماهیت						
• معیارها						
▪ پارتو						
▪ کالدر میکس						
▪ معیارهای دیگر						
❖ رگولاتوری حوزه اقتصاد						
• نهادها و شیوه‌های رگولاتوری						
• نظارت قضائی بر رگولاتوری اقتصادی						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسماعیلی، محسن (مترجم)، مبانی تحلیل اقتصادی حقوق، تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
  - ۲) انصاری، مهدی، تحلیل اقتصادی حقوق قراردادها، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
  - ۳) آقایی طوق، تحلیل اقتصادی حقوق اساسی، تهران: خرسندی، آخرین سال انتشار.
  - ۴) دادگر، یدالله، درآمدی بر تحلیل اقتصادی حقوق، تهران: دانشگاه تربیت مدرس، آخرین سال انتشار.
  - ۵) یادى پور، مهدی، مقدمه‌ای بر حقوق و اقتصاد، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
  - ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 7) Cooter, R. and Ulen, Thomas, Ny, Adisson Wesley, 2004.

مشترک بین تمامی گرایش‌ها						کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»									
نام درس به انگلیسی: <i>Special Civil Liability</i>						نام درس به فارسی: مسئولیت‌های مدنی خاص									
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: حقوق مدنی (۴) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی													
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی											
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک											
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش											
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اسباب و آثار الزامات غیر قراردادی ناشی از فعالیت در حوزه‌های خاص</p>															
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ مسئولیت مدنی دولت <ul style="list-style-type: none"> • مسئولیت مدنی ناشی از اعمال تقنینی • مسئولیت مدنی ناشی از اعمال قضایی • مسئولیت مدنی ناشی از اعمال اداری و اجرایی • سایر فروض ❖ مسئولیت مدنی رسانه‌ها <ul style="list-style-type: none"> • مبنای مسئولیت • آثار مسئولیت ❖ مسئولیت مدنی ناشی از خسارت‌های زیست محیطی <ul style="list-style-type: none"> • مبنای مسئولیت • آثار مسئولیت ❖ مسئولیت مدنی ناشی از تولید و عرضه کالا و خدمت <ul style="list-style-type: none"> • مبنای مسئولیت • آثار مسئولیت ❖ مسئولیت مدنی ناشی از نقض حریم خصوصی <ul style="list-style-type: none"> • مبنای مسئولیت • آثار مسئولیت 															
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>								ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه												
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد												
<p>منابع:</p> <p>(۱) انصاری، باقر، حقوق ارتباط جمعی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) انصاری، باقر، حقوق حریم خصوصی، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p>															

- ۳) جعفری تبار، حسن، مسئولیت مدنی کالا، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) جمعی از نویسندگان، مسئولیت مدنی رسانه‌های همگانی، تهران: انتشارات معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست جمهوری، آخرین سال انتشار.
- ۵) زرگوش، مشتاق، مسئولیت مدنی دولت، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) صادقی، حسین، مسئولیت مدنی ناشی از ارتباطات اینترنتی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، ناصر، مسئولیت مدنی ناشی از عیب تولید، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۸) گرجی ازندریانی، علی‌اکبر، مبانی مسئولیت مدنی دولت (از قرن ۱۹ تا عصر حاضر) در تکاپوی حقوق عمومی (مجموعه مقالات تحولات حقوق عمومی)، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 10) Cooke, John, Law of Tort, Ninth ed. London, Pearson Education Limited, 2009.
- 11) Elliott, Catherine & Quinn, Frances, Tort Law, Seventh ed. London, Pearson Education Limited, 2009.
- 12) Giliker, Paula, Vicarious Liability in Tort, New York, Cambridge University Press, 2010.
- 13) Harpwood, Vivienne, Modern Tort Law, Seventh ed. England, Routledge-Cavendish publication, 2009.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Rules in Quran</i>				نام درس به فارسی: آیات الاحکام										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس: پیش‌نیاز: تدبیر و تفسیر قرآن (۴) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با آیاتی از قرآن کریم که احکام فقهی و قواعد حقوق اسلامی را بیان کرده است و چگونگی تجزیه و تحلیل این آیات جهت استنباط فقهی</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ کلیات (جایگاه، سیر تحول، روش بحث، منبع‌شناسی)</p> <p>❖ آیات الاحکام حقوقی</p> <p>❖ آیات الاحکام کیفری</p>														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <p>(۱) جاویدی، مجتبی، تفسیر موضوعی قرآن کریم؛ با رویکرد حقوقی، قم: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) عمید زنجانی، عباسعلی، آیات الاحکام (حقوقی-کیفری)، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) قبله‌ای خویی، خلیل، آیات الاحکام (حقوق مدنی و جزایی)، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) گرجی، ابوالقاسم، آیات الاحکام (حقوقی و جزایی)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۵) مدیر شانه‌چی، کاظم، آیات الاحکام، تهران: سمت، آخرین سال انتشار.</p>														

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
مشترک بین تمامی گرایش‌ها				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»										
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Texts in Arabic</i>				نام درس به فارسی: متون حقوقی به زبان عربی										
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	مقطع: کارشناسی تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت								
کارگاه		عملی												
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی										
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک										
		عملی												
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش										
	عملی				پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد									
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با اصطلاحات حقوقی به زبان عربی و کمک به درک و فهم متون حقوقی عربی‌ای که می‌توانند برای رشته حقوق مفید باشند.</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>❖ متنی متناسب، به زبان عربی پیرامون یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل انتخاب و به روش مناسب آموزشی و متناسب با نیاز و سطح دانشجویان ارائه می‌گردد.</p> <ul style="list-style-type: none"> • کلیات: آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات و واژه‌های تخصصی حقوقی • متون حقوقی در زمینه حقوق خصوصی • متون حقوقی در زمینه حقوق جزا و جرم‌شناسی • متون حقوقی در زمینه حقوق عمومی و بین‌الملل 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منبع:</p> <p>(۱) متون حقوقی منتخب مرتبط با موضوعات مذکور.</p>														

سرفصل دروس تخصصی گرایش
«حقوق عمومی»
(کارشناسی ارشد)

دروس مشترک گرایش «حقوق عمومی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۱۹۴	فقه حکومت و ولایت اسلامی	۲	۳	-
۱۹۵	مبانی حقوق عمومی	۲	۲	-
۱۹۶	حقوق اساسی ایران	۲	۲	-
۱۹۷	حقوق مالی	۲	۲	-
۱۹۸	حقوق اداری ایران	۲	۲	-
۱۹۹	حقوق اساسی تطبیقی	۲	۳	-
۲۰۰	متون حقوق عمومی به زبان خارجی	۱	۲	-
۲۰۱	روش تحقیق و پژوهش	۱	۲	-
جمع		۱۴	۱۸	

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق عمومی»			
نام درس به فارسی:							نام درس به انگلیسی:			
فقه حکومت و ولایت اسلامی							Fiqh of Government and Islamic Velaiaat			
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	معارف اسلامی	نظری	ندارد				
			زبان های خارجی	جبرانی	عملی	کارگاه				
			تخصصی مشترک	پایه	نظری	سمینار				
			تخصصی گرایش	الزامی	عملی	سفر علمی				
				اختیاری	نظری					
					عملی	سایر:				
اهداف درس:										
<ul style="list-style-type: none"> ❖ اهداف شناختی: آشنایی با فقه مضاف و عرصه های فقهی مسائل سیاسی و حکومتی، آشنایی با روش معهود فقهای شیعه در پاسخگویی به مسائل مستحدثه، آشنایی با مسائل فقهی مرتبط با حکومت اسلامی و ولایت در عصر غیبت ❖ اهداف گرایشی: اعتقاد به توانمندی فقه در پاسخ به مسائل جدید، گرایش به حل مسائل فقهی جدید با رویکرد فقه اهل بیت علیهم السلام گرایش به تحقیق در عرصه ی فقه مضاف. گرایش به حکومت اسلامی و حل مسائل فقهی آن بر اساس منابع و مبانی فقه اهل بیت علیهم السلام ❖ اهداف مهارتی: توانمندی در کشف مسائل فقهی جدید در عرصه ی حکومت و ولایت و پاسخ گویی به آن ها. توانمندی در فهم جنبه های فقهی مسائل سیاسی معاصر و روش پاسخگویی به آن ها بر اساس مبانی فقه اهل بیت علیهم السلام. 										
سرفصل درس:										
<ul style="list-style-type: none"> • دسته بندی کلی مباحث و جایگاه فقه ولایت و حکومت در آن (فقه مضاف، فقه سیاسی، فقه ولایت و حکومت و...) • فقه ولایت و حکومت در دوران حضور و غیبت؛ شرایط حاکمان و ... • نظریات مختلف در باب فقه ولایت و حکومت در عصر غیبت (نظریه تعطیل، نظریه ولایت مقیده، نظریه ولایت مطلقه و ...) • مسائل فقه ولایت و حکومت (احکام فقهی مرتبط با تشکیل، حفظ، انحلال، وظایف، اهداف، نظارت، ملاک های ارزیابی و ... حکومت) • متن خوانی فقهی با تأکید بر متون فقه ولایت و حکومت 										
روش ارزشیابی:										
ارزشیابی مستمر		میان ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه				
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد				
منابع اصلی:										
<ol style="list-style-type: none"> (۱) خمینی (حضرت امام)، روح الله، کتاب البیع، قم: اسماعیلیان، آخرین سال انتشار. (۲) خوئی، آیت الله سید ابوالقاسم، مصباح الفقاهه، تقریر: توحیدی، محمدعلی، قم: موسسه احیاء آثار امام الاخوانی، آخرین سال انتشار. (۳) زارعی، محمود، ولایت فقیه، تهران: انتشارات کاظمی، آخرین سال انتشار. (۴) مشکانی سبزواری، عباسعلی، فقه حکومتی، جستارهایی در فقه حکومتی (فقه، حکومت، تمدن)، تهران: کتاب فردا، آخرین سال انتشار. (۵) منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایه الفقیه و فقه الدوله الاسلامیه، تهران: کیهان، آخرین سال انتشار. 										

منابع فرعی:

- ۱) اخلاقی، غلام سرور، رابطه قدرت و عدالت در فقه سیاسی، تهران: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی، آخرین سال انتشار.
- ۲) اراکی، محسن، فقه نظام سیاسی اسلام، تهران: دفتر نشر معارف، آخرین سال انتشار.
- ۳) آقامهدوی، اصغر و کاظمی، سید محمدصادق، کلیات فقه سیاسی، تهران: پژوهشکده حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) اکبری، کمال، فقه سیاسی و جمهوری اسلامی، تهران: مرکز نشر علمی و دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۵) براتی، عباسعلی، فقه سیاست خارجی، قم: دبیرخانه کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد میلاد شیخ اعظم انصاری، آخرین سال انتشار.
- ۶) بروجردی، آیت‌الله سید حسین، البدر الزاهر فی صلاه الجمعه و المسافر، تقریر و حاشیه: منتظری، آیت‌الله حسینعلی قم: دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله منتظری، چاپ سوم، آخرین سال انتشار.
- ۷) بروجردی، آیت‌الله سید حسین، تبیان الصلاه، تقریر، صافی گلپایگانی، آیت‌الله علی، قم: گنج عرفان، آخرین سال انتشار.
- ۸) تبریزی، آیت‌الله شیخ جواد، حواشی بر صراط النجاه للخوائی، قم: دفتر نشر برگزیده، آخرین سال انتشار.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»					گرایش «حقوق عمومی»				
نام درس به فارسی:					نام درس به انگلیسی:				
مبانی حقوق عمومی					Foundations of Public Law				
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعات: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد	
نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری
	زبان های خارجی	پایه	نظری		کارگاه		معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	عملی
	تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار		زبان های خارجی	پایه	عملی
	تخصصی گرایش	اختیاری	نظری		سفر علمی		تخصصی مشترک	الزامی	عملی
			عملی		سایر:		تخصصی گرایش	اختیاری	عملی
هدف درس:									
❖ آشنایی با ماهیت، اصول و قواعد پایه حقوق عمومی، انواع دولت و مسائل مربوط									
سرفصل درس:									
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: ماهیت و جایگاه حقوق عمومی <ul style="list-style-type: none"> ○ چیستی حقوق عمومی <ul style="list-style-type: none"> ▪ حقوق عمومی چیست؟ ▪ روش شناسی حقوق عمومی ▪ تمایز حقوق عمومی از حقوق خصوصی ▪ حقوق عمومی و نظام حقوقی ○ جایگاه حقوق عمومی <ul style="list-style-type: none"> ▪ گرایش های حقوق عمومی ▪ ارتباط حقوق عمومی و رشته های دیگر (در نسبت با علوم انسانی؛ در نسبت با سایر گرایش های حقوق) • فصل دوم: مبانی نظری حقوق عمومی <ul style="list-style-type: none"> ○ هدف حقوق عمومی ○ مکاتب حقوق عمومی: (مکتب حقوق طبیعی، فطری، اثباتی، تضاد و تفسیری) ○ اصول حقوق عمومی (اصل حاکمیت قانون، اصل تقدم منافع عمومی بر خصوصی، اصل بومی بودن، اصل نظم عمومی، اصل پاسخگویی و مسئولیت پذیری) ○ مسئله دین و حقوق عمومی • فصل سوم: دولت <ul style="list-style-type: none"> ○ عناصر دولت ○ انواع دولت <ul style="list-style-type: none"> ▪ دولت رفاه ▪ دولت ناظم ▪ دولت تنظیم گر ▪ دولت مردم سالار دینی ▪ سایر ○ اعمال دولت در حقوق عمومی <ul style="list-style-type: none"> ▪ اعمال دولت از نظر ماهیت: سیاسی و اداری ▪ اعمال اداری از منظر هدف: حاکمیت و تصدی 									

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ابراهیم موسی زاده، جستارهایی در حقوق عمومی، تهران: خرسندی.
- ۲) ابوالفضل قاضی، گفتارهایی در حقوق عمومی، تهران: نشر دادگستر.
- ۳) خیرالله پروین، مبانی حقوق عمومی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).
- ۴) دایره المعارف حقوق عمومی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع).
- ۵) سید محمدمهدی غمامی، اندیشه‌های حقوق عمومی (۱) و (۲) و (۳)، تهران: مجد.
- ۶) محمدجواد جاوید، مبانی حقوق عمومی ایران و اسلام، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
- ۷) محمدجواد جاوید، مبانی حقوق عمومی در اسلام: حقوق اساسی و حقوق سیاسی در قرآن کریم، تهران: مخاطب.
- ۸) محمدرضا ویژه، دوره پیشرفته حقوق عمومی: مبانی نظری و ساختار دولت حقوقی، تهران: جنگل جاودانه.
- 9) Jean-Bernard Auby, Mark Robert Freedland, La distinction du droit Public et du droit privé: regards français et britanniques, Éd. Panthéon-Assas.
- 10) Mark Elliott, Robert Thomas, Public Law, Oxford University Press.
- 11) Martin Loughlin, Foundations of Public Law, OUP Oxford.
- 12) Élisabeth Zoller, Introduction to Public Law: A Comparative Study, BRILL.
- 13) Albert H. Y. Chen, Public Law in East Asia, Taylor & Francis.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»					گرایش «حقوق عمومی»				
نام درس به فارسی:					نام درس به انگلیسی:				
حقوق اساسی ایران					Constitutional Law of Iran				
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد	
نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نظری	عملی	کارگاه	سمینار
	زبان‌های خارجی	پایه	نظری		سفر علمی				
	تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سایر:				
	تخصصی گرایش	اختیاری	عملی						
هدف درس:									
❖ آشنایی تفصیلی با حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران									
سرفصل درس:									
<ul style="list-style-type: none"> • تاریخچه تدوین قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران • مبانی اعتقادی و اصول کلی حاکم بر نظام جمهوری اسلامی ایران • ابتدای نظام قانون گذاری بر موازین شرعی • اداره امور کشور با اتکاء بر آراء عمومی • شورا، مشورت و مشارکت مردم در اداره کشور • آزادی، استقلال و تمامیت ارضی • زبان، خط، تاریخ و پرچم رسمی کشور • حقوق ملت در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران <ul style="list-style-type: none"> ○ حقوق شخصی، مدنی و سیاسی، قضایی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی ○ حقوق اقلیت‌های دینی و مذهبی • حق حاکمیت ملت و قوای ناشی از آن • جایگاه، اوصاف، حدود وظایف و اختیارات ولایت فقیه • جایگاه، حدود صلاحیت‌ها و اختیارات قوای سه‌گانه <ul style="list-style-type: none"> ○ مجلس شورای اسلامی ○ قوه مجریه ○ قوه قضائیه ○ استقلال قوای سه‌گانه و ارتباط قوا با یکدیگر • جایگاه، حدود صلاحیت‌ها و اختیارات سایر نهادهای اساسی <ul style="list-style-type: none"> ○ شورای نگهبان ○ مجمع تشخیص مصلحت نظام ○ مجلس خبرگان ○ شوراهای عالی • شوراهای اسلامی شهر و روستا در قانون اساسی • اقتصاد و امور مالی در قانون اساسی • سیاست خارجی در قانون اساسی • بازنگری در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران 									

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ارسطو، محمدجواد، نگاهی به مبانی تحلیلی نظام جمهوری اسلامی ایران، انتشارات: بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار.
- ۲) امام خمینی (ره)، ولایت فقیه، انتشارات: موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)،
- ۳) جمعی از نویسندگان، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، انتشارات: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۴) جمعی از نویسندگان، شرح اصول قانون اساسی، انتشارات: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۵) جوادی آملی، عبدالله، ولایت فقیه، ولایت فقهت و عدالت، انتشارات: اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۶) صورت مشروح مذاکرات شورای بازنگری قانون اساسی، چهار جلد، انتشارات: اداره تبلیغات و انتشارات مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۷) صورت مشروح مذاکرات مجلس بررسی نهایی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، چهار جلد، انتشارات: اداره تبلیغات و انتشارات مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) عمید زنجانی عباسعلی، فقه سیاسی، انتشارات: امیرکبیر، آخرین سال انتشار.
- ۹) عمید زنجانی، عباسعلی، حقوق اساسی ایران، انتشارات: مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کعبی، عباس، تحلیل مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر اصول قانون اساسی، دو جلد، انتشارات: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مجموعه نظرات و تفاسیر شورای نگهبان انتشارات: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) محسنی، فرید، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، انتشارات: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مدنی سیدجلال الدین، حقوق اساسی در جمهوری اسلامی ایران، هفت جلد، انتشارات: سروش، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) مصباح، محمدتقی، نظریه سیاسی اسلام، انتشارات: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) مهرپور، حسین، مختصر حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، انتشارات: دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) هاشمی سید محمد، حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، دو جلد، انتشارات: میزان، آخرین سال انتشار.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						گرایش «حقوق عمومی»					
نام درس به فارسی:						نام درس به انگلیسی:					
حقوق مالی						Financial Law					
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد		نوع درس:	
نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی	نظری	عملی
جبرانی	پایه	الزامی	اختیاری	معارف اسلامی و عمومی	زبان‌های خارجی	تخصصی مشترک	تخصصی گرایش	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	کارگاه	سمینار
سفر علمی	سایر:										
اهداف درس:											
<p>هرچند یکی از دروس دوره کارشناسی، مالیه عمومی است، ولی به جهت گستردگی مباحث، اولاً فرصت بررسی تمام مباحث در آن درس فراهم نمی‌شود و ثانیاً مجال تعمیق بعضی از مطالب ایجاد نمی‌شود. لذا در دوره کارشناسی ارشد، تکمیل مباحث دوره کارشناسی و نیز تعمیق آن‌ها مدنظر قرار دارد:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ تعمیق آشنایی دانشجویان با قواعد حقوقی مالیات ❖ تعمیق آشنایی دانشجویان با قواعد حقوقی بودجه 											
سرفصل درس:											
<p>استاد با انتخاب خود، یک یا چند بخش از مباحث زیر را به صورت تحلیلی بررسی می‌نماید.</p> <ul style="list-style-type: none"> • بخش اول: مالیه عمومی در اسلام <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: درآمدها و هزینه‌های دولت اسلامی ○ فصل دوم: رابطه مالیات با خمس و زکات • بخش دوم: حقوق مالیاتی <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: تحلیل صلاحیت مقنن در وضع مالیات و رابطه آن با عوارض ○ فصل دوم: تحلیل انواع مالیات‌های مستقیم در ایران ○ فصل سوم: تحلیل انواع مالیات‌های غیرمستقیم در ایران ○ فصل چهارم: دادرسی مالیاتی و مراجع آن • بخش سوم: حقوق بودجه <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: تعریف بودجه و ماهیت آن ○ فصل دوم: تحلیل مراحل بودجه و اصول و ضوابط حاکم بر هر مرحله <ul style="list-style-type: none"> ▪ تدوین و تهیه بودجه ▪ رسیدگی و تصویب بودجه ▪ اجرای بودجه ▪ نظارت بر اجرای بودجه 											
روش ارزشیابی:											
ارزشیابی مستمر			میان ترم			آزمون نهایی			تحقیق یا پروژه		
به تشخیص استاد			به تشخیص استاد			*			به تشخیص استاد		

منابع:

- ۱) امامی، محمد، حقوق مالیه عمومی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) حبیب‌نژاد، سید احمد، حقوق مالیه عمومی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۳) رستمی، ولی و حمید قهوه‌چیان، حقوق مالی و محاسباتی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) رستمی، ولی، مالیه عمومی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) رضایی دوانی، مجید، مقدمه‌ای بر مالیه عمومی در اسلام، انتشارات سمت و دانشگاه مفید، آخرین سال انتشار.
- ۶) رنجبری، ابوالفضل و علی بادامچی، حقوق مالی و مالیه عمومی، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) عبداللهی، حسین، غلامرضا مولاییگی، حقوق مالیاتی (با رویکرد تحلیلی کاربردی)، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) مصباحی مقدم، غلامرضا، فقه منابع مالی دولت اسلامی، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۹) منتی‌نژاد، صادق، حقوق مالیه اختصاصی، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.

گرایش «حقوق عمومی»		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>Administrative Law of Iran</i>		نام درس به فارسی: حقوق اداری ایران	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	نوع درس:
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	
سفر علمی		عملی	
سایر:		نظری	
		جبرانی	معارف اسلامی و عمومی
		پایه	زبان‌های خارجی
		الزامی	تخصصی مشترک
		اختیاری	تخصصی گرایش
			پیش‌نیاز: ندارد
			هم‌نیاز: ندارد
			مقطع: کارشناسی ارشد
			تعداد واحد: ۲ واحد
			تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
اهداف درس:			
<p>در دوره کارشناسی دروس حقوق اداری (۱) و (۲) به دانشجویان ارائه شده و لذا ایشان با ابعاد مختلف مباحث حقوق اداری آشنایی دارند؛ ولی گستردگی مباحث، مانع از این است که تمامی مطالب در دوره کارشناسی ارائه گردد. همچنین مجالی برای ارائه عمیق و تحلیلی مطالب در دوره کارشناسی فراهم نیست. لذا در دوره کارشناسی ارشد، جهت تکمیل و تعمیق مطالب دوره کارشناسی، از میان سرفصل‌های زیر، با انتخاب استاد، مطالب ارائه می‌گردد. به طور کلی هدف از این درس عبارت است از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ توسعه دانش دانشجویان در ارتباط با ضوابط حقوق اداری ایران ❖ تعمیق آشنایی دانشجویان با قواعد حقوق اداری ایران 			
سرفصل درس:			
<p>استاد با انتخاب خود، یک یا چند بخش از مباحث زیر را به صورت تحلیلی بررسی می‌نماید.</p> <ul style="list-style-type: none"> • بخش اول: اصول حقوق اداری در ایران <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: چستی اصول حقوقی ○ فصل دوم: منابع استنباط اصول حقوقی ○ فصل سوم: جایگاه اصول حقوقی در نظام حقوقی ایران ○ فصل چهارم: نمونه‌های اصول حقوق اداری و کاربرد آن در آرای دیوان عدالت اداری • بخش دوم: مقررات دولتی <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: انواع مقررات دولتی ○ فصل دوم: مراجع وضع مقررات دولتی (هیئت وزیران، وزراء، شوراها، عالی، ...) ○ فصل سوم: نظارت بر مقررات دولتی (دیوان عدالت اداری، رئیس مجلس شورای اسلامی) • بخش سوم: دادرسی اداری و نظارت بر آن <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: ضرورت سنجی وجود مراجع شبه قضایی ○ فصل دوم: انواع مراجع شبه قضایی ○ فصل سوم: نظارت بر آرای شبه قضایی • بخش چهارم: مسئولیت مدنی دولت <ul style="list-style-type: none"> ○ فصل اول: مبنای مسئولیت مدنی ○ فصل دوم: گستره مسئولیت مدنی دولت ○ فصل سوم: استثنائات مسئولیت مدنی دولت ○ فصل چهارم: مرجع رسیدگی کننده 			

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ابوالحمد، عبدالحمید، حقوق اداری ایران، انتشارات توس، آخرین سال انتشار.
- ۲) امامی، محمد و کورش استوارسنگری، حقوق اداری، نشر میزان، جلد اول و جلد دوم، آخرین سال انتشار.
- ۳) پتفت، آری، احمد مرکز مالگیری، مفهوم و قلمرو اصول کلی حقوق اداری: امکان و چگونگی استناد به آن در رسیدگی‌های قضایی، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- ۴) زرگوش، مشتاق، مسئولیت مدنی دولت و کارکنان آن، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۵) زرگوش، مشتاق، مسئولیت مدنی دولت، نشر میزان، جلد اول و دوم، آخرین سال انتشار.
- ۶) طباطبائی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۷) غمامی، مجید، مسئولیت مدنی دولت نسبت به اعمال کارکنان خود، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) محمودی، جواد، بررسی تحلیلی دادرسی اداری در حقوق ایران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۹) مولایی، غلامرضا، صلاحیت و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) هداوند، مهدی و علی مشهدی، اصول حقوق اداری در پرتو آرای دیوان عدالت اداری، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق عمومی»		
نام درس به فارسی:							نام درس به انگلیسی:		
حقوق اساسی تطبیقی							Comparative Constitutional Law		
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد			
نوع درس:		معارف اسلامی و عمومی		زبان‌های خارجی		تخصصی مشترک		تخصصی گرایش	
نظری		عملی		نظری		عملی		نظری	
جبرانی		پایه		الزامی		اختیاری			
ندارد		کارگاه		سمینار		سفر علمی		سایر:	
آموزش تکمیلی عملی:									

هدف درس:

❖ آشنایی با وجوه افتراق و اشتراک نظام‌های حقوق اساسی منتخب مشتمل بر نظام ریاستی (آمریکا)، ریاستی-پارلمانی (فرانسه)، پارلمانی (انگلستان)، رژیم خاص (چین)، از میان کشورهای اسلامی (مصر یا عراق یا سوریه یا ...) به انتخاب استاد

سرفصل درس:

- فصل اول: مبانی و مفاهیم
  - تعریف، پیشینه و کارکردهای حقوق اساسی تطبیقی
  - ضابطه تعیین نظام‌های حقوق اساسی منتخب (آمریکا، انگلیس، فرانسه، چین و یک کشور اسلامی)
- فصل دوم: تحولات، منابع و ویژگی‌های نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - تحولات نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - قوه مؤسس و بازنگری قانون اساسی در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - منابع و ویژگی‌های نظام‌های حقوق اساسی منتخب
- فصل سوم: حقوق بشر و شهروندی در حقوق اساسی
  - اسناد و منابع حقوق بشر و شهروندی در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - نهادهای نظارتی حقوق بشر و شهروندی
- فصل چهارم: نظام تفکیک و تنظیم روابط قوا و احزاب
  - نظام تفکیک قوا در نظام‌های حقوق اساسی منتخب (افقی و عمودی (مرکب و ساده))
  - تنظیم روابط قوا و قوه تعدیل کننده در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - احزاب و نظام تفکیک قوا در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
- فصل پنجم: قوه مجریه
  - قوه مجریه یک رکنی، نحوه انتخاب و صلاحیت‌های آن (ایالات متحده آمریکا، چین)
  - قوه مجریه دو رکنی، نحوه انتخاب و صلاحیت‌های آن (انگلستان و فرانسه)
- فصل ششم: قوه مقننه
  - مبانی و تحولات پارلمانی در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
  - پارلمان‌های دو رکنی و صلاحیت‌های هر یک
  - پارلمان‌های تک رکنی و صلاحیت آن
  - دادرسی اساسی در نظام‌های حقوق اساسی منتخب
- فصل هفتم: قوه قضاییه
  - قوه قضاییه یگانه و صلاحیت‌های آن (انگلستان و آمریکا و چین)
  - قوه قضاییه دوگانه و صلاحیت‌های آن (فرانسه)
  - نظارت قضایی بر قدرت قضایی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، محمد؛ موسوی، سید نصرالله، درآمدی بر بنیادهای حقوق اساسی و نظام‌های سیاسی، تهران: بنیاد حقوقی میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) آجرلو، اسماعیل، حقوق اساسی کشورهای اسلامی، تهران: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۳) بوشهری، جعفر، حقوق اساسی، جلد سه: حقوق اساسی تطبیقی، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۴) تنک، آندره، حقوق ایالات متحده آمریکا، ترجمه دکتر سید حسین صفایی، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۵) دایره المعارف حقوق عمومی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۶) درایر، جان تیوفل، سیاست و حکومت در چین، فریرز ارغوانی پیرسلامی (مترجم)، تهران: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۷) زارعی، محمدحسین، مطالعه تطبیقی مجالس قانونگذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) شیخ الاسلامی، محسن، حقوق اساسی تطبیقی، حقوق اساسی ایالات متحده آمریکا انگلستان فرانسه و آلمان، تهران: کوشامهر، آخرین سال انتشار.
- ۹) عمید زنجانی، عباسعلی، حقوق اساسی تطبیقی: حقوق اساسی کشورهای غربی و کشورهای اسلامی، ناشر: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) غمامی، سید محمدمهدی، دادرسی اساسی تطبیقی، تهران: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) قاضی، ابوالفضل، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، جلد اول: کلیات و مبانی، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) محمدزاده وادقانی، علیرضا، حقوق چین معاصر، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مدنی سید جلال‌الدین، حقوق اساسی تطبیقی، تهران: انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) وریو، میشل، حقوق اساسی تطبیقی: قانون اساسی (در پرتو حقوق اساسی فرانسه)، ناشر: مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) هاشمی، سید محمد، حقوق اساسی و ساختارهای سیاسی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- 16) Clements, Richard, Jane Kay, Public Law: Questions and Answers, Oxford University Press, 2007.
- 17) Giquel, Jean, Droit constitutionnel et institutions politiques, 11e édition, Paris : Montchrestien 1991.
- 18) Hilaire, Barnett, Constitutional and Administration Law, 4th edition, Cavendish Publishing Limited, 2002.
- 19) Lascombe, Michel, Le droit constitutionnel de la Ve République, Paris, Harmattan, 2006
- 20) National Assembly for Wales, Devolution and the Supreme Court, Research Service: Quick Guide, October 2013.
- 21) Pactet P, Institutions Politique, Droit Constitutionnel, Colin.
- 22) Rosenfeld, Michel, Andrés Sajó, The Oxford Handbook of Comparative Constitutional Law, OUP Oxford..
- 23) Ross, Stephen F., Helen Irving, Heinz Klug, Comparative Constitutional Law: A Contextual Approach, Carolina Academic Press.
- 24) Vile, John R., A Companion to the United States Constitution and Its Amendments, 4th edition, Praeger Publishers, 2006.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
گرایش «حقوق عمومی»				کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Public Law Texts in English</i>				نام درس به فارسی: متون حقوق عمومی به زبان انگلیسی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد
کارگاه		عملی		زبان های خارجی		
سمینار		نظری	پایه	تخصصی		
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک		
		نظری	اختیاری	تخصصی		
سایر:		عملی		گرایش		
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با متون خارجی تخصصی در شاخه های مختلف حقوق عمومی شامل حقوق اساسی، حقوق اداری، حقوق مالی و حقوق بشر ❖ ارتقای توانایی و مهارت دانشجویان در استفاده مستقیم از منابع بین المللی مختلف در پژوهش های خود 						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Preamble • <u>Public Law</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Introduction to Public Law ○ The history of Public Law ○ Basic Terms and Concepts ○ Nation-State ○ Types of States ○ Sovereignty ○ Legitimacy ○ The Rule of Law • <u>Constitutional Law</u> <ul style="list-style-type: none"> ○ Constitution ○ Constitutionalism ○ Constitutional Interpretation ○ Constitutional Court ○ Constitutional Amendments ○ Separation of powers ○ Forms of Government (Parliamentary, Presidential & Semi-presidential) • Executive power <ul style="list-style-type: none"> ○ President ○ Cabinet (Council of ministers) and Prime minister ○ Statutory instruments ○ Accountability & responsibility • Legislative power <ul style="list-style-type: none"> ○ Parliament (House of representatives & Senate) ○ Parliamentary Committees ○ Legislation (The Enactment Process) ○ Referendum ○ Delegated legislation ○ Oversight ○ Election & Parties ○ The electoral system ○ Ombudsmen 						

- Judicial power
- The Rights Of The People
  - The Structure and Text of All Core International Human Rights Treaties
  - Universal Declaration of Human Rights
  - General Comments on
  - International Human Rights Norms
    - Civil and Political Rights
    - Economic, Social and Cultural Rights
    - Solidarity Rights
  - Fundamental Rights and Liberties
    - Self-determination of people
    - Freedom of expression
    - Freedom of Assembly & association
    - Equality & non-discrimination
    - Derogable and non-derogable Rights
  - The Text and Structure of the Judicial and Quasi-Judicial Decisions
    - The Wording and Structure of the General Comments of Treaty Organs
    - The Case-Law of the European Court of Human Rights
    - The Case-Law of the Inter-American Court of Human Rights
- Administrative Law
  - Administrative Organizations
  - Forms of Decentralization
  - Employment
  - Employment contract
  - Accountability
  - Judicial Review
  - Tribunals
- Labor Law
  - Labor contract
  - Labor rights
  - Discrimination
  - Minimum Wage
  - Unfair dismissal
  - Labor Tribunals
- Financial Law
  - Tax Law
  - Budget Law

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Shelton, Dinah, The Oxford Handbook of International Human Rights Law, Oxford University Press, 2015
- 2) Donnely, Jack and Whelan, Daniel J., International Human Rights (6th edition), Routledge, 2020
- 3) Mégret, Frédéric and Alston, Philip, The United Nations and Human Rights: A Critical Appraisal (2ND edition), Oxford University Press, 2020
- 4) Human Rights Treaty Bodies: Protecting Your Rights, OHCHR Public ation, 2015
- 5) The General Recommendations of the Human Rights Treaty Bodies available at <https://www.ohchr.org/EN/HRBodies/Pages/Overview.aspx>
- 6) Barnett Hilaire, Constitutional and Administrative Law, 14th Edition, Routledge.
- 7) Fox, William F. Understanding Administrative Law, Fourth Edition, Paech, Philipp, Introduction: International Financial Law

گرایش «حقوق عمومی»		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>Research Method</i>		نام درس به فارسی: روش تحقیق و پژوهش	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	نوع درس:
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	
سفر علمی		عملی	
		نظری	
سایر:		عملی	
		معارف اسلامی و عمومی	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد
		زبان‌های خارجی	
		تخصصی مشترک	
		تخصصی گرایش	
		مقطع: کارشناسی ارشد	
		تعداد واحد: ۱ واحد	
		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
هدف درس:			
<p>❖ این درس که کار تتبع و تحقیق و دنباله دروس تخصصی رشته می‌باشد، درباره موضوعات مربوط به گرایش حقوق عمومی با نظر و ارشاد اساتید متخصص تهیه می‌شود. در این درس دانشجویان با روش تدوین پروپوزال و پایان‌نامه آشنا شده و یک کار تحقیقی (اعم از مقاله یا پروپوزال) را با کمک استاد درس به سرانجام می‌رسانند و در یک جلسه با حضور دانشجویان و استاد درس، مقاله یا پروپوزال عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار می‌گیرد.</p>			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • تبیین ضرورت و اهمیت آشنایی با اصول و ضوابط تدوین پایان‌نامه و پروپوزال • طبقه‌بندی انواع پژوهش <ul style="list-style-type: none"> ○ بنیادی محض ○ بنیادی راهبردی ○ کاربردی ○ توسعه‌ای • طبقه‌بندی نتایج پژوهش • معرفی پایگاه‌های داده و بانک‌های اطلاعاتی • آموزش نحوه پروپوزال نویسی <ul style="list-style-type: none"> ○ ضوابط نحوه انتخاب عنوان پژوهش ○ نحوه تدوین ضرورت و اهداف پژوهش ○ تأکید بر وجوه نوآوری ○ اصول و ضوابط تهیه پلان ○ توجیه پلان ○ سؤالات اصلی و فرعی ○ فرضیه ○ نحوه تنظیم منابع • نحوه نگارش بخش‌های مختلف پایان‌نامه <ul style="list-style-type: none"> ○ چکیده ○ مقدمه ■ بیان مسأله و طرح موضوع ■ اهمیت موضوع و چرایی انتخاب موضوع ■ پیشینه تحقیق ■ هدف پژوهش 			

- ۵) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، تابستان ۱۴۰۰.
- ۶) خلیلی نژاد، روح‌الله، روش تحقیق در حقوق و علوم سیاسی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) روش تحقیق میدانی در علوم جنایی، ترجمه و نگارش: علی شایان، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مؤمنی، مهدی، روش تحقیق در حقوق؛ اصول نظری و عملی، تهران، نوین، آخرین سال انتشار.
- 9) Bhat, P. Ishwara, Idea and Methods of Legal Research, Oxford University Press, 2019.
- 10) D. Murray, Michael, H. DeSanctis, Christy, Legal Research Methods, Foundation Press, 2009.
- 11) Paul Lomio. J, Stakemann Spang-Hanssen, Henrik, Legal Research Methods in the U.S. & Europe, Djoef Publishing, 2008.
- 12) van den Bos, Kees, Empirical Legal Research, Edward Elgar Pub, 2020.

گرایش فرعی «حقوق اساسی و اداری» (گرایش اصلی: «حقوق عمومی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «حقوق اساسی و اداری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۰۲	قواعد فقه حقوق عمومی	۲	۲	-
۲۰۳	فقه امور اقتصادی و مالی دولت اسلامی	۲	۲	-
۲۰۴	حقوق کار تحلیلی	۲	۲	-
۲۰۵	حقوق اداری تطبیقی	۲	۲	-
جمع		۸	۸	

(۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق اساسی و اداری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۰۶	فقه روابط بین الملل دولت اسلامی	۲	۲	-
۲۰۷	تاریخ حقوق عمومی ایران	۲	۲	-
۲۰۸	تاریخ تحولات حقوق عمومی در جهان	۲	۲	-
۲۰۹	جامعه‌شناسی حقوق عمومی	۲	۲	-
۲۱۰	حقوق اساسی کشورهای اسلامی	۲	۲	-
۲۱۱	حقوق پارلمانی	۲	۲	-
۲۱۲	حقوق انتخابات	۲	۲	-
۲۱۳	حقوق قراردادهای اداری	۲	۲	-
۲۱۴	حقوق تأمین اجتماعی	۱	۱	-
۲۱۵	حقوق خدمات عمومی	۱	۱	-
۲۱۶	حقوق استخدام عمومی	۱	۱	-
۲۱۷	حقوق شهری و روستایی	۱	۱	-
۲۱۸	حقوق برنامه و بودجه	۱	۱	-
۲۱۹	حقوق اموال دولتی	۱	۱	-
۲۲۰	حقوق محیط‌زیست	۲	۲	-
۲۲۱	حقوق منابع طبیعی	۱	۱	-
۲۲۲	حقوق انرژی	۱	۱	-
۲۲۳	حقوق فناوری اطلاعات	۱	۱	-
۲۲۴	حقوق ارتباطات	۱	۱	-
۲۲۵	حقوق بین الملل اسلامی	۲	۲	-
۲۲۶	حقوق بین الملل عمومی	۲	۲	-
۲۲۷	حقوق بین الملل کار	۲	۲	-
۲۲۸	حقوق بشر اسلامی	۲	۲	-
۲۲۹	حقوق بین الملل بشر	۲	۲	-
۲۳۰	حقوق شهروندی	۲	۲	-
۲۳۱	دادرسی اساسی تطبیقی	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
		عملی	اختیاری				
سایر:		عملی					

اهداف درس:

- ❖ اهداف شناختی: آشنایی با قواعد فقهی، جایگاه و کاربرد قواعد فقهی در تفقه؛ قواعد فقه سیاسی و اهمیت صورت بندی و تمسک به قواعد فقه سیاسی در تفقه؛ قواعد فقهی مرتبط با حقوق عمومی و کاربردهای آن ها.
- ❖ اهداف گرایشی: اعتقاد به توانمندی فقه در پاسخ به مسائل جدید، گرایش به حل مسائل فقهی جدید با رویکرد فقه اهل بیت علیهم السلام؛ گرایش به تحقیق در عرصه ی فقه مضاف.
- ❖ اهداف مهارتی: توانمندی در کشف مسائل فقهی جدید در عرصه ی حقوق عمومی و سیاست و پاسخ گویی؛ توانمندی در فهم جنبه های فقهی مسائل حقوق عمومی معاصر و روش پاسخگویی به آن ها بر اساس مبانی فقه اهل بیت علیهم السلام؛ تقویت قدرت استنباط و استدلال دانشجویان در زمینه های حقوقی با استفاده از قواعد فقه مرتبط با حقوق عمومی و سیاست.

سرفصل درس:

- جایگاه و چگونگی شکل گیری قواعد فقهی در فقه متعارف و رابطه ی آن با منابع فقهی، ادله ی فقهی، اصول فقه و ...
- قواعد مطرح شده ی در فقه مرتبط با حقوق عمومی و فقه سیاسی و کاربرد آن ها در تفقه مانند: قاعده نفی سبیل، قاعده اضطرار، قاعده احسان و ...
- قواعد جدید مرتبط با حقوق عمومی و فقه سیاسی و الزامات طراحی قواعد جدید فقهی
- متن خوانی فقهی با تأکید بر متون فقه سیاست و حکومت و نحوه به کارگیری قواعد فقهی در متون و تفقه
- بررسی موردی مسائلی در فقه سیاسی و فقه حقوق عمومی با تأکید بر نحوه ی به کارگیری قواعد فقهی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) بجنوردی، حسن، القواعد الفقهیه، تحقیق: مهدی مهریزی، محمدحسین درایتی، قم: الهادی، آخرین سال انتشار.
- (۲) حسینی بوشهری، سید هاشم، القواعد الفقهیه فی الفقه الامامیه، تهران: مسیا، آخرین سال انتشار.
- (۳) دهشیری، محمدرضا، قواعد فقه دیپلماسی از دیدگاه امام خمینی، تهران: نشر عروج، آخرین سال انتشار.
- (۴) شریعتی، روح الله، قواعد فقه سیاسی، تهران: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۵) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه سیاسی، تهران: امیرکبیر، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- (۱) بهرامی احمدی، حمید، قواعد فقه، تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۲) زارعی سبزواری، عباسعلی، القواعد الفقهیه فی الفقه الامامیه، قم: موسسه نشر اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) سید باقری، سید کاظم، فقه سیاسی شیعه، سازوکارهای تحول در دوران معاصر، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۴) عاملی (شهید اول)، محمد بن مکی، القواعد و الفوائد، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۵) لنکرانی، محمد فاضل، القواعد الفقهیه، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار، آخرین سال انتشار.
- (۶) مکارم شیرازی، ناصر، القواعد الفقهیه، قم: مدرسه الامام علی بن ابیطالب ع، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان های خارجی			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با مباحث فقهی در مورد امور مالی دولت اسلامی و روش استدلال و استنباط در این مباحث

سرفصل درس:

- دولت اسلامی و وظائف آن
  - گستره ولایت فقیه
  - وظایف دولت اسلامی
- اموال عمومی و دولتی
  - انفال و فیه
  - دارایی های تحت نظارت و مدیریت دولت اسلامی
- بهره برداری از ثروت های خدادادی زمین
  - ضرورت تحصیل اذن امام برای تصرف در انفال
  - حقوق امام در انفال و فیه
  - چگونگی بهره برداری از صورت های خدادادی
    - حیات
    - اقطاع انفال
    - تحجیر
    - احياء زمین موات
  - بهره برداری از اراضی آباد طبیعی
  - بهره برداری از اراضی آباد بشری
  - بهره برداری از معادن
  - احداث چاه، قنات و نهر
- منابع درآمد دولت اسلامی
  - زکات
  - خمس
  - انفاقات و صدقات
  - خراج
  - جزیه
  - مالیات های حکومتی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امام خمینی، تحریر الوسیله، آخرین سال انتشار.
- ۲) امام خمینی، کتاب البیع، آخرین سال انتشار.
- ۳) آیت ... حسین علی منتظری، ولایت فقیه، ج ۳، آخرین سال انتشار.
- ۴) آیت الله مکارم شیرازی، انوار الفقاهه کتاب الخمس و الانفال، آخرین سال انتشار.
- ۵) پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، درآمدی بر اقتصاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، مبانی اقتصاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۷) سیدابوالقاسم خوبی، منهاج الصالحین، آخرین سال انتشار.
- ۸) شعبانی، محمد و کاشیان عبدالمحمد، هندسه منابع و مصارف مالی اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۹) شهید اول، الدروس الشرعیه، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) شهید اول، غایه المراد، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) شهید ثانی، الروضه البهیة فی شرح اللمعه دمشقیه، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) شهید ثانی، مسالک الافهام فی شرح شرائع الاسلام، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) شهید محمدباقر صدر، اقتصادنا، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) شیخ صدوق، من لایحضره الفقیه، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) شیخ طوسی، الاستبصار فیما اختلف فی الاخبار، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) شیخ طوسی، التهذیب فی شرح المقنعه، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) شیخ طوسی، الخلاف، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) شیخ طوسی، المبسوط، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) شیخ طوسی، النهایه فی مجرد الفقه و الفتاوی آخرین سال انتشار.
- ۲۰) شیخ مرتضی انصاری، المکاسب، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) عسکری، محمدمهدی، رساله دکتر زکات و مالیه تورمی، دانشگاه امام صادق (ع).
- ۲۲) علامه حلی، تحریر الاحکام، آخرین سال انتشار.
- ۲۳) علامه حلی، تذکره الفقهاء، آخرین سال انتشار.
- ۲۴) علامه حلی، قواعد الاحکام، آخرین سال انتشار.
- ۲۵) علامه حلی، مختلف الشیعه، آخرین سال انتشار.
- ۲۶) علامه حلی، منتهی المطلب، آخرین سال انتشار.
- ۲۷) مصباحی مقدم، غلامرضا، فقه منابع مالی دولت اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۸) مصباحی مقدم، غلامرضا و میسمی، حسین، بیت المال در اقتصاد و مالیه اسلامی، آخرین سال انتشار.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:

اهداف درس:

یکی از حوزه‌هایی که امروزه مداخله‌ی دولت در آن افزایش چشم‌گیری داشته، حوزه روابط کارگر و کارفرماست و همین امر زمینه ایجاد «حقوق کار» را فراهم کرده است. هرچند یکی از دروسی که دانشجویان در مقطع کارشناسی می‌گذرانند، حقوق کار است ولی گستردگی مباحث مربوطه مانع از آن است که حتی مقررات قانون کار یک‌بار مرور شود. لذا در این درس اهداف زیر دنبال می‌شود:

- ❖ تعمیق آشنایی دانشجویان با قواعد و نظام حاکم بر حقوق کار
- ❖ بررسی نقش دولت در این حوزه
- ❖ بررسی عمیق یک یا چند سرفصل مباحث قانون کار

سرفصل درس:

استاد با انتخاب خود، یک یا چند بخش از مباحث زیر را به صورت تحلیلی بررسی می‌نماید.

- بخش اول: مروری بر سیر تصویب قانون کار در جمهوری اسلامی ایران
  - فصل اول: دیدگاه حاکم بر مصوبه مجلس
  - فصل دوم: دیدگاه حاکم بر ایرادات شورای نگهبان نسبت به مصوبه مجلس
  - فصل سوم: جایگاه دولت در حقوق کار با توجه به موازین اسلامی
- بخش دوم: مضمولان قانون کار
  - فصل اول: کارگر
  - فصل دوم: کارفرما
  - فصل سوم: کارگاه
  - فصل چهارم: کارآموز
- بخش سوم: بازرسی کار، حفاظت فنی و بهداشت کار
  - فصل اول: چستی حفاظت فنی و ضرورت آن
  - فصل دوم: شورای عالی حفاظت فنی؛ جایگاه و وظایف آن
  - فصل سوم: تکالیف کارفرمایان در زمینه حفاظت فنی و بهداشتی
  - فصل چهارم: بازرسی کار؛ اهداف و انواع آن
  - فصل پنجم: بازرسان و حقوق و تکالیف آنان
- بخش چهارم: روابط جمعی کار
  - فصل اول: انواع تشکل‌ها و مقررات حاکم بر آنها
  - فصل دوم: پیمان‌های جمعی کار

• بخش پنجم: دادرسی کار

- فصل اول: ضرورت سنجی وجود نهادهای شبه قضایی برای حل اختلافات کارگری
- فصل دوم: بررسی تحلیلی «آئین دادرسی کار»

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) استوار سنگری، کورش، مقدمه‌ای بر حقوق کار، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) حسین قبادی، آیین دادرسی کار، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۳) رفیعی، احمد، حقوق کار (دفتر دوم: حل اختلاف کارگر و کارفرما در پرتو اصول دادرسی منصفانه)، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) رفیعی، احمد، قانون کار در نظم حقوقی کنونی، انتشارات نگاه بین، آخرین سال انتشار.
- (۵) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق کار، جلد اول، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۶) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق کار، جلد دوم، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۷) مهدی هداوند و مرتضی نجابت‌خواه، نظام حقوقی رسیدگی به اختلافات کارگر و کارفرما، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۸) موسوی، سیدفضل‌الله، گفتارهایی درباره حقوق کار، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۹) هاشمی، سید محمد، حقوق کار، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) هاشمی، سید محمد، نگرشی به قانون جدید کار جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه شهید بهشتی (ره)، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
		نظری	اختیاری	گرایش			
سایر:		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با وجوه تشابه و افتراق نظام‌های حقوق اداری

سرفصل درس:

- فصل اول: مفهوم، ساختار و پیشینه حقوق اداری تطبیقی
  - انواع برداشت‌های از مفهوم حقوق اداری
  - ساختار حقوق اداری در نظام‌های حقوق اداری (اروپای قاره‌ای، اروپای جزیره‌ای و ...)
  - پیشینه مطالعات تطبیقی حقوق اداری
  - الزامات مطالعه حقوق اداری تطبیقی
- فصل دوم: جهات افتراق و تشابه نظام‌های حقوق اداری
  - تفکیک قوا
  - حاکمیت قانون
  - اصول حقوق اداری
  - نظارت بر اداره
  - مسئولیت مدنی اداره
- فصل سوم: قراردادهای اداری
  - مفهوم قراردادهای اداری
  - انواع قراردادهای اداری
  - ویژگی‌ها قراردادهای اداری
  - دادرسی قراردادهای اداری
- فصل چهارم: انواع مراجع قضائی رسیدگی کننده به دعاوی اداری
  - ساختار متمرکز (واحد)
  - ساختار دوگانه
  - ساختارهای موضوعی
- فصل پنجم: اداره خوب
  - مفهوم و مبانی اداره خوب
  - ویژگی‌ها اداره خوب

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) طباطبایی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری تطبیقی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) عباسی، بیژن، حقوق اداری تطبیقی، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۳) عطریان، فرامرز، حقوق اداری تطبیقی: اداره خوب؛ مطالعه تطبیقی ایران و اتحادیه اروپا، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) فلاح زاده، علی محمد، حقوق اداری تطبیقی، عدالت رویه‌ای، تهران، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۵) هداوند، مهدی، حقوق اداری تطبیقی (دو جلد)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- 6) Seerden, Rene J.G.H, Administrative Law of the European union, its member states and the united states, Oxford, 2007.
- 7) Stott, David and Felix, Alexandra, Principles of Administrative Law, Cavendish publishing limited, 1997
- 8) Bell, John S, Comparative Administrative Law, Oxford, 2006
- 9) Goodnow, Frank J, Comparative Administrative Law, Beard Books, 2000
- 10) Jones, Ellis, Essential Administrative Law, Cavendish publishing, 2000.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق اساسی و اداری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
فقه روابط بین الملل دولت اسلامی				Fiqh of the International Relations of the Islamic Government		
نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	معارف اسلامی			
			عمومی	زبان های خارجی	تخصصی مشترک	تخصصی گرایش
			نظری	تجزیاتی	نظری	تجزیاتی
			عملی	پایه	عملی	پایه
			نظری	الزامی	نظری	الزامی
			عملی	اختیاری	عملی	اختیاری
اهداف درس:						
<p>❖ اهداف شناختی (شامل مفاهیم، اصول، اطلاعات و توانایی های فکری و ذهنی مورد نظر):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ شناخت مبانی، اهداف، ساختار، چارچوبها و مسائل عرصه ی روابط بین الملل و جنبه های فقهی آن ○ شناخت مرزهای علم روابط بین الملل متعارف و چشم اندازهای آن و جنبه های فقهی مسائل بین المللی ○ درک و فهم اندیشه ها و مبانی فکری مکاتب روابط بین الملل ○ شناخت انتقادی نسبت به مکاتب رقیب و فعال در عرصه روابط بین الملل ○ شناخت معارف سیاسی اسلام با گرایش بین المللی ○ شناخت مرزهای دانش سیاسی اسلامی و نظریات مختلف در این زمینه ○ آشنایی با مباحث فقهی در مورد روابط بین المللی دولت اسلامی و روش استدلال و استنباط در این مباحث <p>❖ اهداف مهارتی (شامل انتظاراتی که به هماهنگی بین روان و عضو یا اعضای از بدن مربوط می شود):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ توانایی درک و تحلیلی مسائل بین المللی خصوصاً مسائلی که نیازمند به آگاهی فقهی است ○ توانایی بحث مقدماتی فقهی در باب مسائل بین المللی ○ توانایی احصاء برخی از مسائل فقهی عرصه ی روابط بین الملل ○ توانایی تحلیل عالمانه و پیشنهاد راه حل برای مسائل جاری بین المللی با نگاه فقهی ○ توانایی بهره برداری تخصصی از منابع اصیل اسلامی و علوم اسلامی مختلف (قرآن کریم، تفسیر قرآن، سنت و حدیث معصومان علیهم السلام، علوم حدیث، فقه و اصول فقه، تاریخ و سیره معصومان علیهم السلام، کلام و فلسفه و آثار و اندیشمندان مسلمان در دوره های گذشته و معاصر) در عرصه مسائل بین المللی <p>❖ اهداف گرایشی (شامل شناخت های مربوط به امور گرایشی و ارزشی و تأثیرات عاطفی، باورها و عقاید مورد انتظار):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ دین محوری و اتکا به خدای متعال و تعهد به آرمان های اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله وسلم و معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام. ○ اعتقاد به توانایی فقه شیعه در حل مسائل بین المللی و ارائه راه حل برای مشکلات عرصه روابط بین الملل ○ اعتقاد به نظام اسلامی در عرصه سیاست و ولایت مطلقه فقیه در دوره غیبت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف ○ اعتقاد عمیق به امکان اداره زندگی سیاسی و اجتماعی کنونی بر اساس دین و در هم تنیدگی دینت و سیاست. ○ تلاش و علاقه به استخراج نظام و نظریات سیاسی بر اساس معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و ارزش های دینی. <p>مشخص است که مجموعه ی این اهداف، صرفاً در یک درس قابل تحقق نیست و باید کل دوران آموزش و تربیت دانشجو با این اهداف هماهنگ باشد تا دانشجو بتواند با تلاش و کوشش مضاعف به این اهداف دست یابد.</p>						

سرفصل درس:

- تحولات فقه اعم از:
  - فقه مضاف
  - فقه سیاسی و فقه روابط بین‌الملل
- رابطه‌ی موارد فوق با حقوق عمومی
- جایگاه موضوع‌شناسی در تطور فقه و فقه سیاسی و فقه روابط بین‌الملل
- اصول، مبانی، منابع، ادله و قواعد فقه سیاسی و فقه روابط بین‌الملل
  - کاربرد موارد فوق در بررسی موضوعات جدید فقه روابط بین‌الملل
- متن‌خوانی فقهی با محوریت متون مربوط به فقه روابط بین‌الملل
- بررسی موردی مسائلی در فقه روابط بین‌الملل و عناوین فقهی مانند:
  - مشروعیت
  - کسب قدرت
  - نظارت
  - حقوق شهروندی و حقوق بشر
  - فرمان‌برداری و نافرمانی
  - اقلیت‌ها دینی
  - روابط بین‌الملل و سیاست خارجی
  - جهاد
  - بغاه
  - محاربه
  - ارتداد،
  - دارالاسلام و دارالکفر
  - و ...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایه الفقیه و فقه الدوله الاسلامیه، تهران: کیهان، آخرین سال انتشار.
- (۲) براتی، عباسعلی، فقه سیاست خارجی، قم: دبیرخانه کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد میلاد شیخ اعظم انصاری، آخرین سال انتشار.
- (۳) جعفری، سید غضنفرعلی، سیاست خارجی پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله)، قم: آستانه مقدّسه حضرت معصومه (علیها السلام)، آخرین سال انتشار.
- (۴) حسینی، سید ابراهیم، اصل منع توسل به زور و موارد استثنای آن در اسلام و حقوق بین‌الملل معاصر، قم: دفتر نشر معارف، آخرین سال انتشار.
- (۵) شمس‌الدین، محمد مهدی، فقه العنف المسلح فی الاسلام، بیروت: مؤسسه الدولیه، آخرین سال انتشار.
- (۶) نوری، حسین، جهاد، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- (۱) جلیلی، سعید، سیاست خارجی پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله)، تهران: مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۲) حقیقت، صادق، مسئولیت‌های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی، تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک، آخرین سال انتشار.
- (۳) نخعی، هادی، توافق و تراحم منافع ملی و مصالح اسلامی، تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.

- (٤) آثار الحرب فى الفقه الاسلامى، وهبة الزحيلى، دمشق، دارالفكر، الطبعة الرابعة، آخرين سال انتشار.
- (٥) الاسلام السياسى، محمد سعيد العشماوى، الطبعة الرابعة، بى جا، مكتبة مدبولى، آخرين سال انتشار.
- (٦) التعايش السلمى بين المسلمين و غيرهم، سورحمن هدايات، اشراف، محمد بن عبدالرحمن مندور، القاهرة، دارالسلام، آخرين سال انتشار.
- (٧) الجهاد و الحقوق الدولية العامة فى الاسلام، ظافر القاسمى، بيروت، دارالعلم للملايين، آخرين سال انتشار.
- (٨) الجهاد و القتال فى السياسة الشرعية، محمد خير هيكل، بيروت، دارالبىارق، الطبعة الثانية، آخرين سال انتشار.
- (٩) السفارات فى الاسلام، محمد التابعى، القاهرة، مكتبة مدبولى، بى تا.
- (١٠) السياسة الشرعية، عبدالوهاب خلاف، بيروت، مؤسسة الرسالة، الطبعة الثالثة، آخرين سال انتشار.

- (۵) علی پاشا صالح، مباحثی از تاریخ حقوق: دورنمایی از روزگاران پیشین تا امروز، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۶) محمدجعفر جعفری لنگرودی، تاریخ حقوق ایران از انقراض ساسانیان تا آغاز مشروطه، معرفت، آخرین سال انتشار.
- (۷) مرادخانی، فردین، خوانش حقوقی از انقلاب مشروطه ایران. (تاریخ مفاهیم حقوق عمومی در ایران). تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۸) موسی زاده، ابراهیم؛ براری، اکبر؛ هاشمی شاهرودی، سیدمحمود، مبانی، کلیات و تحولات تاریخ حقوق عمومی. تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- 9) Gebriel Lepointe, Histoire de droit Public francais, Presses Universitaires de France,

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی: عملی	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		
				عملی		سایر:

هدف درس:

❖ آشنا کردن دانشجویان با تحولات تاریخی حقوق عمومی در جهان

سرفصل درس:

- بخش اول: حقوق عمومی دینی
  - تعریف دین
  - انواع دین
  - خاستگاه ادیان (مشرق زمین سرزمین پیامبر خیز)
  - مقررات حقوق عمومی دینی در بین النهرین (سومر، اکد، بابل، آشور)
  - مقررات حقوق عمومی دینی در مصر
  - مقررات حقوق عمومی در هند
  - مقررات حقوق عمومی در چین
  - حقوق عمومی در ژاپن
  - حقوق عمومی در ایران مادی، هخامنشی و اشکانی و سامانی
- بخش دوم: حقوق عمومی بشری
  - حقوق عمومی بشری در یونان
  - حقوق عمومی بشری در رم
  - ظهور مسیحیت در اروپا و پیدایی حقوق کلیسایی
  - حقوق عمومی با منشاء مذهبی جدید (اسلام) در مشرق زمین
    - الف: حقوق عمومی در دارالاسلام و تجزیه دارالاسلام به واحدهای سیاسی مختلف
    - ب: تحول در مفهوم حقوق عمومی اسلام
  - حقوق عمومی مغولی
  - جنگ های صلیبی و تغییر در مفهوم و منشاء حقوق عمومی در سرزمین های دست به دست شونده میان مسیحیان و مسلمانان
  - اروپا و تشعب مذهبی: ظهور پرتستانیتیزم، کالونیسم، ارتدکس، کاتولیک، انگلیکان
  - انقلابات مردمی در غرب
    - الف: انقلاب ۱۶۶۸ انگلیس
    - ب: انقلاب ۱۷۷۶ در آمریکا
    - ج: انقلاب ۱۷۸۹ در فرانسه
    - د: انقلابات ۱۸۴۸ در دیگر مناطق اروپا و در نتیجه برقراری اصل اصالت فرد (پیدایی مفهوم جدید در حقوق عمومی)

- استقرار سلطه و نفوذ اروپا در شرق:
- الف: خاورزمین و آمیختگی حقوق مشرق زمین با حقوق غربی
- ب: تفسیر در مفهوم و منشاء حقوق عمومی
- انقلاب سوسیالیستی اکتبر ۱۹۱۷ روسیه و استقرار اصل اصالت جمع و تغییر در مفهوم و معنی حقوق عمومی، گسترش قلمرو اجرای نظام حقوق مبنی بر اصل اصالت جمع (سوسیالیسم).

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) حسن امین، تاریخ حقوق ایران، انتشارات دایره المعارف ایران شناسی، آخرین سال انتشار.
  - (۲) حسینی بادامچی، آغاز قانون گذاری: تاریخ حقوق بین النهرین باستان، طرح نو، آخرین سال انتشار.
  - (۳) علی پاشا صالح، مباحثی از تاریخ حقوق: دورنمایی از روزگاران پیشین تا امروز، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
  - (۴) محمدجعفر جعفری لنگرودی، تاریخ حقوق ایران از انقراض ساسانیان تا آغاز مشروطه، معرفت، آخرین سال انتشار.
- 5) Gebriel Lepointe, Histoire de droit Public francais, Presses Universitaires de France, 1957.

هدف درس:

❖ آشنایی با روش‌های تحلیل جامعه‌شناسانه و نتایج آن در خصوص موضوعات حقوق عمومی از جمله مشروعیت، آزادی‌های عمومی، ارکان حکومت، اعتراضات عمومی و ...

سرفصل درس:

• کلیات

- جامعه‌شناسی مضاف
- جامعه‌شناسی حقوق
  - تعاریف جامعه‌شناسی حقوق (از منظر حقوقدانان)
  - حقوق در نگاه جامعه‌شناختی (از منظر جامعه‌شناسان)
- موضوع و ماهیت جامعه‌شناسی عمومی
- نقد پوزیتیویسم حقوقی
- تعریف جامعه‌شناسی حقوق عمومی
- توسعه حقوق عمومی و جامعه‌شناسی حقوقی
- ضرورت و اهداف جامعه‌شناسی حقوق عمومی (بومی‌سازی، جامعه پذیرسازی، کاربرد سازی)
- روش تحلیل در جامعه‌شناسی حقوق عمومی (عناصر و مؤلفه‌های روشی)
- تبیین‌های مکاتب جامعه‌شناسی در حقوق عمومی
  - مکتب کنش و واکنش و حقوق عمومی
  - مکتب تحلیلی و حقوق عمومی
  - مکتب کارکردگرایی و حقوق عمومی
  - مکتب ساختارگرایی و نهادگرایی و حقوق عمومی
  - مکتب تضاد و حقوق عمومی
- حاکمیت از منظر جامعه‌شناسی حقوق عمومی
  - مشروعیت و اعمال اقتدار
  - سرمایه انسانی و انتظارات عمومی از دولت
  - حفظ و بقای نظم عمومی و عناصر آن (امنیت عمومی، آسایش عمومی، اخلاق عمومی و بهداشت عمومی)
  - حقوق اساسی و آزادی‌های بنیادین
  - تحلیل جامعه‌شناسانه از افراد و گروه‌های قدرت در اشکال حاکمیت

- حکومت از منظر جامعه‌شناسی حقوق عمومی
  - انتخابات و التزامات مقامات عمومی به مردم
  - قانون‌گذاری و اجرای قانون
    - مشارکت مردم در قانون‌گذاری و مشروعیت آن
    - تأثیر جامعه بر ایجاد قوانین و مقررات و انتظارات عمومی از آن‌ها
    - پذیرش قانون و اجرای آن
  - قوه مجریه و دستگاه‌های اجرایی
    - دیوان‌سالاری اداری
    - اداره خوب و اداره بد
    - اعتراض از قوه مجریه در دیوان عدالت اداری
    - دماغ‌گویی دموکراسی و رفتارهای کارگزاران
  - دستگاه قضا
    - درک و تفسیر قضات از پدیده‌ها و اقتضائات اجتماعی
    - احساس عدالت و اعتماد به دستگاه قضا
    - تحول دادرسی (قضایی؛ اساسی و اداری) و نظام دادرسی مبتنی بر مطالبات و نهضت‌های اجتماعی
- تشکلات عمومی و نهادهای واسط از منظر جامعه‌شناسی حقوق عمومی
  - سازمان‌های مردم‌نهاد
  - اصناف و سندیکاها
  - احزاب
  - انجمن‌های دینی و عقیدتی
  - نهاد امر به معروف و نهی از منکر
  - آمبودزمان
- اعتراضات عمومی از منظر جامعه‌شناسی حقوق عمومی
  - نوع‌شناسی و علل اعتراضات عمومی
  - شناسایی امکان انتقاد و اعتراض و اعتصاب
  - سازوکارهای مشارکت عمومی در تغییر رویه‌ها و صلاحیت‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) بدیع، برتران؛ بیرن بوم، پی یر، جامعه‌شناسی دولت، ترجمه احمد نقیب زاده، تهران: باز، آخرین سال انتشار.
- (۲) بشیریه، حسین، جامعه‌شناسی سیاسی: نقش نیروهای اجتماعی در زندگی سیاسی، تهران: نشر نی، آخرین سال انتشار.
- (۳) پرویز صانعی، حقوق و اجتماع، انتشارات طرح نو، آخرین سال انتشار.
- (۴) دایره المعارف حقوق عمومی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- (۵) ژرژ گروبیچ، مبانی جامعه‌شناسی حقوقی، ترجمه حسن حبیبی، انتشارات شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- (۶) علیزاده، عبدالرضا، مبانی رویکرد اجتماعی به حقوق؛ جستاری در نظریه‌های جامعه‌شناسی حقوق و بنیادهای حقوقی ایران، تهران: انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، آخرین سال انتشار.
- (۷) طحان نظیف، هادی و احسانی، رضا، مفهوم قانون از منظر فقه امامیه و مکتب اثبات‌گرایی حقوقی، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۸) هانری لوی برون، جامعه‌شناسی حقوق، ترجمه ابوالفضل قاضی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۹) Cotterrell, Roger. (1984), the Sociology of Law, an Introduction, Butterworths.
- (۱۰) Cotterrell, Roger. (2006), Law in Social Theory, Aldershot: Ashgate.
- (۱۱) Deflem, Mathieu. (2008) Sociology of Law: Visions of a Scholarly Tradition (Cambridge: Cambridge University Press).

- 12) Duguit, Léon. (1928), *Traité de Droit Constitutionnel*, T 2. Paris: E. de BOCCARD, 3 Edition, 1929.
- 13) Durkheim, Emile. (1895/1982), *the Rules of Sociological Method*, New York: Free Press.
- 14) Durkheim, Emile. (1912/1965), *the Elementary Forms of Religious Life*, New York: Free Press.

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

گرایش فرعی: «حقوق اساسی و اداری»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق اساسی کشورهای اسلامی

Constituional Laws of Islamic Countries

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با وجوه افتراق و اشتراک نظام‌های حقوق اساسی کشورهای اسلامی (مصر یا عراق یا سوریه یا ...) به انتخاب استاد محترم مدرس

سرفصل درس:

- مبانی و مفاهیم
  - عناصر کشور اسلامی در منابع فقهی و مفاهیم مشابه (دارالاسلام)
  - ماهیت اسلامی در شناسایی یک کشور به‌عنوان یک کشور اسلامی
  - مدل حکومت‌داری اسلامی در جهان معاصر (دولت - امت؛ جماهیر متحده اسلامی)
- سنخ شناسی کشورهای اسلامی
  - از حیث ساختار سیاسی و مقامات سیاسی
  - از حیث قوانین مجری (قوانین احوال شخصیه، قوانین جزائی، قوانین سیاسی - اداری)
  - از حیث نظام قضائی
  - از حیث روابط بین‌المللی
- حقوق بشر و شهروندی در کشورهای اسلامی
  - اسناد و منابع حقوق بشر و شهروندی در کشورهای اسلامی
  - نهادهای نظارتی
- نظارت اساسی و شرعی بر قوانین و مقررات
  - الگوی قضائی (متمرکز، غیرمتمرکز)
  - الگوی سیاسی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ابراهیم موسی زاده، حقوق اساسی کشورهای اسلامی، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) اسماعیلی، آجرلو، حقوق اساسی کشورهای اسلامی، تهران: پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- (۳) حقوق تطبیقی لبنان، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- (۴) دایره المعارف حقوق عمومی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- (۵) هدی غفاری، حقوق اساسی کشورهای اسلامی (مالزی، مصر و عراق)، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «حقوق اساسی و اداری»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق پارلمانی		Parliamentary Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
			عملی
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	کارگاه	نظری
			عملی
			نظری
			عملی
			نظری
			عملی
هدف درس:	آشنایی دانشجویان با نهاد پارلمان و شناخت تطبیقی- تحلیلی از سازوکارهای پیچیده و مهمی که این نهاد از طریق آن‌ها کارکردهای خود را اعمال می‌کند. خصوصاً:	<ul style="list-style-type: none"> آشنایی با کارکردهای پارلمان آشنا شدن نظام‌های انتخاباتی پارلمانی فراگیری سازوکارهای پاسداری از اجرای قوانین آشنایی با رابطه پارلمان با سایر قوا و نهادها 	جبرانی
			پایه
			الزامی
			اختیاری
			نظری
			عملی
سرفصل درس:	<ul style="list-style-type: none"> فصل اول: تعاریف و کلیات <ul style="list-style-type: none"> مفهوم پارلمان مفهوم پارلمان‌تاریسم قوه مقننه نظام تک مجلسی و دو مجلسی تطور تاریخی نهاد پارلمان در ایران و جهان انواع پارلمان (از نظر ساختار، صلاحیت، قدرت ...) فصل دوم: کارکردهای پارلمان <ul style="list-style-type: none"> کارکرد نمایندگی کارکرد قانون‌گذاری کارکرد نظارتی سایر کارکردها (از قبیل حقانیت بخشی، جامعه‌پذیری سیاسی، جلوگیری از انباشت نارضایتی و ...) فصل سوم: نظام‌های انتخاباتی پارلمانی <ul style="list-style-type: none"> نظام انتخاباتی اکثریتی و تناسبی نظام انتخاباتی تک نام و فهرستی نظام انتخاباتی یک مرحله‌ای و دو مرحله‌ای فصل چهارم: سازوکارهای پاسداری از اجرای قوانین <ul style="list-style-type: none"> نظارت پارلمانی (هیئت بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین) نظارت قضایی 	سفر علمی	نظری
			عملی
			نظری
			عملی
			نظری
			عملی

- فصل پنجم: رابطه پارلمان با سایر قوا و نهادها
  - رابطه پارلمان با قوای دیگر
    - در نظام‌های پارلمانی
    - در نظام‌های ریاستی
    - در نظام‌های مختلط
  - رابطه پارلمان با سایر نهادها
    - احزاب سیاسی
    - گروه‌های ذی‌نفوذ
    - نهادهای پژوهشی و کتابخانه‌های پارلمانی
  - اتحادیه‌های پارلمانی و گروه‌های دوستی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) اولسون، دیوید، ام، نهادهای مردم‌سالار قانون‌گذاری، ترجمه علیرضا طیب، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۲) آقاعبداللهی، ریحانه، پروانه کاشفی، دیپلماسی پارلمانی اتحادیه اروپا ساختار، وظایف و مأموریت پارلمان آلمان، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۹۲۲، ۱۳۹۵.
- (۳) جهانبخش، مصطفی، جواد جریده، رویکرد فراکسیون‌های پارلمانی کشورهای همسایه (افغانستان، پاکستان، ترکمنستان و کویت) در قبال ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۵۳۷، ۱۳۹۴.
- (۴) حبیب نژاد، سید احمد و تسخیری، محمد صالح، تقنین مشترک کشورهای اسلامی در حوزه حقوق بشردوستانه؛ بایسته‌ها، چالش‌ها و فرصت‌ها، فصلنامه علمی پژوهشی اسلام و غرب، دی‌ماه ۱۳۹۶.
- (۵) حبیب نژاد، سید احمد و دیگران، آموزش‌های پارلمانی ابزار کارآمد سازی پارلمان با تأکید بر ایجاد رشته حقوق پارلمانی، مجلس و راهبرد، ش ۹۶، زمستان ۱۳۹۷.
- (۶) حبیب نژاد، سید احمد، ماهیت نمایندگی با تکیه بر آموزه‌های اسلامی، فصلنامه تخصصی فقه و حقوق، شماره ۸، بهار ۱۳۸۵.
- (۷) حسن گروسی و بابک باصری، تحلیل ساختاری-کارکردی نظام‌های تقنینی تک مجلسی و دو مجلسی؛ جهات توجیهی و نگاه انتقادی؛ فصلنامه دانش حقوق عمومی، شماره ۲۶، زمستان ۱۳۹۸.
- (۸) حسینی، سیدحسین، اتحادیه مجالس کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی، پارلمان عرب و مجمع پارلمانی ناتو، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۸۸۹، ۱۳۹۵.
- (۹) حسینی، سیدحسین، جایگاه دیپلماسی پارلمانی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) راسخ، محمد، بنیاد نظری اصلاح نظام قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) زارعی، محمدحسین، مطالعه تطبیقی مجالس قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) زارعی، محمدحسین، نقش کمیسیون‌های داخلی در نظارت پارلمانی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) زارعی، محمدحسین، اسدی نژاد، محمد، بررسی نظری و تطبیقی مجلس دوم قانون‌گذاری، مجلس و راهبرد، ش ۹۰، تابستان ۱۳۹۶.
- (۱۴) فردی‌پور، سعید، چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۴۴۴۰، ۱۳۹۴.
- (۱۵) مشهدی، علی، الگوی پارلمانی عقلانی‌شده؛ با نگاهی به حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، فقه حکومتی، ش ۶، پاییز ۱۳۹۷.
- (۱۶) والدرون، جرمی، قانون‌گذاری: مفاهیم، نظریه‌ها و اصول، ترجمه حسن و کیلیان، تهران: انتشارات نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.

- ۱۷) وکیلان، حسن، گفتارهایی در قانون و قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- 18) American Institute of Parliamentarians Fundamentals of Parliamentary Law and Procedure, 2015.
- 19) Demeter, Geogje, Demeter's Manual of Parliamentary Law and Procedure, American Institute of Parliamentarians, 2001.
- 20) M. Robert, Henry, Parliamentary Law, Appleton-Century-Crofts, 1923
- 21) Norton, Philip, Legislatures and legislators, London: Routledge, 1998.
- 22) Sidney Bolles, Albert, Stearns Cushing, Luther, The Blue Book of Parliamentary Law; Rules of Proceeding & Debate in Deliberative Assemblies, Sagwan Press, 2018.

منابع فرعی:

- ۱) آشتیانی، حامد، سجاد فرضی، ساختار، اهداف و مأموریت پارلمان پان آفریقا، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل: ۱۳۹۴، ۱۴۴۶۷.
- ۲) توپچیانی، محمد، مطالعه تطبیقی شبکه‌های تلویزیونی پارلمانی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل: ۱۴۰۱۲، ۱۳۹۳.
- ۳) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، شماره ۹، فروردین ۱۴۰۰.
- ۴) حسن گروسی و دیگران، شاخص‌های شکلی مؤثر بر شکل‌گیری پارلمان تک مجلسی یا دو مجلسی، فصلنامه دیدگاه‌های قضایی، شماره ۹۱، پاییز ۱۳۹۹.
- ۵) خلیلی، محسن؛ مجلس شورای اسلامی و روابط خارجی: نفوذپذیری - تصمیم‌پذیری، پژوهشنامه علوم سیاسی، بهار ۱۳۸۷.
- ۶) دلاورپور اقدم، مصطفی، محمدحسن معادی‌روسری، دیپلماسی هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر دیپلماسی پارلمانی تهران: مجلس شورای اسلامی، مرکز پژوهش‌ها، اداره کل هماهنگی و برنامه‌ریزی پژوهشی، اداره انتشارات و مجله، آخرین سال انتشار.
- ۷) دلاورپور اقدم، مصطفی، دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال؛ کاستی‌ها و راه‌کارهای توانمندسازی دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران، تهران: مجلس و پژوهش، زمستان، شماره هشتاد و هشتم، ۱۳۹۵.
- ۸) خلیلی، محسن؛ حمیدی، سمیه؛ تحلیل گفتمان مقوله سیاست خارجی در مذاکرات نخستین مجلس شورای ملی مشروطیت، پژوهش‌نامه علوم سیاسی، پاییز ۱۳۹۰.
- ۹) غمامی، سید محمد مهدی و محسنی، فرید، آسیب‌شناسی مغایرت‌های تصویب‌نامه‌های دولت در رسیدگی رئیس مجلس شورای اسلامی، فصلنامه دانش حقوق عمومی، شماره ۳، بهار ۱۳۹۲.
- ۱۰) فینستن، هیو، ضرورت کار در کمیسیون‌های پارلمانی و چگونگی آغاز آن، ترجمه مهناز ملکی معیری، مجلس و پژوهش، ش ۵۱، بهار ۱۳۸۵.
- 11) Steven Fish, V. and Kroenig, , The Handbook of National Legislatures, Cambridge, Cambridge University Press, 2009
- 12) Martin, Shane: Saalfeld, Thomas: Strom, Kaare, W, Oxford Handbook of Legislative Studies, Oxford, Oxford University Press, 2014.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با حقوق انتخاباتی و نظام‌های مختلف انتخابات در کشورهای مختلف هم از لحاظ نظری و هم با توجه به عملکردها از حیث قوانین کشورهای مختلف

سرفصل درس:

- بخش اول: کلیات
  - تعریف انتخابات
  - تاریخچه انتخابات با تکیه بر انتخابات جدید
  - معنی و مفهوم انتخابات
  - الف: گزینش طبقه فرمانروا
  - ب: تعیین نماینده و سخنگو
  - ج: اعمال حقوق دمکراتیک و شهروندی
- بخش دوم: منابع حقوق انتخاباتی
- بخش سوم: حدود اعمال انتخابات
  - تهیه مقدمات توسط مسئولان
  - اعلام و پذیرش نامزدها
  - نظارت بر انتخابات با شیوه‌های مختلف
  - مبارزه‌های انتخاباتی
  - رأی‌گیری
  - قرائت آراء
  - اعلام نتیجه
  - دعاوی انتخاباتی و مراجع رسیدگی
- بخش چهارم: انواع انتخابات:
  - انتخابات محدود
    - الف: انتخابات بر اساس شرایط مالی
    - ب: انتخابات بر اساس ظرفیت‌ها و امتیازهای اجتماعی
    - ج: محدودیت‌های سنی _ جنسی _ نژادی _ محکومیت‌ها (جزائی، غیر جزائی)
    - د: شرایط رأی‌دهندگان و شرایط انتخابات شوندگان

- انتخابات تمایزی
- انتخابات عمومی
- حوزه‌بندی‌ها
- تقلبات انتخاباتی
- انتخابات مستقیم - انتخابات غیرمستقیم
- در دمکراسی‌های مستقیم - در دمکراسی‌های غیرمستقیم
- دو مرحله‌ای - دو درجه‌ای
- انتخابات رئیس‌جمهور و اعضای قوه‌ی مجریه
- انتخابات نمایندگان
- بخش پنجم: روش‌های مختلف انتخاباتی
  - نظام تناسبی و انواع آن
  - نظام اکثریتی و اقسام آن
    - الف: آراء دسته‌جمعی
    - ب: آراء تک‌نام
- بخش ششم: تأثیر انتخابات بر حکومت و احزاب
  - حزب و انتخابات
  - سندیکاها و انتخابات
  - گروه‌های ذی‌نفوذ و انتخابات
    - الف: نظام تناسبی و احزاب متعدد
    - ب: نظام اکثریتی دو مرحله‌ای و نظام چندحزبی
    - ج: نظام اکثریتی یک مرحله‌ای و نظام دوحزبی
- بخش هفتم: مسائل متنوع انتخابات
  - انتخابات در کشورهای لیبرال غربی
  - انتخابات در کشورهای تک‌حزبی و سوسیالیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) دکتر ابوالفضل قاضی، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) دکتر حجت‌الله ایوبی، اکثریت چگونه حکومت می‌کند، انتشارات سروش، آخرین سال انتشار.
- (۳) گای اس گودوین گیل، انتخابات آزاد و منصفانه در حقوق و رویه‌های بین‌المللی، ترجمه دکتر سید جمال سیفی و دکتر سید قاسم زمانی، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی، آخرین سال انتشار.
- (۴) مجید سائلی کرده ده، سیر تحول قوانین انتخاباتی مجلس در ایران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۵) منصوریان، مصطفی، نظام حقوقی حاکم بر انتخابات، انتشارات: پژوهش‌شکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- (۶) مهدی مختاری، نظام انتخاباتی ایران: گذشته، حال، آینده، دفتر مطالعات و تحقیقات سیاسی وزارت کشور، آخرین سال انتشار.
- (۷) مهدی مختاری، نظام‌های انتخاباتی جهان، دفتر مطالعات و تحقیقات سیاسی وزارت کشور، آخرین سال انتشار.
- 8) Andrew Reynolds & Ben Reilly, Electoral systems Design: The New International IDEA Handbook, IDEA International, Sweden, 2005.
- 9) David M. Farrell, Electoral systems: A Comparative Introduction, Palgrave, United States, 2001.
- 10) Richard Rose, Internatinal Encyclopedia of Elections, Macmillan, United Kingdom, 2000.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

هدف درس:

❖ مطالعه قراردادهای اداری، در چهارچوب حقوق عمومی و مقایسه شیوه‌های مربوط به قراردادهای حقوق خصوصی.

سرفصل درس:

- مفاهیم قراردادهای اداری و تفاوت آن با قراردادهای دیگر
  - مراحل تکوین، اجرا و اختتام قراردادهای اداری
    - الف: مراحل تکوین
      - شرایط تکوین
      - شرایط اعتبار
      - نحوه انعقاد
    - ب: اجرا قراردادهای اداری
      - اصول کلی
      - تعهدات طرف مقابل
      - ضمانت اجرا
    - ج: نقش سازمان‌های اداری در اجرای قراردادها
      - اصول کلی
      - دخالت اداره در قراردادهای امتیاز
      - دخالت اداره در خدمات عمومی
      - و ...
    - د: اختتام قراردادهای اداری
      - تئوری کلی
      - آثار وقایع غیرقابل پیش‌بینی
      - اعمال حاکمیتی
      - پایان قراردادهای امتیاز
      - پایان قراردادهای خدمات عمومی
      - و ...
  - طرق حل اختلافات ناشی از قراردادهای اداری
    - الف: طرق غیرحقوقی حل اختلافات
      - رجوع به اداره
      - طرق دوستانه
    - ب: طرق حقوقی حل اختلافات
      - رجوع به دادگاه‌های اداری
      - رجوع به دادگاه‌های عمومی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ابراهیم اسماعیلی هریسی، شرح حقوقی پیمان، انتشارات سازمان مدیریت برنامه‌ریزی کشور، آخرین سال انتشار.
- (۲) آیت مولایی، قراردادهای اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) حبیب‌الله کیانی، مبانی و اصول حقوق حاکم بر معاملات دولتی در ایران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- (۴) دکتر منوچهر مؤتمنی طباطبایی، حقوق اداری، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۵) دکتر ناصر کاتوزیان، قواعد عمومی قراردادها، انتشارات چاپ پخش، آخرین سال انتشار.
- (۶) دکتر ولی‌الله انصاری، کلیات حقوق قراردادهای اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) سید اسماعیل حسینی، اصول حاکم بر قراردادهای دولتی، انتشارات بهنامی، آخرین سال انتشار.
- (۸) محمد شمعی، حقوق قراردادهای اداری، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۹) محمدکاظم حبیب زاده، اصول حاکم بر قراردادهای دولتی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با تأمین اجتماعی به عنوان یکی از صور حقوق اجتماعی و از انواع حمایت‌هایی که دولت‌ها باید از افراد جامعه به عمل آورند.

سرفصل درس:

• بخش اول: کلیات

- مفهوم تأمین اجتماعی از لحاظ تحول تاریخی و چگونگی گسترش حمایت‌های آن
- کلیاتی درباره بیمه‌های اجتماعی و دیگر روش‌های تأمین اجتماعی
- اشخاص مورد حمایت تأمین اجتماعی و تشریح قلمرو تأمین اجتماعی
- حمایت از جهت مراقبت‌های پزشکی
- مستمری دوران بیماری، زایمان
- مستمری‌های حوادث ناشی از کار و بیماری‌های شغلی
- مستمری از کارافتادگی
- مستمری پیری (بازنشستگی) و مستمری وظیفه بازماندگان
- مستمری بیکاری
- کمک عائله‌مندی
- چگونگی تأمین منابع مالی تأمین اجتماعی (پرداخت حق بیمه، استفاده از منابع عمومی و دیگر روش‌ها)
- نظام اداری تأمین اجتماعی
- رابطه تأمین اجتماعی و عوامل اقتصادی و اجتماعی
- معیارهای بین‌المللی در زمینه تأمین اجتماعی

• بخش دوم: تأمین اجتماعی در کشورهای مختلف

- بررسی مسائل تأمین اجتماعی در ایران
- مطالعه تطبیقی در هر یک از مباحث ذکر شده در بخش اول بر اساس تعدادی از کشورهای در حال توسعه
- مطالعه تطبیقی در هر یک از مباحث ذکر شده در بخش اول بر اساس تعدادی از کشورهای پیشرفته صنعتی
- مطالعه تفصیلی در یکی از زمینه‌های بحث مثلاً روش‌های تأمین منابع مالی تأمین اجتماعی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) بهرام پناهی، اصول و مبانی نظام تأمین اجتماعی، سوره، آخرین سال انتشار.
- ۲) بهرام پناهی، کارکردهای تأمین اجتماعی در ایران: ضرورت‌های برپایی نظام رفاه و تأمین اجتماعی، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۳) حقوق تأمین اجتماعی، مجموعه مقالات همایش تبیین جایگاه حقوق تأمین اجتماعی، موسسه فرهنگی-هنری آهنگ آتیه، آخرین سال انتشار.
- ۴) دفتر بین‌المللی کار، مقدمه‌ای بر تأمین اجتماعی، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۵) عمران نعیمی، حمیدرضا پرتو، حقوق تأمین اجتماعی با تأکید بر حوزه بیمه‌ای، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) عمران نعیمی، حمیدرضا پرتو، حقوق تأمین اجتماعی در قراردادهای پیمانکاری، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۷) فتح‌الله محمدی، تاریخ و حقوق کار و تأمین اجتماعی در ایران: از دوران صفویه تا زمان حاضر، مدرسه عالی کوروش کبیر، آخرین سال انتشار.
- ۸) کوروش استوار سنگری، حقوق تأمین اجتماعی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) مجتبی همتی، حقوق تأمین اجتماعی، دانشگاه علوم قضایی خدمات اداری، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) محمدحسین ابراهیمی، بیمه و تأمین اجتماعی از دیدگاه اسلام، کویر، سازمان تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) محمدجواد الهیان آرائی وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عدالت اداری و دیوان عالی کشور در زمینه مسائل کار و تأمین اجتماعی، موسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مرتضی رستمی، الگوی حقوقی شایسته صندوق‌های بازنشستگی در نظام تأمین اجتماعی ایران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مرتضی نصیری، مبانی حقوقی تأمین اجتماعی در ایران، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) ناهید اعتضاد پور، تأمین اجتماعی در ایران، موسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

آشنایی با مفهوم، انواع و اصول حاکم بر خدمات عمومی و مؤسسه های عمومی و خیریه

سرفصل درس:

- بررسی مفهوم خدمات عمومی
  - همگانی بودن خدمات عمومی
  - تصویب قانون گذار برای ایجاد خدمات عمومی
- انواع خدمات عمومی
  - خدمات عمومی اداری
  - خدمات عمومی صنعتی و تجاری
  - خدمات اجتماعی
  - خدمات عمومی حرفه ای و صنفی
- اصول حاکم بر خدمات عمومی
  - اصل استمرار خدمات عمومی
  - اصل انطباق خدمات عمومی
  - اصل برتری خدمات عمومی
  - اصل تساوی خدمات عمومی
- اقسام مؤسسات عمومی و عام المنفعه
  - مؤسسات عمومی
  - مؤسسات عام المنفعه
  - مؤسسات تجاری و صنعتی (شرکت های دولتی)
  - نهادهای غیردولتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) آقایی طوق، مسلم، حسن لطفی، حقوق اداری (۱)، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۲) امامی، محمد، کوروش استوار سنگری، حقوق اداری، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) دکتر رضا موسی زاده، حقوق اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) دکتر محمدجواد رضایی زاده، حقوق اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) دکتر منوچهر مؤتمنی طباطبایی، حقوق اداری، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی تفصیلی با قوانین و مقررات استخدام عمومی کشور و حقوق و تکالیف مستخدمین رسمی دولت

سرفصل درس:

- کلیات و مفاهیم
  - تعریف استخدام عمومی
  - تعریف مستخدم عمومی و اقسام آن
- نظام استخدام کشوری
  - مفهوم طبقه بندی مشاغل
  - نحوه اجرای طبقه بندی مشاغل
  - منابع استخدام عمومی
  - مقررات استخدامی ویژه برخی نهادها، وزارتخانه ها و مؤسسات عمومی
- اهداف و وظایف سازمان برنامه و مدیریت کشور در ساماندهی استخدام عمومی
  - اهداف
  - سازمان و تشکیلات
  - وظایف
- حقوق و مزایای مستخدمین رسمی دولت
  - پذیرش و یا ورود به خدمت و شرایط آن
  - خروج از خدمات کشوری
  - بازنشستگی
- تکالیف و مسئولیت های مستخدمین دولت
  - تکالیف مستخدمین عمومی
  - مجازات های انضباطی مستخدمین عمومی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) دکتر رضا موسی زاده، حقوق اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) دکتر عبدالحمید ابوالحمد، حقوق اداری ایران، انتشارات توس، آخرین سال انتشار.
- (۳) دکتر کریم سنجایی، حقوق اداری، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) دکتر محمد امامی و کورش استوار سنگری، حقوق اداری، نشر میزان، آخرین سال انتشار.

(۵) دکتر منوچهر مؤتمنی طباطبایی، حقوق اداری، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.

(۶) محمدحسن وطن، مقررات استخدامی، روزنامه رسمی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با مدیریت شهری و روستایی

سرفصل درس:

- بخش اول: حقوق شهری
  - تعاریف و مبانی نظری
    - چیستی حقوق شهری
    - جایگاه حقوق شهری در نظام حقوقی
    - منابع حقوق شهری
    - تعریف شهر
    - ویژگی‌ها شهر در تقسیمات کشوری
    - الگوهای تطبیقی حقوق شهری
  - مدیریت شهری
    - شهرداری
      - ماهیت حقوقی شهرداری
      - جایگاه شهرداری
      - وظایف و اختیارات شهرداری
      - رابطه شهرداری با دولت
    - شوراهای اسلامی شهر
      - ماهیت حقوقی شوراهای اسلامی شهر
      - جایگاه شوراهای اسلامی شهر
      - وظایف و اختیارات شوراهای اسلامی شهر
      - رابطه شوراهای اسلامی شهر و دولت
  - امور مالی شهری
    - اموال شهرداری
    - منابع درآمدی شهرداری
      - عوارض
      - کمک‌های دولتی و مردمی
      - درآمدهای حاصل از خدمات (بهای خدمات)
      - جرائم
    - معاملات شهرداری
      - تشریفات معاملات شهرداری
      - حل و فصل اختلافات ناشی از معاملات (کمیسیون ماده ۳۸)

- تملک در شهرداری
  - مبانی تملک
  - راه حل و تشریفات تملک شهرداری
  - حل و فصل اختلافات ناشی از تملک
- تخلفات ساختمانی
  - تعریف تخلفات ساختمانی
  - مصادیق تخلفات ساختمانی
  - وظایف شهرداری در برخورد با تخلفات ساختمانی
- دادگاه‌های اداری شهری
  - کمیسیون ماده ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها (تشکیلات، صلاحیت، نحوه اعتراض)
  - کمیسیون ماده ۷۷ قانون شهرداری‌ها (تشکیلات، صلاحیت، نحوه اعتراض)
  - کمیسیون بند ۲۰ ماده ۵۵ قانون شهرداری‌ها (تشکیلات، صلاحیت، نحوه اعتراض)
  - کمیسیون ماده ۳۸ قانون شهرداری‌ها (تشکیلات، صلاحیت، نحوه اعتراض)
- بخش دوم: حقوق روستایی
  - مفاهیم و مبانی
    - تعریف روستا و حقوق روستایی
      - ویژگی روستا در تقسیمات کشوری
      - تعریف حقوق روستایی
      - جایگاه حقوق روستایی
  - مدیریت روستایی
    - دهیاری
      - جایگاه و جایگاه در نظام اداری
      - منابع مالی
    - جایگاه و وظایف شورای اسلامی روستا

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) کامیار، غلامرضا. "حقوق شهری و شهرسازی" انتشارات مجد، چاپ هفتم، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) بهشتیان، محسن. "تملك اراضی توسط شهرداری‌ها". انتشارات مجد، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) دشتی، علی. "شوراهای محلی در ایران؛ مشاورت و همکاری یا مشارکت و تصمیم‌گیری، شوراهای اسلامی، نگاهی به یک دهه تجربه". انتشارات دادگستر، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) زرگوش، مشتاق. "تملك املاک، شبه تملك‌ها و سلب مالکیت از سرمایه‌ها توسط دولت". انتشارات میزان، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۵) عطریان، فرامرز، حیدری، مسعود، امامی فر، امیر. "شهرداری‌ها در آینه آرای وحدت رویه دیوان عالی کشور". انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان، اصفهان، آخرین سال انتشار.
- (۶) عطریان، فرامرز، حیدری، مسعود، امامی فر، امیر. "شهرداری‌ها در آینه نظریات مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضاییه". انتشارات جنگل، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۷) عطریان، فرامرز، حیدری، مسعود، امامی فر، امیر. "شهرداری‌ها در آینه‌ی آرای هیئت عمومی دیوان عدالت اداری". انتشارات جنگل، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۸) عطریان، فرامرز، غمامی، سید محمد مهدی. "جهت ابطال عوارض شوراهای اسلامی در دیوان عدالت اداری". انتشارات پژوهشگاه قوه قضاییه، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۹) فقیه لاریجانی، فرهنگ. "حقوق روابط شورا و شهرداری". انتشارات مجد، چاپ نخست، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) کامیار، غلامرضا. "حقوق اداری اموال سلب مالکیت به سبب منفعت عمومی". انتشارات مجد، چاپ اول، تهران، آخرین سال انتشار.

- (۱۱) کامیار، غلامرضا. "شهر در پرتو رویه قضایی" انتشارات مجد، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) کریمی، عباس. کامیار، غلامرضا. "حقوق شهروندی در قلمرو شهرنشینی". انتشارات دادگستر، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) میرزایی، علیرضا. "تملك اراضی توسط دولت و شهرداری". انتشارات بهنامی، آخرین سال انتشار.
- 14) Appadurai, Arjun and Holston(1996):Cities and Citizeneship,Public Culture, 1996.
- 15) CORBE(patrik),Droit civil les biens. Dalloz 4e éd, Paris, 2007.
- 16) CORNU Gérard Droit civil les biens, Montchrestien, 13e éd, Paris, 2007.
- 17) DROSS (William), Droit des biens, Extensio, 1e éd, Paris, 2012.
- 18) POLI (Jean-Fraançois) Droit administratif des biens,Ellipses, Paris. 2003
- 19) SAVART-BOURGEOIS(Isabelle).L essentiel du droit de L urbanisme. Galion. 6e éd. Paris.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی با مفاهیم اساسی و ساختار بودجه و برنامه‌ریزی در کشور و اصول کلی حاکم بر تهیه و تنظیم و اجرای برنامه و بودجه

سرفصل درس:

- فصل اول: تعاریف و کلیات
  - مفهوم شناسی برنامه، بودجه و بودجه‌ریزی
  - ماهیت برنامه، بودجه و بودجه‌ریزی
  - پیشینه برنامه، بودجه و بودجه‌ریزی
  - منابع حقوق برنامه و بودجه
- فصل دوم: اصول بودجه‌ای و برنامه‌ای و آثار آن
  - اصول بودجه‌ای و برنامه‌ای
  - آثار احکام بودجه‌ای و برنامه‌ای
- فصل سوم: فرایند تهیه و تدوین لایحه
  - بخشنامه بودجه
  - تهیه و تدوین لایحه بودجه
  - ویژگی‌های لایحه بودجه
- فصل چهارم: فرایند رسیدگی و تصویب بودجه
  - سیر رسیدگی بودجه در مجلس
  - حدود اختیارات و صلاحیت پارلمان در بودجه
    - دیدگاه اختیارات محدود
    - دیدگاه اختیارات نامحدود
    - دیدگاه اختیارات معقول
- فصل پنجم: فرایند اجرای بودجه
  - صلاحیت قوه مجریه در اجرای بودجه
  - مراحل اجرای بودجه
- فصل ششم: فرایند نظارت بر بودجه
  - نظارت درونی قوه مجریه بر اجرای بودجه
  - نظارت بیرونی بر اجرای بودجه
    - نظارت قوه قضاییه بر اجرای بودجه

▪ نظارت مجلس بر اجرای بودجه

- نظارت عام مجلس
- نظارت دیوان محاسبات
  - هیئت‌های مستشاری دیوان محاسبات
  - گزارش تفریق بودجه
- فصل هفتم: آسیب‌شناسی بودجه و بودجه‌ریزی در ایران
  - آسیب‌شناسی مراحل تهیه لایحه و تصویب بودجه
  - آسیب‌شناسی مرحله اجرای بودجه
  - آسیب‌شناسی مرحله نظارت بر بودجه
  - وابستگی بودجه به نفت
  - فقدان بودجه‌ریزی عملیاتی
- فصل هشتم: نظام برنامه‌ریزی در حقوق ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) دکتر حسین پرنیا، مالیه عمومی (مالیات‌ها و بودجه)، کتابخانه ابن‌سینا، آخرین سال انتشار.
- (۲) دکتر محمد امامی، کلیات حقوق مالی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) طحان نظیف، هادی و هادی‌زاده، علی، «ماهیت قوانین برنامه‌ی توسعه در نظام حقوقی ایران»، دانش حقوق عمومی، پاییز سال هفتم، ۱۳۹۷.
- (۴) علی بادامچی و ابوالفضل رنجبری، مالیه عمومی و حقوق مالی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با حقوق فعالیت های دولتی و عمومی کشور در زمینه های اموال و نیز تبیین اطلاعات حقوقی موجود در این زمینه.

سرفصل درس:

- تعاریف و انواع اموال
  - تعاریف و اصطلاحات مربوط به اموال اعم از:
    - اموال منقول و غیرمنقول دولت
    - اموال رسیده، فرستاده و امانی
    - موارد مستثنا شده از اموال دولت
  - تعاریف و اصطلاحات مربوط به مسئولان اموال دولتی
    - ذی حساب
    - امین اموال
    - جمع دار
- چگونگی نگهداری از اموال منقول
  - وظایف عمومی در مورد اموال منقول
  - ضوابط و مقررات ورود و خروج اموال منقول
  - ضوابط و مقررات نقل و انتقال اموال منقول
- چگونگی نگهداری و نقل و انتقال اموال غیرمنقول
  - مالکیت
  - حفظ و حراست
  - فروش
  - جرائم علیه اموال عمومی
  - و ....
- بررسی حقوق اموال:
  - طرح های عمرانی
  - وسایل نقلیه
  - خانه های سازمانی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) احمد ایزدی یزدان آبادی، قلمرو و ابعاد کنترل اموال در سازمان‌ها، فصلنامه لجستیک، ش ۱۱، بهار ۱۳۸۱.
- (۲) حبیبی، یدالله، ضوابط حاکم بر مدیریت اموال و دارائی‌های دولتی در ایران به انضمام استانداردها، دستورالعمل‌ها و شیوه‌نامه حسابداری تعهدی مبحث اموال و دارائی‌های دولتی، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) حسین میرباقتی و ابراهیم مرادیان، مجموعه قوانین و مقررات اموال دولتی، دیوان محاسبات کشور، آخرین سال انتشار.
- (۴) داود ابری، بررسی تحلیلی مکانیسم کنترل اموال منقول دولتی از دیدگاه مدیریت مالی، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشکده امور اقتصادی، ۱۳۸۱.
- (۵) دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان برنامه و بودجه، گزارش کمیسیون ماده ۲ لایحه قانونی نحوه استفاده از اتومبیل‌های دولتی و فروش اتومبیل‌های زاید مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۷ شورای انقلاب اسلامی در سال ۱۳۷۶، سازمان برنامه و بودجه، آخرین سال انتشار.
- (۶) زرگوش، مشتاق، تملک املاک، شبه تملک‌ها و سلب مالکیت از سرمایه‌ها توسط دولت، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) فیاض شجاعی، بررسی و مقایسه جرائم اختلاس و تعرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی از منظر دیوان محاسبات کشور، فصلنامه دانش حسابداری، شماره ۹.
- (۸) کرمی، حامد، حقوق اداری اموال (اموال عمومی)، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:

هدف درس:

اهمیت روزافزون محیط زیست (اکولوژی) مطالعه حقوق آن را در رشته حقوق عمومی الزامی می کند.

سرفصل درس:

- بخش اول: کلیات
  - تاریخچه
  - تعریف
  - تقسیم بندی
  - تاریخچه حقوق موضوعه محیط زیست در ایران
  - اداراتی که با حقوق محیط زیست سروکار دارند
- بخش دوم: بررسی حقوق محیط زیست در مورد:
  - هوا
  - آبها و دریاها
  - شهرها
  - محیطهای کاری
  - تغذیه
  - طب و بهداشت
  - زنان و کودکان
  - مدارس
- بخش سوم: حقوق محیط زیست بین المللی
- بخش چهارم: مراجع قضائی مربوط به حقوق محیط زیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) آکساندر چارلز کیس، حقوق محیط زیست، ترجمه محمدحسن حبیبی، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) جمشید ممتاز، تأملی بر کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی زیر آب، مجله حقوقی، ش ۳۳، پاییز _ زمستان ۱۳۸۴.
- (۳) دانشگاه هاروارد، حقوق بین الملل محیط زیست، ترجمه سید فضل الله موسوی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.

- ۴) سبحان طیبی - شیرین شیرازیان، مقدمه‌ای بر مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها در قبال خسارات زیست‌محیطی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) علی مشهدی، حق بر محیط‌زیست سالم، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) علی مشهدی، عزیز الله فهیمی، اندیشه‌های حقوق محیط‌زیست، دانشگاه قم، آخرین سال انتشار.
- ۷) علی مشهدی، مجموعه محشای قوانین و مقررات محیط‌زیست، پنج جلد، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۸) قاسم زمانی، حمایت از محیط‌زیست در حقوق بین‌الملل، فصلنامه صلح سبز، ش ۱، بهار ۱۳۷۸.
- ۹) کاترین روش، بایسته‌های حقوق محیط‌زیست، علی مشهدی (مترجم)، حسن خسروشاهی (مترجم)، زینب یوسفی (مترجم)، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مصطفی تقی زاده انصاری، حقوق کیفری محیط‌زیست، تهران: قوس، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مصطفی تقی زاده انصاری، حقوق محیط‌زیست در ایران، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	نظری	تخصصی					
	عملی	گرایش					

هدف درس:

❖ شناخت مقررات داخلی و مقایسه‌ای منابع طبیعی و مطالعه جنبه‌های حقوقی منابع طبیعی که در توسعه کشورها نقش فوق‌العاده‌ای خواهد داشت.

سرفصل درس:

- بخش اول: کلیات
  - اهداف حقوق منابع طبیعی
  - تعریف
  - تاریخچه
- بخش دوم: اساس نظام مالکیت در مورد منابع طبیعی
  - قلمرو عمومی
  - قلمرو خصوصی
- بخش سوم: حفظ میراث مشترک بشر در سطح ملی و بین‌المللی
  - مؤسسات ذینفع
- بخش چهارم: حقوق موضوعه در مورد حقوق منابع طبیعی
  - حقوق منابع طبیعی جنگلی
  - حقوق منابع طبیعی محیط‌های دریایی و آبی
  - حقوق منابع طبیعی کانی
  - شکار و حقوق منابع طبیعی
  - حقوق محیط‌زیست و حقوق منابع طبیعی
  - حقوق منابع طبیعی و حقوق بین‌المللی
- بخش پنجم: نحوه رسیدگی به دعاوی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) عادل عباسی، علی حجتی، حقوق منابع طبیعی، فکر سازان، آخرین سال انتشار.
- (۲) عبدالکریم شاحیدر و مهرداد فردوسی، شکار و صید در حقوق ایران، سازمان حفاظت محیط‌زیست، آخرین سال انتشار.
- (۳) عزت‌الله عراقی، حقوق منابع طبیعی: اصل حفاظت از منابع طبیعی، جنگل و مرتع، ش ۳۹، تابستان ۱۳۷۷.
- (۴) علی اکبرپور، وضع قوانین درباره منابع زیستی، ترجمان اقتصادی، شش ۱۱، مرداد ۱۳۷۹.
- (۵) علی مشهدی، مجموعه محشای قوانین و مقررات محیط‌زیست، پنج جلد، آخرین سال انتشار.
- (۶) قدرت عموزاد مهدیرجی، مجموعه حقوق منابع طبیعی (اعتراض به تشخیص اراضی از مستثنیات آیین دادرسی کاربردی)، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۷) کنت مک کالیون، اجرای عدالت درباره محیط‌زیست بین‌المللی: حقوق و راه‌حل‌ها، ترجمه محمدحسین زاهدین لباف، مجله حقوقی، شماره ۳۱، پاییز ۱۳۸۳.
- (۸) مجنونیان هنریک، راهبردها و معاهدات جهانی حفاظت از طبیعت و منابع زنده، سازمان حفاظت محیط‌زیست، آخرین سال انتشار.
- (۹) مجید غمامی، حقوق و منابع طبیعی: اموال عمومی، جنگل و مرتع، ش ۴۰، پاییز ۱۳۷۷.
- (۱۰) مصطفی تقی زاده انصاری، حقوق و منابع طبیعی: مسئولیت دولت در حفاظت از منابع طبیعی و محیط‌زیست، جنگل و مرتع، ش ۴۳، تابستان ۱۳۷۸.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با قواعد داخلی و بین‌المللی راجع به انواع انرژی‌ها

سرفصل درس:

- کلیات و مفاهیم
  - تعریف انرژی و گستره‌ی مفهوم آن
  - انواع انرژی‌ها و دسته‌بندی آن‌ها
  - تحول حقوق انرژی
  - منابع حقوق انرژی
  - حقوق انرژی در دریا (مفهوم، تحدید حدود، رژیم حقوقی)
  - حقوق انرژی در خشکی (مفهوم، تحدید حدود، رژیم حقوقی)
- قوانین و مقررات حقوقی مربوط به آب در نظام حقوقی ایران.
- رویه قضایی پیرامون مسائل مربوط به آب و سایر منابع انرژی.
- جنبه‌های حقوقی استفاده از انرژی در تحقیقات علمی و انتقال دانش فنی (جنبه‌های صلح‌آمیز استفاده از انرژی)
  - گستره صلاحیت انجام تحقیقات علمی
  - وضعیت حقوقی تأسیسات تحقیقاتی
  - همکاری بین‌المللی در تحقیقات علمی
  - وضعیت حقوقی انتقال دانش فنی مربوط به استفاده صلح‌آمیز از انرژی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جابر سلطانی، نقش اجرایی رژیم حقوقی رودخانه هیرمند در تعدیل خشک‌سالی سیستان، اقتصاد کشاورزی و توسعه، ش ۳۸، ۳۸۱.
- (۲) حمید رشیدی، دایره معارف حقوق نیرو، تهران: دادگستر، شرکت سهامی سازمان آب و برق خوزستان، آخرین سال انتشار.
- (۳) حمید رشیدی، فرهنگ اصطلاحات حقوقی صنعت آب و برق، تهران، دادگستر و میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) حمید رشیدی، قانون توزیع عادلانه آب در آیین حقوق ایران، دادگستر، آخرین سال انتشار.

- (۵) عزت‌الله عراقی، حقوق منابع طبیعی: اصل حفاظت از منابع طبیعی، جنگل و مرتع، ش ۳۹، تابستان ۱۳۷۷.
- (۶) محمدحسینی سریر، مقررات و حقوق مربوط به آب کشور و لزوم تجدیدنظر و بازنگری آن‌ها، فصلنامه جامعه مهندسان مشاور ایران، ش ۱۲، تابستان ۱۳۸۰.
- (۷) موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، وضعیت میادین مشترک نفت و گاز جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و لزوم استیفای حقوق خود در این ارتباط، موسسه مطالعات بین‌المللی انرژی، آخرین سال انتشار.
- (۸) یدالله بازگیر، منتخب آراء دیوان عالی کشور پیرامون مسائل اراضی و آب، فردوسی، آخرین سال انتشار.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با قواعد و مقررات و سازمان های بین المللی مربوط به فناوری اطلاعات

سرفصل درس:

- تعریف حقوق فناوری اطلاعات و اهمیت آن
- حقوق فناوری اطلاعات قابل اعمال بر استفاده کنندگان از وسایل و تکنولوژی ارتباطات و اطلاع رسانی
- حقوق فناوری اطلاعات و حمایت از حقوق و آزادی های فردی
- حقوق مالکیت معنوی و اعمال قواعد کپی رایت در فناوری اطلاعات
- قواعد حقوقی بین المللی مربوط به فناوری اطلاعات
- سازمان های بین المللی مربوط به فناوری اطلاعات
- حقوق جهانی حاکم بر رایانه و اینترنت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) باقر انصاری، حقوق ارتباط جمعی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) حمیدرضا اصلانی، حقوق فناوری اطلاعات، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) طاهر حبیب زاده، حقوق فناوری اطلاعات، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) امیرحسین جلالی فراهانی، حقوق فناوری اطلاعات و ارتباطات (مجموعه مقالات)، روزنامه رسمی، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «حقوق اساسی و اداری»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق ارتباطات		Communications Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
			عملی
ندارد	ندارد	ندارد	ندارد
کارگاه	آموزش تکمیلی عملی:	نظری عملی	نظری عملی
سمینار		پایه	پایه
سفر علمی		الزامی	الزامی
سایر:		اختیاری	اختیاری
هدف درس:			
❖ آشنایی با مبانی و اصول کلی حقوق حاکم بر ارتباطات در حقوق داخلی و حقوق بین‌الملل			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • تعریف حقوق ارتباطات و قلمرو آن • قوانین و مقررات داخلی حاکم بر ارتباطات <ul style="list-style-type: none"> ○ رسانه‌ها و دولت: حقوق و تکالیف متقابل ○ تأسیس و مالکیت رسانه‌ها ○ استقلال رسانه‌ها و ارتباط آن با حاکمیت ○ رسانه‌ها و حریم خصوصی شهروندان ○ فناوری‌های نوین و مسائل حقوقی ناشی از آن (اینترنت، ماهواره و ...) ○ مفاهیم در حال پیدایش (حقوق ارتباط، آزادی ارتباطات، تجارت الکترونیکی و ...) • قوانین و مقررات بین‌المللی حاکم بر ارتباطات <ul style="list-style-type: none"> ○ آزادی اطلاعات و جریان آزاد ارتباطات و حدود آن در معاهدات بین‌المللی و منطقه‌ای ○ آزادی ارتباطات و حاکمیت دولت‌ها ○ نظام حقوقی حاکم بر ماهواره‌ها (ثبت ماهواره‌ها، فعالیت ماهواره‌ها و محدودیت‌های محتوایی حاکم بر برنامه‌های ماهواره‌ای) ○ نظام حقوقی حاکم بر رایانه و اینترنت (جنبه‌های خاص جرائم رایانه‌ای و اینترنتی) ○ نظریه‌های محدودکننده یا طرفدار آزادی ارتباطات رایانه‌ای و ماهواره‌ای: انگیزه‌ها، دلایل و پیامدها 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> (۱) باقر انصاری، حقوق ارتباط جمعی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار. (۲) خدایار سعیدوزیری، المیرا بیات، سحر سیدتفرشی‌ها، فرهنگ حقوق ارتباطات، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار. (۳) کاظم معتمد نژاد، حقوق مطبوعات، مرکز تحقیقات و مطالعات رسانه، آخرین سال انتشار. (۴) کاظم معتمد نژاد و رؤیا معتمد نژاد، حقوق ارتباطات: جلد ۱ و ۲، مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه‌ها، آخرین سال انتشار. (۵) محسن اسماعیلی، حقوق رسانه‌ها، مرکز تحقیقات صداوسیما، آخرین سال انتشار. (۶) محسن اسماعیلی، قانون مطبوعات و سیر تحول آن در حقوق ایران، انتشارات سروش، آخرین سال انتشار. 			

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:

هدف درس:

❖ بررسی دیدگاه اسلام در زمینه مسائل حقوق بین الملل

سرفصل درس:

- بخش اول: طرح سه مرحله ای نظام بین المللی از دیدگاه اسلام
  - تئوری حقوق بین الملل
  - طرح حقوق اساسی بین المللی
  - طرح حکومت واحد جهانی
- بخش دوم: مطالعه تطبیقی
  - مطالعه تطبیقی حقوق بین الملل عمومی و منابع آن و نقدی بر نظام حقوق بین الملل کنونی و ضعف های تئوریک نظام کنونی حقوق بین الملل و ضعف های کاربردی آن و ناتوانی سازمان ملل متحد و شورای امنیت و دیوان دادگستری بین المللی و بن بست عملیات نظامی صلح و ماهیت استکباری نظام بین الملل کنونی.
- بخش سوم: صلح و جنگ در اسلام
  - اصل قراردادی کردن روابط بین الملل و جغرافیای سیاسی جهان از دیدگاه فقه اسلامی
  - مسئله شناسایی و تئوری کشور
  - انواع قراردادهای بین المللی
  - آثار حقوقی صلح و جهاد و شرایط و مقررات آن
  - آثار حقوقی ناشی از جنگ
- بخش چهارم: مسائل حقوق بین الملل خصوصی از دیدگاه فقه اسلامی
  - تابعیت
  - پناهندگی
  - تعارض قوانین
  - حقوق اقلیت ها
- بخش پنجم: اصول و روابط بین الملل و تحولات حقوقی آن در میان مسلمین
  - در عصر پیامبر (ص)
  - در عصر خلفا راشدین
  - در دوران خلفا بنی امیه و بنی عباس
  - دوران خلافت عثمانی تا جنگ اول بین المللی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ابوالقاسم حسینی، بی‌طرفی در حقوق بین‌الملل اسلامی: نگاهی تازه و تطبیقی به نظام‌های "اعتزال" و "بی‌طرفی"، موسسه فرهنگی انتشاراتی تبیان، آخرین سال انتشار.
- ۲) دفتر همکاری حوزه و دانشگاه، اسلام و حقوق بین‌الملل عمومی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، دو جلد، آخرین سال انتشار.
- ۳) سید خلیل خلیلیان، حقوق بین‌الملل اسلامی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) صبحی رجب محمصانی، القانون و العلاقات الدولیه فی الاسلام، دارالعلم للملایین، آخرین سال انتشار.
- ۵) عباسعلی عظیمی شوشتری، حقوق قراردادهای بین‌المللی در اسلام، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۶) عباسعلی عمید زنجانی، فقه سیاسی: حقوق تعهدات بین‌المللی و دیپلماسی در اسلام، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی در دانشگاه‌ها (سمت)، آخرین سال انتشار.
- ۷) عبدالحکیم سلیمی، نقش اسلام در توسعه حقوق بین‌الملل، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره) آخرین سال انتشار.
- ۸) محمدرضا ضیایی بیگدلی، اسلام و حقوق بین‌الملل، انتشار، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	نظری	اختیاری	تخصصی				
	عملی	گرایش	گرایش				

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات حاکم بر معاهده و تحلیل و بررسی حقوقی مسائل مربوط به معاهدات بین‌المللی از جمله انعقاد، اجرا و تفسیر، اختتام و سایر موضوعات مرتبط.

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - تعریف و طبقه‌بندی معاهدات
  - تدوین و توسعه حقوق معاهدات
  - معاهدات از دیدگاه اسلام
- فصل دوم: فرآیند انعقاد معاهده
  - اهلیت و صلاحیت انعقاد
  - مذاکره و نگارش متن و رسمیت یافتن آن
  - اعلام رضایت به التزام در قبال معاهده
  - اعلام شرط به معاهده
  - لازم‌الاجرا شدن معاهده
  - آئین انعقاد معاهدات در حقوق ایران
- فصل سوم: اجرا و تفسیر معاهده
  - اجرای معاهده توسط اعضای معاهده (اجرا در نظام حقوقی بین‌المللی، اجرا در نظام حقوقی داخلی)
  - آثار معاهده نسبت به دول غیر عضو
  - اجرای معاهدات متوالی
- فصل چهارم: اختتام معاهدات
  - بطلان معاهده (بطلان نسبی، بطلان مطلق)
  - فسخ معاهده
  - تعلیق معاهده (لغو و تعلیق ارادی، لغو و تعلیق غیرارادی)
- فصل پنجم: جانمایی در معاهدات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- (۱) هدایت الله فلسفی، حقوق بین الملل معاهدات، فرهنگ نشر نو، آخرین سال انتشار.
- (۲) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق معاهدات بین المللی، انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۳) رضا موسی زاده، حقوق معاهدات بین المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- 4) Anthony Aust, Modern Treaty Law and Practice, third edition, Cambridge University Press.
- 5) James Crawford, Brownlie's Principles of Public International Law, 8th edition, Oxford University Press.
- 6) Jean Combacau, Serge Sur, Droit International Public, 12th edition, L.G.D.L.
- 7) Malkom N. Shaw, International Law, 7th edition, Cambridge University Press.
- 8) Mark E. Villiger, Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties, Brill, 2009.
- 9) Patrick Daillier, Mathias Forteau, Nguyen Quoc Dinh, Alian Pellet, Droit International Public, 8th edition, L.G.D.L.

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «حقوق اساسی و اداری»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق بین الملل کار		International Labor Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
			عملی
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	عملی
کارگاه		جبرانی	عملی
سمینار		پایه	عملی
سفر علمی		الزامی	عملی
سایر:		اختیاری	عملی

اهداف درس:

- ❖ شناخت موازین و معیارهای بین المللی مربوط به روابط کار، تعهدات دولت های عضو سازمان بین المللی کار در برابر مقاله نامه های این سازمان
- ❖ آشنایی با حدود استفاده از موازین و معیارهای بین المللی در حقوق داخلی
- ❖ آشنایی دانشجویان با حقوق بنیادین کار و برنامه سازمان بین المللی کار در زمینه کار شایسته.

سرفصل درس:

- فصل اول: ماهیت و قلمرو
  - مفهوم و سیر تحول حقوق بین الملل کار
  - ویژگی ها و قلمرو حقوق بین الملل کار
- فصل دوم: سازمان بین المللی کار
  - زمینه های ایجاد سازمان بین المللی کار و تحول آن
  - حدود صلاحیت سازمان بین المللی کار
  - چگونگی عضویت دولت ها و مشارکت نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت ها
  - ارکان سازمان
- فصل سوم: منابع حقوق بین الملل کار
  - مقاله نامه ها و توصیه نامه ها (مشخصات و ویژگی ها)
  - تعهدات دولت های عضو سازمان بین المللی کار نسبت به مقاله نامه ها و توصیه نامه ها
  - تأثیر مقاله نامه ها و توصیه نامه ها در حقوق داخلی
- فصل چهارم: نظارت بر اجرای مقاله نامه های بین المللی کار
  - نظام نظارتی عادی
  - آیین ویژه
- فصل پنجم: حقوق بنیادین کار و پیوند آن با حقوق بشر
  - اندیشه های مربوط به حق کار و اشتغال و پیوند آن با حقوق بشر؛
  - شرایط و دلایل تصویب و ویژگی های اعلامیه ۱۹۹۸ مربوط به اصول حقوق بنیادین کار
  - تحلیل محتوای اسناد حقوق بنیادین
  - آزادی سندیکایی و حق سازمان دهی و مذاکرات جمعی
  - منع کار اجباری و مقابله با بیگاری
  - منع کار کودکان
  - برابری فرصت ها و ممنوعیت تبعیض

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) برونستین، آرتور، حقوق بین‌الملل و تطبیقی کار، چالش‌های جاری، ترجمه و تحقیق: ابدی، سعیدرضا و عباسی، اصلی، انتشارات دراک، آخرین سال انتشار.
- ۲) عراقی، سید عزت‌الله و امیرحسین رنجبریان، تحول حقوق بین‌المللی کار، موسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- ۳) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق بین‌المللی کار، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- 4) Valticos, N. & G. Von Potobsky, International Labour Law, second revised edition, Kluwer, Deventer, 1995.
- 5) N. Valticos, "International Labour Standards and Human Rights", Internatioanl Labour Review, vol. 137. 1998.
- 6) Keller, W.L. (ed), The International Labour Organization, Washington DC, Bureau of National Affaires, 1997.
- 7) Betten, L., International Labour Law, selected issues, Kluwer, Deventer, 1993
- 8) Bonvin, J.-M., L'Organisation internationale du travail: Etude sur une agence productrice des normes, PUF, Paris, 1998.
- 9) Daugareilh, I., Mondialisation, travail et droits fondamentaux, 2005.
- 10) International Labour Review, Numero Spécial: Pour une mondialisation plus juste, vol. 143. 2004
- 11) Alston, P., "Core Labour Standards and the Transformation of the Internation Labour Rights Regime", European Journal of International Law, 2004
- 12) Bartolomei de la Cruz, H. G. & Euzeby, A., L'Organisation internationale du Travail, PUF, Paris, 1997.
- 13) Ghai, D., "Decent Work: Concept and Indicators", International Labour Review, vol.142, 2003

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی با منابع و مبانی ارزشی حقوق بشر از دیدگاه اسلام

سرفصل درس:

- کلیات و مفاهیم
- دین اسلام و شناخت انسان
- خاستگاه و منابع حقوق بشر در اسلام
- حقوق متقابل فرد و جامعه از دیدگاه اسلام
- اسلام و مبانی ارزشی حقوق بشر معاصر
  - کرامت و ارزش والای انسانی در اسلام
  - حق حیات در اسلام
  - آزادی و حدود آن در نظام حقوقی اسلام
    - الف) آزادی های سیاسی
    - ب) آزادی های مذهبی
    - ج) آزادی بیان
    - د) آزادی اندیشه
    - ه) آزادی اجتماعی
  - برابری از نظر اسلام
    - الف) مفهوم برابری و عدالت
    - ب) برابری مدنی و اجتماعی
    - ج) برابری زن و مرد
    - د) برابری مذهبی
  - حق مالکیت از نظر اسلام
  - حق دادخواهی از نظر اسلام
  - حقوق اجتماعی انسان از نظر اسلام
- اعلامیه حقوق بشر اسلامی قاهره

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسماعیل منصوری لاریجانی، سیر تحول حقوق بشر و بررسی تطبیقی آن با اصول تفسیری حقوق بشر در اسلام، تهران: تابان، آخرین سال انتشار.
- ۲) حقوق بشر از دیدگاه اسلام، آراء دانشمندان ایرانی، الهدی، آخرین سال انتشار.
- ۳) رافعی، مصطفی، اسلام؛ حقوق و آزادی‌های اساسی انسان و مسئله حقوق بشر، ترجمه محمود افتخارزاده، دفتر نشر معارف اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) عبدالله جوادی آملی، فلسفه حقوق بشر، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۵) علی میرموسوی و صادق حقیقت، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، دانش و اندیشه معاصر، آخرین سال انتشار.
- ۶) محمد بسته‌نگار، حقوق بشر از منظر اندیشمندان، انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۷) محمدتقی جعفری تبریزی، تحقیق در دو نظام حقوق جهانی بشر از دیدگاه اسلام و غرب و تطبیق آن دو بر یکدیگر، دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	جبرانی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	پایه		سمینار
			تخصصی گرایش	الزامی		سفر علمی
				اختیاری		سایر:

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با اسناد و متون بین المللی حقوق بشر و سازمان های بین المللی حمایت از حقوق بشر

سرفصل درس:

- تاریخچه تهیه و تدوین اسناد بین المللی حقوق بشر
- آشنایی با مهم ترین اسناد بین المللی حقوق بشر مانند اعلامیه جهانی حقوق بشر، میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی، میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کنوانسیون جهانی حقوق کودک، کنوانسیون منع شکنجه و ....
- آشنایی با ساختار، صلاحیت و فعالیت نهادهای بین المللی حمایت از حقوق بشر مانند شورای حقوق بشر، کمیته حقوق بشر، کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، کمیته حقوق کودک، کمیساریای عالی حقوق بشر و ....

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسماعیل منصوری لاریحانی، سیر تحول حقوق بشر و بررسی تطبیقی آن با اصول تفسیری حقوق بشر در اسلام، تهران: تابان، آخرین سال انتشار.
- ۲) جمشید ممتاز و دیگران، حقوق بشر در پرتو تحولات بین المللی، ترجمه حسین شریفی طراز کوهی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۳) حسین شریفی طراز کوهی، حقوق بشر: نظریه ها و رویه ها، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۴) حسین مهرپور، حقوق بشر در اسناد بین المللی و موضع جمهوری اسلامی ایران، اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۵) حسین مهرپور، حقوق بشر و راهکارهای اجرای آن، اطلاعات آخرین سال انتشار.
- ۶) حسین مهرپور، نظام بین المللی حقوق بشر، اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۷) شمیلیه-ژاندره مونیک، بشریت و حاکمیت: سیری در حقوق بین الملل، ترجمه مرتضی کلانتریان، نشر آگاه، آخرین سال انتشار.
- ۸) عبدالله جوادی آملی، فلسفه حقوق بشر، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۹) مجموعه اسناد بین المللی حقوق بشر، دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) محمدعلی موحد، در هوای حق و عدالت: از حقوق طبیعی تا حقوق بشر، کارنامه، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) محمد قاری سید فاطمی، حقوق بشر در جهان معاصر، دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مهدی ذاکریان، مفاهیم کلیدی حقوق بشر، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) ناصر کاتوزیان، حکومت قانون و جامعه مدنی، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) هوشنگ ناصر زاده (گردآوری)، اعلامیه های حقوق بشر، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد						
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	هم نیاز: ندارد	مشارکتی	تخصصی	الزامی	نظری	سفر علمی
			گرایش	اختیاری	عملی	سایر:

هدف درس:

❖ آشنایی با مفهوم، تحولات و تضمینات حقوق شهروندی و حقوق عامه در نظام حقوقی ایران با رویکردی تطبیقی و تحلیلی

سرفصل درس:

- کلیات و مبانی نظری
  - مفهوم حقوق شهروندی
  - بررسی تحولات و دوره‌های مفهومی حقوق شهروندی
  - منابع و اسناد حقوق شهروندی
  - تفاوت حقوق ملت، حقوق انسانی، حقوق فردی، حقوق عامه با حقوق شهروندی
  - مبانی و الزامات دینی در حقوق شهروندی
- حقوق شهروندی در ایران
  - بررسی مفهومی تاریخ حقوق شهروندی در ایران
    - بررسی تحلیلی حقوق شهروندی در نظام مشروطه با تأکید بر قانون اساسی مشروطه و متمم آن
    - بررسی تحلیلی حقوق شهروندی در جمهوری اسلامی ایران (قانون اساسی، اسناد مربوطه از جمله قوانین برنامه، قانون احترام به آزادی‌های مشروع و حفظ حقوق شهروندی و ...)
  - شمول حقوق شهروندی در ایران (اصل ۱۹) و انواع تبعیض‌های روا (زنان، کودکان، کارگران، معلولان و ...)
  - انواع حقوق شهروندی و تحول آن در ایران (سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی)
  - تضمین‌های حقوق شهروندی (کیفری، مدنی، اداری)
- سازوکارهای تضمین و حمایت از حقوق شهروندی
  - سازوکارهای تضمینی حمایتی قضایی
    - محاکم عمومی
    - دیوان عدالت اداری
- آموذزمان (سازمان بازرسی کل کشور)
  - سازوکارهای تضمینی حمایتی دادرسی اساسی
  - سازوکارهای تضمینی حمایتی پارلمانی (کمیسیون اصل ۹۰ و ...)
  - سازوکارهای تضمینی حمایتی سیاسی (رئیس‌جمهور)
  - سازوکارهای تضمینی حمایتی غیردولتی (سمن‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی، اندیشکده‌ها، نهاد امر به معروف (ماده ۸) وزارت اطلاعات و قوا)
  - رسانه‌ها، اجتماعات و تظاهرات‌ها

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) پارلمان و حقوق شهروندی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
  - (۲) حسین شریفی طراز کوهی زمینه‌ها، ابعاد و آثار حقوق شهروندی میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۳) حقوق شهروندی، پژوهشگاه قوه قضاییه. آخرین سال انتشار.
  - (۴) دانشگاه تهران، مجموعه مقالات همایش حقوق شهروندی، آخرین سال انتشار.
  - (۵) عربی فر، مهدیه، مفهوم حقوق شهروندی در نهج البلاغه، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
  - (۶) عیسی عابدینی (مترجم)، علی عباسی آبخواره (مترجم)، شهروند و حقوق شهروندی: نگرشی نو در حقوق شهروندی، پریور، آخرین سال انتشار.
  - (۷) مجموعه مقالات حقوق شهروندی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- 8) Des droits et des devoirs du citoyen. Tome 1 Broché, 2016.
  - 9) Droits et devoirs du citoyen, par L. Martin, Broché, 2016.
  - 10) La Communauté des citoyens (Anglais) Poche, 2003.
  - 11) Law Commission of Canada, Law and Citizenship, UBC Press, 2006.
  - 12) Les principes de 1789 ou Les droits de l'homme et du citoyen Broché, 2016.
  - 13) Table des droits de l'homme et du citoyen Broché, 2016

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی و تحلیل الگوهای دادرسی اساسی در ایران و سایر کشورها را با رویکردی تطبیقی

سرفصل درس:

- کلیات
  - مفهوم و برداشت‌های دادرسی اساسی
  - مبانی و ضرورت دادرسی اساسی
  - پیشینه دادرسی اساسی در ایران و جهان
  - دوره‌های تکاملی دادرسی اساسی در جهان
  - انواع و ویژگی‌ها کلی مدل‌های دادرسی اساسی
    - الف) قضایی (متمرکز؛ عدم تمرکز؛ دادگاهی)
    - سیاسی
    - مختلط
- موضوعات دادرسی اساسی
  - صلاحیت نظارت بر اصلاحات قانون اساسی
  - نظارت بر انطباق مصوبات قوه مقننه با قانون اساسی (نظارت بر مراجع قانون گذاری)
  - صلاحیت نظارت بر قوه مجریه
  - صلاحیت نظارت بر احزاب سیاسی
  - نظارت بر انتخابات
  - توسل مردم به سازوکار دستورگرایی و تضمین حقوق فردی و ملی
- دادرسی اساسی در ایران
  - پیشینه تاریخی نهادی و عملکردی (هیئت تراز و شورای نگهبان)
  - مبانی عام و اختصاصی دادرسی اساسی
  - مراجعه عمومی به سازوکار دادرسی اساسی
  - مبانی و سازوکار نظارت پیشینی بر قوانین
  - مبانی و سازوکار نظارت شرعی بر کلیه مصوبات و اسناد لازم‌الاجرا
  - مبانی و سازوکار نظارت بر انتخابات‌های ملی
- بررسی تحلیلی دادرسی اساسی تطبیقی
  - مدل سیاسی (فرانسه، بلژیک و لبنان)
  - مدل قضایی (آمریکا، آلمان، اتریش، ژاپن و عراق)
  - مدل مختلط (کلمبیا)

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) دادرسی اساسی تطبیقی: مطالعه مبانی، ساختارها و صلاحیت‌های نهاد دادرسی اساسی، به اهتمام سید محمدمهدی غمامی، پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- (۲) دادگاه‌های قانون اساسی الگوی اروپایی دادرسی اساسی، لویی فاورو، ترجمه علی‌اکبر گرجی، انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۳) دایره المعارف حقوق عمومی، تهران: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- 4) Maartje de Visser, Constitutional Review in Europe: A Comparative Analysis, A&C Black.
- 5) Arne Mavčič, The Constitutional Review, Vandeplass Publishing, 2013.
- 6) John Mutakha Kangu, The Constitutional review process: its organs and functions, 2001.
- 7) Jacques Meunier, Le pouvoir du Conseil constitutionnel: essai d'analyse stratégique, Bruylant.
- 8) Helmut Steinberger, Models of Constitutional Jurisdiction, Council of Europe.
- 9) Tom Ginsburg, Rosalind Dixon, Comparative Constitutional Law, Edward Elgar Publishing.

گرایش فرعی «مطالعات قانون گذاری» (گرایش اصلی: «حقوق عمومی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «مطالعات قانون گذاری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۳۲	فقه و قانون گذاری	۲	۲	-
۲۳۳	مبانی قانون گذاری	۲	۲	-
۲۳۴	تدوین و تنقیح قوانین و مقررات	۲	۲	-
۲۳۵	ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات	۱	۲	-
۲۳۶	حقوق قانون گذاری تطبیقی	۱	۲	-
جمع		۸	۱۰	

(۲) دروس اختیاری گرایش «مطالعات قانون گذاری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۳۷	حقوق پارلمانی	۲	۲	-
۲۳۸	روش تحقیق در حقوق قانون گذاری	۲	۲	-
۲۳۹	تفسیر قانون	۲	۲	-
۲۴۰	سیاست گذاری عمومی و قانون گذاری	۲	۲	-
۲۴۱	قانون گذاری و کسب و کار	۲	۲	-
۲۴۲	حقوق بودجه	۲	۲	-
۲۴۳	تحلیل اقتصادی قانون گذاری	۲	۲	-
۲۴۴	اصول و فنون قانون نویسی	۲	۲	-
۲۴۵	زبان شناسی قانون	۲	۲	-
۲۴۶	تاریخ تحولات قانون گذاری	۲	۲	-
۲۴۷	جامعه شناسی قانون گذاری	۲	۲	-
۲۴۸	قانون گذاری و فناوری حقوقی	۲	۲	-
۲۴۹	مقررات گذاری	۲	۲	-
۲۵۰	قانون گذاری و حقوق بین الملل	۲	۲	-

* دانشجو موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
فقه و قانون گذاری				Fiqh and Legislation		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	پایه	عملی	
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری	
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی	
			ندارد	ندارد	کارگاه	
سفر علمی	سمینار	سایر:				
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با موضوعات مهم مربوط به قانون گذاری، از دیدگاه فقهی و با روش فقهی ❖ آشنایی با الزامات نظام تقنین اسلامی 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: مفهوم قانون <ul style="list-style-type: none"> ○ قانون در اصطلاح حقوقی ○ قانون در اصطلاح فقهی ○ رابطه قانون با مفاهیم مرتبط (فتوا، حکم، ...) • فصل دوم: ضرورت سنجی لزوم وجود قانون در حکومت اسلامی • فصل سوم: مرجع قانون گذاری در حکومت اسلامی <ul style="list-style-type: none"> ○ در زمان حضور امام معصوم ○ در زمان غیبت امام معصوم <ul style="list-style-type: none"> ▪ ولی فقیه (ارتباط با سایر فقها، امکان سنجی تفویض صلاحیت به دیگران و شرایط آن و ...) ▪ مجلس (جایگاه و ماهیت مجلس، ماهیت نمایندگی، شرایط نمایندگان، فتوای معیار، کیفیت تضمین اسلامی بودن و ...) • فصل چهارم: نظرات در مورد کارکرد قانون در حکومت اسلامی <ul style="list-style-type: none"> ○ تبیین حکم شرعی ○ تبیین موضوع حکم شرعی ○ برنامه ریزی برای حسن اجرای احکام الهی ○ قانون گذاری در مورد موضوعات فاقد حکم ثابت شرعی 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد			
منابع اصلی:						
<p>(۱) ارسطو، محمدجواد، فقه اجتماعی، قم، انتشارات مکتب اندیشه، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) امامی، مسعود، پژوهش های فقهی در حوزه قانون گذاری، قم، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.</p>						

- ۳) جاوید، محمدجواد، قانون و قانون‌گذاری در آراء اندیشمندان شیعه، تهران، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۴) حسینی، سید ابراهیم، شریعت و تقنین در کشورهای اسلامی (ایران، عربستان و پاکستان)، قم، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۵) خمینی، سید روح‌الله، ولایت‌فقیه، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۶) سبحانی، جعفر، مبانی حکومت اسلامی، نگارش: داود الهامی، موسسه علمی و فرهنگی سیدالشهدا علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۷) شفیعی سروسستانی، ابراهیم، فقه و قانون‌گذاری: آسیب‌شناسی قانون‌گذاری در نظام جمهوری اسلامی، قم، طه، آخرین سال انتشار.
- ۸) صدر، سید محمدباقر، الاسلام یقود الحیاه، انتشارات دارالصدر، آخرین سال انتشار.
- ۹) صرامی، سیف‌الله، منابع قانون‌گذاری در حکومت اسلامی، قم، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) گروهی از نویسندگان، تأملات فقهی در حوزه قانون‌گذاری، قم، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) گروهی از نویسندگان، فقه، قانون و اخلاق، کنفرانس بین‌المللی فقه و قانون، قم، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) گروهی از نویسندگان، فقه، قانون و واقعیت‌های اجتماعی، قم، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) گروهی از نویسندگان، فقه و قانون: ایده‌ها، پیشنهادها و راه‌حل‌های روشی، قم، زینی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) نائینی، محمدحسین، تنبیه‌الأمه و تنزیه‌المله، ویراستار: سید جواد ورعی، قم، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) امینی، علیرضا، فقه و مسأله قانون، پژوهش و حوزه پاییز ۱۳۷۹.
- ۱۶) ایزدی، رجب؛ رضایی پناه، امیر، بنیاد و ساختار نظام قانون‌گذاری و نمایندگی در آرای علمای مشروطه‌خواه با کانونی بودن آرای شیخ محمدحسین نائینی و شیخ اسماعیل محلاتی، جستارهای تاریخی، بهار و تابستان ۱۳۹۱.
- ۱۷) باقر زاده، احد، فقه و قانون‌گذاری در اسلام، پژوهش‌های اعتقادی کلامی، پاییز ۱۳۸۷.
- ۱۸) حبیب‌نژاد، سید احمد؛ حسینی، سید عباس، مناسبات میان قلمرو دین و قانون‌گذاری با تأکید بر نظریه تطبیق فقه حکومتی، بهار و تابستان ۱۳۹۸.
- ۱۹) حسینی حنیف، سید احمد، تقنین در ترازوی فقه (با نگاهی ویژه به اجرای فقه امامیه در نظام قضایی افغانستان)، سفیر نور تابستان ۱۳۸۶.
- ۲۰) خانی، محمد، نظارت مجتهدان بر قانون اساسی مشروطه نمونه نگاه آیت‌الله سید ابوالحسن اصفهانی، پیام بهارستان، زمستان ۱۳۸۹.
- ۲۱) خراسانی، رضا، نسبت شریعت و قانون در فقه سیاسی مشروطه، علوم سیاسی - دانشگاه باقرالعلوم (ع) تابستان ۱۳۹۰.
- ۲۲) دادمرزی، سید مهدی، تأثیر حقوق غربی در قیاس با فقه امامیه بر تدوین قانون مدنی ایران، دانشنامه‌های حقوقی پاییز ۱۳۹۸.
- ۲۳) دانش کیا، محمدحسین، بررسی اجرای اصل دوم متمم قانون اساسی مشروطه، مطالعات انقلاب اسلامی بهار ۱۳۸۸.
- ۲۴) راسخ، محمد؛ بخشی‌زاده، فاطمه، شرع‌گرایان و قانون در عصر انقلاب مشروطه ایران، حقوقی دادگستری، بهار ۱۳۹۷.
- ۲۵) رحمانی، قدرت‌الله، غلامی، فهیمه، کدخدامرادی، کمال، بررسی انتقادی درک روشنفکران عصر مشروطه از نسبت فقه و قانون در نظام حقوقی ایران، پژوهشنامه میان‌رشته‌ای فقهی بهار و تابستان ۱۳۹۹.
- ۲۶) سماواتی، عباس، موسوی بجنوردی، سید مصطفی، چالش‌های تعیین فتوای معیار در قانون‌گذاری با توجه به آرای امام خمینی (س)، پژوهشنامه متین، پاییز ۱۳۹۹.
- ۲۷) شهیدی، حمیده، جایگاه شرع و عرف در نظام قانون‌گذاری صدر مشروطیت با تکیه بر اسناد عدلیه (۱۳۲۴ تا ۱۳۳۰ قم)، تاریخ‌پژوهی، زمستان ۱۳۹۸.
- ۲۸) طاهری، محمدعلی؛ خسروی، احمد، مبانی فقهی مصلحت و جایگاه آن در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مطالعات حقوقی دولت اسلامی، زمستان ۱۳۹۱.
- ۲۹) علی‌اکبریان، حسن علی، فتوای معیار در قانون‌گذاری، دین و قانون، زمستان ۱۳۹۲.
- ۳۰) غفاری، هدی، بررسی نسبت میان حاکمیت قانون و حاکمیت شرع در نظام حقوقی مشروطه، پژوهش‌های حقوقی، بهار و تابستان ۱۳۹۰.
- ۳۱) غمامی، سید محمدمهدی، جوادیه، علی، میرلوحی، سید محمد، امکان‌سنجی تبدیل شریعت به قانون، دین و قانون بهار ۱۳۹۷.

- ۳۲) غمامی، سید محمدمهدی؛ حیدری، وحید، بازخوانی فقهی - حقوقی دیدگاه شیخ فضل‌الله نوری در باب مشروطه و تقنین شریعت، دین و قانون زمستان ۱۳۹۸.
- ۳۳) فتاحی، سید محسن، دامنه اختیارات حکومت در جعل قانون از منظر فقه، مطالعات فقه و حقوق اسلامی پاییز و زمستان ۱۳۹۲.
- ۳۴) فضل‌الله، عزیزالله؛ رستمی، ولی‌الله، تقنین عرف و مصلحت در اندیشه علمای مشروطه، پژوهشنامه حقوق اسلامی بهار و تابستان ۱۳۹۰.
- ۳۵) قربان‌نیا، ناصر، الزامات تقنین بر پایه فقه، دین و قانون، زمستان ۱۳۹۲.
- ۳۶) کافی، مجید، تعیینات اجتماعی فقه و قانون، دین و قانون، پاییز ۱۳۹۶.
- ۳۷) کعبی، عباس، حسین امینی پژوه، در جستجوی نظریه‌ای قانون‌گذاری در آثار برخی از فقیهان معاصر امامیه، حکومت اسلامی، شماره ۸۷، بهار ۱۳۹۷.
- ۳۸) کعبی، عباس، حسین امینی پژوه، مبانی کلامی قانون‌گذاری و آثار فقهی و حقوقی آن در حکومت اسلامی (مبنتی بر آرای برخی از علمای معاصر)، حکومت اسلامی، شماره ۷۳، زمستان ۱۳۹۴.
- ۳۹) محمدی کرجی، رضا، الزام‌آوری شریعت قبل از تقنین یا تدوین و رابطه آن با اصل حاکمیت قانون، مجلس و راهبرد زمستان ۱۳۹۹.
- ۴۰) محمودی، سیدجلال، رویارویی گفتمان سنت‌گرایی و تجددخواهی در ساحت فقه اسلامی (نگاهی تاریخی به نخستین تلاش‌ها برای تقنین فقه اسلامی و نتایج حاصل از آن)، فقه مقارن، بهار و تابستان ۱۳۹۷.
- ۴۱) ملائی توانی، علیرضا؛ بیگی زاده، مرضیه، بازخوانی مواضع آیت‌الله سید ابوالحسن اصفهانی در برابر اصل دوم متمم قانون اساسی مشروطه، مطالعات تاریخ اسلام بهار ۱۳۹۷.
- ۴۲) نیکزاد، عباس، جایگاه مصلحت در بستر قانون‌گذاری حکومت اسلامی، مطالعات راهبردی زنان، پاییز ۱۳۸۵.
- ۴۳) ورعی، سید جواد، نسبت «فقه» و «قانون» در نگاه عالمان دین، دین و قانون پاییز ۱۳۹۶.
- ۴۴) الموسوی‌الخمینی، سید روح‌الله، کتاب البیع، مؤسسه تنظیم و النشر لآثار الامام الخمینی (ره)، جلد ۲، آخرین سال انتشار.
- ۴۵) دوخی، فلاح عبدالحسین، منطقه الفراغ التشريعی: دراسه مقارنه لاهم العناصر المرنه فی الشریعه الاسلامیه، قم، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص) ۱۳۹۸.
- ۴۶) رافع لیث سعود جاسم القیسی، نظرات فی تقنین الفقه الإسلامی، بیروت، مرکز نماء للبحوث و الدراسات، ۲۰۱۵ م. آخرین سال انتشار.
- ۴۷) زکی عبد البر، محمد، تقنین الفقه الإسلامی (المبدأ و المنهج و التطبيق)، قطر، اداره الإحياء التراث الإسلامی، ۱۴۰۷ ق. آخرین سال انتشار.
- ۴۸) منتظری، حسین علی، دراسات فی ولایه الفقیه، المركز العالمی للدراسات الاسلامیه، ۱۴۰۹ ق. آخرین سال انتشار.
- ۴۹) مومن قمی، محمد، کلمات سدیده فی مسائل جدیده، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۱۵ ق. آخرین سال انتشار.
- ۵۰) مومن قمی، محمد، الولایه الالهیه الاسلامیه أو الحکومه الاسلامیه، مؤسسه النشر الاسلامی، ۱۴۲۸ ق. آخرین سال انتشار.
- ۵۱) هاشمی شاهرودی، سید محمود، مصدر التشريع و نظام الحكم فی الاسلام، ۱۳۶۶، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) ارسطو، محمدجواد، تحلیل مبانی نظام جمهوری اسلامی ایران، ویراست دوم، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) امامی، مسعود، جدال تعبد و تعقل در فهم شریعت (۳): تقابل دیدگاه‌های میرزای نائینی و شیخ فضل‌الله نوری در مشروطیت (۱)، فقه اهل‌بیت، تابستان ۱۳۸۷.
- ۳) امامی، مسعود، جدال تعبد و تعقل در فهم شریعت (۴): تقابل دیدگاه‌های میرزای نائینی و شیخ فضل‌الله نوری در مشروطیت (۲)، فقه اهل‌بیت بهار ۱۳۸۸.
- ۴) تبرائیان، صفاء الدین، مشروطه‌خواهی و شریعت‌مداری، تاریخ معاصر ایران، پاییز ۱۳۸۵.
- ۵) حاج زاده، هادی، فتوای معیار در قانون‌گذاری در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران (نگاهی دوباره به مفهوم علمیت در منظومه فقه حکومتی شیعه)، فقه و اصول پاییز ۱۳۹۴.
- ۶) حاجی ده‌آبادی، احمد، بایسته‌های تقنین (با نگاهی انتقادی به قانون مجازات اسلامی)، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه، آخرین سال انتشار.
- ۷) حبیب نژاد، سید احمد؛ منصور بروجنی، محمد، بررسی مقایسه‌ای ماهیت الزام‌آور قانون، دین و قانون، زمستان ۱۳۹۴.
- ۸) حسن‌پور، شهرام، مفهوم مصلحت و جایگاه آن در قانون‌گذاری جمهوری اسلامی ایران، دین و ارتباطات زمستان ۱۳۷۷.

- ۹) درخشه، جلال، نسبت قانون و شریعت در اندیشه سیاسی علامه میرزای نائینی، دانش سیاسی پاییز و زمستان ۱۳۸۴.
- ۱۰) رضوی، سید عباس، مهم‌ترین چالش‌های فقهی عالمان عصر مشروطه در عرصه قانون‌گذاری، حوزه، خرداد و تیر و مرداد و شهریور ۱۳۸۵.
- ۱۱) رضوی، سید عباس، مهم‌ترین چالش‌های فقهی عالمان عصر مشروطه در عرصه قانون‌گذاری (۳)، حوزه، آذر و دی ۱۳۸۵.
- ۱۲) رضوی، سیدعباس، مهم‌ترین چالش‌های فقهی عالمان عصر مشروطه در عرصه قانون‌گذاری (۲)، حوزه، مهر و آبان ۱۳۸۵.
- ۱۳) زارعی، محمدحسین، نظام قانون‌گذاری ایران و جایگاه مجمع تشخیص مصلحت، (با تأملی در ماهیت حقوقی سیاست‌های کلی نظام) راهبرد زمستان ۱۳۸۳.
- ۱۴) سبحانی، جعفر، حکومت اسلامی در چشم‌انداز ما، مؤسسه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) شرف‌الدین، سید حسین؛ نظری، نصرالله، نقش فقه و قانون در قبال عناصر معنایی محیط (باورها، ارزش‌ها و نگرش‌های مشترک)، دین و قانون پاییز ۱۳۹۶.
- ۱۶) طحان نظیف، هادی؛ احسانی، رضا، خوانشی نو از دیدگاه‌های تحلیلی نسبت به مفهوم قانون در عصر مشروطه، پژوهشنامه حقوق اسلامی بهار و تابستان ۱۳۹۶.
- ۱۷) عبداللهی، جعفر، رویکرد امتنان در شریعت اسلامی و بازتاب آن در فقه و قانون‌گذاری ایران، گفتمان فقه و اصول بهار و تابستان ۱۳۹۷.
- ۱۸) علاسوند، فریبا، قانون و فتوی: نسب سنجی و فرآیندشناسی، قم، هاجر، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) علیدوست، ابوالقاسم، فقه و عرف، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۰) علیدوست، ابوالقاسم، فقه و عقل، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) علیدوست، ابوالقاسم، فقه و مصلحت، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) فیرحی، داود، آستانه‌ی تجدد؛ در شرح تنبیه الامه و تنزیه المله، تهران، نی، آخرین سال انتشار.
- ۲۳) فیرحی، داود، مفهوم قانون در ایران معاصر، تهران، نی، آخرین سال انتشار.
- ۲۴) مکارم شیرازی، ناصر، پیام قرآن، جلد دهم، دارالکتب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۵) ملک افضلی، محسن، جایگاه مجمع تشخیص مصلحت نظام در فرایند قانون‌گذاری، حکومت اسلامی تابستان ۱۳۸۶.
- ۲۶) موسی زاده، ابراهیم، مفهوم «مصلحت نظام» و مرجع تشخیص آن در نظام قانون‌گذاری جمهوری اسلامی ایران، حکومت اسلامی، بهار ۱۳۸۸.
- ۲۷) مؤمنی، عابدین؛ علوی، سید محمود؛ رستمی نجف‌آبادی، حامد، فلسفه حدود و نقش مصلحت در تقنین آن، حکومت اسلامی بهار ۱۳۹۶.
- ۲۸) وفایی مهر، غلامرضا، جایگاه مجلس قانون‌گذاری در مشروطیت از دیدگاه آیت‌الله شیخ عبدالحسین معزی دزفولی، پیام بهارستان، پاییز و زمستان ۱۳۹۶.

29) Greenawalt, Kent, Religious Convictions and Lawmaking, Michigan Law Review, Vol. 84, No. 3 (Dec. 1985), pp. 352-404 (53 pages)

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

Foundations of Legislation

مبانی قانون گذاری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کارگاه		عملی		پایه				زبان های خارجی
سمینار		نظری	الزامی					تخصصی مشترک
سفر علمی		عملی						اختیاری
سایر:		نظری	عملی					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با بنیان های نظری قانون گذاری به عنوان یکی از منابع عمده ایجاد قواعد حقوقی از طریق تبیین مفهوم، مینا، ویژگی ها، انواع، اهداف و اصول حاکم بر آن
- ❖ آشنایی با جایگاه قانون و قانون گذاری در میان مکاتب حقوقی
- ❖ فراگیری نظریه های قانون گذاری در اسلام
- ❖ آشنایی قانون گذاری و نظریه های نمایندگی سیاسی
- ❖ آشنا شدن با اصول قانون گذاری

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - مفهوم قانون و قانون گذاری
  - جایگاه قانون و قانون گذاری در نظریه حقوقی
  - اهمیت قانون و قانون گذاری در نظام های مختلف حقوقی
  - نسبت قانون گذاری با سایر منابع ایجاد قواعد حقوقی
- فصل دوم: جایگاه قانون و قانون گذاری در میان مکاتب مختلف حقوقی
  - مکتب حقوق طبیعی
  - مکتب پوزیتیویسم حقوقی
  - مکتب تاریخی حقوق
  - مکتب واقع گرایی حقوق
  - سایر مکاتب حقوقی
- فصل دوم: نظریه های قانون گذاری در اسلام
  - نظریه های قانون گذاری در فقه اهل شیعیه
  - نظریه های قانون گذاری در فقه اهل سنت
- فصل سوم: قانون گذاری و نظریه های نمایندگی سیاسی
  - نظریه انعکاس مینیاتوری
  - نظریه تفویض
  - نظریه تراستی یا (اصیل - امین)
- فصل چهارم: اصول قانون گذاری
  - اصول شکلی
  - اصول آیینی
  - اصول ماهوی

- فصل پنجم: انواع قانون گذاری
  - قانون گذاری تفویضی
  - قانون گذاری برنامه‌ای
  - قانون گذاری آزمایشی
  - قانون گذاری نمادین
  - قانون گذاری اضطراری
  - انواع دیگر قانون گذاری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) جاوید، محمدجواد (به اهتمام)، قانون و قانون گذاری در آراء اندیشمندان شیعه، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۲) راسخ، محمد، بنیاد نظری اصلاح نظام قانون گذاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) کلی، جان، تاریخ مختصر نظریه حقوقی در غرب، ترجمه محمد راسخ، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- (۴) محمصانی، صبحی رجب، فلسفه قانون گذاری در اسلام، ترجمه اسماعیل گلستانی، آثار اندیشه، آخرین سال انتشار.
- (۵) مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، تأملات فقهی در حوزه قانون گذاری، مرکز تحقیقات اسلامی مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۶) والدرون، جرمی، قانون گذاری، مفاهیم، نظریه‌ها و اصول، ترجمه حسن وکیلان، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۷) وکیلان، حسن، گفتارهایی در قانون و قانون گذاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۸) وکیلان، حسن، مرکز مالگیری، احمد، مقدمه‌ای بر فلسفه قانون گذاری، در تکاپوی ارتقای کیفیت قانون، پژوهش حقوق عمومی، سال هجدهم، تابستان ۱۳۹۵.
- (۹) وکیلان، حسن، جایگاه رویه قضایی و قانون به عنوان منابع حقوق در دکترین حقوقی، پژوهش حقوق عمومی، شماره ۵۸، ۱۳۹۷.
- (۱۰) هارت، هربرت، مفهوم قانون، ترجمه محمد راسخ، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- 11) Bentham, Jeremy, An Introduction to the Principles of Morals and Legislation, Oxford, Oxford University Press. 1986
- 12) Luce, Robert, Legislative Principles: The History and Theory of Lawmaking by Representative Government, The Lawbook Exchange, Ltd. 2006
- 13) Morgan, Bronwen and Yeung Karen, An Introduction to Law and Regulation, Cambridge, Cambridge University Press. 2003
- 14) Waldron, J., Dignity of Legislation, Cambridge, Cambridge University Press. 1999
- 15) Waldron, J., Law and Disagreement, Oxford, Oxford University Press. 1999
- 16) Wintgens, Luc, J., Legisprudence: Practical Reason in Legislation, London, Ashgate Publication Company. 2006
- 17) Wintgens, Luc, J., Legislation in Context: Essays in Legisprudence, UK, Routledge Company. 2016
- 18) Wintgens, Luc, J., Legisprudence, A New Theoretical Approach to Legislation, Oxford, Portland, Hart Publishing. 2002
- 19) Wintgens Luc, J. and Oliver-Lalana, A. D., , The Rationality and Justification of Legislation, London, Springer. 2013

منابع فرعی:

- (۱) موسی زاده، ابراهیم، مفهوم «مصلحت نظام» و مرجع تشخیص آن در نظام قانون گذاری جمهوری اسلامی ایران، حکومت اسلامی، بهار ۱۳۸۸.
- (۲) وفایی مهر، غلامرضا، جایگاه مجلس قانون گذاری در مشروطیت از دیدگاه آیت الله شیخ عبدالحسین معزّی دزفولی، پیام بهارستان، پاییز و زمستان ۱۳۹۶

۳) طحان نظیف، هادی و احسانی، رضا، مفهوم قانون از منظر فقه امامیه و مکتب اثبات‌گرایی حقوقی، مشترک با رضا احسانی، انتشارات دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.

۴) طحان نظیف، هادی و ممتازنیا، محمدسعید، همه‌پرسی تقنینی در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران، پژوهشنامه حقوق اسلامی، سال ۲۰، شماره ۵۰، پاییز و زمستان سال ۱۳۹۸.

۵) غمامی، سید محمد مهدی و سید محمد میرلوحی، امکان‌سنجی تبدیل شریعت به قانون، مجله دین و قانون، دوره ششم شماره ۱۹، ۱۳۹۷

6) Benoit, Cyril. Rozengerg, Oliver, Handbook of Parliamentary Studies, UK, Edward Elgar Publishing. 2020.

7) Feeman, M. D. A., & Denis Lloyd of Hampstead, D. L., Lloyd's Introduction to Jurisrudence, London, Sweet & Maxwell. 2001

8) Pitkin, Hanna, The Concept of Rerepresentation, Berkeley, University of California Press. 1967

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مفهوم، مبانی، اصول و فنون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات در ایران و سایر کشورهای جهان
- ❖ آشنایی با پیشینه تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
- ❖ آشنا شدن با منابع تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
- ❖ فراگرفتن انواع تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
- ❖ آشنایی با فرایند و اصول و فنون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات

سرفصل درس:

- فصل اول: تعاریف و کلیات
  - مفهوم شناسی "تدوین و تنقیح" قوانین و مقررات (کدیفیکاسیون)
  - چرایی و آثار تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - موضوع شناسی تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
    - قانون و مصداق های آن
    - مقرر و مصداق های آن
    - رأی و نظر و مصداق های آن
  - پیشینه تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - منابع تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - انواع تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - نهادهای متولی تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - لوازم و ابزارهای تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
    - پایگاه ها و سامانه های قوانین و مقررات
    - نقش فناوری های نوین در تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
- فصل دوم: فرایند و اصول و فنون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
  - گردآوری قوانین و مقررات و اصول و فنون آن
  - دسته بندی موضوعی قوانین و مقررات و اصول و فنون آن
  - اعتبار سنجی قوانین و مقررات و اصول و فنون آن
    - سلسله مراتب هنجارهای حقوقی
    - انواع نسبت های تنقیحی میان قوانین و مقررات
    - انواع عدم اعتبار (نسخ صریح، نسخ ضمنی، انقضای زمان، با اجرا منتفی، انتفای موضوع، اصلاح)

- قوانین و مقررات تنقیحی و اصول و فنون تهیه و تصویب آن
- قانون جامع (کد) و اصول و فنون تدوین و تصویب آن
  - اصول و فنون انتخاب موضوع قانون جامع
  - اصول و فنون تعیین ساختار و محتوای قانون جامع
  - اصول و فنون ماهوی تدوین قانون جامع
  - اصول و فنون شکلی تدوین قانون جامع (تبویب و شماره گذاری)
  - مراحل تدوین و تصویب قانون جامع
- بایسته‌های تنقیحی در حین وضع قوانین و مقررات
- اصول و فنون تهیه آثار تنقیحی قوانین و مقررات (چاپی و دیجیتال)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ارفعی، عالییه، مقایسه شیوه تهیه و ارائه طرح در برخی نظام‌های قانون گذاری، گزارش کارشناسی مرکز پژوهش‌های اسلامی مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل: ۸۹۹۶، ۱۳۸۷.
- (۲) انصاری، باقر، اصول و فنون قانون گذاری؛ تنظیم پیش‌نویس طرح‌ها و لوایح، تنقیح و تدوین قوانین، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۳) اسلامی، سید محمد هادی، اصول و فنون قانون گذاری، تهران، جنگل و جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۴) بربان، گی، تدوین و تنقیح قوانین: فواید و دشواری‌ها، مترجم: علی‌اکبر گرجی، مجلس و پژوهش، سال ۱۴ شماره ۵۶، ۱۳۸۶.
- (۵) بیگ زاده، صفر، شیوه‌نامه نگارش قانون، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۶) حبیب نژاد، سید احمد، عامری، زهرا، قانون‌نویسی در نظام تقنینی ایران در پرتو مدل‌های پیش‌نویس‌نگاری تقنینی، مجلس و راهبرد تابستان ۱۳۹۹.
- (۷) رینرسون، آرتور جی، قانون‌نویسی گام‌به‌گام، ترجمه آزاده عبدالله زاده شهر بابکی، تهران، سمت و مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۸) رسولی، محمد اشرف، اصول، روش و فنون قانون گذاری، بی‌جا، سعید، بی‌تا، آخرین سال انتشار.
- (۹) سلطانی، سید ناصر (مترجم)، آیا می‌توان تدوین و تنقیح قوانین را تعریف کرد؟ گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، شهریور ۱۳۸۷، شماره مسلسل ۹۱۵۸.
- (۱۰) سلطانی، سید ناصر، علل نافرجامی تدوین قوانین در ایران، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، آبان ۱۳۸۸، شماره مسلسل ۹۹۵۷.
- (۱۱) طحان نظیف، هادی و مکارم، روح‌الله، ارزیابی مجموعه‌های تنقیحی معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری، فصلنامه پژوهش حقوق عمومی، زمستان سال ۱۴۰۰.
- (۱۲) عامری، فائزه (مترجم)، روش‌ها و ویژگی‌های اصلی تدوین و تنقیح قوانین، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، اردیبهشت ۱۳۸۸، شماره مسلسل ۹۶۱۶.
- (۱۳) مجموعه مقالات همایش یکصدمین سال قانون گذاری، ناشر: مرکز پژوهش‌های مجلس، آخرین سال انتشار.
- (۱۴) مجموعه مقالات فصلنامه اطلاع‌رسانی حقوقی، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، شماره ۱۱.
- (۱۵) منفرد، لیلی (مترجم)، تهیه پیش‌نویس قانون کارآمد، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، اردیبهشت ۱۳۸۸، شماره مسلسل ۹۶۶۳.
- (۱۶) مویل، کوئن جی، ارتقای کارآمدی رویه‌های تقنینی پارلمان، مجموعه مقالات گفتارهایی در قانون و قانون گذاری، تألیف و ترجمه حسن و کیلیان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۹.
- (۱۷) وکیلیان، حسن، نقش نهادهای داخلی مجلس در فرآیند قانون گذاری (مطالعه نظری از منظر تطبیقی)، مجموعه مقالات گفتارهایی در قانون و قانون گذاری، تألیف و ترجمه حسن و کیلیان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۰.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مفاهیم، انواع، روش ها، فنون و فرایند ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
- ❖ فراگیری مراحل ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
- ❖ آشنا شدن با مهم ترین انواع ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
- ❖ آشنایی با فرایند ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
- ❖ مطالعه نظام های ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در برخی از نظام ها (نهادهای، فرایندها، روش ها، فنون و...)

سرفصل درس:

- فصل اول - فصل مقدماتی
  - مفهوم ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
  - ضرورت ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
  - الزامات متفاوت ارزیابی تأثیرات قوانین با مقررات
  - ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات به مثابه یکی از اجزای نظام مقررات گذاری
  - پیشینه
  - جایگاه ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در قانون گذاری اسلامی
- فصل دوم - مراحل ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
  - ارزیابی تأثیرات پیشینی (معطوف به آینده)
  - ارزیابی تأثیرات پسینی (معطوف به گذشته)
- فصل سوم - مهم ترین انواع ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
  - اقتصادی
  - اجتماعی
  - فرهنگی
  - سیاسی
  - زیست محیطی
- فصل چهارم - فرایند ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات
  - گردآوری اطلاعات
  - نظرخواهی (از متخصصان، ذی نفعان و شهروندان)
  - تحلیل تأثیرات (تحلیل هزینه - فایده، ارزیابی ریسک و...)
  - تدوین گزارش ارزیابی تأثیرات پیشنهادی قانونی و مقرراتی
  - ارزشیابی گزارش ارزیابی تأثیرات پیشنهادی قانونی و مقرراتی

• فصل پنجم - مطالعه نظام‌های ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در برخی از نظام‌ها (نهادها، فرایندها، روش‌ها، فنون و...)

- انگلستان
- کانادا
- ایالات متحده آمریکا
- استرالیا
- فرانسه
- اتحادیه اروپا

• فصل ششم - ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در ایران

- ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در نظام حقوقی موجود
- ضرورت ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در ایران
- ملاحظات، اقتضائات و لوازم ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات در ایران
  - ارزیابی تأثیرات پیشینی قوانین و مقررات
  - ارزیابی تأثیرات پسینی قوانین و مقررات
- مراجع ارزیابی تأثیرات قوانین و مقررات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) امامی میبیدی، راضیه و محمد آزادانی، «پیشنهادهایی برای تعبیه ارزیابی سیاست‌ها، قوانین و مقررات در فرایند تصمیم‌گیری»، سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۶، شماره ۱، بهار ۱۳۹۹.
- (۲) امامی میبیدی، راضیه، «اصول عام ارزیابی نظام‌های ارزیابی سیاست»، دانش سیاسی، سال یازدهم، شماره اول، بهار و تابستان ۱۳۹۴.
- (۳) پارکر، دیوید و کالین کرکپاتریک، «ارزیابی پیامدهای مقررات گذاری در کشورهای درحال توسعه»، ترجمه مسعود فریادی، اطلاع‌رسانی حقوقی، شماره‌های ۱۷ و ۱۸، سال هشتم، بهار و تابستان ۱۳۸۸.
- (۴) حبیب نژاد، سید احمد و احمد تقی‌زاده، «نیازسنجی تقنینی؛ عنصری بایسته در قانون‌گذاری شایسته»، دانش حقوق عمومی، سال هشتم، زمستان ۱۳۹۸.
- (۵) حلاج، شهرام، «پیشنهاد روشی برای ارزیابی قوانین و مقررات با مطالعه موردی مقررات برگزاری مناقصات»، مجلس و راهبرد، سال بیست‌ودوم، شماره هشتادویک، ۱۳۹۴.
- (۶) زرشکن‌عابد، زهرا، ارزیابی تأثیرات قانون (ابزاری برای قانون‌گذاری بهتر)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۷) طحان نظیف، هادی و صابری، علی، مجلس شورای اسلامی و ارزیابی تأثیرات قانون، دانش حقوق عمومی، دوره ۱۰، شماره ۳، پاییز سال ۱۴۰۰.
- (۸) فریادی، مسعود. سازوکارهای حقوقی ارزیابی آثار مقررات گذاری در نظام حقوقی ایران، تهران: معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری، اداره کل پژوهش و اطلاع‌رسانی، آخرین سال انتشار.
- (۹) کرکپاتریک، کالین و دیوید پارکر (ویراستار)، ارزیابی آثار مقررات گذاری؛ به‌سوی مقررات گذاری بهتر، ترجمه گروه مترجمان، تهران: خرسندی، [معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری]، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) مرکز‌مالمیری، احمد، «نسبت ارزیابی تأثیرات و ارزیابی اجرای قانون؛ بررسی موردی گزارش‌های مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در دوره هشتم»، در: دومین همایش نقش پژوهش در فرایند قانون‌گذاری (مجموعه مقالات)، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.

11) European Commission, "Impact Assessment Guidelines", SEC (2009) 92, on http://ec.europa.eu/governance/impact/commission_guidelines/docs/iag_2009_en.pdf.

12) Mousmouti, Maria, Designing Effective Legislation, Cheltenham: Edward Elgar, 2019.

13) OECD, "OECD Regulatory Policy Outlook 2018", Paris: OECD Publishing, 2018.

- 14) VECD, "Introductory Handbook for Undertaking Regulatory Impact Analysis (RIA)", Version 1. October 2008, Available online at: www.oecd.org/dataoecd/48/14/44789472.pdf.
- 15) World Bank, "Better Regulation for Growth Program: Governance Frameworks and Tools for Effective Regulatory Reform; Institution for Regulatory Reform", Washington, 2010.

منابع فرعی:

- (۱) جلالی، رضا، راهنمای تحلیل نیاز قانون گذاری، تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۷.
- (۲) وزارت صنعت کانادا، «اقدامات ابتکاری برای سنجش و کاهش بار مقررات»، ترجمه جعفر خیرخواهان و جواد براتی، مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، گروه مطالعات محیط کسب و کار، شماره مسلسل ۱۲۷۴۵، دی ۱۳۹۱.
- (۳) وکیلیان (تألیف و ترجمه)، گفتارهایی در قانون و قانون گذاری (مجموعه مقالات)، تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۴) وکیلیان، حسن و احمد مرکزالمبیری، «فلسفه قانون گذاری: در تکاپوی ارتقای کیفیت قانون»، پژوهش حقوق عمومی، سال هجدهم، شماره ۵۱، تابستان ۱۳۹۵.
- 5) Brain, Ciara and Colin Scott, "Regulation, Public Law, and Better Regulation", European Public Law, 17, No. 3, 2011.
- 6) Combrade, Bertrand-Léo, L'obligation d'étude d'impact des projets de loi, Paris: Dalloz, 2017.
- 7) Ellison, Robin, Red Tape: Managing Excess in Law, Regulation and the Courts, Cambridge: Cambridge University Press, 2018.
- 8) L.G.D.J (ed.), les études d'impact accompagnant les projets de loi, Paris: LGDJ, 2012.
- 9) Verschuuren, Jonathan (ed.), The Impact of Legislation: A Critical Analysis of Ex Ante Evaluation, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2009.

- فصل پنجم: ساختار و اداره مجالس قانون گذاری
  - تعداد مجالس (تک مجلسی یا دو یا چند مجلسی)
  - اداره مجلس (شامل مباحثی همچون ریاست، هیأت ریسه، نظام اداری و استخدامی)
  - کمیسیون‌های داخلی (بررسی ساختار و نحوه فعالیت)
- فصل ششم - نظارت اساسی بر قانون گذاری
  - الگوهای نظارتی (متمرکز و غیرمتمرکز، سیاسی و قضایی، پسینی و پیشینی)
  - فرایند نظارت اساسی
  - آثار حقوقی نظارت اساسی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) داوید، رنه، نظام‌های بزرگ حقوقی معاصر، ترجمه سیدحسین صفایی، محمد آشوری و سید عزت الله عراقی، تهران، نظر مرکز دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۲) زارعی، محمدحسین، مطالعه تطبیقی مجالس قانون گذاری، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) زارعی، محمدحسین و محمد اسدی نژاد، ۱۳۹۶، «بررسی نظری و تطبیقی مجلس دوم قانون گذاری»، مجلس و راهبرد، دوره ۲۴، شماره ۹۰.
- ۴) شیروی، عبدالحسین، حقوق تطبیقی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) قاضی، ابوالفضل، حقوق اساسی و نهادهای سیاسی، تهران، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) وکیلان، حسن، گفتارهایی در قانون و قانون گذاری، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- 7) Benoit, Cyril., Rozengerg, Oliver, Handbook of Parliamentary Studies, UK, Edward Elgar Publishing. 2020
- 8) Cheibub, Jose Antonio, Presidentialism, Parliamentarism and Democracy, Cambridge University. 2007
- 9) Finer, S. E and Bogdanor, V and Rudden, B., Comparing Constitutions, Oxford University Press. 1996
- 10) Halligan, John, Miller, Robin and John Power, Parliament in the Twenty-first Century, Melbourne University. 2007
- 11) Halligan, John, Miller, Robin and John Power, Parliaments in the Twenty-first Century, Melbourne University Press. 2007
- 12) Karpen, Ulrich., Legislation in European Countries; A Country by Country Guide, Bloomsbury Publishing. 2020
- 13) Kurian, G. T. (eds.), World Encyclopedia of Parliaments and Legislatures, Fitzroy Dearborn Publishers. 1989
- 14) Morgan, Bronwen and Yeung Karen, An Introduction to Law and Regulation, Cambridge, Cambridge University Press. 2003
- 15) Pizzorusso, Alessandro (Ed.), Law in the Making; a Comparative Survey, Springer. 1988
- 16) Salih, Mohamed (Ed.), African Parliaments, Palgrave Macmillan. 2005
- 17) Silk, P. and Walters, R, How Parliament Works, Longman, 4th edn. 1998

منابع فرعی:

- ۱) آقایی طوق، مسلم، تحلیل اقتصادی حقوق اساسی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) هیوود، اندرو، سیاست، ترجمه عبدالرحمن عالم، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- 3) Baranger, Denis, , Jus politicum, hors série: le Parlement français et le nouveau droit parlementaire. - - Dalloz. 2012
- 4) Giddins, Philip, , The Future of Parliament, Palgrave Macmillan. 2005
- 5) Guchet, Yves, , Droit parlementaire, Paris, Economica. 1996
- 6) Tosi, Silvano, Diritto Parlamentare, Milano, Giuffre Editore. 1996

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
حقوق پارلمانی				Parliamentary Law		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	پایه	عملی	
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری	
			تخصصی گرایش	اختیاری	نظری	
					عملی	
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با نهاد پارلمان و شناخت تطبیقی- تحلیلی از سازوکارهای پیچیده و مهمی که این نهاد از طریق آنها کارکردهای خود را اعمال می کند. ❖ آشنایی با کارکردهای پارلمان ❖ آشنا شدن نظام های انتخاباتی پارلمانی ❖ فراگیری سازوکارهای پاسداری از اجرای قوانین ❖ آشنایی با رابطه پارلمان با سایر قوا و نهادها 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ● فصل اول: تعاریف و کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ مفهوم پارلمان ○ مفهوم پارلمان تارسیم ○ قوه مقننه ○ نظام تک مجلسی و دو مجلسی ○ تطور تاریخی نهاد پارلمان در ایران و جهان ○ انواع پارلمان (از نظر ساختار، صلاحیت، قدرت ...) ● فصل دوم: کارکردهای پارلمان <ul style="list-style-type: none"> ○ کارکرد نمایندگی ○ کارکرد قانون گذاری ○ کارکرد نظارتی ○ سایر کارکردها (از قبیل حقانیت بخشی، جامعه پذیری سیاسی، جلوگیری از انباشت نارضایتی و ...) ● فصل سوم: نظام های انتخاباتی پارلمانی <ul style="list-style-type: none"> ○ نظام انتخاباتی اکثریتی و تناسبی ○ نظام انتخاباتی تک نام و فهرستی ○ نظام انتخاباتی یک مرحله ای و دومرحله ای ● فصل چهارم: سازوکارهای پاسداری از اجرای قوانین <ul style="list-style-type: none"> ○ نظارت پارلمانی (هیات بررسی و تطبیق مصوبات دولت با قوانین) ○ نظارت قضایی 						

• فصل پنجم: رابطه پارلمان با سایر قوا و نهادها

○ رابطه پارلمان با قوای دیگر

- در نظام‌های پارلمانی
- در نظام‌های ریاستی
- در نظام‌های مختلط

○ رابطه پارلمان با سایر نهادها

- احزاب سیاسی
- گروه‌های ذی‌نفوذ
- نهادهای پژوهشی و کتابخانه‌های پارلمانی

○ اتحادیه‌های پارلمانی و گروه‌های دوستی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) اولسون، دیوید، ام، نهادهای مردم‌سالار قانون‌گذاری، ترجمه علیرضا طیب، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۲) آقاعبداللهی، ریحانه، پروانه کاشفی، دیپلماسی پارلمانی اتحادیه اروپا ساختار، وظایف و مأموریت پارلمان آلمان، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۹۲۲، ۱۳۹۵.
- (۳) جهانبخش، مصطفی، جواد جریده، رویکرد فراکسیون‌های پارلمانی کشورهای همسایه (افغانستان، پاکستان، ترکمنستان و کویت) در قبال ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۵۳۷، ۱۳۹۴.
- (۴) حبیب‌نژاد، سید احمد و تسخیری، محمد صالح، تقنین مشترک کشورهای اسلامی در حوزه حقوق بشر دوستانه؛ بایسته‌ها، چالش‌ها و فرصت‌ها، فصلنامه علمی پژوهشی اسلام و غرب، دی‌ماه ۱۳۹۶.
- (۵) حبیب‌نژاد، سید احمد و دیگران، آموزش‌های پارلمانی ابزار کارآمد سازی پارلمان با تأکید بر ایجاد رشته حقوق پارلمانی، مجلس و راهبرد، ش ۹۶، زمستان ۱۳۹۷.
- (۶) حبیب‌نژاد، سید احمد، ماهیت نمایندگی با تکیه بر آموزه‌های اسلامی، فصلنامه تخصصی فقه و حقوق، شماره ۸، بهار ۱۳۸۵.
- (۷) حسن‌گروسی و بابک باصری، تحلیل ساختاری-کارکردی نظام‌های تقنینی تک مجلسی و دو مجلسی؛ جهات توجیهی و نگاه انتقادی؛ فصلنامه دانش حقوق عمومی، شماره ۲۶، زمستان ۱۳۹۸.
- (۸) حسینی، سیدحسین، اتحادیه مجالس کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی، پارلمان عرب و مجمع پارلمانی ناتو، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، مسلسل: ۱۴۸۸۹، ۱۳۹۵.
- (۹) حسینی، سیدحسین، جایگاه دیپلماسی پارلمانی در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران، تهران: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) راسخ، محمد، بنیاد نظری اصلاح نظام قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) زارعی، محمدحسین، مطالعه تطبیقی مجالس قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) زارعی، محمدحسین، نقش کمیسیون‌های داخلی در نظارت پارلمانی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) زارعی، محمدحسین، اسدی‌نژاد، محمد، بررسی نظری و تطبیقی مجلس دوم قانون‌گذاری، مجلس و راهبرد، ش ۹۰، تابستان ۱۳۹۶.
- (۱۴) فردی‌پور، سعید، چهارمین کنفرانس رؤسای پارلمان‌های دنیا، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۴۴۴۰، ۱۳۹۴.
- (۱۵) مشهدی، علی، الگوی پارلمانی عقلانی‌شده؛ با نگاهی به حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، فقه حکومتی، ش ۶، پاییز و زمستان ۱۳۹۷.
- (۱۶) والدرون، جرمی، قانون‌گذاری: مفاهیم، نظریه‌ها و اصول، ترجمه حسن وکیلان، تهران: انتشارات نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۱۷) وکیلان، حسن، گفتارهایی در قانون و قانون‌گذاری، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.

- 18) American Institute of Parliamentarians Fundamentals of Parliamentary Law and Procedure, 2015.
- 19) Demeter, Geogje, Demeter's Manual of Parliamentary Law and Procedure, American Institute of Parliamentarians, 2001.
- 20) M. Robert, Henry, Parliamentary Law, Appleton-Century-Crofts, 1923
- 21) Norton, Philip, Legislatures and legislators, London: Routledge, 1998.
- 22) Sidney Bolles, Albert, Stearns Cushing, Luther, The Blue Book of Parliamentary Law; Rules of Proceeding & Debate in Deliberative Assemblies, Sagwan Press, 2018.

منابع فرعی:

- ۱) آشتیانی، حامد، سجاد فرضی، ساختار، اهداف و مأموریت پارلمان پان آفریقا، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل: ۱۴۴۶۷، ۱۳۹۴.
- ۲) توپچیانی، محمد، مطالعه تطبیقی شبکه‌های تلویزیونی پارلمانی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل: ۱۴۰۱۲، ۱۳۹۳.
- ۳) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، شماره ۹، فروردین ۱۴۰۰.
- ۴) حسن گروسی و دیگران، شاخص‌های شکلی مؤثر بر شکل‌گیری پارلمان تک مجلسی یا دو مجلسی، فصلنامه دیدگاه‌های قضایی، شماره ۹۱، پاییز ۱۳۹۹.
- ۵) خلیلی، محسن؛ مجلس شورای اسلامی و روابط خارجی: نفوذپذیری - تصمیم‌پذیری، پژوهشنامه علوم سیاسی، بهار ۱۳۸۷.
- ۶) دلاورپور اقدم، مصطفی، محمدحسن معادی‌روسری، دیپلماسی هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران با تأکید بر دیپلماسی پارلمانی تهران: مجلس شورای اسلامی، مرکز پژوهش‌ها، اداره کل هماهنگی و برنامه‌ریزی پژوهشی، اداره انتشارات و مجله، آخرین سال انتشار.
- ۷) دلاورپور اقدم، مصطفی، دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال؛ کاستی‌ها و راه‌کارهای توانمندسازی دیپلماسی پارلمانی جمهوری اسلامی ایران، تهران: مجلس و پژوهش، زمستان، شماره هشتاد و هشتم، ۱۳۹۵.
- ۸) خلیلی، محسن؛ حمیدی، سمیه؛ تحلیل گفتمان مقوله سیاست خارجی در مذاکرات نخستین مجلس شورای ملی مشروطیت، پژوهش‌نامه علوم سیاسی، پاییز ۱۳۹۰.
- ۹) غمامی، سید محمد مهدی و محسنی، فرید، آسیب‌شناسی مغایرت‌های تصویب‌نامه‌های دولت در رسیدگی رئیس مجلس شورای اسلامی، فصلنامه دانش حقوق عمومی، شماره ۳، بهار ۱۳۹۲.
- ۱۰) فینستن، هیو، ضرورت کار در کمیسیون‌های پارلمانی و چگونگی آغاز آن، ترجمه مهناز ملکی معیری، مجلس و پژوهش، ش ۵۱، بهار ۱۳۸۵.
- 11) Steven Fish, V. and Kroenig, , The Handbook of National Legislatures, Cambridge, Cambridge University Press, 2009
- 12) Martin, Shane: Saalfeld, Thomas: Strom, Kaare, W, Oxford Handbook of Legislative Studies, Oxford, Oxford University Press, 2014.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
			گرایش	عملی		سایر:

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با روش و چگونگی تحقیق و پژوهش در منابع و اسناد مرتبط با قانون گذاری
- ❖ آشنایی با انواع روش تحقیق و مراحل روش تحقیق
- ❖ آشنا شدن با کتابخانه ها و اسناد پارلمانی
- ❖ مطالعه در مورد ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- ❖ فراگرفتن روش نقد اندیشه ها و تحلیل متون تقنینی

سرفصل درس:

- فصل اول. کلیات
  - انواع تحقیق (کاربردی، بنیادین، توسعه ای ...)
  - انواع روش تحقیق
  - مراحل روش تحقیق و تدوین طرح نامه (انتخاب موضوع، بیان مسأله، ضرورت و هدف، پرسش ها، فرضیه ها، سازمان دهی، ...)
  - منابع تحقیق در حوزه قانون گذاری (مصاحبه، پرسشنامه، آثار مکتوب، مشاهده، آمار ...)
  - ابزارهای نیازسنجی تقنینی (مطالعات اجتماعی، مطالعات آماری، نظرسنجی، افکار سنجی ...)
- فصل دوم. کتابخانه ها و اسناد پارلمانی
  - کتابخانه های پارلمانی و چگونگی استفاده از کتابخانه های پارلمانی
  - آشنایی با اسناد پارلمانی و چگونگی استفاده از اسناد پارلمانی
  - مذاکرات پارلمانی
  - استفاده از تارنماهای پارلمانی
- فصل سوم. ملاحظات اخلاقی در پژوهش
- فصل چهارم. روش نقد اندیشه ها و تحلیل متون تقنینی
- فصل پنجم. کارگاه عملی قانون گذاری (تدوین، تفسیر و ...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) آل کجباف، حسین، روش تحقیق در علم حقوق با تأکید بر پایان‌نامه نویسی، تهران، جنگل و جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۲) امیرحسینی، امین، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، اندیشه رشد، آخرین سال انتشار.
- ۳) پوربخش، سید محمدعلی، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) تقی زاده، ابراهیم، امام دادی، علی‌رضا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) حافظ‌نیا، محمدرضا، مقدمه‌ای در روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) حیاتی، علی عباس، روش تحقیق در علم حقوق؛ نحوه نگارش پایان‌نامه، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صبری، نور محمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عباسی، بیژن، روش پژوهش در دانش حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۹) عزت‌الله نادری و مریم سیف نراقی، روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، انتشارات بدر، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) علی‌اکبر سیف، روش تهیه‌ی پژوهشنامه، انتشارات دانشگاه آزاد واحد رودهن، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) قره‌باغی، ونوس، اصول پژوهش حقوقی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) کاتوزیان، ناصر، شیوه تجربی تحقیق در حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مک کانویل، مایکل، چویی، وینگ هانگ، روش تحقیق در حقوق، ترجمه نادر هوشمندیار، تهران، هزاره سوم، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) نیکبخت، سارا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، عصر قلم، آخرین سال انتشار.
- 15) Cahillane, Laura, Schweppe, Jennifer, Legal Research Methods: Principles and Practicalities, Clarus Press Ltd, 2016.
- 16) Hirsch Ballin, Ernst, Advanced Introduction to Legal Research Methods, Edward Elgar Pub, 2020.
- 17) McConville, Mike, Hong Chui, Wing, Research Methods for Law, Edinburgh University Press, 2017.
- 18) Van Hoecke, Mark, Ost, François, Methodologies of Legal Research: Which Kind of Method for What Kind of Discipline? Hart Publishing, 2013.
- 19) Watkins, Dawn, Burton, Mandy, Research Methods in Law, Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, NY : Routledge, 2018.
- 20) Yaqin, Anwarul, Legal Research And Writing Methods, Lexis Nexis, 2008.

منابع فرعی:

- ۱) تسلیمی، محمد سعید؛ نوروزی، خلیل؛ حاکمی، محمدمین، نظری انتقادی بر روش‌شناسی در علم حقوق مطالعه موردی: کتاب روش تحقیق در علم حقوق، پژوهش‌نامه انتقادی، ش ۵۷، مرداد ۱۳۹۷.
- ۲) توحیدی، احمدرضا، قائمی، سید محسن، روش تحقیق در متون و اسناد حقوقی با تأکید بر دانش حقوق عمومی و حقوق بین‌الملل، تهران، مرکز نشر کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۳) جاوید، محمدجواد، روش تحقیق در علم حقوق اساسی به زبان ساده، نشر: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۴) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، صد مقاله در روش تحقیق علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، تابستان ۱۴۰۰.
- ۶) خلیلی نژاد، روح‌الله، روش تحقیق در حقوق و علوم سیاسی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) روش تحقیق میدانی در علوم جنایی، ترجمه و نگارش: علی شایان، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مؤمنی، مهدی، روش تحقیق در حقوق؛ اصول نظری و عملی، تهران، نویان، آخرین سال انتشار.
- 9) Bhat, P. Ishwara, Idea and Methods of Legal Research, Oxford University Press, 2019.
- 10) D. Murray, Michael, H. DeSanctis, Christy, Legal Research Methods, Foundation Press, 2009.
- 11) Paul Lomio, J, Stakemann Spang-Hanssen, Henrik, Legal Research Methods in the U.S. & Europe, Djoef Publishing, 2008.
- 12) van den Bos, Kees, Empirical Legal Research, Edward Elgar Pub, 2020.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
تفسیر قانون				Legal Interpretation		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
			اختیاری	عملی		سایر:
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با اصول، فنون و رویکردهای مختلف در تفسیر قوانین ❖ آشنایی با مفهوم و انواع تفسیر قانون ❖ فراگرفتن روش های تفسیر قانون ❖ آشنا شدن با پیش فرض های تفسیر قانون ❖ فراگرفتن قواعد تفسیر قوانین 						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ ضرورت آشنایی با تفسیر قانون ○ اهداف مطالعه تفسیر قانون ○ روش مطالعه در تفسیر قانون ○ ارتباط تفسیر قانون با سایر دانش های علوم انسانی مانند فلسفه و هرمنوتیک • فصل دوم: مفهوم و انواع تفسیر قانون <ul style="list-style-type: none"> ○ چیستی تفسیر و تفاوت آن با مفاهیم مشابه مانند تأویل ○ ضرورت تفسیر قانون ○ انواع تفسیر (رسمی و غیررسمی، قانونی و قضایی و شخصی) • فصل سوم: روش های تفسیر قانون <ul style="list-style-type: none"> ○ متن گرایی ○ قصد گرایی ○ غایت گرایی ○ سایر روش ها (تفسیر پویا یا دینامیک و تفسیر عمل گرایانه یا پراگماتیست) • فصل چهارم: پیش فرض های تفسیر قانون <ul style="list-style-type: none"> ○ حکمت قانون گذار ○ انسجام نظام قانون گذاری ○ منصفانه بودن قوانین ○ سایر پیش فرض ها • فصل پنجم: قواعد تفسیر قوانین <ul style="list-style-type: none"> ○ قواعد لفظی تفسیر ○ قواعد ساختاری تفسیر ○ قواعد منطقی تفسیر 						

- فصل ششم- تفسیر رسمی قانون در ایران
  - صلاحیت مجلس شورای اسلامی در تفسیر قوانین
  - فرایند ارائه تفسیر رسمی و حدود نظارت شورای نگهبان
  - ویژگی‌های قوانین تفسیری
  - آثار قوانین تفسیری
- فصل هفتم- تفسیر قانون در حقوق تطبیقی
  - نهاد تفسیر قانون در حقوق اساسی تطبیقی
  - روش‌های تفسیر قوانین
  - آثار قوانین تفسیری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) اینوود، مایکل، «درآمدی بر هرمنوتیک»، ترجمه نصیر احمد حسینی، نشریه معرفت، شماره ۷۸، صص ۸۱-۷۵. ۱۳۸۳
- ۲) آقای طوق، مسلم، «روش‌های تفسیر قانون اساسی در ایالات متحده آمریکا و مبانی فلسفی آن»، اطلاع‌رسانی حقوقی، مجموعه مقالات هدایی به دکتر سیدمحمدهاشمی، خانه اندیشمندان علوم انسانی. ۱۳۹۸
- ۳) ربانی، محمدحسین، «نقش سیاق در تفسیر»، فصلنامه پژوهش‌های قرآنی، شماره ۲۸-۲۷، صص ۳۴۱-۳۲۲. ۱۳۸۰
- ۴) کاتوزیان، ناصر، «اصول منطقی حاکم بر تفسیر قانون اساسی»، حقوق اساسی، شماره ۳، صص ۳۰۸-۳۰۲. ۱۳۸۳
- ۵) مرمور، آندره، تفسیر و نظریه حقوقی، ترجمه محمدحسین جعفری و مهسا شعبانی، تهران: مجد، آخرین سال انتشار
- ۶) نوبخت، حسین، شیوه‌های تفسیر قوانین مدنی، تبریز: فروزش، آخرین سال انتشار
- ۷) واینسهایمر، جوئل، «هرمنوتیک یا اصول علم تفسیر»، ترجمه سیما ذوالفقاری، نامه فرهنگ، شماره ۳۹، صص ۶۹-۵۵
- 8) Alienikof A., "Updating Statutory Interpretation", Michigan Law Review, Vol. 87, pp. 20-66. 1989
- 9) Cross, Frank B., The Theory and Practice of Statutory Interpretation, Stanford University Press. 2009
- 10) Elliot, Shelden, "Techniques of Interpretation", in the Code Napoleon and the Common Law World, Edited by Schwartz, Bernard, New Jersey: The Lawbook LTD. 2008
- 11) Eskridge Jr W. & Frickey P. P., "Statutory Interpretation As Practical Reasoning", Stanford Law Review, Vol. 42, pp. 321-384. 1990
- 12) Friedman L. M., "Some Comments on Legal Interpretation", Poetics Today, Vol. 9, No. 1, pp. 95-102. 1988
- 13) Gifford, Donald James, Statutory Interpretation, Law Books Co. 1990
- 14) Goldsworthy J., Interpreting Constitutions; a Comparative Study, Oxford: Oxford University Press. 2006
- 15) Hirsch Jr E. D., "Current Issues in Theory of Interpretation", The Journal of Religion, Vol. 55, No. 3, pp. 298-312. 1975
- 16) Lyons, David, "Original Intent and Legal Interpretation", Australian Journal of Legal Philosophy, Vol.24, pp.1-26. 1999
- 17) Macleod, Ian, Legal Method, Palgrave MacMillan. 2005
- 18) Miller, Geoffrey P., "Pragmatics and the Maxims of Interpretation", Wisconsin Law Review, Vol.5. 1990
- 19) Scott, Jacob, "Codified Canons and the Common Law of the Interpretation", The Georgetown Law Journal, Vol.98. 2008
- 20) Shiner, Roger A., A Treatise of Legal Philosophy and General Jurisprudence, Springer. 2005
- 21) Singh, P., Principles of Statutory Interpretation, Nagpur: Wadhwa. 2008

22) Wright G., "On A General Theory of Interpretation: The Betti- Gadamer Dispute In Legal Hermeneutics", American Journal of Jurisprudence, Vol. 32, pp.191-244. 1987

منابع فرعی:

- (۱) پالمر، ریچارد، علم هرمنوتیک، ترجمه محمد سعید حنایی کاشانی، چاپ سوم، تهران: نشر هرمس، آخرین سال انتشار
- (۲) ریکور، پل، «وظیفه هرمنوتیک»، ترجمه محمدحسین لطیفی، نامه فلسفه، شماره ۲، صص ۴۸-۲۵. ۱۳۷۶
- (۳) گودریچ پیتر، «هرمنوتیک حقوقی»، ترجمه بهروز جندقی، نشریه فقه و حقوق، شماره ۲، صص ۲۲۰-۲۱۱. ۱۳۸۳
- (۴) هاروی، وان (۱۳۸۲)، «علم هرمنوتیک»، ترجمه محمد ناصحی، نامه حکمت، شماره ۲، صص ۲۷۰-۲۵۳، ۱۳۸۱
- 5) Black, Henry Campbell, Handbook on the Construction and Interpretation of the Laws, West Publishing Co. 1911
- 6) Bobbitt, Philip, Constitutional Fate: Theory of the Constitution, Oxford University Press. 1984
- 7) Dworkin R., "Law As Interpretation", Texas Law Review, Vol. 60, pp. 527-550. 1982
- 8) Eskridge W., "Dynamic Statutory Interpretation", University of Pensilvania Law Review, Vol. 135, pp. 1479-1556. 1987
- 9) Haack S., "On Legal Pragmatism: Where Does The Path of The Law Lead Us?", American Journal of Jurisprudence, Vol. 50, pp. 71-105. 2005
- 10) Treanor, William Michael, "Against Textualism", Northwestern University Law Review, Vol. 103, No. 22009

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی و قواعد و کاربست و تأثیر آن در قانون گذاری
- ❖ آشنایی با اصول حاکم بر سیاست گذاری عمومی در نظام تقنینی
- ❖ آشنا شدن با نظریه ها فرآیند سیاست گذاری عمومی
- ❖ آشنایی با فرآیند و اجرا سیاست گذاری عمومی
- ❖ فراگرفتن مناسبات قانون گذاری و سیاست های عمومی

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - چپستی سیاست گذاری عمومی
  - انواع سیاست گذاری حقوقی (تقنینی، قضائی، اجرایی)
  - پیشینه سیاست گذاری عمومی در ایران و جهان و ورود به نظام قانون گذاری
  - مراجع سیاست گذار عمومی در نظام حقوقی ایران و هرم ارتباط آنها
  - مشارکت بخش غیردولتی (جامعه مدنی، احزاب، ذینفعان) در سیاست گذاری عمومی و قانون گذاری
- فصل دوم: اصول حاکم بر سیاست گذاری عمومی در نظام تقنینی
  - تحقق سریع اهداف عمومی و با کیفیت
  - کاهش ضایعات و هزینه های ملی
  - جلوگیری از پراکندگی و هم افزایی
  - سازگاری
  - کنترل پیامدها
  - انتخاب عقلایی و حکیمانه
  - انسجام
  - نظارت پذیری
- فصل سوم: نظریه ها فرآیند سیاست گذاری عمومی
  - نظریه چارچوب جریانات چندگانه
  - نظریه تعادل نقطه ای

- نظریه طرح خطامشی و ساخت اجتماعی
- نظریه بازخورد خطامشی و فرآیندهای سیاست‌گذاری
- نظریه چارچوب ائتلاف مدافع
- نظریه خطامشی گذاری مبتنی بر شواهد
- نظریه انتخاب عمومی و قانون گذاری
- سایر نظریه‌ها
- فصل چهارم: فرآیند و اجرا سیاست‌گذاری عمومی
  - مسئله یابی
  - تصمیم سازی: قانون گذاری و مقررات گذاری
  - مشروعیت بخشی
  - اجرا سیاست‌ها: مدیریت اجرا، رفع موانع تحقق، نظارت و ضمانت اجرا (اجرا پژوهی)
- فصل پنجم: مناسبات قانون گذاری و سیاست‌های عمومی
  - قانون گذاری سیاست‌های عمومی (سیاست‌های کلی، قوانین سیاست‌گذار، برنامه‌های توسعه پنج‌ساله، برنامه و سیاست‌های دولت)
  - نظارت قانون‌گذار بر اجرای سیاست‌های عمومی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) اسماعیلی، محسن و طحان نظیف، هادی، «ماهیت نهاد سیاست‌های کلی نظام در حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران»، مطالعات میان‌رشته‌ای معارف اسلامی و حقوق، سال ۹، شماره ۲۸، پاییز و زمستان سال ۱۳۸۷.
- (۲) اسماعیلی، محسن و طحان نظیف، هادی، «نسبت سیاست‌های کلی نظام با احکام حکومتی در حقوق اساسی ایران»، پژوهشنامه حقوق اسلامی، سال ۱۳ شماره ۳۵، بهار و تابستان سال ۱۳۹۱.
- (۳) اعظم میرزمانی؛ سید حسین اخوان علوی؛ ابراهیم حاجی نژادی فهم نقش سیاست بوروکراتیک در اجرای خطامشی‌های عمومی در ایران: مطالعه موردی قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه تهران، دوره ۵، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸.
- (۴) پدram سعید، راهنمای سیاست‌گذاری در قانون‌گذاری: بررسی الگوی «ارزیابی تأثیرات قانون»، مجلس و پژوهش، سال دهم، فوق‌العاده پاییز، شماره ۴۰، ۱۳۸۲.
- (۵) پیرمولر، سیاست‌گذاری عمومی، مترجم: حمیدرضا ملک‌محمدی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۶) دانایی‌فرد، حسن، گفتارهایی جدید در خطامشی گذاری عمومی، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- (۷) راضیه امامی میبدی؛ محمد آزادانی، پیشنهادهایی برای تعبیه ارزیابی سیاست‌ها، قوانین و مقررات در فرآیند تصمیم‌گیری، فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی دانشگاه تهران، ۱۳۹۹.
- (۸) رثوفی، عبدالغفور؛ رنجبر، احمد، جایگاه مجلس شورای اسلامی در اجرای سیاست‌های کلی نظام، تحقیقات جدید در علوم انسانی، ۱۳۹۵.
- (۹) طحان نظیف، هادی، شرح بندهای (۱) و (۲) اصل ۱۱۰ قانون اساسی فصل هشتم- رهبر، انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) قلی پور، رحمت ا...؛ غلام پور آهنگر، ابراهیم، فرآیند سیاست‌گذاری عمومی در ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) مایکل ای کرفت، اسکات آر فرلانگ، سیاست‌گذاری عمومی: قوانین دولتی، سیاست‌ها، تحلیل و جایگزینی‌ها، مترجم: نادر هوشمندپار، انتشارات شورآفرین، آخرین سال انتشار.

- ۱۲) مایکل ای کرفت، اسکات آر فرلانگ، سیاست‌گذاری عمومی: قوانین دولتی، سیاست‌ها، تحلیل و جایگزینی‌ها، مترجم: نادر هوشمندیار، انتشارات شورآفرین، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مجموعه نویسندگان، دایره المعارف حقوق عمومی، ناشر: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) مرکز مالمیری، احمد (۱۳۹۰)، تأملی در مرزهای سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری (مطالعه موردی: مفاد قانون برنامه پنجم توسعه در حوزه فرهنگی)، پاییز، دوره ۱۸، ۱۳۹۰.
- ۱۵) هادی لطفی؛ کرم الله دانشفرد؛ مرتضی موسی خانی، بررسی تطبیقی نقش سازمان‌های مردم‌نهاد در فرایند خطمشی‌گذاری عمومی ایران و کشورهای منتخب، فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، ۱۳۹۹.
- 16) Mark Carlton Miller, Jeb Barnes, Making Policy, Making Law: An Interbranch Perspective, Georgetown University Press. 2004
- 17) Larry N. Gerston, Public Policy Making: Process and Principles, M.E. Sharpe. 2015
- 18) Damon Alexander, Jenny M. Lewis, Making Public Policy Decisions: Expertise, skills and experience, Routledge. 2014
- 19) Jeffery A. Jenkins, Eric M. Patashnik, Congress and Policy Making in the 21st Century, Cambridge University Press. 2016

منابع فرعی:

- ۱) اسمیت و لریمر، درآمدی نظری بر سیاست عمومی، ترجمه عطارزاده، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- ۲) الوانی، سید محمد؛ شریف‌زاده، فتاح (۱۳۸۳)، فرآیند خطمشی‌گذاری عمومی، دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۳) کاترین الیون و کاترین ورنون، مباحثی در باب نظریه انتخاب عمومی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) قلی پور، رحمت ا...؛ غلام پور آهنگر، ابراهیم، فرایند سیاست‌گذاری عمومی در ایران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاترین الیون و کاترین ورنون، مباحثی در باب نظریه انتخاب عمومی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) غمامی، سید محمد مهدی؛ حکمت نیا، محمود (۱۳۹۸) آسیب‌شناسی تقنین سیاست‌های جمعیتی و ارائه شاخص‌های مطلوب، فصلنامه مطالعات راهبردی زنان، ۸۶، ۱۳۹۸.
- ۷) طحان نظیف، هادی و بکشلو، رضا، «مرجع صالح در نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی نظام، وحدت یا تعدد؟»، مطالعات حقوق عمومی دانشگاه تهران، دوره ۵۱، شماره ۱، بهار سال ۱۴۰۰.
- ۸) طحان نظیف، هادی و بکشلو، رضا، «بررسی و تحلیل گستره و قلمرو نظارت بر اجرای سیاست‌های کلی نظام»، سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۶، شماره ۱، بهار سال ۱۳۹۹.
- ۹) وکیلان حسن، بررسی نقش و نحوه تأثیر گروه‌های ذینفع در سیاست‌گذاری برای فضای کسب‌وکار، دانشنامه حقوق اقتصادی پاییز و زمستان ۱۳۹۴.
- 10) Robert Poinard, Jean- Pierre Nioche, Public policy evaluation in France, Journal of Public Policy Analysis and Management, Volume5, Issue1, Pages 58-72. 2007
- 11) Thierry Delpuech, Laurence Dumoulin, Claire de Galembert, Droit et action publique, Sociologie du droit et de la justice, pages 143 à 174. 2014
- 12) Helen Wallace, Mark A. Pollack, Christilla Roederer-Rynning, Alasdair R. Young, Policy-Making in the European Union, Oxford University Press. 2020

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مفاهیم مربوط به کسب و کار، قوانین حوزه کسب و کار و الزامات قانون گذاری در حوزه کسب و کار
- ❖ آشنایی با انواع کسب و کار و مراحل آن
- ❖ فراگیری رویکردهای مقررات گذاری (رگولاسیون) و مقررات زدایی در حوزه کسب و کار
- ❖ آشنا شدن با اصول و الزامات قانون گذاری در حوزه کسب و کار
- ❖ آشنا شدن با مشارکت کسب و کارها در قانون گذاری

سرفصل درس:

- فصل اول - تعاریف و کلیات
  - کسب و کار و بنگاه
  - محیط کسب و کار
    - محیط اقتصادی
    - محیط حقوقی (محیط عملیات کسب و کار، روابط استخدامی یا کارگری - کارفرمایی و...)
    - محیط سیاسی، اجتماعی، فرهنگی
  - انواع کسب و کار
    - کسب و کارهای سنتی
    - کسب و کارهای نو (استارت آپها)
    - کسب و کارهای دیجیتال
    - سایر
  - مراحل کسب و کار (شروع، فعالیت و پایان کسب و کار)
  - حقوق کسب و کار (قوانین و مقررات ناظر بر کسب و کار در مراحل سه گانه، حقوق مالکیت و...)
  - شاخص های سنجش و پایش محیط کسب و کار
- فصل دوم - رویکردهای مقررات گذاری (رگولاسیون) و مقررات زدایی در حوزه کسب و کار
  - رویکرد حداکثری
  - رویکرد حداقلی
  - رویکرد مداخله متناسب و حمایت گرانه
- فصل سوم - اصول و الزامات قانون گذاری در حوزه کسب و کار
  - آزادی در کسب و کار
  - ثبات و قابل پیش بینی پذیر کردن محیط کسب و کار
  - حمایت و رفع موانع کسب و کار

- تسهیل مراحل کسب و کار
- رفع انحصار و تضمین رقابت
- سایر اصول و الزامات (سرعت، انعطاف پذیری و...)
- فصل چهارم - مشارکت کسب و کارها در قانون گذاری
  - ضرورت مشارکت تشکل‌ها و نهادهای نمایندگی کننده بخش خصوصی
  - شیوه‌های مشارکت بخش خصوصی در قانون گذاری
  - معرفی نهادهایی با حضور اعضای بخش خصوصی برای مشارکت در قانون گذاری
    - شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی
    - هیئت مقررات زدایی و بهبود محیط کسب و کار
    - کمیته ماده (۱۲) موضوع قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (کمیته حمایت از کسب و کار)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) بسلی، تیموثی، «قوانین و مقررات و محیط کسب و کار: ماهیت و اثر پروژه سهولت کسب و کار بانک جهانی»، ترجمه الیزابت سلطانی شیرازی و امین نوری کوچی، مجله اقتصادی، شماره‌های ۷ و ۸، مهر و آبان ۱۳۹۶.
- (۲) حسینی، سید محمدرضا (گردآورنده، مترجم)، حقوق و اقتصاد کسب و کار: بنیان‌های نظری شاخص سهولت انجام کسب و کار، تهران، چالش، ۱۳۹۶.
- (۳) داووز، سانتیاگو کروسو و دیگران، «آموزه‌هایی برای بهبود محیط حقوقی کسب و کار»، ترجمه فرید قادری و فاطمه عزیزی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۵۳۷۵، اردیبهشت ۱۳۹۶.
- (۴) کوز، رونالد اچ، «ماهیت بنگاه»، ترجمه محمود مشهدی احمد، دوفصلنامه برنامه‌بودجه، سال سیزدهم، شماره ۱۰۶، بهار و تابستان ۱۳۸۷.
- (۵) مرادی، محمدعلی، محیط کسب و کار: نظریه‌ها، شاخص‌ها و تکنیک‌ها، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۶) مرکز مالبری، احمد، «مجوز زدایی به مثابه مقررات زدایی: تحلیل مفهومی مقررات زدایی در ایران»، مجلس و راهبرد، سال بیست و هفتم، شماره یکصد و چهارم، زمستان ۱۳۹۹.
- (۷) مرکز مالبری، احمد، «مفهوم مقررات دست‌وپاگیر و تبیین آثار آن بر محیط کسب و کار»، مجلس و راهبرد، سال بیست و سوم، شماره هشتاد و هفت، پاییز ۱۳۹۵.
- (۸) میدری، احمد و اصلا ن قودجانی (تألیف و ترجمه)، سنجش و بهبود محیط کسب و کار، تهران: جهاد دانشگاهی، واحد تهران، آخرین سال انتشار.
- 9) Downes, Santiago Croci, Magdalini Konidari and María Antonia Quesada Gámez, "Legal research findings on business regulation and the law", in World Bank, Doing Business 2016; Measuring Regulatory Quality and Efficiency, Washington DC, 2015.
- 10) OECD Donor Committee for Enterprise Development, "Supporting Business Environment Reforms: Practical Guidance for Development Agencies", August 2008.
- 11) Schou-Zibell, Lotte and Srinivasa Madhur, "Regulatory Reforms for Improving the Business Environment in Selected Asian Economies—How Monitoring and Comparative Benchmarking Can Provide Incentive for Reform", Asian Development Bank, No. 40, January 2010.
- 12) Twomey, David P. & Marianne Moody Jennings, Anderson's Business Law and The Legal Environment, South-Western, Cengage Learning, 2011.

منابع فرعی:

- (۱) بانک جهانی، «رشد فساد اداری و بار مقررات در کشورهای اروپای شرقی و آسیای مرکزی (بر اساس نتایج نظرسنجی محیط کسب و کار و عملکرد بنگاه‌ها)»، (ویرایش دوم)، ترجمه جعفر خیرخواهان و جواد براتی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱-۱۲۷۶۶، مرداد ۱۳۹۳.
- (۲) جکسون، کایل ای، شاخص بین‌المللی حقوق مالکیت: گزارش سال ۲۰۱۱، ترجمه حنظلله سلیمانی و محمدرضا حسینی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۲.

۳) صمدی، علی حسین، محسن رنانی و رحیم دلالی اصفهانی، «مفهوم و آثار اقتصادی حقوق مالکیت: رویکرد نهادگرایی»، فصلنامه حقوق، دوره ۴۰، ش ۱۰۱، ۱۳۸۹.

- 4) Cross, Frank B. & Roger LeRoy Miller, The Legal Environment of Business: Text and Case; Ethical, Regulatory, Global, and Corporate Issues, South-Western, Cengage Learning, 2012.
- 5) Jennings, Marianne M. Foundations of the Legal Environment of Business, South-Western, Cengage Learning, 2010.
- 6) Lo, Vai Io & Xiaowen Tian, Law and Investment in China: The Legal and Business Environments after WTO Accession, New York, RoutledgeCurzon, 2005.
- 7) Mann, Richard A. and Barry S. Roberts, Essentials of Business Law, South-Western, Cengage Learning, 2010.
- 8) Meiners, Roger E. and Al H. Ringleb and Frances L. Edwards, The Legal Environment of Business, Mason, South-Western, 2012.
- 9) Meiners, Roger E., Al H. Ringleb, Frances & L. Edwards, The Legal Environment of Business, South-Western, Cengage Learning, 2012.
- 10) World Bank, Doing Business 2018; Equal Opportunity for All, Washington DC, 2017, Available online at: <http://www.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2018>.
- 11) World Economic Forum, The Global Competitiveness Report 2017–2018, Editor: Klaus Schwab and Xavier Sala-i-Martin, Geneva, 2017.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		عمومی			
سمینار		نظری	زبان های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول؛ فرایندها و احکام بودجه و بودجه ریزی و نقش مجلس در تصویب بودجه و در نظارت بر آن
- ❖ اصول بودجه ای و آثار احکام بودجه ای
- ❖ فرایند تهیه و تدوین لایحه
- ❖ فرایند رسیدگی و تصویب بودجه
- ❖ فرایند اجرای بودجه و نظارت بر آن

سرفصل درس:

- فصل اول: تعاریف و کلیات
  - مفهوم شناسی بودجه و بودجه ریزی
  - ماهیت بودجه
  - پیشینه بودجه در ایران و جهان
  - منابع حقوق بودجه
- فصل دوم: اصول بودجه ای و آثار احکام بودجه ای
  - اصول بودجه ای
  - آثار احکام بودجه ای
- فصل سوم: فرایند تهیه و تدوین لایحه
  - بخشنامه بودجه
  - تهیه و تدوین لایحه بودجه
  - ویژگی های لایحه بودجه
- فصل چهارم: فرایند رسیدگی و تصویب بودجه
  - سیر رسیدگی بودجه در مجلس
  - حدود اختیارات و صلاحیت پارلمان در بودجه
    - دیدگاه اختیارات محدود
    - دیدگاه اختیارات نامحدود
    - دیدگاه اختیارات معقول
- فصل پنجم: فرایند اجرای بودجه
  - صلاحیت قوه مجریه در اجرای بودجه
  - مراحل اجرای بودجه

- فصل ششم: فرایند نظارت بر بودجه
  - نظارت درونی قوه مجریه بر اجرای بودجه
  - نظارت بیرونی بر اجرای بودجه
    - نظارت قوه قضاییه بر اجرای بودجه
    - نظارت مجلس بر اجرای بودجه
  - نظارت عام مجلس
  - نظارت دیوان محاسبات
  - هیئت‌های مستشاری دیوان محاسبات
  - گزارش تفریق بودجه
- فصل هفتم: آسیب‌شناسی بودجه و بودجه‌ریزی در ایران
  - آسیب‌شناسی مراحل تهیه لایحه و تصویب بودجه
  - آسیب‌شناسی مرحله اجرای بودجه
  - آسیب‌شناسی مرحله نظارت بر بودجه
  - وابستگی بودجه به نفت
  - فقدان بودجه‌ریزی عملیاتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) ابراهیمی نژاد، مهدی، «اصول تهیه و تنظیم و کنترل بودجه»، کرمان، انتشارات دانشگاه شهید باهنر کرمان، آخرین سال انتشار.
- (۲) امامی، محمد، «حقوق مالیه عمومی»، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) پیرنیا، حسین، مالیه عمومی مالیات‌ها و بودجه، تهران: انتشارات ابن‌سینا، آخرین سال انتشار.
- (۴) توکلی، احمد، «مالیه عمومی»، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۵) حبیب نژاد، سید احمد، حقوق مالیه عمومی، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و پردیس فارابی دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۶) دادگر، یدالله، «مالیه عمومی و اقتصاد دولت»، تهران: انتشارات دانشگاه تربیت مدرس و نور علم، آخرین سال انتشار.
- (۷) رستمی، ولی، «مالیه عمومی»، تهران: انتشارات میزان، آخرین سال انتشار.
- (۸) رستمی، ولی و قهوه‌چیان و حمید، حقوق مالی و محاسباتی، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۹) رنجبری، ابوالفضل و بادامچی، علی، «حقوق مالی و مالیه عمومی»، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) شبیری نژاد، علی‌اکبر، «گستره مالی و ساختار بودجه‌ای ایران»، الگوی منابع و مصارف، تهران: انتشارات نی، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) شبیری نژاد، علی‌اکبر، «بودجه‌ریزی در ایران بودجه و پارلمان»، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) کرد بچه، محمد، «نظام بودجه‌ریزی»، تهران: انتشارات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) گروه نویسندگان، «نقش در حال تحول پارلمان‌ها در فرآیند بودجه»، ترجمه افشین خاکباز، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۴) لاینرت، یان، «بودجه‌ریزی در جهان، چارچوب حقوقی نظام‌های بودجه‌ای»، ترجمه افشین خاکباز و بهزاد لامعی، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۱۵) مصدق، محمد، «اصول و قواعد و قوانین مالیه»، تهران: نشر فرزاد، آخرین سال انتشار.
- (۱۶) موسی زاده، رضا، «مالیه عمومی»، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۱۷) مهندس، ابوطالب و مهدی تقوی، «مالیه عمومی»، تهران: انتشارات احمدی، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- (۱) حبیب نژاد، سید احمد و محمد منصوری بروجنی، «تحلیل مبانی و کارکردهای اصل سالیانه بودن بودجه در دوران کنونی»، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حقوق عمومی، دوره ۱۸، شماره ۱۶، زمستان ۱۳۹۵.

(۲) حبیب نژاد، سید احمد و محمد منصوری بروجنی، بررسی ابتکار تقنین از سوی نمایندگان مجلس در حدود اصل هفتادوپنج قانون اساسی، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهش حقوق عمومی دانشگاه علامه طباطبائی، شماره ۵۴، بهار ۱۳۹۶.

- 3) Krafchik, Warren, and Joachim Wehner, The Role of Parliament in the Budget Process. Budget Information, 1999
- 4) Lienert, Ian. Who Controls the Budget: the Legislature or the Executive? International Monetary Fund. 2005
- 5) Pistor, Katharina Pistor, "Law In Finance", Journal on comparative economics 41, 2013
- 6) Gabriela Lidia, Tănase, Difficulties of the Budgeting Process and Factors Leading to the Decision to Implement this Management Tool, Procedia Economics and Finance, Volume 15, 2014.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی تحلیل اقتصادی قانون گذاری
- ❖ آشنایی با مفهوم و مبانی تحلیل اقتصادی
- ❖ مطالعه ابزارها و اصول تحلیل اقتصادی حقوق
- ❖ فراگیری تحلیل اقتصادی ساختار قوه مقننه
- ❖ آشنایی با تحلیل اقتصادی اعمال قوه مقننه

سرفصل درس:

- فصل اول: تعاریف و کلیات
  - مفهوم تحلیل اقتصادی
    - اقتصاد به عنوان علم
    - اقتصاد به عنوان روش
  - مبانی تحلیل اقتصادی
    - پیش فرض های تحلیل اقتصادی
      - عقلانیت
      - اولویت بندی گزینه ها
      - کمیابی
    - جایگاه تحلیل اقتصادی در اندیشه حقوقی
      - پیشینه تحلیل اقتصادی
      - مکاتب تحلیل اقتصادی
        - مکتب شیکاگو
        - مکتب ییل
        - مکتب ویرجینیا
- فصل دوم: ابزارها و اصول تحلیل اقتصادی حقوق
  - ابزارهای تحلیل اقتصادی
    - قانون عرضه و تقاضا
    - هزینه فایده و هزینه فرصت
    - کارآمدی
  - اصول تحلیل اقتصادی حقوق
  - کاربردهای تحلیل اقتصادی در حقوق

- فصل سوم: تحلیل اقتصادی قانون گذاری
  - تحلیل اقتصادی ساختار قوه مقننه
    - نظام دو یا چند مجلسی
    - نظام تک مجلسی
  - تحلیل اقتصادی اعمال قوه مقننه
    - سیاست‌های پولی و بانکی
    - قانون گذاری
    - نظارت بر اجرای قانون
    - تنقیح و تدوین

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) آقایی طوق، مسلم، تحلیل «تحلیل اقتصادی حقوق: (حقوق اساسی)»، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) نعیمی، مرتضی، «درآمدی به تحلیل اقتصادی حقوق»، تهران، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) شاول، استیون، ترجمه محسن اسماعیلی، «مبانی تحلیل اقتصادی حقوق»، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) دادگر، یدالله، «درآمدی بر تحلیل اقتصادی حقوق»، تهران، انتشارات نور علم، آخرین سال انتشار.
- ۵) دادگر، یدالله، «اصول تحلیل اقتصادی خرد و کلان»، تهران، نشر آماره، آخرین سال انتشار.
- ۶) کوتر، رابرت و یولن، تامس، ترجمه حامد اخوان هزاوه و یدالله دادگر، «حقوق و اقتصاد»، تهران، انتشارات نور علم، آخرین سال انتشار.
- ۷) هلزن، هانس، ترجمه محمدحسین تمدن جهرمی، «نظریه محض حقوق و دولت»، سمت و پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۸) موریس، چارلز و فیلیپس اوئن، ترجمه اکبر کمیجانی، «تحلیل اقتصادی نظریه و کاربرد»، تهران، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۹) آماره، جواد، هرولد وینتر، علی حسین صمدی، حمیدرضا حسین پور، «اقتصاد جرم»، تهران، نشر نور علم، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) فرجی، یوسف، کلیات علم اقتصاد، تهران، شرکت چاپ و نشر بازرگانی، ۱۳۸۴
- 11) Berggren, Niclas and Nils Karlson "Constitutionalism, Division of Power and Transaction Costs", Public Choice, Vol.117, No.1-2, pp.99-124. 2003
- 12) Bradbury, John Charles and Mark Crain "Legislative Organization and Government Spending: Cross-country Evidence", Journal of Public Economics, Vol.82, pp.309-325. 2001
- 13) Bradbury, John Charles and Mark Crain, "Bicameralism", in Charles K. Rowley and Friedrich Schneider (eds.) Encyclopedia of Public Choice, Vol.1, New York: Kluwer Academic Publishers. 2004
- 14) Bradbury, John Charles and Mark W. Crain, "Bicameral Legislatures and Fiscal Policy", Southern Economic Journal, Vol.68, No.3, pp.646-59. 2002
- 15) Buchanan, James, and Gordon Tullock, The Calculus of Consent- Logical Foundations of Constitutional Democracy, Ann Arbor: University of Michigan Press. 1962/1999
- 16) Congleton, Roger D. "On the Merits of Bicameral Legislatures: Policy Stability within Partisan Politics", Jahrbuch für Neue Politische Okonomie, Vol.22, pp.29-49. 2003B
- 17) Cooter, Robert, The Strategic Constitution, Princeton: Princeton University Press. 2000
- 18) Fisher, Louis, "The Efficiency Side of the Separation of Powers", American Studies, Vol.5, No.2, pp.113-131. 1971
- 19) Friedman D., Law's Order; What Economics Has to Do with Law and Why It Matters, Princeton: Princeton University Press. 2000

منابع فرعی:

- ۱) بابایی، ایرج، مبانی نظری رویکرد تحلیل اقتصادی حقوق، دو فصلنامه حقوق و سیاست، دوره ۹، شماره ۲۳، ۱۳۸۶.
- ۲) بادینی، حسن، مبانی فلسفی نگرش اقتصادی به حقوق، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی (دانشگاه تهران)، شماره ۶۲، ۱۳۸۲.
- ۳) دادگر، یدالله، آنچه مناسب است حقوقدانان و کارگزاران حقوق از اقتصاد بدانند، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۱۳۹۱.
- ۴) یدادگر، یدالله، پیش درآمدی بر سنتز حقوق و اقتصاد، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۴۳، ۱۳۸۵.
- ۵) نصیری اقدم، علی، روش‌شناسی رونالد کوز در اصلاح نظریه اقتصادی با تأکید بر «ماهیت نگاه» و «مسئله هزینه اجتماعی»، فصلنامه روش‌شناسی علوم انسانی، سال ۱۶، شماره ۶۲، ۱۳۸۹.
- ۶) هانسون، جان و هانسون، کاتلین و هارت، ملیسا، حقوق و اقتصاد (بیتا)، ترجمه سید محمدعلی عبداللهی، موسسه ترجمان. مریدی، سیاوش و نوروزی، علیرضا، فرهنگ اقتصادی، تهران، نوبهار، ۱۳۷۳.
- 7) Mercur, Nicholas and Steven G. Medema, Economics and the Law, 2nd Edition, Princeton: Princeton University Press. 2006
- 8) Persson, T. and Tabellini, G., The Economic Effects of Constitutions, Cambridge: MIT Press. 2003
- 9) R. H. Coase, The Problem of Social Cost, Journal of Law and Economics, Vol. 3. Oct., 1960
- 10) Veljanovski, Cento, The Economics of Law, 2nd Edition, London: The Institute of Economic Affairs. 2006
- 11) Wittman, Donald, Economic Foundations of Law and Organization, Cambridge: Cambridge University Press. 2006
- 12) Zerbe, Richard O, "The Problem of Social Cost in Retrospect", Research in Law and Economics, Vol. 2, p. 83-102. 1980
- 13) David M. Farrell, Electoral systems: A Comparative Introduction, Palgrave, United States, 2001.
- 14) Richard Rose, Internatinal Encyclopedia of Elections, Macmillan, United Kingdom, 2000.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول و فنون قانون نویسی
- ❖ آشنایی با صلاحیت ابتکار قانون
- ❖ آشنا شدن اصول ماهوی حاکم بر تدوین پیش نویس قوانین
- ❖ آشنایی با نهادهای متولی و فرایندهای تهیه پیش نویس قوانین
- ❖ آشنا شدن با اصول شکلی تنظیم پیش نویس طرحها و لوایح قانونی

سرفصل درس:

- فصل اول: صلاحیت ابتکار قانون
  - صلاحیت نمایندگان مجلس شورای اسلامی
    - صلاحیت های انحصاری
    - صلاحیت های مشترک
    - حدود صلاحیت
  - صلاحیت هیأت وزیران در تهیه لوایح قانونی
    - صلاحیت های انحصاری
    - صلاحیت های مشترک
    - حدود صلاحیت
  - صلاحیت رئیس قوه قضائیه در خصوص لوایح قضایی
  - صلاحیت شورای عالی استان ها
- فصل دوم: اصول ماهوی حاکم بر تدوین پیش نویس قوانین
  - اصول قانونی بودن و ممنوعیت خودسری
  - اصول عدالت و برابری
  - اصول ضرورت و تناسب
  - اصول امنیت و ثبات
  - اصول کارآمدی و کارایی
- فصل سوم: نهادهای متولی و فرایندهای تهیه پیش نویس قوانین
  - نهادهای متولی تهیه پیش نویس لوایح و طرحها
  - فرایندهای تهیه پیش نویس لوایح و طرحها
  - مشارکت ذینفعان در تدوین پیش نویس قانون

• فصل چهارم : اصول شکلی تنظیم پیش‌نویس طرح‌ها و لوایح قانونی

- اصول و فنون ساختاربندی قوانین (مشمول بر عنوان‌بندی، اهداف، قلمرو شمول، مفاد اصلی، مفاد انتقالی)
- شماره‌گذاری مواد (مشمول بر شماره‌گذاری مسلسل، شماره‌گذاری غیر مسلسل و شماره‌گذاری ترکیبی)
- زبان قانون‌نویسی (مشمول بر رویکرد ساده‌نویسی، رویکرد فنی نویسی، رویکرد ترکیبی)
- اصول و فنون نگارش و ویرایش پیش‌نویس قوانین (مشمول بر رعایت انسجام، رعایت وضوح و روشنی، رعایت قواعد دستور زبان، ارقام و مبالغ و ...)
- اصول و فنون احاله (ارجاع) در قانون‌نویسی
  - مفهوم شناسی و دسته‌بندی احاله (تأسیسی و اعلامی، درونی و بیرونی، ایستا و احاله پویا و ...)
  - احکام احاله‌های قانونی
- تهیه پیوست‌های قانونی (ضمایم و جداول)
  - مفهوم و دسته‌بندی پیوست‌ها
  - اصول و فنون تنظیم پیوست‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) انصاری، باقر، اصول و فنون قانون‌گذاری، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۲) تفکیک تقنین و اجراء، تحلیل مرزهای صلاحیت تقنینی در روابط قوای مقننه و مجریه، انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار.
- ۳) تفکیک تقنین از اجراء، معاونت حقوقی ریاست جمهوری، آخرین سال انتشار.
- ۴) انگ، سوین، تورم تقنینی و کیفیت قانون، در: گفتارهایی در قانون و قانون‌گذاری (مجموعه مقالات)، تألیف و ترجمه حسن و کیلیان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰.
- ۵) بیگ زاده، صفر، شیوه‌نامه نگارش قانون، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۲.
- ۶) حبیبی، حسن، زبان حقوق، نامه فرهنگستان، فصلنامه فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی، شماره ۱، بهار ۱۳۷۴.
- ۷) دلونی، پل، نقش تهیه‌کنندگان پیش‌نویس قانون در تعیین محتوای قوانین، در: گفتارهایی در قانون و قانون‌گذاری (مجموعه مقالات)، تألیف و ترجمه حسن و کیلیان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۰.
- ۸) طاهری، آزاده السادات- عامری، فائزه و احمد مرکز‌المیری، ابتکار قانون‌گذاری؛ بررسی آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در خصوص چگونگی ارائه طرح‌ها و لوایح قانونی، گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره ۹۸۴۰، ۱۳۸۸.
- ۹) واحدی، غلامحسین، گفتاری در نگارش و ویرایش قانون، مجموعه مقالات همایش یکصدمین سال قانون‌گذاری، معاونت پژوهشی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، چاپ اول، تهران، ۱۳۸۶.
- 10) B. R. Atre, Legislative Drafting: Principles and Techniques, 5th Edition, Universal Law Publishing-An Imprint of LexisNexis, 2017.
- 11) Cornu, Gerard, Linguistique juridique, deuxieme edition, Delta et Montchrestien, Byrouth et Paris, 2000.
- 12) Guide de légistique, 3e édition mise à jour 2017, La documentation Française, 2017.
- 13) Peter Butt, Richard Castle, Modern Legal Drafting, Cambridge University Press, 2006.
- 14) Piazzon, Thomas, La Securite Juridique, Edition Alpha, 2010.
- 15) V. C. R. A. C. CRABBE, Legislative Drafting, Cavendish Publishing Limite

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با اقتضات زبان قانون به عنوان زبان علمی تخصصی و ویژگی های آن
- ❖ آشنایی با مفهوم زبان شناسی و زبان شناسی قانون و اهمیت آن
- ❖ آشنا شدن با پیشینه و تحولات زبان شناسی قانون
- ❖ فراگیری ویژگی های سبکی و ساختاری زبان حقوقی
- ❖ آشنایی با کارویژه های زبان شناسی قانون

سرفصل درس:

- فصل اول: مفهوم شناسی و کلیات زبان شناسی قانون
  - مفهوم زبان شناسی و زبان شناسی قانون و اهمیت آن
  - اصول ناظر بر زبان شناسی قانونی
  - نشانه شناسی زبان قانون و مکاتب زبان شناسی قانون
  - پیشینه و تحولات زبان شناسی قانون
  - ارتباط زبان شناسی قانون و زبان شناسی حقوقی و تفاوت های آن ها
- فصل دوم: ویژگی های سبکی و ساختاری زبان حقوقی
  - ابزارهای اقناع در مذاکرات تقنینی
  - منطق در زبان شناسی قانون
  - مخاطب شناسی زبان قانون
  - زبان قانون به مثابه یک ابزار ارتباطی
  - اختلالات زبان قانون
- فصل سوم: کارویژه های زبان شناسی قانون
  - زبان قانون در مرحله وضع قانون
  - زبان شناسی قانون و تفسیر قانون
  - بیان حقوقی و نقش آن در دادرسی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) آفاگل زاده، فردوس، زبان شناسی حقوقی: (قانونی): رویکردی نوین در زبان شناسی کاربردی، بخارا مهر و آبان ۱۳۸۶.
- ۲) آقا گل زاده، فردوس، زبان شناسی حقوقی (نظری و کاربردی)، تهران، علم، آخرین سال انتشار.
- ۳) پورهایمی، عباس، زبان حقوقی (گفتگو)، انسان و فرهنگ، سال دوم خرداد ۱۳۹۲.
- ۴) کرد علیوند، روح الدین، زبان شناسی حقوقی، انسان و فرهنگ، سال دوم خرداد ۱۳۹۲.
- ۵) مؤمنی، نگار؛ عزیزی، سیروس، زبان شناسی حقوقی: درآمدی بر زبان، جرم و قانون، تهران، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۶) چارسوق امین، تینا، رتوریک سیاسی در ایران، سازوکارهای اقناع در گفتمان مجلس شورای اسلامی، انتشارات لوگوس، آخرین سال انتشار.
- 7) Coulthard, M., & Johnson, A, The Routledge handbook of forensic linguistics. Routledge. 2010
- 8) Coulthard, M., Johnson, A., & Wright, D., An introduction to forensic linguistics: Language in evidence. Routledge. 2016
- 9) Gibbons, J. Forensic linguistics: An introduction to language in the justice system (pp. 95-112). Oxford: Blackwell. 2003
- 10) Husa, J., Comparative law, legal linguistics and methodology of legal doctrine. Methodologies of Legal Research. Which Kind of Method for What Kind of Discipline, 209-228. 2011
- 11) Marcus Galdia, Legal Linguistics, Peter Lang, 2009
- 12) Mattila, Heikki E.S, Comparative legal linguistics: language of Law, Latin and modern lingua francas. Routledge. 2016
- 13) Kaplan, Jeffrey P, Linguistics and Law, Routledge, 2019
- 14) Masiola, Rosanna, Tomei, Renato, Law, Language and Translation: From Concepts to Conflicts, Springer. 2015
- 15) Morawetz, Thomas, Law and Language, Routledge. 2000
- 16) Schane, Sanford, Language and the Law, Bloomsbury. 2006

منابع فرعی:

- ۱) آفاگل زاده، فردوس، گلفام، ارسلان و فرازنده پور، فائزه، تحلیل زبان شناختی آرای قضایی بر اساس الگوی خلاق: رویکرد حوزه زبان شناسی حقوقی، پژوهش های زبان و ادبیات تطبیقی، سال اول بهار ۱۳۸۹.
- ۲) آقا گل زاده، فردوس، زبان شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی، تهران، نویسه پارسی، آخرین سال انتشار.
- ۳) حبیبی، حسن، منطق حقوقی و انفورماتیک حقوقی، تهران، اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۴) روشن، بلقیس و بهبودی، سپیده، توصیف ویژگی های نحوی و واژگانی متون حقوق مدنی فارسی، زبان و زبان شناسی، دوره پنجم، بهار و تابستان ۱۳۸۸.
- 5) B Bix, Brian, Law, Language, and Legal Determinacy, Clarendon Press. 1996
- 6) Durant, Alan, Leung, Janny HC, Language and Law: A resource book for students, Routledge. 2016
- 7) Freeman, Michael, Smith, Fiona, Law and Language: Current Legal Issues Volume 15, oxford. 2013
- 8) Gibbons, John Peter, Language and the Law, Routledge. 1994
- 9) Marmor, Andrei, Soames, Scott, Philosophical Foundations of Language in the Law, oxford. 2011
- 10) Tiersma, Peter, Meijes, Tiersma, Peter, Solan, Lawrence, The Oxford Handbook of Language and Law, oxford, 2012

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»									
نام درس به فارسی: تاریخ تحولات قانون گذاری		نام درس به انگلیسی: <i>Evolutionary History of Legislation</i>									
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری و عملی							
			زبان های خارجی	نظری							
			تخصصی مشترک	عملی							
			تخصصی گرایش	نظری							
			اختیاری	عملی							
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با ادوار مختلف قانون گذاری و تکامل آن ❖ سیر تحول مفهوم قانون و قانون گذاری ❖ تاریخ قانون گذاری در عصر پیشامدرن ❖ تاریخ قانون گذاری در عصر مدرن ❖ تاریخ قانون گذاری در ایران 											
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • سیر تحول مفهوم قانون و قانون گذاری • فصل دوم: تاریخ قانون گذاری در عصر پیشامدرن • فصل سوم: تاریخ قانون گذاری در عصر مدرن • فصل چهارم: تاریخ قانون گذاری در ایران 											
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>				ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد								
<p>منابع اصلی:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) آل داود، علی، نخستین کوشش های قانون گذاری در ایران، تهران، سخن، آخرین سال انتشار. ۲) اتحادیه، منصوره (نظام مافی)، مجلس و انتخابات از مشروطه تا پایان قاجاریه، تهران، تاریخ ایران، آخرین سال انتشار. ۳) بادامچی، حسین، آغاز قانون گذاری: تاریخ حقوق بین النهرین باستان، تهران، طرح نو، آخرین سال انتشار. ۴) بهرامی احمدی، حمید، تاریخ حقوق، ج ۱ و ۲، تهران، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار. ۵) پاشا صالح، علی، سرگذشت قانون، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار. ۶) تقی زاده، سید حسن، تاریخ مجلس شورای ملی ایران (وزیران ۳۷ کابینه سال های ۱۳۲۵ - ۳۶ هـ ش)، به کوشش عزیزالله علیزاده، تهران: فردوس، آخرین سال انتشار. ۷) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، تاریخ حقوق ایران، کتابخانه گنج دانش، آخرین سال انتشار. ۸) جمعی از نویسندگان، تاریخ مجالس مشروطه: نگاهی به فراز و فرود مجلس شورای ملی از مشروطه تا انقلاب اسلامی، تهران: دیدمان، آخرین سال انتشار. ۹) خضری بک، محمد، تاریخ حقوق اسلامی، ترجمه سید هاشم موسوی آبگرم، تهران، احسان، آخرین سال انتشار. ۱۰) خواجه سروی، غلامرضا، محمد محسن شاعری، تاریخ تحولات سیاسی مجلس شورای اسلامی (۱۳۵۸ - ۱۳۹۴)، تهران: سرو اندیشه، آخرین سال انتشار. 											

- ۱۱) دفتر مطالعات بنیادین حکومتی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آشنایی با تاریخ مجالس قانون‌گذاری در ایران دوره اول تا دوره شانزدهم (۱۳۲۸ - ۱۲۸۵)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) رستگار، نادر، بود و نبود مجلس شورای ملی: هشتادوهشت سند منتشرنشده در پیرامون همه‌پرسی انحلال یا ابقای مجلس هفدهم، به کوشش نادر رستگار؛ ویراسته مصطفی زمانی‌نیا، تهران: سیامک، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) شجیعی، زهرا، نقش نمایندگان در مجالس قانون‌گذاری عصر مشروطیت، تهران: سخن، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) شهرام‌نیا، امیر مسعود، پارلمانتاریسم در ایران: (بنیادهای فکری و زمینه‌های تاریخی در عصر مشروطیت)، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) ططری، علی، نگاهی به ساختار و کارکرد مجلس شورای ملی (دوره‌های سیزدهم تا شانزدهم) (مجموعه مقالات سومین نشست تخصصی تاریخ مجلس)، تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) ططری، علی، نگاهی به ساختار و کارکرد مجلس شورای ملی (دوره‌های نوزدهم و بیستم) (مجموعه مقالات پنجمین نشست تخصصی تاریخ مجلس)، تهران: کتابخانه، موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) کسروی، احمد، تاریخ مشروطه ایران، تهران، نگاه، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) کیلی، جان، تاریخ مختصر تئوری حقوقی در غرب، ترجمه محمد راسخ، تهران: نی، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) گرجی، ابوالقاسم، تاریخ فقه و فقه‌ها، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲۰) گروسی، پائولو، تاریخ قانون در اروپا، تهران: آرون، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) لاگین، مارتین، مبانی حقوق عمومی در غرب، ترجمه محمد مقتدر، تهران: مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) مجدالاسلام کرمانی، احمد، تاریخ انحطاط مجلس: فصلی از تاریخ انقلاب مشروطیت ایران، مقدمه و تحشیه، محمود خلیل‌پور، اصفهان: دانشگاه اصفهان، آخرین سال انتشار.
- ۲۳) محمصانی، صبحی، قوانین فقه اسلامی، ترجمه جمال الدین جمالی، تهران: موسوی، آخرین سال انتشار.
- ۲۴) مرادخانی، فردین، خوانش حقوقی از انقلاب مشروطه ایران (تاریخ مفاهیم و نهادهای حقوق عمومی در ایران)، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲۵) مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، تاریخ مجالس قانون‌گذاری در ایران (از مشروطه تا پیروزی انقلاب اسلامی)، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۶) مروارید، یونس، ادوار مجالس قانون‌گذاری در دوران مشروطیت، تهران، اوحدی، آخرین سال انتشار.
- ۲۷) مکی، حسین، تاریخ بیست ساله ایران، تهران: چاپخانه مجلس، آخرین سال انتشار.
- ۲۸) ملائی توانی، علی رضا، مجلس شورای ملی و تحکیم دیکتاتوری رضا شاه، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۹) منصوری، پروین، فیروزآبادی در مجلس یازدهم، تهران: خجسته، آخرین سال انتشار.
- ۳۰) ملک زاده، مهدی، تاریخ انقلاب مشروطیت ایران، تهران، علمی، بی‌تا.
- ۳۱) موسی‌زاده، ابراهیم و اکبر براری، مبانی، کلیات و تحولات تاریخ حقوق عمومی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳۲) مهری، فرشید، زندگی‌نامه سیاسی و اجتماعی احتشام‌السلطنه (دومین رئیس مجلس شورای ملی)، تهران: موسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، آخرین سال انتشار.
- ۳۳) ناظم‌الاسلام کرمانی، محمد، تاریخ بیداری ایرانیان، تهران، امیر کبیر، آخرین سال انتشار.
- ۳۴) نظری، منوچهر، رجال پارلمانی ایران (از مشروطه تا انقلاب اسلامی)، تهران: فرهنگ معاصر، آخرین سال انتشار.
- ۳۵) نظری، منوچهر، زنان در عرصه قانون‌گذاری ایران (۱۲۸۵ - ۱۳۹۵ ش)، تهران: کویر، آخرین سال انتشار.
- ۳۶) نوربخش، امیرحسین، تاریخ تحولات حقوق عمومی در ایران، تهران: خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۳۷) وستبروک، ریچارد، تاریخ حقوق، ترجمه حسین بادامچی، تهران، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- ۳۸) جعفر، علی محمد، تاریخ القانون و الفقه الاسلامی، بیروت: المؤسسة الجامعیة للدراسات و النشر و التوزیع، ۱۴۱۶ ق.
- ۳۹) عالیه، سمیر، علم القانون و الفقه الإسلامی، بیروت: مؤسسة الجامعیة للدراسات و النشر و التوزیع، ۱۴۱۲ ق.
- ۴۰) فضلی، عبدالهادی، تاریخ التشريع الإسلامی، قم، دار الکتب الإسلامیة، ۱۳۸۲.
- ۴۱) القطان، مناع، تاریخ التشريع الإسلامی، التشريع و الفقه فی الإسلام، تاریخاً و منهجاً، قاهره، مکتبه وهبه، ۱۴۳۰ ق.
- ۴۲) کولسون، ن. ج، فی التاريخ التشريع الإسلامی، ترجمه محمد احمد سراج، بیروت، المؤسسة الجامعیة للدراسات و النشر و التوزیع، ۱۴۱۲ ق.

- 44) Girard, Philip. Phillips, Jim. Blake Brown, R. A History of Law in Canada, Volume One: Beginnings to 1866, University of Toronto Press, 2019.
- 45) Kelly, J. M. A Short History of Western Legal Theory. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- 46) Morris, M. F. An Introduction to the History of the Development of Law. Washington, D.C.: John Byrne, 1911.
- 47) Robinson, O. F., T. D. Fergus, and W. M. Gordon. An Introduction to European Legal History. Abingdon: Professional Books, 1985.
- 48) Seagle, William. The History of Law. New York: Tudor Publishing, 1946.
- 49) Smith, Munroe. A General View of European Legal History and Other Papers. New York: Columbia University Press, 1927.
- 50) Watson. Alan. The Evolution of Law: Continued. Law and History Review. Vol. 5, No. 2 (Autumn, 1987), pp. 537-570.
- 51) Wauters, Bart. de Benito, Marco, The History of Law in Europe, IE University

منابع فرعی:

- (۱) اتحادیه، منصوره؛ کاظم بیگی، محمدعلی؛ ترابی فارسانی، سهیلا، «تاریخ مجالس و قانون گذاری در ایران»، کتاب ماه تاریخ و جغرافیا، ش ۱۴۷، ۱۳۸۹.
- (۲) احسان پور، سید رضا؛ احدی، فاطمه، «سیر تاریخی تحولات قانونی مسئولیت پزشک در حقوق کیفری ایران»، تاریخ پزشکی، ش ۳۶، ۱۳۹۷.
- (۳) دهقانی، علی، «استقلال قاضی در نظام قضایی ایران در پرتو تحولات قانون گذاری»، پژوهش های حقوقی، ش ۱۵، بهار ۱۳۸۸.
- (۴) سلطانی، سید ناصر، «آغاز رویکرد غیر تاریخی به حقوق اساسی در ایران (اولین درس نامه حقوق اساسی)»، پژوهش های حقوقی، پاییز و زمستان، شماره پانزدهم، ۱۳۸۷.
- (۵) سلطانی، سید ناصر، «مشروطیت و جدال فقیهان در مفهوم نمایندگی»، مطالعات حقوقی، سال دوم، شماره یک، بهار و تابستان ۱۳۸۹.
- (۶) سلطانی، سید ناصر، «مفهوم نمایندگی در مجلس اول»، پژوهش های حقوقی، ش ۱۹، ۱۳۸۹.
- (۷) طحان نظیف، هادی و احسانی، رضا، خوانشی نو از دیدگاه های تحلیلی نسبت به مفهوم قانون در عصر مشروطه، پژوهشنامه حقوق اسلامی، سال ۱۳، شماره ۴۵، بهار و تابستان سال ۱۳۹۶.
- (۸) فوزی، علی؛ زارعی، علی، «تحلیل بافت سیاسی، اجتماعی و تخصصی نمایندگان مجلس شورای اسلامی؛ ادوار ششم تا دهم»، جستارهای سیاسی معاصر، ش ۲۶، زمستان ۱۳۹۶.
- (۹) گراوند، مجتبی؛ سوری، ایرج، «شکل گیری نظام پارلمانتاریسم در ایران زمینه های انتقال قدرت سیاسی از قاجار به پهلوی اول»، سیاست پژوهی، ش ۵، زمستان ۱۳۹۵.
- (۱۰) هاشمی، سید محمد؛ جعفر قلیخانی، ابوالفضل، «عوامل هنجاری و ساختاری قانون گذاری در نظام جمهوری اسلامی ایران»، تحقیقات حقوقی تطبیقی ایران و بین الملل، ش ۱۶، تابستان ۱۳۹۱.
- (۱۱) اتحادیه، منصوره (نظام مافی)، احزاب سیاسی در مجلس سوم، تهران: تاریخ ایران، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) اتحادیه، منصوره (نظام مافی)، پیدایش و تحول احزاب سیاسی مشروطیت (دوره اول و دوم مجلس شورای ملی)، تهران: گستره، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) امین، سید حسن، تاریخ حقوق ایران، تهران، دایره المعارف ایران، آخرین سال انتشار.
- (۱۴) انجوی نژاد، سید مهدی؛ امامی، محمد، «تحولات قانون گذاری در بیع وقف و مبنای آن»، مدرس علوم انسانی، ش ۳، پاییز ۱۳۸۳.
- (۱۵) بادامچی، حسین، فرمان کورش بزرگ، تهران، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۱۶) بادامچی، حسین، قانون حمورابی، تهران، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۱۷) باقری، عباس، «سیر تحولات قانون گذاری در اسلام»، مجلس و پژوهش، ش ۵۵، بهار ۱۳۸۷.
- (۱۸) پزشک پور، محسن، خاطرات محسن پزشک پور، ویراستار حبیب لاجوردی؛ مصاحبه کننده ضیاء صدقی؛ [برای] طرح تاریخ شفاهی ایران مرکز مطالعات خاورمیانه دانشگاه هاروارد. مشخصات نشر: دانشگاه هاروارد، مرکز مطالعات خاورمیانه، طرح تاریخ شفاهی ایران، آخرین سال انتشار.
- (۱۹) پش، لوران، «حاکمیت قانون در فرانسه»، ترجمه احمد مرکز مالگیری، مجلس و پژوهش، شماره پنجاه و یکم، بهار ۱۳۸۵.

- ۲۰) جعفر قلیخانی، ابوالفضل، قانون‌گذاری جمهوری اسلامی ایران در ترازوی حکمرانی خوب، تهران، دانشگاه آزاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) رنجبر، احمد، سنای ایران: جایگاه حقوقی و عملکرد سیاسی، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) شهبابی، محمود، ادوار فقه، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۳) کاتم، ریچارد، ناسیونالیسم در ایران، ترجمه احمد تدین، تهران، کویر، آخرین سال انتشار.
- ۲۴) کاتوزیان، ناصر، کلیات حقوق، نظریه عمومی، تهران: گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲۵) کوهستانی‌نژاد، مسعود، اختیارات، اصطلاحات و لوایح قانونی دکتر محمد مصدق، تهران: نی، آخرین سال انتشار.
- ۲۶) کی استوان، حسین، سیاست موازنه منفی در مجلس چهاردهم، تهران: روزنامه مظفر، آخرین سال انتشار.
- ۲۷) محمصانی، صبحی، فلسفه قانون‌گذاری در اسلام، ترجمه اسماعیل گلستانی، تهران: امیر کبیر، آخرین سال انتشار.
- 28) Harris, Edward M. Democracy and the Rule of Law in Classical Athens, Cambridge University Press, 2010.
- 29) Lee, Guy Carleton. Historical Jurisprudence: An Introduction to the Systematic Study of the Development of Law. London: Macmillan, 1900.
- 30) Mackdowell, Douglas Maurice, the law in classical Athens, Cornell University Press, 1986.
- 31) Stolleis, Michael. Dunlap, Thomas, A History of Public Law in Germany, Oxford University Press, 2004.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی جامعه‌شناسی حقوق و در نظر گرفتن ملاحظات اجتماعی در قانون گذاری
- ❖ آشنایی با کاربردهای جامعه‌شناسی در قانون گذاری
- ❖ فراگیری مبانی جامعه‌شناسی قانون گذاری
- ❖ آشنا شدن با مکاتب جامعه‌شناسی و قانون گذاری
- ❖ مطالعه در مورد ملاحظات جامعه‌شناسی در قانون گذاری

سرفصل درس:

- فصل اول: تعاریف و کلیات
  - تعریف جامعه‌شناسی حقوق و قانون گذاری
  - ویژگی‌های جامعه‌شناسی قانون گذاری
  - ضرورت مطالعات جامعه‌شناسی و ملاحظات اجتماعی در قانون گذاری
  - پیشینه استفاده از جامعه‌شناسی در قانون گذاری در نظام حقوقی ایران و برخی کشورهای منتخب
  - منابع جامعه‌شناسی قانون گذاری
  - کاربردهای جامعه‌شناسی در قانون گذاری
  - مجلس و قانون گذاری به مثابه نهاد و پدیده امر اجتماعی
- فصل دوم: مبانی جامعه‌شناسی قانون گذاری
  - مبانی ملاحظات اجتماعی قانون گذاری به اعتبار تأثیر عرف در منابع
  - مبانی ملاحظات اجتماعی قانون گذاری به اعتبار منشأ قواعد حقوقی
  - مبانی ملاحظات اجتماعی قانون گذاری به اعتبار مداخله دین
  - مبانی ملاحظات اجتماعی قانون گذاری به اعتبار میزان و نحوه مشارکت مردم
  - مبانی ملاحظات اجتماعی قانون گذاری به اعتبار اثربخشی قانون
- فصل سوم: مکاتب جامعه‌شناسی و قانون گذاری
  - مکتب ساختارگرایی اجتماعی و قانون گذاری
  - مکتب کارکردگرایی ساختی و قانون گذاری
  - مکتب تضاد و قانون گذاری
  - مکتب انتقادی و قانون گذاری
  - مکتب کنش متقابل نمادین و قانون گذاری

- فصل چهارم: ملاحظات جامعه‌شناسی در قانون‌گذاری
  - ضرورت و ساختار پیوست اجتماعی قوانین
  - ملاحظات ساختی
  - ملاحظات کارکردی
  - ملاحظات مشارکتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) چلبی، آزاده. فساد و مقبولیت قانون از منظر جامعه‌شناسی حقوق، تهران: نشر نی، آخرین سال انتشار.
- ۲) ریتزر، جورج. مبانی نظریه‌ی جامعه‌شناختی معاصر و ریشه‌های کلاسیک آن، خلیل میرزایی-علی بقایی سرابی، تهران: جامعه‌شناسان، آخرین سال انتشار.
- ۳) صانعی، پرویز. حقوق و اجتماع، تهران: طرح نو، آخرین سال انتشار.
- ۴) علیزاده، عبدالرضا، مبانی رویکرد اجتماعی به حقوق، جستاری در نظریه‌های جامعه‌شناسی حقوق و بنیادهای حقوق ایران، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۵) محسن اسماعیلی، دین و قانون؛ بررسی کارکرد و نقش دین در حوزه قانون و قانون‌گذاری، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۶) موسوی، سید احمد، نقش عرف در حقوق اسلام و ایران، دانشگاه حکیم سبزواری، آخرین سال انتشار.
- ۷) سماواتی، حشمت‌الله. «حقوق و تغییرات اجتماعی»، دیدگاه‌های حقوقی، شماره ۳، ۱۳۷۵.
- ۸) شهبابی، مهدی. احمدی روزبهرانی، پیام. «جامعه‌شناسی حقوق تأملی بر تعامل یا تضاد مفهوم تجربی از علم و بایدها و نبایدهای ارزشی»، علوم اجتماعی (دانشگاه فردوسی مشهد)، سال دهم، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۲.
- ۹) حبیب نژاد، سید احمد، «وجدان جمعی نیروی سازنده قانون اخلاقی»، فصلنامه دین و قانون، شماره ۸، تابستان ۱۳۹۴.
- ۱۰) علیزاده، عبدالرضا. «زمینه‌های پذیرش رویکرد جامعه‌شناختی در حقوق اسلامی»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، شماره ۶۸، تابستان ۱۳۸۴.
- ۱۱) محسنی، رضاعلی. «تحلیل جامعه‌شناختی قانون‌گریزی و راهکارهایی برای قانون‌گرایی و نظم عمومی»، نظم و امنیت انتظامی، سال پنجم، شماره ۱ بهار ۱۳۹۱.
- 12) Alexander, Jeffrey C. Marx, Gary T. Williams, Christine L. Self, Social Structure, and Beliefs, California: UNIVERSITY OF CALIFORNIA PRESS, 2004.
- 13) Trevino, Javier. Sociology of Law, New Jersey: Transaction, fourth printing, 2010.
- 14) Merton, Robert.K. SOCIAL THEORY AND SOCIAL STRUCTURE, New York: Macmillan Publishing, 1968.
- 15) Reza Banakar, Normativity in Legal Sociology: Methodological Reflections on Law and Regulation in Late Modernity, Springer, 2015.
- 16) Treiber, Hubert, Reading Max Weber's Sociology of Law, Oxford University Press, 2020.
- 17) Vago, Steven. Law & Society, New York: routledge, second printing, 2016.

منابع فرعی:

- ۱) تنهایی، حسین ابوالحسن. درآمدی بر مکاتب و نظریه‌های جامعه‌شناسی، مشهد: مرنديز، آخرین سال انتشار.
- ۲) رفیع‌پور، فرامرز. آنومی یا آشفتگی اجتماعی، تهران: سروش، آخرین سال انتشار.
- ۳) غمامی، سید محمد مهدی، «مطالعه تطبیقی نظم عمومی و خطامشی عمومی در نظام‌های حقوقی موضوعه و انگلوساکسون»، پژوهشنامه حقوق اسلامی سال چهاردهم بهار و تابستان ۱۳۹۲.
- ۴) کدخدائی، عباسعلی و طحان نظیف، هادی، «تأثیر ساختارهای حکومتی بر ماهیت نظام سیاسی از منظر عاملیت و ساختار»، دانش حقوق عمومی، سال ۳، شماره ۱۰، زمستان سال ۱۳۹۳.

۵) موسوی زاده مرکیه، سیدشهاب الدین، «در انتظار قانون‌گرایی: تحلیل متنی نظریه حاکمیت قانون در ایران»، مجلس و راهبرد، سال بیست و چهارم، شماره نود و دو، زمستان ۱۳۹۶.

- 6) Eriksson, Lars D, Making Society through Legislation, Editor(s): Luc Wintgens,
- 7) Legisprudence: A New Theoretical Approach to Legislation, Hart Publishing, 2002.

دانشگاه امام صادق علیه السلام								
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»								
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «مطالعات قانون گذاری»				
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:				
قانون گذاری و فناوری حقوقی				Legislation and Legal Technology				
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد		
			زبان های خارجی	پایه	عملی			
			تخصصی مشترک	الزامی	نظری			
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی			
			آموزش تکمیلی عملی:	کارگاه	سمنار		سفر علمی	سایر:
			سفر علمی	سایر:				
اهداف درس:								
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تبیین نقش فناوری حقوقی برای ارتقا عملکرد مجلس و نظام قانون گذاری در محورهای مسئله شناسی، تدوین، تصویب، تنقیح و نظارت ❖ چپستی و ویژگی های فناوری حقوقی ❖ قانون گذاری و چالش های خاص عصر فناوری (تجسس دولتی، حریم خصوصی، مالکیت فکری، جرائم مجازی، اینترنت اشیا، حکمرانی داده ها، ...) ❖ سازوکارهای فناوری حقوقی برای ارتقاء قانون گذاری (مطالعه تطبیقی) ❖ پارلمان مجازی (الکترونیک) 								
سرفصل درس:								
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ چپستی و ویژگی های فناوری حقوقی ○ پیشینه استفاده از فناوری حقوقی در قانون گذاری و مقررات گذاری در ایران و کشورهای منتخب ○ چگونگی و ساحتها <ul style="list-style-type: none"> ▪ تسهیل و ارتقاء اعمال حقوقی حاکمیت (سیاست گذاری، قانون گذاری و مقررات گذاری) ▪ تسهیل و تسریع اعمال حقوقی شهروندان در نسبت با نمایندگان و مجلس ▪ مدل سازی قوانین ○ استفاده از بانکها و سامانه های قانون گذاری ○ قانون گذاری و چالش های خاص عصر فناوری (تجسس دولتی، حریم خصوصی، مالکیت فکری، جرائم مجازی، اینترنت اشیا، حکمرانی داده ها، ...) • فصل دوم: سازوکارهای فناوری حقوقی برای ارتقاء قانون گذاری (مطالعه تطبیقی) <ul style="list-style-type: none"> ○ مشارکت جویی و هم افزایی الکترونیک <ul style="list-style-type: none"> ▪ مسئله شناسی (استفاده از فناوری های پیمایش، تحلیل داده و تقاطع گیری) ▪ تدوین پیش نویس ▪ بررسی و تصویب ▪ نظارت بر اجرا و ارزیابی ○ تنقیح هوشمند نظام هنجاری و استفاده از هوش مصنوعی ○ آگاهی و دسترسی ساده به نظام هنجاری منقح ○ نظارت الکترونیک بر اجرای قانون (سامانه های خودکار نظارت بر فرآیند، سامانه های گزارش گیری، ...) 								

• فصل سوم: پارلمان مجازی (الکترونیک)

- تغییر الگوی قانون‌گذاری به قانون‌گذاری مستقیم و تسهیل همه‌پرسی
- شفافیت فرآیندهای ضرورت‌شناسی و بررسی پیشنهادات قانونی
- نظارت مردم بر عملکرد مجلس و نمایندگان و پاسخ‌خواهی از پارلمان
- ارتقاء عملکرد نظارتی پارلمان مجازی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) رودساز، حبیب؛ قربانی زاده، وجه الله؛ شادمهری، نیکتا؛ سید موسوی، سید حسن، تبیین الگوی بومی توسعه مشارکت الکترونیک در سیاست‌گذاری ایران، سیاست‌گذاری عمومی، تابستان ۱۳۹۷.
- ۲) ژانوس باربریس، دلبیو آرتر داگلاس، راس پی. باکلی، رگ تک، ترجمه علیرضا کاظمی نیا و همکاران، انتشارات راه پرداخت، آخرین سال انتشار.
- ۳) درشر، دنیل، «مبانی بلاکچین؛ مقدمه‌ای غیرفنی در ۲۵ گام»، مترجم سیاوش تفضلی، تهران: انتشارات صفحه سفید، آخرین سال انتشار.
- ۴) دفیلیبی، پریمورا؛ رایت، آرون، «بلاکچین و قانون؛ حکمرانی کد»، مترجم حامد حیدری و یاسر زرنندی، انتشارات صفحه سفید، آخرین سال انتشار.
- ۵) شجاعان، امیر؛ تقوی فرد، سید محمدتقی؛ الیاسی، مهدی؛ محمدی، مهدی، ارائه مدل نظام نوآوری فناورانه در حوزه حاکمیت الکترونیک ایران، بهبود مدیریت بهار، شماره ۴۳، ۱۳۹۸.
- ۶) غمامی، سید محمدمهدی، علیپور، محمدرضا، فناوری حقوقی، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۷) علی اخوان بهبهانی و همکاران، مطالعه تطبیقی مشارکت الکترونیک مردم در فرآیند قانون‌گذاری در کشورهای منتخب و ایران، فصلنامه مجلس و راهبرد، شماره ۱۰۲، ۱۴۰۰.
- 8) Chishti, Susanne; Bhatti, Sophia Adams; Dato, Akber; Indjic, Drago, The legal technology handbook for investors, entrepreneurs and fintech visionaries / edited by Sophia Adams Bhatti, Akber Dato, Drago Indjic; edited-in-chief, Susanne Chishti. 1st, New Jersey: Hoboken. 2020
- 9) Goantă, Cătălina; Ranchordás, Sofia (Eds.), The regulation of social media influencers. Cheltenham, UK, Northampton, MA: Edward Elgar Publishing (Elgar law, technology, and society). 2020
- 10) Chishti, Susanne; Bhatti, Sophia Adams; Dato, Akber; Indjic, Drago, The legaltech book. The legal technology handbook for investors, entrepreneurs and fintech visionaries / edited by Sophia Adams Bhatti, Akber Dato, Drago Indjic; edited-in-chief, Susanne Chishti. 1st, New Jersey: Hoboken. 2020
- 11) Bues M-M, Matthaei E, LegalTech on the rise: technology changes legal work behaviors, but does not replace its profession. Jacob K, Schindler D, Strathausen R (eds) Liquid legal: transforming legal into a business savvy, information enabled and performance driven industry. Cham: Springer. 2017
- 12) Frankenfield, Jake, What You Should Know About RegTech. Investopedia, 27/10/2016. Available at <https://www.investopedia.com/terms/r/regtech.asp>, (checked on 9/8/2020).
- 13) Wischmeyer, Thomas; Rademacher, Timo; Regulating Artificial Intelligence, cham: springer. 2020
- 14) Schofield, Andrew: Blockchain & Cryptocurrency Regulation. London: Global Legal Group Ltd. 2019
- 15) Cvetkova, Irina: CRYPTOCURRENCIES LEGAL REGULATION. BRICS law journal 5 (2). 128-153. 2018
- 16) D.Hughes, Scott: CRYPTOCURRENC REGULATIONS AND ENFORCEMENT IN THE US. Western State Law Review, 1 (1). 1-24. 2017

- 17) Gikay, Asres: Regulating Decentralized Cryptocurrencies Under Payment Services Law: Lessons from the European Union. Journal of Law, Technology, & the Internet 9 (1), 1 (1st). 1-35. 2018
- 18) Global Legal Research Directorate staff; Law Library of Congress: Regulation of Cryptocurrency Around the World. 2018
- 19) Goitom; Hanibal: Regulation of Cryptocurrency in Selected Jurisdictions. 2018

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان های خارجی			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با اصول و مبانی و قواعد مقررات گذاری
- ❖ آشنایی با اصول حاکم بر مقررات گذاری
- ❖ آشنا شدن با نظارت بر مقررات گذاری
- ❖ آشنایی با مشارکت مردم در وضع یا لغو مقررات
- ❖ آشنا شدن با ارزیابی تأثیرات اجرای مقررات

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - تعریف مقررات و مقررات گذاری
  - نسبت مقررات گذاری با قانون گذاری و سیاست گذاری
  - ضرورت مقررات گذاری
  - پیشینه مقررات گذاری در جهان و ایران
  - نظام و صلاحیت های مراجع و نهادهای مقررات گذاری در ایران
  - انواع مقررات گذاری: (ملی/محلی و عام/تخصصی و مستقل/اجرائی و ...)
  - انواع و هرم مقررات
- فصل دوم: اصول حاکم بر مقررات گذاری
  - اصل حاکمیت قانون و شرع
  - اصل عدم امکان وضع تکالیف عام الشمول نسبت به شهروندان توسط مقررات
  - اصل عطف بماسبق نشدن
  - اصل شفافیت
  - اصل ثبات
  - اصل کارآمدی
  - اصل روزآمدی و اثربخشی
  - اصل عدم تفویض قانون گذاری به مقررات گذار
  - اصل مشارکت مجریان، متخصصان و ذینفعان
  - اصل تناسب
  - اصل عقلایی بودن
  - اصل عدم تبعیض ...

• فصل سوم: نظارت بر مقررات‌گذاری

- جهت نظارت بر مقررات (از حیث مغایرت با شرع، قانون، تزییع حقوق اشخاص، خروج از صلاحیت)
- انواع نظارت بر مقررات (اداری، شبه قضائی، قضائی، پارلمانی)
- نظارت بر عدم اجرای مقررات و ضمانت اجرای آن

• فصل چهارم: مشارکت مردم در وضع یا لغو مقررات

- تخصصی
- ملی و محلی
- صنفی

• فصل پنجم: ارزیابی تأثیرات اجرای مقررات

- مراجع ارزیابی
- روش‌های ارزیابی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) عطریان، فرامرزی، سید محمد مهدی غمامی، جهات ابطال عوارض شوراهای اسلامی در دیوان عدالت اداری، پژوهشگاه قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- (۲) مسعود فریادی، فاطمه بداعی، باقر انصاری، سازوکارهای حقوقی ارزیابی آثار مقررات‌گذاری در نظام حقوقی ایران، معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات ریاست جمهوری، آخرین سال انتشار.
- (۳) مولایی، غلامرضا، صلاحیت و آئین دادرسی دیوان عدالت اداری، ناشر: جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۴) مقالات
- (۵) آقای طوق، مسلم، تأملی در خصوص اثر ابطال مقررات مغایر با قانون، مطالعات حقوق عمومی، دوره ۴۸، تابستان، شماره ۲، ۱۳۹۷.
- (۶) آقای طوق، مسلم، نظارت قضایی بر عدم وضع مقررات در ایران در پرتو حقوق اداری تطبیقی، مطالعات حقوق عمومی، دوره ۴۹، پاییز، شماره ۳، ۱۳۹۸.
- (۷) تقی زاده، جواد، مرتضی نجابت‌خواه، میثاق ذاکر عباسی، امکان‌سنجی صلاحیت مقررات‌گذاری شورای نگهبان، فقه و حقوق اسلامی سال هشتم پاییز و زمستان، شماره ۱۵، ۱۳۹۶.
- (۸) رستمی، ولی؛ حسینی پور اردکانی، سید مجتبی، بایسته‌های مقررات‌گذاری محلی، دانش حقوق عمومی سال نهم، زمستان، شماره ۳۰، ۱۳۹۹.
- (۹) حبیب نژاد سیداحمد، عامری زهرا، نقش مشارکت مردم در وضع مقررات شهری؛ مطالعه تطبیقی در حقوق غرب و ایران، پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب، پاییز، دوره ۶، شماره ۳ (پیاپی ۲۱)، ۱۳۹۸.
- (۱۰) درویشوند، ابوالفضل؛ راجی، سید محمد هادی، تحلیلی بر نظارت بر قوانین و مقررات در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران، حکومت اسلامی، سال شانزدهم، پاییز، شماره ۳ (پیاپی ۶۱)، ۱۳۹۰.
- (۱۱) غمامی، سید محمد مهدی؛ معین، وحید، جایگاه اصل سرعت و روزآمدی مقررات‌گذاری خوب در نظام اداری ایران، آموزه‌های حقوقی گواه، سال ششم بهار و تابستان، شماره ۱ (پیاپی ۱۰)، ۱۳۹۹.
- (۱۲) هداوند، مهدی (۱۳۸۵)، درآمدی بر مقررات‌گذاری اجتماعی، فصلنامه حقوق عمومی، شماره ۲، ۱۳۸۵.
- 13) Francesca Bignami, David Zaring, Comparative Law and Regulation: Understanding the Global Regulatory Process, Edward Elgar Publishing. 2016
- 14) Robert V. Percival, Christopher H. Schroeder, Alan S. Miller, James P. Leape, Environmental Regulation: Law, Science, and Policy, Wolters Kluwer Law & Business. 2017
- 15) Bronwen Morgan, Karen Yeung و An Introduction to Law and Regulation: Text and Materials, Cambridge University Press 2007

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مناسبات قانون گذاری و معاهدات بین المللی
- ❖ مطالعه منابع حقوق بین الملل و جایگاه آن ها در حقوق ملی
- ❖ آشنا شدن با جایگاه اسناد بین المللی در نظام حقوقی بین المللی (اسناد الزام آور و اسناد نرم، معاهدات قانون ساز و معاهدات قرارداد- بنیان، اسناد جهانی، چندجانبه و دوجانبه و ...)
- ❖ آشنایی با پارلمان و الحاق به معاهدات بین المللی
- ❖ مطالعه تأثیر حقوق بین الملل بر نظام قانون گذاری

سرفصل درس:

- فصل اول: منابع حقوق بین الملل و جایگاه آن ها در حقوق ملی
  - جایگاه اسناد بین المللی حقوق ملی (اسناد الزام آور و اسناد نرم، معاهدات قانون ساز و معاهدات قرارداد- بنیان، اسناد جهانی، چندجانبه و دوجانبه و ...)
  - جایگاه عرف بین المللی در حقوق ملی
  - جایگاه اصول کلی حقوقی در حقوق ملی
  - جایگاه رویه قضایی بین المللی در حقوق ملی
- فصل دوم: پارلمان و الحاق به معاهدات بین المللی
  - الگوهای الحاق به معاهدات بین المللی
  - تصمیم گیری نسبت به الحاق یا عدم الحاق به معاهدات بین المللی
  - آیین تنظیم و تصویب لایحه الحاق به معاهدات بین المللی
  - نقش پارلمان در بررسی و تصویب لوایح الحاق به معاهدات
  - آیین و آثار گنجاندن شرط (تحفظ) در معاهدات و صدور اعلامیه های تفسیری
  - مطالعه رویه شورای نگهبان در خصوص بررسی قوانین الحاق به معاهدات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- (۱) هدایت الله فلسفی، حقوق بین الملل معاهدات، فرهنگ نشر نو، آسیم، آخرین سال انتشار.
- (۲) محمدرضا ضیائی بیگدلی، حقوق معاهدات بین المللی، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۳) ربکا والاس، حقوق بین الملل، ترجمه قاسم زمانی و مهناز بهراملو، مؤسسه مطالعات و پژوهش های حقوقی، آخرین سال انتشار.
- (۴) آنتونیو کاسسه، حقوق بین الملل، ترجمه دکتر حسین شریفی طراز کوهی، میزان، آخرین سال انتشار.
- 5) Murray Hunt, Hayley J Hooper and Paul Yowell (eds), Parliaments and Human Rights, Redressing the Democratic Deficit, Hart Publishing 2015.
- 6) OHCHR Draft Principles on Parliaments and human rights,,
- 7) Human Rights Council, Second session of the Forum on Human Rights, Democracy and the Rule of Law - Report of the Chair, 2019.
- 8) Report on Legislative Initiative adopted by the Venice Commission at its 77th Plenary Session (Venice, 12-13 December 2008)
- 9) Report on the implementation of Integrating International Human Rights Treaties in domestic law and the role of courts, adopted by the Venice Commission at its 100th plenary session (Rome, 10-11 October 2014)
- 10) The European Commission for Democracy through Law (VENICE COMMISSION) The Relationship Between Domestic and International Law, 1993.
- 11) Report on exclusion of offenders from Parliament, adopted by the Council of Democratic Elections at its 52nd meeting (Venice, 22 October 2015) and by the Venice Commission at its 104th Plenary Session (Venice, 23-24 October 2015)

گرایش فرعی «حقوق بشر»
(گرایش اصلی: «حقوق عمومی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «حقوق بشر»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۵۱	فقه حقوق بشر	۲	۲	-
۲۵۲	حقوق بشر اسلامی	۲	۲	-
۲۵۳	مبانی نظری حقوق بشر	۲	۳	-
۲۵۴	حقوق بشر در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران	۲	۲	-
۲۵۵	نهادهای و سازوکارهای جهانی حمایت از حقوق بشر	۲	۲	-
جمع		۱۰	۱۱	

(۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق بشر»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۵۶	سیر تکوین و تحول حقوق بشر	۲	۲	-
۲۵۷	حقوق بشر و خانواده	۱	۲	-
۲۵۸	حق بر سلامت	۱	۲	-
۲۵۹	آزادی بیان و رسانه	۲	۲	-
۲۶۰	حق توسعه	۱	۲	-
۲۶۱	حقوق بشردوستانه	۲	۲	-
۲۶۲	نظامهای منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر	۲	۲	-
۲۶۳	حقوق بشر و تنوع فرهنگی	۲	۲	-
۲۶۴	حقوق شهروندی و حمایت از آن در ایران	۲	۲	-
۲۶۵	حقوق کودک	۱	۲	-
۲۶۶	حقوق کار تحلیلی	۲	۲	-
۲۶۷	حقوق پناهندگان	۱	۲	-
۲۶۸	دادرسی عادلانه	۲	۲	-
۲۶۹	کنشگران غیردولتی و حقوق بشر	۱	۲	-
۲۷۰	حقوق اشخاص توان خواه	۱	۲	-
۲۷۱	حقوق بشر و تحریم	۱	۲	-
۲۷۲	حقوق اقلیتها	۱	۲	-
۲۷۳	حق بر محیط زیست سالم	۱	۲	-
۲۷۴	حقوق زن	۲	۲	-
۲۷۵	فلسفه حق تحلیلی	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۴ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	پایه	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی
					عملی		سایر:

هدف درس:

آشنایی دانشجویان با احکام و قواعد و الزامات فقه اسلامی در حوزه حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: الزامات فقه و حقوق بشر
  - معنای فقهی حق و حکم
  - مبانی حقوق بشر و حق الناس در فقه اسلامی
  - پیشینه حقوق بشر در فقه اسلامی
  - منابع فقهی حقوق بشر
- فصل دوم: قواعد فقه حقوق بشر
  - قاعده وزر (شخصی بودن مجازات): وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَى
  - قاعده قبح عقاب بلا بیان
  - اصل برائت
  - قاعده صحت
  - قاعده احترام مال مسلمان
  - قاعده ارشاد (اعلام الجاهل علی العالم واجب)
  - لاضرر و لاضرار فی الاسلام
  - قاعده تسلیط (الناس مسلطون علی اموالهم)
  - قاعده جب (الاسلام یجب ما قبله/ التوبه یجب ما قبلها)
  - قاعده درأ (الحدود تُدرا بالشبهات)
  - ممنوعیت اکراه و اجبار
  - قاعده نبذ
  - قاعده اعتداء
- فصل سوم: احکام و مسائل حقوق بشری در اسلام
  - احکام و مسائل حقوق بشری فردی
    - آزادی فردی مطلق در حوزه حریم شخصی و ممنوعیت تجسس
    - آزادی عقیده و ممنوعیت تفتیش عقاید
    - حق حیات و ممنوعیت نفی حق حیات خود (اتانازیا) و دیگران (سقط جنین/ نسل کشی/ دیگر کشی)

○ احکام و مسائل حقوق بشری فرهنگی

- احترام به ارزش‌های اخلاقی و رعایت حجاب و عفاف برای زنان و مردان
- امر به معروف و نهی از منکر و دعوت به خیر و نفی حق بر خطا بودن
- آزادی بیان و ممنوعیت بیان مخل مصالح عامه
- آزادی دین‌داری و نفی تبلیغ علیه نظام (ارتداد)

○ احکام و مسائل حقوق بشری سیاسی

- دسترسی مسلمانان به مناصب سیاسی حکومتی
- نفی تروریسم و افساد فی الارض
- جهاد دفاعی و جهاد ابتدایی

○ احکام و مسائل حقوق بشری اجتماعی

- برابری همه اقشار اجتماعی و نفی تبعیض بر اساس سن و رنگ
- برابری و نه تشابه مردان و زنان (مهریه، دیه، نفقه، ارث و حضانت)
- منع برده‌داری و الغای استثمار اجتماعی
- قضاوت عادلانه
- مجازات‌های اسلامی: حدود، قصاص، دیات و تعزیرات

○ احکام و مسائل حقوق بشری اقتصادی

- مالکیت فردی و نفی سلطه
- کار و اقتصاد مبتنی بر عدالت و نفی سودمحوری مطلق و ربا

● فصل چهارم: اختیارات و مسئولیت‌های حاکم اسلامی در ارتباط با تضمین حقوق بشر

○ تضمین اجرای قواعد و احکام اسلامی در حوزه حقوق بشر

○ استفاده از مجازات تعزیرات (بما یراه الحاکم؛ ماده ۶ قانون آیین دادرسی کیفری جدید و ماده ۵۷۰ قانون مجازات اسلامی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) ارسطو، محمدجواد، نظام حقوق بشر اسلامی: بررسی مبانی فقهی اعلامیه اسلامی حقوق بشر، مکت اندیشه، آخرین سال انتشار.
- (۲) بجنوردی، سیدمحمد، القواعد الفقهیه، چ دوم، تهران، بنیاد، آخرین سال انتشار.
- (۳) جوادی‌آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۴) جوادی‌آملی، عبدالله، حق و تکلیف در اسلام، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۵) جوادی‌آملی، عبدالله، حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین (سه نسل حقوق بشر در اسلام، ایران و اسناد بین‌الملل و منطقه‌ای)، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۶) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه: بخش حقوق عمومی، ناشر: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، دفتر مطالعات و تحقیقات علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۷) عمید زنجانی، عباسعلی، مبانی حقوق بشر در اسلام و دنیای معاصر، مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار.
- (۸) محقق داماد، سیدمصطفی، قواعد فقه: بخش عمومی (سیاسی - اداری - حقوق شهروندی)، ناشر: مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۹) مصباح یزدی، محمدتقی، نگاهی گذرا به حقوق بشر از دیدگاه اسلام، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) منتظری، حسینعلی، پاسخ به پرسش‌هایی پیرامون مجازات‌های اسلامی و حقوق بشر ناشر: ارغوان دانش، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، رویکرد متعالی فقه اسلامی به حقوق بشر، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) جاوید، محمدجواد، حقوق بشر و شهروندی در آراء ائمه شیعه، نشر مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۲) سلیمی، عبدالحکیم، درس‌نامه حقوق بشر از دیدگاه اسلام، مرکز بین‌المللی ترجمه نشر المصطفی، آخرین سال انتشار.
- ۳) شبان‌نیا، قاسم، حقوق بشر در پرتو حکومت اسلامی ناشر: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۴) طالی‌نیا، فاطمه، بررسی مقدمه و پانزده ماده‌ی ابتدایی اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر و تطبیق آن با فقه و حقوق اسلامی، ناشر: طنین افرا پویا، آخرین سال انتشار.
- ۵) قرشی، باقر شریف، اسلام و حقوق بشر، صابری محمد تقدیمی (مترجم)، ناشر: آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش‌های اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) مظفری، محمدحسین، منشور حقوق بشر اسلامی (چالش‌ها و راهکارها) ناشر: دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۷) میرموسوی، سیدعلی؛ حقیقت، سیدصادق، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب ناشر: سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
حقوق بشر اسلامی				Islamic Human Rights		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	جبرانی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری		سفر علمی
						سایر:
هدف درس: ❖ آشنا کردن دانشجویان با مبانی و اصول نظری و کلامی حقوق بشر در اسلام						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات و مفاهیم بنیادین <ul style="list-style-type: none"> ○ مفهوم حق در کلام اسلامی ○ مفهوم انسان در کلام اسلامی ○ دینی بودن حقوق بشر و ارزش‌مداری ○ تاریخ‌تطور مفهومی حقوق بشر در اسلام • فصل دوم: مبانی حقوق بشر در اسلام <ul style="list-style-type: none"> ○ مبانی خدا شناختی (توحید) ○ مبانی انسان‌شناختی <ul style="list-style-type: none"> ▪ فطری بودن حقوق انسان ▪ تعالی‌مداری انسان (کمال‌طلبی و فضیلت‌مداری) ▪ آزادی مسئولانه، اختیار و مسؤولیت‌پذیری انسان ▪ اخلاق‌مداری ○ مبانی جامعه‌شناختی: جمع‌گرایی (در مقابل فردگرایی) • فصل سوم: اصول حقوق بشر اسلامی <ul style="list-style-type: none"> ○ حرمت و کرامت انسانی (ذاتی و اکتسابی) ○ عدالت ○ رواداری ○ حیات شایسته (جسمی و روحانی: حق تربیت کودک؛ حق تکامل، حرمت افترا و غیبت و دشنام، حق بر آبرو) ○ تعهد انسان به خود (حقوق اعضای بدن و منع خودکشی و سقط‌جنین و ...) ○ تکلیف توأمان با حق (تلازم) ○ تساوی و نه تشابه • فصل چهارم: محدودیت‌های حقوق بشر اسلامی <ul style="list-style-type: none"> ○ حفظ نظام ○ مصالح شرعی (دین، آبرو، ناموس، جان، مال) 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) جاوید، محمدجواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر: فلسفه اسلامی حقوق بشر، ناشر: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۲) جعفری تبریزی محمدتقی، حقوق جهانی بشر: تحقیق و تطبیق در دو نظام؛ اسلام و غرب، چاپ پنجم، موسسه تدوین و نشر آثار استاد علامه محمدتقی جعفری، آخرین سال انتشار.
- ۳) جوادی آملی عبدالله، حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین (سه نسل حقوق بشر در اسلام، ایران و اسناد بین‌الملل و منطقه‌ای)، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) جوادی آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر (تهران، اسرار)، آخرین سال انتشار.
- ۵) حقوق الانسان فی الاسلام: مقالات المؤتمر الخامس للفکر الاسلامی، کنفرانس اندیشه اسلامی طهران ۱۴۰۸ هـ - ۱۹۸۷ م.
- ۶) صابری محمد تقدیمی، رویکرد متعالی فقه اسلامی به حقوق بشر، موسسه امام خمینی ره، آخرین سال انتشار.
- ۷) فی‌اصل، عباس، حقوق اجتماعی و سیاسی انسان در اسلام، شرکت به‌نشر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مطهری مرتضی، آشنایی با قرآن،، صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۹) مطهری مرتضی، مقدمه‌ای بر جهان‌بینی توحیدی، صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مطهری مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مظفری‌زاده، سجاد، فلسفه حقوق بشر، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) منصوری، سکینه، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) موسی‌زاده، ابراهیم، مبانی حقوق بشر و قواعد رستگاری انسان‌ها از منظر قرآن مجید، جادوی قلم، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) میرموسوی، سیدعلی؛ حقیقت، سیدصادق، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) ناظمی غلامرضا، مبانی حقوق بشر در اسلام و دنیای معاصر، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) نصری، عبدالله؛ جعفری تبریزی، علامه محمدتقی، حقوق جهانی بشر و کاوش‌های فقهی (مجموعه آثار- ۵)، موسسه تدوین و نشر آثار استاد علامه، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	الزامی	تخصصی				
		اختیاری	گرایش				

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با مبانی نظری و مکاتب حقوق بشری

سرفصل درس:

- فصل اول: مفاهیم و برداشت‌ها
  - حق
  - آزادی
  - برابری
  - عدالت
  - کرامت
- فصل دوم: مکاتب حقوق بشری
  - مکاتب حقوق طبیعی و فطری سنتی و مدرن
  - مکتب قرارداد گرایی
  - مکتب کانتی
  - مکتب تحقق گرایی (پوزیتیویسم)
  - سایر مکاتب: رویکرد جامعه‌شناسانه، عمل‌گرایان (پرگماتیستها)، مارکسیسم، فایده‌گرایان و ...
  - نظریه حقوق بشر اسلامی
- فصل سوم: تئوری‌های جدید حقوق بشر
  - حق‌های مبتنی بر حقوق طبیعی: هسته سخت حقوق بشر
  - حق‌های مبتنی بر عدالت
  - حق‌های مبتنی بر کرامت انسانی
  - حق‌های مبتنی بر برابری
  - نظریه تنوع فرهنگی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- (۱) ارسطو، محمدجواد، نظام حقوق بشر اسلامی: بررسی مبانی فقهی اعلامیه اسلامی حقوق بشر، مکتب اندیشه، آخرین سال انتشار.
  - (۲) جوادی آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
  - (۳) جاوید، محمدجواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر (۲ جلد)، نشر مخاطب، آخرین سال انتشار.
  - (۴) جعفری تبریزی، محمدتقی، حقوق جهانی بشر: تحقیق و تطبیق در دو نظام؛ اسلام و غرب، ناشر: موسسه تدوین و نشر آثار استاد علامه محمدتقی جعفری، آخرین سال انتشار.
  - (۵) قاری سید فاطمی، سید محمد، حقوق بشر در جهان معاصر (۲ جلد)، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
  - (۶) موحد، محمدعلی، در هوای حق و عدالت، از حقوق طبیعی تا حقوق بشر، نشر کارنامه، آخرین سال انتشار.
  - (۷) میرموسوی، سیدعلی و حقیقت، سید صادق، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، انتشارات فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- 8) Fellmeth, Aaron Xavier, Paradigms of International Human Rights Law, Oxford University Press.
  - 9) Buchanan, Allen, The Heart of Human Rights, 1st Edition, Oxford University Press.
  - 10) Beitz, Charles R. The Idea of Human Rights. 1st Edition, Oxford University Press.
  - 11) Cruft, Rowan, S. Matthew Liao, Massimo Renzo, Philosophical Foundations of Human Rights, Oxford University Press.
  - 12) Shestack Jerome J. The Philosophic Foundations of Human Rights.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

Human Rights in Islamic Republic of Iran's Legal System

حقوق بشر در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با سیاست حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران، قواعد بین‌المللی حقوق بشر در ایران و تعامل میان دولت ایران و نهادهای بین‌المللی ناظر در زمینه حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: جمهوری اسلامی ایران و اسناد بین‌المللی حقوق بشر
  - عضویت ایران در اسناد بین‌المللی حقوق بشر
  - حق شرط بر معاهدات حقوق بشر
  - جایگاه و آثار معاهدات حقوق بشر در نظام حقوقی ایران قبل و بعد از انقلاب اسلامی
- فصل دوم: اجرای ملی تعهدات بین‌المللی حقوق بشری در ایران
  - در حوزه تقنین
  - در حوزه اجرا
  - در حوزه قضا
- فصل سوم: تعامل ایران با نهادهای بین‌المللی حقوق بشر
  - نهادهای جهانی
  - نهادهای منطقه‌ای
  - سازمان همکاری اسلامی
- فصل چهارم: سیاست حقوق بشری جمهوری اسلامی ایران
  - مسائل اجتماعی و فرهنگی حقوق بشری در جمهوری اسلامی
  - حقوق بشر گروه‌های خاص در جمهوری اسلامی ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) بیژن عباسی، حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین (سه نسل حقوق بشر در اسلام، ایران و اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای)، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۲) تقی دشتی، بررسی تطبیقی اسناد جهانی حقوق بشر با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران؛ حقوق بشر در ترازو، قم: انتشارات کانون اندیشه جوانان، آخرین سال انتشار.
- ۳) جمشید شریفیان، راهبرد جمهوری اسلامی ایران در زمینه حقوق بشر در سازمان ملل متحد، آخرین سال انتشار.
- ۴) حسین مهرپور، نظام بین‌المللی حقوق بشر، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۵) حسین مهرپور، حقوق بشر در اسناد بین‌المللی و موضع جمهوری اسلامی ایران، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۶) حسین مهرپور، حقوق بشر و راهکارهای اجرایی آن، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۷) حسین مهرپور، مباحثی از حقوق زن از منظر حقوق داخلی، مبانی فقهی و موازین بین‌المللی، آخرین سال انتشار.
- ۸) سیدقاسم زمانی، بیست‌ویک گفتار در حقوق بین‌الملل بشر، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۹) عید محمد احمدی، کرامت انسانی و مجازات‌های بدنی از منظر اسلام و حقوق بشر غربی، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) فرشید هکی، گفتمان حقوق بشر برای همه، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) کاظم غریب آبادی (زیر نظر)، حمایت و ارتقای حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران، انتشارات دانشگاه علوم قضایی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مجموعه مقالات همایش حقوق شهروندی در ایران ۱۴۰۴، تهران: مجمع تشخیص مصلحت نظام، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) محسن قانع، سازوکارهای بررسی دوره‌ای جهانی حقوق بشر (یو پی آر) سازمان ملل و سومین نشست یو پی آر ایران، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) محسن قانع، بررسی دوره‌ای جهانی حقوق بشر (یو پی آر) ایران، مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) مرضیه موسوی فر، نهادهای حقوق بشر: جمهوری اسلامی ایران و سازمان ملل متحد، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) مسعود راعی دهقی، حق شرط بر اسناد حقوق بشر از دیدگاه حقوق بین‌الملل عمومی و حقوق بین‌الملل اسلام، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

Global Human Rights Institutions and Mechanisms

نام درس به فارسی:

نهادها و سازوکارهای جهانی حمایت از حقوق بشر

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ بررسی تحلیلی نهادها و سازوکارهای جهانی حمایت از حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: نهادها و سازوکارهای حمایت از حقوق بشر در سازمان ملل متحد
  - گفتار اول: صلاحیت‌ها و آئین کار نهادهای تخصصی ذی‌ربط سازمان ملل متحد
    - شورای حقوق بشر (جایگزین کمیسیون حقوق بشر)
    - کمیساریای عالی حقوق بشر
    - کمیساریای عالی پناهندگان
  - گفتار دوم: صلاحیت‌ها و آئین کار نهادهای غیر تخصصی ذی‌ربط سازمان ملل متحد
    - مجمع عمومی
    - شورای اقتصادی و اجتماعی
    - دیوان بین‌المللی دادگستری
- فصل دوم: سازوکارهای حمایت از حقوق بشر در سازمان‌های وابسته و مؤسسات تخصصی سازمان ملل متحد
  - گفتار اول: سازمان بین‌المللی کار
  - گفتار دوم: سازمان تربیتی، علمی و فرهنگی ملل متحد (یونسکو)
  - گفتار سوم: صندوق حمایت از کودکان سازمان ملل متحد (یونیسف)
  - گفتار چهارم: سایر سازمان‌های وابسته و مؤسسات تخصصی سازمان ملل متحد
- فصل سوم: نهادها و سازوکارهای معاهده‌ای حمایت از حقوق بشر
  - گفتار اول: نهادهای معاهده‌ای حمایت از حقوق بشر؛ صلاحیت‌ها و آئین کار
    - کمیته حقوق بشر
    - کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
    - کمیته حذف تبعیض نژادی
    - کمیته رفع تبعیض علیه زنان
    - کمیته ضد شکنجه
    - کمیته فرعی پیشگیری از شکنجه
    - کمیته حمایت از حقوق همه کارکنان مهاجر و اعضای خانواده آنان
    - کمیته حقوق کودکان
    - کمیته حقوق معلولان
    - کمیته ناپدید سازی اجباری

○ گفتار دوم: سازوکارها و روش‌های معاهده‌ای حمایت از حقوق بشر

- نظارت و پایش
- آئین‌های ویژه
- رویه دادخواهی
- مشاوره کارشناسی
- تحقیق و حقیقت‌یابی
- گزارش‌دهی
- تفسیر
- ...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) میرعباسی، سید باقر، نظام جهانی ارزیابی و حمایت از حقوق بشر، انتشارات جنگل، چاپ دوم: آخرین سال انتشار.
- (۲) گلشن‌پژوه، محمود رضا، راهنمای حقوق بشر در مجامع بین‌المللی (سازوکارها و فرایندها)، انتشارات ابرار معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۳) مهرپور، حسین، نظام بین‌المللی حقوق بشر، اطلاعات، چاپ هفتم، آخرین سال انتشار.
- 4) Alfredsson, Gudmundur, Jonas Grimheden, Bertrand G. Ramcharan, and Alfred Zayas, eds. International Human Rights Monitoring Mechanisms: Essays in Honour of Jakob Th. Möller, 2d ed. The Raoul Wallenberg Institute Human Rights Library Series 35, Leiden, The Netherlands: Martinus Nijhoff, 2009.
- 5) Alston, Philip, and Frederic Megret, eds., The United Nations and Human Rights: A Critical Appraisal. Second Edition. Oxford University Press, 2014.
- 6) Alston, Philip, and James Crawford, eds. The Future of UN Human Rights Treaty Monitoring. Cambridge University Press, 2000.
- 7) Bassiouni, M. Cherif, and William A. Schabas, eds., New Challenges for the UN Human Rights Machinery: What Future for the UN Treaty Body System and the Human Rights Council Procedures?, Intersentia, 2011.
- 8) Boyle, Kevin, ed., New Institutions for Human Rights Protection, Collected Courses of the Academy of European Law 18.2., Oxford: Oxford University Press, 2009.
- 9) Crawford, James, The Future of UN Human Rights Treaty Monitoring. Cambridge University Press, 2010.
- 10) Egan, Suzanne, The UN Human Rights Treaty System: Law and Procedure, Bloomsbury Professional, 2011.
- 11) Golosong, H., "Implementation of International Protection of Human Rights", Recueil des Cours de l'Académie de Droit International de la Haye, vol. 110, 1963.
- 12) Kälin, Walter, and Jörg Künzli, The Law of International Human Rights Protection, Oxford: Oxford University Press, 2010.
- 13) Mertus, Julie A., The United Nations and Human Rights: A Guide for a New Era, 2d ed., Global Institutions Series, London: Routledge, 2009.
- 14) Oberleitner, Gerd, Global Human Rights Institutions: Between Remedy and Ritual, Cambridge, UK: Polity, 2007.
- 15) Piccone, Ted, Catalysts for Change: How the U.N.'s Independent Experts Promote Human Rights, Brookings Institution Press, 2012.
- 16) Ramcharan, Bertrand G., The Protection Roles of UN Human Rights Special Procedures, Nijhoff Law Specials 74, Leiden, The Netherlands: Martinus Nijhoff, 2009.
- 17) Tyagi, Yogesh, The UN Human Rights Committee: Practice and Procedure, Cambridge, UK: Cambridge University Press, 2011.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

The Formation and Development of International Human Rights

نام درس به فارسی:

سیر تکوین و توسعه حقوق بین الملل بشر

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی کلی با سیر تاریخی تکوین حقوق بشر از دوران باستان تا تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر در سال ۱۹۴۸ با تأکید بر عرفها و رویه های رایج میان اقوام و وقایع تاریخی شامل شکل گیری دولت - ملت ها، نهضت های مقابله با استعمار و برده داری، جنگ های جهانی، انقلاب ها، جنگ سرد، جنگ علیه تروریسم و غیره.
- ❖ آشنایی با سیر تدوین و توسعه حقوق بین الملل بشر با تأکید بر مهم ترین اصول و مقررات جهانی و حقوق نرم
- ❖ آشنایی با برخی از مهم ترین مصادیق حقوق بین الملل بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: سیر تاریخی تکوین حقوق بشر
  - اهمیت حقوق بشر در طول تاریخ با تأکید بر وقایع تاریخی
    - عهد باستان:
      - منشور کوروش
      - حقوق طبیعی در رم و یونان باستان
    - ادیان ابراهیمی
      - جایگاه و کرامت انسان در دین یهود
      - جایگاه و کرامت انسان در دین مسیحیت
      - جایگاه و کرامت انسان در دین اسلام
    - سال های میانه
      - جایگاه حق و حکم در فقه و کلام اسلامی
      - آکوناس و احیای حقوق طبیعی در سنت مسیحی
  - حقوق بشر در نظام های حقوق ملی با تأکید بر رویدادهای ملی جریان ساز از قبیل انقلاب ها و نهضت ها
    - مگناکاراتا، اعلامیه استقلال آمریکا، اعلامیه حقوق بشر و شهروند فرانسه منشور ملل متحد
    - عصر روشنگری و پسا روشنگری (کانت، لاک، هابز، روسو و...)
  - حقوق بشر در میثاق جامعه ملل و منشور سازمان ملل متحد
  - تاریخچه تدوین و تصویب اعلامیه جهانی حقوق بشر

• فصل دوم: توسعه مفهومی و هنجاری حقوق بین‌الملل بشر

○ نسل‌های حقوق بشر

- حقوق مدنی و سیاسی
- حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی
- حقوق جمعی

○ معاهدات جهانی

- معاهدات موضوعی: میثاقین، منع ژنوساید، منع شکنجه، منع تبعیض نژادی، منع ناپدید شدن اجباری
- معاهدات حمایت از اشخاص خاص: زنان، کودکان، اشخاص دارای معلولیت، کارگران مهاجر

○ اسناد بین‌المللی دربردارنده حقوق نرم

• فصل سوم: تحولات و اسناد منطقه‌ای حقوق بشر

○ تحولات اروپایی

○ تحولات آمریکای لاتین

○ تحولات آفریقایی

○ تحولات آسیایی

• فصل چهارم: تحول در مصادیق حق‌های بشری

○ حق بر دسترسی به اطلاعات

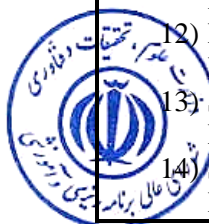
○ حق توسعه به‌عنوان حق بشری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) امیرساعد وکیل و پوریا عسکری، نسل سوم حقوق بشر (حقوق همبستگی)، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۲) آفرودیته اسماگادی، مرجع اسناد بین‌المللی حقوق بشر، ترجمه رضا اسلامی، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۳) حسین مهرپور، نظام بین‌المللی حقوق بشر، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- (۴) رضا اسلامی، آیا حقوق بشر، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۵) رضا سیمبر، حقوق بشر در نظام بین‌الملل، دانشگاه گیلان، آخرین سال انتشار.
- (۶) کریستان تاموشات، حقوق بشر، ترجمه حسین شریفی طرازکوهی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) متیوس ی. آر. کریون، چشم‌اندازی به توسعه میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ترجمه محمد حبیبی مجنده، انتشارات دانشگاه مفید، آخرین سال انتشار.
- (۸) محمد شریف، گذار از حقوق بین‌الملل به حقوق بشر، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۹) ملیسا کسن، جنی شولتز، سارا جوزف، میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، دوجلدی، ترجمه سیدقاسم زمانی و همکاران، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) مهدی ذاکریان، همه حقوق بشر برای همه، میزان آخرین سال انتشار.
- 11) Moeckli, Daniel, et al., editors. International Human Rights Law. Third ed., Oxford University Press, 2018.
- 12) Neier, Aryeh. The International Human Rights Movement: A History. New edition / ed., Princeton University Press, 2020.
- 13) Steiner, Henry J, et al. International Human Rights in Context: Law, Politics, Morals: Text and Materials, 3rd ed., Oxford University Press, 2008.
- 14) Stern, Simon, et al., editors. The Oxford Handbook of Law and Humanities. Oxford University Press, 2020.

- 15) Taylor, Paul M., A Commentary on the International Covenant on Civil and Political Rights: The UN Human Rights Committee's Monitoring of ICCPR Rights, Cambridge University Press, 2020.

منابع فرعی:

- (۱) اندرو کلاپهام، مقدمه‌ای کوتاه بر حقوق بشر، ترجمه مینو آقایی خوزانی، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) روناک ی. ام تاسمیت، کتاب درسی قواعد حقوق بین‌المللی بشر، ترجمه فاطمه کیهانلو، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) محمد هاشمی، حقوق بشر و آزادی‌های اساسی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- 4) Kälin Walter, and Künzli Jörg. The Law of International Human Rights Protection. Second ed., Oxford University Press, 2019.
- 5) Schutter, Olivier de. International Human Rights Law: Cases, Materials, Commentary. Third ed., Cambridge University Press, 2019.
- 6) Shelton, Dinah, editor. The Oxford Handbook of International Human Rights Law. First edition., First ed., Oxford University Press, 2013.
- 7) Smith, Rhona K. M. International Human Rights Law. Ninth ed., Oxford University Press, 2020.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
حقوق بشر و خانواده				Human Rights and Family		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	جبرانی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری		سفر علمی
						سایر:
اهداف درس:						
<p>❖ آشنایی دانشجویان با مبانی، مفاهیم، اصول و قواعد حاکم بر خانواده به عنوان رکن طبیعی و اساسی جامعه و سازوکارهای حمایت از آن در جامعه و توسط دولت</p> <p>❖ ارزیابی وضعیت های موجود در راستای تحکیم و تحقق خانواده سالم و رفع موارد نقض حقوق انسانی در حریم خانواده.</p>						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: مفاهیم، مبانی و اصول <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مفهوم خانواده و تاریخ تحولات خانواده ○ گفتار دوم: تبیین نظریه های خانواده ○ گفتار سوم: مبانی نظری تحکیم خانواده ○ گفتار چهارم: جنسیت و خانواده ○ گفتار پنجم: پیشینه دخالت دولت ها در امور خانواده و تحولات آن ○ گفتار ششم: مکاتب فکری و اصول حاکم بر نظام خانواده ○ گفتار هفتم: پیوند مبانی فکری، فرهنگی و اعتقادی جوامع با قواعد حقوقی در زمینه خانواده ○ گفتار هشتم: جهانی سازی و چالش های فراروی خانواده • فصل دوم: موازین حقوقی و سازوکارهای مربوط به خانواده <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: نظام حقوق ملی <ul style="list-style-type: none"> ▪ نگرش کلی نظام حقوقی ایران به خانواده ▪ قوانین حاکم بر روابط و حقوق خصوصی اعضای خانواده ▪ حقوق عمومی ناظر به خانواده ▪ سازوکارهای حمایت از خانواده ▪ آسیب شناسی قوانین و مقررات و سازوکارهای حمایت از خانواده ○ گفتار دوم: قواعد و سازوکارهای بین المللی <ul style="list-style-type: none"> ▪ جایگاه خانواده در نظام بین المللی حقوق بشر ▪ قواعد و هنجارهای بین المللی حمایت از خانواده ▪ سازوکارهای بین المللی مربوط به خانواده (بین الدولی و غیردولتی) ▪ آسیب شناسی برخی مباحث مربوط به خانواده در اسناد بین المللی 						

- فصل سوم: موازن حقوق بشر و برخی حمایت‌های خاص از اعضای خانواده
  - گفتار اول: زن در خانواده
  - گفتار دوم: کودک در خانواده
  - گفتار سوم: سالمند در خانواده
  - گفتار چهارم: فرد دارای معلولیت (توان‌خواه) در خانواده
- فصل چهارم: خانواده در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها
  - گفتار اول: خشونت و خانواده
  - گفتار دوم: اشتغال و خانواده
  - گفتار سوم: آموزش، فرهنگ و خانواده
  - گفتار چهارم: سلامت و خانواده
  - گفتار پنجم: رفاه، تأمین اجتماعی و خانواده
  - گفتار ششم: جمعیت و خانواده
  - گفتار هفتم: توسعه و خانواده
  - گفتار هشتم: اوقات فراغت، تفریح و خانواده
  - گفتار نهم: مهاجرت و خانواده
  - گفتار دهم: حق بر ازدواج و حمایت دولت
- فصل پنجم: رویه‌ها و عملکردهای ناظر به پیشبرد حقوق انسانی در خانواده
  - گفتار اول: رویه‌های مربوط به تحکیم خانواده سالم در سطوح کشورهای مختلف
  - گفتار دوم: تدابیر کشورهای اسلامی برای ارتقای رعایت حقوق انسانی در خانواده
  - گفتار سوم: اثرگذاری اسناد بین‌المللی بر تحولات نظری و عملی داخل کشورها در حوزه خانواده
  - گفتار سوم: مهم‌ترین چالش‌های فراروی خانواده سالم از منظر موازن حقوق بشر
  - گفتار چهارم: پویس‌های مدنی حمایت از خانواده و اولویت‌های اقدام

روش ارزشیابی:

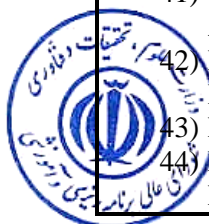
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) ابراهیمی پور، قاسم و دیگران، شاخص‌های خانواده مطلوب از دیدگاه اسلام، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۲) انصاری، باقر، اسناد بین‌المللی حقوق بشر، حاوی ترجمه برخی از مهم‌ترین اسناد بین‌المللی زنان، ج سوم: نشر خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۳) بردبار، محمدحسن، جامعه‌شناسی حقوق زن: نشر دانش گران، آخرین سال انتشار.
- (۴) بستان، حسین، خانواده در اسلام، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۵) بنگستون، ورن ل، دایره المعارف خانواده: نظریه‌ها و روش‌ها، ترجمه عالیبه شکر بیگی، شهلا مهرگانی، نشر جامعه شناسان، آخرین سال انتشار.
- (۶) بهتاش یدالله (تدوین)، حقوق متقابل زن و شوهر، ناشر: ابتکار نو، آخرین سال انتشار.
- (۷) پناهی، علی احمد، نقش زن و مرد در خانواده با رویکرد اسلامی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۸) جوادی‌آملی عبدالله، فلسفه حقوق بشر، اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۹) جوادی‌آملی، عبدالله، زن در آئینه جلال و جمال: نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) جوانمرد، ابراهیم، خانواده متعادل و حقوق آن؛ برگرفته از آثار آیت‌الله جوادی‌آملی، نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) چابکی، ام‌البنین، تغییرات ارزشی در تعاملات حقوقی- اخلاقی زن‌شویی (زنان و تفاوت‌های نسلی)، دانشگاه الزهراء، آخرین سال انتشار.

- ۱۲) حکمت نیا، محمود و دیگران، فلسفه حقوق خانواده، ۳ جلد، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) حکیمی، محمد، دفاع از حقوق زن: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) دادمرزی، سید مهدی، حقوق خانواده اسلامی در ۳۸ کشور جهان، دانشگاه قم، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) روشن، محمد و صادقی، محمد، دانشنامه حقوقی خانواده، نشر جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) روناقجی، ای. مککو، حقوق بین‌الملل بشر و خشونت خانگی، ترجمه فرشید جعفری، مجتبی حسینی الموسوی، نشر جهاد دانشگاهی زنجان، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) زندی فاطمه، حقوق زن در اسلام، ناشر: زعیم، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) سید عسکری حسینی مقدم، مطالعه تطبیقی حقوق زن: در ادیان و مکاتب، حقوق ایران و کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان، ناشر: نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- ۱۹) شبیری، محمد و دیگران، شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی در جمهوری اسلامی ایران: پژوهشکده آمار مرکز آمار ایران، آخرین سال انتشار.
- ۲۰) طغری نگار، حسن، حقوق سیاسی - اجتماعی زنان قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۱) فضائی، مصطفی، شروط غیر معتبر و آثار حقوقی آن در کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، آخرین سال انتشار.
- ۲۲) قربان نیا، ناصر، باز پژوهی حقوق زن، بررسی قوانین مربوط به زنان در جمهوری اسلامی ایران: نشر روز نو، ۲ جلد، آخرین سال انتشار.
- ۲۳) کاظم‌زاده علی، تفاوت حقوق زن و مرد در نظام حقوقی ایران (مبانی و مصادیق)، ناشر: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲۴) گرجی، ابوالقاسم؛ صفایی، سیدحسین و دیگران، حقوق تطبیقی خانواده، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۲۵) لولآور، منصوره، کشاورز، محمدمامین، تحول خانواده در بستر مدرنیته، انتشارات پشتیبان، آخرین سال انتشار.
- ۲۶) محمدی فاطمه، جایگاه زنان در پیشرفت جامعه: در برنامه‌های پنج‌ساله توسعه جمهوری اسلامی ایران، سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲۷) مرتضی مطهری، خانواده و اخلاق جنسی، نشر صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۲۸) مطهری مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، ناشر: صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۲۹) معاونت آموزش قوه قضاییه، حقوق شهروندی در امور خانواده، نشر جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۳۰) ملک‌زاده، فهیمه، قواعد فقه خانواده، نشر مجد، آخرین سال انتشار.
- ۳۱) منشور حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۳۲) مهرپور حسین، مباحثی از حقوق زن از منظر: حقوق داخلی، مبانی فقهی و موازین بین‌المللی، حقوق مالی، انتخاب همسر و انعقاد ازدواج، تعدد زوجات، فسخ نکاح، طلاق، قصاص ...، ناشر: اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۳۳) مهریزی، مهدی، شخصیت و حقوق زن در اسلام: انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- ۳۴) ناظمی غلامرضا، برابری زن و مرد در اسلام و غرب (حقوقی متناسب و عادلانه با توجه به اعلامیه‌های حقوق بشر)، ضریح آفتاب، آخرین سال انتشار.
- ۳۵) هدایت نیا، فرج‌الله، طراحی نظام جامع حمایت خانواده، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۳۶) هدایت نیا، فرج‌الله، حقوق خانواده در جمهوری اسلامی ایران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۳۷) یزدی، امید، دانشنامه‌ی حقوق خانواده، کتاب آوا، آخرین سال انتشار.
- 38) Andrea Büchler, Islamic family law in Europe? From Dichotomies to Discourse or: Beyond Cultural and Religious Identity in Family Law, Cambridge University Press. 2012.
- 39) Anne Hellum, Henriette Sinding Aasen, Women's Human Rights, CEDAW in International, Regional and National Law, Cambridge University press, 2013.
- 40) Charlotte Bradley 2021, Family Laws and Regulations, ICLG.COM, 2020.
- 41) Charter of The Rights of The Family Presented by The Holy See to All Persons, Institutions and Authorities Concerned With The Mission Of The Family In Today's World, October 22, 1983.
- 42) D. Marianne Blair, Merle H. Weiner, International Family Law: Conventions, Statutes, And Regulatory Materials, Carolina Academic Press, 2003.
- 43) Elisa Giunchi, Muslim Family Law in Western Courts, Routledge, 2014.
- 44) Frederico Prus, Family Law: Challenges and Developments from an International Perspective, Lexis Nexis, 2020.

- 45) Handbook for Legislation on Violence against Women, United Nations, 2010.
- 46) Jens M. Scherpe, European Family Law, Four Volumes., Elgar Pub, 2016.
- 47) Jeremy D. Morley, International Family Law Practice, Thomson Reuters, 2020.
- 48) Julie Peters, Andrea Wolper, Women's Rights Human Rights, International Feminist Perspectives, Edited by Routledge, 1995.
- 49) Margaret Brinig, , International Survey of Family Law, Intersentia, 2019.
- 50) Michael Shally-Jensen, Women's Rights (1429-2017), Salem Press, a division of EBSCO Information Services, 2018.
- 51) Niamh Reilly, International Human Rights of Women, Springer, 2019.
- 52) OIC Strategy for the Empowerment of the Marriage and Family Institution, Adopted in 2019 by Organization of Islamic Cooperation, 2020-2025.
- 53) Ramona Vijayarasa, International Women's Rights Law and Gender Equality, Making the Law Work for Women, Routledge, 2021.
- 54) Robyn Emerton, Kirstine Adams, Andrew Byrnes, Jane Connors, International Women's Rights Cases, Taylor & Francis, 2016.
- 55) Shazia Choudhry & Jonathan Herring, European Human Rights and Family Law, Hart Publishing, 2010.
- 56) Shazia Choudhry, Jonathan Herring, European Human Rights and Family Law, Bloomsbury Publishing, 2010.
- 57) Susan Deller Ross, Women's Human Rights: The International and Comparative Law Casebook, University of Pennsylvania Press, 2008.
- 58) Syed Tahir Mahmood, Statutes of personal law in Islamic countries: History, texts, and analysis, India and Islam Research Council, 1995.

منابع فرعی:

- ۱) اسعدی، سید حسن، حقوق زن: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) آسیب‌های اجتماعی خانواده، انجمن جامعه‌شناسی ایران و شورای اجتماعی کشور، نشر آگاه، آخرین سال انتشار.
- ۳) امامی اردستانی، پریخ، مدرنیته و خانواده گرایی در ایران، اندیشه احسان، آخرین سال انتشار.
- ۴) بستان، حسین، نابرابری و ستم جنسی از دیدگاه اسلام و فمینیسم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۵) تتودور گریشتین، روش‌های خانواده پژوهی، ترجمه مجتبی صدقاتی فرد، ماندانا روح اله زاده عبادی، نشر ارسباران، آخرین سال انتشار.
- ۶) چابکی، ام‌البین، زارعان، منصوره، درآمدی بر نظریه‌های جامعه‌شناختی خانواده: ازدواج، طلاق و فرزند آوری، روش‌شناسان، آخرین سال انتشار.
- ۷) چراغی کوتیانی، اسماعیل، خانواده، اسلام و فمینیسم، موسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- ۸) حسینی مقدم، سید عسکری، مطالعه تطبیقی حقوق زن: در ادیان و مکاتب، حقوق ایران و کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان: نشر نگاه بین، آخرین سال انتشار.
- ۹) حکمت نیا، محمود، حقوق خانواده: چالش‌ها و راهکارها، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) دهقان، جلیل، بررسی جایگاه ازدواج سفید در نظام حقوقی ایران، انتشارات نوروزی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) صفاری نیا، محیا، خانواده در اسناد حقوقی بین‌المللی. تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) علاسوند فریبا، زن در اسلام: حقوق و تکالیف، ناشر: هاجر، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) کارگر، رحیم، آینده‌پژوهی خانواده در ایران: با تأکید بر سیاست‌های فرهنگی تحکیم آن، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) مرکز تحقیقات زن و خانواده، مناسبات حاکمیت و خانواده؛ ضرورت بازنگری در رویکردها، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) مهرپور، حسین، حقوق بشر در اسناد بین‌المللی و موضع جمهوری اسلامی ایران، تهران: نشر موسسه اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۱۶) میهائلا، رومیلا، سیاست خانواده در جهان، ترجمه سید محمدحسین چاوشیان، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) نیکولوسی، جوزف و نیکولوسی، لیندالیم، فهم همجنس‌گرایی و راهنمای والدین برای پیشگیری از آن، ترجمه محسن بدره؛ ویرایش فهیمة شانه، معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) هدایت نیا، فرج‌الله، اختلال جنسی و حقوق خانواده، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و غرب، آخرین سال انتشار.
- 19) Abdullahi An-Na'im, Islamic Family Law in a Changing World: A Global Resource Book. London: Zed Books, 2002.
- 20) Ann Laquer Estin, International family law Desk Book, American Bar Association, 2012.

- 21) Barbara Stark, *International Family Law: An Introduction*, Routledge, 2005.
- 22) Barbara Stark, Jacqueline Heaton, *Routledge Handbook of International Family Law*, Routledge, 2019.
- 23) Catherine O'Rourke, *Women's Rights in Armed Conflict under International Law*, Cambridge University Press, 2020.
- 24) D. Marianne Blair, Merle H. Weiner, Barbara Stark, Solangel Maldonado, *Family Law in the World Community, Cases, Materials, and Problems in Comparative and International Family Law*, Carolina Academic Press, 2015.
- 25) Fareda Banda and John Eekelaar, *International Conceptions Of The Family*, Cambridge University Press, 2017.
- 26) Fareda Banda, Lisa Fishbayn Joffe, *Women's Rights and Religious Law, Domestic and International Perspectives*, Routledge, 2020.
- 27) Mahnaz Afkhami, Yakın Ertürk, and Ann Elizabeth Mayer, *Feminist Advocacy, Family Law and Violence Against Women: International Perspectives*, Routledge, 2018.
- 28) Maja Kirilova Eriksson, *The right to marry and to found a family: a world-wide human right*, Justus, 1990.
- 29) N. A. Baarsma, *The Europeanisation of International Family Law*, Springer, 2011.
- 30) Nazmunnessa Mahtab and others, *Handbook of Research on Women's Issues and Rights in the Developing World*, IGI Global Publisher, 2019.
- 31) Robyn Emerton, Kirstine Adams, Andrew Byrnes, Jane Connors, *International Women's Rights Cases*, Taylor & Francis, 2016.
- 32) *The Right to Family Life and Family Unity of Refugees and Others in Need of International Protection and the Family Definition Applied*, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), 2018.
- 33) *Women's Rights are Human Rights*, United Nations Publication, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Right to Health

حق بر سلامت

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		گرایش					

هدف درس:

❖ شناخت ابعاد گوناگون حق بر سلامت به‌عنوان یکی از حق‌های بنیادی بشری و ارزیابی جایگاه آن در اسناد و رویه داخلی و بین‌المللی، تعهدات دولت‌ها، جامعه بین‌المللی و بازیگران غیردولتی در تحقق آن و وضعیت گروه‌های خاص مانند زنان، کودکان، زندانیان، کارگران و معلولان

سرفصل درس:

- فصل اول: مفهوم، مبنا، محتوا و قلمرو حق بر سلامت
  - مفهوم حق بر سلامت
  - مبناها و چالش‌های نظری حق بر سلامت
  - پیوند حق بر سلامت با حق‌های دیگر
  - محتوا و ارکان حق بر سلامت
  - سلامت روانی
- فصل دوم: چارچوب هنجاری و نهادی حق بر سلامت
  - قواعد و مقررات داخلی مرتبط با حق بر سلامت
  - اسناد جهانی مرتبط با حق بر سلامت
  - اسناد منطقه‌ای مرتبط با حق بر سلامت
  - سازمان بهداشت جهانی و حق بر سلامت
  - نهادهای ملی مرتبط با حق بر سلامت
- فصل سوم: تعهدات دولت‌ها در زمینه حق بر سلامت
  - اقدامات تقنینی، اداری، نظارتی و ارزیابی
  - طرح ملی سلامت
  - تعهد به احترام، تعهد به حمایت و تعهد به اجرا
  - تعهدات فوری و تعهدات تدریجی
  - تعهدات عام و تعهدات خاص
  - تعهدات حداقلی
  - تعهد به تخصیص حداکثر منابع
  - تعهد به همکاری بین‌المللی
  - تعهد به نظارت بر کنشگران غیردولتی

- فصل چهارم: حق بر سلامت زنان
  - حقوق باروری زنان
  - عقیم‌سازی زنان
  - حقوق دوران بارداری
  - غربالگری ژنتیکی
  - سقط‌جنین
  - حقوق پسازایمان
  - خشونت علیه زنان
- فصل پنجم: حق بر سلامت کودکان
  - سوء‌تغذیه کودکان
  - مبارزه با کودک‌آزاری
  - مبارزه با بهره‌کشی اقتصادی از کودکان
  - کودکان کار
  - حق بر سلامت کودکان دارای معلولیت
- فصل ششم: پیوند حق بر سلامت با حوزه‌های دیگر
  - حقوق پزشکی
  - اخلاق زیستی
  - تروریسم زیستی
  - تحریم‌های اقتصادی
  - حق بر محیط‌زیست سالم
  - تجارت بین‌الملل
  - حق بر تأمین اجتماعی
- فصل هفتم: سلامت عمومی
  - بیماری‌های عفونی، مسری و همه‌گیر
  - ایمن‌سازی و حق دسترسی به واکسن
  - قرنطینه
  - ممنوعیت و محدودیت سفر و تردد
  - بیمه همگانی درمانی
  - بیماری‌های خاص

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اسلامی‌تبار، شهریار، مبانی حقوق سلامت، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۲) اصلانی، سیاوش، حق بر سلامت، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) سید موسوی، میرسجاد، حق بر خورداری از سلامت، شروین، آخرین سال انتشار.
- (۴) صدر ممتاز، ناصر، موازین حقوقی در نظام سلامت، برکا، آخرین سال انتشار.
- (۵) غلامی، فاطمه؛ نوری، محمدعلی، حقوق بین‌الملل سلامت زنان، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۶) مرادی، علی، حق سلامت انسان در حقوق بین‌الملل بشر، قانون یار، آخرین سال انتشار.
- (۷) نجفی، بهزاد، سازمان جهانی بهداشت و حقوق سلامت، میزان، آخرین سال انتشار.

8) John Tobin, The Right to Health in International Law, Oxford, 2012.

9) Committee on Economic, Social and Cultural Right, General Comment No. 14: The Right to the Highest Attainable Standard of Health, 2000, E/C.12/2000/4.

- 10) Ben Saul, David Kinley, Jaqueline Mowbray, The International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: Commentary, Cases and Materials, Oxford, 2014.
- 11) Manisuli Ssenyonjo, Economic, Social and Cultural Rights in International Law, Oxford, 2nd Ed. 2020.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
آزادی بیان و رسانه				Liberty of Expression and Media		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			و عمومی	عملی		کارگاه
			زبان‌های	نظری		سمینار
			خارجی	عملی		سفر علمی
			تخصصی	نظری		سایر:
			مشترک	عملی		
تخصصی	نظری					
گرایش	عملی					
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با مفهوم، مبانی، منابع و محتوای آزادی بیان و رسانه در نظام بین‌المللی حقوق بشر و اسلام						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: مفهوم آزادی بیان و عناصر و مؤلفه‌های آن <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مفهوم آزادی بیان ○ گفتار دوم: عناصر و مؤلفه‌های آزادی بیان • فصل دوم: مفهوم آزادی بیان و نسبت آن با سایر آزادی‌های ارتباطاتی <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: آزادی بیان و آزادی اطلاعات ○ گفتار دوم: آزادی بیان و آزادی علمی ○ گفتار سوم: آزادی بیان و آزادی رسانه (مطبوعات، الکترونیک و دیجیتال) ○ گفتار چهارم: آزادی بیان و آزادی ارتباط (اتصال) ○ گفتار پنجم: آزادی بیان و آزادی انجمن‌ها و اجتماعات ○ گفتار ششم: آزادی بیان و آزادی مذهب • فصل چهارم: مبانی آزادی بیان در نظام بین‌المللی حقوق بشر و اسلام <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مبانی ناظر بر بعد اجتماعی آزادی بیان ○ گفتار دوم: مبانی ناظر بر بعد فردی آزادی بیان • فصل پنجم: نظام‌های نظارت و مقررات گذاری رسانه‌ها <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: خودتنظیمی ○ گفتار دوم: مقررات گذاری دولتی ○ گفتار سوم: مقررات گذاری مشترک • فصل ششم: حدود آزادی بیان و رسانه‌ها در نظام بین‌المللی حقوق بشر و اسلام <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: حدود ناظر بر حمایت از حقوق اشخاص (حریم خصوصی، حرمت و آبرو و...) ○ گفتار دوم: حدود ناظر بر حمایت از مصالح عمومی (امنیت ملی، عفت عمومی و ...) 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	ارزشیابی مستمر		
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد		

- ۱) اسماعیلی، محسن، حقوق آزادی اطلاعات؛ از نظریه تا عمل، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) اسماعیلی، محسن، حقوق مطبوعات و سیر تحول آن، تهران، انتشارات سروش، آخرین سال انتشار.
- ۳) سعیدی، رحمان، حقوق بین‌الملل تطبیقی ارتباطات، نشر علم، آخرین سال انتشار.
- ۴) حیدری، علی مراد و جعفری، علی‌اکبر، جستاری در حقوق ارتباطات، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) السان، مصطفی، حقوق فضای مجازی، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) معتمدنژاد، کاظم، حقوق مطبوعات، دفتر مطالعات و توسعه رسانه‌ها. آخرین سال انتشار.
- 7) Oster, J., Introduction: Aim, scope and method, In Media Freedom as a Fundamental Right (Cambridge Intellectual Property and Information Law, pp. 1-10), Cambridge: Cambridge University Press, doi:10.1017/CBO9781316162736.002, 2015.
- 8) Roy, Debabrata, Freedom of Press & Media and Its Role in a Democratic country, 2019.
- 9) Chioma Nwankwo, Victoria, The Role of The Media in Promoting Human Rights: An analysis of the BBC documentary, 'Chocolate: the bitter truth', A dissertation at School of Global Studies, University of Gothenburg, 2011.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Right to Development

حق توسعه

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های خارجی				
سفر علمی		عملی	تخصصی				
		نظری	مشترک				
سایر:		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با زمینه‌های شکل‌گیری، مفهوم، محتوی و جایگاه حق توسعه در نظام بین‌المللی حقوق بشر و نیز مواضع دولت‌ها و نهادهای بین‌المللی نسبت به آن

سرفصل درس:

- فصل اول: زمینه‌های شکل‌گیری حق توسعه (از حقوق بین‌الملل توسعه تا حق توسعه)
  - استعمارزدایی - حق تعیین سرنوشت سیاسی
  - حق حاکمیت بر منابع طبیعی - توسعه اقتصادی
  - فقرزدایی - توسعه اجتماعی
  - حق تعیین سرنوشت فرهنگی - توسعه فرهنگی
  - حقوق بشر در خدمت توسعه - حق توسعه
- فصل دوم: مفهوم و جایگاه حق توسعه در نظام بین‌المللی حقوق بشر
  - روند تصویب و تبیین اعلامیه حق توسعه
  - مرزهای مفهومی حق توسعه
  - ارکان حق توسعه و ماهیت تعهدات ناشی از آن
  - جایگاه هنجاری حق توسعه
- فصل سوم: محتوای حق توسعه
  - تحقق همه حقوق بشر برای همه
  - مشارکت
  - عدالت اجتماعی و مبارزه با فقر
  - ارتقای صلح و امنیت بین‌المللی و خلع سلاح
- فصل چهارم: مواضع دولت‌ها و نهادهای بین‌المللی نسبت به حق توسعه
  - مواضع دولت‌ها
  - مواضع نهادهای بین‌المللی نسبت به حق توسعه

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) دهقان، محمدصادق؛ عزتی پرور، احمد؛ ام‌البین دهقان؛ معصومه خاوری؛ مهتاب احدی، افغانستان و حق توسعه، انتشارات مرکز فرهنگی و اجتماعی سراج.
- (۲) رضایی نژاد، ایرج، حق بر توسعه، مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) شایگان، فریده، حق توسعه، موسسه انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) غائبی، محمدرضا، تحقق حق توسعه در عصر جهانی شدن، ناشر: وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- (۵) فیروزی، مهدی، حق بر توسعه در نظام بین‌الملل حقوق بشر و آموزه‌های اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۶) قانع، محسن، جایگاه حق توسعه از منظر حقوق بشر بین‌المللی، انتشارات نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- (۷) قربان زاده، محمد و شاکری، حمید، حق بر توسعه و امنیت انسانی در حقوق بین‌الملل، انتشارات کتاب آوا، آخرین سال انتشار.
- (۸) یورگن اسمایر، جولین کنراد، داگ وودرافه، ریک پروتز، آرتورسی. نلسون، جناتان ویتن، جیمزسی. نیکلاس، راهنمای انتقال حق توسعه (TDR): طراحی و اجرای برنامه‌های انتقال حق توسعه، مترجمان: احمد افسری، محمدهادی مهدی‌نیا، علیرضا قلی‌زاده برآباد، ناشر: اول و آخر، آخرین سال انتشار.
- 9) Bård A. Andreassen, Stephen P. Marks (eds.), Development as a Human Right: Legal, Political and Economic Dimensions, Intersentia.
- 10) Centre for Development and Human Rights, The Right to Development: A Primer, SAGE Publications.
- 11) Chowdhury, Subrata (Editor), The Right to Development in International Law, Springer.
- 12) United Nations Human Rights Office of the High Commissioner, Realizing the Right to Development, New York and Geneva, United Nations Publication.
- 13) Wei Zhang (Editor), The Right to Development: Sustainable Development and the Practice of Good Governance, Brill Publication.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	الزامی	تخصصی				
		اختیاری	گرایش				

هدف درس:

❖ بررسی ماهیت، جایگاه و تضمینات حقوق بشردوستانه و نسبت آن با حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: سیر تکوین و تدوین حقوق بشردوستانه
  - گفتار اول: مفهوم، تاریخچه حقوق بشردوستانه و نسبت آن با حقوق بشر
  - گفتار دوم: حقوق بشردوستانه در ادیان الهی
    - در مسیحیت (جنگ‌های صلیبی)
    - در اسلام
  - گفتار سوم: در دوره معاصر
    - حقوق لاهه
    - حقوق ژنو
- فصل سوم: حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه بین‌المللی
  - گفتار اول: اسناد بین‌المللی
  - گفتار دوم: نهادها و سازوکارها
- فصل چهارم: حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه غیر بین‌المللی
  - گفتار اول: اسناد بین‌المللی
  - گفتار دوم: نهادها و سازوکارها
- فصل پنجم: مسئولیت‌های ناشی از نقض حقوق بشردوستانه
  - گفتار اول: نقض تعهدات حقوق بشردوستانه
  - گفتار دوم: انتساب نقض حقوق بشردوستانه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) بیگدلی، محمدرضا، حقوق جنگ (حقوق بین‌الملل مخاصمات مسلحانه)، نشر دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، آخرین سال انتشار.
  - ۲) جمعی از نویسندگان، حقوق بشردوستانه بین‌المللی از منظر اسلام، موسسه چاپ و انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
  - ۳) زمانی، قاسم، حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه، با همکاری دکتر نادر ساعد و دیگران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
  - ۴) فلک، دیتر (ویراستار)، حقوق بشر دوستانه در مخاصمات مسلحانه، با اهتمام و ویرایش دکتر سید قاسم زمانی و دکتر نادر ساعد، کمیته ملی حقوق بشر دوستانه، تهران، نشر شهر دانش، آخرین سال انتشار.
  - ۵) کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، حقوق بین‌المللی بشر دوستانه عرفی، ویرایش: ژان ماری هنکرتز ولوئیس دوسوالدبک، ترجمه دفتر امور بین‌الملل قوه قضاییه و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، تهران، نشر مجد، آخرین سال انتشار.
  - ۶) کمیته ملی حقوق بشر دوستانه، حقوق بین‌الملل بشر دوستانه ناظر بر حمایت از افراد در درگیری‌های مسلحانه (مجموعه اسناد ژنو)، تهران، نشر هلال‌احمر، آخرین سال انتشار.
  - ۷) ممتاز، جمشید و رنجبریان، امیرحسین، حقوق بین‌الملل بشر دوستانه: مخاصمات مسلحانه داخلی، کمیته ملی حقوق بشر دوستانه، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- 8) Ben-Naftali, Orna, ed., *International Human Rights and Humanitarian Law, Collected Courses of the Academy of European Law 19*, Oxford: Oxford University Press, 2011.
  - 9) Dennis, Michael J., "Application of Human Rights Treaties Extraterritorially in Times of Armed Conflict and Military Occupation", *American Journal of International Law* 99.1 119–141, 2005.
  - 10) Lekha Sriram, Chandra, Olga Martín-Ortega, and Johanna Herman, *War, Conflict and Human Rights: Theory and Practice*, London: Routledge, 2010.
  - 11) Meron, Theodor, "The Humanization of Humanitarian Law", *American Journal of International Law* 94.2 239–278, 2000.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
نظام‌های منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر				Regional Systems for the Protection of Human Rights		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	ندارد	آموزش تکمیلی عملی:
			زبان‌های خارجی	عملی	کارگاه	
			تخصصی مشترک	نظری	سمینار	
			تخصصی گرایش	عملی	سفر علمی	
			اجزائی	نظری	سایر:	
			پایه	عملی		
الزامی	نظری					
اختیاری	عملی					
هدف درس:						
❖ بررسی تحلیلی نهادها و سازوکارهای منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر و رویه آن‌ها						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: وضعیت حمایت از حقوق بشر در آسیا <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: منشور آسیایی حقوق بشر ○ گفتار دوم: اعلامیه حقوق بشر اسلامی ○ گفتار سوم: اساسنامه سازمان همکاری اسلامی ○ گفتار چهارم: منشور عربی حقوق بشر ○ گفتار پنجم: توسعه حمایت از حقوق بشر در آسیای جنوب شرقی ○ گفتار ششم: تحولات جدید • فصل دوم: نظام حمایت از حقوق بشر در قاره اروپا <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و آزادی‌های بنیادین و پروتکل‌های آن ○ گفتار دوم: شورای اروپا و سایر نهادهای ذی‌ربط ○ گفتار سوم: دیوان اروپایی حقوق بشر (صلاحیت، آئین رسیدگی و رویه) ○ گفتار چهارم: تحولات جدید • فصل سوم: نظام حمایت از حقوق بشر در قاره آمریکا <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: کنوانسیون آمریکایی حقوق بشر ○ گفتار دوم: کمیسیون آمریکایی حقوق بشر (صلاحیت، آئین رسیدگی و رویه) ○ گفتار سوم: دیوان آمریکایی حقوق بشر (صلاحیت، آئین رسیدگی و رویه) ○ گفتار چهارم: تحولات جدید • فصل چهارم: نظام حمایت از حقوق بشر در قاره آفریقا <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: کنوانسیون آفریقایی حقوق بشر و خلق‌ها ○ گفتار دوم: کمیسیون آفریقایی حقوق بشر و خلق‌ها (صلاحیت، آئین رسیدگی و رویه) ○ گفتار سوم: دیوان آفریقایی حقوق بشر و خلق‌ها (صلاحیت، آئین رسیدگی و رویه) ○ گفتار چهارم: تحولات جدید 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) زمانی، سید قاسم (تدوین و ترجمه)، نهادها و سازوکارهای منطقه‌ای حمایت از حقوق بشر، با همکاری امیرساعد وکیل و پوریا عسکری، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) ارسطو، محمدجواد، نظام حقوق بشر اسلامی: بررسی مبانی فقهی اعلامیه اسلامی حقوق بشر، دو جلد، مکت اندیشه، آخرین سال انتشار.
- 3) Burgorgue-Larsen, Laurence, And Amaya Úbeda De Torres, The Inter-American Court Of Human Rights: Case Law And Commentary, Brussels: Bruylant, 2008, Translated By Rosalind Greenstein, Oxford: Oxford University Press, 2011.
  - 4) Cançado Trindade, A.A., "Coexistence and Co-ordination of Mechanisms of International Protection of Human Rights (at regional and global level)", Recueil des Cours de l'Académie de la Haye, vol. 202, 1987, t. 2.
  - 5) Eissen, Marc-Andre, The length of civil and criminal proceedings in the case-law of the European Court of Human Rights (Strasbourg: Council of Europe, 1996).
  - 6) Grover, Sonja C., The European Court Of Human Rights As A Pathway To Impunity For International Crimes, Heidelberg, Germany: Springer, 2010.
  - 7) Heyns, Christof, And Magnus Killander, Compendium Of Key Human Rights Documents Of The African Union, 4th Ed. Pretoria, South Africa: Pretoria University Law Press, 2010.
  - 8) Macdonald, R. St. J. & F. Matscher, H. Petzold (eds.), The European system for the protection of human rights (Martinus Nijhoff, 1993).
  - 9) Oteng Kufuor, Kofi, The African Human Rights System: Origin And Evolution, New York: Palgrave Macmillan, 2010.
  - 10) Shelton, Dinah, Regional Protection Of Human Rights, New York: Oxford University Press, 2010.
  - 11) Sudre, Frédéric, Droit européen et international des droits de l'homme, 10th ed. Collection Droit fundamental, Paris: Presses Universitaires de France, 2011.
  - 12) Tan, Hsien-Li, The Asean Intergovernmental Commission On Human Rights: Institutionalising Human Rights In Southeast Asia, New York: Cambridge University Press, 2011.
  - 13) Wolfrum, Rüdiger, And Ulrike Deutsch, Eds., The European Court Of Human Rights Overwhelmed By Applications: Problems And Possible Solutions, Heidelberg, Germany: Springer, 2009.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با مفهوم فلسفی - حقوقی تنوع فرهنگی و تفاسیر موجود از آن به عنوان راهکاری برای جمع بین جهان‌شمولی حقوق بشر و احترام به ارزش‌های فرهنگی جوامع در عین عدم پذیرش نسبیّت

سرفصل درس:

- فصل اول: چالش جهان‌شمولی و نسبیّت حقوق بشر؛ زمینه طرح تنوع فرهنگی
  - گفتار اول: جهان‌شمولی حقوق بشر
    - مفهوم جهان‌شمولی از منظر مکاتب حقوقی (طبیعی، پوزیتیویستی، اسلامی)
    - جهانی‌شدن و جهان‌شمولی حقوق بشر
    - روند جهان‌شمولی حقوق بشر در اسناد بین‌المللی (اعلامیه جهانی حقوق بشر و اعلامیه وین)
    - مشکلات فلسفی جهان‌شمولی حقوق بشر
  - گفتار دوم: نسبیّت‌گرایی فرهنگی
    - تعریف و انواع نسبیّت‌گرایی
    - اهداف نسبیّت فرهنگی
    - حقوق بشر و جنبش آسیا گرای
    - ادله موافقان و مخالفان نسبیّت‌گرایی فرهنگی
- فصل دوم: سیر مفهومی تنوع فرهنگی
  - گفتار اول: انواع تنوع فرهنگی
    - سطح ملی
    - سطح بین‌المللی
  - گفتار دوم: اسناد حقوق بشری
    - اعلامیه حقوق بشر وین و تنوع فرهنگی
    - یونسکو: حرکت از تنوع فرهنگی به تکثر فرهنگی (کمسیون جهانی فرهنگ و توسعه)
    - اعلامیه جهانی تنوع فرهنگی و تکثر فرهنگی
    - کنوانسیون جهانی تنوع فرهنگی و تکثر فرهنگی

○ گفتار سوم: رابطه کثرت‌گرایی با نسبیت‌گرایی

▪ لیبرال‌ها

▪ پسامدرن‌ها

▪ جماعت‌گرایان

● فصل سوم: جمهوری اسلامی ایران و تنوع فرهنگی

○ گفتار اول: اعلامیه حقوق بشر اسلامی قاهره و رویکرد جهان‌شمولی

○ گفتار دوم: بیانیه اسلامی تنوع فرهنگی آسیسکو و رویکرد تکثرگرا

○ گفتار سوم: اعلامیه و برنامه اقدام تهران در خصوص حقوق بشر و تنوع فرهنگی

○ گفتار چهارم: جنبش عدم‌تعهد و تنوع فرهنگی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

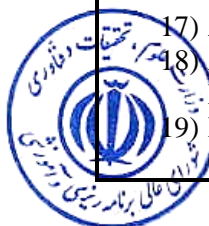
منابع اصلی:

- ۱) آذری، میرحسن، «تنوع فرهنگی: سیری در اقدامات و اعلامیه‌های یونسکو»، تهران، دفتر مطالعات فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- ۲) حقوق بشر در پرتو تحولات بین‌المللی، ترجمه‌ی شریفی طراز کوهی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۳) خوش‌هیکل، محمد، «ابعاد اقتصادی فرهنگی هویت آسیایی در منطقه جنوب و شرق آسیا»، فصلنامه سیاست خارجی، شماره ۳، پاییز ۱۳۸۱.
- ۴) سید فاطمی، سید محمد قاری، حقوق بشر در جهان معاصر، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.
- ۵) شاهنده، بهزاد، «حقوق بشر و ارزش‌های آسیایی» در: حقوق بشر از دیدگاه متفکران مسلمان، انتشارات بین‌المللی الهدی، تهران، آخرین سال انتشار.
- ۶) شرف‌الدین، سید حسین، «جهانی‌شدن؛ یکسان‌سازی یا تنوع فرهنگی و سیاست‌های ملی»، معرفت، ۱۳۸۶.
- ۷) شریفیان، جمشید، بین‌المللی‌شدن حقوق بشر، فصلنامه‌ی سیاست خارجی، ش ۳، ۱۳۸۰.
- ۸) طلائی، اکبر، رابطه جهان‌شمولی حقوق بشر و تنوع فرهنگی: تجربه آسیای شرقی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۵.
- ۹) ظهیری، سید مجید، «تنوع کثرت‌گرایی»، قبسات، پائیز ۱۳۸۴.
- ۱۰) غائبی، محمدرضا، «اعلامیه و برنامه اقدام تهران در خصوص حقوق بشر و تنوع فرهنگی»، سیاست خارجی، ۱۳۸۶.
- ۱۱) غائبی، محمدرضا، «تنوع فرهنگی راه برون‌رفت از بن‌بست نزاع جهان‌شمولی و نسبی‌گرایی حقوق بشر»، سیاست خارجی، ۱۳۸۶.
- ۱۲) فاضلی، محسن و توکلی، غلامحسین، «کثرت‌گرایی آیزابا برلین و تفاوت آن با نسبی‌گرایی، دوفصلنامه غرب‌شناسی بنیادی»، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۹۴.
- ۱۳) کسوله، عمر احمد، «جهان‌شمولی حقوق بشر در مقابل تنوع فرهنگی: پاسخی از دیدگاه اسلام (مجموعه مقالات دومین همایش بین‌المللی حقوق بشر)»، دانشگاه مفید، قم، ۱۳۸۲.
- ۱۴) گای سورمان، در باب ارزش‌های آسیایی، ترجمه علی‌اکبر پور، ترجمان سیاسی، ش ۴۸.
- ۱۵) میرعباسی، سید باقر، «جهان‌شمولی و نسبی‌گرایی حقوق بشر در رویکرد و رویه‌ی دولت‌های اسلامی»، دیدگاه‌های حقوق قضایی، دوره ۱۹، ۱۳۹۳.
- ۱۶) وارنر، دانیل، «حقوق بشر و حقوق بشر دوستانه، کنکاشی برای جهانی ساختن»، ترجمه‌ی سلاله حبیبی امین، دانشگاه تهران، دانشکده‌ی حقوق، آخرین سال انتشار.

17) Adamant Pollis, cultural Relativism through state prism in Human Rights, 1996.

18) Anwar, Ibrahim, Asian Renaissance & the Reconstruction of Civilization, Australian Islamic Review, vol. 1, issue 13, Jul 1996.

19) Bruun, Ole & Jacobsen, Michael, human rights and Asian values, Richmond, survey, Eng: Curzon, 2000.

20) Milen, A.G.M., Human Rights & Human Diversity, New York: State University of New York press, 1986.

21) Steiner, J. & Alston, P., International Human Rights in Context, Clearndon Press, 1996.

منابع فرعی:

- ۱) امینیان، حسن، «سازمان اسلامی، آموزشی، علمی و فرهنگی آیسسکو و بیانیه اسلامی تنوع فرهنگی»، چشم‌انداز ارتباطات فرهنگی، شماره ۲۵، مرداد ۱۳۸۵.
- ۲) حقوق بشر (نظریه‌ها و رویه‌ها)، ترجمه شریفی طراز کوهی، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۳) ذاکریان، مهدی، جهانی‌شدن و جهان‌شمولی حقوق بشر، حقوق بشر و چشم‌اندازها، دانشگاه تهران، مرکز مطالعات حقوق بشر، آخرین سال انتشار.
- ۴) سیمونیدس، جانوس، حقوق بشر: ابعاد نوین و چالش‌ها، ترجمه محمدعلی شیرخانی، جلد اول، انتشارات دانشکده حقوق دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۵) مبانی نظری حقوق بشر (مجموعه مقالات دومین همایش بین‌الملل حقوق بشر)، دانشگاه مفید، قم، ۱۳۸۲.
- ۶) مرتضویان فارسانی، گزارش: همزیستی فرهنگ‌ها، ۱۳۸۲.
- ۷) نجف پور، سارا، امام جمعه زاده، سیدجواد، «بررسی تطبیقی امکانات نظری کاربردی شدن نظریه‌های تنوع فرهنگی (لیبرالیسم، پسا لیبرالیسم، نسبی‌گرایی و با همادگرایی)»، پژوهش سیاست نظری (پژوهش علوم سیاسی)، ۱۳۹۲.
- ۸) وحید، مجید، «کنوانسیون جهانی تنوع فرهنگی، بررسی زمینه‌های فکری -تاریخی، موضوع و چشم‌انداز تصویب و تبعات در سیاست‌گذاری»، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۸۳.
- ۹) وود، آلن تامس، دموکراسی‌های آسیایی، ترجمه زهرا زهرایی، انتشارات امیرکبیر، تهران، آخرین سال انتشار.
- 10) Alston, Philip, U. S Ratification of Covenant on Economic, Social & Cultural rights: The Need for an Entirely, 84Am.J. Int'l.
- 11) Annan, Kofi A., We peoples, The role of the UN in the 27th century, New York: United Nations, 2000.
- 12) Berger, MarkT., The New Asian Renaissance & Its Discontents, International Politics, 2003, June, vol. 40, no 2.
- 13) Campbell & McDonald, Practice to Theory: Human Rights and Asian Values, Richmond, survey, Eng: Curzon, 2000.
- 14) De Bary, Wm. Theodore, Asian Values and Human Rights, Harvard University, London, 1998.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
حقوق شهروندی و حمایت از آن در ایران				Citizenship Rights and Its Protection in Iran		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت				زبان‌های خارجی	عملی	کارگاه
				تخصصی مشترک	نظری	سمینار
				تخصصی گرایش	عملی	سفر علمی
					نظری	سایر:
			اجتهاد	عملی		
هدف درس:						
❖ آشنایی با مفهوم، تحولات و تضمینات حقوق شهروندی در نظام حقوقی ایران						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مفهوم حقوق شهروندی و رابطه آن با حقوق بشر ○ گفتار دوم: تحول مفهومی حقوق شهروندی ○ گفتار سوم: مبانی و الزامات دینی حقوق شهروندی ○ گفتار چهارم: منابع حقوق شهروندی • فصل دوم: حقوق شهروندی در ایران <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مفاهیم مشابه حقوق شهروندی (حقوق ملت، حقوق انسانی، حقوق فردی و اجتماعی، حقوق عامه) ○ گفتار دوم: تطور حقوق شهروندی در بستر تاریخ <ul style="list-style-type: none"> ▪ دوره مشروطه (قانون اساسی و متمم آن) ▪ جمهوری اسلامی ایران (قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات) ○ گفتار سوم: دایره شمول حقوق شهروندی و انواع تبعیض‌های روا (زنان، کودکان، کارگران، معلولان و ...) ○ گفتار چهارم: انواع حقوق شهروندی (سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی) • فصل سوم: تضمین و حمایت از حقوق شهروندی در ایران <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: تضمین‌های حقوق شهروندی (کیفری، مدنی، اداری) ○ گفتار دوم: سازوکارهای قوه قضاییه <ul style="list-style-type: none"> ▪ محاکم عمومی ▪ دیوان عدالت اداری ▪ سازمان بازرسی کل کشور ○ گفتار سوم: سازوکارهای قوه مقننه (شورای نگهبان، کمیسیون اصل ۹۰ و ...) ○ گفتار چهارم: سازوکارهای قوه مجریه (رئیس‌جمهور، واحدهای نظارتی دستگاه‌های اجرایی) ○ گفتار پنجم: سازوکارهای غیردولتی (سمن‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی، نهاد امریبه‌معروف و نهی از منکر، رسانه‌ها، جمع‌ات) ○ گفتار ششم: آمبودزمان 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) پژوهشگاه قوه قضاییه، حقوق شهروندی، آخرین سال انتشار.
- (۲) مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، پارلمان و حقوق شهروندی، آخرین سال انتشار.
- (۳) حسین شریفی طرازکوهی، زمینه‌ها، ابعاد و آثار حقوق شهروندی، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) دانشگاه تهران، مجموعه مقالات همایش حقوق شهروندی، آخرین سال انتشار.
- (۵) جاوید محمدجواد، نظریه نسبیت حقوق شهروندی: تحلیلی مبتنی بر اطلاق، گرایش، آخرین سال انتشار.
- (۶) جاوید محمدجواد، حقوق بشر و شهروندی در آرای ائمه شیعه، تهران: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- (۷) جاوید محمدجواد و عصمت شاهمرادی، حقوق شهروندی در نظام قضایی، تهران: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- (۸) جاوید محمدجواد، نقد و بررسی متن پیش‌نویس منشور حقوق شهروندی منتشره سال ۹۲، مخاطب، آخرین سال انتشار.
- (۹) عربی فر، مهدیه، مفهوم حقوق شهروندی در نهج‌البلاغه، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) عیسی عابدینی و علی عباسی آبخواره (مترجم)، شهروند و حقوق شهروندی: نگرشی نو در حقوق شهروندی، پریور، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) فاطمه فهیمی، حقوق شهروندی غیرمسلمانان در جامعه اسلامی، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- 12) Des droits et des devoirs du citoyen. Tome 1 Broché, 2016.
- 13) Droits et devoirs du citoyen, par L. Martin, Broché, 2016.
- 14) La Communauté des citoyens (Anglais) Poche, 2003.
- 15) Law Commission of Canada, Law and Citizenship, UBC Press, 2006.
- 16) Les principes de 1789 ou Les droits de l'homme et du citoyen Broché, 2016.
- 17) Table des droits de l'homme et du citoyen Broché, 2016

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی	و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های			
سفر علمی		عملی	خارجی			
		نظری	تخصصی			
سایر:		عملی	مشترک			

هدف درس:

❖ بررسی تحلیلی جنبه‌های نورماتیو (هنجاری) و جنبه‌های ساختاری حمایت از حقوق کودک در نظام حقوق بین‌الملل

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - گفتار اول: مفاهیم و پیشینه
  - گفتار دوم: مبانی (حفظ منافع عالیه کودک)
- فصل دوم: حقوق ماهوی کودک در اسناد بین‌المللی
  - گفتار اول: حقوق مدنی و سیاسی (نسل اول حقوق بشر)
    - حق حیات
    - حق منع شکنجه
    - حق منع بردگی و اشکال مختلف استثمار اقتصادی، جسمی و جنسی
    - حق دادرسی عادلانه و حق بر شنیده شدن
    - حق برخورداری از هویت، تابعیت
    - حق آزادی تفکر
    - حق آزادی بیان
    - حق حریم خصوصی کودک
    - حقوق خانوادگی کودک
  - گفتار دوم: حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (نسل دوم حقوق بشر)
    - حق سلامت
    - حق آموزش
    - حق آب و غذای سالم
    - حق برخورداری از حداقل استانداردهای زندگی
    - حق مسکن و سرپناه
    - حق بازی و تفریح
  - گفتار سوم: حقوق همبستگی (نسل سوم حقوق بشر)
    - حق بر محیط‌زیست
    - حق بر صلح و امنیت
- فصل دوم: سازوکارهای بین‌المللی حمایت از حقوق کودک
  - گفتار اول: سازوکارهای نظارتی مبتنی بر معاهده: کمیته حقوق کودک
    - بررسی نظریات تفسیری کمیته حق کودک
    - بررسی گزارشات دولت‌ها و ملاحظات نهایی کمیته حقوق کودک
    - بررسی مکانیسم دادخواهی فردی و آرای صادره توسط کمیته حقوق کودک

○ گفتار دوم: سازوکارهای نظارتی مبتنی بر منشور ملل متحد

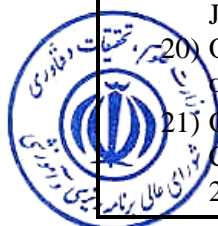
- مکانیسم‌های ویژه‌ی موضوعی در چارچوب شورای حقوق بشر
  - گزارشگر ویژه منع قاچاق و استثمار زنان و کودکان
  - گزارشگر ویژه منع خشونت علیه کودکان
- کمیساریای عالی ملل متحد در زمینه حقوق بشر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ابراهیمی ورکیانی، فاطمه، حق دادرسی منصفانه کودکان در تعارض با قانون، انتشارات جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۲) پیوندی، غلامرضا، حقوق کودک، انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) جعفری، محمدتقی، حقوق جهانی بشر (مقایسه و تطبیق دو نظام: اسلام و غرب)، مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) جمعی از نویسندگان، کنوانسیون حقوق کودک و بهره‌وری از آن در حقوق داخلی ایران، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۵) حسینی اکبر نژاد، هاله و حوریه حسینی اکبر نژاد، بررسی مفاد کنوانسیون حقوق کودک، انتشارات شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- (۶) حسینی اکبر نژاد، هاله و حوریه حسینی اکبر نژاد، حقوق کودک: آموزه‌های اسلامی، قوانین داخلی و اسناد بین‌المللی، پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۷) طبسی، محمدجواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (ع)، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم، چاپ دوم، آخرین سال انتشار.
- (۸) وزیر، مجید حقوق متقابل کودک و ولی در اسلام، شرکت چاپ و نشر بین‌الملل، آخرین سال انتشار.
- 9) Brems, Eva, A Commentary on the United Nation Convention on the Rights of the Child (Article 14: The Right to Freedom of Thought, Conscience and Religion), Boston, Martinus Nijhoff Publishers, 2006.
- 10) Buck, Trevor, Alisdair A. Gillespie, Lynne Ross and Sarah Sargent, International Child Law, Routledge, London and New York, 2011.
- 11) CRC, Concluding Observations: Islamic Republic of Iran, CRC/C/15/ Add. 254, 2005.
- 12) CRC, General Comment No. 3 (HIV/ AIDS and the Rights of the Child), CRC/GC/2003/3.
- 13) CRC, General Comment No. 4 (Adolescent Health and Development in the Context of the Convention on the rights of the Child), UN Doc. CRC/ GC/ 2003/4.
- 14) CRC, General Comment No. 5 (General Neasures of Implementation of the Convention on the Rights of the Child), CRC/GC/2003/5
- 15) CRC, General Comment No. 7(Implementing child rights in early childhood), CRC/C/GC/1/ Rev.1, 20 September 2006.
- 16) CRC/ General Comment NO. 12 (The Right of the Child to be Heard), CRC/C/GC/12, 20 July 2009
- 17) Janathan Todres, Mark E. Wojcik, Cirs R. Revaz (Editors), The UN Convention on the Rights of the Child, Transnational Publishers, 2006.
- 18) M. Riiskjaer and A. M. Gallagher, Review of the UNHCR's Efforts to prevent and Respond th Human Trafficking, United Nations High Commissioner for Refugees, Policy Development and Evaluation Service, PDES/ 2008/ 07, 2008.
- 19) Maalla, N.M., Report submitted by the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and child Pornography, UN Human Rights Council, ninth session, A/Hrc/9/21, 31 July 2008
- 20) Optional Protocol to United Nations Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict annexed to G. A. Res 263/54 of 25 May 2000.
- 21) Optional Protocol to United Nations Convection on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography annexed to G. A. Res 263/54 of 25 May 2000.

- 22) Rachel Hodgkin and Peter Newell, UNICEF, Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child, 2002.
- 23) United Nations Convention on the Rights of the Child (29 November 1989).
- 24) Verheyde, Mieke and Geert Goedertier, A Commentary on the United Nations Convention on the Rights of the Child: Article: 28, Martinus Nijhoff Publishers, Boston,2006.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق کار تحلیلی

Analytical Labor Law

مقطع: کارشناسی ارشد

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش نیاز: ندارد

هم نیاز: ندارد

نوع درس:

آموزش
تکمیلی
عملی:

ندارد
کارگاه
سمینار
سفر علمی
سایر:

نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی
عملی	پایه	زبان‌های خارجی
نظری	الزامی	تخصصی مشترک
عملی	اختیاری	تخصصی گرایش

هدف درس:

❖ آگاهی از موازین و معیارهای حقوق بشری مربوط به کار، رویکردها و دستور کارهای جدید سازمان بین‌المللی کار

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - تاریخچه ایجاد حقوق کار
  - تاریخچه و دلایل تشکیل سازمان بین‌المللی کار
- فصل دوم: حقوق بنیادین کار بر اساس اسناد بین‌المللی و تحلیل مقاله نامه‌های سازمان بین‌المللی کار
  - آزادی شغل و منع کار اجباری
  - تساوی مزد و منع تبعیض
  - آزادی تشکل و مذاکرات جمعی
  - سن کار و ممنوعیت بدترین اشکال کار کودکان
- فصل سوم: انعکاس حقوق بنیادین کار در نظام حقوقی ایران و تحلیل آن
  - آزادی شغل و منع کار اجباری
  - تساوی مزد و منع تبعیض
  - آزادی تشکل و مذاکرات جمعی
  - سن کار و ممنوعیت بدترین اشکال کار کودکان
- فصل چهارم: کار شایسته، گفتمان اخیر سازمان بین‌المللی کار
  - تاریخچه کار شایسته
  - مفهوم کار شایسته
  - شاخص‌های کار شایسته
  - ارزیابی کار شایسته در ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ابدی، سعیدرضا، کار شایسته در ایران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۲) ابدی، سعیدرضا، "مسئولیت دولت نسبت به تحقق حقوق بنیادین کار در ایران"، مجله تحقیقات حقوقی.
  - (۳) پورخردمند، رضا، مذاکرات و پیمان‌های جمعی، انتشارات مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
  - (۴) سپهری، محمدرضا، حقوق بنیادین کار، انتشارات مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
  - (۵) عراقی، سید عزت‌الله و امیرحسین رنجبریان، تحول بین‌المللی حقوق کار، انتشارات مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار.
  - (۶) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق کار، انتشارات سمت، جلد دوم، آخرین سال انتشار.
- 7) International Labour Conference, Fundamental principles and rights at work: From commitment to action, 101st Session, 2012.
  - 8) International Labor Office, Fundamental rights at work and international labour standards, June 11, 2003.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشتترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم و منابع حقوق پناهندگان و تمیز آن از مفاهیم مشابه؛ و شناخت حقوق و تکالیف متقابل پناهنده و دولت میزبان
- ❖ آشنایی با نظام بین‌المللی و منطقه‌ای حمایت از پناهندگان و بررسی مسائل پناهندگان در جمهوری اسلامی ایران

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - تعریف پناهنده و تمیز آن از مفاهیم مشابه
  - منابع حقوق پناهندگی
  - مسائل و تحولات حوزه پناهندگی
- فصل دوم: دولت و پناهندگان
  - پناهندگی و تقابل با حاکمیت
  - آیین‌های تعیین وضعیت پناهندگی
  - حقوق و تکالیف پناهندگان در کشور میزبان
  - حقوق و تکالیف دولت‌ها در برابر پناهندگان
  - شرایط خاتمه و محرومیت از پناهندگی
- فصل سوم: نظام بین‌المللی حمایت از پناهندگان
  - اشکال پناهندگی
  - حمایت خاص از زنان و کودکان
  - حمایت بین‌المللی از دیگر افراد شامل بی تابعیت‌ها، آوارگان داخلی، آوارگان زیست‌محیطی، آوارگان جنگی و...
  - نقش و عملکرد کمیساریای عالی سازمان ملل در امور پناهندگان
- فصل چهارم: نظام منطقه‌ای حمایت از پناهندگان
  - نظام اروپایی حمایت از پناهندگان
  - نظام آفریقایی حمایت از پناهندگان
  - نظام آمریکایی حمایت از پناهندگان
  - نظام آسیایی حمایت از پناهندگان
- فصل پنجم: ایران و مسئله پناهندگی
  - گروه‌های مختلف پناهنده در ایران
  - اقدامات حمایتی ایران

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) احمدی سیدمحمد، حمایت موثر از پناهندگان در ایران در پرتو حقوق داخلی، تعلیم اسلام و حقوق بین‌الملل، ناشر: نوید، آخرین سال انتشار.
  - (۲) اسمعیلی حسین، "حقوق پناهندگان: منابع، اسناد و چالشی‌ها آن"، دو فصلنامه پژوهشنامه حقوق عمومی عدالت سال اول، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶.
  - (۳) قدیر، محسن، کاظمی فروشانی، حسین، "بررسی پدیده پناهندگی از منظر اسلام و حقوق بین‌الملل"، پژوهش تطبیقی حقوق اسلام و غرب.
  - (۴) کیهانلو، فاطمه، پناهندگی: نظریه‌ها و رویه‌ها، ناشران: جاودانه و جنگل، آخرین سال انتشار.
  - (۵) موسی‌زاده، رضا؛ آذرپندار، احمدرضا، "سیر تحول تبیین مفاهیم پناهنده و پناهجو"، فصلنامه سیاست خارجی بهار ۱۳۹۷.
  - (۶) موسی‌زاده، ابراهیم؛ کهربیزی، رزیتا، بررسی و تحلیل حقوق پناهندگی در نظام داخلی و حقوق بین‌الملل، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- 7) Goodwin-Gill Guy and McAdam Jane, The Refugee in International Law, 3rd Edition, Oxford University Pres.
  - 8) Hathaway James C., The Rights of Refugees under International Law, Cambridge University Press.
  - 9) Hathaway, James C. and Foster, Michelle, The Law of Refugee Status, 2nd edition, Cambridge University Press, <https://doi.org/10.1017/CBO9780511998300>
  - 10) Nicholson, Frances and Kumin, Judith, A guide to international refugee protection and building state asylum systems Handbook for Parliamentarians N° 27, 2017.
  - 11) Rosa da Costa, Rights of Refugees in the Context of Integration: Legal Standards and Recommendations, Legal and Protection Policy Research Series, United Nations High Commissioner for Refugees
  - 12) United Nations High Commissioner for Refugees, Human Rights and Refugee Protection (RLD 5), available at: <https://www.unhcr.org/3ae6bd900.pdf>

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
دادرسی عادلانه				Fair Trial		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			و عمومی	عملی		کارگاه
			زبان‌های خارجی	نظری		سمینار
			تخصصی مشترک	عملی		سفر علمی
			تخصصی گرایش	نظری		سایر:
			اختیاری	عملی		
<p>هدف درس:</p> <p>❖ شناخت اصول و قواعد و سازوکارهای بین‌المللی و ملی مربوط به دادرسی عادلانه و چگونگی تضمین آن در مراحل مختلف فرآیند قضایی</p>						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: مفاهیم، مبانی و پیشینه دادرسی عادلانه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: مفاهیم (دادرسی عادلانه، دادرسی منصفانه، ...) ○ گفتار دوم: مبانی دادرسی عادلانه <ul style="list-style-type: none"> ▪ مبانی دادرسی عادلانه در مکاتب حقوقی مختلف (کرامت انسانی، عدالت رویه‌ای، برابری سلاح‌ها، ...) ▪ مبانی دادرسی عادلانه در اسلام ○ گفتار سوم: سیر تحول دادرسی عادلانه • فصل دوم: منابع دادرسی عادلانه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: اسناد بین‌المللی ○ گفتار دوم: قوانین و مقررات ملی • فصل سوم: معیارهای نهادی دادرسی عادلانه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: قانونی و صالح بودن دادگاه ○ گفتار دوم: استقلال و بی‌طرفی دادگاه • فصل چهارم: اصول کلی حقوقی - اخلاقی حاکم بر دادرسی عادلانه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: اصول ماهوی: اصل دسترسی برابر همگان به دادگاه؛ اصل قانونی بودن جرم و مجازات؛ اصل شخصی بودن مسئولیت کیفری؛ اصل برائت؛ ... ○ گفتار دوم: اصول شکلی: اصل علنی بودن دادرسی؛ اصل برابری سلاح‌ها؛ اصل سریع بودن دادرسی؛ اصل محاکمه حضوری؛ ... • فصل پنجم: حقوق اشخاص در فرآیند دادرسی <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: حقوق عام <ul style="list-style-type: none"> ▪ حق تجدیدنظرخواهی ▪ حق دسترسی به مفاد پرونده ▪ حق رسیدگی در مهلت معقول ▪ حق جرح شهود ▪ حقوق مربوط به دفاع 						

- حقوق مربوط به ادله اثبات
- حق بر جبران
- گفتار دوم: حقوق خاص
  - حقوق مظنونان (حقوق مربوط به بازجویی و حقوق مربوط به دستگیری و بازداشت)
  - حقوق متهمان (آغاز و پایان دوره اتهام و حقوق مربوط به دوره بازداشت)
  - حقوق محکومان (حداقل استانداردهای رفتار با زندانیان و مجرمین و تدابیر احتیاطی برای حمایت از افراد مواجه با مجازات اعدام)
- فصل ششم: دادرسی عادلانه ویژه نوجوانان
  - گفتار اول: دادگاه ویژه رسیدگی
  - گفتار دوم: رسیدگی افتراقی
- فصل هفتم: ضمانت اجرای دادرسی عادلانه
  - گفتار اول: مسئولیت قضات
  - گفتار دوم: مسئولین ضابطان قضایی
  - گفتار سوم: مسئولیت دولت در جبران نقض حقوق اشخاص

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اردبیلی، محمدعلی؛ نگهداری تحت نظر (مجموعه مقالات جنایی) چاپ اول، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) آشتیانی میرزا محمد، کتاب القضاء، قم دارالهجره، آخرین سال انتشار.
- ۳) آشوری محمد، عدالت کیفری، مجموعه مقالات، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۴) النستری محمدتقی، قضاء امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب (ع)، بی تا.
- ۵) جوادی آملی، عبدالله، ادب قضا در اسلام، قم: اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۶) رستمی، ولی و مسلم آقایی طوق، حسن لطفی، دادرسی عادلانه در مراجع اختصاصی اداری ایران، تهران: گرایش، آخرین سال انتشار.
- ۷) ساکت، محمدحسین، دادرسی در حقوق اسلامی، تهران: میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) سنگلجی، محمد، آیین دادرسی در اسلام، قزوین: انتشارات طه، آخرین سال انتشار.
- ۹) عفو بین المللی، دادرسی عادلانه، ترجمه: فریده طه و لیلا اشرفی؛ چاپ اول، میزان، تهران، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) فخار طوسی، جواد، حقوق متهمان (فقهی - حقوقی)، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) فضائلی مصطفی، دادرسی عادلانه، محاکمات کیفری بین المللی، موسسه مطالعات و پژوهش های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) القضاء و نظام القضائی عند الامام علی (ع)، بیروت، الغدیر، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مؤذن زادگان، حسنعلی؛ حق دفاع متهم در آیین دادرسی کیفری و مطالعه تطبیقی آن، پایان نامه دوره دکتری، دانشگاه تربیت مدرس تهران، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) ناجی زواره، مرتضی، دادرسی بی طرفانه در امور کیفری، شهر دانش، تهران، آخرین سال انتشار.
- 15) Richard Clayton Q.C., Fair Trial Rights (Law of Human Rights - Supplements Only), 2018.
- 16) Ryan Goss, Criminal Fair Trial Rights, Article 6 of the European Convention on Human Rights, 2014.
- 17) R Muralidharan, Right to Fair Trial, Indian Scenario, 2017.
- 18) The Trial on Trial: Volume 2, Judgment and Calling to Account, Editor(s): R A Duff, Lindsay Farmer, Sandra Marshall, Victor Tadros, 2006.
- 19) Settem, Ola Johan, Applications of the 'Fair Hearing' Norm in ECHR Article 6(1) to Civil Proceedings, With Special Emphasis on the Balance Between Procedural Safeguards and Efficiency, 2016.

- 20) Antonio Cassese, Human Rights and Criminal Justice for the Downtrodden-II, the Influence of the European Court of Human Rights on International Criminal Tribunals, Some Methodological Remarks, 2003.
- 21) United Nations, Study of the Right of Everyone to be Free from Arbitrary Arrest, Detention and Exile, UN Publication Sales no. 65. XIV:2.
- 22) Salvatore Zappala, Human Rights in International Criminal Procedure, Oxford, 2003.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «حقوق بشر»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
کنشگران غیردولتی و حقوق بشر		NGOs and Human Rights	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی اختیاری
ندارد	آموزش	نظری	جبرانی
کارگاه	تکمیلی	عملی	پایه
سمینار	عملی:	نظری	الزامی
سفر علمی		عملی	
سایر:		نظری	
		عملی	

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با نقش کنشگران غیردولتی در ترویج، حمایت و نظارت بر رعایت حقوق بشر در سطوح ملی و بین‌المللی

سرفصل درس:

- فصل اول: تعریف کنشگران غیردولتی و سیر تاریخی ایجاد و گسترش آنها
- فصل دوم: جامعه چندصدایی و سازمان‌های غیردولتی
- فصل سوم: نقش و شیوه‌های عمل سازمان‌های غیردولتی در عرصه بین‌المللی
  - جایگاه سازمان‌های غیردولتی در نظام ملل متحد
  - نقش و شیوه‌های عمل سازمان‌های غیردولتی در سازمان‌های بین‌المللی
    - مشارکت در تنظیم اسناد بین‌المللی حقوق بشر
    - نقش در ترویج حقوق بشر
    - نقش آنها در نظارت بر رعایت حقوق بشر
    - بررسی موردی نمونه‌های موفق سازمان‌های غیردولتی در ترویج و ارتقای حقوق بشر
  - نقش و شیوه‌های عمل سازمان‌های غیردولتی در عرصه داخلی
    - نقش و شیوه‌های عمل سازمان‌های غیردولتی در جمهوری اسلامی ایران
    - بررسی موردی نمونه‌های موفق سازمان‌های غیردولتی در ترویج و ارتقای حقوق بشر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) گلشن پژوه، راهنمای سازمان‌های غیردولتی، شر موسسه ابرار معاصر تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) گلشن پژوه، ارزیابی نظام یو.پی.آر در شورای حقوق بشر، نشر مرکز تحقیقات استراتژیک، آخرین سال انتشار.
- (۳) گلشن پژوه، سازمان‌های غیردولتی و مقام مشورتی، نشر فرانگر پارس و موسسه خیریه حمایت از آسیب‌دیدگان اجتماعی، آخرین سال انتشار.
- (۴) گلشن پژوه، راهنمای حقوق بشر در مجامع بین‌المللی: سازوکارها و فرایندها/ نشر موسسه ابرار معاصر تهران، آخرین سال انتشار.

- 5) Marcinkutė, Lina, “The Role of Human Rights Ngo’s: Human Rights Defenders or State Sovereignty Destroyers?”, *Baltic Journal of Law & Politics* 4:2 52-77 DOI: 10.2478/v10076-011-0012-5, 2011.
- 6) Working with the United Nations Human Rights Program: A Handbook for Civil Society.
- 7) Bell, Christine and Keenan, Johanna, Human Rights Nongovernmental Organizations and the Problems of Transition, *Human Rights Quarterly*, Vol. 26, No. 2, pp. 330-374.
- 8) Thomas M. McDonnell, Winston P. Nagan, Richard Dicker, and Patricia Armstrong, “Human Rights and Non-State Actors”, 11 *Pace Int’l L. Rev.* 205 Available at: <https://digitalcommons.pace.edu/pilr/vol11/iss1/8>, 1999.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
حقوق اشخاص توانخواه				Rights of Empowered Persons		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد
			زبان‌های خارجی	پایه	عملی	
			تخصصی مشترک	الزامی	نظری	
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی	
			سایر:			
هدف درس:						
❖ آشنایی با مفاهیم، مبانی و قواعد و مقررات بین‌المللی و ملی ناظر بر شناسایی و تضمین رعایت حقوق اشخاص توانخواه						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: مفاهیم و مبانی حقوق اشخاص توانخواه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: تعریف توانخواهی (معلولیت) ○ گفتار دوم: مبانی حمایت از حقوق اشخاص توانخواه ○ گفتار سوم: عناصر اساسی حقوق بشر در مورد اشخاص توانخواه <ul style="list-style-type: none"> ▪ برابری فرصت ▪ تبعیض مثبت ▪ مشارکت فعال و ادغام در جامعه ▪ تسهیل دسترسی به اجتماع ▪ توانمندسازی • فصل دوم: شناسایی و حمایت از حقوق اشخاص توانخواه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: در اسناد بین‌المللی <ul style="list-style-type: none"> ▪ در اسناد بین‌المللی خاص <ul style="list-style-type: none"> ➤ قطعنامه‌های مجمع عمومی ➤ کنوانسیون حقوق معلولان ۲۰۰۶ ▪ در اسناد بین‌المللی عام <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار دوم: در آموزه‌های اسلامی ○ گفتار سوم: در قوانین جمهوری اسلامی ایران • فصل سوم: سازوکارها و مراجع تضمین رعایت حقوق اشخاص توانخواه <ul style="list-style-type: none"> ○ گفتار اول: در نظام بین‌المللی حقوق بشر ○ گفتار دوم: در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) کنوانسیون حقوق افراد دارای معلولیت مصوب ۱۳ دسامبر ۲۰۰۶، ترجمه: محمد پورنجف، اداره حقوق بشر وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- ۲) نسرین مصفا، "اقدامات بین‌المللی در حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت"، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، شماره ۵۸، ۱۳۸۱.
- ۳) سعیدرضا ابدی، وحید آگاه، "حقوق کار افراد دارای معلولیت در ایران: از نخستین تلاش‌های بین‌المللی تا کار شایسته"، مجله توانبخشی، دوره ۱۳، شماره ۱، بهار ۱۳۹۱.
- ۴) رضانی قوام‌آبادی محمدحسین، "حمایت از معلولین در حقوق بین‌الملل"، رفاه اجتماعی، دوره ۱۱، شماره ۴۱، تابستان ۱۳۹۰.
- ۵) محمدمهدی مقدادی، "حمایت از افراد دارای معلولیت با رویکردی به فقه و تأملی در قانون جامع حمایت از حقوق معلولان"، فصلنامه دین و قانون، شماره ۱۳، پاییز ۱۳۹۵.
- 6) United Nations Office of the High Commissioner, The Convention on the Rights of Persons with Disabilities Training Guide, Professional Training Series No. 19, United Nations New York and Geneva, 2014.
- 7) Neil Crowther, Gerard Quinn, Abigail Rekas, Human Rights and Disability: A Manual for National Human Rights Institutions, Asia Pacific Forum of National Human Rights Institutions, March 2017.
- 8) Marianne Schulze, Understanding the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities: A Handbook on the Human Rights of Persons with Disabilities, Available Online: <http://www.handicap-international.fr/fileadmin/documents/publications/HICRPDManual.pdf>
- 9) Andrew Byrnes, Alex Conte, JeanPierre Gonnot, Linda Larsson, Thomas Schindlmayr, Nicola Shepherd, Simon Walker, and Adriana Zarraluqui, Handbook for Parliamentarians on the Convention on the Rights of Persons with Disabilities, From Exclusion to Equality Realizing the rights of persons with disabilities, Department of Economic and Social Affairs (UN-DESA), the Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) and the Inter-Parliamentary Union (IPU), 2007.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»		گرایش فرعی: «حقوق بشر»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق بشر و تحریم		Human Rights and Sanction	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی
			و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
نظری	عملی	نظری	عملی
جبرانی	پایه	الزامی	اختیاری
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
سایر:			

هدف درس:

❖ شناخت مفهوم تحریم و کشف مناسبات متقابل میان تحریم های اقتصادی و رعایت حقوق بشر: تحریم های اقتصادی ناقض حقوق بشر و تحریم های اقتصادی ابزاری جهت تضمین اجرای حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: مفهوم و انواع تحریم های اقتصادی در حقوق بین الملل
  - تحریم های اقتصادی یکجانبه
  - تحریم های اقتصادی چندجانبه
    - تحریم های اقتصادی سازمان ملل متحد
    - تحریم های اقتصادی سازمان های منطقه ای
- فصل دوم: تحریم های اقتصادی به منزله واکنشی علیه دولت های ناقض حقوق بشر
  - نقض حقوق بشر، عامل تهدید صلح و امنیت جهانی
  - تحریم های اقتصادی و مسئولیت حمایت
  - توسل به اقدامات قهری برای تضمین اجرای تحریم های اقتصادی علیه دولت های ناقض حقوق بشر
  - توسل به تحریم در قالب اقدام متقابل علیه دولت های ناقض حقوق بشر
- فصل سوم: تحریم های اقتصادی به منزله عامل نقض حقوق بشر
  - تحریم های اقتصادی و منع سوءاستفاده از حق: تحریم های هوشمند و هدفمند
  - تحریم های اقتصادی، ناقض حقوق مدنی و سیاسی (حقوق نسل اول)
  - تحریم های اقتصادی، ناقض حقوق اقتصادی و اجتماعی و فرهنگی (حقوق نسل دوم)
  - تحریم های اقتصادی، ناقض حقوق همبستگی (حقوق نسل سوم)
  - جمهوری اسلامی ایران، قربانی نقض حقوق بشر به واسطه اعمال تحریم های اقتصادی
- فصل چهارم: مکانیسم های نظارت بر تحریم های اقتصادی جهت مقابله با نقض حقوق بشر
  - کمیته تحریم های شورای امنیت و شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد
  - نظارت قضایی دیوان بین المللی دادگستری بر رعایت حقوق بشر در تحریم های اقتصادی
  - نظارت قضایی دیوان دادگستری اتحادیه اروپا و دیوان اروپایی حقوق بشر بر رعایت حقوق بشر در تحریم های اقتصادی
  - نظارت قضایی دادگاه های ملی بر رعایت حقوق بشر در تحریم های اقتصادی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) ادیبی، اکبر، تحریم‌های اقتصادی در پرتو حقوق بین‌الملل اقتصادی، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) حدادی، مهدی، تحریم‌های بین‌المللی، ابزار سیاست ملی یا ضمانت اجرایی بین‌المللی، مجله اندیشه‌های حقوقی، سال اول، شماره سوم، بهار و تابستان ۸۲.
- (۳) زمانی، سیدقاسم و جعفر زنگنه شهرکی، تحریم‌های بین‌المللی ناقض حقوق بشر: از مشروعیت حقوقی تا مسؤلیت بین‌المللی، فصلنامه راهبرد، مجله علمی پژوهشی، تابستان ۱۳۹۲، شماره ۶۷.
- (۴) زمانی، سیدقاسم و جمشید مظاهری، تحریم‌های هوشمند شورای امنیت در پرتو قطعنامه ۱۹۲۹: حفظ یا تهدید صلح؟ مجله حقوقی بین‌المللی، شماره ۴۴، بهار و تابستان ۱۳۹۰.
- (۵) زمانی، سیدقاسم و غریب آبادی کاظم، تحریم‌ها به مثابه نقض تعهدات بین‌المللی دولت‌ها در زمینه حمایت از حقوق بشر، مجله حقوق پزشکی، ۱۳۹۶.
- (۶) عنایستانی، ابوالحسن، تحریم‌های اقتصادی و حقوق بنیادین بشر، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۷) فرحی، حسین، مشروعیت تحریم‌های نفتی ایران در ترازوی حقوق بین‌الملل، ابتکار دانش، آخرین سال انتشار.
- (۸) فرخ سیری، منصور، محدودیت‌های حقوقی شورای امنیت در اعمال تحریم‌های اقتصادی، ۱۳۸۹.
- (۹) فرخ سیری، منصور، مناسبات میان تحریم‌های اقتصادی و حقوق بین‌الملل بشر، رساله دکتری حقوق بین‌الملل، دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۸۷.
- (۱۰) فلاح اسدی، مهداد، شورای امنیت سازمان ملل متحد: تحریم و حقوق بشر، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) فیروزمند، لایلا، تأثیر تحریم بر سلامت و بهداشت عمومی از منظر حقوق بین‌الملل و ایران، مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) مؤمنی، مهدی (گردآورنده)، مجموعه مقالات همایش ابعاد حقوقی تحریم‌های بین‌المللی شورای امنیت، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) وکیل، امیرساعد، ایران و تحریم‌های بین‌المللی، مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار.
- 14) Fassbender. Bardo, The United Nations Charter as the Constitution of the International Community, Martinus Nijhoff, 2009.
- 15) George A. Lopez, Enforcing Human Rights Through Economic Sanctions, in Dinah Shelton (Ed.), The Oxford Handbook of International Human Rights Law, 2013.
- 16) Marossi, Ali Z., Bassett, Marisa R. (Eds.), Economic Sanctions under International Law: Unilateralism, Multilateralism, Legitimacy, and Consequences, Springer, 2015.
- 17) Sarooshi.D., The United Nations and the Development of Collective Security Council, The Delegation by the UN Security Council of its Chapter VII Powers, Clarendon Press, Oxford, 1999.
- 18) Simma.B. (ed)., The Charter of the United Nations, A Commentary, 3rd ed., Oxford University Press, 2012.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Rights of Minorities

حقوق اقلیتها

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	الزامی	تخصصی				
		اختیاری	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مباحث مربوط به تاریخچه، مفاهیم و جایگاه حمایت از اقلیتها در نظام حقوق بشر
- ❖ شناخت فلسفه وجودی و ماهیت نظام حقوق اقلیتها
- ❖ شناخت ارتباط متقابل میان نظام حقوق اقلیتها و نظام حقوق بشر
- ❖ بررسی سازوکارهای حقوقی حمایت از اقلیتها در نظام حقوق بشر

سرفصل درس:

- فصل اول: مفهوم، مبانی و تحولات حقوق اقلیتها
  - گفتار اول: مفهوم‌شناسی
  - گفتار دوم: تاریخ تحولات حقوق اقلیتها
  - گفتار سوم: بنیان‌های نظری و اخلاقی حقوق اقلیتها
  - گفتار چهارم: ارتباط متقابل میان نظام حقوق اقلیتها و نظام حقوق بشر
  - گفتار پنجم: حقوق اقلیتها در اسلام
- فصل دوم: مصادیق حقوق اقلیتها (در اسناد و رویه بین‌المللی)
  - گفتار اول: حق بر مشارکت در امور عمومی
  - گفتار دوم: حق بر موجودیت
  - گفتار سوم: حق استفاده از زبان
  - گفتار چهارم: حق بهره‌مندی از مذهب
  - گفتار پنجم: حق بر شیوه و سبک زندگی
- فصل سوم: نهادها و سازوکارهای حمایت از حقوق اقلیتها
  - گفتار اول: نهادها و سازوکارهای جهانی
  - گفتار دوم: نهادها و سازوکارهای منطقه‌ای
  - گفتار سوم: نهادها و سازوکارهای ملی
- فصل چهارم: حقوق اقلیتها در ایران
  - گفتار اول: حقوق اقلیتها در قوانین
  - گفتار دوم: حقوق اقلیتها در رویه قضایی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ترنبری پاتریک، حقوق بین الملل و حقوق اقلیت‌ها، مترجمان: علی اکبر آقایی و آریتا شمشادی، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی، آخرین سال انتشار.
- ۲) جاوید، محمدجواد، «تبعیض مثبت در اسلام و حقوق اقلیت‌های دینی در حکومت اسلامی»، فصلنامه حکومت اسلامی، ۱۳۹۲.
- ۳) حبیب نژاد، سیداحمد و عالیہ اسماعیلی زاده، حقوق فرهنگی اقلیت‌های قومی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) حمیدالله، محمد، سلوک بین‌المللی و دولت اسلامی، مترجم: مصطفی محقق داماد، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) دانش‌پژوه، مصطفی، اسلام و حقوق بین‌الملل خصوصی (تابعیت و وضعیت بیگانگان)، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۶) شریعتی روح‌الله، حقوق اقلیت‌ها در حکومت نبوی، کتابخانه دیجیتالی تبیان، آخرین سال انتشار.
- ۷) ضیایی بیگدلی، محمدرضا، اسلام و حقوق بین‌الملل، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۸) عزیزی، ستار، حمایت از اقلیت‌ها در حقوق بین‌الملل، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۹) عظیمی شوشتری محمدرضا، اقلیت‌ها در حقوق بین‌الملل، نشر پردیس دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) امید زنجانی، عباسعلی، حقوق اقلیت‌ها، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) فضائلی، مصطفی، حمایت از حقوق فرهنگی اقلیت‌های قومی در حقوق بین‌الملل، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) کاظمی، احمد، مفهوم اقلیت در اسناد بین‌المللی حقوق بشر، تهران، نشر پژوهش‌های کاربردی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مهرپور، حسین، نظام بین‌المللی حقوق بشر، چاپ چهارم، تهران: اطلاعات. آخرین سال انتشار.
- 14) Anaya, S. James , International Human Rights and Indigenous Peoples (Elective Series), Austin, TX: Wolters Kluwer/Aspen, 2009.
- 15) Baglay, Tennent Harrington , General Principles and Problems in the International Protection of Minorities, Geneva: Imprimeries Populaires, 1950.
- 16) Barten Ulrike, Minorities, Minority Rights and Internal Self-Determination, Springer, 2014
- 17) Evans, Carolyn, Freedom of Religion under the European Convention on Human Rights, Oxford: Oxford University Press, 2011.
- 18) Fredman, Sandra, Discrimination and Human Rights, Oxford: Oxford University Press, 2001.
- 19) Jackson Preece, Jennifer, National Minorities and the European Nation-States System, Oxford: Clarendon Press, 1998.
- 20) Kymlica Will, Multicultural Citizenship, A liberal Theory of Minority Rights, Oxford: Clarendon Press, 1995.
- 21) Macartney, C. A., National States and National Minorities, New York: Russell and Russell, 1968.
- 22) Preece Jennifer Jackson, National Minorities and the European Nation-States System, Clarendon Press Oxford, 1998.
- 23) Satish Chandra, Minorities in National and International Law, New Delhi: Deep& Deep Publications, 1985.
- 24) Stavenhagen, Rodolfo, Ethnic Conflicts and the Nation-State, London: Macmillan Press Ltd, 1996.
- 25) Thornberry, Patrick , International Law and the Rights of Minorities, Oxford: Clarendon Press, 1991.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بشر»

گرایش اصلی: «حقوق عمومی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Right to a Healthy Environment

حق بر محیط زیست سالم

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشتک				
	عملی	گرایش					

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با پیشینه، مبانی، منابع و محتوای حق بر محیط زیست سالم به عنوان یکی از مصادیق مهم حقوق همبستگی

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - گفتار اول: مفاهیم
  - گفتار دوم: مبانی
- فصل دوم: حق بر محیط زیست سالم در حقوق بین الملل محیط زیست
  - حق بر محیط زیست و حقوق بین الملل محیط زیست تا پیش از کنفرانس استکهلم
  - حق بر محیط زیست و حقوق بین الملل محیط زیست پس از کنفرانس استکهلم
  - ترتیبات جهانی و منطقه ای حفاظت از محیط زیست و حق بر محیط زیست سالم
- فصل سوم: حق بر محیط زیست سالم در نظام بین المللی حقوق بشر
  - عوامل شناسایی حق بر محیط زیست سالم در نظام بین المللی حقوق بشر
  - ابتکارهای مراجع حقوق بشری برای شناسایی حق بر محیط زیست سالم
  - حمایت از حق بر محیط زیست سالم در نظام منطقه ای اروپا
  - حمایت از حق بر محیط زیست سالم در نظام منطقه ای آمریکا
  - حمایت از حق بر محیط زیست سالم در نظام منطقه ای آفریقا
- فصل چهارم: شیوه های حمایت از حق بر محیط زیست سالم در نظام بین المللی حقوق بشر
  - حمایت غیرمستقیم از محیط زیست در قالب نفع عمومی
  - تفسیر سبز از حقوق بشر (حقوق بشر زیست محیطی)
  - شناسایی حق مستقل بر محیط زیست سالم
- فصل پنجم: حق بر محیط زیست سالم در نظام حقوقی ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- ۱) فیروزی، مهدی، حق بر محیط‌زیست، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۲) مشهدی، علی، حق بر محیط‌زیست، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) موسوی، سید فضل‌الله، سیر تحولات منابع حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) کرسی حقوق بشر دانشگاه شهید بهشتی، حقوق زیست‌محیطی بشر، چ اول، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۵) پالمرتز، مارک و دیگران، حقوق بشر و محیط‌زیست، ترجمه علی مشهدی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۶) حجار، لیندا، حقوق بشر و محیط‌زیست، ترجمه رضا امینی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۷) ترینداد، آنتونیو آگوستو کاجادو، «حقوق بشر و محیط‌زیست»، در جانوس سیموندیس، حقوق بشر: ابعاد نوین و چالش‌ها، ترجمه دکتر محمدعلی شیرخانی، طرح تقویت ظرفیت‌های آموزش و پژوهش حقوق بشر، نشر گرایش، آخرین سال انتشار.
- ۸) ساعد وکیل، امیر و پوریا عسگری، نسل سوم حقوق بشر، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۹) مشهدی، علی، "جایگاه و مؤلفه‌های حق بهره‌مندی از محیط‌زیست سالم از منظر حقوق شهروندی با تأکید بر وضعیت شمال کشور"، همایش ملی حقوق سبز با تأکید بر چالش‌های زیست‌محیطی مناطق شمالی کشور، گرگان <https://civilica.com/doc/625872>
- ۱۰) امامی قشلاق محسن، سید محمد هاشمی، محسن محبی، ولی رستمی، "حق بر محیط‌زیست سالم در پرتو اصول فقهی و اخلاقی"، نشریه پژوهش‌های اخلاقی، ۱۳۹۷.
- ۱۱) شیرزاد، امید، "حق بر محیط‌زیست سالم در رویه قضایی دیوان عدالت اداری"، مطالعات حقوق بشر اسلامی، ۱۳۹۳.
- 12) Prieur, Michel, et al. Droit de l'environnement. Dalloz, 2016.
- 13) Gellers, Joshua C. The Global Emergence of Constitutional Environmental Rights. Taylor & Francis, 2017.
- 14) Hajjar Leib, Linda. Human Rights and the Environment: Philosophical, Theoretical and Legal Perspectives. Brill, 2017.
- 15) Boyle, Alan E., and Michael R. Anderson. Human rights approach to environmental protection. Clarendon Press, 1996.
- 16) Robb, Cairo AR, ed. Human Rights and Environment. Cambridge University Press, 2001.
- 17) Shelton, Dinah, ed. Human rights and the environment. Edward Elgar, 2011.
- 18) Zarsky, Lyuba. Human rights and the environment: Conflicts and norms in a globalizing world. Earthscan, 2012.
- 19) Handl G. Human rights and protection of the environment: a mildly revisionist view. Human rights approach to environmental protection. Oxford University Press, Oxford. 1992.
- 20) Journal of Human Rights and the Environment <https://www.elgaronline.com>
- 21) Frédéric SU. La protection du droit à l'environnement par la Convention européenne des droits de l'Homme. In La communauté européenne et l'environnement, Colloque d'Angers, la Documentation française, Paris 1997.
- 22) SUDRE F. La protection du droit à l'environnement par la Coureuropéene des droits de l'homme, in vol. Les Nations Unies et la protection d'environnement, Pedone, Paris. 1999.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی دانشجویان با مباحث نظری مرتبط با حقوق زنان، قواعد و هنجارهای حقوقی مبین حقوق زنان
- ❖ سازوکارهای پیشبرد، اجرا و حمایت از حقوق زنان
- ❖ بررسی تحلیلی سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های ملی و جهانی در حوزه حقوق زن و چالش‌های پیش روی تحقق حقوق زنان در سطح داخلی و بین‌المللی

سرفصل درس:

- فصل اول: مفاهیم
  - جنس و جنسیت
  - نظریه‌های جنسیت
  - جنبش‌های اجتماعی حقوق زنان
  - تبعیض، تمایز و خشونت علیه زنان
  - برابری جنسیتی
  - عدالت جنسیتی
  - توانمندسازی
  - حقوق زنان و تدابیر جبرانی / تبعیض مثبت
  - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی ملی و جهانی در مورد حقوق زنان
- فصل دوم: مبانی و نگرش‌های بنیادی
  - مبانی پیشبرد حقوق زن و نفی تبعیض و بی‌عدالتی علیه زنان در نگرش دینی
  - مبانی پیشبرد حقوق زن و نفی تبعیض و بی‌عدالتی علیه زنان در مکاتب فکری بشری
  - مبانی پیشبرد حقوق زن و نفی تبعیض و بی‌عدالتی علیه زنان در نظام‌های حقوقی
- فصل سوم: موازین حقوقی و سازوکارهای مربوط به حقوق زن
  - نظام حقوق ملی
    - حقوق فرهنگی
    - حقوق اجتماعی
    - حقوق سیاسی و مدنی
    - حقوق اقتصادی
    - حقوق قضایی
    - حقوق خانواده

- قواعد و سازوکارهای بین‌المللی
  - معاهدات بین‌المللی
  - قطعنامه‌های مجمع عمومی و شورای حقوق بشر
  - نظریه‌های تفسیری
  - گزارش‌های گزارشگران سازمان ملل
  - اسناد اجلاس‌های جهانی
  - کمیسیون مقام زن
  - مؤسسات تخصصی سازمان ملل متحد
  - اسناد سازمان همکاری اسلامی
- فصل چهارم: حمایت‌های لازم از زنان در معرض آسیب‌پذیری بیشتر
  - گونه شناسی زنان در معرض آسیب‌پذیری بیشتر در جوامع گوناگون
  - الزامات، مدل‌ها و روش‌های حمایتی
- فصل پنجم: حقوق زن در برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌ها
  - زن و توسعه
  - زن و مشارکت
  - زن و خانواده
  - زن و سلامت
  - زن و آموزش
  - زن و اشتغال
- فصل ششم: حقوق زن در روبه و عمل
  - آسیب‌شناسی مسائل زنان
  - چالش‌های مربوط به احقاق حقوق زنان
  - دستاوردها و تجربیات برجسته ملی و بین‌المللی در عرصه حقوق زن
  - نقش جامعه مدنی در پیشبرد حقوق زن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) اسعدی، سید حسن، حقوق زن: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) آیت‌اللهی، زهرا، حقوق زنان؛ برابری یا نابرابری، ج ۲: دفتر نشر معارف پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) بستان، حسین، نابرابری و ستم جنسی از دیدگاه اسلام و فمینیسم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۴) جوادی‌آملی، عبدالله، زن در آیینه جلال و جمال: نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- (۵) حسینی مقدم، سید عسکری، مطالعه تطبیقی حقوق زن: در ادیان و مکاتب، حقوق ایران و کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان: نشر نگاه بین، آخرین سال انتشار.
- (۶) حکمت نیا، محمود، حقوق و مسئولیت‌های فردی و اجتماعی زن. تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۷) حکیمی، محمد، دفاع از حقوق زن: بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار.
- (۸) زیبایی نژاد، محمدرضا، مجموعه مقالات هویت و نقش‌های جنسیتی؛ قم: مرکز امور زنان و خانواده ریاست جمهوری و دفتر مطالعات زنان، آخرین سال انتشار.
- (۹) طغری نگار، حسن، حقوق سیاسی - اجتماعی زنان قبل و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار.

- ۱۰) فضائلی، مصطفی، شروط غیر معتبر و آثار حقوقی آن در کنوانسیون رفع کلیه اشکال تبعیض علیه زنان: دفتر مطالعات و تحقیقات زنان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) قربان نیا، ناصر، بازپژوهی حقوق زن، بررسی قوانین مربوط به زنان در جمهوری اسلامی ایران: نشر روز نو، ۲ جلد، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) محبی، سیده فاطمه، زنان و خانواده در اسناد بالادستی جمهوری اسلامی ایران، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام. تهران: صدرا، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) مهرپور، حسین، مباحثی از حقوق زن از منظر حقوق داخلی، مبانی فقهی و موازین بین‌المللی. تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) ولمان، ایملدا، پیلچر، جین، مفاهیم کلیدی در مطالعات جنسیت و زنان، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی با همکاری مرکز مطالعات و تحقیقات زنان دانشگاه تهران، ترجمه صدیقه شکوری راد، محمدرضا مرادی طادی، آخرین سال انتشار.
- 16) International Women's Rights Law and Gender Equality, Making the Law Work for Women, Routledge, 2021.
- 17) Fareda Banda, Lisa Fishbayn Joffe (eds.), Women's Rights and Religious Law, Domestic and International Perspectives, Routledge, 2020.
- 18) International Human Rights of Women, Edited by Niamh Reilly, Springer, 2019.
- 19) United Nations, Women's Rights are Human Rights, United Nations Publication, 2014.
- 20) Worden, Minky, The Unfinished Revolution: Voices from the Global Fight for Women's Rights, The Policy Press, 2012.
- 21) Hellum, Anne and Sinding Aasen, Henriette (eds.), Women's Human Rights, CEDAW in International, Regional and National Law, Cambridge University press, 2013.
- 22) Ross, Susan Deller, Women's Human Rights: The International and Comparative Law Casebook, University of Pennsylvania Press, 2008.

منابع فرعی:

- ۱) انصاری، باقر، اسناد بین‌المللی حقوق بشر، حاوی ترجمه برخی از مهم‌ترین اسناد بین‌المللی زنان، ج سوم: نشر خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) آیت‌اللهی، زهرا، بداغی، فاطمه و علاسوند، فریبا، حقوق زنان؛ برابری یا نابرابری، ج ۱: دفتر نشر معارف پژوهشگاه فرهنگ و معارف اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) بردبار، محمدحسن، جامعه‌شناسی حقوق زن: نشر دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۴) سادات میرترابی، هنیه، چینی چیان، نیلوفر و محمد شاهی، حجت، حق مشارکت سیاسی زنان: نشر خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) شیرینی، محمد و دیگران، شناسنامه شاخص‌های عدالت جنسیتی در جمهوری اسلامی ایران: پژوهشکده آمار مرکز آمار ایران، آخرین سال انتشار.
- ۶) صفاری نیا، محیا، خانواده در اسناد حقوقی بین‌المللی. تهران: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار.
- ۷) علاسوند، فریبا، زن در اسلام، دفتر مطالعات و تحقیقات زنان (وابسته به مرکز مدیریت و حوزه علمیه خواهران)، مرکز نشر هاجر (وابسته به مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران)، ۲ جلد، آخرین سال انتشار.
- ۸) مهریزی، مهدی، شخصیت و حقوق زن در اسلام: انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- 9) Women's Rights in Armed Conflict under International Law, Cambridge University Press, 2020.
- 10) Handbook of Research on Women's Issues and Rights in the Developing World, Edited by Nazmunnessa Mahtab and others, IGI Global Publisher, 2019.
- 11) Baharul Islam, K M. (ed.), Issues in Women's Rights: A Practitioners' Resource Book, Allied Publishers Pvt Ltd, 2016.
- 12) Kang Alice J., Bargaining for Women's Rights, Activism in an Aspiring Muslim Democracy, University of Minnesota Press, 2015.
- 13) Robyn Emerton, Kirstine Adams, Andrew Byrnes, Jane Connors (2016), International Women's Rights Cases, Taylor & Francis
- 14) Peters Julie and Wolper Andrea (eds.), Women's Rights Human Rights, International Feminist Perspectives, Routledge, 1995.
- 15) United Nations, Handbook for Legislation on Violence against Women, United Nations Publications, 2010.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق عمومی»				گرایش فرعی: «حقوق بشر»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
فلسفه حق تحلیلی				Analytical Philosophy of Right		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:
			و عمومی		عملی	
			زبان‌های	پایه	نظری	
			خارجی		عملی	
			تخصصی	الزامی	نظری	
			مشترک		عملی	
تخصصی	اختیاری	نظری				
گرایش		عملی				
هدف درس:						
❖ آشنایی دانشجویان با معنای حق، رابطه حق و تکلیف، انواع حق، صاحبان حق (به‌ویژه بشر) و منشأ پیدایش حق						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات (مفاهیم و تاریخچه) <ul style="list-style-type: none"> ○ فلسفه حق ○ رابطه فلسفه حق با دیگر علوم ○ پیشینه تاریخی کاربردی واژه حق • فصل دوم: مفهوم حق <ul style="list-style-type: none"> ○ هستی مفهوم حق ○ چیستی معنای حق ○ نقد و بررسی نظریه‌های غربی درباره معنای حق <ul style="list-style-type: none"> ▪ نظریه منفعت ▪ نظریه اختیار ▪ ادعا ▪ برگ برنده ▪ استحقاق ▪ و ... ○ نظریه اسلامی درباره معنای حق <ul style="list-style-type: none"> ▪ فقیهان و حقوق دانان: <ul style="list-style-type: none"> ➤ سلطه (سلطنت) ➤ ملکیت ▪ فیلسوفان: <ul style="list-style-type: none"> ➤ سود ➤ سلطه (سلطنت) ➤ شایستگی (سزاواری) ○ رابطه یا بی‌ارتباطی حق و تکلیف 						

- فصل سوم: انواع حق
  - انواع حق به لحاظ منشأ (حق اخلاقی و حق قانونی)
  - انواع حق به لحاظ ارکان حق
    - انواع حق به لحاظ فاعل (حق خدا و غیر خدا)
    - انواع حق به لحاظ هدف (حق اصیل و حق تبعی)
  - انواع حق به لحاظ تلازم و عدم تلازم با تکلیف
    - انواع حق به لحاظ تلازم و عدم تلازم با تکلیف مقابل
    - انواع حق به لحاظ تلازم و عدم تلازم با تکلیف مجامع (حق واجب الاستیفا و غیرواجب الاستیفا)
  - انواع حق به لحاظ قابلیت و عدم قابلیت انتقال
- فصل چهارم: صاحبان حق
  - خدا و حقها
    - حق تکوینی
    - حق تشریحی
  - انسان و حقوق بشر
    - تعریف، ویژگیها و تاریخچه حقوق بشر
    - نقد و بررسی نظریه‌های موجه‌ساز حقوق بشر در غرب
      - الف) نظریه قانون طبیعی
      - ب) نظریه کرامت بشر
      - ج) نظریه فاعلیت اخلاقی بشر
    - بنیاد فلسفی حقوق بشر در اسلام (نظریه گرایش به مقام انسان کامل)
  - حیوانات و حقوق طبیعی
  - گیاهان و حقوق طبیعی
  - حقوق طبیعی جمادات
  - گروه‌ها (اجتماعی) و حق‌های گروهی
- فصل پنجم: منشأ حق
  - منشأ حق به لحاظ هدف
  - منشأ حق به لحاظ فاعل
  - منشأ حق‌های اخلاقی و قانونی انسان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) جوادی‌آملی، عبدالله، حق و تکلیف در اسلام، قم: مرکز نشر اسلام، آخرین سال انتشار.
- (۲) صرامی، سیف‌الله، حق، حکم و تکلیف، مجموعه گفتگوها، قم: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) طالبی، محمدحسین، درآمدی بر فلسفه حق، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، تهران: سازمان سمت، آخرین سال انتشار.
- (۴) نبویان، سید محمود، تاریخچه و مفهوم حق، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۵) مصباح یزدی، محمدتقی، نظریه حقوقی اسلام، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- 6) Campbell, Tom, Rights, A Critical Introduction, London and New York: Routledge.
- 7) Edmundson, William, An Introduction to Rights, New York, Cambridge University Press.
- 8) Finnis, John, Natural Law and Natural Rights, Oxford: Clarendon Press.
- 9) MacCormick, Neil, "Rights in Legislation", in Law, Morality and Society: Essays in Honour of H.L.A. Hart, P. Hacker and J. Raz eds., Oxford: Oxford University Press, pp. 189 – 209.
- 10) Paine, Thomas, The Rights of Man [1791], New York: Penguin Books.

- 11) Raz, Joseph, The Morality of Freedom, Oxford: Clarendon Press.
- 12) Ten, C.L., Theories of Rights, Hampshire: Ashgate .
- 13) Tierney, Brian, The Idea of Natural Rights, Atlanta: Scholars Press.

منابع فرعی:

- (۱) ارسطو، محمدجواد، نظام حقوق بشر اسلامی: بررسی مبانی فقهی اعلامیه اسلامی حقوق بشر، مکتب اندیشه، آخرین سال انتشار.
- (۲) طالبی، محمدحسین، حقوق طبیعی بشر، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- (۳) قاری سید فاطمی، سید محمد، حقوق بشر در جهان معاصر، دفتر اول، درآمدی بر مباحث نظری، تهران: دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.
- (۴) نبویان، سید محمود، حق و چهار پرسش بنیادین، قم: موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، آخرین سال انتشار.
- (۵) موحد، محمدعلی (۱۳۸۱) در هوای حق و عدالت، تهران: نشر کارنامه، آخرین سال انتشار.
- 6) Fox, Michael, The Case for Animal Experimentation, Berkeley: University of California Press.
- 7) Hart, H. L. A., Essays on Bentham, Oxford: Clarendon Press.
- 8) Jones, Peter, Group Rights, Surry and Burlington: Ashgate.
- 9) Lyons, David, "Rights, Claimants and Beneficiaries", American Philosophical Quarterly, 6, pp. 173-85.
- 10) Meyers, Diana, Inalienable Rights: A Defense, New York: Columbia University Press.
- 11) Shapiro, C. F. Ian, The Evolution of Rights in Liberal Theory, Cambridge: Cambridge University Press.

سرفصل دروس تخصصی گرایش
«حقوق کیفری و جرم‌شناسی»
(کارشناسی ارشد)

دروس مشترک گرایش «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۲۷۶	فقه تحلیلی حدود و تعزیرات	۲	۳	-
۲۷۷	فقه تحلیلی قصاص و دیات	۲	۳	-
۲۷۸	حقوق کیفری عمومی تحلیلی	۲	۲	-
۲۷۹	حقوق کیفری اختصاصی تحلیلی	۲	۲	-
۲۸۰	آیین دادرسی کیفری تحلیلی	۲	۲	-
۲۸۱	متون کیفری به زبان خارجی	۲	۲	-
۲۸۲	جرم‌شناسی تحلیلی	۱	۲	-
۲۸۳	روش تحقیق و پژوهش	۱	۲	-
جمع		۱۴	۱۸	

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»									
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:									
فقه تحلیلی حدود و تعزیرات		Islamic Jurisprudence: Hadd & Ta'zir									
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی								
			زبان‌های خارجی								
			تخصصی مشترک								
			تخصصی گرایش								
			تخصصی الزامی								
			تخصصی اختیاری								
آموزش تکمیلی: عملی:	ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی	سایر:						
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با متون معتبر فقهی در زمینه حدود و تعزیرات ❖ کسب مهارت تسلط بر متن و تحلیل مباحث فقهی ❖ فهم عمیق مبانی فقهی حقوق کیفری اسلامی 											
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • منبع‌شناسی متون فقه کیفری • آشنایی با نحله‌های فقهی کیفری • مبانی نظری اجرای حدود در عصر غیبت • کتاب الحدود <ul style="list-style-type: none"> ○ حد المحاربه و الافساد ○ حد الزنا و اللواط ○ حد القذف ○ حد السرقة ○ حد الارتداد • کتاب التعزیر <ul style="list-style-type: none"> ○ الامر بالمعروف و النهی عن المنکر ○ الجهاد 											
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>				ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد								
<p>منابع اصلی:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) جواهر الکلام فی شرح شرائع الإسلام، محمدحسن النجفی (صاحب جواهر) (۲) مسالک الأفهام إلى تنقیح شرائع الإسلام، الشهدید الثانی 											
<p>منابع فرعی:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) ریاض المسائل فی شرح الاحکام بالدلائل، سیدعلی الطباطبایی (۲) فقه الحدود و التعزیرات، عبدالکریم موسوی اردبیلی (۳) تفصیل الشریعة - الحدود، محمد فاضل النکرانی (۴) مبانی تکملة المنهاج، السید أبو القاسم الموسوی الخوئی (۵) مقالات پژوهشی فقهی منتشر شده در فصلنامه های علمی معتبر 											

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
فقه تحلیلی قصاص و دیات		Islamic Jurisprudence: Qisas & Diyat	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۴۸ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			الزامی
			اختیاری
آموزش تکمیلی: عملی:	ندارد	نظری	جبرانی
	کارگاه	عملی	
	سمینار	نظری	پایه
	سفر علمی	عملی	
	سایر:	نظری	
		عملی	
اهداف درس:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی دانشجویان با متون معتبر فقهی در زمینه حدود و تعزیرات ❖ کسب مهارت تسلط بر متن و تحلیل مباحث فقهی ❖ فهم عمیق مبانی فقهی حقوق کیفری اسلامی 			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • منبع شناسی متون فقه کیفری در حوزه قصاص • آشنایی با نحله‌های فقهی کیفری در زمینه قصاص • کتاب القصاص <ul style="list-style-type: none"> ○ موجب القصاص ○ الشروط المعتره فی قصاص ○ اعتبار البلوغ و الرشد فی مدعی القتل ○ المباشرة و التسبیب ○ السراية ○ الاشتراك فی الجنایة ○ اللوث و القسامة ○ شروط الاستیفاء ○ قصاص الطرف • کتاب الدیات <ul style="list-style-type: none"> ○ قتل الخطاء ○ قتل شبیه الخطاء ○ مقادیر الدیات 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<p>(۱) جواهر الکلام فی شرح شرائع الإسلام، محمدحسن النجفی (صاحب جواهر)</p> <p>(۲) مسالک الأفهام إلى تنقیح شرائع الإسلام، الشهید الثانی</p>			

- ۳) ریاض المسائل فی شرح الاحکام بالدلائل، السیدعلی الطباطبائی
- ۴) تنقیح مبانی الاحکام- قصاص، المیرزا جواد التبریزی
- ۵) تفصیل الشریعہ، محمد فاضل النکرانی
- ۶) احکام القصاص فی الشریعہ الاسلامیہ الغراء، الشیخ جعفر السبحانی
- ۷) مبانی تکملہ المنہاج، السید أبو القاسم الموسوی الخوئی
- ۸) دروس خارج فقہ قصاص آیة الله سیدعلی خامنه ای
- ۹) مقالات پژوهشی فقہی منتشر شده در فصلنامه های علمی معتبر

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق کیفری عمومی تحلیلی		Analytical Criminal Law: General Part	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی اختیاری
			تخصصی الزامی
			تخصصی اختیاری
نظری	عملی	نظری	عملی
ندارد	ندارد	ندارد	ندارد
کارگاه	آموزش تکمیلی	عملی	عملی
سمینار	عملی	نظری	عملی
سفر علمی	عملی	نظری	عملی
سایر:	عملی	نظری	عملی

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در کشف قواعد عمومی کیفری
- ❖ تبحر در کشف احکام موضوعات پیچیده و نو پیدا
- ❖ کسب توانایی استخراج قواعد عمومی حاکم بر جرائم و مجازات ها از میان منابع و مبانی

سرفصل درس:

یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد

- عناصر تشکیل دهنده جرم
  - چالش های اصل قانونی بودن
  - چالش های عنصر معنوی
  - رفتار مجرمانه و نتایج حاصل از آن
- مسئولیت کیفری
  - مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی
  - مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر
- تعدد و تکرار
- مجازات ها
  - چالش های درجه بندی مجازات ها
  - چالش های تخفیف مجازات
  - چالش های تشدید مجازات
  - چالش های نظری و عملی جایگزین های حبس

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای عمومی، جلد ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- (۲) الهام، غلامحسین، و برهانی، محسن، درآمدی بر حقوق جزای عمومی، جلد ۱ و ۲، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۳) اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، جلد ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۴) غلامی، علی، حقوق جزای عمومی، جلد ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- (۱) فلچر، جورج، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، ترجمه سیدمهدی سیدزاده‌ثانی، مشهد، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار
- (۲) خسروشاهی، قدرت‌الله و دیگران، مطالعه تطبیقی حقوق جزای عمومی اسلام و حقوق موضوعه، قم: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- (۳) شمس‌ناتری، محمدابراهیم، و دیگران، قانون مجازات اسلامی در نظم حقوقی کنونی جلد اول حقوق جزای عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۴) محبی، جلیل؛ ریاضت، زینب، شرح قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- (۶) قوانین مصوب مرتبط

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق کیفری اختصاصی تحلیلی		Analytical Criminal Law: Special Part	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی
			و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی
			گرایش
آموزش تکمیلی: عملی:	ندارد	نظری	جبرانی
		عملی	
		نظری	پایه
		عملی	
		نظری	الزامی
		عملی	
اهداف درس:	ندارد	نظری	اختیاری
		عملی	
		تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در تحلیل عناصر تشکیل دهنده جرم	
		تبحر در کشف احکام جرائم پیچیده و نو پیدا	
		کسب توانایی تحلیل جرائم مرکب از میان منابع و مبانی	
		سرفصل درس:	
تحلیل و تشریح عناصر تشکیل دهنده و مجازات یکی از جرائم زیر به انتخاب استاد، با نگاه تطبیقی به حقوق کشورهای منتخب			
<ul style="list-style-type: none"> • اخلال در نظام اقتصادی • کلاهبرداری و جرائم در حکم آن • جرائم نیروهای مسلح • رشاء و ارتشاء • جرائم سایبری و دیجیتال • جرائم علیه عدالت قضایی • جرائم علیه محیط‌زیست • جرائم مواد مخدر • جرائم قاچاق کالا و ارز 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع اصلی:			
<ol style="list-style-type: none"> ۱) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۲) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه شخصیت معنوی اشخاص، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۳) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه اموال و مالکیت، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۴) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۵) آقای نیایا، حسین، جرائم علیه اشخاص (جنایات)، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۶) آقای نیایا، حسین، جرائم علیه اشخاص (شخصیت معنوی)، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار ۷) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی (جرائم علیه اموال و مالکیت)، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار ۸) میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی انگلستان و نقش حقوق جزا در جامعه، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار 			

- ۹) حاجی ده آبادی، احمد، جرائم علیه اشخاص (قتل)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) پوربافرانی، حسن، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۱) پیمانی، ضیاءالدین، حقوق کیفری اختصاصی-جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۲) شامبیاتی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، جلد سوم (جرائم علیه آسایش عمومی)، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۱۳) گلدوست جویباری، رجب، جرائم علیه امنیت کشور، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۴) پوربافرانی، حسن، جرائم علیه اشخاص (صدمات جسمانی)، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۵) کوشا، جعفر، جرائم علیه عدالت قضایی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۶) کوئین، فرنسس و البوت، کترین، حقوق جزایی انگلستان، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۱۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- ۱۸) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- 1) Elliott, Catherine & Frances Quinn, Criminal Law, Pearson, Education Limited, last edition
- 2) Andrew Ashworth, Criminal Law, Oxford University Press, London, last edition
- 3) Valérie Malabat, Droit penal special, Paris, Dalloz, dernière édition.
- 4) Michel Danti-Juan & Jean Pradel, Droit pénal special, Paris, Cujas, dernière édition.
- 5) Michel Véron, Droit penal special, Paris, Sirey, dernière édition.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»			
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:			نام درس به فارسی:			
آیین دادرسی کیفری تحلیلی				Analytical Criminal Procedure						
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد			
			زبان‌های خارجی	پایه	عملی		کارگاه			
			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار			
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی			
							سایر:			
اهداف درس:										
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در استنباط ساختار عدالت کیفری ❖ کسب توانایی کشف ساختار دادرسی کیفری مطلوب ❖ تبحر در ایجاد توازن میان کنشگران عدالت کیفری 										
سرفصل درس:										
یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد:										
<ul style="list-style-type: none"> • مبانی و اصول حاکم بر دادرسی کیفری • نسبت دادرسی کیفری با قضای اسلامی • نهاد دادسرا؛ تشکیلات و صلاحیت • ضابطان دادگستری و صلاحیت آن‌ها • جهات شروع، شرایط و موانع تعقیب • تحقیقات مقدماتی، ویژگی‌ها و جهات شروع به آن • موانع تعقیب کیفری • اسباب سقوط دعوی کیفری • حقوق متهم و شاکی در مرحله تعقیب و تحقیقات مقدماتی • قرارها (اعدادی و نهایی) • انواع صلاحیت کیفری، صلاحیت اضافی، احاله دعوی کیفری، حل اختلاف در صلاحیت دادگاه‌های کیفری • اعتراض به آراء کیفری (تجدیدنظرخواهی، واخواهی، اعاده دادرسی عام و خاص) • ادله کیفری و نظام حاکم بر آن • اجرای احکام کیفری • دادرسی‌های افتراقی <ul style="list-style-type: none"> ○ دادرسی جرائم نیروهای مسلح ○ دادرسی بزهکاری اطفال ○ دادرسی جرائم اقتصادی ○ دادرسی جرائم قاچاق کالا و ارز 										
روش ارزشیابی:										
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه							
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد							

منابع اصلی:

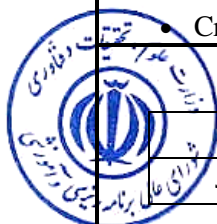
- ۱) آخوندی، محمود، آیین دادرسی کیفری، ۷ جلد، تهران، نشر دوران‌دیشان، آخرین سال انتشار
- ۲) آشوری، محمد، آیین دادرسی کیفری، ۲ جلد، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۳) خالقی، علی، آیین دادرسی کیفری، ۲ جلد، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۴) خالقی، علی، نکته‌ها در قانون آیین دادرسی کیفری، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۵) رحمدل، منصور، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۶) زراعت، عباس، آیین دادرسی کیفری، ۳ جلد، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) طهماسبی، جواد، آیین دادرسی کیفری، ۴ جلد، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۸) گلدوست جویباری، رجب، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر جنگل-جاودانه، آخرین سال انتشار
- ۹) پاک‌نیت، مصطفی، افتراقی شدن دادرسی کیفری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ناجی زواره، مرتضی، آیین دادرسی کیفری، تهران، نشر خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- ۱۲) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- 1) François Fourment, Procédure pénale, Orléans, Paradigme, dernière édition.
- 2) Gaston Stefani & Georges Levasseur & Bernard Bouloc, Procédure pénale, Paris, Dalloz, dernière édition.
- 3) Dean J. Champion & Richard D. Hartley & Gary A. Rabe, Criminal Courts, Prentice Hall, dernière édition.
- 4) Édouard Verny, Procédure pénale, Paris, Dalloz, dernière édition.
- 5) Bernard Bouloc, Procédure pénale, Paris, Dalloz, dernière édition.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
متون کیفری به زبان خارجی		<i>Criminal Texts in a Foreign Language</i>	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی
			تخصصی
			گرایش
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	پایه
سفر علمی		عملی	الزامی
		نظری	
سایر:		عملی	اختیاری
اهداف درس:			
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با آخرین آثار حقوقی به زبان خارجی ❖ تسلط به ساختار متون حقوقی خارجی جهت بهره برداری در پژوهش های تطبیقی ❖ مهارت در ترجمه متون تخصصی کیفری 			
سرفصل درس:			
متون خارجی مربوط به یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد در طول ترم مورد مباحثه و مطالعه قرار می گیرد:			
<ul style="list-style-type: none"> • General Criminal Law: <ul style="list-style-type: none"> ○ Elements of Crime ○ Actus Reus ○ Mens rea ○ Defences • Special Criminal Law: <ul style="list-style-type: none"> ○ Crimes Against Persons ○ Crimes Against Property ○ Offences Against Public Security • Criminal Procedure: <ul style="list-style-type: none"> ○ Investigating crime and gathering evidence ○ Prosecution ○ Remands ○ Pleas ○ Trial ○ Appeal • Ceriminology: <ul style="list-style-type: none"> ○ Criminal Behavior ○ Crime Statistics ○ Crime Prevention • Philosophy of Law <ul style="list-style-type: none"> ○ Analytic Jurisprudence ○ Normative Jurisprudence ○ Limits of Legitimate Law ○ Critical Theories of Law • Criminal Justice Policy 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Tom Frost, Rebecca Huxley-Binns & Jacqueline Martin, Unlocking the English Legal System, Taylor & Francis, last edition.
- 2) Liz Campbell & Mike Redmayne, The Criminal Process, Oxford University Press, last edition
- 3) Stuart Macdonald, Text, Cases and Materials on Criminal Law, Pearson Education Limited, last edition
- 4) Joel Samah, Criminal Law, Cengage Learning, last edition
- 5) Street Law: A Course in Practical Law, Student Edition, McGraw-Hill Education, last edition

منابع فرعی:

- 1) Steve Case et al, The Oxford Textbook on Criminology, Oxford University Press, last edition
- 2) Brian Bix, Jurisprudence: Theory and Context, Carolina Academic Press, last edition
- 3) Daniel P. Mears, American Criminal Justice Policy: An Evaluation Approach to Increasing Accountability and Effectiveness [1 ed.], Cambridge University Press, last edition

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق کیفری و جرم شناسی»					
نام درس به فارسی:							نام درس به انگلیسی:					
جرم‌شناسی تحلیلی							Analytical Criminology					
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۱ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش‌نیاز: ندارد		هم‌نیاز: ندارد		نوع درس:		
ندارد	آموزش	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	نظری	عملی	ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی	سایر:
		عملی	پایه	زبان‌های خارجی								
		نظری	الزامی	تخصصی مشترک								
		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش								
		نظری										
اهداف درس:												
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با روزآمدترین نظریات جرم‌شناسی ❖ مهارت در تطبیق آموزه‌های جرم‌شناختی با پدیده مجرمانه 												
سرفصل درس:												
<ul style="list-style-type: none"> • تبیین‌های فراطبیعی، عقلانی و تجربی از پدیده مجرمانه • رویکرد کلاسیک به مساله مجرمانه • رویکرد زیستی به پدیده مجرمانه • رویکرد روان‌شناختی به پدیده مجرمانه • اقتصاد و پدیده مجرمانه • ساختارهای اجتماعی و پدیده مجرمانه • محله و پدیده مجرمانه • نظریه‌های فشار • نظریه‌های یادگیری • نظریه‌های کنترل • نظریه‌های تضاد • نظریه‌های مارکسیستی 												
روش ارزشیابی:												
ارزشیابی مستمر			میان‌ترم			آزمون نهایی			تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد			به تشخیص استاد			*			به تشخیص استاد			
منابع اصلی:												
<p>(۱) تامس برنارد، جفری اسنیپس، الکساندر جرولد، جرم‌شناسی نظری ولد، ترجمه علی شجاعی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۲) راب وایت و فیونا هینز، جرم و جرم‌شناسی، ترجمه علی سلیمی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۳) برایان استوت، جو بیٹس، برایان ویلیامز، جرم‌شناسی کاربردی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>(۴) داوری، محمد و دیگران، همنشینی و کجروی: نگاهی به دیدگاه‌های اسلامی و یافته‌های اجتماعی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار</p>												

- 5) Hale, Chris, Criminology, Oxford University Press, United Kingdom, last edition.
- 6) John, Tierney – Criminology, Theory And Context - Second Edition, Longman Publishing, last edition
- 7) Miller, J. Mitchaell; 21st Century Criminology: A Reference Handbook Criminology, Sage, last edition
- 8) Siegel, Larry J., Criminology, 11 E.D. West, United State, Sage Publication, last edition
- 9) Siegel, Larry J, Criminology; Patterns, Theories, West, United State, Sage Publication, last edition

منابع فرعی:

- ۱) والک لیت، ساندر، شناخت جرم‌شناسی، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، بنیاد حقوقی میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) یان مارش، نظریه‌های جرم، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) فرانک پی ویلیامز، ماری لین دی مک شین، نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) پاک نهاد، امیر، دانشنامه جرم‌شناسی نظری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) هیوارد، کیت و دیگران، پنجاه متفکر جرم‌شناسی، ترجمه ایوب اسلامیان و دیگران، تهران، نشر ثالث، آخرین سال انتشار
- ۶) صلاحی، جاوید، کلیات جرم‌شناسی و تئوری‌های جدید، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) محمدنسل، غلامرضا، جرم‌شناسی عمومی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات جرم‌شناسی و جامعه‌شناسی داخلی و خارجی.
- 9) Tim Newburn, Criminology, Cengage Learning, last edition.
- 10) Walklate, Sandra - Understanding Criminology Current Theoretical Debates, last edition
- 11) S.P. Jones, Criminology, Oxford University Press, last edition.
- 12) F.E. Hagan, Introduction to Criminology: Theories, methods and criminal behavior, SAGE Publication, last edition.
- 13) R.H. Burke, An Introduction to Criminological Theory, Willian, last edition

نام گرایش: حقوق کیفری و جرم‌شناسی		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»			
نام درس به انگلیسی: <i>Research Method</i>		نام درس به فارسی: روش تحقیق و پژوهش			
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی			
سمینار		نظری			
سفر علمی		عملی			
		نظری			
سایر:		عملی			
<p>هدف درس:</p> <p>❖ این درس که کار تتبع و تحقیق و دنباله دروس تخصصی رشته می‌باشد درباره موضوعات مربوط به گرایش حقوق عمومی با نظر و ارشاد اساتید متخصص تهیه می‌شود. در این درس دانشجویان با روش تدوین پروپوزال و پایان‌نامه آشنا شده و یک کار تحقیقی (اعم از مقاله یا پروپوزال) را با کمک استاد درس به سرانجام می‌رسانند و در یک جلسه با حضور دانشجویان و استاد درس، مقاله یا پروپوزال عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار می‌گیرد.</p>					
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تبیین ضرورت و اهمیت آشنایی با اصول و ضوابط تدوین پایان‌نامه و پروپوزال • طبقه‌بندی انواع پژوهش <ul style="list-style-type: none"> ○ بنیادی محض ○ بنیادی راهبردی ○ کاربردی ○ توسعه‌ای • طبقه‌بندی نتایج پژوهش • معرفی پایگاه‌های داده و بانک‌های اطلاعاتی • آموزش نحوه پروپوزال‌نویسی <ul style="list-style-type: none"> ○ ضوابط نحوه انتخاب عنوان پژوهش ○ نحوه تدوین ضرورت و اهداف پژوهش ○ تأکید بر وجوه نوآوری ○ اصول و ضوابط تهیه پلان ○ توجیه پلان ○ سؤالات اصلی و فرعی ○ فرضیه ○ نحوه تنظیم منابع • نحوه نگارش بخش‌های مختلف پایان‌نامه <ul style="list-style-type: none"> ○ چکیده ○ مقدمه ▪ بیان مسأله و طرح موضوع ▪ اهمیت موضوع و چرایی انتخاب موضوع ▪ پیشینه تحقیق 					

- هدف پژوهش
- سؤالات پژوهش
- فرضیه
- روش تحقیق و جمع‌آوری داده‌ها
- بدنه اصلی پژوهش
- آشنایی با عناوین تبویب پژوهش (بخش، فصل، گفتار و امثال این‌ها)
- شیوه ارجاع دهی
- نحوه تنظیم مطالب هر قسمت
- نتیجه‌گیری و پیشنهادها
- فهرست منابع

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*

منابع اصلی:

- ۱) آل کجباف، حسین، روش تحقیق در علم حقوق با تأکید بر پایان‌نامه نویسی، تهران، جنگل و جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۲) امیرحسینی، امین، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، اندیشه رشد، آخرین سال انتشار.
- ۳) پوربخش، سید محمدعلی، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) تقی زاده، ابراهیم، امام دادی، علی‌رضا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) حافظ‌نیا، محمدرضا، مقدمه‌ای در روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) حیاتی، علی‌عباس، روش تحقیق در علم حقوق؛ نحوه نگارش پایان‌نامه، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صبری، نور محمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عباسی، بیژن، روش پژوهش در دانش حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۹) عزت‌الله نادری و مریم سیف نراقی، روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، انتشارات بدر، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) علی‌اکبر سیف، روش تهیه‌ی پژوهشنامه، انتشارات دانشگاه آزاد واحد رودهن، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) قره‌باغی، ونوس، اصول پژوهش حقوقی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) کاتوزیان، ناصر، شیوه تجربی تحقیق در حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مک کانویل، مایکل، چویی، وینگ هانگ، روش تحقیق در حقوق، تهران، هزاره سوم، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) نیکبخت، سارا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، عصر قلم، آخرین سال انتشار.
- 15) Cahillane, Laura, Schweppe, Jennifer, Legal Research Methods: Principles and Practicalities, Clarus Press Ltd, last edition.
- 16) Hirsch Ballin, Ernst, Advanced Introduction to Legal Research Methods, Edward Elgar Pub, last edition
- 17) McConville, Mike, Hong Chui, Wing, Research Methods for Law, Edinburgh University Press, last edition.
- 18) Van Hoecke, Mark, Ost, François, Methodologies of Legal Research: Which Kind of Method for What Kind of Discipline? Hart Publishing, last edition.
- 19) Watkins, Dawn, Burton, Mandy, Research Methods in Law, Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, last edition.
- 20) Yaqin, Anwarul, Legal Research and Writing Methods, Lexis Nexis, last edition

منابع فرعی:

- ۱) تسلیمی، محمد سعید؛ نوروزی، خلیل؛ حاکمی، محمدمامین، نظری انتقادی بر روش‌شناسی در علم حقوق مطالعه موردی: کتاب روش‌های تحقیق و نگارش، تهران، انتشارات حقوقی، ۱۳۹۷.
- ۲) توحیدی، احمدرضا، قائمی، سید محسن، روش تحقیق در متون و اسناد حقوقی با تأکید بر دانش حقوق عمومی و حقوق بین‌الملل، تهران، مرکز نشر کتاب، آخرین سال انتشار.

- ۳) جاوید، محمدجواد، روش تحقیق در علم حقوق اساسی به زبان ساده، نشر: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۴) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، صد مقاله در روش تحقیق علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، تابستان ۱۴۰۰.
- ۶) خلیلی نژاد، روح‌الله، روش تحقیق در حقوق و علوم سیاسی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) روش تحقیق میدانی در علوم جنایی، ترجمه و نگارش: علی شایان، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مؤمنی، مهدی، روش تحقیق در حقوق؛ اصول نظری و عملی، تهران، نوین، آخرین سال انتشار.
- 9) Bhat, P. Ishwara, Idea and Methods of Legal Research, Oxford University Press, last edition
- 10) D. Murray, Michael, H. DeSanctis, Christy, Legal Research Methods, Foundation Press, last edition
- 11) Paul Lomio. J, Stakemann Spang-Hanssen, Henrik, Legal Research Methods in the U.S. & Europe, Djoef Publishing, last edition
- 12) van den Bos, Kees, Empirical Legal Research, Edward Elgar Pub, last edition

گرایش فرعی «حقوق کیفری»
(گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «حقوق کیفری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۸۴	حقوق کیفری بین‌المللی	۲	۲	-
۲۸۵	تحلیل رویه قضایی	۲	۲	-
۲۸۶	حقوق کیفری اقتصادی	۲	۲	-
۲۸۷	قواعد فقه کیفری	۲	۲	-
جمع		۸	۸	

(۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق کیفری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۲۸۸	تاریخ اندیشه‌های کیفری	۲	۲	-
۲۸۹	تاریخ حقوق کیفری	۲	۲	-
۲۹۰	درآمدی بر سیاست جنایی	۲	۲	-
۲۹۱	حقوق کیفری عمومی تطبیقی	۲	۲	-
۲۹۲	حقوق کیفری اختصاصی تطبیقی	۲	۲	-
۲۹۳	حقوق کیفری اسلامی تطبیقی	۲	۲	-
۲۹۴	حقوق کیفری رایانه‌ای	۲	۲	-
۲۹۵	آیات الأحکام کیفری	۲	۲	-
۲۹۶	نظریه‌های جرم‌انگاری	۲	۲	-
۲۹۷	مبانی مسئولیت کیفری	۲	۲	-
۲۹۸	نظریه‌های مجازات	۲	۲	-
۲۹۹	پزشکی قانونی (۲)	۲	۲	-

دانشجو موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق کیفری بین‌المللی

International Criminal Law

مقطع: کارشناسی ارشد

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز: ندارد

هم‌نیاز: ندارد

نوع درس:

آموزش
تکمیلی
عملی:

نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی
عملی	پایه	زبان‌های خارجی
نظری	الزامی	تخصصی مشترک
عملی	اختیاری	تخصصی گرایش

ندارد
کارگاه
سمینار
سفر علمی
سایر:

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در کشف قواعد عمومی کیفری
- ❖ تبحر در کشف احکام موضوعات پیچیده و نو پیدا
- ❖ کسب توانایی استخراج قواعد عمومی حاکم بر جرائم و مجازات‌ها از میان منابع و مبانی

سرفصل درس:

- تعریف حقوق کیفری بین‌المللی
  - موضوع حقوق کیفری بین‌المللی
  - اهداف حقوق کیفری بین‌المللی
  - ماهیت حقوق کیفری بین‌المللی
  - منابع حقوق کیفری بین‌المللی
- جرائم دارای عنصر بیرونی
  - صلاحیت‌های سرزمینی و فرا سرزمینی
  - همپاری کیفری بین‌المللی
  - آثار محکومیت‌های خارجی
- جرائم بین‌المللی
  - نسل زدایی
  - جنایت علیه بشریت
  - جنایت جنگی
  - تجاوز ارضی
  - سایر جرائم
- مراجع بین‌المللی صلاحیت‌دار
  - دادگاه‌های نظامی بین‌المللی نورنبرگ و توکیو
  - دادگاه‌های کیفری مختلط یا بین‌المللی شده
  - دیوان کیفری بین‌المللی
- مراجع ملی صلاحیت‌دار
- الگوهای مسئولیت کیفری

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) میرمحمد صادقی، حسین، حقوق جزای بین الملل، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۲) میرمحمد صادقی، حسین، دادگاه کیفری بین المللی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) رضوی فرد، بهزاد، حقوق کیفری بین المللی عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) رضوی فرد، بهزاد، حقوق بین الملل کیفری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) روبرو، دیوید، حقوق کیفری بین المللی، ترجمه بهزاد رضوی فرد و محمد فرجی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) خالقی، علی، جستارهایی از حقوق جزای بین الملل، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۷) کسسه، آنتونیو، حقوق کیفری بین المللی، ترجمه حسن پیران، اردشیر امیرارجمند و زهرا موسوی، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۸) پورباقرانی، حسن، حقوق جزای بین الملل، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۹) ساک، کریانگ و شیایزری، کیتی، حقوق بین المللی کیفری، ترجمه بهنام یوسفیان و محمد اسماعیلی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- 10) Bartram S. Brown, Research handbook on international criminal law, UK: Edward Elgar., 2011
- 11) Cherif Bassiouni, Introduction to international criminal law: second revised edition, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2013
- 12) Douglas Guilfoyle, International criminal law, UK: Oxford University Press, 2016
- 13) Didier Rebut, Droit pénal international, Paris, Dalloz, 2014

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Judicial Procedure Analysis

تحلیل رویه قضایی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی		گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با شیوه‌های انشاء رأی در محاکم کیفری
- ❖ آسیب‌شناسی نگارش آراء قضایی
- ❖ کسب مهارت انشاء متقن آراء قضایی کیفری

سرفصل درس:

- تحلیل رویه قضایی در مرحله دادسرا
- تحلیل رویه قضایی در مرحله بدوی
- تحلیل رویه قضایی در مرحله تجدیدنظر
- تحلیل رویه قضایی در دیوان عالی کشور
- تحلیل رویه قضایی در مرحله اجرای احکام
- آسیب‌شناسی انشاء رأی توسط قضات
- مهارت‌های مطالعه و نگارش گردش کار
- شیوه‌های استدلال و استناد در نگارش رأی
- نقد و بررسی آراء متهاافت در محاکم کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

توضیحات: توصیه می‌شود دانشجویان با حضور در دادسرا و شعب دادگاه کیفری، نمونه منتخب آراء صادره را مورد نقد و ارزیابی قرار دهند.

منابع اصلی:

- (۱) مجموعه رویه قضایی ایران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- (۲) مجموعه مقالات فصلنامه رویه قضایی - حقوق کیفری، دانشگاه علوم قضایی، آخرین سال انتشار
- (۳) مجموعه مقالات فصلنامه نقد رأی، پژوهشگاه قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- (۴) خسروی، محمدرضا، نقد نگارش آراء قضایی، تهران، مرکز انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- (۱) آیین نگارش آراء قضایی، معاونت آموزش قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- (۲) صالحی راد، محمد، آیین نگارش آراء قضایی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۳) اخترنیا، جعفر، راهنمای جامع آیین نگارش جزایی، تهران، کتاب آوا، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		نظری	الزامی	مشترک			
		عملی	اختیاری	تخصصی			
سایر:		نظری		گرایش			
	عملی						

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با اهمیت، مفهوم و مصداق جرائم اقتصادی
- ❖ آسیب‌شناسی نظام کیفری ایران در زمینه جرائم اقتصادی

سرفصل درس:

- قواعد عمومی حاکم بر حقوق کیفری اقتصادی
  - تعریف، ماهیت و آثار جرم اقتصادی
  - مبانی جرم‌انگاری
  - جرائم اقتصادی و فضای سایبر
  - نسبت جرائم اقتصادی با سایر جرائم
  - نسبت جرائم اقتصادی با نظام اقتصادی
  - عناصر کلی تشکیل‌دهنده جرائم اقتصادی
- قواعد اختصاصی حاکم بر جرائم اقتصادی
  - تحلیل حقوقی جرم اخلال در نظام اقتصادی
  - تحلیل حقوقی جرم قاچاق کالا و ارز
  - تحلیل حقوقی جرم پول‌شویی
  - تحلیل حقوقی جرائم بورسی و اوراق بهادار
  - تحلیل حقوقی جرائم مالیاتی
  - تحلیل جرائم علیه حقوق مصرف‌کننده
  - تحلیل حقوقی جرم ربا
- دادرسی افتراقی جرائم اقتصادی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) زراعت، عباس، حقوق کیفری اقتصادی، تهران، انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار
- (۲) ساکی، محمدرضا، حقوق کیفری اقتصادی، تهران، انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار

- ۳) ولیدی، صالح، مقدمه‌ای بر حقوق کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) عباسی، اصغر، حقوق کیفری اقتصادی: پول‌شویی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) اجتهادی، سیدعبدالمجید، بزه انگاری در حوزه قاچاق کالا و ارز: مبانی و جلوه‌ها، رساله دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۹۶
- ۶) آشوری، علی‌اصغر (گردآورنده)، قاچاق کالا و ارز، تهران، پژوهشگاه قوه قضائیه و مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار
- ۷) گلی، رضا، تحلیل مصادیق تخلفات گمرکی و قاچاق کالا، چ اول، تهران، نشر مسیر دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۸) مهدوی پور، اعظم، سیاست کیفری افتراقی در قلمرو بزهکاری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۹) بهره‌مند، حمید، آسیب‌شناسی قوانین مربوط به جرائم اقتصادی در نظام حقوقی ایران، تهران، مرکز انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار
- ۱۰) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- ۱) احمدی، عبدالله، دانشنامه امور گمرکی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۲) نیازپور، امیرحسین، دانشنامه حقوق کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) نیازپور، امیرحسین، آیین دادرسی کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ تسلط بر قواعد فقهی کیفری
- ❖ توانمندی در کاربرست قواعد فقهی کیفری در امور قضایی

سرفصل درس:

- کلیات
  - اقسام قاعده فقهی و مقایسه آن با مفاهیم مشابه
  - کاربرد قاعده فقهی
- قواعد فقهی عمومی کیفری
  - قاعده قبح عقاب بلابیان
  - قاعده وزر
  - قاعده درء
  - منع اعانه بر اثم
  - قاعده جب
  - قاعده تحذیر
  - اضطرار
  - اکراه
  - قاعده حرمت دم مسلم
- قواعد فقهی اختصاصی کیفری
  - قواعد فقه قصاص
  - قواعد فقه دیات
  - قواعد فقه حدود
  - قواعد فقه تعزیرات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) موسوی بجنوردی، سیدمحمد، قواعد فقهیه، ج ۱، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) موسوی بجنوردی، سیدمحمد، قواعد فقهیه، ج ۲، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۳) حاجی ده آبادی، احمد، قواعد فقه جزایی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) حاجی ده آبادی، احمد، قواعد فقه دیات: مطالعه تطبیقی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) قبله‌ای خوبی، خلیل، قواعد فقه: جزا، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) محقق داماد، سید مصطفی، قواعد فقه، بخش جزایی، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۷) عمید زنجانی، عباسعلی، قواعد فقه بخش حقوق جزا، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) بای، حسینعلی، قواعد فقهی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) بهرامی احمدی، حمید، قواعد فقه، دوجلدی، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار.
- ۳) قواعد فقه جزایی، مشهد، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار.
- ۴) محمدی، ابوالحسن، قواعد فقه، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی، آخرین سال انتشار

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

History of Criminal Thoughts

تاریخ اندیشه‌های کیفری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		عملی	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با سیر تحولات اندیشه‌های کیفری
- ❖ آشنایی با ریشه‌های فکری نظام حقوق کیفری

سرفصل درس:

- اندیشه‌های کیفری در دوره باستان
  - ایران
  - بین‌النهرین
  - روم
- اندیشه‌های کیفری در ادیان
  - آیین یهود
  - آیین مسیحیت
  - آیین اسلام
- اندیشه‌های کیفری کلاسیک
- اندیشه‌های کیفری جبرگرا
- اندیشه‌های کیفری الفاگرا
- چالش اندیشه‌های دفاع از حقوق متهم و حقوق بزه دیده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) پرادل، ژان، تاریخ اندیشه‌های کیفری، ترجمه حسین علی نجفی ابرندآبادی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) کلی، جان، تاریخ مختصر تئوری حقوقی در غرب، ترجمه محمد راسخ، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- (۳) مارتینز، رنه، تاریخ حقوق کیفری در اروپا، ترجمه محمدرضا گودرزی بروجردی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) بادامچی، حسین، آغاز قانون‌گذاری: تاریخ حقوق بین‌النهرین باستان، تهران، طرح نو، آخرین سال انتشار.
- (۵) تاریخ حقوق کیفری بین‌النهرین، ترجمه حسین علی نجفی ابرندآبادی و حسین بادامچی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۶) قانون حمورابی، ترجمه حسین بادامچی، تهران، نشر نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۷) وستبروک، ریموند، تاریخ حقوق؛ نظریه و روش، ترجمه حسین بادامچی، تهران، نشر نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- (۱) مصطفی زاده، فهیم، تاریخ تحولات حقوق کیفری، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۲) رحیمی، اسماعیل، تاریخ تحولات حقوق کیفری، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

History of Criminal Law

تاریخ حقوق کیفری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با سیر تاریخی نهادهای کیفری
- ❖ آشنایی با ریشه‌های تاریخی نظام حقوق کیفری

سرفصل درس:

- جرائم، مجازات‌ها و ساختار عدالت کیفری در دوره باستان
  - ایران
  - بین‌النهرین
  - روم
- جرائم، مجازات‌ها و ساختار عدالت کیفری در ادیان الهی
  - آیین یهود
  - آیین مسیحیت
  - آیین اسلام
- جرائم، مجازات‌ها ساختار عدالت کیفری در دوره معاصر
  - ایران پیش از مشروطه
  - ایران پس از مشروطه
  - اروپا در دوره رنسانس

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) بهرامی احمدی، حمید، تاریخ حقوق، تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- (۲) امین، سیدحسن، تاریخ حقوق ایران، تهران، داتره المعارف ایران‌شناسی، آخرین سال انتشار
- (۳) بادامچی، حسین، آغاز قانون‌گذاری: تاریخ حقوق بین‌النهرین باستان، تهران، طرح نو، آخرین سال انتشار
- (۴) تاریخ حقوق کیفری بین‌النهرین، ترجمه حسین علی نجفی ابرندآبادی و حسین بادامچی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- (۵) تدین، عباس، تاریخ حقوق کیفری و تحولات آن، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۶) پردال، ژان، تاریخ اندیشه‌های کیفری، ترجمه حسین علی نجفی ابرندآبادی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار

- ۷) کلی، جان، تاریخ مختصر تئوری حقوقی در غرب، ترجمه محمد راسخ، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۸) مارتینز، رنه، تاریخ حقوق کیفری در اروپا، ترجمه محمدرضا گودرزی بروجردی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۹) قانون حمورابی، ترجمه حسین بادامچی، تهران، نشر نگاه معاصر، آخرین سال انتشار
- ۱۰) وستبروک، ریموند، تاریخ حقوق؛ نظریه و روش، ترجمه حسین بادامچی، تهران، نشر نگاه معاصر، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مصطفی‌زاده، فهیم، تاریخ تحولات حقوق کیفری، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۱۲) رحیمی، اسماعیل، تاریخ تحولات حقوق کیفری، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۱۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

منابع فرعی:

- ۱) ویل دورانت و آریل دورانت، تاریخ تمدن، تهران، ۱۳ جلد، انتشارات علمی فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) عبدالرحمن ابن خلدون، مقدمه ابن خلدون، ترجمه محمد پروین گنابادی، تهران، انتشارات علمی فرهنگی، آخرین سال انتشار

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Introduction to Criminal (Justice) Policy

درآمدی بر سیاست جنایی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
سایر:		نظری	تخصصی				
		عملی	الزامی	مشترک			
			اختیاری	تخصصی			
				گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم سیاست، سیاست‌گذاری و سیاست جنایی
- ❖ آشنایی با مدل‌های سیاست جنایی
- ❖ آشنایی با ابزارهای سیاست جنایی

سرفصل درس:

- تعریف سیاست جنایی
- جریان‌های مبنای سیاسی
- مدل‌های سیاست جنایی
- انواع سیاست جنایی
- سیر تطور سیاست جنایی
- موضوع سیاست جنایی
- تغییرات سیاست جنایی
- ابزارهای اعمال سیاست جنایی
- عوامل ناکارآمدی سیاست جنایی
- مشکل سیاست جنایی در غرب
- تبیین سیاست جنایی اسلام از منظر اندیشمندان غرب
- نقد برداشت‌ها از سیاست جنایی اسلام
- رویکردهای اسلامی سازی علوم
- مشکلات ظاهری در سیاست جنایی اسلامی
- اصول سیاست جنایی اسلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

(۱) حسینی، سیدمحمد، سیاست جنایی در اسلام و جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.

- (۲) دلماس مارتی، می ری، نظام‌های بزرگ سیاست جنایی، ۲ جلد، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابراندآبادی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) لازرژ، کریستین، درآمدی بر سیاست جنایی، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابراندآبادی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) کونانی، سلمان و همکاران، سیاست جنایی: از گفتمان تا برساخت‌هایی ریزومیک شده و ناروا، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۵) جمشیدی، علیرضا، سیاست جنایی مشارکتی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) قیاسی، جلال‌الدین، مبانی سیاست جنایی حکومت اسلامی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- 7) Mears, Daniel P., *American Criminal Justice Policy*, Cambridge University Press, London. 2010
- 8) Thomas G. Blomberg, Julie Mestre Brancale, Kevin M. Beaver, William D. Bales, *Advancing Criminology and Criminal Justice Policy*, Routledge, 2016
- 9) Barry W. Hancock, Paul M. Sharp, *Public Policy, Crime, and Criminal Justice*, Pearson, 3rd Edition, 2003
- 10) Jacinta M Gau, *Criminal Justice Policy: Origins and Effectiveness*, Oxford University Press, 2018

منابع فرعی:

- (۱) پاک‌نهاد، امیر، سیاست جنایی ریسک‌مدار، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) گودرزی بروجردی، محمدرضا، سیاست جنایی قضایی، قم، نشر سلسبیل، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در کشف قواعد عمومی کیفری تطبیقی
- ❖ تبحر در کشف احکام موضوعات پیچیده و نو پیدا از خلال نظام حقوقی خارجی
- ❖ شناخت نقاط قوت و ضعف نظام حقوقی ایران در تطبیق با نظام‌های خارجی

سرفصل درس:

یکی از مباحث زیر به انتخاب استاد در کشورهای منتخب به صورت تطبیقی مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرد.

- عناصر تشکیل‌دهنده جرم
  - چالش‌های اصل قانونی بودن
  - چالش‌های عنصر معنوی
  - رفتار مجرمانه و نتایج حاصل از آن
- مسئولیت کیفری
  - مقایسه انواع مسئولیت مدنی، انتظامی و اداری
  - مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی
  - مسئولیت کیفری ناشی از فعل غیر
  - موانع مسئولیت کیفری
  - علل موجهه جرم
- تعدد و تکرار
- مجازات‌ها
  - درجه‌بندی مجازات‌ها
  - چالش‌های تخفیف مجازات
  - چالش‌های تشدید مجازات
  - جایگزین‌های حبس

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Kevin Jon Heller, Markus Dubber, The Handbook of Comparative Criminal Law, Stanford University Press, last edition
- 2) Markus Dirk Dubber, Tatjana Hörnle, The Oxford Handbook of Criminal Law, United Kingdom: Oxford University Press, last edition
- 3) Eser, Albin. Comparative Criminal Law: Development, Aims, Methods. Germany: C.H. Beck, last edition
- 4) Comparative Concepts of Criminal Law. Belgium: Intersentia, last edition.
- ۵) عوده، عبدالقادر، بررسی تطبیقی حقوق جزای اسلامی و قوانین عرفی: حقوق جزای عمومی، ترجمه حسن فرهودی نیا دو جلد، تبریز، نشر احسان، آخرین سال انتشار
- ۶) خسروشاهی، قدرت الله و دیگران، مطالعه تطبیقی حقوق جزای عمومی اسلام و حقوق موضوعه، جلد ۱ و ۲ و ۳، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۷) فلچر، جورج، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، ترجمه سیدمهدی سیدزاده‌ثانی، مشهد، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار
- ۸) پرادل، ژان، حقوق کیفری تطبیقی، ترجمه امین جعفری، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۹) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- ۱) میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای عمومی، جلد ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۲) الهام، غلامحسین، و برهانی، محسن، درآمدی بر حقوق جزای عمومی، ج ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) اردبیلی، محمدعلی، حقوق جزای عمومی، ج ۱ و ۲ و ۳، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		عملی	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در تحلیل عناصر تشکیل‌دهنده جرم در نظام‌های مختلف حقوقی
- ❖ شناخت نقاط قوت و ضعف نظام حقوقی ایران در تطبیق با نظام‌های خارجی

سرفصل درس:

تحلیل و تشریح عناصر تشکیل‌دهنده و مجازات یکی از جرائم زیر به انتخاب استاد، با نگاه تطبیقی به حقوق کشورهای منتخب:

- کلاهبرداری و جرائم در حکم آن
- جرائم علیه حیثیت معنوی
- اخلال در نظام اقتصادی
- رشاء و ارتشاء
- جرائم سایبری و دیجیتالی
- جرائم علیه عدالت
- جرائم علیه محیط‌زیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Catherine Elliott & Frances Quinn, Criminal Law, Harlow, London, 2006
- 2) Andrew Ashworth, Criminal Law, Oxford University Press, London, 2006
- 3) Valérie Malabat, Droit pénal special, Paris, Dalloz, 2020
- 4) Michel Danti-Juan & Jean Pradel, Droit pénal special, Paris, édition Cujas, 2020
- 5) Michel Véron, Droit pénal special, Paris, Sirey, 2017

۶) کوئین، فرنسس و ایوت، کاترین، حقوق جزایی انگلستان، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار

۷) عوده، عبدالقادر، بررسی تطبیقی حقوق جزای اسلامی و قوانین عرفی: حقوق جزای اختصاصی، ترجمه حسن فرهودی نیا دو جلد، تبریز، نشر احسان، آخرین سال انتشار

۸) میرمحمدصادقی، حسین، حقوق جزای اختصاصی انگلستان و نقش حقوق جزا در جامعه، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار

۹) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی تطبیقی، جرائم علیه اشخاص، تهران، نشر ققنوس، آخرین سال انتشار

- ۱۰) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی تطبیقی، جرائم علیه اموال و مالکیت، تهران، نشر ققنوس، آخرین سال انتشار
- ۱۱) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی تطبیقی، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، نشر ققنوس، آخرین سال انتشار
- ۱۲) مجیدی، سید محمود، حقوق کیفری اختصاصی تطبیقی، جرائم علیه امنیت، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۳) پرادل، ژان، حقوق کیفری تطبیقی، ترجمه امین جعفری، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۱۴) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۵) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه شخصیت معنوی اشخاص، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۶) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه اموال و مالکیت، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۷) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۸) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- ۱) آقای نی، حسین، جرائم علیه اشخاص (جنایات)، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۲) آقای نی، حسین، جرائم علیه اشخاص (شخصیت معنوی)، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) زراعت، عباس، حقوق جزای اختصاصی (جرائم علیه اموال و مالکیت)، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۴) حاجی ده آبادی، احمد، جرائم علیه اشخاص (قتل)، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) پوربافرانی، حسن، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۶) پیمانی، ضیاءالدین، حقوق کیفری اختصاصی - جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) شامبیاتی، هوشنگ، حقوق جزای اختصاصی، جلد سوم (جرائم علیه آسایش عمومی)، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۸) گلدوست جویباری، رجب، جرائم علیه امنیت کشور، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۹) پوربافرانی، حسن، جرائم علیه اشخاص (صدمات جسمانی)، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۰) کوشا، جعفر، جرائم علیه عدالت قضایی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی

گرایش فرعی: «حقوق کیفری»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Islamic Criminal Law: Comparative Approach

حقوق کیفری اسلامی تطبیقی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در فهم رویکردهای کیفری در مذاهب مختلف اسلامی
- ❖ شناخت ویژگی‌های فقه جزایی شیعی در تطبیق با سایر مذاهب اسلامی

سرفصل درس:

یک یا چند فقره از مباحث زیر به انتخاب استاد به صورت تطبیقی در فقه مذاهب اسلامی مختلف مورد مطالعه و تحلیل قرار می‌گیرد.

- مروری بر مذاهب اسلامی اربعه، و مذاهب مختلف شیعی (اثنی عشری، زیدیه، اسماعیلیه و شیخیه)
- قتل عمد در مذاهب اسلامی
- حدود و تعداد آن در مذاهب اسلامی
- دیه و مقادیر آن در مذاهب اسلامی
- موجبات ضمان از دیدگاه مذاهب اسلامی
- اجرای حد بر غیرمسلمان در مذاهب اسلامی
- سن مسئولیت کیفری در مذاهب اسلامی
- اختیارات حاکم در اجرای حدود در مذاهب اسلامی
- سب النبی در مذاهب اسلامی
- مجازات مواد مخدر در مذاهب اسلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) خسروشاهی، قدرت الله و دیگران، مطالعه تطبیقی حقوق جزای عمومی اسلام و حقوق موضوعه، جلد ۱ و ۲ و ۳، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۲) عوده، عبدالقادر، التشریح الجنائی الإسلامی مقارناً بالقانون الوضعی، بیروت، دار الکتب العربی، آخرین سال انتشار
- ۳) بررسی تطبیقی حقوق جزای اسلامی و قوانین عرفی: حقوق جزای عمومی، ترجمه حسن فرهودی نیا، دو جلد، تبریز، نشر احسان، آخرین سال انتشار
- ۴) مکارم شیرازی، ناصر، موسوعه الفقه الاسلامی المقارن، قم، انتشارات امام علی ابن ابی طالب (ع)، آخرین سال انتشار

- (۵) هانی ساعی، محمدنعیم محمد، مسائل الجمهور فی الفقه الاسلامی، القاہرہ، دارالسلام، آخرین سال انتشار
- (۶) الجزیری، عبد الرحمن، الفقه علی المذاهب الأربعة، بیروت، دار الکتب العلمیہ، آخرین سال انتشار
- (۷) جمعی از نویسندگان، حقوق کیفری کشورهای اسلامی در تعامل شرع و حقوق، تهران، مجد، آخرین سال انتشار
- (۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- (۹) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- (۱) زنجانی، عمید، درآمدی بر حقوق اسلامی تطبیقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- (۲) آجرلو، اسماعیلی، حقوق اساسی کشورهای اسلامی، تهران، انتشارات پژوهشکده شورای نگهبان، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در تحلیل عناصر تشکیل‌دهنده جرائم رایانه‌ای
- ❖ آسیب‌شناسی حقوق کیفری ایران در قبال جرائم رایانه‌ای

سرفصل درس:

- مفاهیم و مبانی جرائم رایانه‌ای
- سابقه جرم‌انگاری و خواستگاه جرائم رایانه‌ای
- وجوه افتراق و اشتراک جرائم رایانه‌ای با جرائم سنتی
- جرائم سنتی در فضای سایبر
- جرائم علیه محرمانگی داده‌ها و سامانه‌های سایبری
  - جرائم حوزه امنیت اطلاعات و داده‌ها
  - جرائم حوزه امنیت ملی
  - پایش و فیلترینگ
- جرائم علیه صحت و تمامیت داده‌ها و سامانه‌های سایبری
  - جعل رایانه‌ای
  - اخلال و تخریب (سابوتاژ)
- جرائم رایانه‌ای علیه امنیت و آسایش عمومی
- جرائم سازمان‌یافته سایبری و سایبر تروریسم
- سرقت و کلاهبرداری رایانه‌ای
- جرائم علیه عفت و اخلاق عمومی در فضای سایبر
- جرائم مربوط به نشر اکاذیب و هتک حیثیت در فضای سایبر
- جرائم مربوط به تجارت الکترونیک و مالکیت معنوی در فضای سایبر
- جرائم حوزه بانکداری الکترونیکی و ارز و رمز ارزهای دیجیتال
- مسئولیت کیفری اشخاص در فضای سایبر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) بای، حسنعلی و پورقهرمانی، بابک، بررسی فقهی حقوق جرائم رایانه‌ای، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۲) جلالی فراهانی، امیرحسین، صلاحیت کیفری سایبری در پرتو قوانین داخلی حقوق فناوری اطلاعات و ارتباطات، تهران، انتشارات روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار
- ۳) جاویدنیا، جواد، جرائم تجارت الکترونیکی (جرائم رایانه‌ای در بستر تجارت الکترونیکی)، تهران، نشر خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۴) بابایی، جواد، جرائم رایانه‌ای و آیین دادرسی حاکم بر آن، تهران، مرکز انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۵) محمدنسل، غلامرضا، حقوق جزای اختصاصی: جرائم رایانه‌ای در ایران، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) عالی پور، حسن، حقوق کیفری فناوری اطلاعات (جرائم رایانه‌ای)، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۷) پورقهرمانی، بابک، سیاست جنایی ایران در قبال جرائم رایانه‌ای (مطالعه تطبیقی با اسناد بین‌المللی)، تهران، نشر شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- ۹) قوانین مصوب مرتبط

منابع فرعی:

- 1) Jonathan Clough, Principles of Cybercrime, Cambridge University Press, 2015
- 2) Catherine D. Marcum, Cyber Crime, Wolters Kluwer Law & Business, 2019
- 3) Tim Owen & Jessica Marshall, Rethinking Cybercrime: Critical Debates, Springer Nature, 2020

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
سایر:		نظری	تخصصی				
		عملی	الزامی	مشترک			
		عملی	اختیاری	تخصصی			
		عملی		گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با آیات جزایی قرآن کریم
- ❖ آشنایی با شیوه‌های تفسیر جزایی از آیات
- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در فهم کاربردی از آیات قرآن کریم
- ❖ ارزیابی نظام کیفری ایران بر اساس آموزه‌های قرآن کریم

سرفصل درس:

- آیات ناظر به قواعد عمومی
  - آیات مربوط به قاعده وزر
  - آیات مربوط به حرمت معاونت و شرکت در جرم
  - آیات مربوط به اضطرار
  - آیات مربوط به اکراه
  - آیات مربوط به تناسب جرم و مجازات
  - آیات مربوط به توبه و نقش آن در سقوط کیفر
- آیات مربوط به معاصی و مجازات‌های خاص آن‌ها
  - آیات مربوط به زنا
  - آیات مربوط به محاربه
  - آیات مربوط به قذف
  - آیات مربوط به بنی
  - آیات مربوط به ديه
  - آیات مربوط به قصاص

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) احکام القرآن، جصاص رازی؛
- (۲) تفسیر آیات الاحکام وفق المذهب الجعفری والمذاهب الاربعه، سید محمدحسین طباطبایی یزدی؛
- (۳) المیزان فی تفسیر القرآن، سیدمحمد حسین طباطبایی

- ٤) الجامع لاحكام القرآن، محمد بن احمد انصارى قرطبي؛
 ٥) زبده البيان فى احكام القرآن، محقق اردبيلي؛
 ٦) مسالك الافهام إلى آيات الاحكام، فاضل جواد كاظمي؛
 ٧) منتهى المرام فى شرح آيات الاحكام، محمد يزدى؛
 ٨) فقه القرآن، هبه الدين راوندى؛
 ٩) احكام القرآن، سيد شرفالدين على الحسينى المرعشى؛
 ١٠) كنز العرفان فى فقه القرآن، فاضل مقداد سيورى؛
 ١١) معارج السؤؤل و مدارج المأمول، نجفى استرآبادى؛
 ١٢) الاكليل فى استنباط التنزيل، جلال الدين سيوطى؛
 ١٣) شرح آيات الاحكام، ميرزامحمد بن على استرآبادى؛
 ١٤) مشرق الشمسين، شيخ بهايى

منابع فرعى:

- ١) مدير شانه چى، كاظم، آيات الاحكام، تهران، سمت، آخرين سال انتشار
 ٢) زنجانى، عميد، آيات الاحكام، موسسه مطالعات و تحقيقات علوم اسلامى، آخرين سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

اهداف درس:

توجیه و تحدید مداخله کیفری دولت و دلایلی که جرم‌انگاری برخی رفتارها را مجاز یا الزامی می‌سازد از مهم‌ترین مسائل نظری حقوق کیفری است. این مسئله که روی دیگر مسئله «محدوده‌های آزادی» است، حقوق کیفری را به فلسفه سیاسی و فلسفه اخلاق گره می‌زند. مطالعات فلسفه کیفری در حوزه جرم‌انگاری با الهام از مبانی معرفت‌شناختی، اخلاقی و سیاسی متفاوت «اصول و مبانی توجیهی» متمایزی برای جرم‌انگاری رفتارها را پیشنهاد کرده‌اند. این پیشنهادات از نفی و تردید کلی در جواز جرم‌انگاری آغاز می‌شود و به نظریات مختلفی که اصول و ضوابطی را برای تعریف جرم ارائه می‌کنند ادامه می‌یابد. با توجه به اینکه مسئله جرم‌انگاری سنتا و اولاً در جوامع لیبرال طرح شده است عمده نظریات حاضر از فرض اولیه «آزادی فردی» و مبانی فلسفه سیاسی لیبرال الهام می‌پذیرند و عبارت‌اند از: **ضرر به غیر، پدرسالاری قانونی یا اصل ضرر به خود، اخلاق‌گرایی یا حمایت کیفری از اصول اخلاقی، اصل آزار به غیر، نظریه‌های حق محور و اصالت حق و نظریه اصالت خطا.** شناخت دقیق محتوای هر دیدگاه و بومی‌سازی و تطبیق آن‌ها بر نظام کیفری ایران در معماری نظری نظام کیفری ایران سهم مهمی دارد و بنابراین درس حاضر از اهمیت بالایی برخوردار است؛ بنابراین اهداف این درس عبارت‌اند از:

- ❖ آشنایی با دیدگاه‌ها درباره «حدود آزادی» در فلسفه سیاسی
- ❖ با نظریات لیبرال و غیردینی جرم‌انگاری
- ❖ طرح مسئله «حدود آزادی» از منظر فقه سیاسی
- ❖ طرح مسئله جرم‌انگاری در فقه کیفری و در تطبیق با انواع مجازات‌های اسلامی (حدود و قصاص و تعزیر)
- ❖ طرح مسئله جرم‌انگاری در قانون اساسی و استمداد از اصول کیفری مهم

سرفصل درس:

- فایده‌گرایی و اصل آزادی
- جرم‌انگاری ضرر به غیر (اصالت ضرر)
- جرم‌انگاری ضرر به خود (پدرسالاری قانونی)
- جرم‌انگاری آزار به غیر
- حمایت کیفری از اخلاقیات (اخلاق‌گرایی)
- مبانی جرم‌انگاری در آموزه‌های اسلامی
- حدود آزادی در اسلام
- قاعده تعزیر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- 1) Feinberg, J., Harm to Others. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 2) Feinberg, J., The Moral Limits of the Criminal Law: Offense to others. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 3) Feinberg, J., The Moral Limits of the Criminal Law: Volume 3: Harm to Self. United Kingdom: OUP USA. Last edition
- 4) Feinberg, J., Harmless Wrongdoing. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 5) A P Simester and Andreas von Hirsch, Crimes, Harms, and Wrongs: On the Principles of Criminalisation, Hart Publishing, Last edition
- 6) Persak, N., Criminalising harmful conduct the harm principle, its limits and continental counterparts. United Kingdom: Springer New York. Last edition
- 7) Husak, D., Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 8) Moore, M. S., Placing Blame: A Theory of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 9) Schonscheck, J., On Criminalization: An Essay in the Philosophy of Criminal Law. Germany: Springer Netherlands. Last edition
- 10) Criminalization: The Political Morality of the Criminal Law., United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 11) Devlin, P., The Enforcement of Morals. United States: Liberty Fund. Last edition
- 12) Jonathan Simon Associate Dean of Jurisprudence and Social Policy and Professor of Law University of California, B., Governing Through Crime: How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear. (n.p.): Oxford University Press, USA. Last edition
- 13) Simon, J., Governing Through Crime: How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 14) Farmer, L. Marshall, S. E., Renzo, M., Tadros, V., The Boundaries of the Criminal Law. United Kingdom: OUP Oxford. Last edition
- 15) Kleinig, J., Paternalism. United Kingdom: Manchester University Press. Last edition
- 16) Søbirk Petersen, T., Why Criminalize? New Perspectives on Normative Principles of Criminalization. Germany: Springer International Publishing. Last edition
- 17) Harcourt, Bernard E., The Collapse of the Harm Principle. Journal of Criminal Law and Criminology, Vol. 90, Pp. 109-194, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=232124>. 1999

منابع فرعی:

- ۱) آیزا برلین، چهارمقاله درباره آزادی، ترجمه‌ی جلال‌الدین اعلم، انتشارات سپهر، آخرین سال انتشار
- ۲) آزادی اخلاق قانون: درآمدی بر فلسفه حقوق کیفری و عمومی (طرح نو). نویسنده: هربرت هارت مترجم: محمد راسخ ناشر: طرح نو سال چاپ ۱۳۸۸
- ۳) فیروز محمودی جانکی. "حمایت کیفری از اخلاق." علوم جنایی (مجموعه مقالات در تجلیل از استاد دکتر محمد آشوری) ۱، آخرین سال انتشار
- ۴) حسینی، سید محمد، دو گونه کیفر در مقابل دو دسته بزه «بازتعریف «حدود» و «تعزیرات» از دیدگاه فلسفه کیفری). مطالعات حقوق خصوصی (حقوق)، ۳۹(۱)، ۸۷-۱۰۶. ۱۳۸۸
- ۵) حسینی، سید محمد، سیاست جنائی در اسلام و جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۶) قیاسی، جلال‌الدین، مبانی سیاست جنائی حکومت اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۷) فیروز محمودی جانکی، مبانی اصول و شیوه‌های جرم‌انگاری، پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۸) سروش محلاتی، محمد، دولت و اجرای شریعت؛ سلسله مقالات دولت و ابزارهای الزام شهروندان به شریعت، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۹) روزنتال، فرانس، مفهوم آزادی از دیدگاه مسلمانان، ترجمه منصور امیراحمدی، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۱۰) مطهری، سید مرتضی، آینده انقلاب اسلامی، چاپ ۴۲، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مطهری، سید مرتضی، آزادی معنوی، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۲) سبحانی، جعفر، ارتداد و آزادی، موسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- ۱۳) نوبهار، رحیم، حمایت حقوق کیفری از حوزه‌های عمومی و خصوصی، انتشارات جنگل جاودانه، تهران، آخرین سال انتشار
- ۱۴) میل، جان استوارت، در آزادی، ترجمه محمود صناعی، انتشارات علمی فرهنگی، آخرین سال انتشار

۱۵) برهانی، محسن، اخلاق و حقوق کیفری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
۱۶) فرح‌بخش، مجتبی، جرم‌انگاری فایده‌انگارانه، میزان، آخرین سال انتشار
۱۷) جمعی از نویسندگان، تعزیرات از دیدگاه فقه و حقوق جزا، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعات: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

اهداف درس:

موضوع حقوق کیفری فرد واجد مسئولیت کیفری و تعریف و تحدید شرایط مسئولیت، از مهم‌ترین مسائل نظام‌های کیفری است. هر نظام کیفری بسته به نگرش انسان‌شناختی و اتخاذ موضع در خصوص مؤلفه‌هایی مانند عاملیت اخلاقی، عقلانیت و اراده آزاد انسان، مختصات این مسئولیت را ترسیم می‌کند. علاوه بر مبانی انسان‌شناختی، نظریه سیستم کیفری در خصوص مجازات و اهداف و ماهیت آن نیز بر ترسیم محدوده مسئولیت اثرگذار است؛ بنابراین پاسخ به مسائل مسئولیت، محصول ترکیب این مبانی است و تمایز این مبانی نزد نظام‌های کیفری به تشدید و تمایز در رویکردهای نظری به مسئولیت کیفری منتهی می‌شود؛ برخی از نظریات مسئولیت، با تمرکز بر ملاک‌های عینی به مسائل حوزه مسئولیت پاسخ می‌دهند و برخی با تمرکز بر ملاک‌های ذهنی. برخی تحقق شخصیت قابل نكوهش را برای مسئولیت کافی می‌دانند و برخی انتخاب فرد را ملاک قرار می‌دهند. برخی صرفاً مسئولیت در قبال نتایج مقصود را می‌پذیرند و دیگران از مسئولیت در قبال نتایج ناخواسته نیز حمایت می‌کنند. به همین ترتیب، طیف گسترده مسائل حوزه مسئولیت (مسئولیت در قبال فعل دیگری، ترک فعل، رفتار ناتمام و...) با رویکردهای نظری متفاوت به پاسخ‌های متفاوتی منتهی می‌شود. نظام کیفری اسلام اگرچه در حوزه مسئولیت کیفری از قواعد و احکام پرشمار و روشن برخوردار است اما برای یافتن پاسخ بسیاری از مسائل مربوطه گریزی از طراحی یک چارچوب نظری جامع نیست. درس حاضر برای کمک به این امر اهداف زیر را دنبال می‌کند:

- ❖ آشنایی با بنیادهای نظری مسئولیت کیفری از جمله ارتباط مسئولیت اخلاقی و کیفری، اراده آزاد، سهم ساختار اجتماعی و شرایط در مسئولیت کیفری و...
- ❖ تحلیل نظری شرایط عام و پیش‌شرط‌های مسئولیت در نظام‌های کیفری مختلف از جمله عقل و بلوغ و اختیار
- ❖ آشنایی با رویکردها و نظریه‌های مهم در حوزه مسئولیت کیفری مثل رویکردهای عینی و ذهنی و شخصیت مدار و انتخاب مدار
- ❖ تلاش برای پاسخ به مسائل چالش‌برانگیز حوزه‌های متعدد مسئولیت کیفری
- ❖ تحلیل نظری ارکان جرم مخصوصاً رکن روانی
- ❖ تلاش برای فهم سیستماتیک شرایط عام و خاص مسئولیت در فقه کیفری اسلام
- ❖ تلاش برای تحلیل مسائل مناقشه برانگیز در حوزه مسئولیت کیفری در فقه (شروع به جرم و...)

سرفصل درس:

- مقایسه مسؤولیت اخلاقی و مسؤولیت کیفری
- مبانی اهلیت کیفری (پیش‌شرط‌های مسؤولیت کیفری)
- مفهوم و مبانی استحقاق و سرزنش پذیری
- ساختار اجتماعی، نابرابری و مسؤولیت کیفری
- آثار تطبیق نظریه‌های کلان مجازات (فایده‌گرایی و سزاگرایی و...) بر مسؤولیت
- رویکردهای عینی و ذهنی به مسؤولیت کیفری
- رویکردهای شخصیت‌مدار و انتخاب‌مدار به مسؤولیت کیفری

- مسئله اختیار و اراده آزاد
- تحلیل اجزاء رکن روانی (عمد، پیش‌بینی، تقصیر، مسامحه)
- مسؤلیت بدون تقصیر (مادی محض)
- مسؤلیت در قبال نتایج ناخواسته
- فعل، ترک فعل و مسؤلیت کیفری
- رابطه سببیت: مفهوم فلسفی و حقوقی
- مسئله اضطرار و مسؤلیت کیفری
- توجیه دفاعیات کیفری
- مسؤلیت در قبال رفتارهای ناتمام
- مسؤلیت ناشی از همکاری مجرمانه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) The Structures of The Criminal Law., United Kingdom: OUP Oxford. 2011
- 2) Ashworth, A., Principles and Values in Criminal Law and Criminal Justice: Essays in Honour of Andrew Ashworth. United Kingdom: OUP Oxford. 2012
- 3) Simester, A. P., Shute, S., Criminal Law Theory: Doctrines of the General Part. United Kingdom: Oxford University Press. 2002
- 4) Defining Crimes: Essays on the Special Part of the Criminal Law., United Kingdom: Oxford University Press. 2005
- 5) Gardner, J., Offences and Defences: Selected Essays in the Philosophy of Criminal Law. Spain: OUP Oxford. 2007
- 6) Simester, A. P., Harm and Culpability. United Kingdom: Clarendon Press. 1996
- 7) Ferzan, K. K., Alexander, L., Crime and Culpability: A Theory of Criminal Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2009
- 8) Redmayne, M., Character in the Criminal Trial. United Kingdom: Oxford University Press. 2015
- 9) Moore, M. S., Causation and Responsibility: An Essay in Law, Morals, and Metaphysics. United Kingdom: OUP Oxford. 2010
- 10) Hart, H. L. A., Honoré, T., Causation in the law. Oxford: Clarendon Press. 1959
- 11) Hart, H., Punishment and Responsibility: Essays in the Philosophy of Law. United Kingdom: OUP Oxford, 2008
- 12) Duff, R. A., Answering for Crime: Responsibility and Liability in the Criminal Law. United Kingdom: Bloomsbury Publishing. 2007
- 13) Moore, M. S., Placing Blame: A Theory of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. 2010
- 14) Lacey, N., In Search of Criminal Responsibility: Ideas, Interests, and Institutions. United Kingdom: Oxford University Press. 2016
- 15) Tadros, V., Criminal Responsibility. United Kingdom: Oxford University Press. 2005
- 16) Deigh, J., The Oxford Handbook of Philosophy of Criminal Law. United Kingdom: OUP USA. 2011
- 17) Horder, J., Excusing Crime. United Kingdom: Oxford University Press. 2004
- 18) Norrie, A., Crime, Reason and History: A Critical Introduction to Criminal Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2014
- 19) Duff, R. A., Philosophy and the Criminal Law: Principle and Critique. United Kingdom: Cambridge University Press. 1998
- 20) Husak, D. N., The Philosophy of Criminal Law: Selected Essays. United Kingdom: Oxford University Press. 2010
- 21) Action and Value in Criminal Law., United Kingdom: Clarendon Press. 1996
- 22) Cane, P., Responsibility in Law and Morality. United Kingdom: Bloomsbury Academic. 2002

23) Honoré, T., Honoré, A. M., Responsibility and Fault. United Kingdom: Bloomsbury Academic. 1999

24) Ripstein, A., Equality, Responsibility, and the Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2001

منابع فرعی:

- ۱) بینک، تامس، اراده آزاد، ترجمه جواد دانش، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) کین، رابرت، فلسفه اختیار، ترجمه فخرالسادات علوی، حکمت، آخرین سال انتشار
- ۳) لاسکی، نیکالای، آزادی اراده، ترجمه سیاوش فراهانی، نقش جهان، آخرین سال انتشار
- ۴) نجیب حسنی، محمود، نظریه عمومی قصد جنایی، ترجمه سیدعلی عباس نیای زارع، میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) نجیب حسنی، محمود، رابطه سببیت در حقوق کیفری، ترجمه سیدعلی عباس نیای زارع، میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) شریفی، محسن به کوشش، دانشنامه مسئولیت کیفری: مجموعه مقاله‌های برگزیده همایش ملی تحولات مسئولیت کیفری در نظام حقوقی ایران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) مؤمنی، مهدی به اهتمام، جایگاه رکن روانی در مسئولیت کیفری، موسسه مطالعات و پژوهش‌های شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۸) غلامی، علی، عوامل مانع مسئولیت کیفری، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- ۹) موسوی مجاب، سید درید، نقش اراده در مسئولیت کیفری با رویکردی به نظام حقوقی ایران، بهنامی، آخرین سال انتشار
- ۱۰) میرسعیدی، سید منصور، مسئولیت کیفری قلمرو و ارکان، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۱) کلارکسون، کریستوفر، تحلیل مبانی حقوق جزای عمومی، ترجمه حسین میرمحمدصادقی، آخرین سال انتشار
- ۱۲) فلچر، جورج پی، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، ترجمه سید مهدی سیدزاده ثانی، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار
- ۱۳) عطار، داوود، دفاع مشروع در حقوق جزای اسلام، ترجمه اکبر غفوری، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»		گرایش فرعی: «حقوق کیفری»	
نام درس به فارسی: نظریه‌های مجازات		نام درس به انگلیسی: Theories of punishment	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی الزامی
			تخصصی اختیاری
ندارد	نظری	جبرانی	ندارد
کارگاه	عملی		
سمینار	نظری	پایه	
سفر علمی	عملی		
سایر:	نظری		
عملی	عملی		

اهداف درس:

حقوق کیفری از جرم‌انگاری رفتارها آغاز و در مرحله واکنش علیه بزهکاری و تعیین مجازات، محقق می‌شود. اگرچه بخش مهمی از هدف و توجیه حقوق کیفری در گام جرم‌انگاری مشخص می‌شود اما مجازات، به تنهایی و مستقلاً مستلزم توجیه است؛ بنابراین، هر نظام کیفری محتاج توجیهی اعم از سیاسی یا اخلاقی برای استفاده از واکنش کیفری یا استفاده از نوع خاصی از واکنش علیه بزهکاران است. پاسخ به مسئله «توجیه مجازات» بر عهده نظریه‌های مجازات است که با تکیه بر مبانی معرفت‌شناختی، سامانه‌های اخلاقی و نظریه‌های سیاسی انجام می‌شود. نظریات مجازات بدو به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ گروه اول با استمداد از نظریات کلان در فلسفه سیاسی و اخلاق (قراردادگرایی، فایده‌گرایی، وظیفه‌گرایی و...) به ارائه توجیه و پاسخ به می‌پردازند. در مقابل، نظریات گروه دوم با تکیه بر مبانی جامعه‌شناختی قابلیت عقلانی سازی و توجیه مجازات را با تردید مواجه ساخته، برای تبیین آن به‌عنوان پدیده اجتماعی محصول ساختارهای کلان تلاش می‌کنند. این دو رویکرد در مسئله واحد، حاوی دو پاسخ رقیب هستند و بنابراین درس نظریه‌های مجازات نمی‌تواند یک گروه را بدون دیگری موردبررسی قرار دهد. در گروه توجیه، دو رویکرد فایده‌گرا و سزاگرا و در گروه تبیین‌های جامعه‌شناختی، رویکردهای متمرکز بر ساختار قدرت، ساختار اجتماع و فرهنگ مهم‌ترین نظریات می‌کنند. دانشجویان در این درس علاوه بر آشنایی با نظریات این دو گروه، برای طرح بحث در اسلام تلاش می‌کنند. بنابراین، اهداف اصلی این درس عبارت‌اند از:

- ❖ آشنایی با توجیهات فلسفی مجازات در اندیشه معاصر
- ❖ آشنایی با تبیین‌های جامعه‌شناختی مجازات در اندیشه معاصر
- ❖ طرح مسئله توجیه مجازات در اندیشه کیفری اسلام و بررسی امکان توجیه و عقلانی سازی احکام کیفری
- ❖ طرح مسئله توجیه مجازات به صورت جداگانه در خصوص هر دسته از احکام کیفری (قصاص، حدود و تعزیرات)

سرفصل درس:

- پیدایش مسئله توجیه مجازات؛ نهضت روشنگری و عقلانیت کیفری
- نظریه سزاگرایی؛ رویکرد سنتی (کانت و هگل)
- نظریه فایده‌گرایی؛ بازدارندگی
- نظریه فایده‌گرایی؛ خنثی‌سازی
- نظریه فایده‌گرایی؛ اصلاح و بازپروری
- نظریه ترکیبی
- نظریه سزاگرایی؛ رویکرد معاصر (کارکردهای تعلیمی، ارتباطی، اعلامی، بازی منصفانه)
- اصول حاکم بر تعیین مجازات (کیفرگذاری)
- رویکرد جامعه‌شناختی به مجازات (دورکیم و...)
- رویکردهای انتقادی به مجازات (فوکو و...)
- فلسفه مجازات در اسلام؛ مقاصد کیفری شریعت
- فلسفه مجازات در اسلام؛ قصاص و حدود
- فلسفه مجازات در اسلام؛ تعزیر

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Ashworth, A. J., A. von Hirsch, and J. Roberts (eds.), Principled Sentencing, 3rd edition, Oxford: Hart Publishing. 2009
- 2) Garland, D. A Reader on Punishment. United Kingdom: Oxford University Press. 1994
- 3) Boonin, D., The Problem of Punishment, New York: Cambridge University Press, 2008
- 4) Braithwaite, J., and P. Pettit, Not Just Deserts, Oxford: Oxford University Press. 1990
- 5) Duff, R. A., and D. Garland (eds.), A Reader on Punishment, Oxford: Oxford University Press. 1994
- 6) Feinberg, J., 'The Expressive Function of Punishment', in his Doing and Deserving, Princeton, N. J.: Princeton University Press, 95–118. 1970
- 7) Garland, D., The Culture of Control, New York: Oxford University Press. 2001
- 8) Hampton, J., 'The Moral Education Theory of Punishment', Philosophy and Public Affairs, 13: 208–38. 1984
- 9) Heffernan, W. C., and J. Kleinig (eds.), From Social Justice to Criminal Justice, New York: Oxford University Press. 2000
- 10) Hegel, G. W. F., The Philosophy of Right, trans. T. Knox, Oxford: Oxford University Press (1942). 1821
- 11) Honderich, T., Punishment: The Supposed Justifications Revisited, London: Pluto Publishing. 2005
- 12) Lacey, N., State Punishment: Political Principles and Community Values, London: Routledge. 1988
- 13) Matravers, M., Justice and Punishment: The Rationale of Coercion, Oxford: Oxford University Press. 2000
- 14) Murphy, J. G., Punishment and the Moral Emotions: Essays in Law, Morality, and Religion, New York: Oxford University Press. 2012
- 15) Murphy, J. G., and J. Hampton, 1988, Forgiveness and Mercy, Cambridge: Cambridge University Press
- 16) Rawls, J., 'Two Concepts of Rules', The Philosophical Review, 64: 3–32. 1955
- 17) Tadros, V., The Ends of Harm: The Moral Foundations of Criminal Law, Oxford: Oxford University Press. 2011
- 18) Tadros, V., The Ends of Harm: The Moral Foundations of Criminal Law. Spain: OUP Oxford. 2011
- 19) Tonry, M., Retributivism has a past: Has it a Future?, New York: Oxford University Press. 2012
- 20) Tonry, M. (ed.), Why Punish? How Much?, New York: Oxford University Press. 2011
- 21) von Hirsch, A., Censure and Sanctions, Oxford: Oxford University Press. 1993
- 22) Von Hirsch, A., Wasik, M., Ashworth, A., Fundamentals of Sentencing Theory: Essays in Honour of Andrew Von Hirsch. Kiribati: Clarendon Press. 1998
- 23) Hart, H., Punishment and Responsibility: Essays in the Philosophy of Law. United Kingdom: OUP Oxford. 2008
- 24) Duff, A., Duff, R. A., Punishment, communication, and community. United Kingdom: Oxford University Press. 2001
- 25) Christie, N., Crime Control as Industry: Towards Gulags, Western Style?. United Kingdom: Routledge. 1993
- 26) White, M.D. (ed.), Retributivism: Essays on Theory and Policy, New York: Oxford University Press. 2011
- 27) Zaibert, L., Punishment and Retribution, Aldershot: Ashgate. 2006
- 28) Zimmerman, M., The Immorality of Punishment, Peterborough, ON: Broadview Press, 2011
- 29) Boonin, D., The Problem of Punishment, New York: Cambridge University Press. 2008
- 30) Christie, N., "Conflicts as Property", British Journal of Criminology, 17: 1–15. 1977
- 31) Bentham, J. (1879). An Introduction to the Principles of Morals and Legislation. United Kingdom: Clarendon Press.

منابع فرعی:

- ۱) کانت، ایمانوئل، بنیاد مابعدالطبیعه اخلاق، ترجمه حمید عنایت و علی قیصری، خوارزمی، آخرین سال انتشار
- ۲) نوبهار، رحیم، اهداف مجازات‌ها در جرائم جنسی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۳) فوکو، میشل، مراقبت و تنبیه تولد زندان، ترجمه افشین جهان‌دیده و نیکو سرخوش، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۴) جوان جعفری، عبدالرضا، ماهیت فلسفی و جامعه‌شناختی کیفر، میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) بکاریا، چزاره، رساله جرایم و مجازات‌ها، ترجمه محمدعلی اردبیلی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) گارلند، دیوید، فرهنگ کنترل: جرم و نظم اجتماعی در جامعه معاصر، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) گارلند، دیوید، مجازات و جامعه مدرن، ترجمه نبی اله غلامی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۸) جمعی از نویسندگان، جستارهایی در جامعه‌شناسی کیفری، ترجمه سید درید موسوی مجاب و مریم مهذب، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار
- ۹) بروکس، تام، مجازات، ترجمه محمدعلی کاظم نظری، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) یزدیان جعفری، جعفر، چرایی و چگونگی مجازات، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۱) پرت، جان، مجازات و تمدن، ترجمه هانیه هژیرالساداتی، میزان، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: پزشکی قانونی (۱) هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		عملی	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با جایگاه پزشکی قانونی در حقوق
- ❖ آشنایی با اصطلاحات رایج
- ❖ استفاده از ابزار پزشکی قانونی برای کشف جرم
- ❖ درک علل و بسترهای فیزیولوژیک ارتکاب جرم

سرفصل درس:

- پیشینه تاریخی پزشکی قانونی
- اخلاق و حقوق پزشکی
- مرگ‌شناسی و آسیب‌شناسی قانونی در مرگ‌ها
  - تشخیص علت مرگ
  - کالبدشکافی
  - تشخیص هویت
  - بقایای انسانی و DNA
- اشکال گوناگون آسیب و مرگ و ملاحظات پزشکی قانونی
  - خفگی
  - غرق‌شدگی
  - برق‌گرفتگی
  - ناشی از تصادفات رانندگی
- ضرب‌وجرح
- حاملگی، سقط، نوزادکشی و کودک‌آزاری
- بررسی صحنه جرم، صدمات ناشی از سلاح‌های گرم و انفجارات
- سم‌شناسی قانونی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) گودرزی، فرامرزی، کیانی، مهرزاد، پزشکی قانونی برای دانشجویان رشته حقوق، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) کوزه‌گر، محمدعلی، پزشکی قانونی، تهران: بعثت، آخرین سال انتشار.
- ۳) قادی پاشا، مسعود و دیگران، معرفی پرونده‌های پزشکی قانونی و تحلیل کاربردی آن‌ها، تهران، نشر رسانه تخصصی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- ۱) خدابنده، فریده و دیگران، آسیب‌شناسی پزشکی قانونی در تروما، مشکلات شایع آسیب‌شناسی، ۲ جلد، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۲) وینسنت جی. دیمایو و دومینیک دیمایو، آسیب‌شناسی قانونی، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۳) آدامز، برادلی، آنتروپولوژی قانونی، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۴) عابدی، محمدحسن، اصول تعیین نقص عضو و ارش، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۵) علی محمدی، علی محمد، پرتابه شناسی و تأثیر پرتابه‌ها بر بدن انسان، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار

گرایش فرعی «جرم‌شناسی»
(گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «جرم‌شناسی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۳۰۰	جرم‌شناسی کاربردی	۲	۲	-
۳۰۱	کیفرشناسی تحلیلی	۲	۲	-
۳۰۲	فلسفه جرم‌شناسی	۲	۲	-
۳۰۳	روش پژوهش کمی	۱	۲	-
۳۰۴	روش پژوهش کیفی	۱	۲	-
جمع		۸	۱۰	

(۲) دروس اختیاری گرایش «جرم‌شناسی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۳۰۵	درآمدی بر سیاست جنایی	۲	۲	-
۳۰۶	سیاست‌گذاری عمومی	۲	۲	-
۳۰۷	جرم‌شناسی فرهنگی	۲	۲	-
۳۰۸	پلیس و جرم	۲	۲	-
۳۰۹	بزه‌دیده‌شناسی	۲	۲	-
۳۱۰	جرم‌شناسی پیشگیری	۲	۲	-
۳۱۱	جامعه‌شناسی کیفری	۲	۲	-
۳۱۲	جامعه‌شناسی جنایی	۲	۲	-
۳۱۳	بزهکاری اطفال و نوجوانان	۲	۲	-
۳۱۴	جنسیت و جرم	۲	۲	-
۳۱۵	روان‌شناسی جنایی	۲	۲	-
۳۱۶	پزشکی قانونی (۲)	۲	۲	پزشکی قانونی (۱)
۳۱۷	حقوق کیفری بین‌المللی	۲	۲	-

دانشجو موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با کاربردهای نظریه‌های جرم‌شناسی در عمل
- ❖ طراحی مدل‌های علت‌شناسی و مدیریت مسئله جرم
- ❖ آشنایی با روش حل مسئله در عرصه جرم‌شناسی
- ❖ شناخت ماهیت جرائم از منظر جرم‌شناسی

سرفصل درس:

یک یا چند موضوع از موضوعات ذیل به انتخاب استاد:

- جرم‌شناسی مواد مخدر
- جرم‌شناسی سایبری
- جرم‌شناسی سبز
- جرائم خشن
- جرائم اقتصادی
- جرم‌شناسی فساد
- جرم‌شناسی تروریستی
- ...

قالب ارائه مباحث:

- شناخت ماهیت، گستره و آثار این‌گونه جرائم
- علت‌شناسی فردی و اجتماعی این‌گونه جرائم
- راهکارهای پیشگیری وضعی و اجتماعی از این‌گونه جرائم
- آسیب‌شناسی سیاست‌ها و قوانین مرتبط
- ارائه الگوی سیاست جنایی مطلوب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) ابوذری، مهرنوش، جرم‌شناسی جرائم سایبری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) داوری، محمد و دیگران، هم‌نشینی و کج‌روی: نگاهی به دیدگاه‌های اسلامی و یافته‌های اجتماعی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۳) کی جایشانکار، جرم‌شناسی فضای مجازی، ترجمه محمدرضا ملک محمد، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) گسن، رمون، جرم‌شناسی بزهکاری اقتصادی: نظریه عمومی تزویر، ترجمه شهرام ابراهیمی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) تامس برنارد، جفری اسنیپس، الکساندر جرولد، جرم‌شناسی نظری ولد، ترجمه علی شجاعی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۶) راب وایت و فیونا هینز، جرم و جرم‌شناسی، ترجمه علی سلیمی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۷) برابان استوت، جو بیتس، برابان ویلیامز، جرم‌شناسی کاربردی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) والک لیت، ساندر، شناخت جرم‌شناسی، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) یان مارش، نظریه‌های جرم، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) فرانک پی ویلیامز، ماری لین دی مک شین، نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) پاک‌نهاد، امیر، دانشنامه جرم‌شناسی نظری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) هیوارد، کیت و دیگران، پنجاه متفکر جرم‌شناسی، ترجمه ایوب اسلامیان و دیگران، تهران، نشر ثالث، آخرین سال انتشار
- ۱۳) صلاحی، جاوید، کلیات جرم‌شناسی و تئوری‌های جدید، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) محمدنسل، غلامرضا، جرم‌شناسی عمومی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

منابع فرعی:

- 1) Graham Brook, Criminal Justice and Corruption State Power, Privatization and Legitimacy-Springer International Publishing Palgrave Macmillan, 2019
- 2) Donatella della Porta & Alberto Vannucci, The Hidden Order of Corruption. An Institutional Approach, Ashgate, 2012
- 3) Graham Brooks, Criminology of Corruption Theoretical Approaches, Palgrave Macmillan UK, 2016
- 4) Hale, Chris, Criminology, Oxford University Press, United Kingdom, 2009.
- 5) John, Tierney – Criminology, Theory & Context - Second Edition, Longman Publishing, 2006
- 6) Miller, J. Mitchaell; 21st Century Criminology: A Reference Handbook Criminology, Sage, 2009
- 7) Tim Newburn, Criminology, Cengage Learning, 11th edition, 2005.
- 8) Siegel, Larry J., Criminology, 11 E.D. West, United State, Sage Publication, 2012
- 9) Siegel, Larry J, Criminology; Patterns, Theories, West, United State, Sage Publication, 2011
- 10) Walklate, Sandra - Understanding Criminology Current Theoretical Debates 3rd Edition
- 11) S.P.Jones, Criminology, Oxford University Press, 3rd Edition, 2006.
- 12) F.E. Hagan, Introduction to Criminology: Theories, methods and criminal behavior, SAGE Publication, 7th edition, 2010.
- 13) R.H. Burke, An Introduction to Criminological Theory, Willian, 2nd edition, 2005

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی			
		عملی	گرایش	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با انواع کیفر
- ❖ فهم روش‌های اثربخشی کیفر
- ❖ درک اهداف و مبانی کیفر
- ❖ بررسی مسئله حبس و کاهش جمعیت کیفری

سرفصل درس:

- تعریف و جایگاه کیفرشناسی
- تحولات کیفر
- کارکردهای کیفر
- فلسفه مجازات‌ها
- تحلیل کیفرهای سالب آزادی
  - انواع حبس
  - نظام حبس و آثار آن
  - نظام اصلاح و درمان
  - آسیب‌شناسی حبس
- نظام جایگزین‌های حبس
- بررسی کیفرهای مالی
- بررسی کیفرهای بدنی
- تحلیل نظام کیفری تعزیرات
- بررسی ماهیت و آثار اعدام
- راهبردهای کیفری
  - کیفرگرایی و بازگشت به کیفر
  - عدالت ترمیمی
  - کیفرزدایی
- آسیب‌شناسی سیاست کیفری جمهوری اسلامی ایران

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) صفاری، علی، کیفرشناسی: تحولات، مبانی و اجرای کیفری سالب آزادی، تهران: انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۲) نیکبخت، سارا، کیفرشناسی، تهران: انتشارات کتاب آوا، آخرین سال انتشار.
- ۳) غلامی، حسین، کیفرشناسی: کلیات و مبانی پاسخ‌شناسی جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) صلاحی، جاوید، کیفرشناسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) بولک، برنارد، کیفرشناسی، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابراندآبادی، تهران: انتشارات مجد.
- ۶) نیکبخت، سارا، کیفرشناسی: تحلیل آثار حبس بر زندانیان، تهران: نشر کتاب آوا، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Jewkes, Y., Bennett, J. and Crewe, B., Handbook on Prisons, 2nd edition. Abingdon: Routledge, 2016
- 2) Cavadino, M., Dignan, J. and Mair, G., The Penal System: An Introduction. London: Sage, 2013
- 3) Easton, S. and Piper, C., Sentencing and Punishment: The Quest for Justice, Oxford: Oxford University Press, 2013
- 4) Hudson, B., Understanding Justice: An Introduction to Ideas, Perspectives and Controversies in Modern Penal Theory. Buckingham: Oxford University Press, 2003
- 5) Brown, E., & Barganier, G., Race and Crime: Geographies of Injustice. Univ of California Press, 2018
- 6) Cullen, Francis T. and Jonson, Cheryl Lero, Correctional theory: Context and consequences. Thousand Oaks, CA: Sage, 2011
- 7) Dayan, C., The Law Is a White Dog-How Legal Rituals Make and Unmake Persons. Princeton University Press. 2013
- 8) Garland, David, Punishment & Modern Society. A Study in Social Theory, University of Chicago Press, 1990
- 9) Brown, M., The Culture of Punishment. New York University Press, 2009
- 10) DiIulio, John J., Governing Prisons: A Comparative Study of Correctional Management, Simon and Schuster, 1990

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
		سایر:	نظری	اختیاری			
		عملی					

اهداف درس:

جرم‌شناسی به‌عنوان علم مطالعه علل پدیده مجرمانه در قرن هجدهم و به موازات و تحت الهام علوم تجربی مدرن متولد شد. بخش اعظم یافته‌های جرم‌شناسی مانند علوم الهام‌بخش خود (جامعه‌شناسی و علوم رفتاری) با اتکاء بر استقراء و مشاهده تجربی حاصل شده است. اگرچه علوم مدرن بیش از یک قرن و با تکیه بر روش تجربی ادامه حیات داده بودند اما از اوایل قرن بیستم به موضوع دانش نوظهور «فلسفه علم» تبدیل شدند. مطالعات فلسفه علم به مثابه یک دانش درجه دو، روش، چستی و پیش‌فرض‌های علوم مدرن را مورد مطالعه قرار می‌دهد. جرم‌شناسی و پیش‌فرض‌های مفهومی و روش‌شناختی آن نیز میزبان این پرسش‌های فلسفه علمی است. اگرچه هنوز "فلسفه علم جرم‌شناسی" در حد یک رشته علمی مستقل شناخته‌نشده و قوام نیافته اما بیش از سه دهه است که پژوهش‌های قابل‌اعتنایی در این حوزه در دست انجام است. درس حاضر برای صادر کردن مسائل فلسفه علم به درون گرایش جرم‌شناسی تلاش و اهداف زیر را دنبال می‌کند:

- ❖ پیدایش جرم‌شناسی و تکوین به مثابه دانش مستقل
- ❖ چستی علم جرم‌شناسی و تحدید مرزهای آن
- ❖ چستی روش جرم‌شناسی
- ❖ بررسی پیش‌فرض‌های روش تجربی و استقراء گرای (بی‌طرفی، خلوص مشاهده و...)
- ❖ طرح رویکردهای پس‌پوزیتیویستی (ابطال‌گرایی، پارادایم و...) در خصوص جرم‌شناسی
- ❖ بررسی امکان و امتناع "جرم‌شناسی اسلامی"

سرفصل درس:

- تاریخ نظری جرم‌شناسی
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: استقراء گرای
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: ابطال‌گرایی
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: نظریه پارادایم
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: نظریه برنامه‌های پژوهشی
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: بر ضد روش
- روش‌شناسی جرم‌شناسی: امکان و امتناع جرم‌شناسی دینی
- جرم‌شناسی و قدرت
- پست‌مدرنیسم و جرم‌شناسی
- هستی‌شناسی جرم

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Harcourt, B. E., Against Prediction: Profiling, Policing, and Punishing in an Actuarial Age. Ukraine: University of Chicago Press. 2008
- 2) Morrison, W., Theoretical Criminology from Modernity to Post-Modernism. United Kingdom: Taylor & Francis. 2014
- 3) The Encyclopedia of Theoretical Criminology., United Kingdom: Wiley. 2014
- 4) The Origins of Criminology: A Reader. United Kingdom: Taylor & Francis. 2009
- 5) History of Criminology., Singapore: Dartmouth. 1994
- 6) The Handbook of the History and Philosophy of Criminology., United Kingdom: Wiley. 2018
- 7) Einstadter, W. J., Henry, S., Criminological Theory: An Analysis of Its Underlying Assumptions. United States: Rowman & Littlefield Publishers. 2006
- 8) Crewe, D., Existentialist Criminology. United Kingdom: Taylor & Francis. 2008
- 9) What is Criminology About? Philosophical Reflections., United Kingdom: Taylor & Francis. 2015
- 10) New Directions for Criminology: Notes from Outside the Field, Belgium: Maklu.
- 11) Williams, C. R., Philosophy, Crime, and Criminology. United States: University of Illinois Press. 2006
- 12) Milovanovic, D., Schehr, R. C., Schehr, R. C., Arrigo, B. A., The French Connection in Criminology: Rediscovering Crime, Law, and Social Change. United States: State University of New York Press. 2005
- 13) Williams, C. R., Arrigo, B. A., Ethics, Crime, and Criminal Justice. (n.p.): Pearson Education. 2011
- 14) Milovanovic, D., Arrigo, B. A., Revolution in penology: rethinking the society of captives. United States: Rowman & Littlefield Publishers. 2009
- 15) Williams, C. R., Philosophy, Crime, and Criminology. United States: University of Illinois Press. 2006
- 16) The Handbook of the History and Philosophy of Criminology, United Kingdom: Wiley. 2018
- 17) Ruggiero, V., Crime and markets: essays in anti-criminology. United Kingdom: Oxford University Press. 2000
- 18) Young, J., The New Criminology Revisited. United Kingdom: Palgrave Macmillan UK. 2016
- 19) Milovanovic, D., Postmodernist and Post-Structuralist Theories of Crime. United Kingdom: Taylor & Francis. 2017
- 20) Milovanovic, D., Postmodern Criminology. United Kingdom: Garland Publ. 1997
- 21) Williams, F. P., Williams, F. P., Imagining Criminology: An Alternative Paradigm. United Kingdom: Garland Pub. 1999
- 22) Jones, D. A., History of Criminology: A Philosophical Perspective. United States: Greenwood Press. 1986
- 23) Millie, A., Philosophical Criminology. United Kingdom: Policy Press. 2016
- 24) Ripstein, A., Equality, Responsibility, and the Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2001

منابع فرعی:

- ۱) پوپر، کارل ریموند، منطق اکتشافات علمی، ترجمه سید حسین کمالی، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) کوهن، تامس، ساختار انقلاب‌های علمی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۳) فایرابند، پاول، بر ضد روش؛ طرح نظریه آناشیمیستی معرفت، ترجمه مهدی قوام صفری، فکر روز، آخرین سال انتشار
- ۴) لازوی، جان، درآمدی تاریخی به فلسفه علم، ترجمه علی پایا و جلال بشارتی، سمت، آخرین سال انتشار
- ۵) پایا، علی، علم دینی، علم بومی و علم اسلامی محال‌اندیشی یا دوران‌دیشی: مجموعه مقالاتی درباره پروژه‌های ایدئولوژیک تولید علم، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار
- ۶) موحد ابطحی، سید محمدتقی و دیگران، علم دینی، دیدگاه‌ها و ملاحظات: گزارش، تبیین و سنجش دیدگاه‌های برخی از متفکران ایرانی در باب چیستی، امکان و ضرورت علم دینی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار

- ۷) ولد، جرج و دیگران، جرم‌شناسی نظری (گذری بر نظریه‌های جرم‌شناسی)، ترجمه علی شجاعی، سمت، آخرین سال انتشار
- ۸) چالمرز، آلن فرانسیس، چیستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۹) وبر، ماکس، روش‌شناسی علوم اجتماعی، ترجمه حسن چاووشیان، مرکز، آخرین سال انتشار
- ۱۰) امینی زاده، محمد، جرم‌شناسی و تغییر پارادایم‌ها (تحلیل پارادایمی جرم‌شناسی)، رساله دکتری دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۱۱) صادقی فسایی، س.، و پروین، س. جرم: برساخته ذهنیت، گفتمان و قدرت. پژوهش حقوق عمومی (پژوهش حقوق) (حقوق و سیاست)، ۱۳(۳۳)، ۲۱۳-۲۳۴، ۱۳۹۰
- ۱۲) گلدوزیان، حسین، جرم در سنجه جرم‌شناسی پست‌مدرن، رساله دکتری دانشگاه مازندران
- ۱۳) جاویدی، مجتبی، تحلیل انتقادی تبیین‌های پوزیتیویستی (اثبات‌گرا) از بزهکاری با تأکید بر اندیشه علامه طباطبائی، رساله دکتری دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۳
- ۱۴) پرادل، ژان، تاریخ اندیشه‌های کیفی، ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی، سمت، آخرین سال انتشار

گرایش فرعی: «جرم‌شناسی»

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Quantitative Research Method

روش پژوهش کمی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با روش تحقیق کمی
- ❖ نحوه کاربرد روش تحقیق کمی در جرم‌شناسی
- ❖ طراحی و انجام پژوهش کمی
- ❖ روش‌مند کردن پژوهش‌های جرم‌شناختی

سرفصل درس:

- مبانی پژوهش در علوم اجتماعی
- فرآیندها و مشکلات پژوهش در جرم‌شناسی
- اخلاق پژوهش
- فرآیندها و مشکلات پژوهش در جرم‌شناسی
- آشنایی با مبانی پژوهش‌های کمی
- آشنایی موقعیت‌های متناسب با پژوهش‌های کمی
- آشنایی با منتخبی از چهار استراتژی اصلی پژوهش کمی:
  - پیمایشی
  - همبستگی
  - آزمایشی
  - شبه آزمایشی
- نقد و بررسی نمونه‌ای از پژوهش‌های انجام‌شده با روش‌های کمی معرفی شده
- آشنایی با منتخبی از اصلی‌ترین نرم‌افزارهای مورد استفاده در پژوهش کیفی
- انجام حداقل یک پژوهش کامل یا بخش‌هایی از یک پژوهش مبتنی بر یک یا چند مورد از روش‌های معرفی شده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) ساروخانی، باقر، روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) بختیار، عیسی و همکار، روش‌های تحقیق در جرم‌شناسی، تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، آخرین سال انتشار.

- ۳) مسمنز، ناتاشا، پژوهش جرم‌شناسی، ترجمه آزاده واعظی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) چمپیون، دین، روش تحقیق در عدالت کیفری و جرم‌شناسی، دو جلد، ترجمه علی شایان، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۵) نیومن، لارنس، شیوه‌های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کمی و کیفی، ترجمه حسن دانایی فر، تهران: کتاب مهریان، آخرین سال انتشار.

- 6) Berman, G., & Fox, A, Trial & Error in Criminal Justice Reform: Learning from Failure, 2010
- 7) Lasley, J. R.. Essentials of Criminal Justice and Criminology Research: Explanations and Exercises, 1999
- 8) Mackenzie, D. L., What Works in Corrections: Reducing the Criminal Activities of Offenders and Delinquents, 2006
- 9) Babbie, Earl R., The Practice of Social Research. (10th Edition). Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company, 2003

منابع فرعی:

- 1) Kuhn, Thomas S., The Structure of Scientific Revolutions. (3rd Edition). Chicago, IL: Chicago University Press. 1996
- 2) Maxwell, Joseph, Qualitative Research Design. Applied Social Research Methods Series, Volume 41. Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 1996
- 3) Rossi, Peter H.; Mark W. Lipsey; and Howard E. Freeman, Evaluation: A Systematic Approach. (7th Edition). Thousand Oaks, CA: Sage Publications, 2003
- 4) Wysocki, Diane K., Readings in Social Research Methods. The Wadsworth Sociology Reader Series. Belmont, CA: Wadsworth Publishing Company. 2003

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	نظری	اختیاری					
سایر:	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با روش‌های کیفی
- ❖ آموزش نحوه استفاده از روش‌های کیفی در پژوهش‌های جرم‌شناختی
- ❖ انجام پژوهش‌های روشمند

سرفصل درس:

- (۱) آشنایی با کلیات روش‌های کیفی و روش‌های گردآوری
- (۲) آشنایی با منتخبی از اصلی‌ترین استراتژی‌های پژوهش کیفی در جرم‌شناسی نظیر:

- مطالعه موردی
- تحلیل محتوا
- پدیدارشناسی
- اقدام پژوهی
- گروه کانونی
- تحلیل گفتمان
- داده بنیاد
- مردم‌نگاری/قوم‌نگاری
- فراتحلیل

- (۳) آشنایی با منتخبی از اصیلترین نرم افزارهای پژوهش کیفی

- Dedoose
- NVivo
- MAXQDA

- انجام یک پژوهش کامل یا بخشهایی از یک پژوهش مبتنی بر یک یا چند مورد از روش‌های معرفی شده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) فلیک، اووه، درآمدی بر تحقیق کیفی، ترجمه هادی جلیلی، تهران: نشر نی، آخرین سال انتشار.
- (۲) محمدی اصل، عباس، روش تحقیق کیفی در علوم اجتماعی، تهران: ورجاوند، آخرین سال انتشار.

- ۳) مارشال، کارترین، روش تحقیق کیفی، ترجمه دکتر سیدمحمد اعرابی، تهران: نشر دفتر پژوهش‌های فرهنگی، آخرین سال انتشار.
- ۴) ساروخانی، باقر، روش تحقیق در علوم اجتماعی، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) بختیار، عیسی و همکار، روش‌های تحقیق در جرم‌شناسی، تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، آخرین سال انتشار.
- ۶) مسمنز، ناتاشا، پژوهش جرم‌شناسی، ترجمه آزاده واعظی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) چمپیون، دین، روش تحقیق در عدالت کیفری و جرم‌شناسی، ترجمه علی شایان، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) نیومن، لارنس، شیوه‌های پژوهش اجتماعی: رویکردهای کمی و کیفی، ترجمه حسن دانایی فر، تهران: کتاب مهربان، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Noks Lesley, Wincup Emma, *Criminological Research: Understanding Qualitative Methods*, Sage Publication, London, 2004
- 2) Gadd, David; Karstedt, Susanne; Messner, Steven, *The SAGE Handbook of Criminological Research Methods*, SAGE Publications Ltd., 2012
- 3) Jupp, Victor; Davies, Pamela; Francis, Peter, *Doing criminological research*, Los Angeles, SAGE Publications Ltd, Second edition, 2010
- 4) Kraska, Peter B.; Neuman, W. Lawrence; Brent, John J., *Criminal justice and criminology research methods*, London, Routledge, Third edition, 2020,
- 5) Noaks, Lesley; Wincup, Emma, *Criminological research: Understanding qualitative methods*, London, Sage, 2004
- 6) Tartaro, Christine, *Research methods for criminal justice and criminology*, London, Routledge, 1st ed., 2021

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم سیاست، سیاست‌گذاری و سیاست جنایی
- ❖ آشنایی با مدل‌های سیاست جنایی
- ❖ آشنایی با ابزارهای سیاست جنایی

سرفصل درس:

- تعریف سیاست جنایی
- جریان‌های مبنای سیاسی
- مدل‌های سیاست جنایی
- انواع سیاست جنایی
- سیر تطور سیاست جنایی
- موضوع سیاست جنایی
- تغییرات سیاست جنایی
- ابزارهای اعمال سیاست جنایی
- عوامل ناکارآمدی سیاست جنایی
- مشکل سیاست جنایی در غرب
- تبیین سیاست جنایی اسلام از منظر اندیشمندان غرب
- نقد برداشت‌ها از سیاست جنایی اسلام
- رویکردهای اسلامی سازی علوم
- مشکلات ظاهری در سیاست جنایی اسلامی
- اصول سیاست جنایی اسلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) حسینی، سیدمحمد، سیاست جنایی در اسلام و جمهوری اسلامی ایران، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) دلماس مارتی، می ری، نظام‌های بزرگ سیاست جنایی، ۲ جلد، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابراندآبادی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) لازرژ، کریستین، درآمدی بر سیاست جنایی، ترجمه دکتر علی حسین نجفی ابراندآبادی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) کونانی، سلمان و همکاران، سیاست جنایی: از گفتمان تا برساخت‌هایی ریزومیک شده و ناروا، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) جمشیدی، علیرضا، سیاست جنایی مشارکتی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) قیاسی، جلال‌الدین، میانی سیاست جنایی حکومت اسلامی، قم، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- 7) Mears, Daniel P., American Criminal Justice Policy, Cambridge University Press, London. 2010
- 8) Thomas G. Blomberg, Julie Mestre Brancale, Kevin M. Beaver, William D. Bales, Advancing Criminology and Criminal Justice Policy, Routledge, 2016
- 9) Barry W. Hancock, Paul M. Sharp, Public Policy, Crime, and Criminal Justice, Pearson, 3rd Edition, 2003
- 10) Jacinta M Gau, Criminal Justice Policy: Origins and Effectiveness, Oxford University Press, 2018

منابع فرعی:

- ۱) پاک‌نهاد، امیر، سیاست جنایی ریسک‌مدار، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) گودرزی بروجردی، محمدرضا، سیاست جنایی قضایی، قم، نشر سلسبیل، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		نظری	الزامی	مشترک			
		عملی	اختیاری	تخصصی			
سایر:		نظری		گرایش			
	عملی						

اهداف درس:

- ❖ فهم جایگاه سیاست و سیاست‌گذاری
- ❖ آشنایی با فرآیند سیاست‌گذاری عمومی
- ❖ آشنایی با حوزه‌های سیاست‌گذاری عمومی
- ❖ درک جایگاه سیاست‌گذاری عمومی در امور جنایی
- ❖ فهم رابطه سیاست جنایی و سیاست‌گذاری عمومی

سرفصل درس:

- واژگان کلیدی در مباحث سیاست‌گذاری عمومی: خط‌مشی، سیاست، قوانین، اداره امور عمومی
- تعاریف مختلف از سیاست‌گذاری عمومی
- چرایی مطالعه سیاست‌گذاری عمومی
- رهیافت‌های مطالعه سیاست‌گذاری عمومی
- گونه‌شناسی سیاست‌گذاری عمومی
- تاریخچه مطالعه سیاست‌گذاری عمومی
- بازیگران و محیط سیاست‌گذاری عمومی
- فرآیند سیاست‌گذاری عمومی
  - تنظیم دستور کار
  - تصمیم‌گیری
  - اجرا
  - ارزشیابی و بازخورد
- سیاست‌گذاری عمومی در امور کیفری
- سیاست‌گذاری عمومی کیفری در ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) شفريتز، بريك، سياست‌گذاري عمومي در ايالات متحده آمريكا، ترجمه حميدرضا ملكمحمدي. تهران، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرين سال انتشار
- (۲) الواني، سيد مهدي، تصميم‌گيري و تعيين خطمشی دولتي، تهران، انتشارات سمت، آخرين سال انتشار
- (۳) الواني، سيد مهدي؛ شريف‌زاده، فتاح، فرايند خطمشی گذاري عمومي، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائي، آخرين سال انتشار
- (۴) هاوالت؛ مايكل؛ رامش، ام.؛ پرل، آنتوني، مطالعه خطمشی عمومي: چرخه‌های خطمشی و زیر نظام‌های خطمشی، ترجمه عباس منوريان و ابراهيم گلشن، تهران، انتشارات مهربان نشر، آخرين سال انتشار
- 5) Jay M. Shafritz, Christopher P. Borick, *Introducing Public Policy*, New York: Pearson Longman, 2008

منبع فرعی:

- 1) Dye, Thomas R., *Understanding Public Policy* Prentice Hall, 2008

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	نظری	اختیاری					
سایر:	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با رویکردهای نوین جرم‌شناسی
- ❖ تأکید بر نگاه فرهنگی در مطالعه پدیده مجرمانه
- ❖ درک پایه‌ها و زمینه‌های ایدئولوژیک پدیده مجرمانه

سرفصل درس:

- درآمدی بر جرم‌شناسی فرهنگی
- روش‌شناسی جرم‌شناسی فرهنگی در مطالعه جرم
  - جرم به مثابه فرهنگ
  - فرهنگ به مثابه جرم
  - تحول مفهوم جرم در پرتو تحول سبک زندگی
- تحلیل جرم از منظر جرم‌شناسی فرهنگی
  - نظریه برچسب‌زنی
  - نظریه‌های انحراف فرهنگی
  - نظریه تضاد فرهنگی
  - نظریه خرده‌فرهنگی
  - نظریه فشار
- رسانه و جرم
  - رسانه‌های دیداری و جرم
  - شبکه‌های اجتماعی و جرم
  - سلبریتی‌ها و جرم
  - موسیقی و جرم
- مداخله کیفری در مسائل فرهنگی
  - پوشش و حجاب
  - ماهواره
  - فرقه‌گرایی
  - پورنوگرافی
- جهانی‌شدن فرهنگی و جرم

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) داوری، محمد و دیگران، هم‌نشینی و کج‌روی: نگاهی به دیدگاه‌های اسلامی و یافته‌های اجتماعی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- 2) Ferrell, Jeff, and Keith Hayward (eds.). Cultural Criminology: Theories of Crime, Theoretical Criminology 6. Surrey, UK: Ashgate Publishing.
- 3) Ferrell, Jeff, Keith Hayward, Wayne Morrison, and Mike Presdee (eds.), Cultural Criminology Unleashed. London: GlassHouse. 2004
- 4) Frederick, B.J. & Larruscahim, P., Cultural criminology. In Jennings, W.G. (ed) The Encyclopedia of Crime & Punishment. 1st ed. John Wiley & Sons. 2015
- 5) Hayward, Keith, City Limits: Crime, Consumer Culture and the Urban Experience. London: Glasshouse Press. 2004
- 6) Hayward, Keith, and Mike Presdee, Framing Crime: Cultural Criminology and the Image. London: Routledge. 2010
- 7) Jewkes, Yvonne, Crime and the Media and Crime: New Approaches to Criminology (2nd ed.). Los Angeles: SAGE, 2010
- 8) O'Neill, Maggie, and Lizzie Seal, Transgressive Imaginations: Crime, Deviance and Culture. London: Palgrave Macmillan. 2012
- 9) Young, Jock, The Vertigo of Late Modernity (1st ed.). London: SAGE, 2007

منابع فرعی:

- (۱) پرسدی، مایک، جرم‌شناسی فرهنگی و کارناوال جرم، ترجمه رویا آسیائی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) آسیائی، رویا، درآمدی بر جرم‌شناسی فرهنگی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) آقائی، سارا، تحلیل جرم در جرم‌شناسی فرهنگی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) آوی بریسمان و نایجل ساوث، جرم‌شناسی فرهنگی سبز: راهبردهای جدید در جرم‌شناسی انتقادی، ترجمه اسماعیل رحیمی‌نژاد، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	نظری	اختیاری	تخصصی				
	عملی	گرایش	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با نقش پلیس و سازمان‌های پلیسی در نظام عدالت کیفری و جامعه
- ❖ شناخت انواع پلیس و سیستم‌های پلیسی
- ❖ فراگرفتن استراتژی‌ها و تاکتیک‌های پلیسی

سرفصل درس:

- پیشینه تاریخی پلیس در ایران
- مفهوم نظم و امنیت
- آشنایی با انواع پلیس
- ساختار پلیس ایران
- اهداف پلیس اجتماعی
- نظریه پنجره‌های شکسته
- سیاست تسامح صفر
- گشت خیابانی
- پلیس جامعه‌گرا
- پلیس مسئله مدار
- شروع تحقیقات جنایی
- نقش قانون در پلیس
- اصول اخلاقی و انحرافات پلیس
- مسئولیت مدنی فعالیت‌های پلیسی
- چالش‌های پلیس: پلیس حرفه‌ای، پلیس اجتماعی یا پلیس قانونی؟
- نقش فناوری در مأموریت‌های پلیس
- سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری پلیسی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) دهقان پور مختار، قربان پور، حمید، نقش پلیس محله محور در پیشگیری از جرم، تهران: انتشارات قانون یار، آخرین سال انتشار.
- ۲) دمپسی جان اس، فرست، لیندا اس، امور پلیسی، ترجمه صدیقه رودباری، تهران: علامت، آخرین سال انتشار.
- ۳) گل، کنان، اوکانل، پل ای. او، ارزیابی عملکرد پلیس: چشم‌انداز مقایسه‌ای، ترجمه دکتر محمدحسین عباس نژاد و احمدرضا اسماعیلی، تهران: دارالفنون، آخرین سال انتشار.
- ۴) دفتر خدمات امور پلیسی جامعه‌محور، ایجاد اعتماد بین پلیس و شهروندان: اقدامات نویدبخش در امور داخلی، راهنمایی برای پلیس محلی، ترجمه سروش بهربر، تهران: دانشگاه علوم انتظامی امین، آخرین سال انتشار.
- 5) Peak, Kenneth J., "Policing America: Challenges and Best Practices," 8th edition, Publisher: Pearson
- 6) Weisburd, D., & Braga A., eds., Police innovation: contrasting perspectives. New York: Cambridge University Press, 2006
- 7) Darl H. Champion, Sr. and Michael K. Hooper, Introduction to American Policing. Glencoe/McGraw-Hill.
- 8) Heath Grant and Karen J. Terry, Law Enforcement in the 21st Century. Pearson Education, Inc.
- 9) Henry M. Wroblewski and Karen M. Hess, An Introduction to Law Enforcement and Criminal Justice. Wadsworth.
- 10) John M. Scheb & John M. Scheb, II, Criminal Law and Procedure. Wadsworth Thomson Learning.
- 11) William G. Doerner, Introduction to Law Enforcement: An Insider's View. Butterworth-Heinemann

منابع فرعی:

- 1) Meares, T. (2002). Praying for community policing. California Law Review, 90, 1593-1634.
- 2) Kennedy, D. (1998). Pulling levers: Getting deterrence right. National Institute of Justice journal, (236), 2-8.
- 3) Buerger, M. (1998). The Politics of third-party policing. Crime Prevention Studies, 9, 89-116.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		عملی	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی اولیه با اصطلاحات، مفاهیم و ایده‌های اساسی در بزه‌دیدہ‌شناسی
- ❖ درک و فهم روش‌های اندازه‌گیری میزان بزه دیدگی
- ❖ بررسی نقش بزه دیده در ارتکاب جرم
- ❖ بررسی گستره و دامنه بزه دیدگی
- ❖ بررسی مشکلات مرتبط با بزه دیدگی
- ❖ کشف روابط پیچیده بین بزه دیده و بزه‌کار
- ❖ مطالعه ارتباط متقابل بزه دیده با سیستم عدالت کیفری و با جامعه.
- ❖ آسیب‌شناسی سیاست‌ها و برنامه‌های حمایت از بزه دیدگان
- ❖ بررسی راه‌های حمایت از قربانیان و بزه دیدگان و شناخت خدمات ارائه‌شده به بزه دیدگان
- ❖ بررسی تأثیرات انواع جرائم خشن بر بزه دیدگان

سرفصل درس:

- مفهوم بزه دیده و تحولات آن
- گونه شناسی بزه دیدگان
- تاریخچه و تعاریف بزه‌دیدہ‌شناسی علمی و اجتماعی
- نظریه‌های بزه‌دیدہ‌شناسی علمی و حمایت مدار
- بزه‌دیدہ‌شناسی و پیشگیری از جرم
- بزه‌دیدہ‌شناسی و برآورد رقم سیاه بزه‌کاری
- گونه شناسی حقوق و نیازهای بزه دیده
- بزه دیدگی ثانوی
- بزه دیدگی‌های خاص
  - بزه دیدگی زنان
  - بزه دیدگی کودکان
  - بزه دیدگی معلولان
  - بزه دیدگی جنسی
- جایگاه بزه دیده در حقوق کیفری شکلی و ماهوی ایران
- جایگاه بزه دیده در اسناد سازمان ملل متحد
- بزه‌دیدہ‌شناسی و عدالت ترمیمی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) فیلیزولا، ژینا، لویز ژرار، بزه دیده و بزه‌دیده‌شناسی، ترجمه علی‌حسین نجفی ابراندآبادی و روح‌الله کرد علیوند و احمد محمدی، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) برجس، آن ولبرت، رگر چرچیل، رابرتس آلبرت آر، بزه‌دیده‌شناسی: نظریه‌ها و کاربردها، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) رایجیان اصلی، مهرداد، بزه‌دیده‌شناسی حمایتی، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) صلاحی، جاوید، درآمدی بر جرم‌شناسی و بزه‌دیده‌شناسی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) شاهیده، فرهاد، بزه‌دیده‌شناسی: نقش بزه دیده در ارتکاب جرم و تعیین کیفر، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) کرامتی معز، هادی، بزه‌دیده‌شناسی کودکان در شبکه‌های مجازی، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۷) بسیونی، محمدشریف، بزه‌دیده‌شناسی: شناسایی بین‌المللی حق‌های بزه دیدگان، ترجمه دکتر مهرداد رایجیان اصلی، تهران: انتشارات شهردانش، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Doerner, W.G. and S.P. Lab, victimology, Anderson Publishing, 2012.
- 2) Dignan, James, Understanding Victims and Restorative Justice. Maidenhead, England: Open University Press, 2005
- 3) Dorne, Clifford K., Restorative Justice in the United States. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2008
- 4) Dunn, Jennifer L., Judging Victims: Why We Stigmatize Survivors, and How They Reclaim Respect. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers. 2010
- 5) Eigenberg, H.M., Women Battering in the United States: Till Death Do Us Part. Illinois: Waveland Press. 2001
- 6) Elias, Robert, Victims Still: The Political Manipulation of Crime Victims. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. 1993
- 7) Finkelhor, D. and K. Yllo., License to Rape: Sexual Abuse of Wives. New York: The Free Press. 1985
- 8) Gernstenfeld, P.B., Hate Crimes: Causes, Controls, and Controversies, 2nd ed. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. 2011
- 9) Hall, Nathan, Hate Crime. Devon, England: Willan Publishing. 2005
- 10) Leventhal, B. and S.E. Lundy, Same-Sex Domestic Violence: Strategies for Change. Thousand Oaks, CA: Sage Publications. 1999
- 11) Sherman, L.W., Policing Domestic Violence. New York: The Free Press. 1992
- 12) Shoham, S.G., P. Knepper, and M. Kett, International Handbook of Victimology. Boca Raton, FL: CRC Press. 2010
- 13) VandenBos, G.R. and E.Q. Bulatao (Eds.), Violence on the Job: Identifying Risks and Developing Solutions. Washington, D.C.: American Psychological Association. 1996
- 14) Daigle, L. E., & Muftic, L. R., Victimology. SAGE Publications. 2015
- 15) Johnson, M.P., A typology of domestic violence: Intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence. Boston, MA: Northeastern University Press. 2008
- 16) Krakauer, J., Missoula: Rape and the justice system in a college town. New York, NY: Doubleday. 2015
- 17) Perry, B. D., & Szalavitz, M., The boy who was raised as a dog: What traumatized children can teach us about loss, love, and healing. New York: Basic Books. 2008

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
		نظری	اختیاری	گرایش			
سایر:		عملی					

اهداف درس:

- ❖ توانایی کاربردی سازی آورده‌های جرم‌شناسی در پیشگیری از جرم
- ❖ تسلط بر نظریات و شیوه‌های پیشگیری از جرم

سرفصل درس:

- تعریف و مفهوم و تاریخچه جرم‌شناسی پیشگیری
- نظریه‌های جرم‌شناسی پیشگیری
  - نظریه‌های زیستی - روان‌شناختی
  - نظریه‌های جامعه‌شناسی - وضعی
- گونه‌های پیشگیری
  - پیشگیری اجتماعی
    - پیشگیری جامعه‌مدار
    - پیشگیری رشدمدار
  - پیشگیری وضعی (موقعیت مدار)
    - پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی
    - زندگی روزمره
    - کاهش آماج جرم
- مراحل مداخله پیشگیرانه
  - پیشگیری اولیه
  - پیشگیری ثانویه
  - پیشگیری ثالث
- پیشگیری از جرم در قوانین و مقررات ایران
- جایگاه دستگاه‌های مختلف در پیشگیری
  - پلیس
  - قوه قضائیه
  - قوه مقننه
  - قوه مجریه
- به‌کارگیری GIS در برنامه‌های پیشگیری
- پیشگیری از جرم در اسناد سازمان ملل متحد

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) تایلر، نیک، پیشگیری از جرم، ترجمه امین ا... زمانی و مریم مهذب، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) مهدوی، محمود، پیشگیری از جرم (پیشگیری رشدمدار)، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۳) دفتر تحقیقات کاربردی پلیس پیشگیری، فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم.
- ۴) دفتر تحقیقات کاربردی پلیس و پیشگیری، مجموعه مجلدات (۵ جلد) مقالات پیشگیری از جرم، آخرین سال انتشار
- ۵) شهرام ابراهیمی (مترجم)، مجموعه رویه‌های بین‌المللی پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) شهرام ابراهیمی، جرم‌شناسی پیشگیری، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) غلامرضا، محمد نسل، کلیات پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) غلامرضا، محمد نسل، مبانی پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) غلامرضا، محمد نسل، پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) گسن، ریموند، جرم‌شناسی پیشگیری، ترجمه دکتر مهدی کی نیا، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه، رهیافت‌های نوین پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) جوان جعفری، عبدالرضا، سیدزاده ثانی، سیدمهدی، رهنمودهای عملی پیشگیری از جرم، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) نجفی ابرندآبادی، علی حسین (زیر نظر)، دانشنامه بزه دیده شناسی و پیشگیری از جرم، دو جلد، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Hughes, Gordon, Understanding crime prevention: social control, risk, and late modernity, Open University Press, 1998.
- 2) Lawrence Fennelly and Timothy Crowe, Crime Prevention Through Environmental Design, Elsevier, 2013.
- 3) Mark Button - Doing Security (Crime Prevention and Security Management), Palgrave Macmillan, 2009.
- 4) R. Schneider - Planning for Crime Prevention__ A Transatlantic Perspective (The Rtpi Library Series), Routledge, 2002.
- 5) Richard H. Schneider, Ted Kitchen - Crime Prevention and the Built Environment, Routledge, 2007

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با زمینه‌های اجتماعی تحول در قوانین کیفری و کیفرگذاری
- ❖ آشنایی با رویکردهای جامعه‌شناختی به مساله کیفر
- ❖ آشنایی با آثار و تبعات اجتماعی فرآیند دادرسی کیفری و کیفردهی

سرفصل درس:

- جامعه‌شناسی کیفری؛ تعریف، خاستگاه و قلمرو
- نسبت جامعه‌شناسی کیفری از جرم‌شناسی
- تحولات تاریخی-جامعه‌شناختی مفهوم کیفر
- ابعاد جامعه‌شناسی کیفرگذاری (تقنین کیفری)
- جامعه‌شناسی پاسخ‌دهی به پدیده مجرمانه
  - کنش گران عدالت کیفری و فرآیند کیفردهی
  - کنش گران غیردولتی و فرآیند کیفردهی
  - آسیب‌شناسی خانواده بزهکار
- افکار عمومی و نقش آن در کیفردهی و کیفرگذاری
- چالش‌های عوام‌گرایی کیفری
- جامعه‌شناسی ساختار عدالت کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) فوکو، میشل، مراقبت و تنبیه؛ تولد زندان، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار
- (۲) گارلند، دیوید، مجازات و جامعه مدرن، ترجمه نبی اله غلامی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۳) بریت ناچ، سیموس، جرم و مجازات از نظرگاه دورکیم، ترجمه محمدجعفر ساعد، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- (۴) پرت، جان، عوام‌گرایی کیفری (بسترها، عوامل و آثار)، ترجمه هانیه هژبرالساداتی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۵) جعفری، مجتبی، جامعه‌شناسی حقوق کیفری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- (۶) رحمانی فرد، شهرداد، جامعه‌شناسی حقوق (الگوی ساماندهی مباحث مدرنیته)، انتشارات نگاه بینه، آخرین سال انتشار

- ۷) زینالی، امیرحمزه، بهرامی‌یاسی‌کند، هیمن، جامعه‌شناسی مجازات: بومی‌سازی ضمانت اجرای کیفری در حقوق ایران با تأکید بر مجازات‌های جامعه‌مدار، تهران، نشر خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۸) جستارهایی در جامعه‌شناسی کیفری، ترجمه سیددردید موسوی مجاب و مریم مهدب، تهران، مرکز انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۹) مشیراستخاره، زهراسادات، جامعه‌شناسی زندان زنان، تهران، نشر جامعه‌شناسان، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Michael Adler, Brian Longhurst, Discourse, Power, and Justice: Towards a New Sociology of Imprisonment, Routledge, 1994,
- 2) Terence Morris, Pauline Morris, Pentonville: A Sociological Study of an English Prison, Routledge, 2013
- 3) Jeffrey Ian Ross, Francesca Alice Vianello, Convict Criminology for the Future, Routledge, 2020
- 4) Pat Carlen, Women's Imprisonment: A Study in Social Control, Taylor & Francis Group, 2021
- 5) Elaine M Crawley, Doing Prison Work, Routledge, 2013
- 6) Jonathan Simon, Richard Sparks, The SAGE Handbook of Punishment and Society, SAGE, 2012
- 7) Rachel Condry, Peter Scharff Smith, Prisons, Punishment, and the Family: Towards a New Sociology of Punishment?, Oxford University Press, 2018

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشتترک	تخصصی				

اهداف درس:

- ❖ توجه و درک زمینه‌های اجتماعی پدیده مجرمانه
- ❖ آشنایی با رویکردهای متفاوت در تحلیلی جامعه‌شناختی پدیده مجرمانه

سرفصل درس:

- جنبه‌های مختلف جامعه‌شناسی جنایی
  - جامعه‌شناسی انحراف
  - جامعه‌شناسی حقوقی
  - جامعه‌شناسی سیاسی
  - جامعه‌شناسی سازمان‌ها و نهادها
- نظریه‌های مؤثر در تولد جامعه‌شناسی جنایی
- نظریه‌های مؤثر در رشد جامعه‌شناسی جنایی
  - نظریه زیست‌بوم جنایی
  - نظریه معاشرت‌های ترجیحی
  - نظریه تعارض‌های فرهنگی
  - نظریه فشار
  - نظریه خرده‌فرهنگ مجرمانه
  - نظریه فراوانی فرصت‌های نابرابر
- نظریه‌های انتقادی جامعه‌شناسی جنایی
  - جامعه‌شناسی واکنش اجتماعی
  - تأثیر مطالعات جامعه‌شناسی واکنش اجتماعی بر محیط کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) داورى، محمد، سلیمی، علی، جامعه‌شناسی کج‌روی، قم، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- (۲) داورى، محمد و دیگران، هم‌نشینی و کج‌روی: نگاهی به دیدگاه‌های اسلامی و یافته‌های اجتماعی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار

- ۳) حاجی ده آبادی، محمدعلی، جامعه‌شناسی جنایی، قم، نشر مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی، آخرین سال انتشار
- ۴) ریتزر، جرج، نظریه جامعه‌شناسی در دوران معاصر، ترجمه محسن ثلاثی، تهران، نشر علمی، آخرین سال انتشار
- ۵) ریتزر، جرج؛ گودمن، داگلاس جی، نظریه جامعه‌شناسی مدرن، خلیل میرزایی و عباس لطفی زاده، تهران، انتشارات جامعه‌شناسان، آخرین سال انتشار
- ۶) آنسل، مارک، دفاع اجتماعی، ترجمه محمد آشوری و علی حسین نجفی ابرندآبادی، تهران، انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار
- ۷) احمدی، حبیب، جامعه‌شناسی انحرافات، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۸) تامس برنارد، جفری اسنیپس، الکساندر جروولد، جرم‌شناسی نظری ولد، ترجمه علی شجاعی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۹) راب وایت و فیونا هینز، جرم و جرم‌شناسی، ترجمه علی سلیمی، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) برایان استوت، جو بیتس، برایان ویلیامز، جرم‌شناسی کاربردی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) والک لیت، ساندرا، شناخت جرم‌شناسی، ترجمه حمید رضا ملک محمدی، بنیاد حقوقی میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) یان مارش، نظریه‌های جرم، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۳) فرانک پی ویلیامز، ماری لین دی مک شین، نظریه‌های جرم‌شناسی، ترجمه دکتر حمیدرضا ملک محمدی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) پاک‌نهاد، امیر، دانشنامه جرم‌شناسی نظری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۵) هیوارد، کیت و دیگران، پنجاه متفکر جرم‌شناسی، ترجمه ایوب اسلامیان و دیگران، تهران، نشر ثالث، آخرین سال انتشار
- ۱۶) صلاحی، جاوید، کلیات جرم‌شناسی و تئوری‌های جدید، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۷) محمدنسل، غلامرضا، جرم‌شناسی عمومی، تهران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۱۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

منابع فرعی:

- 1) Hale, Chris, Criminology, Oxford University Press, United Kingdom, 2009.
- 2) John, Tierney – Criminology, Theory And Context - Second Edition, Longman Publishing, 2006
- 3) Miller, J. Mitchaell; 21st Century Criminology: A Reference Handbook Criminology, Sage, 2009
- 4) Tim Newburn, Criminology, Cengage Learning, 11th edition, 2005.
- 5) Siegel, Larry J., Criminology, 11 E.D. West, United State, Sage Publication, 2012
- 6) Siegel, Larry J, Criminology; Patterns, Theories, West, United State, Sage Publication, 2011
- 7) Walklate, Sandra - Understanding Criminology Current Theoretical Debates 3rd Edition
- 8) S.P.Jones, Criminology, Oxford University Press, 3rd Edition, 2006.
- 9) F.E. Hagan, Introduction to Criminology: Theories, methods and criminal behavior, SAGE Publication, 7th edition, 2010.
- 10) R.H. Burke, An Introduction to Criminological Theory, Willian, 2nd edition, 2005

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشترک	تخصصی				

اهداف درس:

- ❖ تقویت درک از بزهکاری اطفال و نوجوانان به‌عنوان یک پدیده اجتماعی
- ❖ قدرت تحلیل پدیده بزهکاری اطفال از منظر اجتماعی
- ❖ درک بهتر نسبت به اجرای قانون نسبت به بزهکاری اطفال و نوجوانان

سرفصل درس:

- مفهوم‌شناسی طفل و بزهکاری
- ماهیت و میزان بزهکاری
- تاریخچه بزهکاری اطفال و دادرسی افتراقی اطفال
- عوامل مؤثر در بزهکاری اطفال
  - دیدگاه‌های فردی
    - زیستی
    - روان‌شناختی
  - دیدگاه‌های جامعه‌شناختی
    - نظریه‌های انتقادی
    - نظریه دوره زندگی
    - نظریه‌های تلفیقی
    - نظریه‌های یادگیری اجتماعی
    - نظریه کنترل
    - نظریه برچسب‌زنی
    - نظریه فشار
- عدالت کیفری و اطفال
- اندازه‌گیری میزان بزهکاری اطفال
- اصلاح و جامعه‌پذیری اطفال و نوجوانان
- نقش کنترل اجتماعی در بزهکاری اطفال
- پیشگیری از بزهکاری اطفال
- بزهکاری اطفال در قوانین و اسناد بین‌المللی
- بررسی جایگاه مبانی اسلامی و تربیتی در بزهکاری اطفال
- آسیب‌شناسی نقش دستگاه‌های حمایتی در بزهکاری اطفال
- آسیب‌شناسی سیاست جنایی جمهوری اسلامی ایران در قبال بزهکاری اطفال

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) شامبیاتی، هوشنگ، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) صلاحی، جاوید، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) معظمی، شهلا، بزهکاری کودکان و نوجوانان، تهران: نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) حق پناهان، عباس، جرم‌شناسی بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) موسوی، عافیة السادات، بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) عباسی، مجتبی، بزهکاری اطفال، تهران: انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) نجفی توانا، علی، نابهنجاری و بزهکاری کودک و نوجوانان، تهران: آموزش و سنجش، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Fuller John Randolph, Juvenile Delinquency: Mainstream and Crosscurrents, University of West Georgia, 1st edition, 2009.
- 2) Agnew, Robert and Brezina, Timothy (2011). Juvenile delinquency: Causes and control. 4th ed. Oxford University Press, USA.
- 3) Steven Cox, Jennifer Allen, and Robert Hanser (2014). Juvenile Justice: A guide to theory, policy, and practice e (8th ed.) Sage Publication.
- 4) Whitehead, John T. and Steven P. Lab (2013). Juvenile Justice: An Introduction. Seventh Edition. Cincinnati, OH: Anderson Publishing.
- 5) Bernstein, Nell (2014). Burning Down the House: The End of Juvenile Prison. New York: The New Press.
- 6) Humes, Edward (1996). No Matter How Loud I Shout: A Year in the Life of Juvenile Court. New York: Touchstone, Simon and Schuster.
- 7) Scott, E., & Steinberg, L. (2008) Adolescent Development and the Regulation of Youth Crime. The Future of Children

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ کشف و درک علل گرایش به پدیده مجرمانه از سوی زنان
- ❖ دستیابی به راهکارهای کارآمد در صیانت از جایگاه زن و خانواده از رهگذار عدالت کیفری

سرفصل درس:

- تمایزات زیست‌شناختی، روان‌شناختی و جامعه‌شناختی زن و مرد
- جنسیت و آمار جنایی
  - آمار جنایی مردان
  - آمار جنایی زنان
- بزهکاری و جنسیت
  - بزهکاری مردان
  - بزهکاری زنان
  - گونه‌شناسی جرائم زنان
  - علت‌شناسی جرائم زنان
- بزه دیدگی و جنسیت
  - بزه دیدگی مردان
  - بزه دیدگی زنان
  - بزه دیدگی اولیه
  - بزه دیدگی ثانویه
- دادرسی کیفری و جنسیت
  - زمینه‌های فرهنگی
  - جنسیت ضابط
  - جنسیت دادرس
  - جنسیت متهم
  - جنسیت بزه دیده
- مجازات و جنسیت
  - مجازات‌های بدنی
  - زندان زنان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Marisa Silvestri; Chris Crowther-Dowey, Gender & crime, SAGE, 2008
- ۲) فرانسیس هیدنسون، زنان و مقوله جرم، ترجمه محمدتقی نوری، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۳) دباراتی هالدر و کی. جایشانکار، جرم رایانه‌ای و بزه دیدگی زنان: قانون‌ها، حق‌ها و مقرره‌ها، ترجمه مهرداد رایجیان اصلی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۴) کریمی، زهرا، عباسپور، حمیدرضا، بزهکاری و بزه دیدگی زنان مطلقه (مطالعه موردی شهر اصفهانی)، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Elisabeth Seal, Women, Murder and Femininity: Gender Representations of Women Who Kill (Cultural Criminology, Palgrave Macmillan, 2010
- 2) Sandra Walklate, Gender, Crime and Criminal Justice: Second Edition, Willan Publishing, 2004
- 3) Rosemary Gartner, Bill McCarthy, The Oxford Handbook of Gender, Sex, and Crime, Oxford University Press, 2014

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ توجیه و درک زمینه‌های روان‌شناختی پدیده مجرمانه
- ❖ آشنایی با رویکردهای متفاوت در تحلیلی روان‌شناختی پدیده مجرمانه

سرفصل درس:

- کلیات
  - روانشناسی و جرم‌شناسی
  - کاربرد روانشناسی در قلمرو قضایی
  - ویژگی‌های روش‌شناختی روانشناسی قضایی
  - داده‌های آماری در مورد جرائم
  - مراحل رشد روانی شناخت و اراده
- دیدگاه‌ها و مکاتب مختلف در زمینه علت‌شناسی جرم
  - اختلالات روانی جرم
  - رویکردهای روان‌شناختی به جرائم شدید
- پیش‌بینی روان‌شناختی پدیده مجرمانه
  - پیشگیری و درمان در قلمرو روانشناسی جنایی
  - تنبیه و تربیت و بازداري از جرم

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) دادستان، پریخ، روانشناسی جنایی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- (۲) برجعلی، احمد و دیگران، روانشناسی جنایی، تهران، نشر دانشگاه پیام نور، آخرین سال انتشار
- (۳) رستمی تبریزی، لمیاء، روانشناسی جنایی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۴) کی‌نیا، مهدی، روانشناسی جنایی، تهران، نشر رشد، آخرین سال انتشار
- (۵) انریکو آلتاویلا، روان‌شناسی قضایی، ترجمه مهدی کی‌نیا، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۶) مارک‌آر. کبل و گراهام دیویس، کاربرد روانشناسی در بازجویی و پیگردهای قضایی، تهران، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار
- (۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 1) Grover Maurice Godwin, Criminal Psychology and Forensic Technology: A Collaborative Approach to Effective Profiling, CRC Press, 2000
- 2) Harold V. Hal, Forensic Psychology and Neuropsychology for Criminal and Civil Cases, CRC Press, 2008
- 3) David Carson, Rebecca Milne, Francis Pakes, Karen Shalev, Andrea Shawyer, Applying Psychology to Criminal Justice [1 ed.], Wiley, 2007
- 4) D. A. Andrews, James Bonta, The Psychology of Criminal Conduct, Fifth Edition [5 ed.], Elsevier, 2010

گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»

گرایش فرعی: «جرم‌شناسی»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

پزشکی قانونی (۲)

Forensic Medicine (2)

مقطع: کارشناسی ارشد

تعداد واحد: ۲ واحد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

پیش‌نیاز: پزشکی قانونی (۱)

هم‌نیاز: ندارد

نوع درس:

آموزش
تکمیلی
عملی:

ندارد
کارگاه
سمینار
سفر علمی
سایر:

نظری
عملی
نظری
عملی
نظری
عملی
نظری
عملی

جبرانی
پایه
الزامی
اختیاری

معارف اسلامی
و عمومی
زبان‌های
خارجی
تخصصی
مشترک
تخصصی
گرایش

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با جایگاه پزشکی قانونی در حقوق
- ❖ آشنایی با اصطلاحات رایج
- ❖ استفاده از ابزار پزشکی قانونی برای کشف جرم
- ❖ درک علل و بسترهای فیزیولوژیک ارتکاب جرم

سرفصل درس:

- پیشینه تاریخی پزشکی قانونی
- اخلاق و حقوق پزشکی
- مرگ‌شناسی و آسیب‌شناسی قانونی در مرگ‌ها
  - تشخیص علت مرگ
  - کالبدشکافی
  - تشخیص هویت
  - بقایای انسانی و DNA
- اشکال گوناگون آسیب و مرگ و ملاحظات پزشکی قانونی
  - خفگی
  - غرق‌شدگی
  - برق‌گرفتگی
  - ناشی از تصادفات رانندگی
- ضرب‌وجرح
- حاملگی، سقط، نوزادکشی و کودک‌آزاری
- بررسی صحنه جرم، صدمات ناشی از سلاح‌های گرم و انفجارات
- سم‌شناسی قانونی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) گودرزی، فرامرزی، کیانی، مهرزاد، پزشکی قانونی برای دانشجویان رشته حقوق، تهران: انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) کوزه‌گر، محمدعلی، پزشکی قانونی، تهران: بعثت، آخرین سال انتشار.
- ۳) قادی پاشا، مسعود و دیگران، معرفی پرونده‌های پزشکی قانونی و تحلیل کاربردی آن‌ها، تهران، نشر رسانه تخصصی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- ۱) خدابنده، فریده و دیگران، آسیب‌شناسی پزشکی قانونی در تروما، مشکلات شایع آسیب‌شناسی، ۲ جلد، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۲) وینسنت جی. دیمایو و دومینیک دیمایو، آسیب‌شناسی قانونی، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۳) آدامز، برادلی، آنتروپولوژی قانونی، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۴) عابدی، محمدحسن، اصول تعیین نقص عضو و ارش، تهران، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار
- ۵) علی محمدی، علی محمد، پرتابه شناسی و تأثیر پرتابه‌ها بر بدن انسان، مرکز تحقیقات پزشکی قانونی، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ تقویت و تعمیق قوه تحلیل دانشجو در کشف قواعد عمومی کیفری
- ❖ تبحر در کشف احکام موضوعات پیچیده و نو پیدا
- ❖ کسب توانایی استخراج قواعد عمومی حاکم بر جرائم و مجازات‌ها از میان منابع و مبانی

سرفصل درس:

- تعریف حقوق کیفری بین‌المللی
  - موضوع حقوق کیفری بین‌المللی
  - اهداف حقوق کیفری بین‌المللی
  - ماهیت حقوق کیفری بین‌المللی
  - منابع حقوق کیفری بین‌المللی
- جرائم دارای عنصر بیرونی
  - صلاحیت‌های سرزمینی و فرا سرزمینی
  - همپاری کیفری بین‌المللی
  - آثار محکومیت‌های خارجی
- جرائم بین‌المللی
  - نسل زدایی
  - جنایت علیه بشریت
  - جنایت جنگی
  - تجاوز ارضی
  - سایر جرائم
- مراجع بین‌المللی صلاحیت‌دار
  - دادگاه‌های نظامی بین‌المللی نورنبرگ و توکیو
  - دادگاه‌های کیفری مختلط یا بین‌المللی شده
  - دیوان کیفری بین‌المللی
- مراجع ملی صلاحیت‌دار
- الگوهای مسئولیت کیفری

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) میرمحمد صادقی، حسین، حقوق جزای بین‌الملل، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۲) میرمحمد صادقی، حسین، دادگاه کیفری بین‌المللی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) رضوی فرد، بهزاد، حقوق کیفری بین‌المللی عمومی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) رضوی فرد، بهزاد، حقوق بین‌الملل کیفری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) روبرو، دیوید، حقوق کیفری بین‌المللی، ترجمه بهزاد رضوی فرد و محمد فرجی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) خالقی، علی، جستارهایی از حقوق جزای بین‌الملل، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۷) کسسه، آنتونیو، حقوق کیفری بین‌المللی، ترجمه حسن پیران، اردشیر امیرارجمند و زهرا موسوی، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۸) ساک، کریانگ و شیایزری، کیتی، حقوق بین‌المللی کیفری، ترجمه بهنام یوسفیان و محمد اسماعیلی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- 9) Bartram S. Brown, Research handbook on international criminal law, UK: Edward Elgar., 2011
- 10) Cherif Bassiouni, Introduction to international criminal law: second revised edition, Boston: Martinus Nijhoff Publishers, 2013
- 11) Douglas Guilfoyle, International criminal law, UK: Oxford University Press, 2016

منابع فرعی:

- ۱) پوربافرانی، حسن، حقوق جزای بین‌الملل، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- 2) Didier Rebut, Droit pénal international, Paris, Dalloz, 2014

گرایش فرعی «فلسفه حقوق کیفری»
(گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»)

(۱) دروس الزامی گرایش «فلسفه حقوق کیفری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۳۱۸	کلیات فلسفه حقوق	۱	۲	-
۳۱۹	نظریه‌های جرم‌انگاری	۲	۲	-
۳۲۰	مبانی مسئولیت کیفری	۱	۲	-
۳۲۱	نظریه‌های مجازات	۲	۲	-
۳۲۲	فلسفه جرم‌شناسی	۲	۲	-
جمع		۸	۱۰	

(۲) دروس اختیاری گرایش «فلسفه حقوق کیفری»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۳۲۳	معرفت‌شناسی	۱	۱	-
۳۲۴	هرمنوتیک و تفسیر حقوقی	۲	۲	-
۳۲۵	مفهوم قانون در ایران	۲	۲	-
۳۲۶	فلسفه فقه	۲	۲	-
۳۲۷	فلسفه حق و حقوق بشر	۲	۲	-
۳۲۸	آشنایی با فلسفه سیاسی	۲	۲	-
۳۲۹	آشنایی با فلسفه اخلاق	۲	۲	-
۳۳۰	فلسفه و تاریخ علم	۱	۱	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
کلیات فلسفه حقوق				General Philosophy of Law		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
				عملی		
اهداف درس:						
<p>فهم مسائل کلان فلسفه حقوق مقدمه ورود به فلسفه اختصاصی گرایش‌های حقوق است؛ بنابراین در این درس، دانشجویان با مهم‌ترین مسئله مشترک شاخه‌های علم حقوق یعنی "ماهیت قانون" آشنا خواهند شد. پرسش از «چیستی قانون» بسته به مواضع کلان هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و روش‌شناختی پاسخ‌های مختلفی از سوی مکاتب فلسفه حقوق دریافت کرده است. مهم‌ترین مکاتب یعنی پوزیتیویسم حقوقی و حقوق طبیعی بر سر اینکه قانون یک «واقعیت اجتماعی» یا امتداد و ملازم با «هنجارهای اخلاقی» است مناقشه دارند. نظریات دیگر از جمله «قانون به مثابه تفسیر بازسازنده»، نظریه انتقادی، عمل‌گرایی حقوقی، واقع‌گرایی حقوقی نیز قابل توجه هستند. اتخاذ هر کدام از این مواضع خوانش و فهم متمایزی از سایر مسائل اختصاصی گرایش‌های مختلف حقوق از جمله حقوق کیفری را در پی خواهد داشت؛ بنابراین مقدمه، اهداف اصلی این درس عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ فهم مناسب از مسئله و نظریات مهم متکفل پاسخ به آن (حقوق طبیعی، پوزیتیویسم حقوقی، واقع‌گرایی حقوقی، تفسیرگرایی حقوقی، رویکرد انتقادی و...) ❖ طرح مسئله در آموزه‌های اسلامی و مقایسه نظریات فوق با آراء اندیشمندان مسلمان از جمله علامه طباطبائی، شهید مطهری، شهید صدر ❖ طرح مسئله در نظام حقوقی ایران و تلاش برای یافتن پاسخ با تکیه بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ❖ پی‌جویی آثار و ثمرات پاسخ به مسئله ماهیت قانون در حقوق کیفری 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • نظریه حقوق طبیعی کلاسیک (یونان باستان، قرون وسطی) • نظریه حقوق طبیعی مدرن • پوزیتیویسم حقوقی • قانون به مثابه تفسیر (نظریه رونالد دورکین) • واقع‌گرایی حقوقی • مطالعات انتقادی حقوقی • اسلام و ماهیت قانون • شهید مطهری و نظریه حقوق طبیعی • قانون در نظریه اعتباریات علامه طباطبائی • ماهیت قانون در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران • ماهیت قانون و نظام کیفری 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Finnis, John, Natural Law and Natural Rights, Oxford: Clarendon Press, last edition
- 2) Hart, H.L.A, The Concept of Law; 2nd edition with postscript by J. Raz & P. Bulloch (eds.), Oxford: Oxford University Press, last edition.
- 3) Dworkin, Ronald, Taking Rights Seriously, London: Duckworth, last edition
- 4) Dworkin, Ronald, Law's Empire, Cambridge: Harvard University Press, last edition
- 5) —, Law's Empire, Cambridge: Harvard University Press, last edition
- 6) Kelsen, Hans, General Theory of Law and State, translated by Anders Wedberg, New York: Russell & Russell, last edition
- 7) Unger, Roberto Mangabeira, The Critical Legal Studies Movement. New York: Verso, last edition.
- 8) Fuller, Lon L. - The Morality of Law- Yale University Press, last edition

منابع فرعی:

- ۱) کاتوزیان، ناصر، فلسفه حقوق: تعریف و ماهیت حقوق (جلد ۱)، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- ۲) موحد، محمدعلی، در هوای حق و عدالت؛ از حقوق طبیعی تا حقوق بشر، کارنامه، آخرین سال انتشار
- ۳) هارت، هربرت لیونل، مفهوم قانون، ترجمه محمد راسخ، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۴) طالبی، محمدحسین، قانون طبیعی، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، آخرین سال انتشار
- ۵) اشتراوس، لئو، حقوق طبیعی و تاریخ، ترجمه باقر پرهام، نشر آگاه، آخرین سال انتشار
- ۶) روسو و دیگران، ژان ژاک، قرارداد اجتماعی؛ متن و در زمینه متن، ترجمه مرتضی کلانتریان، آگه، آخرین سال انتشار
- ۷) ارسطو، اخلاق نیکوماخوس، ترجمه محمدحسن لطفی تبریزی، طرح نو، آخرین سال انتشار
- ۸) ارسطو، سیاست، ترجمه حمید عنایت، چاپ هفتم، امیرکبیر، آخرین سال انتشار
- ۹) مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۰) مطهری، مرتضی، بیست گفتار، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۱) طباطبائی، سید محمدحسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم (جلد ۲)، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۲) راسخ، محمد، حق و مصلحت: مقالاتی در فلسفه حقوق، فلسفه حق و فلسفه ارزش، طرح نو، آخرین سال انتشار
- ۱۳) جاوید، محمدجواد، مکاتب فلسفی حقوق، خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۱۴) جعفری تبار، حسن، دیو در شیشه؛ در فلسفه رویه قضایی، حق گزاران، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
نظریه‌های جرم‌انگاری				Theories of Criminalization		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	نظری		سفر علمی
				عملی		سایر:
				عملی		
<p>اهداف درس:</p> <p>توجیه و تحدید مداخله کیفری دولت و دلایلی که جرم‌انگاری برخی رفتارها را مجاز یا الزامی می‌سازد از مهم‌ترین مسائل نظری حقوق کیفری است. این مسئله که روی دیگر مسئله «محدوده‌های آزادی» است، حقوق کیفری را به فلسفه سیاسی و فلسفه اخلاق گره می‌زند. مطالعات فلسفه کیفری در حوزه جرم‌انگاری با الهام از مبانی معرفت‌شناختی، اخلاقی و سیاسی متفاوت «اصول و مبانی توجیهی» متمایزی برای جرم‌انگاری رفتارها را پیشنهاد کرده‌اند. این پیشنهادها از نفی و تردید کلی در جواز جرم‌انگاری آغاز می‌شود و به نظریات مختلفی که اصول و ضوابطی را برای تعریف جرم ارائه می‌کنند ادامه می‌یابد. با توجه به اینکه مسئله جرم‌انگاری سنتا و اولاً در جوامع لیبرال طرح شده است عمده نظریات حاضر از فرض اولیه «آزادی فردی» و مبانی فلسفه سیاسی لیبرال الهام می‌پذیرند و عبارت‌اند از: ضرر به غیر، پدرسالاری قانونی یا اصل ضرر به خود، اخلاق‌گرایی یا حمایت کیفری از اصول اخلاقی، اصل آزار به غیر، نظریه‌های حق محور و اصالت حق و نظریه اصالت خطا. شناخت دقیق محتوای هر دیدگاه و بومی‌سازی و تطبیق آن‌ها بر نظام کیفری ایران در معماری نظری نظام کیفری ایران سهم مهمی دارد و بنابراین درس حاضر از اهمیت بالایی برخوردار است؛ بنابراین اهداف این درس عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با دیدگاه‌ها درباره «حدود آزادی» در فلسفه سیاسی ❖ با نظریات لیبرال و غیردینی جرم‌انگاری ❖ طرح مسئله «حدود آزادی» از منظر فقه سیاسی ❖ طرح مسئله جرم‌انگاری در فقه کیفری و در تطبیق با انواع مجازات‌های اسلامی (حدود و قصاص و تعزیر) ❖ طرح مسئله جرم‌انگاری در قانون اساسی و استمداد از اصول کیفری مهم 						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • فایده‌گرایی و اصل آزادی • جرم‌انگاری ضرر به غیر (اصالت ضرر) • جرم‌انگاری ضرر به خود (پدرسالاری قانونی) • جرم‌انگاری آزار به غیر • حمایت کیفری از اخلاقیات (اخلاق‌گرایی) • مبنای جرم‌انگاری در آموزه‌های اسلامی • حدود آزادی در اسلام • قاعده تعزیر 						

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Feinberg, J., Harm to Others. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 2) Feinberg, J., The Moral Limits of the Criminal Law: Offense to others. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 3) Feinberg, J., The Moral Limits of the Criminal Law: Volume 3: Harm to Self. United Kingdom: OUP USA. Last edition
- 4) Feinberg, J., Harmless Wrongdoing. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 5) A P Simester and Andreas von Hirsch, Crimes, Harms, and Wrongs: On the Principles of Criminalisation, Hart Publishing, Last edition
- 6) Persak, N., Criminalising harmful conduct the harm principle, its limits and continental counterparts. United Kingdom: Springer New York. Last edition
- 7) Husak, D., Overcriminalization: The Limits of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 8) Moore, M. S., Placing Blame: A Theory of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 9) Schonsheck, J., On Criminalization: An Essay in the Philosophy of Criminal Law. Germany: Springer Netherlands. Last edition
- 10) Criminalization: The Political Morality of the Criminal Law., United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 11) Devlin, P., The Enforcement of Morals. United States: Liberty Fund. Last edition
- 12) Jonathan Simon Associate Dean of Jurisprudence and Social Policy and Professor of Law University of California, B., Governing Through Crime: How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear. (n.p.): Oxford University Press, USA. Last edition
- 13) Simon, J., Governing Through Crime: How the War on Crime Transformed American Democracy and Created a Culture of Fear. United Kingdom: Oxford University Press. Last edition
- 14) Farmer, L. Marshall, S. E., Renzo, M., Tadros, V., The Boundaries of the Criminal Law. United Kingdom: OUP Oxford. Last edition
- 15) Kleinig, J., Paternalism. United Kingdom: Manchester University Press. Last edition
- 16) Søbirk Petersen, T., Why Criminalize? New Perspectives on Normative Principles of Criminalization. Germany: Springer International Publishing. Last edition
- 17) Harcourt, Bernard E., The Collapse of the Harm Principle. Journal of Criminal Law and Criminology, Vol. 90, Pp. 109-194, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=232124>. 1999

منابع فرعی:

- ۱) آیزا برلین، چهارمقاله درباره آزادی، ترجمه‌ی جلال‌الدین اعلم، انتشارات سپهر، آخرین سال انتشار
- ۲) آزادی اخلاق قانون: درآمدی بر فلسفه حقوق کیفری و عمومی (طرح نو). نویسنده: هربرت هارت مترجم: محمد راسخ ناشر: طرح نو سال چاپ ۱۳۸۸
- ۳) فیروز محمودی جانکی. "حمایت کیفری از اخلاق." علوم جنایی (مجموعه مقالات در تجلیل از استاد دکتر محمد آشوری) ۱، آخرین سال انتشار
- ۴) حسینی، سید محمد، دو گونه کیفر در مقابل دو دسته بزه (بازتعریف «حدود» و «تعزیرات» از دیدگاه فلسفه کیفری). مطالعات حقوق خصوصی (حقوق)، ۳۹(۱)، ۸۷-۱۰۶. ۱۳۸۸
- ۵) حسینی، سید محمد، سیاست جنائی در اسلام و جمهوری اسلامی ایران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۶) قیاسی، جلال‌الدین، مبانی سیاست جنائی حکومت اسلامی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار

- ۷) فیروز محمودی جانکی، مبانی اصول و شیوه‌های جرم‌انگاری، پایان‌نامه دکتری، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۸) سروش محلاتی، محمد، دولت و اجرای شریعت؛ سلسله مقالات دولت و ابزارهای الزام شهروندان به شریعت، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۹) روزنتال، فرانس، مفهوم آزادی از دیدگاه مسلمانان، ترجمه منصور امیراحمدی، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۱۰) مطهری، سید مرتضی، آینده انقلاب اسلامی، چاپ ۴۲، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مطهری، سید مرتضی، آزادی معنوی، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۲) سبحانی، جعفر، ارتداد و آزادی، موسسه تعلیماتی و تحقیقاتی امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- ۱۳) نوبهار، رحیم، حمایت حقوق کیفری از حوزه‌های عمومی و خصوصی، انتشارات جنگل جاودانه، تهران، آخرین سال انتشار
- ۱۴) میل، جان استوارت، در آزادی، ترجمه محمود صناعی، انتشارات علمی فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۱۵) برهانی، محسن، اخلاق و حقوق کیفری، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۶) فرحبخش، مجتبی، جرم‌انگاری فایده‌انگاران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۷) جمعی از نویسندگان، تعزیرات از دیدگاه فقه و حقوق جزا، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
مبانی مسئولیت کیفری				Foundations of Criminal Responsibility		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	جبرانی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری		سفر علمی
						سایر:
<p>اهداف درس:</p> <p>موضوع حقوق کیفری فرد واجد مسئولیت کیفری و تعریف و تحدید شرایط مسئولیت، از مهم‌ترین مسائل نظام‌های کیفری است. هر نظام کیفری بسته به نگرش انسان‌شناختی و اتخاذ موضع در خصوص مؤلفه‌هایی مانند عاملیت اخلاقی، عقلانیت و اراده آزاد انسان، مختصات این مسئولیت را ترسیم می‌کند. علاوه بر مبانی انسان‌شناختی، نظریه سیستم کیفری در خصوص مجازات و اهداف و ماهیت آن نیز بر ترسیم محدوده مسئولیت اثرگذار است؛ بنابراین پاسخ به مسائل مسئولیت، محصول ترکیب این مبانی است و تمایز این مبانی نزد نظام‌های کیفری به تشتت و تمایز در رویکردهای نظری به مسئولیت کیفری منتهی می‌شود؛ برخی از نظریات مسئولیت، با تمرکز بر ملاک‌های عینی به مسائل حوزه مسئولیت پاسخ می‌دهند و برخی با تمرکز بر ملاک‌های ذهنی. برخی تحقق شخصیت قابل نكوهش را برای مسئولیت کافی می‌دانند و برخی انتخاب فرد را ملاک قرار می‌دهند. برخی صرفاً مسئولیت در قبال نتایج مقصود را می‌پذیرند و دیگران از مسئولیت در قبال نتایج ناخواسته نیز حمایت می‌کنند. به همین ترتیب، طیف گسترده مسائل حوزه مسئولیت (مسئولیت در قبال فعل دیگری، ترک فعل، رفتار ناتمام و...) با رویکردهای نظری متفاوت به پاسخ‌های متفاوتی منتهی می‌شود. نظام کیفری اسلام اگرچه در حوزه مسئولیت کیفری از قواعد و احکام پرشمار و روشن برخوردار است اما برای یافتن پاسخ بسیاری از مسائل مربوطه گریزی از طراحی یک چارچوب نظری جامع نیست. درس حاضر برای کمک به این امر اهداف زیر را دنبال می‌کند:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با بنیادهای نظری مسئولیت کیفری از جمله ارتباط مسئولیت اخلاقی و کیفری، اراده آزاد، سهم ساختار اجتماعی و شرایط در مسئولیت کیفری و... ❖ تحلیل نظری شرایط عام و پیش‌شرط‌های مسئولیت در نظام‌های کیفری مختلف از جمله عقل و بلوغ و اختیار ❖ آشنایی با رویکردها و نظریه‌های مهم در حوزه مسئولیت کیفری مثل رویکردهای عینی و ذهنی و شخصیت مدار و انتخاب مدار ❖ تلاش برای پاسخ به مسائل چالش‌برانگیز حوزه‌های متعدد مسئولیت کیفری ❖ تحلیل نظری ارکان جرم مخصوصاً رکن روانی ❖ تلاش برای فهم سیستماتیک شرایط عام و خاص مسئولیت در فقه کیفری اسلام ❖ تلاش برای تحلیل مسائل مناقشه‌برانگیز در حوزه مسئولیت کیفری در فقه (شروع به جرم و...) 						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • مقایسه مسؤولیت اخلاقی و مسؤولیت کیفری • مبانی اهلیت کیفری (پیش‌شرط‌های مسؤولیت کیفری) • مفهوم و مبانی استحقاق و سرزنش پذیری 						

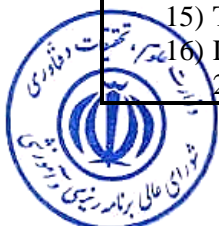
- ساختار اجتماعی، نابرابری و مسئولیت کیفری
- آثار تطبیق نظریه‌های کلان مجازات (فایده‌گرایی و سزاگرایی و...) بر مسئولیت
- رویکردهای عینی و ذهنی به مسئولیت کیفری
- رویکردهای شخصیت-مدار و انتخاب‌مدار به مسئولیت کیفری
- مسئله اختیار و اراده آزاد
- تحلیل اجزاء رکن روانی (عمد، پیش‌بینی، تقصیر، مسامحه)
- مسئولیت بدون تقصیر (مادی محض)
- مسئولیت در قبال نتایج ناخواسته
- فعل، ترک فعل و مسئولیت کیفری
- رابطه سببیت: مفهوم فلسفی و حقوقی
- مسئله اضطرار و مسئولیت کیفری
- توجیه دفاعیات کیفری
- مسئولیت در قبال رفتارهای ناتمام
- مسئولیت ناشی از همکاری مجرمانه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) A The Structures of The Criminal Law., United Kingdom: OUP Oxford. 2011
- 2) Ashworth, A., Principles and Values in Criminal Law and Criminal Justice: Essays in Honour of Andrew Ashworth. United Kingdom: OUP Oxford. 2012
- 3) Simester, A. P., Shute, S., Criminal Law Theory: Doctrines of the General Part. United Kingdom: Oxford University Press. 2002
- 4) Defining Crimes: Essays on the Special Part of the Criminal Law., United Kingdom: Oxford University Press. 2005
- 5) Gardner, J., Offences and Defences: Selected Essays in the Philosophy of Criminal Law. Spain: OUP Oxford. 2007
- 6) Simester, A. P., Harm and Culpability. United Kingdom: Clarendon Press. 1996
- 7) Ferzan, K. K., Alexander, L., Crime and Culpability: A Theory of Criminal Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2009
- 8) Redmayne, M., Character in the Criminal Trial. United Kingdom: Oxford University Press. 2015
- 9) Moore, M. S., Causation and Responsibility: An Essay in Law, Morals, and Metaphysics. United Kingdom: OUP Oxford. 2010
- 10) Hart, H. L. A., Honoré, T., Causation in the law. Oxford: Clarendon Press. 1959
- 11) Hart, H., Punishment and Responsibility: Essays in the Philosophy of Law. United Kingdom: OUP Oxford, 2008
- 12) Duff, R. A., Answering for Crime: Responsibility and Liability in the Criminal Law. United Kingdom: Bloomsbury Publishing. 2007
- 13) Moore, M. S., Placing Blame: A Theory of the Criminal Law. United Kingdom: Oxford University Press. 2010
- 14) Lacey, N., In Search of Criminal Responsibility: Ideas, Interests, and Institutions. United Kingdom: Oxford University Press. 2016
- 15) Tadros, V., Criminal Responsibility. United Kingdom: Oxford University Press. 2005
- 16) Deigh, J., The Oxford Handbook of Philosophy of Criminal Law. United Kingdom: OUP USA. 2011

- 17) Horder, J., Excusing Crime. United Kingdom: Oxford University Press. 2004
- 18) Norrie, A., Crime, Reason and History: A Critical Introduction to Criminal Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2014
- 19) Duff, R. A., Philosophy and the Criminal Law: Principle and Critique. United Kingdom: Cambridge University Press. 1998
- 20) Husak, D. N., The Philosophy of Criminal Law: Selected Essays. United Kingdom: Oxford University Press. 2010
- 21) Action and Value in Criminal Law., United Kingdom: Clarendon Press. 1996
- 22) Cane, P., Responsibility in Law and Morality. United Kingdom: Bloomsbury Academic. 2002
- 23) Honoré, T., Honoré, A. M., Responsibility and Fault. United Kingdom: Bloomsbury Academic. 1999
- 1) Ripstein, A., Equality, Responsibility, and the Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2001

منابع فرعی:

- ۱) بینک، تامس، اراده آزاد، ترجمه جواد دانش، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) کین، رابرت، فلسفه اختیار، ترجمه فخرالسادات علوی، حکمت، آخرین سال انتشار
- ۳) لاسکی، نیکالای، آزادی اراده، ترجمه سیاوش فراهانی، نقش جهان، آخرین سال انتشار
- ۴) نجیب حسنی، محمود، نظریه عمومی قصد جنایی، ترجمه سیدعلی عباس نیای زارع، میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) نجیب حسنی، محمود، رابطه سببیت در حقوق کیفری، ترجمه سیدعلی عباس نیای زارع، میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) شریفی، محسن به کوشش، دانشنامه مسئولیت کیفری: مجموعه مقاله‌های برگزیده همایش ملی تحولات مسئولیت کیفری در نظام حقوقی ایران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) مؤمنی، مهدی به اهتمام، جایگاه رکن روانی در مسئولیت کیفری، موسسه مطالعات و پژوهش‌های شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۸) غلامی، علی، عوامل مانع مسئولیت کیفری، دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- ۹) موسوی مجاب، سید درید، نقش اراده در مسئولیت کیفری با رویکردی به نظام حقوقی ایران، بهنامی، آخرین سال انتشار
- ۱۰) میرسعیدی، سید منصور، مسئولیت کیفری قلمرو و ارکان، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۱) کلارکسون، کریستوفر، تحلیل مبانی حقوق جزای عمومی، ترجمه حسین میرمحمدصادقی، آخرین سال انتشار
- ۱۲) فلچر، جورج پی، مفاهیم بنیادین حقوق کیفری، ترجمه سید مهدی سیدزاده ثانی، انتشارات دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار
- ۱۳) عطار، داوود، دفاع مشروع در حقوق جزای اسلام، ترجمه اکبر غفوری، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
نظریه‌های مجازات				Theories of Punishment		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
				عملی		
<p>اهداف درس:</p> <p>حقوق کیفری از جرم‌انگاری رفتارها آغاز و در مرحله واکنش علیه بزهکاری و تعیین مجازات، محقق می‌شود. اگرچه بخش مهمی از هدف و توجیه حقوق کیفری در گام جرم‌انگاری مشخص می‌شود اما مجازات، به‌تنهایی و مستقلاً مستلزم توجیه است؛ بنابراین، هر نظام کیفری محتاج توجیهی اعم از سیاسی یا اخلاقی برای استفاده از واکنش کیفری یا استفاده از نوع خاصی از واکنش علیه بزهکاران است. پاسخ به مسئله «توجیه مجازات» بر عهده نظریه‌های مجازات است که با تکیه بر مبانی معرفت‌شناختی، سامانه‌های اخلاقی و نظریه‌های سیاسی انجام می‌شود. نظریات مجازات بدواً به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ گروه اول با استمداد از نظریات کلان در فلسفه سیاسی و اخلاق (قراردادگرایی، فایده‌گرایی، وظیفه‌گرایی و...) به ارائه توجیه و پاسخ به می‌پردازند. در مقابل، نظریات گروه دوم با تکیه بر مبانی جامعه‌شناختی قابلیت عقلانی سازی و توجیه مجازات را با تردید مواجه ساخته، برای تبیین آن به‌عنوان پدیده اجتماعی محصول ساختارهای کلان تلاش می‌کنند. این دو رویکرد در مسئله واحد، حاوی دو پاسخ رقیب هستند و بنابراین درس نظریه‌های مجازات نمی‌تواند یک گروه را بدون دیگری موردبررسی قرار دهد. در گروه توجیه، دو رویکرد فایده‌گرا و سزاگرا و در گروه تبیین‌های جامعه‌شناختی، رویکردهای متمرکز بر ساختار قدرت، ساختار اجتماع و فرهنگ مهم‌ترین نظریات می‌کنند. دانشجویان در این درس علاوه بر آشنایی با نظریات این دو گروه، برای طرح بحث در اسلام تلاش می‌کنند؛ بنابراین، اهداف اصلی این درس عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با توجیهات فلسفی مجازات در اندیشه معاصر ❖ آشنایی با تبیین‌های جامعه‌شناختی مجازات در اندیشه معاصر ❖ طرح مسئله توجیه مجازات در اندیشه کیفری اسلام و بررسی امکان توجیه و عقلانی سازی احکام کیفری ❖ طرح مسئله توجیه مجازات به‌صورت جداگانه در خصوص هر دسته از احکام کیفری (قصاص، حدود و تعزیرات) <p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • پیدایش مسئله توجیه مجازات؛ نهضت روشنگری و عقلانیت کیفری • نظریه سزاگرایی؛ رویکرد سنتی (کانت و هگل) • نظریه فایده‌گرایی؛ بازدارندگی • نظریه فایده‌گرایی؛ خنثی‌سازی • نظریه فایده‌گرایی؛ اصلاح و بازپروری • نظریه ترکیبی • نظریه سزاگرایی؛ رویکرد معاصر (کارکردهای تعلیمی، ارتباطی، اعلامی، بازی منصفانه) • اصول حاکم بر تعیین مجازات (کیفر گذاری) 						

- رویکرد جامعه‌شناختی به مجازات (دورکیم و...)
- رویکردهای انتقادی به مجازات (فوکو و...)
- فلسفه مجازات در اسلام؛ مقاصد کیفری شریعت
- فلسفه مجازات در اسلام؛ قصاص و حدود
- فلسفه مجازات در اسلام؛ تعزیر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Ashworth, A. J., A. von Hirsch, and J. Roberts (eds.), Principled Sentencing, 3rd edition, Oxford: Hart Publishing. 2009
- 2) Garland, D. A Reader on Punishment. United Kingdom: Oxford University Press. 1994
- 3) Boonin, D., The Problem of Punishment, New York: Cambridge University Press, 2008
- 4) Braithwaite, J., and P. Pettit, Not Just Deserts, Oxford: Oxford University Press. 1990
- 5) Duff, R. A., and D. Garland (eds.), A Reader on Punishment, Oxford: Oxford University Press. 1994
- 6) Feinberg, J., 'The Expressive Function of Punishment', in his Doing and Deserving, Princeton, N. J.: Princeton University Press, 95–118. 1970
- 7) Garland, D., The Culture of Control, New York: Oxford University Press. 2001
- 8) Hampton, J., 'The Moral Education Theory of Punishment', Philosophy and Public Affairs, 13: 208–38. 1984
- 9) Heffernan, W. C., and J. Kleinig (eds.), From Social Justice to Criminal Justice, New York: Oxford University Press. 2000
- 10) Hegel, G. W. F., The Philosophy of Right, trans. T. Knox, Oxford: Oxford University Press (1942). 1821
- 11) Honderich, T., Punishment: The Supposed Justifications Revisited, London: Pluto Publishing. 2005
- 12) Lacey, N., State Punishment: Political Principles and Community Values, London: Routledge. 1988
- 13) Matravers, M., Justice and Punishment: The Rationale of Coercion, Oxford: Oxford University Press. 2000
- 14) Murphy, J. G., Punishment and the Moral Emotions: Essays in Law, Morality, and Religion, New York: Oxford University Press. 2012
- 15) Murphy, J. G., and J. Hampton, 1988, Forgiveness and Mercy, Cambridge: Cambridge University Press
- 16) Rawls, J., 'Two Concepts of Rules', The Philosophical Review, 64: 3–32. 1955
- 17) Tadros, V., The Ends of Harm: The Moral Foundations of Criminal Law, Oxford: Oxford University Press. 2011
- 18) Tadros, V., The Ends of Harm: The Moral Foundations of Criminal Law. Spain: OUP Oxford. 2011
- 19) Tonry, M., Retributivism has a past: Has it a Future?, New York: Oxford University Press. 2012
- 20) Tonry, M. (ed.), Why Punish? How Much?, New York: Oxford University Press. 2011
- 21) von Hirsch, A., Censure and Sanctions, Oxford: Oxford University Press. 1993
- 22) Von Hirsch, A., Wasik, M., Ashworth, A., Fundamentals of Sentencing Theory: Essays in Honour of Andrew Von Hirsch. Kiribati: Clarendon Press. 1998
- 23) Hart, H., Punishment and Responsibility: Essays in the Philosophy of Law. United Kingdom: OUP Oxford. 2008
- 24) Duff, A., Duff, R. A., Punishment, communication, and community. United Kingdom: Oxford University Press. 2001

- 25) Christie, N., Crime Control as Industry: Towards Gulags, Western Style?. United Kingdom: Routledge. 1993
- 26) White, M.D. (ed.), Retributivism: Essays on Theory and Policy, New York: Oxford University Press. 2011
- 27) Zaibert, L., Punishment and Retribution, Aldershot: Ashgate. 2006
- 28) Zimmerman, M., The Immorality of Punishment, Peterborough, ON: Broadview Press, 2011
- 29) Boonin, D., The Problem of Punishment, New York: Cambridge University Press. 2008
- 30) Christie, N., "Conflicts as Property", British Journal of Criminology, 17: 1-15. 1977
- 31) Bentham, J. (1879). An Introduction to the Principles of Morals and Legislation. United Kingdom: Clarendon Press.

منابع فرعی:

- ۱) کانت، ایمانوئل، بنیاد مابعدالطبیعه اخلاق، ترجمه حمید عنایت و علی قیصری، خوارزمی، آخرین سال انتشار
- ۲) نوبهار، رحیم، اهداف مجازات‌ها در جرائم جنسی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۳) فوکو، میشل، مراقبت و تنبیه تولد زندان، ترجمه افشین جهان‌دیده و نیکو سرخوش، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۴) جوان جعفری، عبدالرضا، ماهیت فلسفی و جامعه‌شناختی کیفر، میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) بکاریا، چزاره، رساله جرایم و مجازات‌ها، ترجمه محمدعلی اردبیلی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) گارلند، دیوید، فرهنگ کنترل: جرم و نظم اجتماعی در جامعه معاصر، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) گارلند، دیوید، مجازات و جامعه مدرن، ترجمه نبی‌اله غلامی، میزان، آخرین سال انتشار
- ۸) جمعی از نویسندگان، جستارهایی در جامعه‌شناسی کیفری، ترجمه سید درید موسوی مجاب و مریم مهدب، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار
- ۹) بروکس، تام، مجازات، ترجمه محمدعلی کاظم نظری، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) یزدیان جعفری، جعفر، چرایی و چگونگی مجازات، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۱) پرت، جان، مجازات و تمدن، ترجمه هانیبه هژیرالساداتی، میزان، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
فلسفه جرم‌شناسی				Philosophy of Criminology		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
				عملی		
اهداف درس:						
<p>جرم‌شناسی به‌عنوان علم مطالعه علل پدیده مجرمانه در قرن هجدهم و به موازات و تحت الهام علوم تجربی مدرن متولد شد. بخش اعظم یافته‌های جرم‌شناسی مانند علوم الهام‌بخش خود (جامعه‌شناسی و علوم رفتاری) با اتکاء بر استقراء و مشاهده تجربی حاصل شده است. اگرچه علوم مدرن بیش از یک قرن و با تکیه بر روش تجربی ادامه حیات داده بودند اما از اوایل قرن بیستم به موضوع دانش نوظهور «فلسفه علم» تبدیل شدند. مطالعات فلسفه علم به مثابه یک دانش درجه دو، روش، چیستی و پیش‌فرض‌های علوم مدرن را مورد مطالعه قرار می‌دهد. جرم‌شناسی و پیش‌فرض‌های مفهومی و روش‌شناختی آن نیز میزبان این پرسش‌های فلسفه علمی است. اگرچه هنوز «فلسفه علم جرم‌شناسی» در حد یک رشته علمی مستقل شناخته‌نشده و قوام نیافته اما بیش از سه دهه است که پژوهش‌های قابل‌اعتنایی در این حوزه در دست انجام است. درس حاضر برای صادر کردن مسائل فلسفه علم به درون گرایش جرم‌شناسی تلاش و اهداف زیر را دنبال می‌کند:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ پیدایش جرم‌شناسی و تکوین به مثابه دانش مستقل ❖ چیستی علم جرم‌شناسی و تحدید مرزهای آن ❖ چیستی روش جرم‌شناسی ❖ بررسی پیش‌فرض‌های روش تجربی و استقراء گرای (بی‌طرفی، خلوص مشاهده و...) ❖ طرح رویکردهای پس‌پوزیتیویستی (ابطال‌گرایی، پارادایم و...) در خصوص جرم‌شناسی ❖ بررسی امکان و امتناع «جرم‌شناسی اسلامی» 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • تاریخ نظری جرم‌شناسی • روش‌شناسی جرم‌شناسی: استقراء گرای • روش‌شناسی جرم‌شناسی: ابطال‌گرایی • روش‌شناسی جرم‌شناسی: نظریه پارادایم • روش‌شناسی جرم‌شناسی: نظریه برنامه‌های پژوهشی • روش‌شناسی جرم‌شناسی: بر ضد روش • روش‌شناسی جرم‌شناسی: امکان و امتناع جرم‌شناسی دینی • جرم‌شناسی و قدرت • پست‌مدرنیسم و جرم‌شناسی • هستی‌شناسی جرم 						

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Harcourt, B. E., Against Prediction: Profiling, Policing, and Punishing in an Actuarial Age. Ukraine: University of Chicago Press. 2008
- 2) Morrison, W., Theoretical Criminology from Modernity to Post-Modernism. United Kingdom: Taylor & Francis. 2014
- 3) The Encyclopedia of Theoretical Criminology., United Kingdom: Wiley. 2014
- 4) The Origins of Criminology: A Reader. United Kingdom: Taylor & Francis. 2009
- 5) History of Criminology., Singapore: Dartmouth. 1994
- 6) The Handbook of the History and Philosophy of Criminology., United Kingdom: Wiley. 2018
- 7) Einstadter, W. J., Henry, S., Criminological Theory: An Analysis of Its Underlying Assumptions. United States: Rowman & Littlefield Publishers. 2006
- 8) Crewe, D., Existentialist Criminology. United Kingdom: Taylor & Francis. 2008
- 9) What is Criminology About? Philosophical Reflections., United Kingdom: Taylor & Francis. 2015
- 10) New Directions for Criminology: Notes from Outside the Field, Belgium: Maklu.
- 11) Williams, C. R., Philosophy, Crime, and Criminology. United States: University of Illinois Press. 2006
- 12) Milovanovic, D., Schehr, R. C., Schehr, R. C., Arrigo, B. A., The French Connection in Criminology: Rediscovering Crime, Law, and Social Change. United States: State University of New York Press. 2005
- 13) Williams, C. R., Arrigo, B. A., Ethics, Crime, and Criminal Justice. (n.p.): Pearson Education. 2011
- 14) Milovanovic, D., Arrigo, B. A., Revolution in penology: rethinking the society of captives. United States: Rowman & Littlefield Publishers. 2009
- 15) Williams, C. R., Philosophy, Crime, and Criminology. United States: University of Illinois Press. 2006
- 16) The Handbook of the History and Philosophy of Criminology, United Kingdom: Wiley. 2018
- 17) Ruggiero, V., Crime and markets: essays in anti-criminology. United Kingdom: Oxford University Press. 2000
- 18) Young, J., The New Criminology Revisited. United Kingdom: Palgrave Macmillan UK. 2016
- 19) Milovanovic, D., Postmodernist and Post-Structuralist Theories of Crime. United Kingdom: Taylor & Francis. 2017
- 20) Milovanovic, D., Postmodern Criminology. United Kingdom: Garland Publ. 1997
- 21) Williams, F. P., Williams, F. P., Imagining Criminology: An Alternative Paradigm. United Kingdom: Garland Pub. 1999
- 22) Jones, D. A., History of Criminology: A Philosophical Perspective. United States: Greenwood Press. 1986
- 23) Millie, A., Philosophical Criminology. United Kingdom: Policy Press. 2016
- 24) Ripstein, A., Equality, Responsibility, and the Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2001

منابع فرعی:

- ۱) پوپر، کارل ریموند، منطق اکتشافات علمی، ترجمه سید حسین کمالی، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) کوهن، تامس، ساختار انقلاب‌های علمی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۳) فایرابند، پاول، بر ضد روش؛ طرح نظریه آنارشیستی معرفت، ترجمه مهدی قوام صفری، فکر روز، آخرین سال انتشار
- ۴) لازی، جان، درآمدی تاریخی به فلسفه علم، ترجمه علی پایا و جلال بشارتی، سمت، آخرین سال انتشار

- (۵) پایا، علی، علم دینی، علم بومی و علم اسلامی محال اندیشی یا دوران‌اندیشی: مجموعه مقالاتی درباره پروژه‌های ایدئولوژیک تولید علم، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار
- (۶) موحد ابطاحی، سید محمدتقی و دیگران، علم دینی، دیدگاه‌ها و ملاحظات: گزارش، تبیین و سنجش دیدگاه‌های برخی از متفکران ایرانی در باب چیستی، امکان و ضرورت علم دینی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- (۷) ولد، جرج و دیگران، جرم‌شناسی نظری (گذری بر نظریه‌های جرم‌شناسی)، ترجمه علی شجاعی، سمت، آخرین سال انتشار
- (۸) چالمرز، آلن فرانسیس، چیستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- (۹) وبر، ماکس، روش‌شناسی علوم اجتماعی، ترجمه حسن چاووشیان، مرکز، آخرین سال انتشار
- (۱۰) امینی زاده، محمد، جرم‌شناسی و تغییر پارادایم‌ها (تحلیل پارادایمی جرم‌شناسی)، رساله دکتری دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- (۱۱) صادقی فسایی، س.، و پروین، س. جرم: برساخته ذهنیت، گفتمان و قدرت. پژوهش حقوق عمومی (پژوهش حقوق) (حقوق و سیاست)، ۱۳(۳۳)، ۲۱۳-۲۳۴، ۱۳۹۰
- (۱۲) گلدوزیان، حسین، جرم در سنجه جرم‌شناسی پست‌مدرن، رساله دکتری دانشگاه مازندران
- (۱۳) جاویدی، مجتبی، تحلیل انتقادی تبیین‌های پوزیتیویستی (اثبات‌گرا) از بزهکاری با تأکید بر اندیشه علامه طباطبایی، رساله دکتری دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۳
- (۱۴) پرادل، ژان، تاریخ اندیشه‌های کیفری، ترجمه علی حسین نجفی ابرندآبادی، سمت، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
معرفت‌شناسی				Epistemology		
مقطع: کارشناسی ارشد		پیش‌نیاز: ندارد		نوع درس:		معارف اسلامی و عمومی زبان‌های خارجی تخصصی مشترک تخصصی گرایش
تعداد واحد: ۱ واحد		هم‌نیاز: ندارد				
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت						
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی			
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه			
سفر علمی		عملی	الزامی			
		نظری	اختیاری			
سایر:		عملی				
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با مفهوم و انواع معرفت و مفاهیم مرتبط مانند باور، توجیه، صدق. ❖ آشنایی با سیر تاریخی مسئله معرفت در ادوار فلسفی مخصوصاً فلسفه اسلامی. ❖ آشنایی با نظریات معرفت‌شناختی مهم در خصوص امکان، چگونگی تحقق و توجیه معرفت. ❖ با توجه به اینکه بسیاری از مسائل و نظریات معرفت‌شناختی توسط فلاسفه حقوق در قلمرو حقوق امتداد یافته است، تطبیق مسائل معرفت‌شناختی محض بر رویکردهای حقوقی و آشنایی با معرفت‌شناسی حقوقی نیز ضروری است. 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • چیستی و انواع معرفت • سیر تاریخی مسئله معرفت در فلسفه غرب • نظریه‌های معرفت‌شناختی معاصر • شکاکیت گرایی • نسبی‌گرایی • واقع‌گرایی • عقل‌گرایی • تجربه‌گرایی • طبیعت‌گرایی • عمل‌گرایی • برساخت‌گرایی • واقع‌گرایی انتقادی • نظریه‌های توجیه • مبنا‌گرایی • انسجام‌گرایی • اتکا‌گرایی • درون‌گرایی • برون‌گرایی 						

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) مطهری، مرتضی، مسئله شناخت، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۲) طباطبائی، علامه سید محمدحسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۳) جوادی آملی، عبدالله، منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، اسراء، آخرین سال انتشار
- 4) Audi, R., Epistemology: A Contemporary Introduction to the Theory of Knowledge. United Kingdom: Routledge. 2011
- 5) Lemos, N., An Introduction to the Theory of Knowledge. Singapore: Cambridge University Press. 2020
- 6) McGrath, M., Goldman, A. I., Epistemology: A Contemporary Introduction. United States: OXFORD University Press. 2015
- 7) Dancy, P. o. P. J., Dancy, J., Introduction to Contemporary Epistemology. United Kingdom: Wiley. 1985
- 8) Laudan, L., Truth, Error, and Criminal Law: An Essay in Legal Epistemology. United States: Cambridge University Press. 2006
- 9) Dworkin, R., Dworkin, F. H. S. P. o. L. a. P. R., Justice for Hedgehogs. United Kingdom: Harvard University Press. 2011
- 10) Finnis, J., Reason in Action: Collected Essays Volume I. United Kingdom: OUP Oxford. 2011
- 11) Leiter, B., Naturalizing Jurisprudence: Essays on American Legal Realism and Naturalism in Legal Philosophy. United Kingdom: Oxford University Press. 2007
- 12) Norrie, A., Dialectic and Difference: Dialectical Critical Realism and the Grounds of Justice. (n.p.): Taylor & Francis. 2009
- 13) MacIntyre, A. C., Whose Justice? Which Rationality?. United Kingdom: Recording for the Blind & Dyslexic. 1988
- 14) Samuel, G., Epistemology and Method in Law. (n.p.): Routledge. 2016

منابع فرعی:

- ۱) چیسلم، رودریک، نظریه شناخت، ترجمه مهدی دهباشی، حکمت، آخرین سال انتشار
- ۲) حسین زاده، محمد، پژوهشی تطبیقی در معرفت‌شناسی معاصر، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار
- ۳) ایرانپور، فرهاد، بازاندیشی در روش‌شناسی و شناخت‌شناسی حقوقی، رخداد نو، آخرین سال انتشار

<p>دانشگاه امام صادق علیه السلام</p>																		
<p>کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»</p>																		
<p>گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»</p>				<p>گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»</p>														
<p>نام درس به فارسی:</p> <p>هرمنوتیک و تفسیر حقوقی</p>				<p>نام درس به انگلیسی:</p> <p>Adjudication Theory</p>														
<p>مقطع: کارشناسی ارشد</p> <p>تعداد واحد: ۲ واحد</p> <p>تعداد ساعت: ۳۲ ساعت</p>		<p>پیش نیاز: ندارد</p> <p>هم‌نیاز: ندارد</p>		<p>نوع درس:</p> <table border="1"> <tr> <td>معارف اسلامی و عمومی</td> <td>جبرانی</td> <td>نظری</td> </tr> <tr> <td>زبان‌های خارجی</td> <td>پایه</td> <td>عملی</td> </tr> <tr> <td>تخصصی مشترک</td> <td>الزامی</td> <td>نظری</td> </tr> <tr> <td>تخصصی گرایش</td> <td>اختیاری</td> <td>عملی</td> </tr> </table>			معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	زبان‌های خارجی	پایه	عملی	تخصصی مشترک	الزامی	نظری	تخصصی گرایش	اختیاری	عملی
معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری																
زبان‌های خارجی	پایه	عملی																
تخصصی مشترک	الزامی	نظری																
تخصصی گرایش	اختیاری	عملی																
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> آشنایی با چپستی تفسیر، تاریخ دانش هرمنوتیک، رویکردهای مختلف هرمنوتیکی اعم از کلاسیک و فلسفی آشنایی با مناسبات علم هرمنوتیک و گزاره‌های اسلامی بررسی مبانی تفسیر حقوقی و مسئله عینیت و نسبیت فهم در تفسیر گزاره‌های حقوقی تطبیق مبانی تفسیری بر انواع تفسیر در نظام حقوقی ایران (تفسیر قانون اساسی، تفسیر قانون عادی، تفسیر توسط دکتربین و تفسیر قضائی) 																		
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> چپستی و تاریخچه هرمنوتیک نظریه‌های مؤلف محور فهم نظریه‌های مفسر محور فهم هرمنوتیک و متن دینی هرمنوتیک و گزاره‌های حقوقی عینیت‌گرایی و نسبیت‌گرایی در تفسیر حقوقی تفسیر در نظریه پوزیتیویسم حقوقی تفسیر در نظریه حقوق طبیعی نظریه تفسیر‌گرایی رونالد دورکین تفسیر در نظریه واقع‌گرایی قواعد تفسیر قانون اساسی و عادی ایران در پرتو نظریات هرمنوتیکی تفسیر قضایی گزاره‌های حقوقی در پرتو نظریات هرمنوتیکی اصول تفسیر کیفری در پرتو نظریات هرمنوتیکی (تفسیر منطوقی، منطقی، مساعد و...) 																		
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد				
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه															
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد															

منابع اصلی:

- 1) Lieber, F., Legal and Political Hermeneutics, Or, Principles of Interpretation and Construction in Law and Politics: With Remarks on Precedents and Authorities. United States: Lawbook Exchange. 2002
- 2) Legal Hermeneutics: History, Theory, and Practice. United States: University of California Press. 2021
- 3) Alexy, R., Alexy, P. o. P. L. a. L. P. R., A Theory of Legal Argumentation: The Theory of Rational Discourse as Theory of Legal Justification. United Kingdom: Clarendon Press. 1989
- 4) Iii, F. J. M., Law, Hermeneutics and Rhetoric. United Kingdom: Taylor & Francis. 2016
- 5) Lieber, F. Legal and Political Hermeneutics, Or, Principles of Interpretation and Construction in Law and Politics: With Remarks on Precedents and Authorities. United States: Lawbook Exchange. 2002
- 6) MacCormick, N., Legal Reasoning and Legal Theory. United Kingdom: Clarendon Press. 1994
- 7) Iii, F. J. M., Law, Hermeneutics and Rhetoric. United Kingdom: Taylor & Francis. 2016
- 8) Law's Hermeneutics: Other Investigations, United Kingdom: Taylor & Francis. 2017
- 9) Legal Hermeneutics: History, Theory, and Practice, United States: University of California Press. 2021
- 10) Kennedy, D., A Critique of Adjudication [fin de Siècle]. (n.p.): Harvard University Press. 2009
- 11) Posner, R. A., How Judges Think. United States: Harvard University Press. 2010

۱۲) آقایی، کامران، مکتب‌های تفسیری در حقوق بر بنیاد هرمنوتیک حقوقی، میزان، آخرین سال انتشار

۱۳) واعظی، احمد، هرمنوتیک حقوقی، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار

۱۴) مولر ولمر، کورت، گفتارهایی در هرمنوتیک: متونی از سنت آلمانی از دوران روشنفکری تا عصر حاضر، جمعی از مترجمان، عروه الوتقی، آخرین سال انتشار

۱۵) بلایشر، یوزف، گزیده هرمنوتیک معاصر، ترجمه سعید جهانگیری، پرسش، آخرین سال انتشار

۱۶) پالم، ریچارد، علم هرمنوتیک: نظریه‌ی تأویل در فلسفه‌های شلایرماخر، دیلتای، هایدگر، گادامر، ترجمه محمدسعید حنائی کاشانی، هرمس، آخرین سال انتشار

۱۷) کاتوزیان، ناصر و محمد مهدی الشریف، منطق حقوق؛ پژوهشی در منطق حاکم بر استدلال و تفسیر حقوقی، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار

۱۸) جعفری تبار، حسن، دیو در شیشه؛ در فلسفه رویه قضائی، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Legal Knowledge and Analogy: Fragments of Legal Epistemology, Hermeneutics and Linguistics. Netherlands: Springer Netherlands. 2012
- 2) Cardozo, B. N. The Nature of the Judicial Process. United States: Dover Publications. 2005
- 3) Dworkin, R. Law's Empire. United Kingdom: Belknap Press. 1986
- 4) Figal, G. Objectivity: The Hermeneutical and Philosophy. United States: State University of New York Press. 2010
- 5) Levinson, S. Law as literature. Tex. L. Rev., 60, 373. 1981
- 6) Tushnet, M. V. Following the rules laid down: A critique of interpretivism and neutral principles. Harv. L. Rev., 96, 781. 1982
- 7) Fiss, O. M. Objectivity and interpretation. Stanford Law Review, 739-763. Dworkin, R. 1982
- 8) Law as interpretation. Critical Inquiry, 9(1), 179-200.
- 9) Samuel, G., Epistemology and Method in Law. (n.p.): Routledge. 2016

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
مفهوم قانون در ایران				The Concept of Law in Iran		
نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با آراء موافقان و مخالفان مشروطیت در عصر مشروطه ❖ آشنایی با اندیشه قانون در قرن هجدهم (آراء منتسکیو، روسو و...) ❖ آشنایی با سیر تاریخی اندیشه قانون خواهی پس از مشروطه تا انقلاب اسلامی ❖ آشنایی با مواجهه انقلاب اسلامی با مسئله قانون و موضع قانون اساسی در این خصوص 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • نظریه‌های قرارداد اجتماعی • حاکمیت قانون در نزد اندیشمندان قرن هجدهم (هابز، لاک، روسو، منتسکیو و...) • قانون در اعلامیه حقوق بشر فرانسه • ساختار حاکمیت و تصمیم‌گیری پیش از طرح اندیشه قانون • پیدایش نخستین اشکال تنظیم‌گری در ایران • زمینه و محتوای رساله یک کلمه • موافقین مشروطیت در ایران؛ رویکرد عرفی • موافقین مشروطیت در ایران؛ رویکرد شرعی • مخالفین مشروطیت در ایران؛ رویکرد عرفی • مخالفین مشروطیت در ایران؛ رویکرد شرعی • فهم موافقین و مخالفین از قانون • تاریخ تقنین از مشروطه تا انقلاب اسلامی • مواجهه با قانون پس از انقلاب اسلامی • نسبت شرع و قانون در قانون اساسی • اولین تجارب تقنین پس از انقلاب • نظریه قضاوت پس از انقلاب 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد			

منابع اصلی:

- ۱) طباطبائی، سیدجواد، تأملی درباره ایران: نظریه حکومت قانون در ایران (۳ جلد)، مینوی خرد، آخرین سال انتشار
- ۲) عدل، مصطفی، حقوق اساسی یا اصول مشروطیت، نشر چشمه، آخرین سال انتشار
- ۳) کسروی، احمد، تاریخ مشروطه ایران، نگاه، آخرین سال انتشار
- ۴) آجودانی، ماشاءالله، مشروطه ایرانی، اختران کتاب، آخرین سال انتشار
- ۵) نجفی، موسی و سمیه حسینی، مشروطه شناسی: شناخت تاریخی تحلیلی نهضت‌های اسلامی معاصر ایرانی، آرما، آخرین سال انتشار
- ۶) منتسکیو، شارل لوئی، روح القوانين، ترجمه علی‌اکبر مهندی، انتشارات امیرکبیر، آخرین سال انتشار
- ۷) لاک، جان، رساله درباره حکومت، ترجمه حمید عضدانلو، نی، آخرین سال انتشار
- ۸) هابز، تامس، لویاتان، ترجمه حسین بشیریه، نی، آخرین سال انتشار
- ۹) روسو، ژان ژاک، قرارداد اجتماعی (متن و در زمینه متن)، ترجمه مرتضی کلانتریان، آگه، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ملک‌خان، میرزا، روزنامه قانون، به کوشش هما ناطق، امیرکبیر، آخرین سال انتشار
- ۱۱) آبراهامیان، یروند، ایران بین دو انقلاب، ترجمه کاظم فیروزمند و دیگران، مرکز، آخرین سال انتشار
- ۱۲) فیرحی، داوود، مفهوم قانون در ایران معاصر (تحولات پیشامشروطه)، نی، آخرین سال انتشار
- ۱۳) فیرحی، داوود، فقه و سیاست در ایران معاصر: فقه سیاسی و فقه مشروطه (جلد ۱)، نی، آخرین سال انتشار
- ۱۴) زرگری نژاد، غلامحسین، رسائل مشروطیت: مشروطه به روایت موافقان و مخالفان (۲ جلد)، موسسه تحقیقات و توسعه علوم انسانی، آخرین سال انتشار
- ۱۵) پژوهشی در منطق حاکم بر استدلال و تفسیر حقوقی، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار
- ۱۶) جعفری تبار، حسن، دیو درشیشه؛ در فلسفه رویه قضائی، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Interpretation of Law in the Age of Enlightenment: From the Rule of the King to the Rule of Law. Netherlands: Springer Netherlands. 2011
- 2) Hochstrasser, T. J. Natural Law Theories in the Early Enlightenment. United Kingdom: Cambridge University Press. 2000
- 3) Enlightenment, Rights and Revolution: Essays in Legal and Social Philosophy. United Kingdom: Aberdeen University Press. 1989
- 4) A Cultural History of Law in the Age of Enlightenment. (n.d.). India: Bloomsbury Publishing.
- 5) Constitutionalism and Democracy. United Kingdom: Taylor & Francis Group. 2017
- 6) Grimm, D. Constitutionalism: Past, Present, and Future. United Kingdom: Oxford University Press. 2016

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی: فلسفه فقه				نام درس به انگلیسی: <i>Philosophy of Islamic Jurisprudence</i>		
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ نگاه درجه ۲ به دانش فقه و مسائل مهم آن ❖ آشنایی با چپستی، کارکرد، هدف و تاریخ پیدایش دانش فقه ❖ آشنایی با مشرب‌های فقهی بزرگ و چارچوب نظری منتهی به انشعاب فکری ❖ آشنایی با مهم‌ترین مسائل نظری فقه از جمله مناسبات فقه و عقل، فقه و علم، فقه و عرف، فقه و مصلحت و... ❖ آشنایی با مناسبات فقه و دانش حقوق
پیش‌نیاز: ندارد		هم‌نیاز: ندارد		<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با فلسفه فقه • تاریخ فقه • هستی‌شناسی فقه (ماهیت، موضوعات، غایات، حدود و تمایزات با دانش‌های دیگر) • مشرب‌های نظری در فقه امامیه • روش‌شناسی دانش فقه • مناسبات فقه و عقل • مناسبات فقه و علم • مناسبات فقه و عرف • مناسبات فقه و مصلحت • فقه و مقاصد شریعت • فقه و مقتضیات زمان • فقه و حکومت • فقه و نظام‌سازی • فقه و حقوق • قانون و شریعت 		
نوع درس:		معارف اسلامی و عمومی				
تئوری		جبرانی				
عملی		پایه				
نظری		الزامی				
عملی		اختیاری				
نظری		مشارکت				
عملی		تخصصی				
سایر:		گرایش				
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان‌ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) علی دوست، ابوالقاسم، فقه و مصلحت، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۲) علی دوست، ابوالقاسم، فقه و عرف، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۳) علی دوست، ابوالقاسم، فقه و عقل، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۴) شاطبی، ابراهیم بن موسی، الموافقات، دار ابن عفان، آخرین سال انتشار
- ۵) ابن عاشور، محمد بن طاهر، مقاصد الشریعه الاسلامیه، وزاره الاوقاف و الشؤون الاسلامیه قطر، آخرین سال انتشار
- ۶) صابری، حسین، فقه و مصالح عرفی، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۷) صابری، حسین، عقل و استنباط فقهی، بنیاد پژوهش‌های آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار
- ۸) عابدی شاهرودی، علی، گفتگوهای فلسفه فقه، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۹) رشاد، علی‌اکبر، دین‌پژوهی معاصر، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۰) جناتی، محمدابراهیم، سیر تطور فقه اجتهادی در بستر زمان (۲ جلد)، انصاریان، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مطهری، مرتضی، اسلام و مقتضیات زمان (۲ جلد)، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۲) ضیایی فر، سعید، پیش درآمدی بر مکتب‌شناسی فقهی، پژوهشگاه فرهنگ و علوم اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۳) گرجی، ابوالقاسم، تاریخ فقه و فقهها، سمت، آخرین سال انتشار
- ۱۴) جوادی‌آملی، عبدالله، منزلت عقل در هندسه معرفت دینی، به کوشش احمد واعظی، اسراء، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Interpretation of Law in the Age of Enlightenment: From the Rule of the King to the Rule of Law. Netherlands: Springer Netherlands. 2011
- 2) Hallaq, W. B., The Origins and Evolution of Islamic Law. United Kingdom: Cambridge University Press. 2005
- 3) Shabana, A., Custom in Islamic Law and Legal Theory: The Development of the Concepts of Urf and Adah in the Islamic Legal Tradition. United States: Palgrave Macmillan US. 2011
- 4) Dahlen, A., Islamic Law, Epistemology and Modernity: Legal Philosophy in Contemporary Iran. (n.p.): Taylor & Francis. 2004

<p>دانشگاه امام صادق علیه السلام</p>						
<p>کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»</p>						
<p>گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»</p>			<p>گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»</p>			
<p>نام درس به فارسی:</p> <p>فلسفه حق و حقوق بشر</p>			<p>نام درس به انگلیسی:</p> <p>Philosophy of Rights & Human Rights</p>			
مقطع: کارشناسی ارشد	<p>پیش‌نیاز: ندارد</p> <p>هم‌نیاز: ندارد</p>	<p>نوع درس:</p>	معارف اسلامی و عمومی	نظری	<p>آموزش تکمیلی عملی:</p>	
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	جبرانی		عملی
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی		نظری
			تخصصی گرایش	اختیاری		نظری
				عملی		عملی
<p>اهداف درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با چیستی، مفهوم و ماهیت حق ❖ تبارشناسی حق و سیر تاریخی پیدایش مفهوم مدرن حق ❖ مطالعه مناسبات حق و تکلیف ❖ مطالعه مناسبات حق و حکم در اسلام ❖ آشنایی با سیر تاریخی پیدایش آموزه و اندیشه حقوق بشر و تطورات آن ❖ آشنایی با نظریات توجیهی حقوق بشر در فلسفه اخلاق ❖ مطالعه مفهوم و منشأ حق در اسلام ❖ بررسی چالش‌های نظری حقوق بشر و اسلام ❖ آشنایی با مواضع نظریه انتقادی حقوقی در خصوص حق و حقوق بشر 						
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • هستی‌شناسی حق • مفهوم شناسی حق • حق در مقایسه با تکلیف و حکم • نظریه هوفلد درباره حق • نظریات اراده و منفعت درباره حق • سیر تاریخی پیدایش آموزه حق • نظریات حقوق طبیعی و حق • مقایسه مفهوم طبیعت در نظریات حقوق طبیعی سنتی و مدرن • مقایسه مفهوم طبیعت در نظریات حقوق طبیعی و فطرت در اندیشه دینی • سیر تاریخی تکوین آموزه و مصادیق حق‌های بشر در اسناد بین‌المللی • مقایسه حق‌های بنیادین در اندیشه حقوق بشر مدرن و اسلام (حق حیات، آزادی و...) • منشأ حق‌ها در اندیشه دینی و بشری • توجیهات اخلاقی حق‌های بشر • صاحبان حق‌ها • حق و قانون 						

- نظریه انتقادی و حق‌های بشر
- رویکردهای دینی به حقوق بشر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) جوادی‌آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر، اسراء، آخرین سال انتشار
- ۲) میرموسوی، سید علی و سید صادق حقیقت، مبانی حقوق بشر از دیدگاه اسلام و دیگر مکاتب، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۳) عمید زنجانی، عباسعلی، مبانی حقوق بشر در اسلام و دنیای معاصر، مجد، آخرین سال انتشار
- ۴) جوادی‌آملی، عبدالله و مصطفی خلیلی، حق و تکلیف در اسلام، اسراء، آخرین سال انتشار
- ۵) جعفری، محمدتقی، حقوق جهانی بشر: تحقیق و تطبیق دو نظام اسلام و غرب، موسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، آخرین سال انتشار
- ۶) قاری سیدفاطمی، سیدمحمد، حقوق بشر در جهان معاصر (۲ جلد)، شهردانش، آخرین سال انتشار
- 7) Dworkin, R., Taking Rights Seriously. United Kingdom: Bloomsbury Publishing. 2013
- 8) Raz, J. On the nature of rights. Mind, 93(370), 194-214. 1984
- 9) MacCormick, N., Hacker, P. M. S., & Raz, J., Rights in legislation. 1977
- 10) Edmundson, W. A., An introduction to rights. Cambridge University Press. 2012
- 11) Kramer, M., Rights without trimmings. A debate over rights, 80. 1998
- 12) Simmonds, N. E., Kramer, M. H., Steiner, H., A debate over rights: philosophical enquiries. Spain: Clarendon Press. 1998
- 13) Rainbolt, G. W., The Concept of Rights. Germany: Springer Netherlands. 2006
- 14) Wenar, L., The nature of rights. Philosophy & Public Affairs, 33(3), 223-252. 2005
- 15) Hart, H. L. A. re there any natural rights?. The philosophical review, 64(2), 175-191. 1955
- 16) Finnis, J. Natural law and natural rights. Oxford University Press. 2011
- 17) Tuck, R., Natural rights theories: their origin and development. Cambridge University Press. 1979
- 18) Waldron, J., Theories of rights. 1985
- 19) Waldron, J., A right to do wrong. Ethics, 92(1), 21-39. 1981
- 20) Dworkin, R., Rights as trumps. Arguing about law, 335-44. 2013
- 21) Beitz, C. R., The idea of human rights. Oxford University Press. 2011
- 22) Ernst, G. and Heilinger, J. (eds.), The Philosophy of Human Rights: Contemporary Controversies, Berlin: De Gruyter. 2011
- 23) Etninson, A. (ed.), Human Rights: Moral or Political?, Oxford: Oxford University Press. 2018
- 24) Griffin, J., On Human Rights, Oxford: Oxford University Press. 2008
- 25) Hayden, P. (ed.), The Philosophy of Human Rights, St. Paul, MN: Paragon Press. 2001
- 26) Besson, S., and Tasioulas, J. (eds.), The Philosophy of International Law, Oxford: Oxford University Press.
- 27) Cistelecan, A., and Rathore, A. (eds.), Wronging Rights? Philosophical Challenges for Human Rights, London: Taylor and Francis.
- 28) Cruft, R., Liao, S. M., & Renzo, M. (Eds.), Philosophical foundations of human rights. Oxford University Press. 2015
- 29) Tierney, B., The Idea of Natural Rights, Grand Rapids, MI: Wm. B. Erdmans Publishing Co. 1997
- 30) Etninson, A. (ed.), Human Rights: Moral or Political?, Oxford: Oxford University Press.
- 31) Waldron, J. Nonsense Upon Stilts (Routledge Revivals): Bentham, Burke and Marx on the Rights of Man. Routledge. 2014
- 32) Tushnet, M. The critique of rights. SMUL Rev., 47, 23. 1993

- 33) Kennedy, D., The critique of rights in critical legal studies. In Left legalism/left critique (pp. 178-228). Duke University Press. 2002
- 34) Tushnet, M., Essay on rights. Tex. L. Rev., 62, 1363. 1983
- 35) Schneider, E. M., The dialectic of rights and politics: Perspectives from the women's movement. NYUL Rev., 61, 589. 1986
- 36) Douzinas, C., Human rights and empire: the political philosophy of cosmopolitanism. Routledge-Cavendish. 2007
- 37) Douzinas, C., The end (s) of human rights. Melbourne University Law Review, 26(2), 445-465. 2002

منابع فرعی:

- 1) Rancière, J. Who is the Subject of the Rights of Man?. South atlantic quarterly, 103(2/3), 297-310. 2004
- 2) Mutua, M., Human rights: A political and cultural critique. University of Pennsylvania Press. 2002
- 3) Mayer, A. E., Islam and human rights: Tradition and politics. Routledge. 2018
- 4) Donnelly, J., Human rights and human dignity: An analytic critique of non-Western conceptions of human rights. American Political Science Review, 76(2), 303-316. 1982
- 5) Bielefeldt, H., Muslim voices in the human rights debate. Hum. Rts. Q., 17, 587. 1995
- 6) A'la Mawdudi, A., Human rights in Islam (p. 10). Islamic Foundation. 1976
- 7) Naim, A. A. A., Na'im, A. A., Human Rights in Cross-cultural Perspectives: A Quest for Consensus. United States: University of Pennsylvania Press. 1995
- 8) Donnelly, J., Cultural relativism and universal human rights. Hum. Rts. Q., 6, 400. 1984
- 9) Saeed, A., Human Rights and Islam: An Introduction to Key Debates Between Islamic Law and International Human Rights Law. United Kingdom: Edward Elgar Publishing Limited. 2018
- 10) Sachedina, A., Islam and the Challenge of Human Rights. United Kingdom: Oxford University Press. 2009
- 11) Makau w. Mutua, The Ideology of Human Rights, 36 Va. J. Int'l L. 589 1996.
- 12) Mutua, M., Human rights: A political and cultural critique. University of Pennsylvania Press. 2002

- ۱۳) دگویر، استفانی و دیگران، حق حق داشتن، ترجمه حسین پیران، نشر نو، آخرین سال انتشار
- ۱۴) هیدن، پاتریک، فلسفه حقوق بشر (۲ جلد)، ترجمه رضا علیمیرزایی و مهدی یوسفی، مخاطب، آخرین سال انتشار
- ۱۵) طالبی، محمدحسین، درآمدی بر فلسفه حق، سمت، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»														
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»										
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:										
آشنایی با فلسفه سیاسی				Introduction to the Political Philosophy										
مقطع: کارشناسی ارشد		پیش‌نیاز: ندارد		نوع درس: معارف اسلامی و عمومی زبان‌های خارجی تخصصی مشترک تخصصی گرایش		آموزش تکمیلی عملی: نظری عملی نظری عملی نظری عملی								
تعداد واحد: ۲ واحد		هم‌نیاز: ندارد												
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت														
اهداف درس: <ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با نظریه‌های مشروعیت سیاسی دولت ❖ آشنایی با نظریه‌های الزام سیاسی ❖ آشنایی با نظریه سیاسی اسلام ❖ آشنایی با مبانی حاکمیت دینی ❖ آشنایی با حدود مداخله دولت در آزادی فردی ❖ آشنایی با مناسبات برابری و آزادی در نظریه سیاسی ❖ آشنایی با نظریه‌های عدالت سیاسی 														
سرفصل درس: <ul style="list-style-type: none"> • نظریه‌های دولت • مبانی حق حاکمیت و الزام سیاسی • تحلیل نظری دموکراسی و آزادی • تاریخ اندیشه سیاسی در اسلام • اسلام و سکولاریسم • نظریات نصب و نخب در فقه سیاسی • نظریه ولایت‌فقیه و حکومت اسلامی • حدود دخالت دولت در آزادی افراد • نظریه‌های عدالت سیاسی و اجتماعی 														
روش ارزشیابی: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
منابع اصلی: <ol style="list-style-type: none"> (۱) هورتن، جان، الزام سیاسی، جمعی از مترجمان، دانشگاه علوم اسلامی رضوی، آخرین سال انتشار (۲) سندل، مایکل، عدالت: چه باید کرد، ترجمه افشین خاکباز، نشر نو، آخرین سال انتشار 														

- ۳) معینی علمداری، جهانگیر، روش‌شناسی نظریه‌های جدید در سیاست (اثبات‌گرایی و فرا اثبات‌گرایی)، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۴) استوارت میل، جان استوارت، درباره‌ی آزادی: آزادی فرد و قدرت دولت، ترجمه محمود صناعی، روشنگران و مطالعات زنان، آخرین سال انتشار
- ۵) استوارت میل، جان، فایده‌گرایی، ترجمه مرتضی مردی‌ها، نی، آخرین سال انتشار
- ۶) هابز، تامس، لویاتان، ترجمه حسین بشیریه، نی، آخرین سال انتشار
- ۷) ماکیاولی، نیکولو، شهریار، ترجمه داریوش آشوری، آگاه، آخرین سال انتشار
- ۸) ارسطو، سیاست، ترجمه حمید عنایت، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۹) سن، آمارتیا، اندیشه عدالت، کندو کاو، آخرین سال انتشار
- ۱۰) جوان آراسته، حسین، مبانی حکومت اسلامی، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۱۱) عمید زنجانی، عباسعلی، مبانی اندیشه سیاسی در اسلام، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۱۲) مصباح یزدی، محمدتقی، نظریه سیاسی اسلام، موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار
- ۱۳) اندرو، وینست، نظریه‌های دولت، ترجمه حسین بشیریه، نی، آخرین سال انتشار
- ۱۴) بشیریه، حسین، تاریخ اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم (۲ جلد)، نی، آخرین سال انتشار
- ۱۵) طباطبائی، سیدجواد، درآمدی فلسفی بر تاریخ اندیشه سیاسی در ایران، کویر، آخرین سال انتشار
- ۱۶) عنایت، حمید، اندیشه سیاسی در اسلام معاصر، ترجمه بهاء‌الدین خرمشاسی، خوارزمی، آخرین سال انتشار
- ۱۷) مطهری، مرتضی، آینده انقلاب اسلامی، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۸) خمینی (امام)، روح‌الله، ولایت‌فقیه، موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار
- ۱۹) فیرحی، داوود، نظریه سیاسی و دولت در اسلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۲۰) جوادی‌آملی، عبدالله، فلسفه حقوق بشر، اسراء، آخرین سال انتشار
- ۲۱) قادری، حاتم، اندیشه‌های سیاسی در قرن بیستم، سمت، آخرین سال انتشار
- ۲۲) روسو، ژان ژاک، قرارداد اجتماعی (متن و در زمینه متن)، ترجمه مرتضی کلانتریان، آگه، آخرین سال انتشار
- ۲۳) عالم، عبدالرحمان، بنیادهای علم سیاست، نی، آخرین سال انتشار
- ۲۴) برلین، آیزیا، چهار مقاله درباره آزادی، ترجمه محمدعلی موحد، خوارزمی، آخرین سال انتشار
- ۲۵) همپتن، جین، فلسفه سیاسی، ترجمه خشایار دیهیمی، طرح نو، آخرین سال انتشار
- ۲۶) منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایه الفقیه و فقه الدوله الاسلامیه، مرکز العالمی للدراسات الاسلامیه، آخرین سال انتشار
- ۲۷) صناعی، محمود، آزادی فرد و قدرت دولت: بحث در عقاید سیاسی و اجتماعی تامس هابز، جان لاک، جان استوارت میل با ترجمه گزیده‌ای از نوشته‌های آنان، هرمس، آخرین سال انتشار
- ۲۸) فیرحی، داود، فقه و سیاست در ایران معاصر (۲ جلد)، نی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Dworkin, R., Taking Rights Seriously. United Kingdom: Bloomsbury Publishing. 2013
- 2) Strauss, L., What is political philosophy? And other studies. University of Chicago Press. 1988
- 3) Kymlicka, W., Contemporary political philosophy: An introduction. oxford: oxford University Press. 2002
- 4) Nozick, R., & Williams, B., 23. Anarchy, State and Utopia (pp. 107-114). Princeton University Press. 2014
- 5) Sandel, M. J., & Anne, T., Liberalism and the Limits of Justice. Cambridge University Press. 1998
- 6) Raz, J., The morality of freedom. Clarendon Press. 1986
- 7) Rawls, J., Justice as fairness: A restatement. Harvard University Press. 2001
- 8) Rawls, J., A theory of justice. Harvard university press. 2020

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
آشنایی با فلسفه اخلاق				Introduction to the Moral Philosophy		
نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
				عملی		
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با مبانی فرا اخلاق (هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی، معناشناسی، روانشناسی و... اخلاق) ❖ آشنایی با نظریه‌های مهم در اخلاق هنجاری ❖ آشنایی با رویکردهای اسلامی به فلسفه اخلاق ❖ تحلیل معضلات اخلاقی مهم در حقوق کیفری 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • چپستی فلسفه اخلاق و مسائل اصلی آن • هستی‌شناسی اخلاق (واقع‌گرایی/ناواقع‌گرایی) • معرفت‌شناسی اخلاق (شناخت‌گرایی/ناشناخت‌گرایی) • نسبت‌گرائی اخلاقی/مطلق‌گرائی اخلاقی • معناشناسی گزاره‌های اخلاقی • مسئله باید/هست • نظریات اخلاق هنجاری • فضیلت‌گرایی • وظیفه‌گرایی • فایده‌گرایی • طبیعت‌گرایی • اخلاق پسامدرن • اسلام و فلسفه اخلاق • نظریه ادراکات علامه طباطبائی • معضلات اخلاقی حقوق کیفری (مجازات، اتانازیا، مسئولیت و...) 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد			

منابع اصلی:

- 1) Paton, H. J., The categorical imperative: A study in Kant's moral philosophy (Vol. 1023). University of Pennsylvania Press. 1971
- 2) Quinn, P., Divine Commands and Moral Requirements, Oxford: Oxford University Press. 1978
- 3) Aquinas, T., Summa theologica (pp. 324-329). De Gruyter. 2021
- 4) Dworkin, R., Justice for hedgehogs. Harvard University Press. 2011
- 5) Rawls, J., A theory of justice. Harvard university press. 2020
- 6) Alexander, L., & Moore, M., Deontological ethics. 2007
- 7) Kleinig, J., Ethics and criminal justice: An introduction. 2008
- ۸) فنایی، ابوالقاسم، دین در ترازوی اخلاق، پژوهشی در باب نسبت میان اخلاق دینی و اخلاق سکولار، صراط، آخرین سال انتشار
- ۹) ادواردز، یل، فلسفه اخلاق، ترجمه انشاءالله رحمتی، مؤسسه تبیان، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ارسطو، اخلاق نیکاموخوس، ترجمه سید ابوالقاسم حسینی، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۱۱) کانت، ایمانوئل، کانت مابعدالطبیعه اخلاق: مبانی مابعدالطبیعی تعلیم فضیلت (فلسفه فضیلت)، ترجمه منوچهر صانعی دره بیدی، نقش و نگار، آخرین سال انتشار
- ۱۲) اخوان، محمد، اخلاق کانت و اخلاق اسلامی، اشراق، آخرین سال انتشار
- ۱۳) جوادی، محسن، مسئله باید و هست، بوستان کتاب قم، آخرین سال انتشار
- ۱۴) استوارت میل، جان، فایده‌گرایی، ترجمه مرتضی مردیپها، نی، آخرین سال انتشار
- ۱۵) فرانکنا، ویلیام، فلسفه اخلاق، ترجمه انشاءالله رحمتی، حکمت، آخرین سال انتشار
- ۱۶) طباطبائی، سید محمدحسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۷) کرچین، سایمون، فرا اخلاق، ترجمه مهدی گلزاری، طه، آخرین سال انتشار
- ۱۸) مک اینتایر، السدیر، در پی فضیلت: تحقیق در نظریه اخلاقی، سمت، آخرین سال انتشار
- ۱۹) مک اینتایر، السدیر، تاریخچه فلسفه اخلاق، ترجمه انشاءالله رحمتی، حکمت، آخرین سال انتشار
- ۲۰) جیمز پیتون، هربرت، امر مطلق: مطالعه‌ای در فلسفه اخلاق کانت، ترجمه سید علی‌اصغری، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲۱) نیچه، فردریش ویلهلم، تبارشناسی اخلاق، ترجمه داریوش آشوری، آگه، آخرین سال انتشار
- ۲۲) سندل، مایکل، عدالت: چه باید کرد، ترجمه افشین خاکباز، نشر نو، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Nagel, T., Mortal Questions. United States: Cambridge University Press. 2012
- 2) Sen, A., Williams, B. A. O., & Williams, B. (Eds.), Utilitarianism and beyond. Cambridge University Press. 1982
- 3) Smart, J. J. C., & Williams, B., Utilitarianism: For and against. Cambridge University Press. 1973
- 4) Williams, B., Smart, J. J. C., & Williams, B., A critique of utilitarianism. Cambridge/UK. 1973
- 5) Crisp, R., & Slote, M. A. (Eds.), Virtue ethics (pp. 19-25). Oxford: Oxford University Press. 1997
- 6) Bauman, Z., & Bauman, Z., Postmodern ethics (Vol. 34). Oxford: Blackwell. 1993
- 7) Singer, P., Practical Ethics. United States: Cambridge University Press. 2011

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق کیفری و جرم‌شناسی»				گرایش فرعی: «فلسفه حقوق کیفری»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
فلسفه و تاریخ علم				Philosophy & History of Science		
نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			زبان‌های خارجی	عملی		کارگاه
			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
				نظری		سایر:
				عملی		
اهداف درس:						
<ul style="list-style-type: none"> ❖ آشنایی با تاریخچه علم و نهاد دانشگاه ❖ آشنایی با تاریخچه پیدایش علوم طبیعی مدرن ❖ آشنایی با تاریخچه پیدایش علوم انسانی مدرن ❖ آشنایی با تاریخچه پیدایش علم حقوق ❖ آشنایی با نظریات مربوط به روش علوم طبیعی و انسانی ❖ آشنایی با نظریات مربوط به امکان و امتناع علم دینی ❖ آشنایی با تاریخ علم حقوق در ایران معاصر 						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • چیستی و مسائل اصلی فلسفه علم • تاریخ علم: دوران پیش از مدرنیسم • تاریخ علوم طبیعی مدرن • تاریخ علوم انسانی مدرن • تاریخ نهادهای تولید دانش و دانشگاه مدرن • روش‌شناسی علم: استقرائ‌گرایی • روش‌شناسی علم: ابطال‌گرایی • روش‌شناسی علم: پارادایم • روش‌شناسی علم: برنامه‌های پژوهشی • روش‌شناسی علم: ضد روش • مسئله امکان و امتناع علم دینی • تاریخ علم حقوق مدرن • تاریخ دانشگاه در ایران معاصر • تاریخ حقوق در ایران معاصر • روش‌شناسی علم حقوق • امکان و امتناع حقوق دینی 						

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) پوپر، کارل، منطق اکتشاف علمی، ترجمه حسین کمالی، انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۲) چالمرز، آلن فرانسیس، چپستی علم: درآمدی بر مکاتب علم‌شناسی فلسفی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۳) کاپلیدی، نیکولاس، فلسفه علم: تکامل تاریخی مفاهیم علمی و پیامدهای فلسفی آن‌ها، ترجمه علی حقی، سروش، آخرین سال انتشار
- ۴) آری، موتی بن، نظریه علمی چپست: کاوشی در ذات علم، ترجمه فریبرز مجیدی، مازیار، آخرین سال انتشار
- ۵) لازی، جان، درآمدی تاریخی به فلسفه علم (ویراست جدید با تجدیدنظر)، ترجمه علی پایا، سمت، آخرین سال انتشار
- ۶) شیخ رضایی، حسین و امیرعباس کرباسی زاده، آشنایی با فلسفه علم، هرمس، آخرین سال انتشار
- ۷) کوهن، تامس، ساختار انقلاب‌های علمی، ترجمه سعید زیباکلام، سمت، آخرین سال انتشار
- ۸) دپلتای، ویلهلم، مقدمه بر علوم انسانی، ترجمه منوچهر صانعی دره بیدی، ققنوس، آخرین سال انتشار
- ۹) گلشنی، مهدی، از علم سکولار تا علم دینی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۱۰) حسنی، سید حمیدرضا و دیگران، علم دینی، دیدگاه‌ها و ملاحظات: گزارش، تبیین و سنجش دیدگاه‌های برخی از متفکران ایرانی در باب چپستی، امکان و ضرورت علم دینی، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۱۱) موحد ابطحی، سید محمدتقی، تحلیلی بر اندیشه‌های علم دینی در جهان اسلام، مرکز المصطفی (ص)، آخرین سال انتشار
- ۱۲) پایا، علی، علم دینی، علم بومی و علم اسلامی محال‌اندیشی یا دوران‌اندیشی: مجموعه مقالاتی درباره پروژه‌های ایدئولوژیک تولید علم، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار
- ۱۳) سوزنچی، حسین، معنا، امکان و راهکارهای تحقق علم دینی، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، آخرین سال انتشار
- ۱۴) ضیمران، محمد، میشل فوکو: دانش و قدرت، هرمس، آخرین سال انتشار
- ۱۵) فراستخواه، مسعود، تاریخ دانشگاه در ایران، پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Toulmin, S., The philosophy of science (p. 107). London: Hutchinson. 1953
- 2) Ladyman, J., Understanding philosophy of science. Routledge. 2012
- 3) Bird, A., Philosophy of science. Routledge. 2006
- 4) Rosenberg, A., & McIntyre, L., Philosophy of science: A contemporary introduction. Routledge. 2019
- 5) Martin, M., & McIntyre, L. C. (Eds.), Readings in the philosophy of social science. Mit Press. 1994
- 6) Carnap, R., An introduction to the philosophy of science. Courier Corporation. 2012
- 7) Barbour, I., Religion and science: Historical and contemporary issues. 1997
- 8) Brooke, J. H., Science and religion: Some historical perspectives. Cambridge University Press. 1991
- 9) Luban, D., Legal modernism. University of Michigan Press. 1997

سرفصل دروس تخصصی گرایش
«حقوق خصوصی»
(کارشناسی ارشد)

دروس مشترک گرایش «حقوق خصوصی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۳۱	فقه تحلیلی (۱)	۲	۳	-
۳۳۲	فقه تحلیلی (۲)	۲	۳	-
۳۳۳	قواعد فقه تحلیلی	۲	۲	-
۳۳۴	حقوق مدنی تحلیلی (۱)	۲	۲	-
۳۳۵	حقوق مدنی تحلیلی (۲)	۲	۲	-
۳۳۶	متون حقوقی به زبان خارجی	۲	۲	-
۳۳۷	حقوق تجارت تحلیلی	۱	۲	-
۳۳۸	روش تحقیق و پژوهش	۱	۲	-
جمع		۱۴	۱۸	

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق خصوصی»				
نام درس به فارسی:				فقه تحلیلی (۱)			نام درس به انگلیسی:				
				Analytical Islamic Jurisprudence (1)							
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد		نوع درس:	
معارف اسلامی و عمومی		زبان‌های خارجی		تخصصی مشترک		تخصصی گرایش		جبرانی		پایه	
نظری		عملی		نظری		عملی		نظری		عملی	
ندارد		کارگاه		سمینار		سفر علمی		سایر:		آموزش تکمیلی عملی:	
هدف درس:											
❖ آگاهی و آشنایی با احکام و مقررات عمومی عقود از منظر فقه امامیه با روش استدلال و استنباط و اجتهاد											
سرفصل درس:											
یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:											
<ul style="list-style-type: none"> • معاطات در عقود • ایجاب و قبول در عقود • شرایط متعاملین • شرایط عوضین • احکام مقبوض به عقد فاسد • احکام معاملات فضولی • احکام بیع مالی موقوفه • احکام تعلیق و تنجیز در عقود 											
روش ارزشیابی:											
ارزشیابی مستمر			میان ترم			آزمون نهایی			تحقیق یا پروژه		
به تشخیص استاد			به تشخیص استاد			*			به تشخیص استاد		
منبع اصلی:											
(۱) انصاری، مرتضی، کتاب المکاسب، قم، مجمع الفکر الاسلامی، آخرین سال انتشار.											
منابع فرعی:											
(۱) خوانساری نجفی، موسی، منیه الطالب فی حاشیه المکاسب، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.											
(۲) خوئی، ابوالقاسم، مصباح الفقاهه، قم، موسسه احیاء آثار امام خویی، آخرین سال انتشار.											
(۳) فخارطوسی، جواد، در محضر شیخ انصاری (ره): شرح بیع با استفاده از تقریرات درس حضرت آیه‌الله پایانی، قم، دارالحکمه، آخرین سال انتشار.											

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						گرایش «حقوق خصوصی»													
نام درس به فارسی:						نام درس به انگلیسی:													
فقه تحلیلی (۲)						Analytical Islamic Jurisprudence (2)													
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد		نوع درس:		معارف اسلامی و عمومی		زبان‌های خارجی		تخصصی مشترک		تخصصی گرایش	
ندارد		کارگاه		سمینار		سفر علمی		سایر:		آموزش تکمیلی عملی:		نظری عملی		نظری عملی		نظری عملی		نظری عملی	
هدف درس:																			
❖ آشنایی با احکام و مقررات خيارات عمومی و اختصاصی با روش استدلال و استنباط در آنها																			
سرفصل درس:																			
یک یا چند مبحث از مباحث مربوط به خيارات به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود:																			
<ul style="list-style-type: none"> • خيار مجلس • خيار حيوان • خيار شرط • خيار غبن • خيار تأخير • خيار رؤيت • خيار عيب • مباحث مربوط به شروط قراردادی • احکام خيار 																			
روش ارزشیابی:																			
ارزشیابی مستمر					میان ترم					آزمون نهایی					تحقیق یا پروژه				
به تشخیص استاد					به تشخیص استاد					*					به تشخیص استاد				
منبع اصلی:																			
(۱) انصاری، مرتضی، کتاب المکاسب، قم، مجمع الفکر الاسلامی، آخرین سال انتشار.																			
منابع فرعی:																			
(۱) خوانساری نجفی، موسی، منیة الطالب فی حاشیة المکاسب، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.																			
(۲) خوئی، ابوالقاسم، مصباح الفقاهة، قم، موسسه احیاء آثار امام خویی، آخرین سال انتشار.																			
(۳) فخارطوسی، جواد، در محضر شیخ انصاری (ره): شرح بیع با استفاده از تقریرات درس حضرت آیه الله پایانی، قم، دارالحکمة، آخرین سال انتشار.																			

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق خصوصی»					
نام درس به فارسی:							نام درس به انگلیسی:					
قواعد فقه تحلیلی							Rules of Analytical Islamic Jurisprudence					
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد		نوع درس:		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک
کارگاه		عملی				عملی						
سمینار		نظری				نظری						
سفر علمی		عملی				عملی						
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		نظری						
هدف درس:												
❖ آشنایی عمیق با قواعد فقهی با روش استدلال و استنباط در آن‌ها												
سرفصل درس:												
تعدادی از قواعد زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:												
<ul style="list-style-type: none"> • قاعده لاضرر • قاعده لاجرح • قاعده احسان • قاعده استیمان • قاعده شروط • قاعده ضمان • قاعده اتلاف • قاعده تلف المبیع قبل القبض • قاعده تلف فی زمان الخيار • قاعده ید 												
روش ارزشیابی:												
ارزشیابی مستمر			میان ترم			آزمون نهایی			تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد			به تشخیص استاد			*			به تشخیص استاد			
منابع:												
<ol style="list-style-type: none"> (۱) بجنوردی، سیدمحمدحسن، القواعد الفقهیة، قم، الهادی، آخرین سال انتشار. (۲) حسینی مراغی، سید میر عبدالفتاح، العناوین الفقهیة، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار. (۳) عاملی (شهید اول)، محمد بن مکی، القواعد و الفوائد، قم، مفید، آخرین سال انتشار. (۴) محقق داماد، سیدمصطفی، قواعد فقه، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار. (۵) مصطفوی، سیدمحمدکاظم، القواعد الفقهیة، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار. (۶) مکارم شیرازی، ناصر، القواعد الفقهیة، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب علیه السلام، آخرین سال انتشار. (۷) نراقی، احمد بن محمد، عوائد الایام، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، آخرین سال انتشار. 												

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق خصوصی»					
نام درس به فارسی:							نام درس به انگلیسی:					
حقوق مدنی تحلیلی (۱)							Analytical Civil Law (1)					
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد		نوع درس:		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		نظری	الزامی	تخصصی مشترک
کارگاه		عملی				عملی						
سمینار		نظری				نظری						
سفر علمی		عملی				عملی						
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش		نظری						
هدف درس:												
❖ تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوق مدنی با توجه به قواعد عمومی قراردادها												
سرفصل درس:												
یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:												
<ul style="list-style-type: none"> شرایط اساسی صحت معامله اصول قراردادها و اثر معاملات شروط ضمن عقد معاملات فضولی سقوط تعهدات الزامات خارج از قرارداد 												
روش ارزشیابی:												
ارزشیابی مستمر		میان ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه		ارزشیابی مستمر		به تشخیص استاد		
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		
منابع:												
<ol style="list-style-type: none"> امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۱ و ۲، تهران، اسلامیه، آخرین سال انتشار. جعفری لنگرودی، محمدجعفر، تأثیر اراده در حقوق مدنی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. شهیدی، سید مهدی، تشکیل قراردادها و تعهدات، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. شهیدی، سید مهدی، سقوط تعهدات، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. عدل، مصطفی، حقوق مدنی، تهران، طه، آخرین سال انتشار. کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی قواعد عمومی قراردادها، دوره پنج جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. محقق داماد، سیدمصطفی، قنواتی، جلیل، حقوق قراردادها در فقه امامیه، تهران، سمت، آخرین سال انتشار. 												

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق خصوصی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق مدنی تحلیلی (۲)		Analytical Civil Law (2)	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی الزامی
			تخصصی اختیاری
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نظری	جبرانی
	کارگاه	عملی	
	سمینار	نظری	پایه
	سفر علمی	عملی	
		نظری	
	سایر:	عملی	
هدف درس:			
❖ تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل حقوق مدنی با توجه به عقود معین			
سرفصل درس:			
یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:			
<ul style="list-style-type: none"> • بیع • اجاره • مضاربه • جعاله • وکالت • صلح • رهن • وصیت • مزارعه و مساقات • ضمان عاریه 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> (۱) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۳ تا ۵، تهران، اسلامیه، آخرین سال انتشار. (۲) بروجردی عبده، محمد، حقوق مدنی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۳) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دوره حقوق مدنی - عقود معین، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۴) حائری شاه باغ، سید علی، شرح قانون مدنی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۵) شهیدی، سید مهدی، حقوق مدنی - عقود معین، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. (۶) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی عقود معین، دوره چهار جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. 			

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق خصوصی»												
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:			نام درس به فارسی:												
حقوق تجارت تحلیلی				Analytical Commercial Law			نام درس به فارسی:												
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	سفر علمی سایر:	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد				
			زبان‌های خارجی	پایه	نظری		کارگاه												
			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار												
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی												
<p>هدف درس: ❖ آشنا ساختن دانشجویان با مباحث تفصیلی حقوق تجارت</p> <p>سرفصل درس: یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> • بورس و اوراق بهادار • افزایش و کاهش سرمایه در شرکت‌ها • مجامع عمومی در شرکت‌های سهامی • شرکت‌های تعاونی در ایران • حق کسب یا پیشه یا تجارت <p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان‌ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table> <p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱) اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت، تهران، سمت، آخرین سال انتشار. ۲) بهرامی، زهرا، حق کسب، پیشه و تجارت، تهران، نگاه بینه، آخرین سال انتشار. ۳) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دایره المعارف حقوق مدنی و تجارت، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. ۴) حسن، حسنی، حقوق تعاونی‌ها، تهران، سمت، آخرین سال انتشار. ۵) راعی، رضا، پویان‌فر، احمد، مدیریت سرمایه‌گذاری پیشرفته، تهران، سمت، آخرین سال انتشار. ۶) رحمانی احمدآباد، حمید، حقوق شرکت‌های تعاونی: نگرشی تحلیلی بر مقررات حاکم بر تشکل‌های تعاونی در حقوق ایران، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار. ۷) ستوده تهرانی، حسن، حقوق تجارت، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار. ۸) شهیدی، سیدمرتضی، قواعد حقوقی حاکم بر معاملات در بورس‌های کالایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار. ۹) صفی‌نیا، نورالدین، درآمدی بر قانون شرکت‌های تجاری در ایران شامل، نگرش تحلیلی بر اشکالات قانونی، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار. ۱۰) عباسی، ابراهیم، روش‌ها و نظریه‌های انتشار سهام و قیمت بازار، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار. ۱۱) عبدی‌پور فرد، ابراهیم، مباحثی تحلیلی از حقوق تجارت: اوراق تجاری، بورس و اوراق بهادار، حق کسب یا پیشه یا تجارت، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار. ۱۲) کشاورز، بهمن، سرقفلی و حق کسب و پیشه و تجارت در حقوق ایران و فقه اسلام، تهران، کشاورز، آخرین سال انتشار. <p>3) Birds, John, Boyle and Birds' Company Law, Jordan Publishing Limited, 2011 14) Carr, Indira, International Trade Law, Routledge, 2017 15) Goode, Roy, Goode on Commercial Law, Penguin UK, 2017 16) Graziano, Thomas Kadner, Comparative Tort Law: Cases, Materials, and Exercises, Routledge, 2018</p>												ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه																
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد																

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							گرایش «حقوق خصوصی»					
نام درس به فارسی:				روش تحقیق و پژوهش			نام درس به انگلیسی:					
				Research Method								
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد		نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	سفر علمی	سایر:	تعداد واحد: ۱ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
	هم نیاز: ندارد			زبان های خارجی	پایه	عملی		کارگاه				
				تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار				
				تخصصی گرایش	اختیاری	عملی						
<p>هدف درس:</p> <p>❖ این درس که کار تتبع و تحقیق و دنباله دروس تخصصی رشته می باشد درباره موضوعات مربوط به گرایش حقوق عمومی با نظر و ارشاد اساتید متخصص تهیه می شود. در این درس دانشجویان با روش تدوین پروپوزال و پایان نامه آشنا شده و یک کار تحقیقی (اعم از مقاله یا پروپوزال) را با کمک استاد درس به سرانجام می رسانند و در یک جلسه با حضور دانشجویان و استاد درس، مقاله یا پروپوزال عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار می گیرد.</p>												
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • تبیین ضرورت و اهمیت آشنایی با اصول و ضوابط تدوین پایان نامه و پروپوزال • طبقه بندی انواع پژوهش <ul style="list-style-type: none"> ○ بنیادی محض ○ بنیادی راهبردی ○ کاربردی ○ توسعه ای • طبقه بندی نتایج پژوهش • معرفی پایگاه های داده و بانک های اطلاعاتی • آموزش نحوه پروپوزال نویسی <ul style="list-style-type: none"> ○ ضوابط نحوه انتخاب عنوان پژوهش ○ نحوه تدوین ضرورت و اهداف پژوهش ○ تأکید بر وجوه نوآوری ○ اصول و ضوابط تهیه پلان ○ توجیه پلان ○ سؤالات اصلی و فرعی ○ فرضیه ○ نحوه تنظیم منابع • نحوه نگارش بخش های مختلف پایان نامه <ul style="list-style-type: none"> ○ چکیده ○ مقدمه ▪ بیان مسأله و طرح موضوع ▪ اهمیت موضوع و چرایی انتخاب موضوع ▪ پیشنهاد تحقیق 												

- هدف پژوهش
- سؤالات پژوهش
- فرضیه
- روش تحقیق و جمع‌آوری داده‌ها
- بدنه اصلی پژوهش
  - آشنایی با عناوین تبویب پژوهش (بخش، فصل، گفتار و امثال این‌ها)
  - شیوه ارجاع دهی
  - نحوه تنظیم مطالب هر قسمت
- نتیجه‌گیری و پیشنهادات
- فهرست مطالب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*

منابع اصلی:

- ۱) پوربخش، سید محمدعلی، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) تقی زاده، ابراهیم، امام دادی، علی‌رضا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۳) حافظ‌نیا، محمدرضا، مقدمه‌ای در روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) حیاتی، علی عباس، روش تحقیق در علم حقوق؛ نحوه نگارش پایان‌نامه، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) صبری، نور محمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) عباسی، بیژن، روش پژوهش در دانش حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۷) عزت‌الله نادری و مریم سیف نراقی، روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، انتشارات بدر، آخرین سال انتشار.
- ۸) علی اکبر سیف، روش تهیه‌ی پژوهشنامه، انتشارات دانشگاه آزاد واحد رودهن، آخرین سال انتشار.
- ۹) قره‌باغی، ونوس، اصول پژوهش حقوقی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کاتوزیان، ناصر، شیوه تجربی تحقیق در حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مک کانویل، مایکل، چویی، وینگ هانگ، روش تحقیق در حقوق، ترجمه نادر هوشمندیار، تهران، هزاره سوم، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) نیکبخت، سارا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، عصر قلم، آخرین سال انتشار.
- 13) Van Hoecke, Mark, Ost, François, Methodologies of Legal Research: Which Kind of Method for What Kind of Discipline? Hart Publishing, 2013.
- 14) Watkins, Dawn, Burton, Mandy, Research Methods in Law, Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, NY : Routledge, 2018.
- 15) Yaqin, Anwarul, Legal Research And Writing Methods, Lexis Nexis, 2008.

منابع فرعی:

- ۱) توحیدی، احمدرضا، قائمی، سید محسن، روش تحقیق در متون و اسناد حقوقی با تأکید بر دانش حقوق عمومی و حقوق بین‌الملل، تهران، مرکز نشر کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۲) جاوید، محمدجواد، روش تحقیق در علم حقوق اساسی به زبان ساده، نشر: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۳) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، صد مقاله در روش تحقیق علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۴) خلیلی نژاد، روح‌الله، روش تحقیق در حقوق و علوم سیاسی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) روش تحقیق میدانی در علوم جنایی، ترجمه و نگارش: علی شایان، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۶) مؤمنی، مهدی، روش تحقیق در حقوق؛ اصول نظری و عملی، تهران، نوین، آخرین سال انتشار.
- 7) D. Murray, Michael, H. DeSanctis, Christy, Legal Research Methods, Foundation Press, 2009.
- 8) Paul Lomio, J, Stakemann Spang-Hanssen, Henrik, Legal Research Methods in the U.S. & Europe, Djoef Publishing, 2008.

گرایش فرعی «حقوق مدنی و تجارت»

(گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق مدنی و تجارت»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۳۹	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	-
۳۴۰	آیین دادرسی مدنی تحلیلی	۲	۲	-
۳۴۱	حقوق تجارت تطبیقی	۲	۲	-
۳۴۲	داوری بین المللی	۲	۲	-
جمع		۸	۸	

۲

دروس اختیاری گرایش «حقوق مدنی و تجارت»

کد درس	عنوان درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۴۳	حقوق مدنی تطبیقی	۲	۲	-
۳۴۴	تعارض قوانین	۲	۲	-
۳۴۵	حقوق قراردادهای تجاری	۲	۲	-
۳۴۶	آیین دادرسی تجاری	۲	۲	-
۳۴۷	حقوق اسلامی تطبیقی	۲	۲	-
۳۴۸	اصول فقه تحلیلی	۲	۲	-
۳۴۹	اجرای احکام و اسناد	۲	۲	-
۳۵۰	حقوق تجارت بین الملل	۲	۲	-
۳۵۱	آیات الأحکام مدنی	۱	۱	-
۳۵۲	تاریخ حقوق مدنی	۱	۱	-
۳۵۳	اصول و مبانی تفسیر حقوقی	۲	۲	-
۳۵۴	تحلیل رویه قضایی	۲	۲	-
۳۵۵	کلیات فلسفه حقوق	۱	۱	-
۳۵۶	حقوق تامین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی	۲	۲	-
۳۵۷	حقوق حمل و نقل	۲	۲	-
۳۵۸	حقوق بیمه تجاری	۲	۲	-
۳۵۹	حقوق بانکی	۲	۲	-

*دانشجو موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Analytical Civil Liability

مسئولیت مدنی تحلیلی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی		الزامی			
		سایر:	نظری				
		عملی					

هدف درس:

❖ تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل مربوط به مسئولیت مدنی

سرفصل درس:

یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- کلیات مسئولیت مدنی (مسئولیت مدنی قراردادی و غیر قراردادی)
- مبانی مسئولیت مدنی: تئوری‌های تقصیر، خطر و...
- ارکان مسئولیت مدنی: فعل زیان‌بار، خسارت و ضرر، رابطه علیت
- آثار مسئولیت مدنی: جبران خسارت، قراردادهای خصوصی در مسئولیت مدنی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امیری قائم‌مقامی، عبدالمجید، حقوق تعهدات: کلیات حقوق تعهدات - وقایع حقوقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) بادینی، حسن، فلسفه مسئولیت مدنی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۳) بهرامی احمدی، حمید، ضمان قهری (مسئولیت مدنی)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۴) بهرامی احمدی، حمید، مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، اصول مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، تحلیل رویه قضایی در زمینه مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صفایی، سیدحسین، رحیمی، حبیب‌الله، مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قرارداد)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) قاسم‌زاده، سیدمرتضی، مبانی مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) کاتوزیان، ناصر، الزام‌های خارج از قرارداد - مسئولیت مدنی، دوره سه‌جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) یزدانیان، علیرضا، قواعد عمومی مسئولیت مدنی با مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه، دوره پنج‌جلدی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»				گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		
نام درس به انگلیسی:				نام درس به فارسی:		
<i>The Analytical Civil Procedure</i>				آیین دادرسی مدنی تحلیلی		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد
کارگاه		عملی				
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی		
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک		
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی		
		عملی		گرایش		
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت						
هدف درس:						
❖ آشنایی عمیق دانشجویان با مسائل دادرسی مدنی به طور مفصل						
سرفصل درس:						
یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:						
<ul style="list-style-type: none"> • سازمان قضایای ایران • دعوا، شرایط اقامه و انواع آن • صلاحیت مراجع حقوقی • دفاع یا پاسخ‌های خوانده • طرق شکایت از آراء • طواری دادرسی • آیین‌های ویژه • داوری 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر		میان ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد
منابع:						
<ol style="list-style-type: none"> (۱) افتخارچهرمی، گودرز، آیین دادرسی مدنی، دوره سه‌جلدی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار. (۲) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی - دوره پیشرفته، دوره سه‌جلدی، تهران، دراک، آخرین سال انتشار. (۳) کریمی، عباس، آیین دادرسی مدنی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. (۴) مهاجری، علی، دوره جدید میسوط در آیین دادرسی مدنی، دوره چهارجلدی، تهران، فکرسازان، آخرین سال انتشار. (۵) نهرینی، فریدون، آیین دادرسی مدنی، دوره سه‌جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۶) واحدی، قدرت‌الله، بایسته‌های آیین دادرسی مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار. 						

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»														
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»										
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:										
حقوق تجارت تطبیقی				Comparative Commercial Law										
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	معمولی	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد								
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	تجزیه و تحلیل		کارگاه								
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			مشترک	پایه		سمینار								
			تخصصی	الزامی		سفر علمی								
			گرایش	اختیاری		سایر:								
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنا ساختن دانشجویان با قوانین تجاری کشورهای مختلف</p>														
<p>سرفصل درس:</p> <p>یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ ورشکستگی در حقوق تجارت ❖ استاد تجاری ❖ حق کسب و پیشه ❖ مطالعه تطبیقی شرکت‌های سهامی ❖ مطالعه تطبیقی شرکت‌های با مسئولیت محدود ❖ حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی ❖ حمل و نقل هوایی بین‌المللی ❖ حمل و نقل به وسیله راه آهن 														
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت تطبیقی: چک، سفته و برات در حقوق ایران، فرانسه و انگلیس، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. (۲) شیوا رضوی، کاظم، مطالعه تطبیقی در گردش چک با توجه به قوانین کشورهای اروپایی و آمریکایی، آخرین سال انتشار. (۳) طارم سری، مسعود، آشنایی با جنبه‌های حقوقی بازرگانی خارجی، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، آخرین سال انتشار. (۴) عرفانی، محمود، حقوق تجارت تطبیقی، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار. (۵) کوتی، ابراهیم، آثار ورشکستگی تجار در حقوق ایران و لبنان، تهران، برتراندیشان، آخرین سال انتشار. (۶) مشهدی، ابراهیم، رژیم حقوقی شرکت‌ها: با مسئولیت محدود در حقوق ایران و انگلیس، تهران، جهان جام جم، آخرین سال انتشار. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

International Arbitration

داوری بین المللی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	الزامی				
سفر علمی		عملی		اختیاری			
سایر:		نظری					
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با حقوق و مسائل داوری تجاری بین المللی

سرفصل درس:

- ❖ آیین داوری
- ❖ قانون حاکم
- ❖ ادله اثبات دعوی
- ❖ شیوه خاص دفاع در داوری
- ❖ منشوره و انشاء رأی
- ❖ اجرای آراء داوری بدون مراجعه به دادگاه
- ❖ اجرای قضایی آراء داوری
- ❖ اجرای آراء داوری در محدوده قراردادهای بین المللی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسکینی، ربیعا، تعارض قوانین در داوری تجاری بین المللی، مجله حقوقی دفتر خدمات حقوقی بین المللی ایران، شماره ۱۱، ۱۳۶۸.
- ۲) افتخارچهرمی، گودرز، تحولات نهاد داوری در قوانین موضوعه ایران، مجله تحقیقات حقوقی، شماره ۲۷-۲۸، ۱۳۷۸.
- ۳) امیر معزی، احمد، داوری بازرگانی بین المللی، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) بنی صدر، اسماعیل، شرط داوری به وسیله ارجاع، مجله حقوقی دفتر خدمات حقوقی بین المللی ایران، شماره ۱۶-۱۷، ۷۲-۱۳۷۱.
- ۵) جنیدی، لعیا، اجرای آرای داوری بازرگانی خارجی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) جنیدی، لعیا، قانون حاکم در داوری های تجاری بین المللی، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۷) حدادی، مهدی، داوری بین المللی در نظام حقوقی ایران، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۸) خدابخشی، عبدالله، بایسته های حقوق داوری تطبیقی، تهران، سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۹) شیروی، عبدالحسین، داوری تجاری بین المللی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) نصیری، مرتضی، اجرای آرای داوری خارجی، تهران، چاپخانه موسوی، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Comparative Civil Law

حقوق مدنی تطبیقی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	الزامی				
سفر علمی		عملی		اختیاری			
سایر:		نظری					
		عملی					

هدف درس:

❖ تقویت نیروی استنباط و تحلیل دانشجویان از طریق مقایسه و تطبیق مسائل حقوق مدنی در سیستم‌های مختلف حقوقی و حقوق ایران در حوزه قواعد عمومی قراردادها و عقود معین.

سرفصل درس:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- شرایط اساسی صحت معاملات
- اثر معاملات (اصل نسبیت قراردادها، اصل قابل استناد بودن قراردادها، آثار و احکام عدم اجرای تعهد قراردادی)
- شروط ضمن عقد
- معاملات فضولی
- سقوط قراردادها (ابقاء عقد، تهاتر، تبدیل تعهد، مرور زمان و...)
- عقد بیع
- عقد اجاره
- عقد وکالت
- عقد ضمان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق تطبیقی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) صفایی، سیدحسین، حقوق مدنی و حقوق تطبیقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) کریمی، عباس، گروهی از مؤلفان، حقوق مدنی تطبیقی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) نجفی‌خواه، محسن، حقوق مدنی تطبیقی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۵) نوین، پرویز، حقوق مدنی تطبیقی (ایران - فرانسه - انگلستان)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) یزدانیان، علیرضا، درآمدی بر حقوق مدنی تطبیقی: مطالعات تطبیقی در حقوق تعهدات، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Conflict of Laws

تعارض قوانین

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
			گرایش				

هدف درس:

❖ شناخت و تحلیل و تبیین مسائل مهم تعارض قوانین در اسناد و قراردادهای و احوال شخصیه و ارائه راه حل برای آنها

سرفصل درس:

- کلیات تعارض
- تعارض قوانین در تنظیم شکلی اسناد، محتوای اسناد، اسناد تجاری
- تعارض قوانین در قراردادهای و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در اسناد و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در احوال شخصیه و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در مسئولیت خارج از قرارداد

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) الماسی، نجادعلی، تعارض قوانین، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۲) الماسی، نجادعلی، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) سهرابی، محمد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) شریعت باقری، محمدجواد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صفایی، سیدحسین، مباحثی از حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عاشوری، مهدی، تعارض قوانین در مسئولیت خارج از قرارداد (مطالعه تطبیقی در حقوق ایران و فرانسه)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۹) فرخی، منصور، حقوق بین المللی خصوصی ایران، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کولبر، جای جی، ترجمه حقیقی، حسین، تعارض قوانین، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نصیری، محمد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، آگه، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Commercial Contract

حقوق قراردادهای تجاری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشترک	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت حقوقی تفصیلی قراردادهای تجاری و آشنایی با جنبه‌های اقتصادی این قراردادها

سرفصل درس:

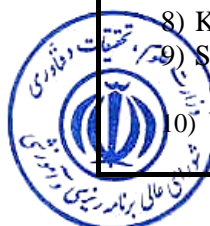
- ❖ مقدمه
- ❖ تعریف و تاریخچه قراردادهای تجاری
- ❖ دسته‌بندی قراردادهای تجاری
- ❖ اصول کلی حاکم بر قراردادهای تجاری
- ❖ جنبه‌های اقتصادی قراردادهای تجاری
- ❖ انعقاد قراردادهای تجاری و قواعد آن
- ❖ آشنایی با مدل قراردادهای تجاری منتخب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Chow, Daniel C.K., Schoenbaum, Thomas J., International Business Transactions, Wolters Kluwer, 2010.
- 2) Cordero-Moss, Giuditta, International Commercial Contracts: Applicable Sources and Enforceability, Cambridge University Press, 2014.
- 3) Ferrari, Franco, & Torsello, Marco, International Sales Law-CISG-in a Nutshell, West, 2014.
- 4) Folsom, Ralph, Gordon, Michael, Spanogle, John, International Business Transactions in a Nutshell, West, 2012.
- 5) Fontaine, Marcel & De Ly, Filip, Drafting International Contracts: An Analysis of Contract Clauses, 2009.
- 6) Godwin, William, International Construction Contracts: A Handbook, Wiley, 2013.
- 7) Keyes, Mary, & Wilson, Therese, Codifying Contract Law: International and Consumer, Ashgate, 2014.
- 8) Klee, Lukas, International Construction Contract Law, Wiley, 2015.
- 9) Stefan Vogenauer, Commentary on the UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts (PICC), Oxford University Press, 2015.
- 10) Woss, Herfried, & San Roman Rivera, Adriana, Damages in International Arbitration under Complex Long-term Contracts, Oxford University Press, 2014.

- 1) ICC Model Contract Commercial Agency, ICC Publication, No.166.
- 2) ICC Model International Sale Contract, ICC Publication, ISBN: 978-92842-0170-9.
- 3) Model Contracts for Small Firms, ITC, Aug 2010.

دانشگاه امام صادق علیه السلام																		
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»																		
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»														
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:														
آیین دادرسی تجاری				The Commercial Procedure														
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		<p>نوع درس:</p> <table border="1"> <tr> <td>معارف اسلامی و عمومی</td> <td>جبرانی</td> <td>نظری</td> </tr> <tr> <td>زبان‌های خارجی</td> <td>پایه</td> <td>عملی</td> </tr> <tr> <td>تخصصی مشترک</td> <td>الزامی</td> <td>نظری</td> </tr> <tr> <td>تخصصی گرایش</td> <td>اختیاری</td> <td>عملی</td> </tr> </table>	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	زبان‌های خارجی	پایه	عملی	تخصصی مشترک	الزامی	نظری	تخصصی گرایش	اختیاری	عملی
معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری																
زبان‌های خارجی	پایه	عملی																
تخصصی مشترک	الزامی	نظری																
تخصصی گرایش	اختیاری	عملی																
پیش‌نیاز: ندارد		هم‌نیاز: ندارد		آموزش تکمیلی: عملی														
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی	سایر:														
اهداف درس:																		
<ul style="list-style-type: none"> ❖ تعریف دادرسی تجاری و اصول حاکم بر آن ❖ صلاحیت‌های ذاتی و محلی دادگاه تجاری ❖ شرایط اختصاصی اقامه دعوا ❖ رسیدگی و صدور حکم در دادگاه تجاری 																		
سرفصل درس:																		
<ul style="list-style-type: none"> ❖ قواعد دادرسی تجاری حقوقی <ul style="list-style-type: none"> ○ تکرار عمل تجاری و تاجر شناختن فرد فاقد پروانه و کارت بازرگانی ○ ادله اثبات دعوی و اعتبار دفاتر تجاری پلمپ شده و پلمپ نشده ○ تأمین خواسته در خصوص استاد تجاری و جک ○ رعایت تساوی بستانکاران از تاجر بدهکار و امکان اعلام توقف وی در صورت عدم پرداخت محکوم به ○ صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده ○ ایراد و مانع رسیدگی دادگاه ○ پیوست‌های دادخواست تجاری ○ ابلاغ اوراق دعوی ○ ارجاع اختلاف تجاری به داور قبل یا بعد از طرح دعوی در دادگاه و اجرای رأی داور ○ فرد صنفی و واحد صنفی ○ دعوی راجع به سرقتی و تجویز انتقال مورد اجاره به غیر ○ مستثنیات دین تاجر متوقف (برخورد مقررات دادرسی مدنی و قانون تجارت) ○ قواعد دادرسی در طرح دعوی ورشکستگی یا توقف ○ رعایت قاعده منع تعقیبات شخصی و توقیف دادرسی در دعاوی علیه تاجر متوقف ○ طرح دعاوی ابطال معاملات ضروری تاجر در دوران توقف ○ شکایت از عملیات اداره یا مدیر تصفیه ❖ قواعد دادرسی تجاری کیفری <ul style="list-style-type: none"> ○ امکان طرح شکایت برای هریک از عناوین مجرمانه بخش تجاری ○ صلاحیت‌های دادرسی و دادگاه‌های عمومی، انقلاب، تعزیرات حکومتی و غیره در امور کیفری تجاری، اقتصادی، قاچاق و غیره ○ لزوم مقررات روزآمد قابل الحاق و توجه به قانون تجارت الکترونیک 																		

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) باختر، سید احمد، رئیسی، مسعود، مجموعه کامل قوانین و مقررات اجرای احکام، مشهد، سحوری، آخرین سال انتشار.
- ۲) پیش‌نویس لوایح تشکیل دادگاه تجاری و آئین دادرسی تجاری تدوین شده در کمیسیون قوانین تجاری معاونت حقوقی قوه قضائیه.
- ۳) شمس، عبدالله، آئین دادرسی مدنی، ج ۲، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) صدرزاده افشار، سید محسن، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، تهران، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۵) صدرزاده افشار، سید محسن، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، ج ۳، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۲۱ فروردین ۱۳۷۹.
- ۷) قانون آئین دادرسی مدنی مصوب ۲۵ شهریور ۱۳۱۸.
- ۸) قانون موقتی اصول محاکمات حقوقی مصوب ۱۸ آبان ۱۲۹۰ هجری قمری.
- ۹) قانون موقتی محاکم تجارت مصوب ۱۵ تیر ۱۲۹۴ هجری شمسی.
- ۱۰) متین دفتری، احمد، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، ج ۲، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مجموعه تنقیح شده قوانین و مقررات حقوقی معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضائیه، ج ۱، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مدنی، سید جلال‌الدین، آئین دادرسی مدنی، ج ۳، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Comparative Islamic Law

حقوق اسلامی تطبیقی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با آراء و نظرات مختلف علماء اسلامی (شیعه و سنی) در مسائل مختلف فقهی

سرفصل درس:

- مقررات عمومی قراردادها؛ تشکیل، آثار، اتمام قراردادها
- عقد بیع
- عقد اجاره
- عقد وقف
- عقد وصیت
- عقد ضمان
- عقود جایز اذنی
- عقد نکاح
- طلاق

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) الجزیری، عبدالرحمن، کتاب الفقه علی المذاهب الاربعه، قم، دارالفکر، آخرین سال انتشار.
- (۲) جناتی، محمدابراهیم، دروس فی الفقه المقارن، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) حکیم، سیدمحمدتقی، القواعد العامه فی الفقه المقارن، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۴) سبزواری، علی، جامع الخلاف و الوفاق بین الامامیه و بین ائمه الحجاز و العراق، قم، زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)، آخرین سال انتشار.
- (۵) شیخ طوسی، محمد بن حسن، کتاب الخلاف، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- (۶) عزیزاللهی کرمانی، محمدرضا، فقه و حقوق تطبیقی و استدلالی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۷) علامه حلی، حسن بن یوسف بن مطهر اسدی، منتهی المطلب فی تحقیق المذهب، مشهد، مجمع البحوث الاسلامیه، آخرین سال انتشار.
- (۸) عمیدزنجانی، عباسعلی، درآمدی بر حقوق اسلامی تطبیقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) مسجدسرای، حمید، فقه تطبیقی (وصیت - ارث)، تهران، دانشگاه پیام نور، آخرین سال انتشار.

- ۱۰) مصطفوی، سیدمحمد کاظم، الفقه المقارن، قم، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) مغنیه، محمدجواد، ترجمه پورجوادی، کاظم، فقه تطبیقی، تهران، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مکارم شیرازی، ناصر، موسوعه الفقه الاسلامی المقارن، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) هاشمی شاهرودی، سیدمحمد، موسوعه الفقه الاسلامی المقارن، قم، مؤسسه دائرة المعارف فقه اسلامی، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
اصول فقه تحلیلی				Principles of Analytical Islamic Jurisprudence		
مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان‌های خارجی	پایه	نظری	
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری	
			تخصصی گرایش	اختیاری	نظری	
					عملی	
ندارد			عملی	سایر:		
کارگاه						
سمینار						
سفر علمی						

هدف درس:
❖ شناخت عمیق اصول استنباط احکام اسلامی از منابع و تقویت استدلال و استنباط احکام فقهی و حقوقی

سرفصل درس:
یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- مباحث الفاظ (مشتق، اوامر، نواهی، مفاهیم عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین)
- ملازمات عقلیه (مستقلات عقلیه، غیر مستقلات عقلیه)
- مباحث حجیت (قرآن، سنت، اجماع، عقل)
- اصول عملیه (استصحاب، برائت، احتیاط، تخییر)

روشن ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) خوبی، ابوالقاسم، محاضرات فی اصول الفقه، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۲) خوبی، ابوالقاسم، مقرر واعظ حسینی بهسودی، محمدسرور، مصباح الأصول، قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخوئی، آخرین سال انتشار.
- ۳) شریعتی، سعید، قافی، حسین، اصول فقه کاربردی، دوره سه‌جلدی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) شیخ انصاری، مرتضی، فرائد الاصول، قم، مجمع الفکر الاسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) صدر، سیدمحمدباقر، دروس فی علم الاصول، قم، دارالصدر، آخرین سال انتشار.
- ۶) عراقی، ضیاءالدین، نهاییه الافکار، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۷) علامه مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، قم، دارالفکر، آخرین سال انتشار.
- ۸) فاضل لنکرانی، محمد، سیری کامل در اصول فقه، قم، فیضیه، آخرین سال انتشار.
- ۹) نائینی، محمدحسین، مقرر کاظمی خراسانی، محمدعلی، فوائد الأصول، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Enforcement of Judgments and Documents

اجرای احکام و اسناد

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ آشنا ساختن دانشجویان با مسائل مربوط به اجرای احکام و اسناد که در حل دعاوی مورد نیاز خواهد بود.

سرفصل درس:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- مشکلات ناشی از اجرای احکام در داخل کشور
- اجرای احکام خارجی و مسائل ناشی از آن
- مقایسه مقررات ناظر بر اجرای احکام و اسناد در حقوق تطبیقی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) ابادزی فومشی، منصور، قانون اجرای احکام مدنی در نظم حقوقی کنونی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) بازگیر، یدالله، منتخب آراء دیوان عالی کشور پیرامون مسائل و موازین حقوق ثبت، تهران، فردوسی، آخرین سال انتشار.
- ۳) بهرامی، بهرام، اجرای مفاد اسناد رسمی، تهران، نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- ۴) جلالی، سید مهدی، اجرای احکام مدنی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) حسینی، سیدمحمد رضا، قانون اجرای احکام مدنی در رویه قضایی، تهران، نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- ۶) حیاتی، علی عباس، قانون اجرای احکام مدنی در نظم حقوقی کنونی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) رودیجانی، مجتبی، تفسیر جامع قانون اجرای احکام مدنی، تهران، آوا، آخرین سال انتشار.
- ۸) شمس، عبدالله، اجرای احکام مدنی، ج ۲، تهران، دراک، آخرین سال انتشار.
- ۹) صدرزاده افشار، سیدمحسن، آئین دادرسی مدنی و بازرگانی، تهران، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مردانی، نادر، قهرمان، محمد، اجرای احکام مدنی و احکام و اسناد لازم الاجراء خارجی در ایران، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) موحدیان، غلامرضا، آئین دادرسی مدنی و اجرای احکام مدنی، تهران، فکرسازان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) مهاجری، علی، شرح جامع قانون اجرای احکام مدنی، تهران، فکرسازان، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

International Commercial Law

حقوق تجارت بین الملل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی					
سمینار		نظری	پایه	زبان‌های خارجی			
سفر علمی		عملی					
		سایر:	نظری	اختیاری			
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنا ساختن دانشجویان با مسائل حقوقی تجارت بین الملل که از روابط تجاری بین الملل ناشی می‌شود.

سرفصل درس:

- یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:
- ورود و اشتغال خارجیان به شغل تجاری و انجام اعمال تجاری
  - مؤسسه تجاری و عناصر تشکیل دهنده آن
  - وجود شرکت‌های خارجی و شرایط آنها
  - رژیم سرمایه‌گذاری بین المللی
  - بیع بین المللی
  - قرارداد فروش در حقوق فرانسه - آلمان - انگلستان
  - دعاوی مربوط به قراردادهای بین المللی داوری
  - مقررات اروپایی علیه عملیات محدودکننده رقابت بین المللی
  - مراحل مختلف سفارشات خارجی تا خروج جنس از گمرک در ایران
  - عملیات بانکی و اعتبار اسنادی در ایران
  - مقررات صادرات و واردات در ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اخلاقی، بهروز، امام، فرهاد، اصول قراردادهای تجاری بین المللی، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) اسکینی، ربیعا، مباحثی از حقوق تجارت بین الملل، تهران، دانش امروز، آخرین سال انتشار.
- ۳) اعلائی فرد، محمدعلی، حقوق تجارت بین الملل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۴) انصاری معین، پرویز، حقوق تجارت بین الملل، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) داراب‌پور، مهرباب، دادگر، یدالله، اصول و مبانی حقوق تجارت بین الملل، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) لنگریچ، رینهارد، ترجمه حسنی، سعید، اعتبارات اسنادی در حقوق تجارت بین الملل، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین الملل، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) صفایی، سیدحسین، حقوق بیع بین المللی، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۹) کمیلی پور، علی، قوانین و کنوانسیون‌های مرتبط با حقوق تجارت بین الملل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) سنسون، میشل، مباحث ضروری حقوق تجارت بین الملل، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Civil Rules in Quran

آیات الاحکام مدنی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

هدف درس:

❖ آگاهی عمیق از مفاد آیات کریمه قرآن که متضمن احکام فقه معاملات به‌عنوان مهم‌ترین منبع فقه اسلامی می‌باشد.

سرفصل درس:

آیات مربوط به عقود به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود از جمله:

- تجارت و بیع
- صلح
- وصیت
- ارث
- غصب
- نکاح
- طلاق
- قضا و شهادت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جرجانی، ابوالفتح، تفسیر شاهی او آیات الأحکام، تهران، نوید، آخرین سال انتشار.
- (۲) شیخ طوسی، محمد بن حسن، التبیان فی تفسیر القرآن، بیروت، دار احیاء التراث العربی، آخرین سال انتشار.
- (۳) طباطبائی، سیدمحمدحسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- (۴) طبرسی، فضل بن حسن، مجمع البیان فی تفسیر القرآن، تهران، ناصرخسرو، آخرین سال انتشار.
- (۵) طریحی، فخرالدین بن محمد، مجمع البحرین، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار.
- (۶) فاضل جواد، جواد بن سعید، مسالک الأفهام إلی آیات الأحکام، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار.
- (۷) قبله‌ای خوبی، خلیل، آیات الاحکام (حقوق مدنی و جزایی)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۸) گرجی، ابوالقاسم، آیات الاحکام (حقوقی و جزائی)، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) مقداد، جمال‌الدین، کنز العرفان فی فقه القرآن، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، زبدة البیان فی أحکام القرآن، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام														
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»														
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»										
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:										
اصول و مبانی تفسیر حقوقی				Principles and Foundations of Legal Interpretation										
مقطع: کارشناسی ارشد		پیش نیاز: ندارد		نوع درس: معارف اسلامی و عمومی زبان‌های خارجی تخصصی مشترک تخصصی گرایش		آموزش تکمیلی عملی: نظری عملی نظری عملی نظری عملی نظری عملی								
تعداد واحد: ۲ واحد		هم نیاز: ندارد												
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت														
هدف درس: ❖ شناسایی قواعد و اصول حاکم بر تفسیر متون حقوقی و روابط حقوقی طرفین اختلاف														
سرفصل درس: <ul style="list-style-type: none"> • مفهوم، مبانی و روش‌های تفسیر در حقوق تطبیقی <ul style="list-style-type: none"> ○ مفهوم و مبانی تفسیر حقوقی ○ روش‌های تفسیر • ویژگی‌های تفسیر در نظام حقوقی ایران <ul style="list-style-type: none"> ○ نقش فقه و اثر آن در رویکردهای تفسیری ○ ویژگی‌های رویه قضایی و واضعین مقررات و اثر آن در تفسیر حقوقی 														
روش ارزشیابی: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">ارزشیابی مستمر</td> <td style="width: 25%;">میان ترم</td> <td style="width: 25%;">آزمون نهایی</td> <td style="width: 25%;">تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>							ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه											
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد											
منابع: <ol style="list-style-type: none"> (۱) جعفری تبار، حسن، مبانی فلسفی تفسیر حقوقی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار. (۲) دیلمی، احمد، بایسته‌های تفسیر قوانین با تأکید بر قوانین اساسی و مدنی، قم، دانشگاه قم، آخرین سال انتشار. (۳) قاسمی، محسن، شکل‌گرایی در حقوق مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار. (۴) کاتوزیان، ناصر، فلسفه حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. (۵) کیوانفر، شهرام، مبانی فلسفی تفسیر قانون، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار. (۶) محمضانی، صبحی‌رجب، ترجمه گلستانی، اسماعیل، فلسفه قانون‌گذاری در اسلام، تهران، آثار اندیشه، آخرین سال انتشار. 														

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Judicial procedure analysis

تحلیل رویه قضایی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	اختیاری	تخصصی				
		عملی	گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با شیوه‌های انشاء رأی در محاکم کیفری
- ❖ آسیب‌شناسی نگارش آراء قضایی
- ❖ کسب مهارت انشاء متقن آراء قضایی کیفری

سرفصل درس:

- تحلیل رویه قضایی در مرحله دادسرا
- تحلیل رویه قضایی در مرحله بدوی
- تحلیل رویه قضایی در مرحله تجدیدنظر
- تحلیل رویه قضایی در دیوان عالی کشور
- تحلیل رویه قضایی در مرحله اجرای احکام
- آسیب‌شناسی انشاء رأی توسط قضات
- مهارت‌های مطالعه و نگارش گردش کار
- شیوه‌های استدلال و استناد در نگارش رأی
- نقد و بررسی آراء متهاافت در محاکم کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

توضیحات: توصیه می‌شود دانشجویان با حضور در دادسرا و شعب دادگاه حقوقی، نمونه منتخب آراء صادره را مورد نقد و ارزیابی قرار دهند.

منابع:

- ۱) آیین نگارش آراء قضایی، معاونت آموزش قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۲) بازگیر، یدالله، آرای دیوان عالی کشور در امور حقوقی، تهران، ققنوس، آخرین سال انتشار.
- ۳) خدابخشی، عبدالله، حقوق دعاوی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۴) خسروی، محمد رضا، نقد نگارشی آرای قضایی، تهران، مرکز انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار.
- ۵) خسروی، محمد رضا، نقد نگارش آراء قضایی، تهران، مرکز انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۶) صالحی‌راد، محمد، آیین نگارش آراء قضایی، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۷) قوه قضاییه، معاونت آموزش و تحقیقات، تحلیل آرای قضایی، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.

- ۸) مجموعه رویه قضایی ایران، جنگل، آخرین سال انتشار
- ۹) مجموعه مقالات فصلنامه نقد رأی، پژوهشگاه قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۱۰) مظاهری، علیرضا، تحلیل محتوا آرا و احکام قضایی و داوری بین‌المللی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نجفی اسفاد، مرتضی، داوری، سیده فرحناز، حل و فصل اختلافات ناشی از ثبت علائم تجاری در حقوق ایران و اسناد رویه بین‌المللی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
		عملی					

اهداف درس:

فهم مسائل کلان فلسفه حقوق مقدمه ورود به فلسفه اختصاصی گرایش‌های حقوق است؛ بنابراین در این درس، دانشجویان با مهم‌ترین مسئله مشترک شاخه‌های علم حقوق یعنی "ماهیت قانون" آشنا خواهند شد. پرسش از «چیستی قانون» بسته به مواضع کلان هستی‌شناختی، معرفت‌شناختی و روش‌شناختی پاسخ‌های مختلفی از سوی مکاتب فلسفه حقوق دریافت کرده است. مهم‌ترین مکاتب یعنی پوزیتیویسم حقوقی و حقوق طبیعی بر سر اینکه قانون یک «واقعیت اجتماعی» یا امتداد و ملازم با «هنجارهای اخلاقی» است مناقشه دارند. نظریات دیگر از جمله «قانون به مثابه تفسیر بازسازنده»، نظریه انتقادی، عمل‌گرایی حقوقی، واقع‌گرایی حقوقی نیز قابل توجه هستند. اتخاذ هر کدام از این مواضع خوانش و فهم متمایزی از سایر مسائل اختصاصی گرایش‌های مختلف حقوق از جمله حقوق کیفری را در پی خواهد داشت؛ بنابراین مقدمه، اهداف اصلی این درس عبارت‌اند از:

- ❖ فهم مناسب از مسئله و نظریات مهم متکفل پاسخ به آن (حقوق طبیعی، پوزیتیویسم حقوقی، واقع‌گرایی حقوقی، تفسیرگرایی حقوقی، رویکرد انتقادی و...)
- ❖ طرح مسئله در آموزه‌های اسلامی و مقایسه نظریات فوق با آراء اندیشمندان مسلمان از جمله علامه طباطبائی، شهید مطهری، شهید صدر
- ❖ طرح مسئله در نظام حقوقی ایران و تلاش برای یافتن پاسخ با تکیه بر قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ❖ پی‌جویی آثار و ثمرات پاسخ به مسئله ماهیت قانون در حقوق کیفری

سرفصل درس:

- نظریه حقوق طبیعی کلاسیک (یونان باستان، قرون وسطی)
- نظریه حقوق طبیعی مدرن
- پوزیتیویسم حقوقی
- قانون به مثابه تفسیر (نظریه رونالد دورکین)
- واقع‌گرایی حقوقی
- مطالعات انتقادی حقوقی
- اسلام و ماهیت قانون
- شهید مطهری و نظریه حقوق طبیعی
- قانون در نظریه اعتباریات علامه طباطبائی
- ماهیت قانون در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ماهیت قانون و نظام کیفری

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Finnis, John, Natural Law and Natural Rights, Oxford: Clarendon Press, 1980
- 2) Hart, H.L.A, The Concept of Law; 2nd edition with postscript by J. Raz & P. Bulloch (eds.), Oxford: Oxford University Press, 1994.
- 3) Dworkin, Ronald, Taking Rights Seriously, London: Duckworth, 1977
- 4) Dworkin, Ronald, Law's Empire, Cambridge: Harvard University Press, 1986
- 5) Kelsen, Hans, 1945/1961, General Theory of Law and State, translated by Anders Wedberg, New York: Russell & Russell.
- 6) Leiter, Brian, Naturalizing Jurisprudence: Essays on American Legal Realism and Naturalism in Legal Philosophy, Oxford: Oxford University Press, 2007
- 7) Unger, Roberto Mangabeira, The Critical Legal Studies Movement. New York: Verso, 2015.
- 8) Fuller, Lon L. - The Morality of Law-Yale University Press, 1969
- ۹) کاتوزیان، ناصر، فلسفه حقوق: تعریف و ماهیت حقوق (جلد ۱)، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- ۱۰) موحد، محمدعلی، در هوای حق و عدالت؛ از حقوق طبیعی تا حقوق بشر، کارنامه، آخرین سال انتشار
- ۱۱) هارت، هربرت لیونل، مفهوم قانون، ترجمه محمد راسخ، نشر نی، آخرین سال انتشار
- ۱۲) طالبی، محمدحسین، قانون طبیعی، دبیرخانه مجلس خبرگان رهبری، آخرین سال انتشار
- ۱۳) اشتراوس، لئو، حقوق طبیعی و تاریخ، ترجمه باقر پرهام، نشر آگاه، آخرین سال انتشار
- ۱۴) روسو و دیگران، ژان ژاک، قرارداد اجتماعی؛ متن و در زمینه متن، ترجمه مرتضی کلانتریان، آگه، آخرین سال انتشار
- ۱۵) ارسطو، اخلاق نیکوماخوس، ترجمه محمدحسن لطفی تبریزی، طرح نو، آخرین سال انتشار
- ۱۶) ارسطو، سیاست، ترجمه حمید عنایت، چاپ هفتم، امیرکبیر، آخرین سال انتشار
- ۱۷) مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۸) مطهری، مرتضی، بیست گفتار، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۱۹) طباطبائی، سید محمدحسین، اصول فلسفه و روش رئالیسم (جلد ۲)، صدرا، آخرین سال انتشار
- ۲۰) راسخ، محمد، حق و مصلحت: مقالاتی در فلسفه حقوق، فلسفه حق و فلسفه ارزش، طرح نو، آخرین سال انتشار
- ۲۱) جاوید، محمدجواد، مکاتب فلسفی حقوق، خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۲۲) جعفری تبار، حسن، دیو در شیشه؛ در فلسفه رویه قضایی، حق گزاران، آخرین سال انتشار

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

The Law on Financing and Foreign Investment

حقوق تأمین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک				
سفر علمی		عملی					
		سایر:	نظری				
	عملی	اختیاری					

هدف درس:

❖ آشنایی با روش های تأمین مالی در حقوق و جایگاه منابع مالی در فعالیت اقتصادی بنگاه ها

سرفصل درس:

- ❖ فضای کسب و کار و آشنایی با ابعاد حقوق آن
- ❖ آشنایی با مفهوم بنگاه اقتصادی
- ❖ آشنایی با طرق تأمین مالی توسط بنگاه ها
  - تأمین سرمایه توسط شرکاء
  - تأمین منابع از طریق اعتبارات بانکی
  - استفاده از مکانیزم های قراردادی برای تأمین منابع مالی
  - استفاده از سرمایه های خارجی برای تأمین منابع مالی
- ❖ جنبه های حقوقی تأمین منابع مالی در مدیریت بنگاه های اقتصادی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Asquith, Paul, & Weiss, Lawrence A., Lessons in Corporate Finance: A Case Studies Approach to Financial Tools, Financial Policies, and Valuation, Wiley, 2019.
- 2) Carney, William J., Corporate Finance: Principles and Practice, University casebook series, 2021.
- 3) Häcker, Joachim, & Ernst, Dietmar, Financial Modeling: An Introductory Guide to Excel and VBA Applications in Finance, Palgrave Pub, 2017.
- 4) Jacque, Laurent L., International Corporate Finance: Value Creation with Currency Derivatives in Global Capital Markets, Wiley, 2021.
- 5) Rao, Dileep, Handbook of Business Finance, InterFinance Corporation, 1982.
- 6) Triantis, John E., Project Finance for Business Development, Wiley Finance, 2018.
- 7) Tulsian, P. C., Business Law, McGraw-Hill, 2020.
- 8) Vernimmen, Pierre, Corporate Finance: Theory and Practice, Wiley Finance, 2014.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Transportation Law

حقوق حمل و نقل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	الزامی				
سفر علمی		عملی		اختیاری			
سایر:		نظری					
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با مقررات حاکم بر قراردادهای حمل و نقل و تحلیل آن‌ها و همچنین بررسی اقداماتی که تاکنون در جهت تجدیدنظر این مقررات به عمل آمده است.

سرفصل درس:

- حمل و نقل داخلی
  - حمل و نقل مسافر
  - حمل و نقل کالا
- حمل و نقل بین‌المللی
  - حمل و نقل بین‌المللی مسافر
  - حمل و نقل بین‌المللی کالا
- مسئولیت متصدی حمل و نقل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امانی، مسعود، مطالعه تطبیقی آثار تقلب و تقصیر سنگین متصدی حمل و نقل، فقه و حقوق، شماره ۱۴، ۱۳۸۶.
- (۲) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل ریلی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) جان فرنس ویلسون، ترجمه مجتبی جوانمردی، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، آخرین سال انتشار.
- (۶) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی هوایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) داراب پور، مهرباب، خشنودی، رضا، حقوق بیع و حمل و نقل بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۸) رسولی، محمد، حقوق حمل و نقل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۹) شرقی، معین، بایسته‌های حقوق حمل و نقل هوایی، تهران، عدالت نوین، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) عزیزی، ابراهیم، موارد معافیت متصدی حمل و نقل هوایی از مسئولیت در مقابل مسافر و کالا، تحقیقات حقوقی، شماره ۴۳، ۱۳۸۵.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Commercial Insurance Law

حقوق بیمه تجاری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک				
سفر علمی		عملی					
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با تعریف بیمه و اقسام آن و مسائل حقوقی مربوط در چارچوب قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیون‌های بین‌المللی

سرفصل درس:

- تعریف بیمه و کلیات آن
  - انواع بیمه
    - بیمه اموال (خسارت آتش‌سوزی، حوادث، بیمه دریایی)
    - بیمه اشخاص (بیمه عمر)
    - بیمه اجباری شخص ثالث
    - بیمه توسعه صادرات (بیمه دولتی و خصوصی)
    - بیمه مربوط به ورشکستگی خریداران خارجی
    - سایر موارد
  - اصول و قواعد حاکم بر بیمه
    - اصل حسن نیت کامل / حداکثر حسن نیت
    - اصل قابل پرداخت بودن غرامت
    - اصل جانشینی
    - اصل محدودیت تعهدات بیمه‌گر به موجب توافق طرفین در عقد بیمه
    - سایر مسائل
  - مسئولیت‌های بیمه‌گذار در مقابل بیمه‌گر
  - مسئولیت‌های شرکت بیمه در مقابل صاحب کالا و مسافر
- ❖ قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی مربوط به بیمه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) بابایی، ایرج، حقوق بیمه، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) حیاتی، محمد، حقوق بیمه، تهران، بیمه مرکزی ایران، آخرین سال انتشار.
- (۳) صادقی‌مقدم، محمدحسن، شکوهی‌زاده، رضا، حقوق بیمه، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.

- ۴) محمدی، محمدمهدی، حقوق بیمه مسئولیت و شخص ثالث، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) محمودصالحی، جان علی، حقوق بیمه، تهران، پژوهشکده بیمه، آخرین سال انتشار.
- ۶) محمودصالحی، جان علی، حقوق زیان دیدگان و بیمه شخص ثالث، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۷) مشایخی، همایون، مبانی و اصول حقوقی بیمه، تهران، چاپ میهن، آخرین سال انتشار.
- ۸) نجومی، عبدالعظیم، نگرشی نو بر حقوق بیمه، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۹) هوشنگی، محمد، بیمه اتکایی، تهران، مدرسه عالی بیمه تهران، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Baker, Tom, Insurance Law and Policy: Cases, Materials, and Problems, Aspen Publishers, 2008.
- 2) Berry, J. Stephen, Evans, J. Randolph, Insurance Coverage for Intellectual Property Claims: Personal and Advertising Injury, Media Liability, and Cyber Claims, Lexisnexis, 2018.
- 3) Clarke, Malcolm A., The Law of Liability Insurance (Lloyd's Insurance Law Library), Routledge, 2017.
- 4) Dobbyn, John F., French, Christopher C., Insurance Law in a Nutshell, West Academic Publishing, 2016.
- 5) Eggers, Peter MacDonald, Picken, Simon, Good Faith and Insurance Contracts (Lloyd's Insurance Law Library), Routledge, 2018.
- 6) Emerich, Yaëll, Conceptualising Property Law: Integrating Common Law and Civil Law Traditions, Edward Elgar Publishing, 2018.
- 7) Fischer, Emeric, Swisher, Peter Nash, Principles of Insurance Law (Cases and Materials Series), Lexisnexis, 2001.
- 8) French, Christopher, Insurance Law and Practice: Cases, Materials, and Exercises (American Casebook Series), West Academic Publishing, 2018.
- 9) Gilman, Jonathan, Blanchard, Claire, Arnould's Law of Marine Insurance and Average, Sweet & Maxwell, 2021.
- 10) Gurses, Ozlem, Marine Insurance Law, Routledge, 2016.
- 11) Heiss, Helmut, Insurance Contract Law between Business Law and Consumer Protection, Dike Publishers, 2012.
- 12) Hogarth, Robert, Anderson, Alexandra, Insurance Law for the Construction Industry, Oxford University Press, 2013.
- 13) Marano, Pierpaolo, Transparency in Insurance Contract Law (AIDA Europe Research Series on Insurance Law and Regulation Book 2), Springer, 2020.
- 14) Merkin, Robert, Colinvaux, Colinvaux's Law of Insurance, Sweet & Maxwell, 2019.
- 15) Walcott, Lesley A., Commonwealth Caribbean Insurance Law (Commonwealth Caribbean Law), Routledge, 2019.
- 16) Zalma, Barry, Insurance Law, the National Underwriter Company, 2015.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق مدنی و تجارت»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Banking Law

حقوق بانکی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک				
سفر علمی		عملی					
سایر:		نظری	الزامی	اختیاری			
	عملی						

هدف درس:

❖ شناخت سازمان و فعالیت‌های بانکی و حقوق قراردادهای و اسناد بانکی و اعتباری

سرفصل درس:

- ❖ ماهیت و مشخصه‌های حقوق بانکی
- ❖ سازمان‌دهی فعالیت‌های بانکی
  - چهارچوب فعالیت‌های بانکی و اعتباری
  - ساختار بانک و مؤسسات اعتباری
  - نهادهای کنترل و هماهنگی
- ❖ مقررات راجع به فعالیت‌های بانکی
  - قواعد خاص ناظر به حقوق بانکی
  - قواعد عمومی حقوقی ناظر به فعالیت‌های بانکی
- ❖ مکانیسم حقوقی عملیات بانکی
  - ورود به بانک: سپردن پول و مال نزد بانک
  - نقش بانک در پرداخت اسناد تجاری و کارت‌های اعتباری و بانکی
  - اختصاص اعتبارات و وام‌ها: عنوان وام و شرایط و نحوه آن‌ها
  - ضمانت‌نامه‌های بانکی
  - سرویس‌های جانبی بانک: سرویس ارزی، خرید و فروش سهام، قبول امانات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) السان، مصطفی، حقوق بانکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) توتونچیان، ایرج، پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه‌داری، تهران، توانگران، آخرین سال انتشار.
- (۳) جمشیدی، سعید، بانکداری اسلامی، تهران، شکوه اندیشه، آخرین سال انتشار.
- (۴) زمانی فراهانی، مجتبی، پول، ارز، بانکداری، تهران، ترمه، آخرین سال انتشار.
- (۵) سلطانی، محمد، حقوق بانکی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) غنی نژاد، موسی، موسویان، سید عباس، بهره یا ربا، تهران، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.

- (۷) فرجی، یوسف، پول، ارز و بانکداری، تهران، شرکت چاپ و نشر، آخرین سال انتشار.
- (۸) محمدی، ولی‌الله، بانکداری (بانک و عملیات بانکی)، تهران، کتابخانه فروردین، آخرین سال انتشار.
- (۹) مسعودی، علیرضا، حقوق بانکی، تهران، پیشبرد، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) موسائی، میثم، بررسی عملکرد بانکداری بدون ربا در ایران، تهران، پژوهشکده پولی و بانکی، آخرین سال انتشار.
- 11) Chiu, Iris, Wilson, Joanna, Introduction to Banking Law and Regulation, oxford university press, 2019.
- 12) Arora, Anu. Banking Law, Pearson Education, 2014

گرایش فرعی «حقوق تجارت الکترونیک»

(گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق تجارت الکترونیک»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۶۰	حقوق معاملات الکترونیکی	۲	۲	-
۳۶۱	حقوق اسناد، ادله و امضای الکترونیکی	۲	۲	-
۳۶۲	فقه و تجارت الکترونیک	۱	۲	-
۳۶۳	حقوق بانکداری الکترونیکی و ارزهای دیجیتال	۲	۲	-
۳۶۴	حقوق کیفی تجارت الکترونیکی	۱	۲	-
	جمع	۸	۱۰	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق تجارت الکترونیک»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۶۵	حقوق تجارت الکترونیک تطبیقی	۲	۲	-
۳۶۶	دادرسی الکترونیکی و داوری آنلاین اختلافات	۲	۲	-
۳۶۷	حقوق مالکیت فکری در فضای مجازی	۲	۲	-
۳۶۸	مسئولیت مدنی در فضای مجازی	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Electronic Contracts

حقوق معاملات الکترونیکی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی		الزامی			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با مفهوم معاملات الکترونیکی، سابقه تاریخی آن، تحولات فناورانه جدید در این حوزه و انواع مختلف آن‌ها، نحوه انعقاد قراردادهای الکترونیکی از زمان مذاکره تا اجرا و خاتمه قرارداد و مسائل حقوقی پیرامون آن

سرفصل درس:

- مفهوم معاملات الکترونیکی و تفاوت آن با معاملات اینترنتی
- تاریخچه ظهور معاملات الکترونیکی و آینده پژوهشی آن با توجه به تحولات فناورانه جدید
- الزامات فنی در انعقاد قراردادهای الکترونیکی
- قوانین حاکم بر قراردادهای الکترونیکی
- انواع معاملات الکترونیکی و طرفین آن‌ها
- نحوه انعقاد قرارداد الکترونیکی
- زمان و مکان تشکیل قراردادهای الکترونیکی
- بایسته‌های مشترک قراردادهای الکترونیکی با قراردادهای سنتی و اختصاصات آن
- نحوه اجرای تعهدات قراردادی در قراردادهای الکترونیکی از تسلیم موضوع مورد معامله تا پرداخت ثمن
- نحوه امضای قراردادهای الکترونیکی و سندیت آن
- قراردادهای هوشمند در بستر فناوری بلاک چین
- نحوه حل و فصل اختلافات ناشی از قراردادهای الکترونیکی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) پورخصالیان، عباس، وضعیت حقوقی نام دامنه‌های اینترنتی در ایران و جهان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیکی - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.

- ۴) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیکی - جلد اول، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) معصوم بالله، مهد، ترجمه روحانی، سیدمحسن، تجارت الکترونیک اسلامی، تهران، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- 6) Dinwoodie, G, and Denis, M, Trade Mark and Unfair Competition: Law and Policy, US, Aspen, 2014
- 7) Lindsay, D., International Domain Name Law, Hart Publishing, 2007
- 8) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 9) Robert, M. Intellectual Property in the New Technological Age, US, Aspen, 2012

منابع فرعی:

- ۱) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) شهیدی، مهدی، تشکیل قراردادها و تعهدات، ج ۱، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۳) شیروی، عبدالحسین، داوری تجاری بین المللی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، ج ۱ تا ۳، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، ناصر، دوره مقدماتی حقوق مدنی، اعمال حقوقی: قرارداد - ایقاع، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- 8) Aplin, T., and Davis, J., Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials, Oxford University Press, 2013
- 9) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
- 10) Christie, A., and Gare, S., Blackstone's Statutes on Intellectual Property, Oxford University Press, 2014
- 11) Cohen. J and Loren, L, Copyright in A Global Information Economy, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 12) Gringras, C., The Laws of the Internet, TottelPublishing, 2002
- 13) Nard, C, The Law of Patents, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 14) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Electronic Documents, Evidence and Signature

حقوق اسناد، ادله و امضای الکترونیکی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کارگاه		عملی		پایه				زبان‌های خارجی
سمینار		نظری	الزامی					تخصصی مشترک
سفر علمی		عملی						اختیاری
سایر:		نظری	عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با مفهوم اسناد، ادله و امضای الکترونیکی، نحوه تولید فنی و اقسام مختلف آن‌ها، سندیت این ادله و میزان بار اثباتی آن‌ها

سرفصل درس:

- سابقه تاریخی سندسازی و امضانگاری در روابط حقوقی
- نقش تحولات فناورانه در ایجاد ابزارهای نوین سندسازی و امضانگاری
- مفهوم اسناد و ادله و امضای الکترونیکی
- تفاوت امضای الکترونیکی و امضای دیجیتالی و اقسام آن‌ها
- اهمیت امضای الکترونیکی و کارکردهای سندیتی آن
- تاریخچه ظهور اسناد و ادله و امضای الکترونیکی و آینده پژوهشی آن با توجه به تحولات فناورانه جدید
- الزامات فنی در ایجاد و اسناد به ادله و اسناد و امضای الکترونیکی و دیجیتالی با گریز به سیستم‌های رمزنگاری متقارن و نامتقارن
- قراردادهای هوشمند و امضای الکترونیکی آن‌ها
- سندسازی از داده‌ها در بستر فناوری بلاک چین
- بار اثباتی اسناد و ادله و امضای الکترونیکی در محاکم
- اعتبار حقوقی اسناد و ادله و امضای الکترونیکی در فرامرز

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اسکینی، ربیعا، حقوق تجارت (برات، سفته، قبض انبار، اسناد در وجه حامل و چک)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۳) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۶ تهران، کتابفروشی اسلامیه، آخرین سال انتشار.
- ۴) پورخصالیان، عباس، وضعیت حقوقی نام دامنه‌های اینترنتی در ایران و جهان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق بین‌الملل خصوصی: بایسته‌های تعارض قوانین به زبان ساده، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۶) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: ادله الکترونیکی، اسناد الکترونیکی و امضای الکترونیکی - جلد چهارم، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

- ۷) حبیبزاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیکی - جلد اول، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۹) شمس، عبدالله، ادله اثبات دعوا: حقوق ماهوی و شکلی، تهران، دراک، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کاتوزیان، ناصر، اثبات و دلیل اثبات، ج ۱، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) معصوم بالله، مهرداد، ترجمه روحانی، سیدمحسن، تجارت الکترونیک اسلامی، تهران، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.

- 13) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
- 14) Campbell, D., E-commerce and the Law of Digital Signature, Oceana Publications, 2005
- 15) Chissick, M. and A. Kelman, Electronic Commerce: Law and Practice, London: Sweet & Maxwell, 2000
- 16) Fitzgerald, B., & et al., Internet and E-Commerce Law: Technology, law and policy, Sydney: Thomson Lawbook Co, 2007
- 17) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 18) Murry, A., Information Technology Law: The Law and Society, Oxford University Press, 2013
- 19) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Islamic Jurisprudence and Electronic Commerce

فقه و تجارت الکترونیک

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با پیوند مباحث فقهی با تحولات فناورانه در عرصه تجارت و نحوه و میزان پاسخگویی فقه به مسائل نوظهور تجارت در عرصه الکترونیک

سرفصل درس:

- مفهوم‌شناسی فقه و دایره ادبیات آن
- ابزارهای استفاده بهینه از مفاد فقهی
- روش‌های اجتهاد و استنباط فقهی
- دارایی فقه در عرصه تجارت از جهت منبع‌شناسی
- چهارچوب‌های مولوی و ارشادی فقه در حوزه تجارت
- دسته‌بندی مسائل حقوقی تجارت الکترونیک
- سنجش نحوه برخورد فقه با مسائل تجارت الکترونیک
- توانمندی و خلأهای فضای فقهی در مواجهه با مسائل
- پیشنهادات فقه برای توسعه تجارت الکترونیک
- امکان توصیه دستاوردهای فقه به نظام جهانی تجارت الکترونیک

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیک، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) انصاری، مرتضی، کتاب مکاسب، قم، مجمع الفکر الاسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیک - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیک - جلد اول، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) رضوی اصل، سیدمحسن، بررسی فقهی - حقوقی خیار در قانون تجارت الکترونیک، تهران، مرکز نشر کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۶) عاملی جبعی (شهید ثانی)، زین الدین بن علی بن احمد، الروضة البهیة فی شرح اللمعة الدمشقیة، قم، دارالعلم، آخرین سال انتشار.

- ۷) مظاهری، رسول، خادمی کوشا، محمدعلی، قراردادهای الکترونیکی از دیدگاه فقه و حقوق، تهران، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) معصوم بالله، مهد، ترجمه روحانی، سیدمحسن، تجارت الکترونیک اسلامی، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) پورخصالیان، عباس، وضعیت حقوقی نام دامنه‌های اینترنتی در ایران و جهان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۳) شهیدی، مهدی، تشکیل قراردادها و تعهدات، ج ۱، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، ج ۱ تا ۳، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، ناصر، دوره مقدماتی حقوق مدنی، اعمال حقوقی: قرارداد - ایقاع، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- 8) Aplin, T., and Davis, J., Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials., Oxford University Press, 2013
- 9) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
- 10) Christie, A., and Gare, S., Blackstone's Statutes on Intellectual Property, Oxford University Press, 2014
- 11) Cohen. J and Loren, L, Copyright in A Global Information Economy, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 12) Lindsay, D., International Domain Name Law, Hart Publishing, 2007
- 13) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press UP, 2011
- 14) Nard, C, The Law of Patents, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 15) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005
- 16) Robert, M. Intellectual Property in the New Technological Age, US, Aspen, 2012

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Electronic Banking and Digital Currencies

حقوق بانکداری الکترونیکی و ارزهای دیجیتال

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم بانکداری و روش‌های نوین بانکداری، مسائل حوزه فین‌تک‌ها، رمز ارزها و ابزارهای مالی الکترونیکی
- ❖ آشنایی با چالش‌های حقوقی پیش‌روی نظام پولی و بانکی و مسائل و ابهامات حقوقی این عرصه

سرفصل درس:

- مفهوم‌شناسی بانک و پول و ارز
- روش‌های بانکداری نوین با بررسی سابقه تاریخی آن
- انواع خدمات بانکی به صورت الکترونیکی
- آینده‌پژوهشی در عرصه بانکداری الکترونیکی
- محورهای قوانین عام و خاص و اسناد بالادستی حوزه بانکی در بستر اینترنت
- مزایا و معایب و ضرورت‌های بانکداری الکترونیکی
- معاملات بانکی الکترونیکی
- فین‌تک‌ها و چالش‌ها و نیازمندی‌های حقوقی آن
- پول‌شویی در بستر بانکداری الکترونیکی و راه‌های مقابله با آن
- مفهوم رمز ارز و پول مجازی
- انواع رمز ارزها با بررسی سابقه تاریخی آن
- سیاست‌های نظام پولی و بانکی ایران در قبال رمز ارزها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) احمدی، سید محمود، خندان سویری، مهدی، نظام‌های پرداخت و بانکداری الکترونیک در ایران، پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- ۲) السان، مصطفی، حقوق بانکداری اینترنتی، پژوهشکده پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- ۳) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) تقوی فرد، محمدتقی، برزده، سیدمحمد، بانکداری الکترونیک: انقلاب فناوری اطلاعات در نظام بانکی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.

- (۵) توفیق، علیرضا، حقوق بانکی کاربردی، تهران، مشق شب، آخرین سال انتشار.
- (۶) حبیبزاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادها در گستره قراردادهای الکترونیکی - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۷) حبیبزاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر حقوق تجارت الکترونیکی - جلد اول، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۸) سلطانی، محمد، حقوق بانکی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 9) Gringras, C., The Laws of the Internet, Tottel Publishing, 2002
- 10) Lindsay, D., International Domain Name Law, Hart Publishing, 2007
- 11) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 12) Morse, E. A., Electronic Payment Systems: Law and Emerging Technologies, American Bar Association, 2019
- 13) Nard, C, The Law of Patents, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 14) Prasad, E. S., The Future of Money: How the Digital Revolution Is Transforming Currencies and Finance, Harvard University Press, 2021
- 15) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005
- 16) US Department of the Treasury, A Survey of Electronic Cash, Electronic Banking, and Internet Gaming, CreateSpace Independent Publishing Platform, 2015

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Criminal Law of Electronic Commerce

حقوق کیفری تجارت الکترونیکی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:		عملی	مشترک				
	عملی	گرایش					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفاهیم جرائم الکترونیکی، جرائم رایانه‌ای، جرائم سایبری، جرائم اینترنتی
- ❖ بررسی سیاست کیفری ایران در قبال جرائم رایانه‌ای، مصادیق مجرمانه و نحوه ارتکاب جرائم رایانه‌ای در بستر تجارت الکترونیک و تعقیب مجرمان

سرفصل درس:

- سابقه تاریخی جرائم الکترونیکی
- مفهوم‌شناسی جرائم الکترونیکی، جرائم رایانه‌ای، جرائم سایبری و جرائم اینترنتی
- قوانین حاکم بر جرائم رایانه‌ای
- سیاست کیفری ایران در قبال جرائم رایانه‌ای
- مصادیق مجرمانه عام در بستر الکترونیکی: از دسترسی غیرمجاز، کلاهبرداری، شرط‌بندی و قمار الکترونیکی تا ایجاد و نشر محتوی غیرقانونی
- مصادیق مجرمانه ویژه تجارت الکترونیکی: از فیشینگ تا هک سرورهای بازارهای الکترونیکی
- تأکید بر نقض حقوق ناشی از نام دامنه اینترنتی کسب و کارها و شرایط جرم تلقی شدن آن
- جرم نقض حقوق ناشی از مالکیت‌های فکری در فضای مجازی با تأکید بر کسب و کارهای آنلاین
- فیلترینگ و نقش آن در کاهش تجارت و کسب و کارهای پلتفرم پایه
- نحوه کشف جرم الکترونیکی و تعقیب مجرم
- دادگاه صالح برای رسیدگی به جرائم رایانه‌ای با تأکید بر جرائم مرتبط با کسب و کارهای الکترونیکی
- خلأهای قوانین ایران در مقابله با جرائم رایانه‌ای با تأکید بر جرائم مرتبط با کسب و کارهای الکترونیکی
- نحوه جمع‌آوری ادله الکترونیکی در جرائم رایانه‌ای با تأکید بر جرائم مرتبط با کسب و کارهای الکترونیکی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) بابایی، جواد، جرائم رایانه‌ای و آیین دادرسی حاکم بر آن، تهران، مرکز آموزش قوه قضاییه، آخرین سال انتشار.
- ۳) پورخصالیان، عباس، وضعیت حقوقی نام دامنه‌های اینترنتی در ایران و جهان، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.

- ۴) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق بین‌الملل خصوصی: بایسته‌های تعارض قوانین به زبان ساده، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: ادله الکترونیکی، اسناد الکترونیکی و امضای الکترونیکی - جلد چهارم، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) حبیب‌زاده، طاهر، مقاله بازمهندسی قواعد تعیین صلاحیت قضایی در جرائم رایانه‌ای: رویکرد کاربردی، قابل‌دسترس در: www.drhabibzadeh.com
- ۷) عباسی کلیمانی، عاطفه، اکبری، عاطفه، جرائم سایبری، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۸) عطازاده، سعید، انصاری، جلال، جرائم رایانه‌ای، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) میرمحمدصادقی، حسین، جرائم علیه امنیت و آسایش عمومی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۶ تهران، کتابفروشی اسلامیه، آخرین سال انتشار.
- ۲) خالقی، علی، آیین دادرسی کیفری، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۳) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) شمس، عبدالله، ادله اثبات دعوا: حقوق ماهوی و شکلی، تهران، دراک، آخرین سال انتشار.
- ۵) کاتوزیان، ناصر، اثبات و دلیل اثبات، ج ۱، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۷) میرحسینی، سید حسن، مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت فکری، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 8) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
- 9) Campbell, D., E-commerce and the Law of Digital Signature, Oceana Publications, 2005
- 10) Chissick, M. and A. Kelman, Electronic Commerce: Law and Practice, London: Sweet & Maxwell, 2000
- 11) Fitzgerald, B., and et al., Internet and E-Commerce Law: Technology, law and policy, Sydney: Thomson Lawbook Co, 2007
- 12) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 13) Murry, A., Information Technology Law: The Law and Society UK, OUP, 2013
- 14) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005
- 15) Turban, E. and D. King, Introduction to E-Commerce, Prentice Hall, 2010

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Comparative Electronic Commerce Law

حقوق تجارت الکترونیک تطبیقی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشارکت	تخصصی				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با محورهای مهم تجارت الکترونیکی از منظر حقوقی با رویکردی تطبیقی
- ❖ بررسی ابداعات دیگر سیستم‌های حقوقی به منظور بومی‌سازی کردن دستاوردها و توسعه حقوق داخلی.

سرفصل درس:

- ظهور تجارت الکترونیکی و مفهوم‌شناسی آن
- مروری بر تاریخچه قانون‌گذاری در حوزه تجارت الکترونیکی در ایران و جهان
- آمارهای تجارت الکترونیکی در سطح جهانی و تحلیل تجاری آمار و علل آن
- نهادهای مهم درگیر با تجارت الکترونیکی و سرفصل فعالیت‌های آن‌ها
- حوزه‌های مهم تجارت الکترونیکی از منظر حقوقی و میزان توجه در مقررات‌گذاری
- نام‌های دامنه اینترنتی به‌عنوان آدرس کلیدی بازارهای الکترونیکی
- مفهوم قراردادهای الکترونیکی به‌عنوان زیربنای تجارت الکترونیکی
- زمان و مکان تشکیل قراردادهای الکترونیکی
- رویکردهای حقوقی نسبت به ارزش‌های رمزنگاری شده
- رویکردهای حقوقی نسبت به اخذ مالیات از درآمدهای الکترونیکی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) امامی، اسدالله، حقوق مالکیت معنوی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) امانی، تقی، قوانین و مقررات حقوق مالکیت فکری، تهران، بهنامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) بای، حسینعلی، مباحثی از مالکیت فکری، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیکی - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) خدمتگزار، محسن، فلسفه مالکیت فکری، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) شمس، عبدالحمید، حقوق مالکیت بر علائم تجاری و صنعتی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) کنوانسیون‌های بین‌المللی مرتبط
- ۹) میرحسینی، سیدحسن، مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت معنوی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) یوسف‌وند، محمود، مبانی حقوق مالکیت معنوی در فقه و قانون، تهران، خرم، آخرین سال انتشار.

- ۱) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) صفایی، سیدحسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی: اشخاص و اموال، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- 5) Adelman, Martin J, Patent Law in a Nutshell, West Academic Publishing, 2007
- 6) Aplin, T., and Davis, J., Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials, Oxford University Press, 2013
- 7) Bainbridge, David, Intellectual Property, Pearson, 2012
- 8) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
- 9) Christie, A., and Gare, S., Blackstone's Statutes on Intellectual Property, UK, OUP, 2014
- 10) Cornish, Tanya, Intellectual Property: Patents, Copyrights, Trademarks & Allied Rights, Sweet & Maxwell, 2013
- 11) Gringras, C., The Laws of the Internet, Tottel Publishing, 2002
- 12) Hart, Tina, & Clark, Simon, Intellectual Property Law, Palgrave Macmillan, 2013
- 13) Lindsay, D., International Domain Name Law, Hart Publishing, 2007
- 14) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 15) MacQueen, Hector, & Waelde, Charlotte, Contemporary Intellectual Property: Law and Policy, Oxford University Press, 2013
- 16) Nard, C, The Law of Patents, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
- 17) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005
- 18) Rockman, Howard B., Intellectual Property Law for Engineers and Scientists, Wiley-IEEE Press, 2004

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Electronic Trial and Online Arbitration of Disputes

دادرسی الکترونیکی و داوری آنلاین اختلافات

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با دادرسی و داوری الکترونیکی، شناسایی مزایا و معایب آن
- ❖ بررسی دعوی قابل حل به صورت الکترونیکی و موارد عینی اجرا شده در سطح داخلی و خارجی

سرفصل درس:

- مفهوم شناسی دادرسی الکترونیکی
- مفهوم شناسی داوری الکترونیکی
- تفاوت دادرسی و داوری الکترونیکی با نمونه سنتی آن
- معایب و مزایای دادرسی و داوری الکترونیکی و منشأ آنها
- اصول دادرسی و داوری سنتی در گستره دادرسی و داوری الکترونیکی
- دعوی قابل حل و فصل به صورت الکترونیکی
- لوازم دادرسی و داوری الکترونیکی: از امنیت دادها تا آموزش نیروی انسانی و تأمین تجهیزات فنی
- نحوه جمع‌آوری، نگهداری و استناد به داده‌های و اسناد الکترونیکی
- ابداعات دیگر نهادها و سیستم‌های حقوقی در دادرسی و داوری الکترونیکی
- نحوه صدور و اجرای آراء ناشی از دادرسی و داوری الکترونیکی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیکی - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۴) شمس، عبدالله، آیین دادرسی مدنی - دوره پیشرفته، دوره سه‌جلدی، تهران، دراک، آخرین سال انتشار.
- (۵) صفایی، سیدحسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی: اشخاص و اموال، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۷) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.

- ۸) کاشانی، سید محمود، استانداردهای جهانی دادگستری: نقد و بررسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) میرحسینی، سیدحسن، مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت معنوی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 10) Abdel Wahab, Mohamed S, Online Dispute Resolution: Theory and Practice: A Treatise on Technology and Dispute Resolution, Eleven International Publishing, 2012
- 11) Aplin, T., and Davis, J., Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials, Oxford University Press, 2013
- 12) Cortés, Pablo, Online Dispute Resolution for Consumers in the European Union (Routledge Research in Information Technology and E-Commerce Law), Routledge, 2010
- 13) Cortés, Pablo, The Law of Consumer Redress in an Evolving Digital Market: Upgrading from Alternative to Online Dispute Resolution, Cambridge University Press, 2018
- 14) Gringras, C., The Laws of the Internet, Tottel Publishing, 2002
- 15) Katsh, Ethan, & Rifkin, Janet, Online Dispute Resolution: Resolving Conflicts in Cyberspace, Jossey-Bass, 2001
- 16) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 17) Poblet, Marta, Mobile Technologies for Conflict Management: Online Dispute Resolution, Governance, Participation, Springer, 2011
- 18) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Intellectual Property Law in Cyberspace

حقوق مالکیت فکری در فضای مجازی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی					
		سایر:	نظری				
	عملی	اختیاری	تخصصی گرایش				

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با مفهوم مالکیت‌های فکری و دسته‌بندی انواع دارایی‌های فکری
- ❖ آشنایی با قوانین حاکم در سطح داخلی و فرامرزی و چالش‌های آن
- ❖ آشنایی با مفهوم فضای مجازی و شناسایی شیوه‌های نقض مالکیت‌های فکری در آن
- ❖ کسب دانش تحلیلی از رویکرد قوانین داخلی در این حوزه

سرفصل درس:

- مفهوم‌شناسی مالکیت‌های فکری و فضای مجازی
- انواع مختلف مالکیت‌های فکری
- مالکیت‌های فکری قابل نقض در فضای مجازی
- رویکرد قوانین داخلی و فرامرزی در خصوص شیوه حمایت از مالکیت‌های فکری به‌طور کلی
- رویکرد قوانین داخلی و فرامرزی در خصوص شیوه‌های حمایت از مالکیت‌های فکری در فضای مجازی
- تحلیل مواد مرتبط از قانون تجارت الکترونیک ۱۳۸۲ ایران
- نام‌های دامنه اینترنتی و امکان‌سنجی آن‌ها به‌عنوان یک دارایی فکری
- چالش‌های حقوقی حاصل از تحلیل‌های حقوقی برای سیستم حقوقی ایران
- نحوه حمایت فنی از مالکیت‌های فکری در فضای مجازی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیک، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) امامی، اسدالله، حقوق مالکیت معنوی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) امانی، تقی، قوانین و مقررات حقوق مالکیت فکری، تهران، بهنامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) بای، حسینعلی، مباحثی از مالکیت فکری، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیکی - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۶) خدمتگزار، محسن، فلسفه مالکیت فکری، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) کنوانسیون‌های بین‌المللی مرتبط

منابع فرعی:

- ۱) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
  - ۲) شمس، عبدالحمید، حقوق مالکیت بر علائم تجاری و صنعتی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
  - ۳) صفایی، سیدحسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی: اشخاص و اموال، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - ۴) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
  - ۵) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
  - ۶) میرحسینی، سیدحسن، مقدمه‌ای بر حقوق مالکیت معنوی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - ۷) یوسف‌وند، محمود، مبانی حقوق مالکیت معنوی در فقه و قانون، تهران، خرم، آخرین سال انتشار.
- 8) Adelman, Martin J, Patent Law in a Nutshell, West Academic Publishing, 2007
  - 9) Aplin, T., and Davis, J., Intellectual Property Law: Text, Cases, and Materials, Oxford University Press, 2013
  - 10) Bainbridge, David, Intellectual Property, Pearson, 2012
  - 11) Bently, L., & Sherman, B, Intellectual Property Law, Oxford University Press, 2014
  - 12) Christie, A., and Gare, S., Blackstone's Statutes on Intellectual Property, UK, OUP, 2014
  - 13) Cornish, Tanya, Intellectual Property: Patents, Copyrights, Trademarks & Allied Rights, Sweet & Maxwell, 2013
  - 14) Gringras, C., The Laws of the Internet, Tottel Publishing, 2002
  - 15) Hart, Tina, & Clark, Simon, Intellectual Property Law, Palgrave Macmillan, 2013
  - 16) Lindsay, D., International Domain Name Law, Hart Publishing, 2007
  - 17) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
  - 18) MacQueen, Hector, & Waelde, Charlotte, Contemporary Intellectual Property: Law and Policy, Oxford University Press, 2013
  - 19) Nard, C, The Law of Patents, Wolters Kluwer Law & Business, 2013
  - 20) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005
  - 21) Rockman, Howard B., Intellectual Property Law for Engineers and Scientists, Wiley-IEEE Press, 2004

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

گرایش فرعی: «حقوق تجارت الکترونیک»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

مسئولیت مدنی در فضای مجازی

Tort in Cyberspace

مقطع: کارشناسی ارشد

پیش نیاز: ندارد

تعداد واحد: ۲ واحد

هم نیاز: ندارد

تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

نوع درس:

معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری
زبان‌های خارجی	پایه	عملی
تخصصی مشترک	الزامی	نظری
تخصصی گرایش	اختیاری	عملی

آموزش تکمیلی: عملی

ندارد
کارگاه
سمینار
سفر علمی
سایر:

هدف درس:

❖ بررسی و محک زدن ادبیات سنتی حقوق مسئولیت مدنی در دامنه مسائل و فعالیت‌ها در جریان فضای مجازی و در گستره شبکه جهانی اینترنت و پاسخ‌گویی به چالش‌های موجود در این حوزه

سرفصل درس:

- مفهوم‌شناسی مسئولیت مدنی به طور خاص از دیگر اقسام منشأ مسئولیت‌ها
- شناخت تمهید گران و بستر سازان فعالیت‌های اینترنتی و اقسام مختلف فعالیت‌ها در بستر آن
- مروری بر قوانین و مقررات خاص ناظر بر ارتباط بین مسئولیت مدنی و فضای مجازی
- اهمیت حقوق مسئولیت مدنی در اداره بهینه اینترنت
- دسته‌بندی انواع مسائل مرتبط با مسئولیت مدنی در فضای مجازی
- چالش‌های فنی در ارزیابی میزان مسئولیت مدنی
- چالش‌های حقوقی در ارزیابی میزان مسئولیت مدنی
- اشتراکات و افتراقات مسئولیت مدنی سنتی با مسئولیت مدنی در فضای مجازی
- مسئولیت مدنی در قانون تجارت الکترونیک ۱۳۸۲ ایران
- چالش‌های حقوقی حاصل از تحلیل‌های حقوقی برای سیستم حقوقی ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) السان، مصطفی، حقوق تجارت الکترونیک، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) حبیب‌زاده، طاهر، حقوق فناوری اطلاعات: حقوق قراردادهای الکترونیک - جلد دوم، تهران، انتشارات مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۳) ره پیک، حسن، مقدمه علم حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) صفایی، سیدحسین، رحیمی، حبیب‌الله، مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قراردادهای)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۵) صفایی، سیدحسین، قاسم‌زاده، سیدمرتضی، حقوق مدنی - اشخاص و محجورین، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادهای، ج ۱، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، ناصر، مقدمه‌ای بر علم حقوق، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.

- 9) Graziano, Thomas Kadner, Comparative Tort Law: Cases, Materials, and Exercises, Routledge, 2018
- 10) Gringras, C., The Laws of the Internet, Tottel Publishing, 2002
- 11) Harpwood, V.H., Modern Tort Law, Routledge-Cavendish, 2008
- 12) Lloyd, L.J., Information Technology Law, Oxford University Press, 2011
- 13) Reed, C., Internet Law: Text and Materials, Universal Law Publishing Co Ltd, 2005

گرایش فرعی «حقوق خانواده»

(گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق خانواده»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۶۹	عقد نکاح (۱): حقوق و تکالیف قانونی و قراردادی زوجین	۲	۲	-
۳۷۰	عقد نکاح (۲): شروط ضمن عقد	۱	۲	-
۳۷۱	حقوق جزای خانواده	۲	۲	-
۳۷۲	حقوق والدین و فرزندان	۱	۲	-
۳۷۳	انحلال نکاح	۱	۲	-
۳۷۴	امور حسبی	۱	۲	-
	جمع	۸	۱۲	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق خانواده»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۷۵	اسباب قرابت	۲	۲	-
۳۷۶	ارث و وصیت	۱	۲	-
۳۷۷	آیین دادرسی دعاوی خانواده	۱	۲	-
۳۷۸	اصول فقه تحلیلی	۲	۲	-
۳۷۹	فقه تطبیقی: عقد و انحلال نکاح	۲	۲	-
۳۸۰	حقوق تطبیقی خانواده: نکاح و انحلال آن	۱	۲	-
۳۸۱	مقررات بین المللی حقوق خانواده	۱	۲	-
۳۸۲	مددکاری و مشاوره خانواده	۱	۲	-
۳۸۳	مبانی حقوق خانواده در کتاب و سنت	۱	۲	-
۳۸۴	حقوق کودک	۱	۲	-
۳۸۵	حقوق زن	۱	۲	-
۳۸۶	احوال شخصیه	۱	۲	-
۳۸۷	روان شناسی خانواده	۱	۲	-
۳۸۸	جامعه شناسی خانواده	۱	۲	-
۳۸۹	تحولات پزشکی و خانواده	۱	۲	-
۳۹۰	تابعیت اعضای خانواده	۱	۲	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
کارگاه		عملی		پایه				زبان‌های خارجی
سمینار		نظری	الزامی					تخصصی مشترک
سفر علمی		عملی						تخصصی گرایش
سایر:		نظری	اختیاری					
	عملی							

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت کافی و افزودن بر قدرت استنباط دانشجویان با تجزیه و تحلیل شرح درس عقد نکاح (۱)؛ به ویژه عنوان‌هایی که در سال‌های اخیر چالش‌های جدی در خانواده ایجاد کرده است.

سرفصل درس:

- عقد نکاح دائم
  - حقوق و تکالیف قانونی زوجین در عقد دائم
  - حقوق و تکالیف قراردادی زوجین در عقد دائم
- عقد نکاح منقطع
  - حقوق و تکالیف قانونی زوجین در عقد منقطع
  - حقوق و تکالیف قراردادی زوجین در عقد منقطع

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۵، تهران، اسلامیه، آخرین سال انتشار.
- (۲) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دوره متوسط حقوق مدنی: حقوق خانواده، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۳) صفایی، سیدحسین، امامی، اسدالله، حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن (فسخ و طلاق)، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) عبدالحسین، شیروی، حقوق خانواده (ازدواج، طلاق و فرزندان)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۵) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی: خانواده (نکاح و طلاق، روابط زن و شوهر)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۶) محقق داماد، سیدمصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق خانواده»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
عقد نکاح (۲): شروط ضمن عقد		Nikah (2:) Terms within Nikah	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
نظری	عملی	نظری	عملی
پایه	الزامی	اختیاری	
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
سایر:			

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت کافی در دانشجویان با تجزیه و تحلیل شرح درس عقد نکاح (۲)؛ به ویژه عنوان هایی که در سال های اخیر چالش های جدی در خانواده ایجاد کرده است.

سرفصل درس:

- شروط به نفع زوج
  - شروط مالی
  - شروط غیرمالی
- شروط به نفع زوجه
  - شروط مالی
  - شروط غیرمالی
- شروط ضمنی و بنایی
  - شروط ضمنی
  - شروط بنایی
- شروط مندرج در عقدنامه های کنونی
  - نقد شروط
  - اختیار دو طرف در حذف شروط یا افزودن بر آنها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۱، تهران، اسلامیه، آخرین سال انتشار.
- (۲) بداغی، فاطمه، شروط ضمن عقد نکاح، تهران، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- (۳) جلالیان، محمدتقی، شروط خاص ضمن عقد نکاح (با نگاهی به حقوق کشورهای مصر و فرانسه)، تهران، کتاب آوا، آخرین سال انتشار.
- (۴) شهیدی، مهدی، شروط ضمن عقد، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۵) صفایی، سیدحسین، امامی، اسدالله، حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن (فسخ و طلاق)، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۶) قمی، میرزاابوالقاسم، ترجمه بارانی بیرانوند، امیر، امیری پاک، فاطمه، رساله در شروط ضمن عقد، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۷) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی: خانواده (نکاح و طلاق، روابط زن و شوهر)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۸) کاتوزیان، ناصر، قواعد عمومی قراردادها، ج ۳، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۹) میرداداشی، سیدمهدی، محقق داماد، سیدمصطفی، تبیین فقهی حقوقی شروط ضمن عقد ازدواج و عیوب موجب فسخ نکاح و حق حبس و چپه، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی		گرایش			

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در حقوق جزای خانواده

سرفصل درس:

- جرم و کودک
  - جرم علیه کودک
  - خالت کودکان در جرمها
- جرمهای زن و شوهر در خانواده
  - جرمهای شوهران
  - جرمهای زنان
  - جرم مشترک زن و شوهر
- جرم اعضای دیگر خانواده به معنای عام
  - جرم اجداد
  - جرم دیگر خویشان نسبی و سببی
  - جرم خدمتگزاران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اسدی، لیلاسادات، حقوق کیفری خانواده، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) آقایی نیا، حسین، جرایم علیه اشخاص (جنایات)، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) رجیبی پور، محمود، نجفی ابرندآبادی، علی حسین، پژوهشی در مبانی پیشگیری اجتماعی رشدمدار از بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) رنوجی، ژان فرانسوا، کورتن، کریستین، ترجمه رضوی فرد، بهزاد، بهشتی، خدیجه، حقوق کیفری کودکان و نوجوانان، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) طوقانی پور، فائزه، جرایم والدین و سرپرستان قانونی علیه کودکان در نظام حقوقی ایران، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۶) عباسی، مجتبی، بزهکاری اطفال، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۷) کریمی، مهدی، بزهکاری کودکان و نوجوانان، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۸) میرمحمدصادقی، حسین، جرایم علیه تمامیت جسمانی اشخاص، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) نجفی توانا، علی، نابهنجاری و بزهکاری اطفال و نوجوانان، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت در دانشجویان و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل آنان در حقوق والدین و فرزندان

سرفصل درس:

- حقوق والدین
  - حقوق مالی
  - حقوق غیرمالی
- حقوق فرزندان
  - حقوق مالی
  - حقوق غیرمالی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی: خانواده (اولاد، روابط پدر و مادر و فرزندان نسب، همبستگی خانوادگی و حمایت از کودکان فرزندخواندگی)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) صفایی، سیدحسین، امامی، اسدالله، حقوق خانواده: قرابت و نسب و آثار آن، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دوره متوسط حقوق مدنی: حقوق خانواده، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۴) عبدالحسین، شیروی، حقوق خانواده (ازدواج، طلاق و فرزندان)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۵) محقق داماد، سیدمصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت کافی در دانشجویان با تجزیه و تحلیل درس انحلال نکاح و طرح موضوعات جدید و اختلافی؛ به ویژه عنوان‌هایی که در سال‌های اخیر چالش‌های جدی در خانواده ایجاد کرده است.

سرفصل درس:

- طلاق
  - طلاق زوج
  - طلاق به درخواست زوجه
- فسخ نکاح
  - موارد فسخ
  - آثار فسخ
- انفساخ نکاح
  - موجبات و موارد انفساخ
  - آثار انفساخ
- انحلال نکاح منقطع
  - موجبات و موارد
  - آثار

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دوره متوسط حقوق مدنی: حقوق خانواده، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) روشن، محمد، حقوق خانواده، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۳) صفایی، سیدحسین، امامی، اسدالله، حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن (فسخ و طلاق)، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) عبدالحسین، شیروی، حقوق خانواده (ازدواج، طلاق و فرزندان)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۵) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی: خانواده (نکاح و طلاق، روابط زن و شوهر)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۶) محقق داماد، سیدمصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت کافی در دانشجویان با تجزیه و تحلیل شرح درس امور حسبی

سرفصل درس:

- مفهوم و ماهیت امور حسبی
- مصادیق امور حسبی در حوزه حقوق خانواده
  - ارث
  - وصیت
  - غایب مفقودالاثَر
  - محجوران
- قواعد حقوقی در ارتباط با امور حسبی حوزه خانواده
  - الحاکم ولی من لا ولی له
  - الحاکم وارث من لا وارث له

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اباذری فومشی، منصور، مجموعه قوانین و مقررات امور حسبی در رویه قضایی، تهران، خط سوم، آخرین سال انتشار.
- (۲) خدابخشی، عبدالله، تحلیل فقهی - حقوقی قانون امور حسبی و تأثیر آن در رویه قضایی: قواعد عمومی و مسائل حجر، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۳) زارعی، هدا، حقوق زوجه غایب مفقودالاثَر، تهران، قانون یار، آخرین سال انتشار.
- (۴) شکری، فریده، شرح توجیهی لایحه اصلاح موادی از قانون امور حسبی، تهران، فکرسازان، آخرین سال انتشار.
- (۵) قاسم‌زاده، سیدمرتضی، امور حسبی: غایب مفقودالاثَر، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) هاشمی، میثم، مطالعه تطبیقی حقوق جنین در وصیت، تهران، میثم هاشمی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت در دانشجو و تقویت قوه استنباط او در مباحث نوین قرابت و طرح تحلیلی عنوان‌هایی که در سال‌های اخیر چالش‌های جدی در خانواده ایجاد کرده است.

سرفصل درس:

- مفهوم خویشاوندی و موجبات آن
  - نسب
  - سبب
  - رضاع
- امکان ایجاد قرابت به شیوه‌های جدید
  - سرپرستی از کودکان بدون سرپرست
  - اهدای گامت و جنین
  - شبیه‌سازی
- امکان زوال قرابت
  - زوال سبب
  - اشتباه در وجود سبب
  - تغییر عنوان قرابت (در اثر تغییر جنسیت)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جعفری‌لنگرودی، محمدجعفر، دوره متوسط حقوق مدنی: حقوق خانواده، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) روشن، محمد، لشکری، امین، صادقی، محمد، دانشنامه حقوقی خانواده، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۳) صفار، محمدجواد، درس‌هایی از حقوق خانواده، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۴) صفایی، سیدحسین، امامی، اسدالله، حقوق خانواده: قرابت و نسب و آثار آن، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۵) عبدالحسین، شیروی، حقوق خانواده (ازدواج، طلاق و فرزندان)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۶) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی: خانواده (اولاد، روابط پدر و مادر و فرزندان نسب، همبستگی خانوادگی و حمایت از کودکان)، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۷) محقق داماد، سیدمصطفی، بررسی فقهی حقوق خانواده: نکاح و انحلال آن، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ تقویت قوه استنباط دانشجو در تجزیه و تحلیل تحولات نوین ارث و وصیت

سرفصل درس:

- ارث زوجه با توجه به آراء فقهی و تحولات قانونی
- ارث کودکان متولد از گامت و جنین اهدایی و تلقیح مصنوعی
- ارث زوجه مطلقه از زوج
- ارث جنین
- ارث کودکان نامشروع
- وصیت کودک و سفیه
- وصیت اشخاص بلا وارث

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) جعفری بهزادکلایی، محسن، شرط وجود وارث در تحقق ارث در حقوق ایران و فقه اسلامی، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۲) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، حقوق مدنی: وصیت، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۳) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، دوره حقوق مدنی: ارث، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۴) شهیدی، مهدی، ارث، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) قبله‌ای خوبی، خلیل، مسائل مستحدثه (جنین، کودکان نامشروع، کودکان بزهکار، توارث در اهدای گامت، تشریح و حجب)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) کاتوزیان، ناصر، ارث، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) کاتوزیان، ناصر، وصیت در حقوق مدنی ایران، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۸) محقق داماد، سیدمصطفی، وصیت: تحلیل فقهی و حقوقی، تهران، مرکز نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۹) مصلحی عراقی، علی حسین، حقوق ارث، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) ملکی، مصطفی، ارث فرزندان ناشی از اهدای جنین، تهران، نگارستان غرب، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت کافی در دانشجویان و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل و رسیدگی آنان در دعوی خانواده

سرفصل درس:

- مرجع صالح
  - دادسرا
  - دادگاه
- قرارها
  - قرارهای مقدماتی
  - قرارهای نهایی
- احکام
  - احکام دادگاه‌های بدوی
  - احکام دادگاه‌های تجدیدنظر
- اجرای احکام و قرارها
  - اصول و شکل اجرا
  - موانع و مشکلات
- فرجام‌خواهی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) حضرتی، صمد، طاهریان، سیروان، لطفیانی، سیامک، آیین دادرسی مدنی دعوی خانوادگی بر اساس قانون حمایت خانواده جدید، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۲) ملک‌زاده، فهیمه، آیین دادرسی خانواده، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) خالقیان، جواد، محمدی، امید، بررسی صلاحیت دادگاه خانواده، تهران، اندیشه عصر، آخرین سال انتشار.
- (۴) بداعی، فاطمه، آیین دادرسی در دادگاه‌های خانواده، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) اسدی، لیلاسادات، شکری، فریده، آیین دادرسی امور و دعوی خانوادگی، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۶) مدنی کرمانی، عارفه، دعوی خانوادگی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت عمیق اصول استنباط احکام اسلامی از منابع و تقویت استدلال و استنباط احکام فقهی و حقوقی

سرفصل درس:

یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- مباحث الفاظ (مشتق، اوامر، نواهی، مفاهیم عام و خاص، مطلق و مقید، مجمل و مبین)
- ملازمات عقلیه (مستقلات عقلیه، غیر مستقلات عقلیه)
- مباحث حجیت (قرآن، سنت، اجماع، عقل)
- اصول عملیه (استصحاب، براءت، احتیاط، تخییر)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) خویی، ابوالقاسم، محاضرات فی اصول الفقه، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۲) خویی، ابوالقاسم، مقرر واعظ حسینی بهسودی، محمدسرور، مصباح الأصول، قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخوئی، آخرین سال انتشار.
- ۳) شریعتی، سعید، قافی، حسین، اصول فقه کاربردی، دوره سه جلدی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۴) شیخ انصاری، مرتضی، فرائد الاصول، قم، مجمع الفکر الاسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۵) صدر، سیدمحمدباقر، دروس فی علم الأصول، قم، دارالصدر، آخرین سال انتشار.
- ۶) عراقی، ضیاءالدین، نهاییه الافکار، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۷) علامه مظفر، محمدرضا، اصول الفقه، قم، دارالفکر، آخرین سال انتشار.
- ۸) فاضل لنگرانی، محمد، سیری کامل در اصول فقه، قم، فیضیه، آخرین سال انتشار.
- ۹) نائینی، محمدحسین، مقرر کاظمی خراسانی، محمدعلی، فوائد الأصول، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های خارجی				
سفر علمی		عملی	تخصصی مشترک				
سایر:		نظری	تخصصی گرایش				

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در فقه تطبیقی (عقد و انحلال نکاح)

سرفصل درس:

- عقد نکاح دائم
  - تشکیل عقد
  - شروط ضمن عقد
  - آثار عقد
- عقد نکاح منقطع
  - تشکیل نکاح منقطع
  - شروط نکاح منقطع
  - آثار نکاح منقطع
- طلاق
  - اجرای طلاق
  - موارد طلاق زوجه
- فسخ
  - موارد فسخ
  - آثار فسخ
- انفساخ
  - موارد انفساخ
  - آثار
- انحلال نکاح منقطع
  - موارد انحلال
  - آثار انحلال

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) جزیری، عبدالرحمن، کتاب الفقه علی المذاهب الاربعه، قم، دارالفکر، آخرین سال انتشار.
- (۲) زلمی، مصطفی‌ابراهیم، ترجمه ابراهیمی، محمود، احکام ازدواج و طلاق در فقه اسلامی پژوهشی تطبیقی (بر اساس منابع اهل سنت)، تهران، احسان، آخرین سال انتشار.
- (۳) شمس‌الدین، محمدجعفر، ترجمه واحدی، سیدمحمدرضا، نکاح و طلاق در مذاهب پنج‌گانه‌ی اسلامی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۴) شیخ طوسی، محمد بن حسن، کتاب الخلاف، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- (۵) علامه حلی، حسن بن یوسف، تذکره الفقهاء، قم، موسسه آل‌البتیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۶) علامه حلی، حسن بن یوسف، منتهی‌المطلب فی تحقیق المذهب، مشهد، مجمع البحوث الإسلامیه، آخرین سال انتشار.
- (۷) مریدی‌فر، حسین، مطالعه تطبیقی شرایط و موانع نکاح در حقوق ایران و فقه شافعی، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۸) مغنیه، محمدجواد، الفقه علی المذاهب الخمسه، بیروت، دار التیار الجدید، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق خانواده»									
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:									
حقوق تطبیقی خانواده: نکاح و انحلال آن		Family Comparative Law: Nikah and End of Nikah									
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی								
			زبان های خارجی								
			تخصصی مشترک								
			تخصصی گرایش								
			جبرانی								
آموزش تکمیلی عملی:	نظری	عملی	ندارد								
	نظری	عملی	کارگاه								
	نظری	عملی	سمینار								
	نظری	عملی	سفر علمی								
	نظری	عملی	سایر:								
<p>هدف درس:</p> <p>❖ ایجاد مهارت و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در حقوق تطبیقی خانواده؛ استاد می تواند با توجه به تحولات حادث و نیازهای جامعه عنوان های دیگری را بر این سرفصل بیفزاید.</p>											
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • عقد نکاح <ul style="list-style-type: none"> ○ تشکیل عقد (دایم و منقطع) ○ شروط ضمن عقد ○ آثار عقد • انحلال نکاح <ul style="list-style-type: none"> ○ طلاق ○ فسخ نکاح ○ انحلال نکاح منقطع 											
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>به تشخیص استاد</td> </tr> </table>				ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد								
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) حسینی مقدم، سیدعسکری، مطالعه تطبیقی حقوق زن: در ادیان و مکاتب، حقوق ایران و کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان، تهران، نگاه بینه، آخرین سال انتشار. (۲) خواجوی، داود، حقوق تطبیقی خانواده در کشورهای مختلف (جمهوری اسلامی ایران، آمریکا، انگلستان، فرانسه و چین)، تهران، نورسا، آخرین سال انتشار. (۳) عظیم زاده اردبیلی، فائزه، ذبیحی بیدگلی، عاطفه، مبانی حقوق خانواده در اسلام و غرب، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار. (۴) فهیمی، فاطمه، زن و حقوق مالی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار. (۵) گرجی، ابوالقاسم، و جمعی از نویسندگان، بررسی تطبیقی حقوق خانواده، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار. (۶) محمدتقی زاده، مهدیه، صالح احمدی، سعید، حقوق تطبیقی و فقهی خانواده در نظم حقوقی کنونی، تهران، گالوس، آخرین سال انتشار. (۷) نوین، پرویز، حقوق خانواده تطبیقی ایران، فرانسه، انگلستان، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار. 											

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ ایجاد مهارت و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در موضوعات و مسائل حقوق خانواده با استفاده از مقررات بین‌المللی حقوق خانواده

سرفصل درس:

- اسناد بین‌المللی
  - اسناد سازمان ملل
  - اسناد فرامنطقه‌ای
- کنوانسیون‌ها
  - کنوانسیون حقوق کودک
  - کنوانسیون حقوق زن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) حسینی اکبرنژاد، حوریه، حسینی اکبرنژاد، هاله، تحلیل کنوانسیون حقوق کودک (مقایسه دو نظام اسلام و غرب)، تهران، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- (۲) زمانی، قاسم، تفسیر حقوق کودک در آیینه نظریه‌های کمیته حقوق کودک سازمان ملل متحد، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۳) صفاری‌نیا، محیا، خانواده در اسناد حقوقی بین‌المللی: حقوق و تکالیف، دستاوردها و چالش‌ها، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۴) کاظمی، سیدعلی، گزیده‌ی اسناد بین‌المللی حقوق کودک، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۵) مصفا، نسرين، خانواده در اسناد حقوقی بین‌المللی: حقوق و تکالیف، دستاوردها و چالش‌ها، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۶) نواک، مانفرد، ترجمه آذرپندار، احمدرضا، تفسیریه کنوانسیون حقوق کودک ماده ۶ حق بر حیات، بقا و رشد، تهران، هفتان، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ توانمند کردن دانشجویان در ایجاد صلح و سازش بین زوجین و تحکیم بنیان خانواده با استفاده از مددکاری و مشاوره خانواده

سرفصل درس:

- مددکاری خانواده
  - مفهوم مددکاری و اهداف آن
  - فرضیه‌ها
  - ارزش‌های اساسی مددکاری خانواده
  - سرپرستی و روش‌های مختلف آن
  - آثار و فواید مددکاری در خانواده
- مشاوره خانواده
  - مفهوم مشاوره خانواده
  - اهمیت و لزوم مشاوره خانواده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اسپری، لن، ترجمه نوابی نژاد، شکوه، خانواده درمانی: تضمین درمان کارآمد، تهران، انجمن اولیاء و مربیان جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار.
- (۲) استریت، ادی، ترجمه علوی نیا، علی، مشاوره خانواده (نظر و عمل در نگرش سیستمی)، تهران، فرا روان، آخرین سال انتشار.
- (۳) حسینی، سیدمهدی، مشاوره و روان درمانی خانواده با رویکرد فرهنگ ایرانی، تهران، آوای نور، آخرین سال انتشار.
- (۴) زهراکار، کیانوش، مشاوره خانواده (مفاهیم، تاریخچه، فرآیند و نظریه‌ها)، تهران، ارسباران، آخرین سال انتشار.
- (۵) سجادی بافقی، سیدحسین، مشاوره ازدواج و خانواده: نظریه‌ها و رویکردها، تهران، آوای نور، آخرین سال انتشار.
- (۶) کاپوتزی، دیوید، ترجمه نوابی نژاد، شکوه، مبانی مشاوره زوج‌ها، ازدواج و خانواده، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- (۷) کاظمیان، سمیه، مشاوره و توانبخشی خانواده: مداخلات توانبخشی در بستر خانواده، تهران، دانژه، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق خانواده»	
نام درس به فارسی: مبانی حقوق خانواده در کتاب و سنت		نام درس به انگلیسی: <i>Fundamentals of Family Law in the Quran and Sunnah</i>	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	
		معارف اسلامی و عمومی	جبرانی
		زبان‌های خارجی	پایه
		تخصصی مشترک	الزامی
		تخصصی گرایش	اختیاری
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	کارگاه	سفر علمی
هدف درس:			
❖ ایجاد مهارت و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در موضوعات و مسائل حقوق خانواده با استفاده از مبانی حقوق خانواده در کتاب و سنت			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • قرآن <ul style="list-style-type: none"> ○ آیات الاحکام ○ آیات اخلاقی • سنت <ul style="list-style-type: none"> ○ احادیث نبوی (صلوات الله علیه و آله) ○ احادیث معصومین (علیهم السلام) 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منابع:			
<ol style="list-style-type: none"> (۱) صفوی، سیدمحمد رضا، آیات الاحکام: بیان احکام فقهی در قرآن، تهران، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار. (۲) طباطبائی، سیدمحمد حسین، المیزان فی تفسیر القرآن، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار. (۳) عباسی مزرعه شاهی، حمیده، حقوق متقابل والدین و فرزند از منظر آیات و روایات، تهران، ارشدان، آخرین سال انتشار. (۴) عمیدزنجانی، عباسعلی، آیات الاحکام: حقوقی - کیفری، تهران، مجد، آخرین سال انتشار. (۵) فاضل جواد، جواد بن سعید، مسالک الأفهام إلى آیات الأحکام، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار. (۶) گرجی، ابوالقاسم، آیات الاحکام (حقوقی و جزائی)، تهران، میزان، آخرین سال انتشار. (۷) لطفی، اسدالله، آیات الاحکام خانواده، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار. (۸) مدیرشانه چی، کاظم، آیات الاحکام، تهران، سمت، آخرین سال انتشار. (۹) مقداد، جمال الدین، کنز العرفان فی فقه القرآن، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار. (۱۰) مقدس اردبیلی، احمد بن محمد، زبدة البیان فی أحكام القرآن، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار. (۱۱) مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، تهران، دار الکتب الاسلامیه، آخرین سال انتشار. 			

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق خانواده»	
نام درس به فارسی: حقوق کودک		نام درس به انگلیسی: Child Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
نظری	عملی	نظری	عملی
پایه	الزامی	اختیاری	
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
سایر:			

هدف درس:
❖ اصلاح نگرش و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در بررسی موضوعات و مسائل مربوط به حقوق کودک

سرفصل درس:

- حقوق داخلی
  - حقوق کودک در خانواده
  - حقوق کودک در جامعه
- حقوق کودک در اسناد بین‌المللی
  - اسناد سازمان ملل و حقوق بشر
  - کنوانسیون‌های بین‌المللی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) انصاری، قدرت‌الله، احکام و حقوق کودکان در اسلام، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۲) بهشتی، احمد، اسلام و حقوق کودک، قم، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۳) پیوندی، غلامرضا، حقوق کودک، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۴) حاجی‌ده‌آبادی، محمدعلی، حقوق تربیتی کودک در اسلام، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۵) حسینی اکبرنژاد، حوریه، حسینی اکبرنژاد، هاله، تحلیل کنوانسیون حقوق کودک (مقایسه دو نظام اسلام و غرب)، تهران، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، آخرین سال انتشار.
- ۶) شریعتی، الهام، حقوق کودک طبیعی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۷) عابدخراسانی، محمودرضا، درآمدی بر حقوق کودک: مطالعه تطبیقی در نظام‌های حقوقی ملی و بین‌المللی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عباسی کلیمانی، عاطفه، حقوق کودک در نظام حقوقی ایران، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) فتح‌الله بتول، عاطفه، حقوق کودک، تهران، جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کاظمی، سیدعلی، گزیده‌ی اسناد بین‌المللی حقوق کودک، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.

۱۱) مصفا، نسرين، داور، زهرا، میثاق حقوق کودک در اسلام از منظر حقوق بشردوستانه بین‌المللی، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.

۱۲) نوبهار، وحید، جلالی، فرزاد، واعظ طبسی، محمد، درآمدی بر حقوق کودک، مشهد، بنیاد پژوهش‌های اسلامی آستان قدس رضوی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ اصلاح نگرش و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در بررسی موضوعات و مسائل مربوط به حقوق زن

سرفصل درس:

- حقوق زن در خانواده
  - حقوق مالی
  - حقوق غیرمالی
- حقوق زن در جامعه
  - حقوق فرهنگی و اجتماعی زن
  - حقوق سیاسی و اقتصادی زن
  - دیگر حقوق زن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اسعدی، سیدحسن، حقوق زن: پژوهشی تطبیقی درباره حقوق زن، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) بردبار، آرش، بردبار، محمدحسن، جامعه‌شناسی حقوق زن، تهران، دانشگران محمود، آخرین سال انتشار.
- (۳) حسینی مقدم، سیدعسکری، مطالعه تطبیقی حقوق زن: در ادیان و مکاتب، حقوق ایران و کنوانسیون رفع تبعیض علیه زنان، تهران، نگاه بینه، آخرین سال انتشار.
- (۴) حکمت‌نیا، محمود، حقوق زن و خانواده، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۵) حکمت‌نیا، محمود، فلسفه نظام حقوق زن، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۶) فهیمی، فاطمه، زن و حقوق مالی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۷) مطهری، مرتضی، نظام حقوق زن در اسلام، تهران، صدرا، آخرین سال انتشار.
- (۸) مهرپور، حسین، مباحثی از حقوق زن از منظر حقوق داخلی، مبانی فقهی و موازین بین‌المللی، تهران، اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- (۹) مولوردی، شهیندخت، موازین بین‌المللی حقوق زنان، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ اصلاح نگرش و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در بررسی موضوعات و مسائل مربوط به احوال شخصیه

سرفصل درس:

- تعریف احوال شخصیه
- تفکیک احوال شخصیه از احوال عینیه
- اصول و مصادق‌های احوال شخصیه
- احوال شخصیه ایرانیان مقیم خارج از کشور
- احوال شخصیه ایرانیان غیرشیهه
- احوال شخصیه خارجیان مقیم در ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) الماسی، نجادعلی، متولی، محمد، احوال شخصیه بیگانگان در ایران، تهران، سازوکار، آخرین سال انتشار.
- ۲) حسینی حنیف، سیداحمد، قانون احوال شخصیه: جریان شناسی فکری و حقوق، قم، بوستان کتاب، آخرین سال انتشار.
- ۳) دانش‌پژوه، مصطفی، احوال شخصیه و قانون حاکم بر آن در حقوق ایران، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۴) زاهدی، عاطفه، قواعد حاکم بر آیین رسیدگی احوال شخصیه ایرانیان (زرتشتی، کلیمی، مسیحی)، تهران، خط سوم، آخرین سال انتشار.
- ۵) شیخ الاسلامی، اسعد، احوال شخصیه در مذاهب چهارگانه اهل سنت، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) صادقی، محمد، احوال شخصیه اهل سنت، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۷) قیاسی، سیامک، احوال شخصیه کشورهای اسلامی، قم، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی (ص)، آخرین سال انتشار.
- ۸) قیاسی، سیامک، تحلیل حقوقی سیر تحول نظام‌های احوال شخصیه کشورهای اسلامی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۹) میرداداشی، سیدمهدی، علیزاده، ولی‌الله، احوال شخصیه اهل سنت، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ توانمند کردن دانشجویان در ایجاد صلح و سازش بین زوجین و تحکیم بنیان خانواده با استفاده از روان شناسی خانواده

سرفصل درس:

- تعریف، موضوع و فایده روان شناسی خانواده
- روش های بررسی و تحقیق فرضیه های روان شناسی خانواده
- مفهوم رشد (بدنی، عاطفی، عقلی، اخلاقی و مذهبی)
- تأثیر وراثت و محیط خانواده بر رشد فرزندان
- نظریه های جدید روان شناسی خانواده
- اصول روان شناسی خانواده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اکبری، ابوالقاسم، روانشناسی خانواده، تهران، رشد و توسعه، آخرین سال انتشار.
- ۲) حسن زاده، رمضان، روان شناسی خانواده، عشق و ازدواج (مدیریت خانواده)، تهران، ساوالان، آخرین سال انتشار.
- ۳) حسینی، سید صالح، روانشناسی خانواده، تهران، کنکاش، آخرین سال انتشار.
- ۴) حیدری، علیرضا، روانشناسی خانواده، تهران، کنکاش، آخرین سال انتشار.
- ۵) شعاع کاظمی، مهرانگیز، محسن، فتحعلی زاده، معصومه، روانشناسی زن و خانواده، تهران، آوای نور، آخرین سال انتشار.
- ۶) شکوهی یکتا، محسن، روانشناسی خانواده، تهران، طبیب، آخرین سال انتشار.
- ۷) ملکی، حسن، روانشناسی خانواده، تهران، آوای نور، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ توانمند کردن دانشجویان در ایجاد صلح و سازش بین زوجین و تحکیم بنیان خانواده با استفاده از جامعه‌شناسی خانواده

سرفصل درس:

- مفهوم خانواده (انواع خانواده، خانوار)
- مکاتب مختلف جامعه‌شناسی و روش‌های مطالعه در جامعه‌شناسی خانواده
- عوامل پیدایش و تحکیم خانواده
- هنجارها و ناهنجاری‌های خانواده
- علل درهم گسیختگی و فروپاشی خانواده

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) آزادارمکی، تقی، جامعه‌شناسی خانواده ایرانی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۲) اعزازی، شهلا، جامعه‌شناسی خانواده: با تأکید بر نقش، ساختار و کارکرد خانواده در دوران معاصر، تهران، روشنگران و مطالعات زنان، آخرین سال انتشار.
- ۳) اکبری، رضا، جامعه‌شناسی خانواده و آسیب‌های نوپدید آن، تهران، آوای نور، آخرین سال انتشار.
- ۴) بستان نجفی، حسین، اسلام و جامعه‌شناسی خانواده، تهران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۵) روزن‌باوم، هایدی، ترجمه مهدوی، محمدصادق، خانواده به منزله ساختاری در مقابل جامعه، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۶) ساروخانی، باقر، مقدمه‌ای بر جامعه‌شناسی خانواده، تهران، سروش، آخرین سال انتشار.
- ۷) شیخی، محمدتقی، جامعه‌شناسی زنان و خانواده، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۸) عبیدی، عباس، مقدمه‌ای بر پژوهش در جامعه‌شناسی خانواده در ایران، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- ۹) فولادیان، احمد، جامعه‌شناسی خانواده، تهران، فرا انگیزش، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

❖ اصلاح نگرش و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در بررسی موضوعات و مسائل حادث مربوط به تحولات پزشکی مؤثر در حقوق خانواده

سرفصل درس:

- درمان ناباروری
  - انتقال گامت و جنین
  - اجاره رحم
- جراحی پلاستیک و درمان عیوب
  - درمان عیوب زوج
  - درمان عیوب زوجه
- تغییر جنسیت
  - مفهوم
  - آثار
- شبیه‌سازی
  - جواز شبیه‌سازی
  - آثار شبیه‌سازی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اسدی‌نژاد، محمد، بررسی فقهی، حقوقی و اخلاقی قرارداد انجماد جنین و گامت در حقوق ایران با نگاهی به حقوق برخی از کشورها، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۲) بابکی، محمد، رحم جایگزین از دیدگاه فقه معاصر، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۳) پوررحیم‌قورقچی، مصطفی، بررسی فقهی و حقوقی شبیه‌سازی آدمی، تهران، فرهوش، آخرین سال انتشار.
- (۴) پورملائی، مرتضی، بررسی فقهی و حقوقی شبیه‌سازی و اهدای جنین، تهران، درتکیده، آخرین سال انتشار.
- (۵) روشن، محمد، حمداللهی، عاصف، بررسی تطبیقی فقهی و حقوقی قرارداد استفاده از رحم جایگزین، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۶) صانعی، ابوذر، جراحی پلاستیک از منظر فقه و حقوق، تهران، دانشگاه عدالت، آخرین سال انتشار.

- (۷) فاضل لنکرانی، محمدجواد، بررسی فقهی - حقوقی تلقیح مصنوعی، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- (۸) قبله‌ای خوبی، خلیل، مسائل مستحدثه (جنین، کودکان نامشروع، کودکان بزهکار، توارث در اهدای گامت، تشریح و حجب)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۹) کاظمی‌دلویی، مرجان، جراحی زیبایی از منظر فقه و حقوق، تهران، سخن‌گستر، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) کشیری، مژگان، شبیه‌سازی انسان از منظر فقه و حقوق بین‌الملل، تهران، شاپرک سرخ، آخرین سال انتشار.
- (۱۱) نصرتی مرالو، عظیمه، لقاح مصنوعی و اهدای جنین از منظر فقه و حقوق اسلام، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۱۲) نوری، رسول، بررسی فقهی مسئله شبیه‌سازی انسان، تهران، زمزم هدایت، آخرین سال انتشار.
- (۱۳) هاشم‌پور، مدیحه، شبیه‌سازی انسان از منظر فقه و حقوق، تهران، آخرین سال انتشار

گرایش فرعی: «حقوق خانواده»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Nationality of Family Members

تابعیت اعضای خانواده

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

❖ اصلاح نگرش و تقویت قوه استنباط و ارتقای کیفیت تجزیه و تحلیل دانشجو در بررسی موضوعات و مسائل مربوط به تابعیت اعضای خانواده

سرفصل درس:

- تابعیت زوج و زوجه
  - تابعیت زوج
  - تابعیت زوجه
- تابعیت فرزندان و دیگر خویشاوندان
  - تابعیت فرزندان
  - تابعیت دیگر خویشاوندان

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) افخمی عقدا، الهه، حقوق و تابعیت زن در ازدواج‌های بین‌المللی آمیخته، تهران، تعالی، آخرین سال انتشار.
- (۲) الماسی، نجادعلی، حقوق بین‌الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) خواجه‌زاده، امیر، بارانی‌بیرانوند، امیر، زنان ایرانی مزدوج با اتباع خارجه، تهران، چتر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۴) داودی‌نیا، علی‌اکرم، اثر ازدواج و تغییر تابعیت در حقوق ایران و بین‌الملل خصوصی، تهران، سردار، آخرین سال انتشار.
- (۵) سلجوقی، محمود، حقوق بین‌الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) شمس کوپایی، مریم، بررسی تطبیقی تابعیت کودکان در حقوق ایران و اسناد بین‌المللی، تهران، کتاب کسرا، آخرین سال انتشار.
- (۷) عظیم‌زاده اردبیلی، فائزه، خسروی، لیلا، مطالعه تطبیقی حقوق زنان از منظر اسلام و غرب: حق مالکیت و اشتغال، تهران، نهاد ریاست جمهوری، مرکز امور زنان و خانواده، آخرین سال انتشار.
- (۸) نصیری، محمد، حقوق بین‌الملل خصوصی، تهران، آگه، آخرین سال انتشار.

گرایش فرعی «حقوق نفت و گاز»

(گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق نفت و گاز»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۹۱	قواعد عمومی حقوق نفت و گاز	۱	۲	-
۳۹۲	اصول کلی حقوق قراردادهای نفت و گاز	۲	۲	-
۳۹۳	فقه استدلالی نفت و گاز	۱	۲	-
۳۹۴	مدیریت دعاوی و اختلافات در صنعت نفت و گاز	۲	۲	-
۳۹۵	حقوق تطبیقی مالکیت نفت و گاز	۱	۲	-
۳۹۶	حقوق تأمین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی در پروژه های نفت و گاز	۱	۲	-
	جمع	۸	۱۲	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق نفت و گاز»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۳۹۷	حقوق شرکت های ملی و چندملیتی نفت و گاز	۲	۲	-
۳۹۸	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	-
۳۹۹	حقوق تجارت بین الملل	۲	۲	-
۴۰۰	حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز	۲	۲	-
۴۰۱	سازمان های بین المللی نفت و گاز	۲	۲	-
۴۰۲	کنوانسیون های بین المللی انرژی، نفت و گاز	۲	۲	-
۴۰۳	حقوق دریاهای	۲	۲	-
۴۰۴	قراردادهای بالادستی نفت و گاز	۲	۲	-
۴۰۵	حقوق حمل و نقل	۲	۲	-
۴۰۶	حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری خارجی	۲	۲	-
۴۰۷	قراردادهای پایین دستی نفت	۲	۲	-
۴۰۸	قراردادهای پایین دستی گاز	۲	۲	-
۴۰۹	نظام حقوقی میادین مشترک نفت و گاز	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوطه اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی

سرفصل درس:

- آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی
  - مقررات حاکم بر توسعه میدان نفت و گاز
  - مقررات حاکم بر وزارت نفت
  - رابطه وزارت نفت و شرکت‌های تابعه
  - اساسنامه شرکت نفت
  - آیین‌نامه معاملات شرکت نفت
- آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز ایران در تعامل با عرصه بین‌المللی
  - مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت نفت و گاز ایران
  - قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی
  - حمایت‌ها و تشویق‌های مقرر در معاهدات ایران با کشورهای خارجی
  - حمایت‌ها و تشویق‌های مقرر در معاهدات و اسناد بین‌المللی ایران
  - بررسی کفایت حمایت‌های عمومی از سرمایه‌گذاری‌های خارجی
  - نقش قوانین و مقررات ملی در روند بین‌المللی‌سازی تبادل انرژی
- آشنایی با مقررات حاکم بر معاملات دولتی از جمله:
  - آیین‌نامه معاملات دولتی
  - مقررات قانون محاسبات
  - تشریفات انجام معاملات دولتی
  - اخذ مجوزات لازم جهت انجام معاملات دولتی
  - محتوای اجباری قراردادهای داخلی و بین‌المللی
  - آیین‌نامه معاملات مؤسسات و شرکت‌های دولتی خاص
- آشنایی با مقررات دولتی حاکم بر صنعت نفت و گاز در زمینه‌های:
  - مالیاتی
  - حق بیمه تأمین اجتماعی
  - عوارض گمرکی
  - تجمع عوارض
  - عوارض شهرداری
  - کسور قانونی ناظر بر قراردادهای انرژی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، محمد، استوارسنگری، کورش، «اصول حاکم بر تنظیم و انعقاد قراردادهای دولتی (با تأکید بر پیمانکاری دولتی)»، مجله کانون وکلا، ش ۱۱، ۱۳۷۶، صص ۳۳ تا ۶۳
- ۲) امرایی، حجت؛ پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق عمومی، «بررسی ماهیت نظام حقوق، قراردادهای اداری در حقوق اداری ایران»، به راهنمایی دکتر منوچهر طباطبایی مؤتمنی، دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی. ۱۳۸۳
- ۳) انصاری، ولی الله؛ کلیات حقوق قراردادهای اداری، تهران، نشر حقوقدان، آخرین سال انتشار.
- ۴) حبیبی، یدالله، حقوق و قوانین معاملات دولتی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) طباطبایی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری، تهران، سمن، آخرین سال انتشار.
- ۷) مجموعه مقررات و قوانین صنعت نفت ایران، تدوین امور حقوقی شرکت ملی نفت ایران، آخرین سال انتشار.
- 8) Eugene O. Kuntz, Treatise on the Law of Oil and Gas: Including Forms, Statutes, and Regulations, 1962
- 9) Iran Oil and Gas Exploration Laws and Regulation Handbook (World Law Business Library), International Business Publications, 2009

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

General Principles of Oil and Gas Contract Law

اصول کلی حقوق قراردادهای نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی تفصیلی با قواعد عمومی قراردادها و توانایی ارزیابی حقوقی قراردادها

سرفصل درس:

- تاریخچه
- نظام حقوقی رومی-ژرمنی و کامن لاو
- عناصر اساسی صحت قرارداد
- ایجاب، خاتمه ایجاب و قطع مذاکره
- قبول
- موضوع قرارداد
- علت قرارداد
- اشتباه و نمایش غیرواقع
- تعهد به اجراء در حقوق رومی-ژرمنی و کامن لاو
- انتقال مالکیت و ضمان معاوضی
- اثر قرارداد نسبت به اشخاص ثالث
- خسارات عدم انجام تعهد و اسباب معافیت از انجام تعهد

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اصغریان، مجتبی، قراردادهای بین‌المللی نفت و گاز، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
  - (۲) امامی، سیدحسن، حقوق مدنی، ج ۱، تهران، اسلامیه، آخرین سال انتشار.
  - (۳) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۴) صفایی، سیدحسین، دوره مقدماتی حقوق مدنی: قواعد عمومی قراردادها، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۵) کاتوزیان، ناصر، دوره حقوق مدنی قواعد عمومی قراردادها، دوره پنج جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (6) P.D.V March, Comparative Contract Law, England, France and Germany, Gower, 1994

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Demonstrative Islamic Jurisprudence of Oil and Gas

فقه استدلالی نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با نظرات و آراء فقهی مربوط به مالکیت و نحوه استفاده از معادن زیرزمینی نفت و گاز

سرفصل درس:

- فقه انفال و منابع زیرزمینی
- فقه مشترکات عامه و استفاده از آنها در صنعت نفت و گاز
- فقه مالکیت در نفت و گاز
  - پیوند مالکیت منابع با مالکیت زمین
  - حدود اختیارات اشخاص حقیقی
  - تسلیط
  - فقه مالکیت مخازن نفت و گاز در اراضی مفتوح العنوه
  - فقه مالکیت مخازن مشترک نفت و گاز و نحوه استفاده مشترک از منابع مشترک
  - فقه مالکیت و اموال معنوی در قراردادهای نفت و گاز
  - بررسی فقهی ابعاد مربوط به جریان‌های ملی شدن منابع نفت و گاز
- فقه حیات در منابع نفت و گاز
- فقه حاکمیت در نفت و گاز
  - تزاخم منافع عمومی با منافع خصوصی
  - تزاخم منافع ملی با منافع شرکت‌های چندملیتی
- فقه مسئولیت و عدالت بین نسلی در مسائل نفت و گاز
  - مسئولیت آلودگی‌های زیست‌محیطی
  - عدالت بین نسلی در برداشت از منابع نفت و گاز
  - راهکارهای فقهی تعمیم و حفاظت ثروت
- فقه مسائل بین‌المللی و چندملیتی صنعت نفت و گاز
  - فقه تعامل با دارالکفر در سرمایه‌گذاری‌های مشترک در منابع و درآمدهای نفت و گاز
  - فقه تعامل با دارالاسلام در اکتشاف، استخراج و بهره‌برداری از منابع نفت و گاز
  - فقه اعطای امتیازات منابع نفتی و گازی به سرمایه‌گذاران خارجی
  - فقه تعامل با اتباع اجانب در مساله اشتغال در صنعت نفت و گاز
- فقه حکومت اسلامی در مسائل نفت و گاز
  - فقه حدود اختیارات و تکالیف ولی فقیه در منابع و درآمدهای نفت و گاز
  - بهره مالکانه در دولت اسلامی
  - فقه ضرائب و اخماس حکومت اسلامی بر درآمدهای نفت و گاز
  - بررسی تطبیقی رویکردهای فقهی موجود در قوانین اساسی کشورهای اسلامی در حوزه نفت و گاز

- فقه قراردادهای نفت و گاز
  - امکان‌سنجی به‌کارگیری عقود مشارکتی فقهی در مسائل نفت و گاز
  - عقود انتقالی و کاربرد آنها در مسائل نفت و گاز
  - مطالعه تطبیقی قواعد حاکم بر قراردادهای نفت از منظر نظام‌های حقوقی دنیا و فقه شیعه
  - مواضع فقهی عظام در مورد قراردادهای و امتیازات اعطایی منعقد در عصر قاجار و پهلوی
  - بررسی فقهی قراردادهای حاضر نفت و گاز
    - امتیازات
    - پیمانکاری
    - سهم بری از تولید (PSA, PSC)
    - مشارکت در سرمایه با عمل (JVA, JOA, BOT, ...)
- فقه الربا در قراردادهای نفت و گاز
  - فقه بهره‌های بانکی در قراردادهای نفت و گاز
  - ربا در حسابداری جریان نقدی تنزیل شده (DCF)
  - ربا در تأخیر تأدیه
  - ربا در محاسبه ارزش و جریمه‌ها
  - مسأله بازپرداخت دیون (مالی و کالایی)
- بررسی فقهی مکانیسم بورس نفت
- فقه معاملات سلف نفت و گاز
- فقه مشتقات در بازارهای کاغذی نفت و گاز
  - فقه آتی‌ها (Futures) در بازارهای کاغذی نفت و گاز
  - فقه اختیارات (Options) در بازارهای کاغذی نفت و گاز
  - فقه معاوضه (Swap) در بازارهای کاغذی نفت و گاز

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امام خمینی، روح‌الله، تحریر الوسیله، ج ۱، بیروت، دارالانوار، آخرین سال انتشار.
  - (۲) جوهری، اسماعیل بن حماد، الصحاح تاج اللغة و صحاح العربیة، ج ۶، بیروت، دار العلم للملایین، آخرین سال انتشار.
  - (۳) حر عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعة الی تحصیل مسائل الشریعة، قم، مؤسسه آل‌البتیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.
  - (۴) خویی، ابوالقاسم، المستند فی شرح العروه الوثقی: کتاب الخمس، ج ۵، قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخوئی، آخرین سال انتشار.
  - (۵) شیخ طوسی، محمد بن حسن، المبسوط فی فقه الامامیة، ج ۳، تهران، مرتضوی، آخرین سال انتشار.
  - (۶) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۷) صدر، سیدمحمدباقر، اقتصادنا، قم، دارالصدر، آخرین سال انتشار.
  - (۸) عاملی جبعی (شهید ثانی)، زین‌الدین بن علی بن احمد، مسالک الافهام فی شرح شرائع الاسلام، ج ۱، قم، مؤسسه المعارف الاسلامیة، آخرین سال انتشار.
  - (۹) علامه حلی، حسن بن یوسف، تذکره الفقهاء، قم، مؤسسه آل‌البتیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.
  - (۱۰) محقق‌الکرکی، علی بن حسین، جامع المقاصد فی شرح القواعد، ج ۷، قم، مؤسسه آل‌البتیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.
  - (۱۱) محقق حلی، نجم‌الدین جعفر، المختصر النافع فی فقه الامامیة: کتاب الخمس، تهران، قسم الدراسات الاسلامیة فی مؤسسه البعثة، آخرین سال انتشار.
  - (۱۲) محقق همدانی، آغا رضا، مصباح الفقیه، ج ۱۴، قم، مؤسسه النشر الاسلامی، آخرین سال انتشار.
  - (۱۳) منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایة الفقیه، ج ۴، قم، دار الفکر، آخرین سال انتشار.
  - (۱۴) نجفی، محمدحسن، جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام، ج ۱۶ و ۳۸، بیروت، دارالحیاء التراث العربی، آخرین سال انتشار.
  - (۱۵) نراقی، احمد بن محمد، مستند الشیعة فی احکام الشریعة، ج ۱۰، قم، مؤسسه آل‌البتیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.
  - (۱۶) نمازی، عبد‌النبی، مصباح الشریعه فی شرح تحریر الوسیله: کتاب الخمس، قم، اسماعیلیان، آخرین سال انتشار.
- Roberts, Glenn L., Sharia Law and the Arab Oil Bust: PetroCurse or Cost of Being Muslim, Dissertation, 2007

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Settlement of Lawsuits and Disputes in The Oil and Gas Industry

مدیریت دعاوی و اختلافات در صنعت نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی			
سایر:		عملی		گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با خاستگاه‌های اختلافات و شیوه‌های پیشگیری و حل و فصل آن‌ها

سرفصل درس:

- تعریف اختلاف
- مضرات رسیدگی‌های قضایی
- سیاست‌های پیشگیری از بروز اختلاف
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات در قراردادهای نفت و گاز
- شیوه‌های حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات از طریق داوری
  - داوری‌های سازمانی
  - داوری‌های موردی Ad hoc Arbitration
  - کمیته‌های داوری از پیش تعیین شده
  - اجرای آرای داوری
  - قانون حاکم بر قراردادهای داوری مربوط به خارجیان
  - میزان اعتبار قرارداد داوری
  - صلاحیت قضایی در تنفیذ آرای داوری
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات از طریق رسیدگی قضایی
- شیوه‌های حل و فصل اختلافات در میادین مشترک نفت و گاز
- مقررات و کنوانسیون‌های بین‌المللی ناظر بر تعارض قوانین
- نمونه پژوهی داوری‌های بین‌المللی درباره مسائل نفت و گاز

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- (۱) بازگیر، یدالله، تشریفات دادرسی مدنی در آئینه آراء دیوان عالی کشور «داوری و احکام راجع به آن»، تهران، فردوسی، آخرین سال انتشار.
- (۲) تفرشی، عیسی، مباحثی از حقوق شرکت‌های تجاری، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۳) جنیدی، لعبا، قانون حاکم در داوری‌های تجاری بین‌المللی، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۴) خطاطان، سوسن، اجرای احکام داوری بین‌المللی، مجله حقوقی دفتر خدمات حقوق بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، ش ۱۶ و ۱۷، صص ۳۱۵ تا ۴۴۷.
- (۵) زرکلام، ستار، «مزایا و معایب میانجیگری- داوری»، نشریه کانون وکلای دادگستری مرکز، ش ۱۷۱، ۱۳۷۹، صص ۸۵ تا ۱۰۰.
- (۶) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) صفائی، سیدحسین، حقوق بین‌الملل و داوری‌های بین‌المللی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 8) Calvo, "The Challenge of the ICC Arbitrators: Theory and Practice", 15(4) Journal of International Arbitration, pp.63-72. (1998)
- 9) Domke, Martin, Arbitration between Government Controlled Bodies and Foreign Owned Business Firms, Duke University School of Law, 1959
- 10) Gaillard, Emmanuel, Savage, John, Fouchard Gaillard Goldman on International Commercial Arbitration., Kluwer Law International, 1999
- 11) Leboulanger "Multi-contract Arbitration" 13 J Int'l Arb 43 - also a www.kluclarbitration.com.
- 12) Legislative Imperative in the wake of Iran's new on International commercial Arbitration, Shahid Beheshti University, and No. 27- 28. (1996)
- 13) Lew, J.D.M., Applicable Law in International Commercial Arbitration, Lew-Mistelis-Kroell, Comparative International Commercial Arbitration, Kluwer Law International, 1978
- 14) Martin, Jay G., & Anshan, Mark S., Alternative Dispute Resolution for Oil and Gas Practitioners, American Bar Assn, 2006
- 15) Nicklisch, "Multi-party Arbitration and Dispute Resolution in Major Industrial Projects", 11 J Int'l Arb 57 (1994) - also at www.kluwarbitration.com.
- 16) Shore, "Disclosure and Impartiality: An Arbitrator's Responsibility vis-à-vis Legal Standards, 57-April Dispute Resolution Journal 32. (2002)
- 17) Tackaberry, John, Bernstein's Handbook of Arbitration and Dispute Resolution Practice, Sweet & Maxwell, 2003
- 18) The Anglo-Iranian Oil Dispute. A study of problems of nationalization of foreign investment and their impact on international law. A thesis by Sunil Kanti Ghosh, 1960
- 19) Walde, Thomas, Transnational Dispute Management, university of Dundee, CEPMLP, 2003

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Comparative Law of Ownership of Oil and Gas

حقوق تطبیقی مالکیت نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با نظام‌های مختلف مالکیت منابع زیرزمینی و چگونگی دخالت دولت در اداره آن‌ها

سرفصل درس:

- نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در اسلام
  - مالکیت انفال و معادن
  - خمس درآمد معادن
- نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق ایران
- نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق آمریکا
  - ایجاد منفعت در منابع زیرزمینی توسط مالک
  - انتقال و مشارکت در منابع معدنی
  - ادعاهای ثالث نسبت به منابع روزمینی و زیرزمینی
  - مالیات بر درآمدهای نفت و گاز و درآمدهای آن‌ها
- نظام حقوقی مالکیت منابع زیرزمینی در حقوق انگلیس
  - اعطاء اجازه بهره‌برداری توسط دولت
  - خرید نفت و محصولات وابسته
  - مبادلات سهام کمپانی‌های مجاز به بهره‌برداری
- معاهده‌های راجع به مالکیت نفت
  - مناطق بهره‌برداری مشترک
  - میراث مشترک نوع بشر: منابع زیردریاها
  - قطب جنوب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) صدر، سیدمحمدباقر، اقتصادنا، قم، دارالصدر، آخرین سال انتشار.
- (۳) علامه حلی، حسن بن یوسف، تذکره الفقهاء، ج ۵، قم، مؤسسه آل‌البیت علیهم‌السلام، آخرین سال انتشار.

٤) محقق الكركي، علي بن حسين، جامع المقاصد في شرح القواعد، ج ٧، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، آخرين سال انتشار.

٥) نجفي، محمدحسن، جواهر الكلام في شرح شرائع الاسلام، ج ٣٨، بيروت، دارالحياة التراث العربي، آخرين سال انتشار.

- 6) Anderson, Owen L. et al, Hemingway Oil and Gas Law and Taxation, West Academic, 2004
- 7) Anderson, Owen L. et al, Materials on International Petroleum Transactions, Denver, 2010
- 8) Blinn, Keith W., International Petroleum Exploration and Exploitation Agreements, Barrows Company INC, 1986
- 9) Bunter, Michael A.G., An Introduction to Islamic Law and to its Effect on The Upstream Petroleum Sector, Petroleum and Mineral Law and Policy (CEPMLP), University of Dundee, 2003
- 10) Dean Lueck, The Rule of First Possession and the Design of the Law, Journal of Law and Economics, Vol. 38, No. 2 (Oct., 1995), pp. 393-436
- 11) Gordon, Greg, Petroleum Licensing an Article in Oil and Gas Law, Dundee University, 2007
- 12) Lew, J.D.M., Applicable Law in International Commercial Arbitration: A Study in Commercial Arbitration Awards, Oceana Publications, 1978
- 13) Lew, J.D.M., Mistelis, Loukas A., Comparative International Commercial Arbitration, Kluwer Law International, 2001
- 14) Mehdiyoun, Kamyar, Ownership of Oil and Gas Resources in the Caspian Sea, The American Journal of International Law, Vol. 94, No. 1. (2000), pp. 179-189

- ابعاد زیست‌محیطی
- سازمان‌دهی بسته تأمین مالی
- سازمان‌دهی بسته تأمین مالی
  - ملزومات مربوط به امکان‌سنجی
    - اقتصادی
    - مالی
    - اجتماعی
    - قانون / مقررات
    - ضوابط فنی
  - تعیین ساختار مالکیت
  - تشخیص منابع برای تأمین مالی
  - مهیا کردن بسته امنیتی
- ارزیابی ریسک و کاهش آن در طرح‌های نفت و انرژی
  - روش‌شناسی ارزیابی ریسک
  - شناسایی و تحلیل‌هایی از ریسک مربوط به طرح‌های نفت و انرژی
    - ریسک سیاسی
    - عملکرد دولت
    - ریسک تجاری
    - فورس ماژور (قوه‌ی قاهره)
  - کاهش ریسک‌ها در طرح‌های نفت و انرژی
  - نمایندگی‌های عمده‌ای که تأمین‌کننده ضمانت ریسک سیاسی هستند.
  - تحلیل‌هایی از برنامه‌های تأمین مالی بین‌المللی در طرح‌های نفت و انرژی در جهان
  - ویژگی‌های سرمایه‌گذاری در بخش بالادستی صنعت نفت و گاز
  - خصوصیات سرمایه‌گذاری و تأمین مالی طرح‌های نفت و گاز در کشورهای در حال توسعه
  - ریسک‌های سرمایه‌گذاری در طرح‌های بخش نفت و گاز
  - الگوهای برآورد ریسک و نرخ بازگشت سرمایه
  - اجزاء پایه و ساختاری تأمین مالی طرح‌ها
  - شیوه‌های تأمین مالی پروژه‌های نفت و گاز جهانی
  - رژیم‌های مالی در صنعت نفت
    - ابزارهای مالی
    - سیستم‌های امتیازی
    - سیستم‌های مشارکت در تولید
    - قراردادهای خرید خدمات با ریسک و بدون ریسک
  - تحلیل اندازه استان‌های میدان
  - بازار جهانی مناطق اکتشافی
- ساختار قراردادهای مشارکت در تولید

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) صدر، سیدمحمدباقر، اقتصادنا، قم، دارالصدر، آخرین سال انتشار.

- ٣) علامه حلی، حسن بن یوسف، تذکرۃ الفقهاء، ج ٥، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، آخرین سال انتشار.
- ٤) محقق الکرکی، علی بن حسین، جامع المقاصد فی شرح القواعد، ج ٧، قم، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، آخرین سال انتشار.
- ٥) نجفی، محمدحسن، جواهر الکلام فی شرح شرائع الاسلام، ج ٣٨، بیروت، دارالحیاء التراث العربی، آخرین سال انتشار.

- 6) Johnston, Daniel, International Exploration Economics, Risk and Contract Analysis, Penn Well, 2003
- 7) Johnston, Daniel, International Oil Company Financial Management in Nontechnical Language, Penn Well, 2005
- 8) Johnston, Daniel, International Petroleum Fiscal Systems Analysis, Penn Well, 2001
- 9) Johnston, Daniel, International Petroleum Fiscal Systems and Production Sharing Contracts, Penn Well, 1994
- 10) Johnston, Daniel, Introduction to Oil Company Financial Statement Analysis, Penn Well, 2005
- 11) Johnston, Daniel, Maximum Efficient Production Rate, Penn Well, 2002
- 12) Johnston, Daniel, Oil Company Financial Analysis in Nontechnical Language, Penn Well, 1992
- 13) Johnston, Daniel, Production Sharing Agreements, University of Dundee-Scotland, 1994
- 14) Petroleum Accounting and Financial Management Journal (<https://cob.unt.edu/ipa/journal>)
- 15) Razavi, Hossein, Financing Energy Projects in Emerging Economies, Penn Well, 1996
- 16) Thumann, Albert, Wainwright, Fred, Financing Energy Projects Deskbook, Fairmont Pr, 1997

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of National and Multinational Oil and Gas Companies

حقوق شرکت‌های ملی و چندملیتی نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		نظری	الزامی	مشترک			
		عملی	اختیاری	تخصصی			
سایر:		نظری		گرایش			

اهداف درس:

- ❖ مطالعه و بررسی جامع و ریشه‌ای شکل‌گیری و تکامل شرکت‌های ملی و چندملیتی نفت و گاز در دنیا
- ❖ بسط و تعمیق دانش و فهم دانشجویان در خصوص درک جامع از مباحث عمده صنایع نفت و گاز در پرتو عملکرد و تعامل شرکت‌های ملی و بین‌المللی

سرفصل درس:

- شرکت‌های چندملیتی نفت و گاز
  - تاریخچه شرکت‌های چندملیتی
  - ساختار حقوقی شرکت‌های چندملیتی
  - قانون حاکم بر شرکت‌های چندملیتی
  - محدودیت صلاحیت سرزمینی در رسیدگی به اختلافات ناشی از فعالیت این شرکت‌ها
  - محدودیت‌های قوه‌های قانون‌گذاری برای وضع قاعده و قانون راجع به این شرکت‌ها
  - نظارت دولت‌ها بر سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده توسط شرکت‌های چندملیتی
  - مشوق‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های چندملیتی
  - مسائل حقوقی وضع مالیات و عوارض بر فعالیت‌های شرکت‌های چندملیتی
  - مسئولیت مدنی شرکت‌های مادر و شرکت‌های وابسته به آن‌ها
  - پنهان بودن نقش اصلی کمپانی (شرکت‌های) مادر پاسخگویی
  - انتقال تکنولوژی و نقش شرکت‌های چندملیتی در این موضوع
  - روابط کارگر و کارفرما و شرکت‌های چندملیتی
- شرکت‌های ملی نفت
  - تاریخچه شرکت‌های ملی نفت
  - ساختار قانونی شرکت‌های ملی نفت
  - فرهنگ و هویت شرکت‌های ملی نفت
  - نسل جدید شرکت‌های ملی نفت
  - ناملایمات صنعت
  - مشارکت در پروژه‌های نفتی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Nancy J., International Dimensions of Organizational Behavior, Cengage Learning, 2007
- 2) Anderson, Robert, Fundamentals of The Petroleum Industry, Univ of Oklahoma Pr, 1987
- 3) Barry, Richard, The Management of International Oil Operations, Penn Well, 1993
- 4) Dahl, Carol, International Energy Markets: Understanding Pricing, Policies, and Profits, Penn Well, 2004
- 5) Duruigbo, Emeka A., Multinational Corporations and International Law: Accountability and Compliance Issues in The Petroleum Industry, Brill, 2003
- 6) Hahlo, H.R., Nationalism and The Multinational Enterprise: Legal, Economic and Managerial Aspects, Oceana Publications, 1973
- 7) Marcel, Valerie, Oil Titans: National Oil Companies in the Middle East, Brookings Inst. Press, 2006
- 8) McBeath, Jerry, et al, The Political Economy of Oil in Alaska: Multinationals Vs. the State, Lynne Rienner Pub, 2008
- 9) Muchlinski, Peter, Multinational Enterprises and The Law, Oxford, 2021
- 10) El-Mallakh, Ragaei, Noreng, Oystein, Petroleum and Economic Development: The Cases of Mexico and Norway, Lexington Books, 1984
- 11) Wallace, Cynthia Day, Foreign Direct Investment and the Multinational Enterprise: A Bibliography, Brill, 1988
- 12) Wallace, Cynthia Day, Legal Control of the Multinational Enterprise: National Regulatory Techniques and the Prospects for International Controls, Brill, 1983
- 13) Yergin, Daniel, The Prize: The Epic Quest for Oil, Money and Power, Free Press, 2008

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Analytical Civil Liability

مسئولیت مدنی تحلیلی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		
کارگاه		عملی		پایه				زبان‌های خارجی	
سمینار		نظری	الزامی					تخصصی مشترک	
سفر علمی		عملی						اختیاری	تخصصی گرایش
سایر:		نظری							
	عملی								

هدف درس:

❖ تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل مربوط به مسئولیت مدنی

سرفصل درس:

یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- کلیات مسئولیت مدنی (مسئولیت مدنی قراردادی و غیرقراردادی)
- مبانی مسئولیت مدنی: تئوری‌های تقصیر، خطر و...
- ارکان مسئولیت مدنی: فعل زیان بار، خسارت و ضرر، رابطه علیت
- آثار مسئولیت مدنی: جبران خسارت، قراردادهای خصوصی در مسئولیت مدنی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امیری قائم مقامی، عبدالمجید، حقوق تعهدات: کلیات حقوق تعهدات - وقایع حقوقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) بادینی، حسن، فلسفه مسئولیت مدنی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۳) بهرامی احمدی، حمید، ضمان قهری (مسئولیت مدنی)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۴) بهرامی احمدی، حمید، مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، اصول مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، تحلیل رویه قضایی در زمینه مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صفایی، سیدحسین، رحیمی، حبیب‌الله، مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قرارداد)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) قاسم‌زاده، سیدمرتضی، مبانی مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) کاتوزیان، ناصر، الزام‌های خارج از قرارداد - مسئولیت مدنی، دوره سه جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) یزدانیان، علیرضا، قواعد عمومی مسئولیت مدنی با مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه، دوره پنج جلدی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

International Commercial Law

حقوق تجارت بین الملل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	اختیاری	تخصصی	گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی دانشجویان با مسائل حقوقی تجارت بین الملل که از روابط تجارته بین الملل ناشی می شود.

سرفصل درس:

یک یا چند مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می شود:

- ورود و اشتغال خارجیان به شغل تجارته و انجام اعمال تجارته
- مؤسسه تجارته و عناصر تشکیل دهنده آن
- وجود شرکتهای خارجی و شرایط آنها
- رژیم سرمایه گذاری بین المللی
- بیع بین المللی
- قرارداد فروش در حقوق فرانسه - آلمان - انگلستان
- دعاوی مربوط به قراردادهای بین المللی داوری
- مقررات اروپایی علیه عملیات محدودکننده رقابت بین المللی
- مراحل مختلف سفارشات خارجی تا خروج جنس از گمرک در ایران
- عملیات بانکی و اعتبار اسنادی در ایران
- مقررات صادرات و واردات در ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) اخلاقی، بهروز، امام، فرهاد، اصول قراردادهای تجاری بین المللی، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهشهای حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) اسکینی، ربیعا، مباحثی از حقوق تجارت بین الملل، تهران، دانش امروز، آخرین سال انتشار.
- ۳) اعلائی فرد، محمدعلی، حقوق تجارت بین الملل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۴) انصاری معین، پرویز، حقوق تجارت بین الملل، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) داراب پور، مهرباب، دادگر، یدالله، اصول و مبانی حقوق تجارت بین الملل، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) لنگریچ، رینهارد، ترجمه حسنی، سعید، اعتبارات اسنادی در حقوق تجارت بین الملل، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

- ۷) شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) صفایی، سیدحسین، حقوق بیع بین‌المللی، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۹) کمیلی پور، علی، قوانین و کنوانسیون‌های مرتبط با حقوق تجارت بین‌الملل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) سنسون، میشل، مباحث ضروری حقوق تجارت بین‌الملل، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Environmental Law in the Oil and Gas Industry

حقوق محیط زیست در صنعت نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشترک	تخصصی				

هدف درس:

❖ آشنایی با آلودگی های زیست محیطی ناشی از صنعت نفت و راهکاری حقوقی مبارزه با آن

سرفصل درس:

- حاکمیت، حقوق بین الملل و حفاظت از محیط زیست
- الزامات زیست محیطی کشور میزبان
- آلودگی های فرامرزی
- نشت نفت
- مسئولیت تحت رژیم حقوق ملی / معاهدات بین المللی در خصوص موضوع گرم شدن کره زمین
- کنوانسیون بارسلون ۱۹۷۶ برای حفاظت دریای مدیترانه در مقابل آلودگی
- کنوانسیون ۱۹۷۸ کویت برای حفاظت مناطق دریای در مقابل آلودگی
- کنوانسیون کارائیب برای حفاظت دریای کارائیب در مقابل نشت نفت
- کنوانسیون ۱۹۹۲ دریای بالتیک
- پروتکل کیوتو

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) مشهدی، علی، مجموعه قوانین و مقررات محیط زیست در صنعت نفت، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- 3) Butler, Binio, Environmental Law Simplified: A Practical Guide for Oil and Gas Operations, Penn Well, 1993
- 4) Gauci, Gotthard, Oil Pollution at Sea: Civil Liability and Compensation for Damage, Wiley, 1997
- 5) Geo, Zhiguo, Environmental Regulation of Oil and Gas (International Energy & Resources Law & Policy), Kluwer Law International, 1998
- 6) Gibson, MM, Environmental Regulation of Petroleum Spills and Wastes, Wiley, 1993
- 7) Vinogradov, SV, Wagner. JP, Combatting Operational Pollution from Offshore Petroleum Activities: International Legal Regime, Published with the permission of the authors by: Centre for Energy, Petroleum and Mineral Law and Policy, 1997

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

International Organizations of Oil and Gas

سازمان‌های بین‌المللی نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
سایر:		عملی	اختیاری	گرایش			

اهداف درس:

- ❖ مطالعه و بررسی جامع و ریشه‌ای شکل‌گیری و تکامل سازمان‌های بین‌المللی نفت و گاز
- ❖ بسط و تعمیق دانش و فهم دانشجویان در خصوص درک جامع از مباحث عمده صنایع نفت و گاز در پرتو عملکرد سازمان‌های جهانی

سرفصل درس:

- نقش و جایگاه سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در صنایع نفت و گاز اوپک، سازمان کشورهای صادرکننده نفت
- شکل‌گیری سازمان اوپک و نقش و جایگاه جمهوری اسلامی ایران در سیاست‌های آن
- شکل‌گیری، تکامل و نحوه فعالیت‌ها در مراکز بورس نفت در کشورهای مصرف‌کننده و تأثیرات آن بر عملکرد صنایع نفت و گاز
- آژانس بین‌المللی انرژی
- سازمان توسعه صنعتی ملل متحد UNIDO
- برنامه توسعه ملل متحد
- سازمان تجارت جهانی
- اتحادیه منطقه آزاد تجاری آمریکای شمالی، نفتا
- اتحادیه کشورهای آسیای جنوب شرقی، آسه آن
- اِکو، سازمان همکاری‌های منطقه‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 2) Adler, Nancy J., International Dimensions of Organizational Behavior, Cengage Learning, 2007
- 3) Anderson, Robert O., Fundamentals of The Petroleum Industry, University of Oklahoma Press, 1987
- 4) Dahl, Carol, International Energy Markets: Understanding Pricing, Policies and Profits, Penn Well, 2015
- 5) Samson, Gary P., The Role of World Trade Organization in Global Governance, United Nations University Press, 2001
- 6) Taverne, Bernard, Petroleum Industry and Government, Kluwer law, 2013
- 7) Yergin, Daniel, The Prize: The Epic Quest for Oil, Money and Power, Free Press, 2008

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
کنوانسیون‌های بین‌المللی انرژی، نفت و گاز				International Conventions on Energy, Oil and Gas		
نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	معارف اسلامی و عمومی			
			زبان‌های خارجی	جبرانی	نظری	ندارد
				پایه	عملی	کارگاه
			مشترک	الزامی	نظری	سمینار
				اختیاری	عملی	سفر علمی
			گرایش	عملی	سایر:	
هدف درس:						
<p>❖ آشنایی با کنوانسیون‌های منعقد شده در تجارت نفت و همچنین کنوانسیون‌های مربوط به اداره میداین مشترک و به‌طور کلی کنوانسیون‌های مربوط به انرژی جهت آشنایی با ذائقه حقوق بین‌الملل در حقوق نفت</p>						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> • منشور انرژی • کنوانسیون‌های بین‌دول برای توسعه مشترک میداین • قواعد اتحادیه اروپایی در خصوص مورد • کنوانسیون ۱۹۷۲ اسلو راجع به دامپینگ • کنوانسیون ۱۹۷۲ لندن راجع به دامپینگ • کنوانسیون راجع به حفاظت از محیط‌زیست دریا • کنوانسیون راجع به انرژی ۱۹۹۴ (Energy Charter Treaty) 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد			
منابع:						
<p>(۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>2) Taverne, Bernard G., Petroleum, Industry and Governments: A Study of the Involvement of Industry and Governments in Exploring for and Producing Petroleum, Kluwer law, 2013</p>						

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of the Sea

حقوق دریاها

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
		نظری	تخصصی				
سایر:	عملی	مشترک	اختیاری	تخصصی	گرایش		

هدف درس:

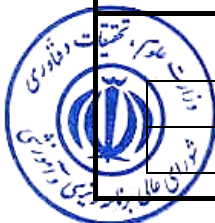
❖ آشنایی با مقررات و مجموعه اصول و قواعد حاکم بر روابط دولت‌ها در محیط دریاها و اقیانوس‌ها

سرفصل درس:

- آب‌های داخلی
  - رژیم پذیرش کشتی‌ها
  - رژیم اقامت
- دریاهای سرزمینی
  - نظام حقوقی
  - تحدید دریای سرزمینی
  - منطقه نظارت
  - منطقه اقتصادی انحصاری
- دریاهای آزاد
  - تاریخچه
  - توجیه اصل آزادی دریاها
  - آزادی‌های شش‌گانه
- نظام حقوقی بستر و زیر بستر دریاها و اقیانوس‌ها
  - فلات قاره
  - رژیم حقوقی منطقه بین‌المللی
  - اعماق منابع هیدروکربنی کف دریاها
  - میراث فرهنگی کشف‌شده دریاها
- دیوان بین‌المللی حقوق دریاها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

- ۱) تاناکا، یوشیفومی، ترجمه طلعت، آرمین، حقوق بین‌الملل دریاها، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) چرچیل، رابین رولف، لو، آلن وان، ترجمه اقایبی، بهمن، حقوق بین‌الملل دریاها، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۳) حسین پور، پری، صابر نژاد، علی، توسعه حقوق بین‌الملل دریاها، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) ملک. ان. شاه، ترجمه ابراهیم گل، علیرضا، حقوق بین‌الملل دریاها با نگاهی به مسائل ایران، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- 5) Churchill, Robin, Lowe, Vaughan, The Law of the Sea, Juris Publishing, 1999
- 6) Freestone, David, Barnes, Richard, The Law of the Sea: Progress and Prospects, Oxford University Press, 2006
- 7) Sohn, Louis B., Noyes, John, Cases and Materials on the Law of the Sea, Brill – Nijhoff, 2014

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Upstream Contracts of Oil and Gas

قراردادهای بالادستی نفت و گاز

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با ساختار حقوقی و مراحل انواع قراردادهایی که در صنایع بالادستی نفت مورد استفاده هستند.

سرفصل درس:

- قراردادهای خرید خدمت
- قراردادهای پیمانکاری مهندسی، تأمین کالا و ساخت EPC
- قراردادهای ساخت، بهره‌برداری و تولید BOT
- قراردادهای اکتشاف و توسعه
- قراردادهای مربوط به بهره‌برداری بهینه از مخازن مشترک (Unitization)
- قراردادهای مشارکت در پیشنهاد اخذ پروژه (Joint Bidding)
- قراردادهای حمایتی (Support Agreements)
- قراردادهای دسته دوم (Form out Agreements)
- قراردادهای حفاری (Drilling Contracts)
- قراردادهای اداره مشترک میادین (Joint Operating Agreements)
- قراردادهای همکاری فنی (The Technical Assistance Agreements)
- قراردادهای تملک در صنعت نفت و گاز (Acquisition)
- قراردادهای تأمین مالی در صنعت نفت و گاز
- قراردادهای تجاری واحدهای تولیدی متحرک در صنعت نفت و گاز
- قراردادهای ناظر بر جمع‌آوری تجهیزات در صنعت نفت و گاز (Abandonment)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) سریر، فرزانه، تحولات قراردادهای بالادستی صنعت نفت و گاز ایران، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۲) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

3) David, Martyn R., Upstream Oil and Gas Agreements, Sweet and Marwell, 1996

4) Kuntz, Eugene O., Treatise on The Law of Oil and Gas: Including Forms, Statutes, and Regulations, Anderson Pub, 1962

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Transportation Law

حقوق حمل و نقل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با مقررات حاکم بر قراردادهای حمل و نقل و تحلیل آن‌ها و همچنین بررسی اقداماتی که تاکنون در جهت تجدیدنظر این مقررات به عمل آمده است.

سرفصل درس:

- حمل و نقل داخلی
  - حمل و نقل مسافر
  - حمل و نقل کالا
- حمل و نقل بین‌المللی
  - حمل و نقل بین‌المللی مسافر
  - حمل و نقل بین‌المللی کالا
- مسئولیت متصدی حمل و نقل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امانی، مسعود، مطالعه تطبیقی آثار تقلب و تقصیر سنگین متصدی حمل و نقل، فقه و حقوق، شماره ۱۴، ۱۳۸۶.
- (۲) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل ریلی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) جان فرنس ویلسون، ترجمه مجتبی جوانمردی، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، آخرین سال انتشار.
- (۶) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی هوایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) داراب پور، مهرباب، خشنودی، رضا، حقوق بیع و حمل و نقل بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۸) رسولی، محمد، حقوق حمل و نقل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۹) شرقی، معین، بایسته‌های حقوق حمل و نقل هوایی، تهران، عدالت نوین، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) عزیزی، ابراهیم، موارد معافیت متصدی حمل و نقل هوایی از مسئولیت در مقابل مسافر و کالا، تحقیقات حقوقی، شماره ۴۳، ۶۴۸۵.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Resolving Foreign Investment Disputes

حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری خارجی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با راه‌های حل و فصل اختلافات ناشی از سرمایه‌گذاری خارجی، با توجه به گسترش روزافزون سرمایه‌گذاری خارجی و افزایش اختلافات ناشی از این سرمایه‌گذاری‌ها

سرفصل درس:

- تاریخچه مختصر سرمایه‌گذاری خارجی
- تلاش جامعه جهانی برای تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی: تعریف اختلافات ناشی از سرمایه‌گذاری خارجی
- معاهدات سرمایه‌گذاری
- قالب‌های بین‌المللی برای حل و فصل اختلافات
- بیمه مخاطرات سیاسی
- قانون حاکم
- دعاوی بین‌المللی
- آیین رسیدگی و دلایل اثباتی
- شفافیت در رسیدگی و نقش سازمان‌های دولتی
- مصونیت حاکمیت و اجرای آرای صادره

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Bishop, R. Doak, Crawford, James, Foreign Investment Disputes, Kluwer, 2005
- 2) Case Concerning Oil Platforms: Islamic Republic of Iran V. United States of America, International Court of Justice (ICJ), 2003
- 3) Frynas, Jędrzej Georg, Boundary Disputes Between African States and Foreign Investment: Evidence from the Oil Industry, African Studies Centre Occasional Papers, 2000
- 4) Harten, Van, Investment Treaty Arbitration and Public Law, Oxford University Press, 2007
- 5) Hofmann, Rainer, Tams, Christian J., The International Convention on the Settlement of Investment Disputes: Taking Stock After 40, Nomos Publishers, 2007
- 6) Horn, Norbert, Kroll, Stefan, Arbitrating Foreign Investment Disputes (Studies in Transnational Economic Law Set), Kluwer, 2004
- Sornarajah, M., The Settlement of Foreign Investment Disputes, Kluwer, 2000

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Downstream Contracts of Oil

قراردادهای پایین دستی نفت

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با قراردادهای پایین دستی نفت از قبیل قراردادهای ساخت و راه اندازی پالایشگاه‌ها، احداث خطوط انتقال نفت، احداث بنادر صادرات و تخلیه نفت و ...

سرفصل درس:

- گونه‌شناسی انواع قراردادها
- مقدمات قراردادی (فرایند واگذاری و انعقاد قرارداد، مستندسازی اسناد و مدارک)
- آشنایی با قراردادهای پایین دستی نفت از قبیل:
  - قراردادهای ساخت و راه‌اندازی پالایشگاه‌ها
  - قراردادهای احداث خطوط انتقال نفت
  - قراردادهای احداث بنادر صادرات و تخلیه نفت
- نمونه پژوهی چند قرارداد پایین دستی مربوط به صنایع نفت و گاز ایران
- کارگاه تهیه متون قراردادی پایین دستی (Drafting)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- 2) Barrows, Gordon H., Trends in petroleum E&P Contracts Worldwide, 10 Oil & Gas L & Tax'n Rev 171-182, 1992
- 3) Bassindale, John, Demurrage in Oil Trading Contracts, 11 Oil & Gas L & Tax'n Rev 143-149, 1993
- 4) Frey, Martyin A., Bitting, Terry H., Introduction to the Law of Contract, Delmar Cengage Learning, 2000
- 5) Luker, Lynn M., Quay, Jeanette H., Transferring Risk by Contractual Indemnity: A View from Oil and Energy, 65 Def Couns J 371, 1998
- 6) Nichols, Linda M., Understanding the Basics of International Contracts, 47 Oil Gas & Energy Q537-541, 1999
- 7) Timothy, Martin, A., Model Contracts: A Survey of The Global Petroleum Industry, 22 J Energy & Nat Resources L 281-339, 2004

دانشگاه امام صادق علیه السلام						
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»						
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»		
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:		
قراردادهای پایین دستی گاز				Downstream Contracts of Gas		
نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	معارف اسلامی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
			و عمومی	عملی		کارگاه
			زبان‌های خارجی	نظری		سمینار
			تخصصی مشترک	عملی		سفر علمی
			تخصصی گرایش	نظری		سایر:
			اختیاری	عملی		
هدف درس:						
❖ معرفی انواع قراردادهای معمول در بخش گاز صنعت نفت و آشنایی با اصول و عرف‌های تجاری و حقوقی این قراردادها						
سرفصل درس:						
<ul style="list-style-type: none"> قراردادهای احداث تأسیسات شیرین‌سازی و مایع‌سازی گاز و قراردادهای زنجیره‌ای LNG قراردادهای LPG قراردادهای CNG GTL و نقش آن در بازارهای آینده گاز مسائل ناظر بر بازارهای نقد و سلف بین‌المللی گاز قراردادهای حمل‌ونقل گاز قراردادهای فروش گاز تحلیل بازارهای در حال شکل‌گیری گاز 						
روش ارزشیابی:						
ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه			
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد			
منابع:						
<p>(۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>2) Blanche Sas, Legal and Contractual Issues Relating to Interstate Gas Pipelines in Emerging Nations, Int'l Energy L & Tax'n Rev 70-81, No. 4, 2002</p> <p>3) Derman, Andrew B., Primer on Oil and Gas Host Government Contracts, 42Landman 15(13), 1997</p> <p>4) John S. Lowe, New generation of Gas Contracts, 8 Corp Couns Rey 1-13, 1989</p> <p>5) O'Hara, Anne, A Practical Guide to Gas Contracting, Penn Well, 2000</p>						

دانشگاه امام صادق علیه السلام							
کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»							
گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»				گرایش فرعی: «حقوق نفت و گاز»			
نام درس به فارسی:				نام درس به انگلیسی:			
نظام حقوقی میادین مشترک نفت و گاز				The Legal System of Joint Fields of Oil and Gas			
مقطع: کارشناسی ارشد	تعداد واحد: ۲ واحد	تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	آموزش تکمیلی عملی:		
					معارف اسلامی و عمومی	نظری	ندارد
					زبان‌های خارجی	عملی	کارگاه
					تخصصی مشترک	نظری	سمینار
					تخصصی گرایش	عملی	سفر علمی
					معماری	عملی	سایر:
هدف درس:							
❖ آشنایی با شیوه‌ها و قالب‌های مختلف استفاده از میادین مشترک در نظامات حقوقی ملی و بین‌المللی							
سرفصل درس:							
<ul style="list-style-type: none"> • تعریف Unitization • دلایل و توجیهات • موافقت‌نامه‌های ابتدایی • موافقت‌نامه Unitization • تقسیم منبع و عواید آن • توجیهات فنی برای تقسیم منبع • پروسه اداره میدان و عنداللزوم تجدیدنظر در توافقات • نقش کارشناسان • شیوه‌های مختلف اداره میادین مشترک بین کشورهای همجوار • اداره مشترک میادین و حل‌وفصل اختلافات مرزی 							
روش ارزشیابی:							
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه				
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد				
منابع:							
<p>(۱) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.</p> <p>2) Bulama, Bitrus Joseph, Cross-Border Unitisation: What Options are there for States if no Agreement can be Reached, University of Dundee, 2007</p> <p>3) Libecap, Gary D., Smith, James L., Regulatory Remedies to The Common Pool: The Limits to Oil Field Unitization, International Association for Energy Economics, 2000</p>							

گرایش فرعی «حقوق اقتصادی»

(گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق اقتصادی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۴۱۰	تحلیل اقتصادی حقوق	۲	۲	-
۴۱۱	حقوق بین الملل اقتصادی	۱	۲	-
۴۱۲	حقوق تأمین منابع مالی و سرمایه گذاری خارجی	۲	۲	-
۴۱۳	مسئولیت قراردادی	۲	۲	-
۴۱۴	حقوق قراردادهای تجاری	۱	۲	-
	جمع	۸	۸	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق اقتصادی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۴۱۵	حقوق مالیاتی	۲	۲	-
۴۱۶	حقوق بانکی	۲	۲	-
۴۱۷	مسئولیت مدنی تحلیلی	۲	۲	-
۴۱۸	تعارض قوانین	۲	۲	-
۴۱۹	مبانی اقتصادی حقوق تعهدات	۲	۲	-
۴۲۰	حقوق مالکیت معنوی و صنعتی	۲	۲	-
۴۲۱	حقوق کیفری اقتصادی	۲	۲	-
۴۲۲	حقوق گمرکی	۱	۲	-
۴۲۳	حقوق بیمه تجاری	۱	۲	-
۴۲۴	حقوق حمل و نقل	۱	۲	-
۴۲۵	حقوق کار تحلیلی	۱	۲	-
۴۲۶	قواعد عمومی حقوق نفت و گاز	۲	۲	-
۴۲۷	حقوق رقابت تجاری	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت ابعاد اقتصادی مسائل حقوقی و متدلوژی و مکاتب علمی تحلیل اقتصادی حقوق
- ❖ کسب قدرت تحلیل اقتصادی مسائل حقوقی در زمینه حقوق مسئولیت مدنی و حقوق قراردادها

سرفصل درس:

- مقدمه
  - تعریف
  - تاریخچه
  - متدلوژی
  - اهداف تحلیل اقتصادی حقوق
- مکاتب تحلیل اقتصادی حقوق
  - پوزیتیویسم
  - نرمانیو
  - حقوق سازی توسط قضات
- تحلیل اقتصادی مسئولیت مدنی
  - مبانی مسئولیت مدنی
  - خسارات قابل جبران
  - ملاک رابطه سببیت
  - نحوه جبران خسارت
  - بیمه و مسئولیت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) آقای طوق، مسلم، تحلیل اقتصادی حقوق (حقوق اساسی)، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- (۲) آقای طوق، مسلم، تحلیل تحلیل اقتصادی حقوق، مطالعات حقوق تطبیقی، شماره ۲، پاییز و زمستان ۱۳۹۲.
- (۳) انصاری، مهدی، تحلیل اقتصادی حقوق قراردادها، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۴) بابایی، ایرج، مبانی نظری رویکرد تحلیل اقتصادی، پژوهش حقوق و سیاست، شماره ۲۳، پاییز و زمستان ۱۳۸۶.

- ۵) حسینی، سیدمحمدرضا، تحلیل اقتصادی حقوق حاکمیت شرکتی: مطالعه تطبیقی حقوق کشورهای منتخب، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) باگ، سوگاتا، ترجمه رضوانی، علیرضا، تحلیل اقتصادی حقوق قراردادها: قراردادهای ناقص و اطلاعات نامتقارن، تهران، نسل روشن، آخرین سال انتشار.
- ۷) شریفزاده، محمدجواد، حقوق و اقتصاد در اسلام: مقدمه‌ای بر تحلیل اقتصادی نهادهای حقوقی اسلامی با تأکید بر تاریخ صدر اسلام، تهران، دانشگاه امام صادق علیه‌السلام، آخرین سال انتشار.
- ۸) طوسی، عباس، تحلیل اقتصادی حقوق شرکت‌ها، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۹) فار، مایکل، ترجمه شکوهیان، سیدعلیرضا، تحلیل اقتصادی حقوق مسئولیت مدنی، تهران، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) نوروزی، محمد، تحلیل حقوقی و اقتصادی قراردادهای طراحی، تدارک و ساخت، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نوری، جواد، تحلیل حقوقی اقتصادی بنگاه‌داری مؤسسات مالی و اعتباری، تهران، سنجش و دانش، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت نظام حقوق بین الملل اقتصادی و اصول حقوقی بین المللی حاکم بر سیاست‌های اقتصادی و معاملات اقتصادی دولت‌ها و سازمان‌های بین المللی به منظور توانایی پیشبرد سیاست‌های اقتصادی بین المللی جمهوری اسلامی ایران و حمایت از حقوق اقتصادی ایران در عرصه بین المللی.

سرفصل درس:

- مفهوم، اهمیت، قلمرو و سیر تحول حقوق بین الملل اقتصادی
- ویژگی‌های حقوق بین الملل اقتصادی و رابطه آن با سایر شاخه‌های حقوق بین الملل عمومی
- منابع حقوق بین الملل اقتصادی
- اصول حاکم بر حقوق بین الملل اقتصادی
  - اصل حق تعیین سرنوشت اقتصادی
  - حاکمیت دائم بر منابع طبیعی
  - مصونیت دولت و اموال دولتی
  - رقابت منصفانه
  - حق توسعه
  - اصل توسعه پایدار
  - اصل پرداخت غرامت...
- نظام‌های حقوقی اقتصادی بین المللی
  - نظام حقوقی تجاری بین المللی (گات، گتس، تریپس، تریمز،...؛ اتحادیه‌های تجاری منطقه‌ای: اکو، اوپک، جسف،...)
  - نظام حقوقی سرمایه‌گذاری بین المللی
  - نظام حقوقی پولی بین المللی
  - نظام حقوقی مالی بین المللی
  - تحریم‌های اقتصادی (سازمانی، دولتی،...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) لوفلد، آندریاس اف، ترجمه قنبری جهرمی، محمدجعفر، حقوق بین‌المللی سرمایه‌گذاری، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
  - ۲) لوفلد، آندریاس اف، ترجمه حبیبی مجنده، محمد، حقوق بین‌الملل اقتصادی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
  - ۳) زایدل، آیگنای، فلدن، هوهن، ترجمه زمانی، سیدقاسم، حقوق بین‌الملل اقتصادی، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
  - ۴) پوریا عسکری، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در رویه داوری بین‌المللی، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
  - ۵) پیران، حسین، مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
  - ۶) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
  - ۷) لاجوردی، عرفان، حقوق شرکت‌های فراملی، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
  - ۸) حاتمی، علی، کریمیان، اسماعیل، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در پرتو قانون و قراردادهای سرمایه‌گذاری، تهران، تیس، آخرین سال انتشار.
  - ۹) امام، فرهاد، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، تهران، نشر یلدا، آخرین سال انتشار.
  - ۱۰) پورسیر، مرتضی، ضوابط عمومی ورود و فعالیت سرمایه‌گذاری (مطالعه تطبیقی)، تهران، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، آخرین سال انتشار.
- 11) Quresh, Asif H., International Economic Law, Sweet & Maxwell, 2007.
  - 12) Glauco, Devita, Laeler, Kevin, Foreign Direct Investment and its Determinants: A look to the Past, A view to the Future in H.S. Kehal(ed), Foreign Investment in Developing Countries, Palgrave Macmillan, 2004.
  - 13) Muchlinski, Peter T., Multinational Enterprises and the Law, Oxford University Press, 2007.
  - 14) Mitchell, Andrew D., Sornarajah, M, Voon, Tania, Good Faith and International Economic Law, Oxford University Press, 2015.
  - 15) Sornarajah, M, The International Law on Foreign Investment, Cambridge University Press, 2010.
  - 16) UNCTAD, Foreign Direct Investment and Performance Requirements: New Evidence from Selected Countries, United Nations, New York and Geneva, 2003.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری					

هدف درس:

❖ آشنایی با روش‌های تأمین مالی در حقوق و جایگاه منابع مالی در فعالیت اقتصادی بنگاه‌ها

سرفصل درس:

- فضای کسب‌وکار و آشنایی با ابعاد حقوق آن
- آشنایی با مفهوم بنگاه اقتصادی
- آشنایی با طرق تأمین مالی توسط بنگاه‌ها
  - تأمین سرمایه توسط شرکا
  - تأمین منابع از طریق اعتبارات بانکی
  - استفاده از مکانیزم‌های قراردادی برای تأمین منابع مالی
  - استفاده از سرمایه‌های خارجی برای تأمین منابع مالی
- جنبه‌های حقوقی تأمین منابع مالی در مدیریت بنگاه‌های اقتصادی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Asquith, Paul, & Weiss, Lawrence A., Lessons in Corporate Finance: A Case Studies Approach to Financial Tools, Financial Policies, and Valuation, Wiley, 2019.
- 2) Carney, William J., Corporate Finance: Principles and Practice, University casebook series, 2021.
- 3) Häcker, Joachim, & Ernst, Dietmar, Financial Modeling: An Introductory Guide to Excel and VBA Applications in Finance, Palgrave Pub, 2017.
- 4) Jacque, Laurent L., International Corporate Finance: Value Creation with Currency Derivatives in Global Capital Markets, Wiley, 2021.
- 5) Rao, Dileep, Handbook of Business Finance, InterFinance Corporation, 1982.
- 6) Triantis, John E., Project Finance for Business Development, Wiley Finance, 2018.
- 7) Tulsian, P. C., Business Law, McGraw-Hill, 2020.
- 8) Vernimmen, Pierre, Corporate Finance: Theory and Practice, Wiley Finance, 2014.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با موارد نقض تعهدات قراردادی، چگونگی جبران در مسئولیت قراردادی و تحلیل حقوق اقتصادی در جبران زبان

سرفصل درس:

- نقض تعهدات قراردادی
- روش های جبران خسارت
  - جبران خسارت قراردادی
  - جبران خسارت غیر قراردادی
- روش های بهینه جبران خسارت از منظر حقوق قراردادها
- روش های جبران خسارت از منظر حقوق اقتصادی
- اصول کلی جبران خسارت: جبران کامل، جبران مؤثر، بهینه بودن جبران و...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Berryman, Jeffrey, the Law of Remedies: New Directions in the Common Law, Irwin Law, 2010.
- 2) Dobbs, Dan, Law of Remedies: Damages - Equity – Restitution, West Publishing Co, 2019
- 3) Hofmann, Franz, Law of Remedies, Intersentia, 2019.
- 4) Kessel, Martin, New Features in Contract Law, European Law Publishers, 2007.
- 5) Rowan, Solène, Remedies for Breach of Contract: A Comparative Analysis of the Protection of Performance, Oxford University Press, 2012.
- 6) Treitel, G. H., Remedies for Breach of Contract: A Comparative Account, Oxford University Press, 1990.

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Commercial Contract

حقوق قراردادهای تجاری

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت حقوقی تفصیلی قراردادهای تجاری و آشنایی با جنبه‌های اقتصادی این قراردادها

سرفصل درس:

- مقدمه
- تعریف و تاریخچه قراردادهای تجاری
- دسته‌بندی قراردادهای تجاری
- اصول کلی حاکم بر قراردادهای تجاری
- جنبه‌های اقتصادی قراردادهای تجاری
- انعقاد قراردادهای تجاری و قواعد آن
- آشنایی با مدل قراردادهای تجاری منتخب

روش ارزشیابی:

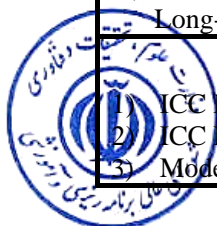
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- 1) Chow, Daniel C.K., Schoenbaum, Thomas J., International Business Transactions, Wolters Kluwer, 2010.
- 2) Cordero-Moss, Giuditta, International Commercial Contracts: Applicable Sources and Enforceability, Cambridge University Press, 2014.
- 3) Ferrari, Franco, & Torsello, Marco, International Sales Law-CISG-in a Nutshell, West, 2014.
- 4) Folsom, Ralph, Gordon, Michael, Spanogle, John, International Business Transactions in a Nutshell, West, 2012.
- 5) Fontaine, Marcel & De Ly, Filip, Drafting International Contracts: An Analysis of Contract Clauses, 2009.
- 6) Godwin, William, International Construction Contracts: A Handbook, Wiley, 2013.
- 7) Keyes, Mary, & Wilson, Therese, Codifying Contract Law: International and Consumer, Ashgate, 2014.
- 8) Klee, Lukas, International Construction Contract Law, Wiley, 2015.
- 9) Stefan Vogenauer, Commentary on the UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts (PICC), Oxford University Press, 2015.
- 10) Woss, Herfried, & San Roman Rivera, Adriana, Damages in International Arbitration under Complex Long-term Contracts, Oxford University Press, 2014.

منابع فرعی:

- 1) ICC Model Contract Commercial Agency, ICC Publication, No.166.
- 2) ICC Model International Sale Contract, ICC Publication, ISBN: 978-92842-0170-9.
- 3) Model Contracts for Small Firms, ITC, Aug 2010.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق مالیاتی		Tax Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
نظری	عملی	نظری	عملی
پایه	الزامی	اختیاری	
سفر علمی	سایر:		

اهداف درس:

- ❖ شناخت سازمان مالیاتی کشور
- ❖ آشنایی با نحوه تعیین مالیات و ظرایف مربوط به آن
- ❖ آشنایی با اعتراض به مالیات و نحوه رسیدگی به دعاوی و اعتراضات مالیاتی
- ❖ آشنایی با ضمانت اجراهای پرداخت مالیات

سرفصل درس:

- حقوق مالیاتی و حقوق عمومی
- حقوق مالیاتی و حقوق خصوصی
- روابط مالیاتی و انواع مالیات
- کنترل مالیاتی و اختیارات قانونی دستگاه‌های مالیاتی برای کسب اطلاعات
- برآورد و وصول مالیات
- اختلافات مالیاتی و نحوه رسیدگی به اختلافات
- وضع مالیات و صلاحیت قوه مقننه
- اجرای درون‌مرزی قوانین مالیاتی حقوق مالیاتی بین‌المللی و مسئله شمول مالیاتی مؤدیان بیگانه
- حقوق تطبیقی سیستم‌های مالیاتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امینی، منصور، رستمی، ولی، چراغی، رضا، حقوق مالیاتی و ماهیت حقوقی سهام شرکت‌ها، مطالعات حقوق خصوصی، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۸.
- (۲) رستمی، ولی، کتابی رودی، احمد، بررسی تطبیقی ضمانت‌اجرائی مالیات ستانی در حقوق مالیاتی ایران و انگلستان، پژوهش‌نامه مالیات، شماره ۶۲، تابستان ۱۳۹۱.
- (۳) زاهدی، عاطفه، حقوق مالیاتی در رویه قضایی، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۴) شاحیدر، عبدالکریم، اصول حاکم بر حقوق مالیاتی، حقوقی دادگستری، شماره ۳۵، تابستان ۱۳۸۰.
- (۵) طاهری تازی، میرمحسن، آئین دادرسی مالیاتی، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۶) طاهری تازی، میرمحسن، جایگاه رویه قضایی در حقوق مالیاتی ایران، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.

- ۷) عامری، ریحانه، حقوق مالیاتی ایران، تهران، پندار قلم، آخرین سال انتشار
- ۸) تروتابا، لویی، ترجمه یزدان بخش، محمدعلی، حقوق مالیاتی، تهران، دایره، آخرین سال انتشار.
- ۹) مالکی مقدم، هوشنگ، عباسی، عبادالله، حقوق مالیاتی و آئین دادرسی آن، تهران، خانه خرد، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) مولاییگی، غلامرضا، عبداللهی، حسین، حقوق مالیاتی، تهران، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی: حقوق بانکی		نام درس به انگلیسی: Banking Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی اختیاری
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	پایه
سفر علمی		عملی	الزامی
سایر:		نظری	اختیاری
		عملی	

هدف درس:

❖ شناخت سازمان و فعالیت های بانکی و حقوق قراردادهای و اسناد بانکی و اعتباری

سرفصل درس:

- ماهیت و مشخصه های حقوق بانکی
- سازمان دهی فعالیت های بانکی
  - چهارچوب فعالیت های بانکی و اعتباری
  - ساختار بانک و مؤسسات اعتباری
  - نهادهای کنترل و هماهنگی
- مقررات راجع به فعالیت های بانکی
  - قواعد خاص ناظر به حقوق بانکی
  - قواعد عمومی حقوقی ناظر به فعالیت های بانکی
- مکانیسم حقوقی عملیات بانکی
  - ورود به بانک: سپردن پول و مال نزد بانک
  - نقش بانک در پرداخت اسناد تجاری و کارت های اعتباری و بانکی
  - اختصاص اعتبارات و وام ها: عنوان وام و شرایط و نحوه آن ها
  - ضمانت نامه های بانکی
  - سرویس های جانبی بانک: سرویس ارزی، خرید و فروش سهام، قبول امانات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) السان، مصطفی، حقوق بانکی، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) توتونچیان، ایرج، پول و بانکداری اسلامی و مقایسه آن با نظام سرمایه داری، تهران، توانگران، آخرین سال انتشار.
- (۳) جمشیدی، سعید، بانکداری اسلامی، تهران، شکوه اندیشه، آخرین سال انتشار.
- (۴) زمانی فراهانی، مجتبی، پول، ارز، بانکداری، تهران، ترمه، آخرین سال انتشار.
- (۵) سلطانی، محمد، حقوق بانکی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۶) غنی نژاد، موسی، موسویان، سید عباس، بهره یا ربا، تهران، نگاه معاصر، آخرین سال انتشار.
- (۷) فرجی، یوسف، پول، ارز و بانکداری، تهران، شرکت چاپ و نشر، آخرین سال انتشار.
- (۸) محمدی، ولی الله، بانکداری (بانک و عملیات بانکی)، تهران، کتابخانه فروردین، آخرین سال انتشار.
- (۹) مسعودی، علیرضا، حقوق بانکی، تهران، پیشبرد، آخرین سال انتشار.

۱۰) موسائی، میثم، بررسی عملکرد بانکداری بدون ربا در ایران، تهران، پژوهشکده پولی و بانکی، آخرین سال انتشار.

11) Chiu, Iris, Wilson, Joanna, Introduction to Banking Law and Regulation, oxford university press, 2019.

12) Arora, Anu. Banking Law, Pearson Education, 2014

دانشگاه امام صادق علیه السلام

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Analytical Civil Liability

مسئولیت مدنی تحلیلی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ تقویت نیروی استنباط و توان استدلال در مسائل مربوط به مسئولیت مدنی

سرفصل درس:

یک یا دو مبحث از مباحث زیر به انتخاب استاد تعیین و تدریس می‌شود:

- کلیات مسئولیت مدنی (مسئولیت مدنی قراردادی و غیر قراردادی)
- مبانی مسئولیت مدنی: تئوری‌های تقصیر، خطر و...
- ارکان مسئولیت مدنی: فعل زیان‌بار، خسارت و ضرر، رابطه علیت
- آثار مسئولیت مدنی: جبران خسارت، قراردادهای خصوصی در مسئولیت مدنی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) امیری قائم‌مقامی، عبدالمجید، حقوق تعهدات: کلیات حقوق تعهدات - وقایع حقوقی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) بادینی، حسن، فلسفه مسئولیت مدنی، تهران، شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار.
- ۳) بهرامی احمدی، حمید، ضمان قهری (مسئولیت مدنی)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۴) بهرامی احمدی، حمید، مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، اصول مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) ژوردن، پاتریس، ترجمه ادیب، مجید، تحلیل رویه قضایی در زمینه مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صفایی، سیدحسین، رحیمی، حبیب‌الله، مسئولیت مدنی (الزامات خارج از قرارداد)، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- ۸) قاسم‌زاده، سیدمرتضی، مبانی مسئولیت مدنی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۹) کاتوزیان، ناصر، الزام‌های خارج از قرارداد - مسئولیت مدنی، دوره سه جلدی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) یزدانیان، علیرضا، قواعد عمومی مسئولیت مدنی با مطالعه تطبیقی در حقوق فرانسه، دوره پنج جلدی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
تعارض قوانین		Conflict of Laws	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
			پایه
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	نظری	عملی
	کارگاه	نظری	عملی
	سمینار	نظری	عملی
	سفر علمی	نظری	عملی
	سایر:	نظری	عملی
		نظری	عملی

هدف درس:

❖ شناخت و تحلیل و تبیین مسائل مهم تعارض قوانین در اسناد و قراردادهای و احوال شخصیه و ارائه راه حل برای آنها

سرفصل درس:

- کلیات تعارض
- تعارض قوانین در تنظیم شکلی اسناد، محتوای اسناد، اسناد تجاری
- تعارض قوانین در قراردادهای و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در اسناد و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در احوال شخصیه و تشخیص قانون حاکم
- تعارض قوانین در مسئولیت خارج از قرارداد

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) الماسی، نجادعلی، تعارض قوانین، تهران، مرکز نشر دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- ۲) الماسی، نجادعلی، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۳) سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) سلجوقی، محمود، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) سهرابی، محمد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۶) شریعت باقری، محمدجواد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صفایی، سیدحسین، مباحثی از حقوق بین الملل خصوصی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عاشوری، مهدی، تعارض قوانین در مسئولیت خارج از قرارداد (مطالعه تطبیقی در حقوق ایران و فرانسه)، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- ۹) فرخی، منصور، حقوق بین المللی خصوصی ایران، تهران، جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) کولیر، جای جی، ترجمه حقیقی، حسین، تعارض قوانین، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نصیری، محمد، حقوق بین الملل خصوصی، تهران، آگه، آخرین سال انتشار.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با حقوق تعهدات و مبانی آن، چهارچوب‌های اقتصادی حقوق تعهدات و نتایج اقتصادی حقوق تعهدات

سرفصل درس:

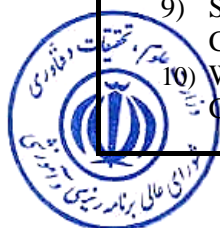
- آشنایی با قواعد ملی حقوق تعهدات
- آشنایی با چهارچوب اقتصادی حقوق تعهدات
- آشنایی با چهارچوب اقتصادی انواع قراردادهای الزام‌آور
- آشنایی با نتایج اقتصادی حقوق تعهدات
- بررسی جنبه‌های تطبیقی و نتایج اقتصادی حقوق تعهدات با نظرات متداول در حقوق قراردادهای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- 1) Chow, Daniel C.K., Schoenbaum, Thomas J., International Business Transactions, Wolters Kluwer, 2010.
- 2) Cordero-Moss, Giuditta, International Commercial Contracts: Applicable Sources and Enforceability, Cambridge University Press, 2014.
- 3) Ferrari, Franco, & Torsello, Marco, International Sales Law-CISG-in a Nutshell, West, 2014.
- 4) Folsom, Ralph, Gordon, Michael, Spanogle, John, International Business Transactions in a Nutshell, West, 2012.
- 5) Fontaine, Marcel & De Ly, Filip, Drafting International Contracts: An Analysis of Contract Clauses, 2009.
- 6) Godwin, William, International Construction Contracts: A Handbook, Wiley, 2013
- 7) Keyes, Mary, & Wilson, Therese, Codifying Contract Law: International and Consumer, Ashgate, 2014.
- 8) Klee, Lukas, International Construction Contract Law, Wiley, 2015.
- 9) Stefan Vogenauer, Commentary on the UNIDROIT Principles of International Commercial Contracts (PICC), Oxford University Press, 2015.
- 10) Woss, Herfried, & San Roman Rivera, Adriana, Damages in International Arbitration under Complex Long-term Contracts, Oxford University Press, 2014.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت مبانی حقوق مالکیت معنوی و صنعتی و حقوق ثبت اختراع، ثبت علائم و نام‌های تجاری، حق تألیف و کپی‌رایت در حقوق داخلی و بین‌المللی

سرفصل درس:

- مبانی و تعریف مالکیت صنعتی
  - اختراعات
  - علائم و اسامی تجاری
  - طرح‌های صنعتی و تجاری و سایر مصادیق حقوق مالکیت معنوی
- کپی‌رایت:
  - شرایط حمایت
  - آثار قابل حمایت
  - حقوق ناشی از حمایت
- حقوق بین‌الملل مالکیت معنوی:
  - نظام بین‌الملل حمایت از حقوق معنوی
  - کنوانسیون‌ها و توافقات بین‌المللی
  - موافقت‌نامه راجع به جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت معنوی. TRIPS
- انتقال و واگذاری حقوق مالکیت معنوی
  - قراردادهای Licensing
  - قراردادهای انتقال دانش فنی
  - قراردادهای فروش و سایر طرق

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) شمس، عبدالحمید، حقوق مالکیت بر علائم تجاری و صنعتی، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- (۲) حکمت‌نیا، محمود، مبانی مالکیت فکری، قم، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار
- (۳) میرحسینی، سیدحسن، حقوق طرح‌های صنعتی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار

- ۴) شیخی، مریم، راهبردهای قانونگذار در حقوق مالکیت صنعتی، تهران، انتشارات خرسندی
- ۵) میرحسینی، سیدحسن، حقوق اختراعات، تهران، انتشارات میزان
- ۶) میرحسینی، سیدحسن، حقوق علائم تجاری، تهران، انتشارات میزان
- ۷) احسنی افروز، محمد، قرارداد انتقال تکنولوژی، تهران: موسسه انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۸) امامی، اسدالله، حقوق مالکیت فکری، تهران، نشر میزان
- ۹) امامی، اسدالله، حقوق مالکیت صنعتی، تهران، نشر میزان
- ۱۰) رهبری، ابراهیم، حقوق انتقال تکنولوژی، تهران، نشر سمت
- ۱۱) محمودی، اصغر، حقوق انتقال تکنولوژی، تهران، نشر جنگل
- ۱۲) صالحی ذهابی، جمال، حق اختراع، تهران، نشر جنگل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با اهمیت، مفهوم و مصداق جرائم اقتصادی
- ❖ آسیب‌شناسی نظام کیفری ایران در زمینه جرائم اقتصادی

سرفصل درس:

- قواعد عمومی حاکم بر حقوق کیفری اقتصادی
  - تعریف، ماهیت و آثار جرم اقتصادی
  - مبانی جرم انگاری
  - جرائم اقتصادی و فضای سایبر
  - نسبت جرائم اقتصادی با سایر جرائم
  - نسبت جرائم اقتصادی با نظام اقتصادی
  - عناصر کلی تشکیل دهنده جرائم اقتصادی
- قواعد اختصاصی حاکم بر جرائم اقتصادی
  - تحلیل حقوقی جرم اخلاص در نظام اقتصادی
  - تحلیل حقوقی جرم قاچاق کالا و ارز
  - تحلیل حقوقی جرم پول شویی
  - تحلیل حقوقی جرائم بورسی و اوراق بهادر
  - تحلیل حقوقی جرائم مالیاتی
  - تحلیل جرائم علیه حقوق مصرف‌کننده
  - تحلیل حقوقی جرم ربا
- دادرسی افتراقی جرائم اقتصادی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) اجتهادی، سیدعبدالمجید، بزه انگاری در حوزه قاچاق کالا و ارز: مبانی و جلوه‌ها، رساله دکترای حقوق کیفری و جرم‌شناسی دانشگاه شهید بهشتی، آخرین سال انتشار.
- (۲) احمدی، عبدالله، دانشنامه امور گمرکی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.

- ۳) آشوری، علی اصغر (گردآورنده)، قاچاق کالا و ارز، تهران، پژوهشگاه قوه قضائیه و مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- ۴) بهره‌مند، حمید، آسیب‌شناسی قوانین مربوط به جرائم اقتصادی در نظام حقوقی ایران، تهران، مرکز انتشارات قوه قضائیه، آخرین سال انتشار.
- ۵) زراعت، عباس، حقوق کیفری اقتصادی، تهران، انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۶) ساکی، محمدرضا، حقوق کیفری اقتصادی، تهران، انتشارات جنگل جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۷) عباسی، اصغر، حقوق کیفری اقتصادی: پول شویی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) گلی، رضا، تحلیل مصادیق تخلفات گمرکی و قاچاق کالا، تهران، نشر مسیر دانشگاه، آخرین سال انتشار.
- ۹) مهدوی پور، اعظم، سیاست کیفری افتراقی در قلمرو بزهکاری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) نیازپور، امیرحسین، آیین دادرسی کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) نیازپور، امیرحسین، دانشنامه حقوق کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) ولیدی، صالح، مقدمه‌ای بر حقوق کیفری اقتصادی، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) قوانین مصوب مرتبط.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق گمرکی		Customs Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
آموزش تکمیلی عملی:	ندارد	کارگاه	نظری
			عملی
			نظری
			عملی
			نظری
سفر علمی	ندارد	سمینار	عملی
			نظری
			عملی
			نظری
			عملی
سایر:	ندارد	کارگاه	نظری
			عملی
			نظری
			عملی
			نظری

هدف درس:

شناخت سازمان گمرکی و رژیم های گمرکی و حقوق گمرکی ناظر بر واردات و صادرات کالا

سرفصل درس:

- سازمان گمرکی
- رژیم های گمرکی
- تعرفه گمرکی (حقوق و عوارض گمرکی)
- تشریفات ورود و خروج کالا
- ارزیابی کالا در گمرک
- کالاهای متروکه
- انحصارات بازرگانی و ارزی
- اختلافات گمرکی و مراجع حل اختلاف
- تخلفات گمرکی
- قاچاق
- گذرنامه و مقررات مسافرتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) شریف، پدram، بایسته های حقوق و آئین دادرسی گمرکی، جلد ۱ و ۲ و ۳، تهران: شرکت سهامی انتشار، آخرین سال انتشار
- ۲) احمدی، عبدالله، حقوق گمرکی، تهران: انتشارات میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) احمدی، عبدالله، دانشنامه حقوقی امور گمرکی، تهران: انتشارات میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) گلی، رضا، تحلیل مصادیق تخلفات گمرکی و قاچاق کالا، چ اول، تهران، نشر مسیر دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۵) آشوری، علی اصغر (گردآورنده)، قاچاق کالا و ارز، تهران، پژوهشگاه قوه قضاییه و مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، آخرین سال انتشار
- ۶) یکتائی، مجید، تاریخ گمرک ایران، تهران: انتشارات دانش تهران، آخرین سال انتشار
- ۷) بهارمست بیژن، مجموعه اصطلاحات بین المللی گمرک، تهران: انتشارات گمرک جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار
- ۸) بهروز، احمد، سازمان و وظایف گمرک، تهران: انتشارات دانشکده علوم اقتصادی، آخرین سال انتشار
- ۹) M. Cottier, M. H. Crawford, C. V. Crowther, J. L. Ferrary, B. M. Levick, O. Salomies, M. Wörrle, The Customs Law of Asia, Publisher OUP Oxford, 2008
- 10) Timothy John Lyons, Timothy Lyons, EC Customs Law, Oxford University Press, 2001

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی			
سفر علمی		عملی	الزامی	مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ آشنایی با تعریف بیمه و اقسام آن و مسائل حقوقی مربوط در چارچوب قوانین و مقررات داخلی و کنوانسیون‌های بین‌المللی

سرفصل درس:

- تعریف بیمه و کلیات آن
- انواع بیمه
  - بیمه اموال (خسارت آتش‌سوزی، حوادث، بیمه دریایی)
  - بیمه اشخاص (بیمه عمر)
  - بیمه اجباری شخص ثالث
  - بیمه توسعه صادرات (بیمه دولتی و خصوصی)
  - بیمه مربوط به ورشکستگی خریداران خارجی
  - سایر موارد
- اصول و قواعد حاکم بر بیمه
  - اصل حسن نیت کامل / حداکثر حسن نیت
  - اصل قابل پرداخت بودن غرامت
  - اصل جانشینی
  - اصل محدودیت تعهدات بیمه‌گر به موجب توافق طرفین در عقد بیمه
  - سایر مسائل
- مسئولیت‌های بیمه‌گذار در مقابل بیمه‌گر
- مسئولیت‌های شرکت بیمه در مقابل صاحب کالا و مسافر
- قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی مربوط به بیمه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) بابایی، ایرج، حقوق بیمه، تهران، سمت، آخرین سال انتشار.
- (۲) حیاتی، محمد، حقوق بیمه، تهران، بیمه مرکزی ایران، آخرین سال انتشار.
- (۳) صادقی‌مقدم، محمدحسن، شکوهی‌زاده، رضا، حقوق بیمه، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.

- ۴) محمدی، محمدمهدی، حقوق بیمه مسئولیت و شخص ثالث، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) محمودصالحی، جان علی، حقوق بیمه، تهران، پژوهشکده بیمه، آخرین سال انتشار.
- ۶) محمودصالحی، جان علی، حقوق زیان دیدگان و بیمه شخص ثالث، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۷) مشایخی، همایون، مبانی و اصول حقوقی بیمه، تهران، چاپ میهن، آخرین سال انتشار.
- ۸) نجومی، عبدالعظیم، نگرشی نو بر حقوق بیمه، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۹) هوشنگی، محمد، بیمه اتکایی، تهران، مدرسه عالی بیمه تهران، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- 1) Baker, Tom, Insurance Law and Policy: Cases, Materials, and Problems, Aspen Publishers, 2008.
- 2) Berry, J. Stephen, Evans, J. Randolph, Insurance Coverage for Intellectual Property Claims: Personal and Advertising Injury, Media Liability, and Cyber Claims, Lexisnexis, 2018.
- 3) Clarke, Malcolm A., the Law of Liability Insurance (Lloyd's Insurance Law Library), Routledge, 2017.
- 4) Dobbyn, John F., French, Christopher C., Insurance Law in a Nutshell, West Academic Publishing, 2016.
- 5) Eggers, Peter MacDonald, Picken, Simon, Good Faith and Insurance Contracts (Lloyd's Insurance Law Library), Routledge, 2018.
- 6) Emerich, Yaëll, Conceptualising Property Law: Integrating Common Law and Civil Law Traditions, Edward Elgar Publishing, 2018.
- 7) Fischer, Emeric, Swisher, Peter Nash, Principles of Insurance Law (Cases and Materials Series), Lexisnexis, 2001.
- 8) French, Christopher, Insurance Law and Practice: Cases, Materials, and Exercises (American Casebook Series), West Academic Publishing, 2018.
- 9) Gilman, Jonathan, Blanchard, Claire, Arnould's Law of Marine Insurance and Average, Sweet & Maxwell, 2021.
- 10) Gurses, Ozlem, Marine Insurance Law, Routledge, 2016.
- 11) Heiss, Helmut, Insurance Contract Law between Business Law and Consumer Protection, Dike Publishers, 2012.
- 12) Hogarth, Robert, Anderson, Alexandra, Insurance Law for the Construction Industry, Oxford University Press, 2013.
- 13) Marano, Pierpaolo, Transparency in Insurance Contract Law (AIDA Europe Research Series on Insurance Law and Regulation Book 2), Springer, 2020.
- 14) Merkin, Robert, Colinvaux, Colinvaux's Law of Insurance, Sweet & Maxwell, 2019.
- 15) Walcott, Lesley A., Commonwealth Caribbean Insurance Law (Commonwealth Caribbean Law), Routledge, 2019.
- 16) Zalma, Barry, Insurance Law, the National Underwriter Company, 2015.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با مقررات حاکم بر قراردادهای حمل و نقل و تحلیل آن‌ها و همچنین بررسی اقداماتی که تاکنون در جهت تجدیدنظر این مقررات به عمل آمده است.

سرفصل درس:

- حمل و نقل داخلی
  - حمل و نقل مسافر
  - حمل و نقل کالا
- حمل و نقل بین‌المللی
  - حمل و نقل بین‌المللی مسافر
  - حمل و نقل بین‌المللی کالا
- مسئولیت متصدی حمل و نقل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) امانی، مسعود، مطالعه تطبیقی آثار تقلب و تقصیر سنگین متصدی حمل و نقل، فقه و حقوق، شماره ۱۴، ۱۳۸۶.
- (۲) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۳) تقی‌زاده، ابراهیم، حقوق حمل و نقل ریلی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) جان فرنس ویلسون، ترجمه مجتبی جوانمردی، حقوق حمل و نقل دریایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی جاده‌ای، تهران، دانشگاه علامه طباطبائی، آخرین سال انتشار.
- (۶) جباری، منصور، حقوق حمل و نقل بین‌المللی هوایی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۷) داراب پور، مهرباب، خشنودی، رضا، حقوق بیع و حمل و نقل بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۸) رسولی، محمد، حقوق حمل و نقل، تهران، جاودانه، آخرین سال انتشار.
- (۹) شرقی، معین، بایسته‌های حقوق حمل و نقل هوایی، تهران، عدالت نوین، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) عزیزی، ابراهیم، موارد معافیت متصدی حمل و نقل هوایی از مسئولیت در مقابل مسافر و کالا، تحقیقات حقوقی، شماره ۴۳، ۲۴۸۵.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی: حقوق کار تحلیلی		نام درس به انگلیسی: Analytical Labor Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
			پایه
آموزش تکمیلی عملی:	نظری	عملی	ندارد
	نظری	عملی	کارگاه
	نظری	عملی	سمینار
	نظری	عملی	سفر علمی
	نظری	عملی	سایر:
	نظری	عملی	

اهداف درس:

- ❖ تعمیق آشنایی دانشجویان با قواعد و نظام حاکم بر حقوق کار
- ❖ بررسی نقش دولت در حوزه «حقوق کار»

سرفصل درس:

- استاد با انتخاب خود، یک یا چند بخش از مباحث زیر را به صورت تحلیلی بررسی می نماید.
- بخش اول: مروری بر سیر تصویب قانون کار در جمهوری اسلامی ایران
    - فصل اول: دیدگاه حاکم بر مصوبه مجلس
    - فصل دوم: دیدگاه حاکم بر ایرادات شورای نگهبان نسبت به مصوبه مجلس
    - فصل سوم: جایگاه دولت در حقوق کار با توجه به موازین اسلامی
  - بخش دوم: مضمولان قانون کار
    - فصل اول: کارگر
    - فصل دوم: کارفرما
    - فصل سوم: کارگاه
    - فصل چهارم: کارآموز
  - بخش سوم: بازرسی کار، حفاظت فنی و بهداشت کار
    - فصل اول: چيستی حفاظت فنی و ضرورت آن
    - فصل دوم: شورای عالی حفاظت فنی؛ جایگاه و وظایف آن
    - فصل سوم: تکالیف کارفرمایان در زمینه حفاظت فنی و بهداشتی
    - فصل چهارم: بازرسی کار؛ اهداف و انواع آن
    - فصل پنجم: بازرسان و حقوق و تکالیف آنان
  - بخش چهارم: روابط جمعی کار
    - فصل اول: انواع تشکل ها و مقررات حاکم بر آنها
    - فصل دوم: پیمان های جمعی کار
  - بخش پنجم: دادرسی کار
    - فصل اول: ضرورت سنجی وجود نهادهای شبه قضایی برای حل اختلافات کارگری
    - فصل دوم: بررسی تحلیلی «آئین دادرسی کار»

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) استوار سنگری، کورش، مقدمه‌ای بر حقوق کار، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۲) حسین قبادی، آیین دادرسی کار، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۳) رفیعی، احمد، حقوق کار (دفتر دوم: حل اختلاف کارگر و کارفرما در پرتو اصول دادرسی منصفانه)، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) رفیعی، احمد، قانون کار در نظم حقوقی کنونی، انتشارات نگاه بین، آخرین سال انتشار.
- ۵) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق کار، جلد اول، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) عراقی، سید عزت‌الله، حقوق کار، جلد دوم، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۷) مهدی هداوند و مرتضی نجابت‌خواه، نظام حقوقی رسیدگی به اختلافات کارگر و کارفرما، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار.
- ۸) موسوی، سیدفضل‌الله، گفتارهایی درباره حقوق کار، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۹) هاشمی، سید محمد، حقوق کار، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) هاشمی، سید محمد، نگرشی به قانون جدید کار جمهوری اسلامی ایران، دانشگاه شهید بهشتی (ره)، آخرین سال انتشار.

گرایش اصلی: «حقوق خصوصی»		گرایش فرعی: «حقوق اقتصادی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
قواعد عمومی حقوق نفت و گاز		General Rules of Oil and Gas Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
نظری	عملی	نظری	عملی
پایه	الزامی	اختیاری	
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
ندارد	سایر:		
هدف درس:			
❖ آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز در عرصه داخلی <ul style="list-style-type: none"> ○ مقررات حاکم بر توسعه میادین نفت و گاز ○ مقررات حاکم بر وزارت نفت ○ رابطه وزارت نفت و شرکت‌های تابعه ○ اساسنامه شرکت نفت ○ آیین‌نامه معاملات شرکت نفت • آشنایی با ساختار، قوانین و مقررات حاکم بر صنعت نفت و گاز ایران در تعامل با عرصه بین‌المللی <ul style="list-style-type: none"> ○ مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری خارجی در صنعت نفت و گاز ایران ○ قانون تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی ○ حمایت‌ها و تشویق‌های مقرر در معاهدات ایران با کشورهای خارجی ○ حمایت‌ها و تشویق‌های مقرر در معاهدات و اسناد بین‌المللی ایران ○ بررسی کفایت حمایت‌های عمومی از سرمایه‌گذاری‌های خارجی ○ نقش قوانین و مقررات ملی در روند بین‌المللی سازی تبادل انرژی • آشنایی با مقررات حاکم بر معاملات دولتی از جمله: <ul style="list-style-type: none"> ○ آیین‌نامه معاملات دولتی ○ مقررات قانون محاسبات ○ تشریفات انجام معاملات دولتی ○ اخذ مجوزات لازم جهت انجام معاملات دولتی ○ محتوای اجباری قراردادهای داخلی و بین‌المللی ○ آیین‌نامه معاملات مؤسسات و شرکت‌های دولتی خاص • آشنایی با مقررات دولتی حاکم بر صنعت نفت و گاز در زمینه‌های: <ul style="list-style-type: none"> ○ مالیاتی ○ حق بیمه تأمین اجتماعی ○ عوارض گمرکی ○ تجمع عوارض ○ عوارض شهرداری ○ کسور قانونی ناظر بر قراردادهای انرژی 			

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- ۱) امامی، محمد، استوارسنگری، کورش، «اصول حاکم بر تنظیم و انعقاد قراردادهای دولتی (با تأکید بر پیمانکاری دولتی)»، مجله کانون وکلا، ش ۱۱، ۱۳۷۶، صص ۳۳ تا ۶۳
- ۲) امرایی، حجت؛ پایان نامه کارشناسی ارشد حقوق عمومی، «بررسی ماهیت نظام حقوق، قراردادهای اداری در حقوق اداری ایران»، به راهنمایی دکتر منوچهر طباطبایی مؤتمنی، دانشکده حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی. ۱۳۸۳
- ۳) انصاری، ولی الله؛ کلیات حقوق قراردادهای اداری، تهران، نشر حقوقدان، آخرین سال انتشار.
- ۴) حبیبی، یدالله، حقوق و قوانین معاملات دولتی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) شیروی، عبدالحسین، حقوق نفت و گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) طباطبایی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری، تهران، سمن، آخرین سال انتشار.
- ۷) مجموعه مقررات و قوانین صنعت نفت ایران، تدوین امور حقوقی شرکت ملی نفت ایران، آخرین سال انتشار.
- 8) Eugene O. Kuntz, Treatise on the Law of Oil and Gas: Including Forms, Statutes, and Regulations, 1962
- 9) Iran Oil and Gas Exploration Laws and Regulation Handbook (World Law Business Library), International Business Publications, 2009

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ آشنایی با سیاست‌ها و مقررات مرتبط با رقابت در بازار از جمله سیاست‌ها و مقررات تجاری، تنظیمی.
- ❖ آشنایی با سیاست‌های اتخاذ شده توسط دولت جهت اصلاح رویه‌های ضد رقابتی.
- ❖ آشنایی با طرق مقابله با رفتار ضد رقابتی اشخاص و همچنین کمک‌های غیرعادلانه دولت‌ها.

سرفصل درس:

- تاریخچه حقوق رقابت
- کلیات حقوق رقابت تجاری
- جایگاه حقوق رقابت تجاری در دین مبین اسلام
- حقوق رقابت تجاری در نظام‌های تطبیقی
- مقررات بین‌المللی در خصوص حقوق رقابت و تعارض قوانین ضد رقابتی
- حقوق رقابت تجاری در نظام حقوقی ایران
- اقدامات ضد رقابتی
- اشکال قراردادی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) رشوند بوکانی، مهدی، حقوق رقابت در فقه امامیه حقوق ایران و اتحادیه اروپا، تهران، دانشگاه امام صادق علیه السلام، آخرین سال انتشار.
- (۲) ریبولد، د.م. ترجمه شهیدا، عزت اله، حقوق تطبیقی انحصارها بررسی و مقایسه چهار سیستم حقوقی آلمان، ایالات متحده آمریکا، انگلستان و جامعه اروپا، تهران، سازمان برنامه‌بودجه، آخرین سال انتشار.
- (۳) سماواتی، حشمت‌الله، مقدمه‌ای بر حقوق رقابت تجاری، تهران، فردوس، آخرین سال انتشار.
- (۴) شکوهی، مجید، حقوق رقابت بازرگانی در اتحادیه اروپا، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) صابری، روح‌الله، قراردادهای لیسانس، تهران، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- (۶) علاءالدینی، امیرعباس، حقوق رقابت در آیین تحولات تقنینی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- (۷) کلارک، باری، ترجمه حاتمى، عباس، اقتصاد سیاسی تطبیقی، تهران، کویر، آخرین سال انتشار.
- (۸) لیندبلوم، چارلز، ترجمه مالجو، محمد، نظام بازار، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار.

- ۹) هداوند، مهدی، حقوق مالکیت صنعتی و قراردادهای بین‌المللی لیسانس، تهران، تدبیر، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) وزارت بازرگانی، بررسی قانون رقابت در ایران و سایر کشورهای جهان، دفتر بررسی‌های اقتصادی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) وکیلی مقدم، محمدحسین، توافقات ضد رقابت تجاری، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) پورسید، سیدبهباد، صادقی، محمد، محمدی، شهرام، شورای رقابت از جایگاه حقوقی تا صلاحیت قیمت‌گذاری خودرو، فصلنامه مجلس و راهبرد، سال بیست و چهارم، شماره ۹۱، ۱۳۹۶.
- ۲) حسینی، سیدشمس‌الدین، شفیعی، افسانه، تعامل دولت و بازار و رویکرد تنظیم در اقتصاد ایران؛ تأملی در سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، مجله پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال پانزدهم، شماره ۴۳، ۱۳۸۶.
- ۳) رستمی، ولی، اصغرنیا، مرتضی، اختلاف صلاحیت شورای رقابت و کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، فصلنامه نقد رأی، سال دوم، شماره چهارم و پنجم، ۱۳۹۲.
- ۴) سیمایی صراف، حسین؛ حمداللهی، عاصف، مفهوم رقابت نامشروع تجاری و مقایسه آن با نهادهای مرتبط، فصلنامه پژوهش حقوق خصوصی، شماره ۱۱، ۱۳۹۴.
- ۵) شیخ‌الاسلامی، عباس، ابراهیمی، امید، ارزیابی حقوقی ساختار حقوقی و کارکردهای شورای رقابت، فصلنامه مطالعات حقوق عمومی، دوره ۴۹، ۱۳۹۸.
- ۶) صادقی مقدم، حسن، غمامی، سیدمحمد مهدی، نظم بازار، مجله مطالعات تطبیقی، دوره ۳، شماره ۱، بهار و تابستان ۱۳۹۱.
- ۷) صادقی مقدم، محمدحسین، غفاری فارسانی، بهنام، روح حقوق رقابت، مجله حقوقی دادگستری، سال ۷۵، شماره ۷۳، بهار ۱۳۹۰.
- ۸) کله‌الوا، ژان، ترجمه قاسمی حامد، عباس، مقاله معرفی حقوق مصرف با مقدمه‌ای از مترجم، پاییز و زمستان ۱۳۷۷.
- 9) Alison Jones and Brenda Sufrin, EC competition law, 2th Edition Oxford University, 2004.
- 10) Baumol, William J, and Contestable Markets: An Uprising in The Theory of Indusy Structure, The American Economic Review, vol 72, No 1, mar 1982.
- 11) Church, Jeffrey, Conglomerate Mergers. Issues in Competition Law and Policy. ABA Section of Antitrust Law, Vol 2, 2008.
- 12) Dabbah, Maher, Competition Law and Policy in the Middle East, Cambridge University, 2005.
- 13) Dashwood, A., European Community Law, Sweet & Maxwell, 1993.
- 14) Wittman, Donald A., Economic Analysis of the Law, Backwell Press, 2003.
- 15) Dears, Elspeth, Hargreaves, Sylvia, European Union Law, Oxford University Press, 2004.
- 16) Gwartney, James D., Straup, Richard L., Sobel, Russell S., Economics: Private and Public Choice, South. Western Cengage Learning, 2009.
- 17) Herbert, Hovenkamp, the Reckoning of Post – Chicago Antitrust, Post Chicago Developments in Antitrust Law, New Horizons in Law and Economics, 2002.
- 18) Alison, Jones, Sufrin, Brenda, EC Competition Law, Oxford University Press, 2001.
- 19) Korah, Valentine, An Introductory Guide to EC Competition Law and Practice, Hart publish, 2007.

سرفصل دروس تخصصی گرایش
«حقوق بین الملل»
(کارشناسی ارشد)

دروس مشترک گرایش «حقوق بین الملل»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۴۲۸	فقه روابط بین الملل دولت اسلامی	۲	۲	-
۴۲۹	حقوق بین الملل اسلام	۲	۲	-
۴۳۰	نظام بین المللی حقوق بشر	۲	۲	-
۴۳۱	حقوق معاهدات	۲	۲	-
۴۳۲	روش های حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی	۲	۲	-
۴۳۳	حقوق مسئولیت بین المللی	۲	۲	-
۴۳۴	متون حقوق بین الملل به زبان خارجی	۱	۲	-
۴۳۵	روش تحقیق و پژوهش	۱	۲	-
جمع		۱۴	۱۶	

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق بین الملل»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
فقه روابط بین الملل دولت اسلامی		Fiqh of the International Relations of the Islamic Government	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی اختیاری
آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	ندارد
	عملی		کارگاه
	نظری	پایه	سمینار
	عملی	الزامی	سفر علمی
	نظری	اختیاری	سایر:

اهداف درس:

- ❖ اهداف شناختی (شامل مفاهیم، اصول، اطلاعات و توانایی های فکری و ذهنی موردنظر):
  - شناخت مبانی، اهداف، ساختار، چارچوبها و مسائل عرصه ی روابط بین الملل و جنبه های فقهی آن
  - شناخت مرزهای علم روابط بین الملل متعارف و چشم اندازهای آن و جنبه های فقهی مسائل بین المللی
  - درک و فهم اندیشه ها و مبانی فکری مکاتب روابط بین الملل
  - شناخت انتقادی نسبت به مکاتب رقیب و فعال در عرصه روابط بین الملل
  - شناخت معارف سیاسی اسلام با گرایش بین المللی
  - شناخت مرزهای دانش سیاسی اسلامی و نظریات مختلف در این زمینه
  - آشنایی با مباحث فقهی در مورد روابط بین المللی دولت اسلامی و روش استدلال و استنباط در این مباحث
- ❖ اهداف مهارتی (شامل انتظاراتی که به هماهنگی بین روان و عضو یا اعضای از بدن مربوط می شود):
  - توانایی درک و تحلیلی مسائل بین المللی خصوصاً مسائلی که نیازمند به آگاهی فقهی است
  - توانایی بحث مقدماتی فقهی در باب مسائل بین المللی
  - توانایی احصاء برخی از مسائل فقهی عرصه ی روابط بین الملل
  - توانایی تحلیل عالمانه و پیشنهاد راه حل برای مسائل جاری بین المللی با نگاه فقهی
  - توانایی بهره برداری تخصصی از منابع اصیل اسلامی و علوم اسلامی مختلف (قرآن کریم، تفسیر قرآن، سنت و حدیث معصومان علیهم السلام، علوم حدیث، فقه و اصول فقه، تاریخ و سیره معصومان علیهم السلام، کلام و فلسفه و آثار و آراء اندیشمندان مسلمان در دوره های گذشته و معاصر) در عرصه مسائل بین المللی
- ❖ اهداف گرایشی (شامل شناخت های مربوط به امور گرایشی و ارزشی و تأثیرات عاطفی، باورها و عقاید مورد انتظار):
  - دین محوری و اتکا به خدای متعال و تعهد به آرمان های اسلام ناب محمدی صلی الله علیه و آله و سلم و معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام.
  - اعتقاد به توانایی فقه شیعه در حل مسائل بین المللی و ارائه راه حل برای مشکلات عرصه روابط بین الملل
  - اعتقاد به نظام اسلامی در عرصه سیاست و ولایت مطلقه فقیه در دوره غیبت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف
  - اعتقاد عمیق به امکان اداره زندگی سیاسی و اجتماعی کنونی بر اساس دین و در هم تنیدگی دیانت و سیاست.
  - تلاش و علاقه به استخراج نظام و نظریات سیاسی بر اساس معارف اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام و ارزش های دینی.

مشخص است که مجموعه ی این اهداف، صرفاً در یک درس قابل تحقق نیست و باید کل دوران آموزش و تربیت دانشجو با این اهداف هماهنگ باشد تا دانشجو بتواند با تلاش و کوشش مضاعف به این اهداف دست یابد.

سرفصل درس:

- تحولات فقه، فقه مضاف و فقه سیاسی، فقه روابط بین الملل و رابطه‌ی آن با حقوق عمومی
- جایگاه موضوع شناسی در تطور فقه و فقه سیاسی و فقه روابط بین الملل
- اصول، مبانی، منابع، ادله و قواعد فقه سیاسی و فقه روابط بین الملل و کاربرد آن‌ها در بررسی موضوعات جدید فقه روابط بین الملل
- متن خوانی فقهی با محوریت متون مربوط به فقه روابط بین الملل
- بررسی موردی مسائلی در فقه روابط بین الملل و عناوین فقهی (مانند: مشروعیت، کسب قدرت، نظارت، حقوق شهروندی و حقوق بشر، فرمان برداری و نافرمانی، اقلیت‌ها دینی، روابط بین الملل و سیاست خارجی، جهاد، بغاه، محاربه، ارتداد، دارالاسلام و دارالکفر و ...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- (۱) منتظری، حسینعلی، دراسات فی ولایه الفقیه و فقه الدوله الاسلامیه، تهران: کیهان، آخرین سال انتشار.
- (۲) براتی، عباسعلی، فقه سیاست خارجی، قم: دبیرخانه کنگره بزرگداشت دویستمین سالگرد میلاد شیخ اعظم انصاری، آخرین سال انتشار.
- (۳) جعفری، سید غضنفرعلی، سیاست خارجی پیامبر (صلی الله علیه واله)، قم: آستانه مقدسه حضرت معصومه (علیها السلام)، آخرین سال انتشار.
- (۴) حسینی، سید ابراهیم، اصل منع توسل به زور و موارد استثنای آن در اسلام و حقوق بین الملل معاصر، قم: دفتر نشر معارف، آخرین سال انتشار.
- (۵) شمس‌الدین، محمد مهدی، فقه العنف المسلح فی الاسلام، بیروت: مؤسسه الدولیه، آخرین سال انتشار.
- (۶) نوری، حسین، جهاد، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- (۱) جلیلی، سعید، سیاست خارجی پیامبر (صلی الله علیه واله)، تهران: مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۲) حقیقت، صادق، مسئولیت‌های فراملی در سیاست خارجی دولت اسلامی، تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک، آخرین سال انتشار.
- (۳) نخعی، هادی، توافق و تراحم منافع ملی و مصالح اسلامی، تهران: مؤسسه چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار.
- (۴) آثار الحرب فی الفقه الاسلامی، وهبه الزحیلی، دمشق، دارالفکر، الطبعة الرابعة، آخرین سال انتشار.
- (۵) الاسلام السیاسی، محمد سعید العشماوی، الطبعة الرابعة، بی‌جا، مکتبه مدبولی، آخرین سال انتشار.
- (۶) التعايش السلمی بین المسلمین و غیرهم، سورحمن هدايات، اشرف، محمد بن عبدالرحمن مندور، القاهرة، دارالسلام، آخرین سال انتشار.
- (۷) الجهاد و الحقوق الدولیه العامه فی الاسلام، ظافر القاسمی، بیروت، دارالعلم للملایین، آخرین سال انتشار.
- (۸) الجهاد و القتال فی السیاسة الشرعیة، محمد خیر هیکل، بیروت، دارالبیارق، الطبعة الثانية، آخرین سال انتشار.
- (۹) السفارات فی الاسلام، محمد التابعی، القاهرة، مکتبه مدبولی، بی تا.
- (۱۰) السیاسة الشرعیة، عبدالوهاب خلاف، بیروت، مؤسسه الرساله، الطبعة الثالثة، آخرین سال انتشار.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		گرایش «حقوق بین الملل»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق بین الملل اسلام		Islamic International Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی اختیاری
نظری	عملی	نظری	عملی
جبرانی	پایه	الزامی	اختیاری
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
ندارد	سایر:		

اهداف درس:

- ❖ شناخت سهم ادیان و دین اسلام در توسعه و تحول حقوق بین الملل
- ❖ آشنایی با اصول، قواعد و نهادهای حقوق بین الملل اسلام
- ❖ آشنایی با ظرفیت های مذاهب اسلامی در حقوق بین الملل معاصر

سرفصل درس:

- مناسبات دین و حقوق بین الملل
  - فقه اسلامی و حقوق و روابط بین الملل (جایگاه علم سیر، سهم فقیهان و حقوقدانان مسلمان در توسعه مفاهیم حقوق بین الملل)
  - جایگاه منابع حقوق بین الملل معاصر در اسلام
  - مناسبات حقوق اسلام و حقوق بین الملل
- مبانی الزام حقوق بین الملل در اسلام
  - اسلام و تابعان حقوق بین الملل
  - اصول حاکم بر روابط دولت ها در حقوق بین الملل اسلام
- حقوق معاهدات در اسلام
- حقوق بین الملل بشر در اسلام
- حقوق بشردوستانه در اسلام
- حقوق دیپلماتیک و کنسولی در اسلام
- رهیافت های اسلامی درباره سایر شاخه های حقوق بین الملل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) محمدرضا ضیایی بیگدلی: اسلام و حقوق بین الملل، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) خلیل خلیلیان، حقوق بین الملل اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- (۳) احمد رشید، اسلام و حقوق بین الملل عمومی، ترجمه دکتر سیدی، نشر دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۴) احمد ابوالوفا: حقوق دیپلماتیک رهیافت اسلامی، ترجمه: سید مصطفی میرمحمدی، سمت آخرین سال انتشار.
- (۵) محمد بن حسن شیبانی، سیر شیبانی، ترجمه، مقدمه و حواشی حسین پیریان، آخرین سال انتشار.

- ۶) عباسعلی عمید زنجانی: فقه سیاسی، (جلد سوم، حقوق بین الملل اسلام) مؤسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ دوم، آخرین سال انتشار.
- ۷) مجید خدوری، جنگ و صلح در قانون اسلام به ضمیمه رسول اکرم در میدان، ترجمه غلامرضا سعیدی؛ به کوشش و مقدمه هادی خسروشاهی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۸) رجب صبحی محمصانی، القانون و العاقلات الدولية فی الاسلام، دارالعلم للملایین، بیروت، آخرین سال انتشار.
- ۹) محمد حمیدالله، حقوق روابط بین الملل در اسلام، ترجمه و تحقیق سید مصطفی محقق داماد، تهران، نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) محمد رافت عثمانی، الحقوق والواجبات و العلاقات الدولية فی الاسلام، القاہرہ، مطبعة السعاده، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) سید مصطفی میرمحمدی: اصل عدم مداخله در اسلام و حقوق بین الملل، انتشارات دانشگاه مفید، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) محمد کریم اشراق، تاریخ و مقررات جنگ در اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) سید فضل اله موسوی، نگاهی به دیدگاه‌های حقوقی اسلامی. خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) سید فضل اله موسوی، اسلام پیام‌آور صلح و دوستی، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- 15) Mashood A. Baderin (Editor): International law and Islamic law, Aldershot: Ashgate, 2008.
- 16) Mark W. Janis and Carolyn Evans (Eds.) Religion and international law: Martinus Nijhoff Publishers, 2004
- 17) Al-Ghunami, Mohammad Talaat: The Muslim Conception of International Law and the Western Approach: The Hague, Martinus Nijhoff, 1968.
- 18) Christopher Weeramantry: Islamic Jurisprudence: An International Perspective: Macmillan Press, London, 1988
- 19) Marie-Luisa Frick and Andreas Th. Müller(Editors): Islam and International Law Engaging Self-Centrism from a Plurality of Perspectives, Brill 2013
- 20) Mahmassani Sobhi: The principles of international law in the light of Islamic doctrine, Recueil des cours, Volume 117 (1966-I), pp. 201-328
- 21) Majid Khadduri: Islam and the Modern Law of Nations, the American Journal of International Law, Vol. 50, No. 2. (Apr., 1956), pp. 358-372
- 22) Mashhod A. Baderin: Religion and International Law: Friends or Foes? SOAS School of Law Legal Studies Research Paper Series, 2009
- 23) Lombardi Clark. B: Islamic Law in the Jurisprudence of the International Court of Justice: An Analysis, Chicago Journal of International law, 2007, VOL 8; NUMB 1, pages 85-118
- 24) Marcel A. Boisard: On the Probable Influence of Islam on Western Public and International Law, International Journal of Middle East Studies, Vol. 11, No. 4. (Jul., 1980), pp. 429-450.
- 25) Shapiee, Rohimi B: Framework of Economic Siyar of Islamic International Economic Law: An Introduction, 3 Manchester J. Int'l Econ. L. 45 (2006)
- 26) Sayed Sikandar Shah Haneef: Principles of Environmental Law in Islam, Arab Law Quarterly, Vol. 17, No. 3 (2002), pp. 241-25

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت تحلیلی اصول، قواعد و مقررات نظام بین المللی حقوق بشر و سازوکارهای نظارتی و اجرایی آن

سرفصل درس:

- کلیات
  - مفاهیم، مبانی، منابع و سیر تحول
  - رابطه حقوق بین المللی بشر با دیگر حوزه های مرتبط حقوق بین الملل (حقوق بین الملل بشردوستانه؛ حقوق بین الملل کیفری؛...)
  - ویژگی های تعهدات حقوق بشری
- حمایت از حقوق بشر در نظام بین المللی (جهانی)
  - حقوق بشر در نظام ملل متحد
  - معاهدات حقوق بشر و سایر اسناد
  - سازوکارها و آیین های نظارتی و اجرایی (نقش نهادهای بین المللی و ملی)
- حمایت از حقوق بشر در نظام های منطقه ای
  - نظام اروپایی حقوق بشر
  - نظام آمریکایی حقوق بشر
  - نظام آفریقایی حقوق بشر
- اسلام و حقوق بشر
  - مفهوم و مبنای حقوق بشر در اسلام
  - حمایت های اسلام از حقوق بشر
  - سازمان همکاری اسلامی و حقوق بشر

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

- (۱) موحد، محمدعلی، در هوای حق و عدالت: از حقوق طبیعی تا حقوق بشر، انتشارات کارنامه، آخرین سال انتشار.
- (۲) پروین، خیرالله، حقوق بشر از نظر تا عمل، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) هاشمی، سید محمد، حقوق بشر و آزادی های اساسی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.

- ۴) قاری سید فاطمی، محمد، حقوق بشر در جهان معاصر دفتر اول و دفتر دوم، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۵) زمانی، سید قاسم، بیست‌ویک گفتار در حقوق بین‌الملل بشر، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۶) میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی: دعاوی، آموزه‌ها، تفاسیر، ترجمه و تحقیق سید قاسم زمانی و همکاران، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۷) روناک، م. اسمیت، قواعد حقوق بین‌المللی بشر (کتاب درسی)، ترجمه فاطمه کیهان لو، نشر گرایش، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۸) جاوید، محمدجواد، نقد مبانی فلسفی حقوق بشر، نشر مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۹) مهرپور، حسین، حقوق بشر و راهکارهای اجرای آن، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) قربان نیا، ناصر، حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) وارنر، دانیل (گردآوری)، حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، کنکاشی برای جهانی ساختن، ترجمه: سلاله حبیبی امین، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- 12) Mashood A. Baderin (Editor): International law and Islamic law, Aldershot: Ashgate, 2008.
- 13) Mary Robinson, Human Rights: A Basic Handbook for UN Staff, Office of The High Commissioner for Human Rights United Nations Staff College Project, United Nations High Commissioner for, Human Rights.
- 14) Rhona K. M. Smith, Textbook on human rights, 2014, six edition, Oxford University Press.
- 15) Scott Sheeran, Sir Nigel Rodley (edited by), Routledge Handbook of International Human Rights Law, Edited by:, Print publication date: December 2013, Online publication date: August 2014
- 16) Model Law for the Recognition and Protection of Human Rights Defedents, 2016.
- 17) Yacine Ait Kaci (YAK), Universal Declaration of Human Rights, 2015 United Nations Publication.
- 18) Marci Hoffman, International Human Rights Law, Electronic Resource Guide, American Society of International Law, 2013.
- 19) United Nations High Commissioner for Human Rights Centre For Human Rights, International Human Rights Standards for Law Enforcement. UN Publications, 2017.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»					گرایش «حقوق بین الملل»				
نام درس به فارسی:					نام درس به انگلیسی:				
حقوق معاهدات					Treaty Law				
مقطع: کارشناسی ارشد		تعداد واحد: ۲ واحد		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		پیش نیاز: ندارد		هم نیاز: ندارد	
نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	ندارد
	زبان های خارجی	پایه	نظری	کارگاه		زبان های خارجی	پایه	نظری	کارگاه
	تخصصی مشترک	الزامی	عملی	سمینار		تخصصی مشترک	الزامی	عملی	سمینار
	تخصصی گرایش	اختیاری	نظری	سفر علمی		تخصصی گرایش	اختیاری	نظری	سفر علمی
			عملی	سایر:				عملی	سایر:
اهداف درس:									
<ul style="list-style-type: none"> ❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات حاکم بر معاهده ❖ تحلیل و بررسی حقوقی مسائل مربوط به معاهدات بین المللی از جمله انعقاد، اجرا و تفسیر، اختتام و سایر موضوعات مرتبط. 									
سرفصل درس:									
<ul style="list-style-type: none"> • کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ تعریف و طبقه بندی معاهدات ○ تدوین و توسعه حقوق معاهدات ○ معاهدات از دیدگاه اسلام • فرآیند انعقاد معاهده <ul style="list-style-type: none"> ○ اهلیت و صلاحیت انعقاد ○ مذاکره و نگارش متن و رسمیت یافتن آن ○ اعلام رضایت به التزام در قبال معاهده ○ اعلام شرط به معاهده ○ لازم الاجرا شدن معاهده ○ آئین انعقاد معاهدات در حقوق ایران • اجرا و تفسیر معاهده <ul style="list-style-type: none"> ○ اجرای معاهده توسط اعضای معاهده (اجرا در نظام حقوقی بین المللی، اجرا در نظام حقوقی داخلی) ○ آثار معاهده نسبت به دول غیر عضو ○ اجرای معاهدات متوالی • اختتام معاهدات <ul style="list-style-type: none"> ○ بطلان معاهده (بطلان نسبی، بطلان مطلق) ○ فسخ معاهده ○ تعلیق معاهده (لغو و تعلیق ارادی، لغو و تعلیق غیرارادی) • جانمایی در معاهدات 									
روش ارزشیابی:									
ارزشیابی مستمر		میان ترم		آزمون نهایی		تحقیق یا پروژه		تحقیق یا پروژه	
به تشخیص استاد		به تشخیص استاد		*		به تشخیص استاد		به تشخیص استاد	

منابع:

- (۱) هدایت الله فلسفی، حقوق بین الملل معاهدات، فرهنگ نشر نو، آخرین سال انتشار.
- (۲) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق معاهدات بین المللی، انتشارات گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- (۳) رضا موسی زاده، حقوق معاهدات بین المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- 4) Anthony Aust, Modern Treaty Law and Practice, third edition, Cambridge University Press.
- 5) James Crawford, Brownlie's Principles of Public International Law, 8th edition, Oxford University Press.
- 6) Jean Combacau, Serge Sur, Droit International Public, 12th edition, L.G.D.L.
- 7) Malkom N. Shaw, International Law, 7th edition, Cambridge University Press.
- 8) Mark E. Villiger, Commentary on the 1969 Vienna Convention on the Law of Treaties, Brill, 2009.
- 9) Patrick Daillier, Mathias Forteau, Nguyen Quoc Dinh, Alian Pellet, Droit International Public, 8th edition, L.G.D.L.

گرایش «حقوق بین الملل»		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>Legal Methods for Resolving International Disputes</i>		نام درس به فارسی: روش های حقوقی حل و فصل اختلافات بین المللی	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	زبان های خارجی
سفر علمی		عملی	تخصصی مشترک
سایر:		نظری	تخصصی گرایش
ندارد		نظری	تخصصی گرایش
کارگاه		عملی	تخصصی گرایش
سمینار		نظری	تخصصی گرایش
سفر علمی		عملی	تخصصی گرایش
سایر:		نظری	تخصصی گرایش
		عملی	تخصصی گرایش

پیش نیاز: ندارد
هم نیاز: ندارد

مقطع: کارشناسی ارشد
تعداد واحد: ۲ واحد
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت

هدف درس:
❖ شناخت عمیق دانشجویان نسبت به نهادها و آئین های حقوقی (داوری و دادگستری) بین المللی جهت حل اختلافات بین المللی

سرفصل درس:

- کلیات
  - مفاهیم بنیادی و منابع حقوقی حل اختلافات
  - حل و فصل اختلافات بین المللی از نگاه اسلام
  - الزام حقوقی به حل اختلاف و آزادی انتخاب روش
- دادگستری بین المللی
  - دیوان بین المللی دادگستری
    - ساختار و تشکیلات
    - صلاحیت های دیوان (ترافعی، مشورتی)
    - آئین رسیدگی در دیوان
    - آرای دیوان و اجرای آن
  - سایر دادگاه های بین المللی: دیوان بین المللی حقوق دریاها، دیوان دادگستری اروپایی، ...
- داوری بین المللی
  - تشکیل داوری
  - حقوق حاکم بر داوری
  - آئین دادرسی داوری
  - رأی داوری و اجرای آن
- بررسی برخی پرونده ها و ارزیابی کارنامه دادگستری بین المللی در حل اختلافات بین المللی: دستاوردها و چالش ها
- امکان سنجی تأسیس نهادهای داوری و دادگستری بین المللی اسلامی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع:

(۱) آقای، داود، علاقه بند حسینی، یونس، قنبری امیرهنده، امین، دعاوی ایران در دیوان بین المللی دادگستری، انتشاران دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.

(۲) انجمن ایرانی مطالعات سازمان ملل، نقش دیوان بین المللی دادگستری در تدوام و توسعه حقوق بین الملل، آخرین سال انتشار.

- ۳) باوت، درک ویلیام، تحولات نوین در شیوه‌های حقوقی حل و فصل اختلافات، ترجمه زهرا کسمتی و علیرضا طیب، نشر نی، آخرین سال انتشار.
- ۴) صلح‌چی، محمدعلی و نژندی منش، هیبت الله، حل و فصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) ضیایی بیگدلی، محمدرضا و همکاران، آراء و نظریات دیوان بین‌المللی دادگستری، جلد‌های اول تا سوم، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۶) ممتاز، جمشید (زیر نظر)، مجموعه مقالات پیرامون رأی دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه سکوه‌های نفتی، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۷) میزایی ینگجه، سعید، ایران و صلاحیت اجباری دیوان بین‌المللی دادگستری، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، آخرین سال انتشار.
- ۸) میرعباسی، باقر، سادات میدانی، حسین، دادرسی‌های بین‌المللی، نشر جنگل، آخرین سال انتشار.
- 9) A. Mark Weisbrd, Failing of International Court of Justice, OUP, 2016.
- 10) Encyclopedia of Public International Law, Installments 1&2 and several Articles from Max Planck Encyclopedia of Public International Law (MPEPIL) from online edition.
- 11) D. French, M. Saul, N.D. White, International Law and Dispute Settlement, Hart Publishing, 2010.
- 12) D. J. Harris, Cases and Materials of Public International Law, recent edition.
- 13) J. G. Merrills. International Dispute Settlement, fifth edition, Cambridge University Press, 2011.
- 14) S. Rosenne, the Law and Practice of the International Court (4th rev. edition), 2006.
- 15) Zimmermann, A., Tamuschat C., Oellers-Frahm K., (editors) The Statute of the International Court of Justice, A Commentary, OUP, Second edition, 2012.

گرایش «حقوق بین الملل»

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

International Liability Law

حقوق مسئولیت بین المللی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی				
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت اصول و قواعد حقوقی حاکم بر مسئولیت بین المللی دولت ها ناشی از اعمال متخلفانه بین المللی و اعمال منع نشده در حقوق بین الملل

سرفصل درس:

- مفهوم و سیر تحول حقوق مسئولیت بین المللی دولت ها در حقوق بین الملل
- مبانی مسئولیت
  - مبانی مسئولیت در حقوق بین الملل
  - مبانی مسئولیت در اسلام
- عناصر عمل متخلفانه بین المللی
  - نقض تعهد
  - قابلیت انتساب
- عوامل زایل کننده وصف متخلفانه اعمال ارتكابی
  - دفاع مشروع
  - اقدام متقابل
  - رضایت
  - فورس ماژور
  - اضطرار
  - ضرورت
- مسئولیت دولت ناشی از عمل دولت دیگر
  - معاونت
  - اعمال کنترل
  - اجبار
  - جانشینی
- مسئولیت مشترک در حقوق بین الملل
- آثار مسئولیت
  - توقف عمل متخلفانه
  - جبران خسارت
- استناد به مسئولیت بین المللی و حمایت دیپلماتیک
- مسئولیت ناشی از اعمال منع نشده در حقوق بین الملل

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد

منابع اصلی:

- ۱) شرح و تفسیر طرح کمیسیون حقوق بین الملل راجع به مسئولیت بین المللی دولت‌ها ناشی از اعمال متخلفانه بین المللی، ترجمه علیرضا ابراهیم گل، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش.
- ۲) کرافورد. جیمز، حقوق مسئولیت بین المللی (قواعد عمومی)، ترجمه علیرضا ابراهیم گل، سیامک کریمی، حسن خسروشاهی، پریسا روشنفکر، نشر سنگلج، ۱۳۹۵
- ۳) حدادی. مهدی، تحول در اجرای مسئولیت بین المللی دولت‌ها، نشر دادگستر
- ۴) حلمی. نصرت‌الله، مسئولیت بین المللی دولت و حمایت سیاسی، نشر میزان
- ۵) غمامی. مجید: مسؤولیت مدنی دولت نسبت به اعمال کارکنان خود، نشر دادگستر، ۱۳۷۶.
- ۶) فیوضی. رضا: مسؤولیت بین المللی و نظریه حمایت سیاسی اتباع، جلد اول و دوم، دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۷۹.
- ۷) آرش پور. علیرضا، مسئولیت بین المللی نقض تعهدات زیست‌محیطی، نشر جنگل.
- ۸) بتاتریس بونافه، مسئولیت بین المللی دولت و فرد در قبال جنایت‌های بین المللی، ترجمه مریم حاجی عرب، نشر میزان.
- 9) Kolb. Robert., The International Law of State Responsibility, An Introduction, Elgar, 2017
- 10) Brierly.J.L. "The Theory of Implied State Complicity in International Claims", British Year Book of International Law. 1928, pp.42-50.
- 11) Brownlie.I., System of the Law of Nations, State Responsibility, Part I., Oxford, 1983
- 12) Craford.James., Alain Pellet and Simon Olleson (Eds)., The Law of International Responsibility., Oxford, 2010
- 13) Yarwood. Lisa., State Accountability under International Law, Routledge, 2011
- 14) Andre Nollkaemper, Ilias Plakpkeflos (Eds). Principles of Shared Responsibility in International Law, Cambridge, 2014.

منابع فرعی:

- ۱) مجموعه مقالات پیرامون رأی دیوان بین المللی دادگستری در قضیه سکوها‌های نفتی، زیر نظر جمشید ممتاز، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۸۴.
- ۲) مستقیمی. بهرام و طارم سری، مسعود: مسؤولیت بین المللی دولت با توجه به تجاوز عراق به ایران، زیر نظر جمشید ممتاز، انتشارات دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، ۱۳۷۷
- 3) Dumberry. P., State Succession in International Responsibility, Brill-Nijhoof, 2007.
- 4) Hirsch.M., The Responsibility of International Organizations Toward Third Parties, Martinus Nijhoff, 1995.
- 5) Gowlland-Debbas.V., Collective Responses to Illegal Acts in International Law, Martinus Nijhoft, 1990
- 6) Lillich.R.B. (ed)., International Law of State Responsibility for Injuries to Aliens, University Press of Virginia, 1983.
- 7) Rosenne.Sh., The International Law Commission's Draft Articles on State Responsibility, Part.I, Article 1-35, Martinus Nijhoff, 1991.

گرایش «حقوق بین الملل»		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»	
نام درس به انگلیسی: <i>International Law Texts in Foreign Languages</i>		نام درس به فارسی: متون حقوق بین الملل به زبان خارجی	
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی
کارگاه		عملی	
سمینار		نظری	زبان های خارجی
سفر علمی		عملی	تخصصی مشترک
		سایر:	نظری
		عملی	اختیاری
		نوع درس:	
		پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	
		مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	
هدف درس:			
❖ توانمندسازی دانشجویان در بهره گیری از منابع، متون و اسناد حقوق بین الملل به زبان خارجی			
سرفصل درس:			
• استاد از میان متون معتبر حقوقی بین المللی بخش هایی را انتخاب کرده و به شیوه فنی و تخصصی به نحوی با دانشجویان کار می کند که توانایی و مهارت آنان در استفاده مستقیم از اسناد، متون و منابع حقوق بین الملل به زبان خارجی تقویت گردد.			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	به تشخیص استاد
منبع:			
(۱) متون حقوق بین الملل شامل دکترین، اسناد، آراء داوری و قضایی بین المللی			

گرایش «حقوق بین الملل»		کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»		
نام درس به انگلیسی: <i>Research Method</i>		نام درس به فارسی: روش تحقیق و پژوهش		
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	
کارگاه		عملی		
سمینار		نظری	زبان های خارجی	
سفر علمی		عملی	پایه	تخصصی مشترک
		سایر:	نظری	تخصصی گرایش
		عملی	الزامی	
			اختیاری	
		پیش نیاز: ندارد		
		هم نیاز: ندارد		
		مقطع: کارشناسی ارشد		
		تعداد واحد: ۱ واحد		
		تعداد ساعت: ۳۲ ساعت		
هدف درس:				
<p>❖ این درس که کار تتبع و تحقیق و دنبال دروس تخصصی رشته می باشد درباره موضوعات مربوط به گرایش حقوق بین الملل با نظر و ارشاد اساتید متخصص تهیه می شود. در این درس دانشجویان با روش تدوین پروپوزال و پایان نامه آشنا شده و یک کار تحقیقی (اعم از مقاله یا پروپوزال) را با کمک استاد درس به سرانجام می رسانند و در یک جلسه با حضور دانشجویان و استاد درس، مقاله یا پروپوزال عرضه و مورد بحث و ارزیابی قرار می گیرد.</p>				
سرفصل درس:				
<ul style="list-style-type: none"> • تبیین ضرورت و اهمیت آشنایی با اصول و ضوابط تدوین پایان نامه و پروپوزال • طبقه بندی انواع پژوهش <ul style="list-style-type: none"> ○ بنیادی محض ○ بنیادی راهبردی ○ کاربردی ○ توسعه ای • طبقه بندی نتایج پژوهش • معرفی پایگاه های داده و بانک های اطلاعاتی • آموزش نحوه پروپوزال نویسی <ul style="list-style-type: none"> ○ ضوابط نحوه انتخاب عنوان پژوهش ○ نحوه تدوین ضرورت و اهداف پژوهش ○ تأکید بر وجوه نوآوری ○ اصول و ضوابط تهیه پلان ○ توجیه پلان ○ سوالات اصلی و فرعی ○ فرضیه ○ نحوه تنظیم منابع • نحوه نگارش بخش های مختلف پایان نامه <ul style="list-style-type: none"> ○ چکیده ○ مقدمه ▪ بیان مسأله و طرح موضوع ▪ اهمیت موضوع و چرایی انتخاب موضوع ▪ پیشینه تحقیق 				

- هدف پژوهش
- سؤالات پژوهش
- فرضیه
- روش تحقیق و جمع‌آوری داده‌ها
- بدنه اصلی پژوهش
  - آشنایی با عناوین تبویب پژوهش (بخش، فصل، گفتار و امثال این‌ها)
  - شیوه ارجاع‌دهی
  - نحوه تنظیم مطالب هر قسمت
- نتیجه‌گیری و پیشنهادات
- فهرست منابع

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*

منابع اصلی:

- ۱) آل کجفاف، حسین، روش تحقیق در علم حقوق با تأکید بر پایان‌نامه نویسی، تهران، جنگل و جاودانه، آخرین سال انتشار.
- ۲) امیرحسینی، امین، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، اندیشه رشد، آخرین سال انتشار.
- ۳) پوربخش، سید محمدعلی، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۴) تقی زاده، ابراهیم، امام دادی، علی‌رضا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۵) حافظانیا، محمدرضا، مقدمه‌ای در روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- ۶) حیاتی، علی عباس، روش تحقیق در علم حقوق؛ نحوه نگارش پایان‌نامه، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۷) صبری، نور محمد، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۸) عباسی، بیژن، روش پژوهش در دانش حقوق، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۹) عزت‌الله نادری و مریم سیف نراقی، روش‌های تحقیق و چگونگی ارزشیابی آن در علوم انسانی، انتشارات بدر، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) علی‌اکبر سیف، روش تهیه‌ی پژوهشنامه، انتشارات دانشگاه آزاد واحد رودهن، آخرین سال انتشار.
- ۱۱) قره‌باغی، ونوس، اصول پژوهش حقوقی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) کاتوزیان، ناصر، شیوه تجربی تحقیق در حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) مک کانویل، مایکل، چویی، وینگ هانگ، روش تحقیق در حقوق، تهران، هزاره سوم، آخرین سال انتشار.
- ۱۴) نیکبخت، سارا، روش تحقیق در علم حقوق، تهران، عصر قلم، آخرین سال انتشار.
- 15) Cahillane, Laura, Schweppe, Jennifer, Legal Research Methods: Principles and Practicalities, Clarus Press Ltd, 2016.
- 16) Hirsch Ballin, Ernst, Advanced Introduction to Legal Research Methods, Edward Elgar Pub, 2020.
- 17) McConville, Mike, Hong Chui, Wing, Research Methods for Law, Edinburgh University Press, 2017.
- 18) Van Hoecke, Mark, Ost, François, Methodologies of Legal Research: Which Kind of Method for What Kind of Discipline? Hart Publishing, 2013.
- 19) Watkins, Dawn, Burton, Mandy, Research Methods in Law, Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, NY: Routledge, 2018.
- 20) Yaqin, Anwarul, Legal Research and Writing Methods, Lexis Nexis, 2008.

منابع فرعی:

- ۱) تسلیمی، محمد سعید؛ نوروزی، خلیل؛ حاکمی، محمدمین، نظری انتقادی بر روش‌شناسی در علم حقوق مطالعه موردی: کتاب روش‌های تحقیق در علم حقوق، پژوهش‌نامه انتقادی، ش ۵۷، مرداد ۱۳۹۷.
- ۲) توحیدی، احمدرضا، قائمی، سید محسن، روش تحقیق در متون و اسناد حقوقی با تأکید بر دانش حقوق عمومی و حقوق بین‌الملل، تهران، مرکز نشر کتاب، آخرین سال انتشار.

- ۳) جاوید، محمدجواد، روش تحقیق در علم حقوق اساسی به زبان ساده، نشر: مخاطب، آخرین سال انتشار.
- ۴) جعفری لنگرودی، محمدجعفر، صد مقاله در روش تحقیق علم حقوق، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار.
- ۵) حبیب نژاد، سید احمد و سمیرا خویینی، الگوی شایسته اداره خوب کتابخانه‌های پارلمانی با تأکید بر وضعیت شناسی کتابخانه مجلس شورای اسلامی، فصلنامه پژوهش‌های نوین حقوق اداری، تابستان ۱۴۰۰.
- ۶) خلیلی نژاد، روح‌الله، روش تحقیق در حقوق و علوم سیاسی، تهران، مجد، آخرین سال انتشار.
- ۷) روش تحقیق میدانی در علوم جنایی، ترجمه و نگارش: علی شایان، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۸) مؤمنی، مهدی، روش تحقیق در حقوق؛ اصول نظری و عملی، تهران، نوین، آخرین سال انتشار.
- 9) Bhat, P. Ishwara, Idea and Methods of Legal Research, Oxford University Press, 2019.
- 10) D. Murray, Michael, H. DeSanctis, Christy, Legal Research Methods, Foundation Press, 2009.
- 11) Paul Lomio. J, Stakemann Spang-Hanssen, Henrik, Legal Research Methods in the U.S. & Europe, Djoef Publishing, 2008.
- 12) van den Bos, Kees, Empirical Legal Research, Edward Elgar Pub, 2020

گرایش فرعی «حقوق بین الملل عمومی»

(گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق بین الملل عمومی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۴۳۶	حقوق سازمان‌های بین‌المللی تحلیلی	۲	۲	-
۴۳۷	حقوق بین‌الملل دریاها	۲	۲	-
۴۳۸	حقوق بین‌الملل اقتصادی	۲	۲	-
۴۳۹	حقوق بین‌الملل کیفری	۲	۲	-
جمع		۸	۸	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق بین الملل عمومی»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش نیاز
۴۴۰	روش‌شناسی پژوهش در حقوق بین‌الملل	۲	۲	-
۴۴۱	مبانی و مبادی حقوق بین‌الملل	۲	۲	-
۴۴۲	ایران و حقوق بین‌الملل	۲	۲	-
۴۴۳	تعامل حقوق بین‌الملل و روابط بین‌الملل	۱	۱	-
۴۴۴	تأسیس و جانشینی دولت‌ها در حقوق بین‌الملل	۱	۱	-
۴۴۵	حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری و توسعه	۱	۱	-
۴۴۶	حقوق بین‌الملل انرژی	۲	۲	-
۴۴۷	حقوق بین‌الملل کار	۲	۲	-
۴۴۸	حقوق سازمان جهانی تجارت	۱	۱	-
۴۴۹	حقوق سازمان‌های منطقه‌ای	۲	۲	-
۴۵۰	حقوق بین‌الملل محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۵۱	حقوق بین‌الملل هوا و فضا	۲	۲	-
۴۵۲	حقوق بین‌الملل آبراه‌های بین‌المللی	۱	۱	-
۴۵۳	حقوق بین‌الملل ارتباطات	۲	۲	-
۴۵۴	حقوق بین‌الملل آب‌ها	۱	۱	-
۴۵۵	حقوق دیپلماتیک و کنسولی	۱	۱	-
۴۵۶	حقوق بین‌الملل بشردوستانه	۲	۲	-
۴۵۷	حقوق بین‌الملل توسل به زور	۲	۲	-
۴۵۸	حقوق بین‌الملل خلع سلاح و کنترل تسلیحات	۱	۱	-
۴۵۹	حقوق سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی	۱	۱	-

* دانشجوی موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق سازمان های بین المللی تحلیلی

Analytical Law of International Organizations

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	ندارد	
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی		جبرانی		عملی
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک		پایه		نظری
			تخصصی گرایش		الزامی		عملی
					اختیاری		نظری
			عملی	سایر:			

هدف درس:

❖ شناخت و تحلیل اصول، قواعد و مقررات حقوقی مشترک حاکم بر سازمان های بین المللی (فراتر از گونه شناسی سازمان های بین المللی و اکتفا به معرفی سازمان ها)

سرفصل درس:

- حقوق مشترک سازمان های بین المللی: وحدت در عین کثرت
  - حقوق بین الملل عام و حقوق داخلی (خاص) هر سازمان بین المللی
  - شخصیت حقوقی سازمان های بین المللی در نظم حقوقی ملی و بین المللی
  - التزام سازمان های بین المللی به حقوق بین الملل
- مصونیت و مسئولیت سازمان های بین المللی
  - مصونیت سازمان های بین الملل
  - مسئولیت سازمان های بین المللی در حقوق بین الملل
  - مسئولیت مشترک سازمان بین المللی و اعضای آن
  - چالش های اجرای مسئولیت سازمان های بین المللی
- انحلال و جانشینی سازمان های بین المللی
- حل و فصل اختلافات سازمان های بین المللی
- سازمان های بین المللی و حقوق بین الملل اداری
- تحول در کارکرد سازمان های بین المللی: اقدامات حاکمیتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) آقای. سید داوود: سازمان های بین المللی، انتشارات نسل نیکان، آخرین سال انتشار
- (۲) ابی صعب. ژرژ: مفهوم سازمان بین المللی، ترجمه ایرج پاد، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- (۳) بیگزاده. ابراهیم: حقوق سازمان های بین المللی، انتشارات مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار
- (۴) خانی. محمدحسن: پیشینه و نقش سازمان های بین المللی در نظام بین المللی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- (۵) دورموای. دانیل: حقوق سازمان های بین المللی، ترجمه کمال الدین هریسی نژاد، نشر جامعه پژوه و دانیال، آخرین سال انتشار
- (۶) زمانی. سیدقاسم: حقوق سازمان های بین المللی، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- (۷) ظریف. محمدجواد و سیدمحمدکاظم سجادیپور: سازمان های بین المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار

- ۸) غفوری. حمید: سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۹) فلاح اسدی. مهرداد: سازمان‌های بین‌المللی، مزایا و مصونیت‌ها، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۰) کلییار. کلود آلبر: سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه و تحقیق از هدایت‌الله فلسفی، نشر فاخته، آخرین سال انتشار
- ۱۱) موسی‌زاده. رضا، سازمان‌های بین‌المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- 12) Amerasinghe.C.F., Principles of the Institutional Law of International Organizations, Cambridge University Press, 1996.
- 13) Dupuy.R.J. (ed)., A Handbook of International Organizations, Martinus Nijhoff, 1988.
- 14) Dupuy.R.J. (ed)., A Handbook of International Organizations, Martinus Nijhoff, 2nd ed, 1998.
- 15) Fassbender. Bardo, The United Nations Charter as the Constitution of the International Community, Martinus Nijhoff, 2009.
- 16) Gross.L., Essays on International Law and Organization, Two vols., Martinus Nijhoff, 1984.
- 17) Hirsch.M., The Responsibility of International Organizations Toward Third Parties, Martinus Nijhoff, 1995.
- 18) Kirgis.F.L., International Organizations in their Legal Setting, West Publishing Co, 1977.
- 19) Klabbbers.J, An Introduction to International Institutional Law, Cambridge University Press, 2002.
- 20) Klein.P., La Rasponsabillit (des Organisations Internationales dans Les Ordres Juridiques Internes et en Droit des Gens, Editions Bruylant, Editions de L'universit) de Bruxelles, 1998.
- 21) Monaco.R., Corso di Organizzazione Internazionale. Principi Generali, G. Giappichelli-Editore, Torino, 1979.
- 22) Morgenstern.F., Legal Problems of International Organizations, Grotius, 1986.
- 23) Muller.A.S., International Organizations and their Host States, Aspects of their Legal Relationship, Kluwer, 1995.
- 24) Reinisch.A, International Organizations before National Courts, Cambridge University Press, 2000.
- 25) Sands.Ph & Klein.P., Bowett's Law of International Institutions, Fifth ed, Sweet & Maxwell, 2001.
- 26) Sarooshi.D., The United Nations and the Development of Collective Security Council, The Delegation by the UN Security Council of its Chapter VII Powers, Clarendon Press, Oxford, 1999.
- 27) Schermers. H.G & Blokker.N.M, International Institutional Law, Unity Within Diversity, Fifth Revised Edition, Martinus Nijhoff, 2011.
- 28) Seyersted. Finn., Common Law of International Organizations, Martinus Nijhoff Publishers, 2008.
- 29) Simma.B. (ed)., The Charter of the United Nations, A Commentary, 2nd ed., Oxford University Press, 2002.

منابع فرعی:

- ۱) بیگ‌زاده. ابراهیم، شهناز کلینی، و منیژه یاقوتی: حقوق سازمان‌های بین‌المللی، جلد اول، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۲) ساروشی. دن: سازمان‌های بین‌المللی و اعمال اختیارات حاکمیتی، ترجمه پوریا عسکری، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۳) طلایی. فرهاد: حقوق سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۴) کلی - کیت اس. بیس: سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه حسین شریفی طرازکوهی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) کلییار. کلود آلبر: نهادهای روابط بین‌الملل، ترجمه و تحقیق از هدایت‌الله فلسفی، نشر نو، آخرین سال انتشار
- 6) Bekker.H.F. The Legal Position of Intergovernmental Organizations, A Functional Necessity, Analysis of Their Legal Status and Immunities, Martinus Nijhoff, 1994.
- 7) Chiu.H, The Capacity of International Organizations to Conclude Treaties and the Special Legal Aspects of the Treaties So Concluded, Martinus Nijhoff, 1966.
- 8) Jenks.C.W., The Proper Law of International Organization, London Stevens & Sons, 1962.
- 9) Schermers.H.G., International Institutional Law, Sijthoff, 1980.
- 10) Schermers.H.G.and Blokker.N.M., International Institutional Law, Unity Within Diversity, Martinus Nijhoff, 1995.
- 11) Schermers. H.G/ Heukels.T.and Mead. PH. (eds)., Non-Contractual Liability of the European Communities, Martinus Nijhoff, 1988.
- 12) Simma.B. (ed). The Charter of the United Nations, A Commentary, Oxford University Press, 1995.
- 13) Weissberg.G. The International Status of the United Nations, Oceana Publications, 1961.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
		عملی	اختیاری	گرایش			
سایر:		نظری					
	عملی						

هدف درس:

❖ شناخت مفاهیم، اصول، قواعد و نهادهای حقوق بین الملل دریاها

سرفصل درس:

- کلیات
  - تدوین و توسعه حقوق دریاها
  - منابع و اصول اساسی حقوق بین الملل دریاها
  - ساختار کلی کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها
- مناطق دریایی و تحدید حدود آنها
  - خط مبدأ تعیین مناطق دریایی
  - مناطق دریایی تحت حاکمیت سرزمینی
    - آب های داخلی
    - دریای سرزمینی
    - آبراه های بین المللی
    - آب های مجمع الجزایر
  - مناطق دریایی تابع حقوق حاکمه دولت ساحلی
    - منطقه مجاور
    - منطقه انحصاری اقتصادی
    - فلات قاره
  - مناطق دریایی خارج از صلاحیت ملی
    - دریای آزاد
    - منطقه بین المللی اعماق
- دریاهای بسته و نیمه بسته
- حفاظت از محیط زیست دریایی (حفاظت از منابع جاندار، حفاظت از تنوع زیستی، حفاظت از دریا در برابر آلودگی)
- صلح و امنیت در دریا
- کشورهای بدون ساحل
- حل و فصل مسالمت آمیز اختلافات

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) رابین چرچیل و آلن لو، حقوق بین الملل دریاها، ترجمه بهمن آقایی، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- (۲) سیدضیاءالدین مدنی، حقوق بین الملل دریاها و تحقیقات علمی دریایی، انتشارات پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، آخرین سال انتشار
- (۳) لویی بی سون و دیگران، حقوق بین الملل دریاها، ترجمه محمد حبیب مجنده، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- (۴) حقوق بین الملل دریاها: کنوانسیون ۱۹۸۲ حقوق دریاها، ترجمه منصور پور نوری و محمد حبیبی، مهد حقوق، آخرین سال انتشار
- (۵) فرهاد طلایی، حقوق بین الملل دریاها، انتشارات جاودانه جنگل، آخرین سال انتشار
- (۶) ملکم ان. شاو، حقوق بین الملل دریاها با نگاهی به مسائل ایران، ترجمه علیرضا ابراهیم گل و حسن خسروشاهی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- (۷) یوشی فومی تاناکا، حقوق بین الملل دریاها، ترجمه و تحقیق آرمن طلعت، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- 8) Brown E.D., The International Law of the Sea, Oxford niversity Press, 1994
- 9) Churchill, R.R., Law of the Sea, 2013.
- 10) Churchill, R.R. & Lowe, A.V., The Law of the Sea, Huntington, NY. Juris Publications, 1999.
- 11) Donald Rothwell, Tim Stephens, the International Law of the Sea, Bloomsbury, 2016.
- 12) Khan, F. R. (2006). International Law of the Sea: Bangladesh Perspective. The Daily Star
- 13) O'Connell, D. P. (1982). The International Law of the Sea (Vol. 2). Oxford: Oxford University Press.
- 14) Treves, T. (2013). UN Convention on the Law of the Sea Montego Bay. UN Office of the Legal Affairs.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق بین الملل اقتصادی		International Economic Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			تخصصی
ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی
		عملی	پایه
		نظری	الزامی
		عملی	اختیاری
		نظری	
کارگاه			
سمینار			
سفر علمی			
سایر:			

هدف درس:

❖ شناخت نظام حقوق بین الملل اقتصادی و اصول حقوقی بین المللی حاکم بر سیاست های اقتصادی و معاملات اقتصادی دولت ها و سازمان های بین المللی به منظور توانایی پیشبرد سیاست های اقتصادی بین المللی جمهوری اسلامی ایران و حمایت از حقوق اقتصادی ایران در عرصه بین المللی.

سرفصل درس:

- مفهوم، اهمیت، قلمرو و سیر تحول حقوق بین الملل اقتصادی
- ویژگی های حقوق بین الملل اقتصادی و رابطه آن با سایر شاخه های حقوق بین الملل عمومی
- منابع حقوق بین الملل اقتصادی
- اصول حاکم بر حقوق بین الملل اقتصادی
  - اصل حق تعیین سرنوشت اقتصادی
  - حاکمیت دائم بر منابع طبیعی
  - مصونیت دولت و اموال دولتی
  - رقابت منصفانه
  - حق توسعه
  - اصل توسعه پایدار
  - اصل پرداخت غرامت...
- نظام های حقوقی اقتصادی بین المللی
  - نظام حقوقی تجاری بین المللی (گات، گنس، تریپس، تریمز،...؛ اتحادیه های تجاری منطقه ای: اکو، اوپک، جسف،...)
  - نظام حقوقی سرمایه گذاری بین المللی
  - نظام حقوقی پولی بین المللی
  - نظام حقوقی مالی بین المللی
- تحریم های اقتصادی (سازمانی، دولتی،...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) آندریاس اف لوفلد، حقوق بین‌الملل اقتصادی، ترجمه محمد حبیبی مجنده، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
  - ۲) آیگنای زایدل، هوهن فلدرن، حقوق بین‌الملل اقتصادی، ترجمه سید قاسم زمانی، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
  - ۳) شیروی، عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، فصل پانزدهم، چاپ چهارم، آخرین سال انتشار
  - ۴) آندریاس اف لوفلد، حقوق بین‌المللی سرمایه‌گذاری، ترجمه محمدجعفر قنبری جهرمی، تهران، جنگل: جاودانه، آخرین سال انتشار
  - ۵) فرهاد امام، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در ایران، تهران، نشر یلدا، آخرین سال انتشار
  - ۶) علی حاتمی؛ اسماعیل کریمیان، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در پرتو قانون و قراردادهای سرمایه‌گذاری، تهران، تیس، آخرین سال انتشار
  - ۷) مرتضی پورسیر، ضوابط عمومی ورود و فعالیت سرمایه خارجی "مطالعه تطبیقی"، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، آخرین سال انتشار
  - ۸) پیران، حسین، مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار
  - ۹) پوریا عسکری، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در رویه داوری بین‌المللی، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
  - ۱۰) عرفان لاجوردی، حقوق شرکت‌های فراملی، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
- 1) Muthucumaraswamy Sornarajah, Andrew D. Mitchell, Tania Voon, Good Faith and International Economic Law, Oxford University Pres, 2015.
  - 2) Muthucumaraswamy Sornarajah, The International law on Foreign Investment, Cambridge University Press, 2010.
  - 3) Asif H. Qureshi, International Economic Law, Sweet & Maxwell 2007.
  - 4) Devita, Glauco and Kevin Laeler, "Foreign Direct Investment and its Determinants: A look to the Past, A view to the Future " in H.S. Kehal(ed), Foreign Investment in Developing Countries, Palgrave Macmillan, 2004.
  - 5) Muchlinski, Peter T., Multinational Enterprises and the Law, 2nd ed, oxford university Press, Oxford, 2007.
  - 6) Sornarajah, M, The International Law on Foreign Investment, 2nd ed, Cambridge university Press, Cambridge, 2004.
  - 7) Unctad, Foreign Direct Investment and Performance Requirements: New Evidence from selected countries, united Nations, New York and Geneva, 2003.
  - 8) Unctad, host country Optional Measures, united Nations, New York and Geneva, 2001.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی			
		عملی	اختیاری	گرایش			
سایر:		نظری					
	عملی						

هدف درس:

❖ شناخت اصول و قواعد ناظر بر جنایات بین المللی، مسئولیت کیفری بین المللی فردی، مقابله با بی کیفرمانی و آشنایی با قوانین و رویه های دادگاه های بین المللی کیفری

سرفصل درس:

- مفاهیم، مبانی، جایگاه و سیر تحول حقوق بین الملل کیفری
- منابع حقوق بین الملل کیفری
- انواع جنایات بین المللی و عناصر تشکیل دهنده آنها
- اصول عمومی حقوق بین الملل کیفری
- پیگرد قضایی و محاکمه جنایات بین المللی
  - دادگاه های نظامی بین المللی (نورمبرگ و توکیو)
  - دادگاه های بین المللی کیفری ویژه (یوگسلاوی سابق و رواندا)
  - دادگاه های مختلط (ملی-بین المللی)
  - دیوان بین المللی کیفری
  - دادگاه های ملی
- آئین دادرسی و ادله اثبات در محاکم بین المللی کیفری
- مجازات ها در حقوق بین الملل کیفری
- تعامل نظام های کیفری ملی و بین المللی (همکاری بین المللی و معاضدت قضایی)
- ایران و دیوان بین المللی کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) کریانگ ساک کیتی شیایزی، حقوق کیفری بین المللی، تهران، ترجمه بهنام یوسفیان و محمد اسماعیلی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- (۲) آنتونیو کسسه، حقوق کیفری بین المللی، ترجمه: اردشیر امیر ارجمند، جنگل، آخرین سال انتشار

- ۳) محمدعلی اردبیلی، حقوق بین‌الملل کیفری، میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) بهزاد رضوی فرد، حقوق بین‌المللی کیفری، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۵) محمدجواد شریعت باقری، حقوق کیفری بین‌المللی، جنگل، آخرین سال انتشار
- ۶) رضا فیوضی، حقوق بین‌الملل کیفری، به کوشش زهرا فیوضی، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۷) مصطفی فضائی، دادرسی عادلانه در محاکمات کیفری بین‌المللی، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۸) حسن پوربافرانی، حقوق جزای بین‌الملل، انتشارات جنگل، چاپ دهم، آخرین سال انتشار
- 9) Antonio Cassese, International Criminal Law, second edition, 2008, Qxford University Press.
- 10) Steven David Brown, Combating International Crime, 2008, Routledge Cavendish, London & New York.
- 11) Schabas, William A., The International Criminal Court, A Commentary on the Rome Statute, Oxford Commentaries on International Law, Oxford University Press, UK, first published 2010.
- 12) Andres Zimmermann, [ED], The Statute of the International Court of Justice, Oxford University Press, 2006.
- 13) M. Cherif Bassiouni, International Criminal Law, vol. 1, 3 rd Edition, Martirus Nijhoff Publishers, 2008.
- 14) Ilias Bantekas and Susan Nash, International Criminal Law, Routledge. Cavendish, London, 2007.
- 15) Gail Partin, International Criminal Law, 2015, American Society of International Law.
- 16) ERIC DAVID, International Criminal Law and Procedure Rome Statute of the International Criminal Court, 2013.
- 17) Miša Zgonec-Rožej, Consultant: John RWD Jones QC, International Criminal Law, A Facilitator's Guide on International Criminal Law for Judges, Prosecutors and Lawyers, International Bar Association 2013.
- 18) Obi N. I. Ebbe, (ed.), Comparative and International Criminal Justice Systems: Policing, Judiciary, and Corrections, Third Edition, CRC, 2013.

منابع فرعی:

- ۱) شریعت باقری، محمدجواد، اسناد دیوان کیفری بین‌المللی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۲) حسین میرمحمدصادقی، حقوق جزای بین‌الملل، مجموعه مقالات، میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) عبدالرسول عظیمی، محاکمه نورنبرگ، کیهان، آخرین سال انتشار
- ۴) پیمان نامامیان، حقوق بین‌الملل کیفری، چالش‌ها، هنجارها و راهبردهای مبارزه با تروریسم، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۵) اسحاق آل حبیب (به کوشش)، دیوان کیفری بین‌المللی و جمهوری اسلامی ایران، دفتر مطالعات سیاسی بین‌المللی وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار
- ۶) علیرضا دیهیم، درآمدی بر حقوق کیفری بین‌المللی، (در پرتو اساسنامه دیوان کیفری بین‌المللی) تهران: دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی مرکز چاپ و انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار
- 7) Lee, Roy S., The International Criminal Court, Elements of Crimes and Rules of Procedure and Evidence, Transnational Publishers, Inc, 2001.
- 8) Zappala, Salvatore, Human Rights in International Criminal Proceedings, Oxford Monographs in International Law, Oxford University Press, 2003.
- 9) M. Cherif Bassiouni, Crimes against Humanity in International Criminal
- 10) Law, Second Edition, Kluwer Law International, 1999
- 11) Christine Vanden Wyngaert, International Criminal Law, Kluwer Law International, Hague, 2001.
- 12) Dormann, Elements of War Crimes under the Rome Statute of the International Criminal Court, 2006, fourth published, ICRC.
- 13) Mc Goldrik, Dominic, Rowe, Peter and Donnelly, Eric, The Permanent International Criminal Court, Legal and Policy Issues, Hart publishing, Oxford & Portland Oregon, 2004.
- 14) Schabas, William A., An Introduction to the International Criminal Court, third edition, Cambridge University Press, first published 2007.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

روش شناسی پژوهش در حقوق بین الملل

Research Methodology in International Law

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت ماهیت، مؤلفه ها و فرآیند پژوهش، روش استدلال و سبک اندیشه ورزی در حقوق بین الملل و آشنایی با شیوه های داده یابی، مستندسازی و گزارش دهی، به منظور توانمند ساختن دانشجویان در انجام مطالعات و پژوهش های علمی روش مند درباره مسائل حقوق بین الملل

سرفصل درس:

- مفاهیم و پیشینه
  - پژوهش، روش شناسی، روش شناسی پژوهش
  - انواع پژوهش (از حیث هدف: بنیادی، کاربردی، توسعه ای؛ از حیث شیوه: توصیفی، همبستگی و...)
  - مقایسه روش پژوهش در حقوق بین الملل و روابط بین الملل
- مؤلفه ها و فرآیند پژوهش در حقوق بین الملل
- روش های استدلال
  - روش استنتاجی Deductive
  - روش استقرایی Inductive
  - روش استدلال تمثیلی (قیاس)
  - هم کنش میان روش های استدلال
- شیوه های داده یابی، سبک اندیشه ورزی و تحلیل داده ها و آشنایی با نرم افزارهای مرتبط
- روش گزارش دهی پژوهش
- تمرین روش شناسی پژوهش
  - معرفی و نقد پژوهش های نمونه
  - انجام عملیات پژوهش توسط دانشجویان و نقد و ارزیابی آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) هدایت الله فلسفی، سیر عقل در منظومه حقوق بین الملل، نشر نو، آخرین سال انتشار
- (۲) علیرضا ابراهیم گل، نیم نگاهی به روش شناسی حقوق بین الملل، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار

- ۳) سیاوش خلیلی شَورینی، روش‌های تحقیق در علوم انسانی، انتشارات یادواره کتاب، آخرین سال انتشار
- ۴) احمد محمدپور، روش تحقیق معاصر در علوم انسانی، انتشارات آگاه، آخرین سال انتشار
- ۵) بیژن عباسی، روش تحقیق در دانش حقوق، آخرین سال انتشار
- ۶) نور محمد صبری، درآمدی بر روش تحقیق در حقوق، میزان، آخرین سال انتشار
- ۷) محمدرضا حافظ نیا، مقدمه‌ای بر روش تحقیق در علوم انسانی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار

- 8) A Methodology of International Law. By Maarten Bos. North Holland, The Netherlands: Elsevier Science Publishers B.V., 1984.
- 9) William Thomas Worster, The Inductive and Deductive Methods in Customary International Law Analysis: Traditional and Modern Approaches Georgetown Journal of International Law, Vol.45, 2014, Pp.445-521.
- 10) Encyclopedia of Public International Law, Methodology of International Law, North Holanda Publishing Company.
- 11) Martti Koskeniemi, Methodology of International Law, Maxplank Encyclopedia of Public International Law, Article Last Updated November 2007
- 12) Adam CHILTON & DUSTIN TINGLEY, Why The Study of International Law Needs Experiment 13. Chilton Tingley – Paginated, 11/20/2013 6:04 Pms,
- 13) [Http://Scholar.Harvard.Edu/Files/Dtingley/Files/Chilontingleyilexperiments.P](http://Scholar.Harvard.Edu/Files/Dtingley/Files/Chilontingleyilexperiments.P)
- 14) Tamara Hervey, Rob Cryer & Bal Sokhi-Bulley, Legal Research Methodologies in European Union & International Law: Research Notes (Part 1), 2007, Available at: [Http://Www.Sheffield.Ac.Uk/Law/Research/Clic/Research/Projects/Res_Methodology](http://Www.Sheffield.Ac.Uk/Law/Research/Clic/Research/Projects/Res_Methodology),
- 15) F. Castberg, “La Méthodologie Du Droit International Public”, RCADI, Vol. 43, 1933-I, Pp. 313-383.
- 16) G. Schwarzenberger, The Inductive Approach to International Law, 1965.-
- 17) J. Salmon, “Quelques Observations Sur Les Lacunes Du Droit International Public”, Revue Belge De Droit International, Vol. 3, 1967, Pp. 440-458.
- 18) R. Yakemtchouc, “L’approche Sociologique Du Droit International”, RGDIP, Vol. 78, 1974, Pp. 5-39.-
- 19) A. Ble52M. Bogdan, “General Principles of Law and the Problem of Lacunae in the Law of Nations”, NordTIR, vol. 46, 1977, pp. 37-53.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت تفصیلی مبادی و مکاتب فلسفی حقوق بین الملل، مبانی حقوق بین الملل از دیدگاه اسلام، شناخت حقوق بین الملل به عنوان یک نظام حقوقی و نه صرفاً مجموعه‌ای از قواعد پراکنده.

سرفصل درس:

- مبادی حقوق بین الملل
  - پیدایش حقوق بین الملل
  - ماهیت حقوق بین الملل (ویژگی‌ها، حقوق بودن: نظامی حقوقی یا مجموعه‌ای قواعد، ضمانت اجرا...)
  - ساختار حقوق بین الملل
    - سلسله مراتب اصول و قواعد حقوق بین الملل
    - اهداف حقوق بین الملل
    - رابطه حقوق بین الملل با حقوق داخلی
    - نهادهای حقوق بین الملل
- مکاتب فلسفی حقوق بین الملل
  - مکتب حقوق طبیعی و فطری (قدیم، جدید)
  - مکتب ارادی
  - مکتب حقوق عینی
  - مکتب‌های جدید و نظریه‌های کلی حقوق
- مبانی حقوق بین الملل از دیدگاه اسلام

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) پرویز ذوالعین، مبانی حقوق بین الملل عمومی، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار
- (۲) هدایت الله فلسفی، صلح جاویدان و حکومت قانون، نشر فرهنگ نو، آخرین سال انتشار
- (۳) هدایت الله فلسفی، سهم عقل در منظومه حقوق بین الملل، نشر فرهنگ نو، آخرین سال انتشار
- (۴) آرامش شهبازی، حقوق بین الملل: دیالکتیک ارزش و واقعیت، شهردانش، آخرین سال انتشار

- ۵) آرامش شهبازی، پی.اس.آی در آئینه حقوق بین‌الملل، شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۶) جامعه بین‌المللی و حقوق بین‌الملل، مجموعه مقالات اهدایی به استاد دکتر محمدرضا ضیایی بیگدلی، موسسه مطالعات و پژوهش‌های شهر دانش.
- ۷) فرناندو تسون، فلسفه حقوق بین‌الملل، ترجمه محسن محبی، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش.
- 8) Samantha Besson & John Tasioulas (ed.), *The Philosophy of International Law*, Oxford University Press, first published 2010.
- 9) James J. Heckman, Robert L. Nelson, and Lee Cabatingan, *Global Perspectives on The Rule of Law*, Routledge, London and New York, 2010.
- 10) Anthony Carty, *Philosophy of International Law*, Edinberg University Press, 2007.
- 11) Ronald Dwor, *A New Philosophy for International Law*, Lecciones Y Ensayos, Nro. 93, 20kin14.
- 12) Mario Pascual, *Dworkin's Philosophy of International Law*, Unversitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2017.
- 13) Jochen Von Bernstorff and Thomas Dunlap, *The Public International Law Theory Of Hans Kelsen, Believing In Universal Law*, Cambridge University Press, 2010.
- 14) Andrew Moravcsik, *Liberal Theories of International Law*, in: Jeffrey L. Dunoff and Mark A. Pollack, eds., *International Law and International Relations: The State of the Art* (2012).
- 15) Buchanan, Allen (2004). *Justice, Legitimacy, and Self-Determination: Moral Foundations for International Law* (New York: Oxford University Press).
- 16) Ian Brown lei, *Principles of Public International Law*, Oxford University Press.
- 17) Edited by Alexander Orakhelashvili, *Research Handbook on the Theory and History of International Law*, University of Birmingham, UK, 2011.
- 18) Petter Korkman & Virpi Mäkinen (ed.), *Universalism in International Law and Political Philosophy*, Helsinki, 2008.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
ایران و حقوق بین الملل		Iran and International Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
			عملی
نظری	جبرانی	عملی	ندارد
نظری	پایه	عملی	کارگاه
نظری	الزامی	عملی	سمینار
نظری	اختیاری	عملی	سفر علمی
عملی			سایر:

هدف درس:

❖ شناخت نقش ایران در توسعه و تحول حقوق بین الملل، جایگاه حقوق بین الملل در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران، مسائل مبتلابه و چالش های حقوقی بین المللی ایران.

سرفصل درس:

استاد از موضوعات مندرج در محورهای زیر، به اقتضای زمان، مواردی را انتخاب و ارائه خواهد کرد.

- جایگاه ایران در سیر تحول حقوق بین الملل
  - نقش ایران در تدوین و توسعه حقوق بین الملل (تدوین کنوانسیون های بین المللی، تأسیس سازمان های بین المللی، تدوین و صدور اعلامیه ها و قطعنامه های مجمع عمومی ملل متحد و سایر سازمان ها...)
  - نقش انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران در تحول حقوق بین الملل
- جایگاه حقوق بین الملل در نظام حقوقی ایران
  - معاهدات بین المللی در حقوق و رویه قضایی ایران
  - عرف بین المللی در حقوق و رویه قضایی ایران
  - ایران و آرای قضایی و داوری بین المللی (تحلیل برخی آرای قضایی و داوری بین المللی له و علیه ایران؛ دیوان داوری دعاوی ایران و امریکا)
  - ایران و سازمان های بین المللی (سازمان های جهانی: ملل متحد، صندوق بین المللی پول، سازمان تجارت جهانی،...؛ سازمان های منطقه ای و فرمانطقه ای: جنبش عدم تعهد، اکو، اوپک، سازمان همکاری اسلامی،...)
- بررسی مسائل روز و چالش های حقوقی بین المللی ایران در حوزه های مختلف
  - حوزه حقوق دریاهای (عبور و مرور از تنگه هرمز، تحدید حدود خلیج فارس، جزایر مصنوعی در خلیج فارس، دریای خزر،...)
  - حوزه حقوق هوافضا (پخش برنامه های ماهواره ای، پرتاب ماهواره به فضا،...)
  - حقوق بین الملل انرژی (فعالیت های هسته ای، توافق هسته ای، تحریم ها،...)
  - حقوق بین الملل اقتصادی (سرمایه گذاری خارجی، تحریم های اقتصادی،...)
  - حقوق بین الملل بشر (گزارش های حقوق بشری علیه ایران،...)
  - حقوق بین الملل مخاصمات (ایران و مخاصمات مسلحانه در منطقه: جنگ عراق علیه ایران، نقش ایران در مبارزه با تروریسم، همکاری ایران با نهادهای بشردوستانه بین المللی، ...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) جمشید ممتاز، ایران و حقوق بین‌الملل، مجموعه مقالات، آخرین سال انتشار
- ۲) عبدالله عابدینی (به اهتمام)، چالش‌های ایران و حقوق بین‌الملل، آخرین سال انتشار
- ۳) سالنامه ایران و حقوق بین‌الملل، آخرین سال انتشار
- ۴) امیر وکیل ساعد و دیگران، ایران و تحریم‌های بین‌المللی، آخرین سال انتشار
- ۵) مصطفی فضائی و سید یاسر ضیایی (تنظیم و ویرایش)، مجموعه مقالات ایران و حقوق بین‌الملل، همایش ایران و حقوق بین‌الملل: صلح و امنیت منطقه‌ای. دانشگاه قم، آخرین سال انتشار
- 6) Marisa Macpherson, Iran, Uranium and the United Nations, The International Legal Implications of Iran's Nuclear Programme, A dissertation submitted in partial fulfilment of the degree of Bachelor of Laws, (Honours) at the University of Otago, Dunedin. October 2006.
- 7) Ramin Moschtaghi, The Relation between International Law, Islamic Law, and Constitutional Law of the Islamic Republic of Iran, A Multilayer System of conflict? Max Planck UNYB 13 (2009).
- 8) Emilia Justyna Powell, Islamic Law States and The, Authority of The International, Court of Justice: Territorial Sovereignty and Immunity, Law and Contemporary Problems, [Vol. 79:209].
- 9) Daniel H. Joyner, Iran's Nuclear Program and International Law, November 2013, University of Alabama School of Law, The Penn State Journal of Law & International Affairs Is A Joint Publication Of Penn State's School Of Law And School Of International Affairs. 2 Penn. St. J.L. & Int'l Aff. 237 (2013).

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Interaction of International Law and International Relations

تعامل حقوق بین الملل و روابط بین الملل

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		پایه			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک				
سفر علمی		عملی					
سایر:		نظری	گرایش				

هدف درس:

❖ شناخت چگونگی تأثیر و تاثر متقابل حقوق بین الملل و روابط بین الملل در حوزه نظریه ها، هنجارها، نهادها و آئین ها، طی مراحل شکل گیری، توسعه و تحول در دوره های مختلف تاریخی.

سرفصل درس:

- مفاهیم: حقوق بین الملل، روابط بین الملل، سیاست بین الملل
- نظریه های مربوط به نوع تعامل
  - تقدم حقوق بین الملل بر روابط بین الملل
  - تقدم روابط بین الملل بر حقوق بین الملل
  - تأثیر و تاثر متقابل
- حوزه های تعامل
  - نظریه ها،
  - هنجارها
  - نهادها
- سیر تحولات و تعاملات حقوق و روابط بین الملل
  - دوران حاکمیت حقوق طبیعی (دوران باستان)
  - عصر حاکمیت کلیسا (قرون وسطی)
  - تأثیر اسلام بر حقوق و روابط بین الملل
  - دوران استقرار دولت - ملت ها (نظام وستفالیایی)
  - عصر مشروعیت جنگ در روابط بین الملل
  - سیر حقوقی شدن روابط بین الملل در قرن نوزدهم
  - تأثیر جنگ های جهانی بر حقوق و روابط بین المللی (شکل گیری نظام دوقطبی)
  - پایان جنگ سرد و تحولات جاری
- نقش انقلاب اسلامی در حقوق و روابط بین الملل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

- ۱) آرتور نوماس بام، تاریخ مختصر حقوق بین‌الملل، آخرین سال انتشار
  - ۲) کلود آلبر کلییار، نهادهای روابط بین‌الملل، ترجمه و تحقیق هدایت‌الله فلسفی، آخرین سال انتشار
  - ۳) هدایت‌الله فلسفی، صلح جاویدان و حکومت قانون، آخرین سال انتشار
  - ۴) علی پاشا صالح، مباحثی از تاریخ حقوق بین‌الملل، آخرین سال انتشار
  - ۵) سیدجلال‌الدین مدنی، حقوق بین‌الملل عمومی و اصول روابط بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار
  - ۶) محمدرضا ضیایی بیگدلی: اسلام و حقوق بین‌الملل، گنج دانش، آخرین سال انتشار
  - ۷) خلیل خلیلیان، حقوق بین‌الملل اسلام، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار
  - ۸) احمد رشید، اسلام و حقوق بین‌الملل عمومی، ترجمه دکتر سیدی، نشر دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
  - ۹) احمد ابوالوفا: حقوق دیپلماتیک رهیافت اسلامی، ترجمه: سید مصطفی میرمحمدی، سمت، آخرین سال انتشار
  - ۱۰) محمد بن حسن شیبانی، سیر شیبانی، ترجمه، مقدمه و حواشی حسین پیریان، آخرین سال انتشار
  - ۱۱) عباسعلی عمید زنجانی: فقه سیاسی، (جلد سوم، حقوق بین‌الملل اسلام) مؤسسه انتشارات امیرکبیر، آخرین سال انتشار
  - ۱۲) مجید خدوری، جنگ و صلح در قانون اسلام به ضمیمه رسول اکرم در میدان، ترجمه غلامرضا سعیدی؛ به کوشش و مقدمه هادی خسروشاهی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار
  - ۱۳) رجب صبحی محمصانی، القانون و العاقلات الدولية فی الاسلام، دارالعلم للملایین، بیروت، آخرین سال انتشار
  - ۱۴) محمد حمیدالله، حقوق روابط بین‌الملل در اسلام، ترجمه و تحقیق سید مصطفی محقق داماد، تهران، نشر علوم اسلامی، آخرین سال انتشار
- 15) Alter, Karen J., The New Terrain of International Law: Courts, Politics, and Rights. Princeton: Princeton University Press. 2014
  - 16) Arend, Anthony, Robert J. Beck, and Robert D. van der Lugt., International Rules: Approaches from International Law and International Relations. New York: Oxford University Press. 1996
  - 17) Arend, Anthony Clark.. Legal Rules and International Society. Oxford: Oxford University Press. 1999
  - 18) Aust, Anthony.. Modern Treaty Law and Practice (Third Edition). Cambridge: Cambridge University Press. 2014
  - 19) Avant, Deborah D., Martha Finnemore, and Susan K. Sell., eds. Who Governs the Globe? Cambridge, UK: Cambridge University Press 2010.
  - 20) Bork, Robert. Coercing Virtue: The Worldwide Rule of Judges. Washington, DC: The AEI Press. 2003.
  - 21) Boyle, Francis Anthony. World Politics and International Law. Durham, NC: Duke University Press. 1985.
  - 22) Bradley, Curtis A. International Law in the U.S. Legal System. Oxford: Oxford University Press. 2013.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات حاکم بر تأسیس، شناسایی و جانشینی دولت‌ها، چالش‌ها، نظریات و رویه‌های بین‌المللی

سرفصل درس:

- تأسیس دولت
    - مفهوم دولت و عناصر تشکیل دهنده آن
    - فرآیند و اشکال تأسیس دولت
  - شناسایی دولت
    - مفهوم، ماهیت و آثار حقوقی شناسایی
    - زمان و چگونگی شناسایی
    - الزام به شناسایی
    - نظریه استیمسون و عدم شناسایی
  - شناسایی حکومت
    - مفهوم حکومت و ماهیت شناسایی آن
    - زمان شناسایی حکومت
    - عدم شناسایی حکومت
  - جانشینی دولت‌ها
    - مفهوم و اشکال جانشینی
    - آثار حقوقی جانشینی
- جانشینی در معاهدات، اموال، دیون و مطالبات خارجی دولتی، آرشیو اسناد و مدارک، حقوق عمومی، امتیازات، مسئولیت بین‌المللی، عضویت در سازمان‌های بین‌المللی؛ تأثیر جانشینی بر تابعیت اشخاص حقیقی، حقوق مكتسبه و نظام‌های حقوقی.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

- (۱) ضیائی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین‌الملل عمومی، آخرین سال انتشار
- (۲) ضیائی، سید یاسر، درآمدی بر جدایی‌طلبی در حقوق بین‌الملل، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
- 3) Garb, Louis, International Succession, Oxford.
- 4) Kohen, Marcelo G, Secession International Law Perspectives, 2006.
- 5) J. Crawford, the Creation of States in International law, Clarendon Press, 2006(first ed. 1979)
- 6) Ian Brownlie, Principles of Public International Law, Oxford: Clariton Press, last edition.
- 7) K.G. Buhler, State Succession and Membership in International Organizations; Legal Theories versus Political Pragmatism, Kluwer Law International, Hague, 2001.
- 8) Malksoo, Illegal Annexations and State Continuity: the Case of the Incorporation of the Baltic States by USSR, Leiden: Martinus Nijhoff, 2003.
- 9) R.A. Wessel, Dissolution and Succession: the Transmigration of the Soul of International Organizations, Twente University.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت اصول و قواعد حقوق بین الملل حاکم بر سرمایه گذاری خارجی و شناخت مقررات سرمایه گذاری خارجی در ایران.

سرفصل درس:

- مفهوم، قلمرو، شرایط و انواع سرمایه گذاری خارجی
- حقوق و تعهدات دولت میزبان (سرمایه پذیر)
- حقوق و تعهدات سرمایه گذار خارجی
- حمایت و تضمین سرمایه گذاری خارجی
- نقش نهادهای بین المللی در سرمایه گذاری خارجی (مانند ایکسید، میکا، آنسیترال،...)
- حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری خارجی
- سرمایه گذاری خارجی در حقوق ایران

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) حسین پیران، مسائل حقوقی سرمایه گذاری بین المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- ۲) رودلف دالزرو، اصول حقوق بین الملل سرمایه گذاری، ترجمه سید قاسم زمانی، انتشارات شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۳) آندریاس لاون فلد، حقوق بین المللی سرمایه گذاری، ترجمه محمدجعفر قنبری جهرمی، تهران، نشر جنگل: جاودانه، آخرین سال انتشار
- ۴) فرهاد امام، حقوق سرمایه گذاری در ایران، تهران، نشر یلدا، آخرین سال انتشار
- ۵) علی حاتمی، اسماعیل کریمیان، حقوق سرمایه گذاری خارجی در پرتو قانون و قراردادهای سرمایه گذاری، تهران، تپسا، آخرین سال انتشار
- ۶) علی محمد حکیمیان، رژیم حقوقی سرمایه گذاری خارجی در بخش نفت و گاز ایران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۷) علیرضا میروسی، سرمایه گذاری خارجی در چارچوب معاهدات دوجانبه، آخرین سال انتشار
- ۸) عبدالحسین شیروی، حقوق تجارت بین الملل، فصل پانزدهم، چاپ چهارم، آخرین سال انتشار
- ۹) پوریا عسکری، حقوق سرمایه گذاری خارجی در رویه داوری بین المللی، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۱۰) علی اکبر براتی دارانی، نظام صلاحیت ایکسید و حل و فصل اختلافات سرمایه گذاری، شهر دانش، آخرین سال انتشار

- 11) Sornarajah M. The International Law on Foreign Investment, Cambridge University Press, 2004, 2nd Edition.
- 12) URATA Shujiro & John SASUYA, "An Analysis of the Restrictions on Foreign Direct Investment in Free Trade Agreements", Discussion Papers 07018, Research Institute of Economy, Trade and Industry (RIETI). 2007,
- 13) Devita Glauco and Kevin Laeler, "Foreign Direct Investment and its Determinates: Alook to the Past, A View to the Future "in H.S. Kehal(ed), Foreign Investment in Developing Countries, Palgrave Macmillan, 2004.
- 14) Muchlinski Peter T., Multinational Enterprises and the Law, 2nd ed. Oxford University Press, Oxford, 2007.
- 15) Unctad, Foreign Direct Investment and Performance Requirements: New Evidence from selected Countries, United Nations, New York and Geneva, 2003.
- 16) Unctad, Host Country Operational Measures, United Nations, New York and Geneva, 2001.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
			اختیاری	عملی		سایر:

هدف درس:

❖ آشنایی با کلیات و تاریخ انرژی های فسیلی، تجدیدپذیر و هسته ای و شناخت اصول، قواعد و مقررات و نهادهای بین المللی مربوط به بهره برداری، انتقال، شیوه های خاص حل اختلافات و سایر مسائل مربوط به انرژی

سرفصل درس:

- مفاهیم، مبانی، منابع و سیر تحول حقوق بین الملل انرژی
- هنجارها و نهادهای بین المللی مرتبط با انرژی های فسیلی
  - آشنایی با قواعد و مقررات و مصوبات سازمان های منطقه ای و فرامنطقه ای انرژی های فسیلی: (اوپک، سازمان کشورهای صادرکننده گاز،...)
  - قواعد و مقررات حاکم بر بهره برداری از میادین مشترک انرژی
  - آشنایی با قراردادهای بهره برداری و انتقال
- هنجارها و نهادهای مرتبط با انرژی هسته ای
  - آشنایی با ساختار و مقررات آژانس بین المللی انرژی اتمی
  - حقوق و تعهدات کشورها در تولید و بهره برداری صلح آمیز از انرژی هسته ای (حقوق ناشی از NPT، تعهدات مربوط به ایمنی و مسئولیت مدنی ناشی از فعالیت های هسته ای: کنوانسیون مسئولیت مدنی در قبال خسارات...)
- توسعه پایدار و انرژی های تجدیدپذیر
  - بررسی آثار زیست محیطی انرژی های فسیلی، هسته ای و تجدیدپذیر
  - قواعد برخورد کشورها و سازمان های بین المللی با کاربرد منفی انرژی های مضر برای محیط زیست
  - منشور انرژی و قواعد مربوط به امنیت انرژی
- انرژی و حقوق بشر
- شیوه های خاص حل و فصل اختلافات بین المللی مربوط به انرژی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) استقامت، فاطمه، اوپک، تهران، وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار
- ۲) توکل پور محمدهادی، بررسی حقوقی مسأله هسته‌ای ایران، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۳) رشیدی حمید، دایره‌المعارف حقوق نیرو، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۴) ساعد نادر، حقوق بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای، تهران، مؤسسه شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۵) سلیمی ترکمانی حجت، حقوق بین‌الملل هسته‌ای، تهران، مؤسسه شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۶) کاشانی سیدصادق، توسعه میادین نفت و گاز، تهران، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۷) موحد محمدعلی، نفت و مسائل حقوقی آن، تهران، خوارزمی، آخرین سال انتشار
- ۸) کاشانی، جواد، منابع نفت و گاز مشترک از منظر حقوق بین‌الملل، مؤسسه حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- 9) The International Law of Nuclear Energy: Basic Documents, which the authors edited and was published in 1993 by Martinus Nijhoff Publishers.
- 10) The Author(s) R.J. Heffron, Energy Law: An Introduction, Springer Briefs in Law, 2015
- 11) Urban Rusnák, Secretary General Energy Charter Secretariat, The International Energy Charter Consolidated Energy Charter Treaty with Related Documents, Last Updated: 15 January 2016.
- 12) Patricia Park (edited by), International Law for Energy and The Environment Second Edition PDF EBOOK EPUB KINDLE Date of Publishing: January 27th, 2018.
- 13) International treaties for energy issues:
- 14) Lugano convention on civil liability for damages resulting from activities dangerous to the environment (Lugano, 21 June 1993-not yet in force) Source Constructed by Author (2014).

منابع فرعی:

- ۱) امین‌زاده الهام، مؤمنی‌راد احمد و خداپرست ناصر، امنیت انرژی‌های فسیلی در حقوق بین‌الملل، تهران، دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۲) سرتیپی حسین، حقوق امنیت هسته‌ای، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) شیروی عبدالحسین، حقوق نفت گاز، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) مسعودی، علی، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، مجد، آخرین سال انتشار
- ۵) موحد محمدعلی، بازخوانی پرونده قرارداد دارسی، تهران، بخارا، آخرین سال انتشار
- ۶) موسوی سید فضل‌الله، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- 7) Vienna convention for the protection of the ozone layer (Vienna, 22 March 1985).
- 8) Montreal protocol on substances that deplete the ozone layer (Montreal, 16 September 1987).
- 9) United Nations framework convention on climate change (Rio, 9 May 1992).
- 10) Kyoto protocol to the United Nations framework convention on climate change (Kyoto, 11 December 1977).
- 11) Aarhus convention on access to information, public participation in decision-making and access to justice in environmental matters (Aarhus, 25 June 1988).
- 12) Convention on environmental impact assessment in a transboundary context (Espoo, 25 February 1991).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی					

اهداف درس:

- ❖ شناخت موازین و معیارهای بین المللی مربوط به روابط کار، تعهدات دولت های عضو سازمان بین المللی کار در برابر مقاله نامه های این سازمان
- ❖ شناخت حدود استفاده از موازین و معیارهای بین المللی در حقوق داخلی
- ❖ آشنایی دانشجویان با حقوق بنیادین کار و برنامه سازمان بین المللی کار در زمینه کار شایسته.

سرفصل درس:

- ماهیت و قلمرو
  - مفهوم و سیر تحول حقوق بین الملل کار
  - ویژگی ها و قلمرو حقوق بین الملل کار
- سازمان بین المللی کار
  - زمینه های ایجاد سازمان بین المللی کار و تحول آن
  - حدود صلاحیت سازمان بین المللی کار
  - چگونگی عضویت دولت ها و مشارکت نمایندگان کارگران، کارفرمایان و دولت ها
  - ارکان سازمان
- منابع حقوق بین الملل کار
  - مقاله نامه ها و توصیه نامه ها (مشخصات و ویژگی ها)
  - تعهدات دولت های عضو سازمان بین المللی کار نسبت به مقاله نامه ها و توصیه نامه ها
  - تأثیر مقاله نامه ها و توصیه نامه ها در حقوق داخلی
- نظارت بر اجرای مقاله نامه های بین المللی کار
- حقوق بنیادین کار و پیوند آن با حقوق بشر
  - اندیشه های مربوط به حق کار و اشتغال و پیوند آن با حقوق بشر؛
  - شرایط و دلایل تصویب و ویژگی های اعلامیه ۱۹۹۸ مربوط به اصول حقوق بنیادین کار
  - تحلیل محتوای اسناد حقوق بنیادین
  - آزادی سندیکایی و حق سازماندهی و مذاکرات جمعی
  - منع کار اجباری و مقابله با بیگاری
  - منع کار کودکان
  - برابری فرصت ها و ممنوعیت تبعیض

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) سید عزت‌الله عراقی، حقوق بین‌المللی کار، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- ۲) سید عزت‌الله عراقی و امیرحسین رنجبریان، تحول حقوق بین‌المللی کار، موسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار
- ۳) برونستین، آرتور، حقوق بین‌الملل و تطبیقی کار، چالش‌های جاری، ترجمه و تحقیق: ابدی، سعیدرضا و عباسی، اصلی، انتشارات دراک، آخرین سال انتشار
- 4) Valticos, N. & G. Von Potobsky, International Labour Law, second revised edition, Kluwer, Deventer, 1995
- 5) N. Valticos, "International Labour Standards and Human Rights", Internatioanl Labour Review, vol. 137. 1998
- 6) Keller, W.L. (ed), The International Labour Organization, Washington DC, Bureau of National Affaires, 1997.
- 7) Betten, L., International Labour Law, selected issues, Kluwer, Deventer, 1993
- 8) Bonvin, J.-M., L'Organisation Internationale du travail Etude sur une agence productrice des normes, PUF, Paris, 1998.
- 9) Daugareilh, I., Mondialisation, travail et droits fondamentaux, 2005.
- 10) International Labour Review, Numero Spécial: Pour une mondialisation plus juste, vol. 143. 2004
- 11) Alston, P., "Core Labour Standards and the Transformation of the Internation Labour Rights Regime", European Journal of International Law, 2004-Bartolomei de la Cruz, H. G. & Euzeby, A., L'Organisation internationale du Travail, PUF, Paris, 1997.

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
			اختیاری	نظری		سایر:
				عملی		

اهداف درس:

- ❖ شناخت ماهیت، ساختار، اهداف، اصول و قواعد حاکم بر سازمان جهانی تجارت و نقش این سازمان در اقتصاد و تجارت جهان
- ❖ آشنایی با نظام حل و فصل اختلافات این سازمان با توجه به موقعیت جمهوری اسلامی ایران.

سرفصل درس:

- شکل گیری، تحول و ماهیت حقوقی گات (موافقت نامه ی عمومی تعرفه و تجارت)
- مفاهیم، ماهیت، ساختار و سیر تحول حقوق سازمان جهانی تجارت
- اصول سازمان جهانی تجارت
  - اصول شکلی
  - اصول ماهوی (دولت کامله الوداد، رفتار ملی، رفتار ویژه با کشورهای در حال توسعه، آزادسازی تجارت، شفافیت، قابلیت پیش بینی، منصفانه بودن تجارت، رقابتی بودن، ...)
- ویژگی های شکلی و ماهوی موافقت نامه های منعقد در چارچوب سازمان جهانی تجارت
- نظام حل و فصل اختلافات در سازمان جهانی تجارت
  - مشورت، تشکیل پنل (هیأت رسیدگی)، تشکیل هیأت استیناف، نهایی شدن رأی یا حکم یا توصیه، اجرای رأی ...
  - ارزیابی نظام حل اختلاف در سازمان جهانی تجارت و مقایسه آن با گات
- رابطه سازمان جهانی تجارت با سایر نهادهای اقتصادی و تجاری بین المللی
- ایران و سازمان جهانی تجارت

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) محمد جواد ایروانی، شناخت سازمان تجارت جهانی، موسسه مطالعات بازرگانی، آخرین سال انتشار
- (۲) مهدی فیروزی، الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و پیامدهای آن بر مقررات صادرات و واردات، علوم اجتماعی، روش شناسی علوم انسانی، آخرین سال انتشار
- (۳) عبدالحسین شیروی، حقوق تجارت بین الملل، فصل پانزدهم، آخرین سال انتشار
- (۴) اسفندیار امیدبخش، "از موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت تا سازمان تجارت جهانی"، در: مجموعه ی آموزشی سازمان تجارت جهانی، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، آخرین سال انتشار

۵) اسناد حقوقی سازمان جهانی تجارت، ترجمه گروه مترجمان، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، آخرین سال انتشار
۶) مسعود کمالی اردکانی؛ میترا نصیری، "موافقت‌نامه عمومی تجارت خدمات"، در: مجموعه آموزشی سازمان تجارت جهانی، تهران:
شرکت چاپ و نشر بازرگانی، آخرین سال انتشار

- 7) Robert Howse The World Trade Organization 20 Years On: Global Governance
- 8) By Judiciary 2016. Published by Oxford University Press on behalf of EJIL Ltd
- 9) WTO, Understanding World Trade Organisation, Written and published by the
- 10) World Trade Organization Information and External Relations Division © WTO 2015
- 11) Jackson, John H. Restructuring the GATT System, London: The Royal Institute of International Affairs. (1990)
- 12) Petersmann Ernst-Ulrich The GATT/WTO dispute settlement system: international law, international organizations, and dispute settlement, London; Boston: Kluwer Law International, 1997
- 13) Jackson, John H. The World Trade Organization: Constitution and Jurisprudence. London: The Royal, Institute of International Affairs. (1998)
- 14) Guohua Yang, Bryan Mercurio, Li Yongjie, WTO dispute settlement understanding: a detailed interpretation
- 15) Jackson, John H. The Jurisprudence of GATT and the WTO: Insights on Treaty Law and Economic Relations. Cambridge: Cambridge University Press. (2000)
- 16) Palmetier a David nd Petros C. Mavroidis, Dispute settlement in the World Trade Organization: practice and procedure Cambridge, UK; New York, NY: Cambridge University Press, 2004
- 17) Mitchell, Andrew D, Legal principles in WTO disputes, Cambridge, UK; New York: Cambridge University Press, 2008
- 18) Trachtman Joel P. and Chantal Thomas, eloping Countries in the WTO Legal System, Published to Oxford Scholarship Online: September 2009

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت اصول و قواعد حاکم بر سازمان های بین المللی منطقه ای و آشنایی با ساختار، صلاحیت و نقش آن ها در توسعه، تحول و اجرای حقوق بین الملل در مناطق مختلف جغرافیایی

سرفصل درس:

- مفهوم و پیشینه سازمان های منطقه ای
- اصول و قواعد مشترک
  - شخصیت و صلاحیت
  - اهداف و کارکرد
  - مزایا و مصونیت ها
  - مسئولیت بین المللی
- انواع سازمان های منطقه ای
  - سازمان های اروپایی
    - شورای اروپا، دادگاه اروپایی حقوق بشر، اتحادیه اروپا، دیوان دادگستری اروپایی
  - سازمان های بین آمریکایی
    - سازمان کشورهای آمریکایی، دادگاه بین آمریکایی حقوق بشر، کمیسیون بین آمریکایی حقوق بشر
    - موافقت نامه تجارت آزاد آمریکای شمالی
    - اتحادیه ملل آمریکای جنوبی
    - بازار مشترک کشورهای آمریکای جنوبی (مرکوسور)
  - سازمان های آفریقایی
    - اتحادیه آفریقا
    - اتحادیه اقتصادی و پولی آفریقا
    - جامعه اقتصادی کشورهای آفریقای غربی
    - جامعه اقتصادی و پولی مرکز آفریقا
    - دادگاه آفریقایی حقوق بشر
  - سازمان های آسیایی
    - اتحادیه ملل جنوب شرق آسیا (آسه آن)
    - سازمان همکاری شانگهای

○ سازمان‌های کشورهای اسلامی

- سازمان همکاری اسلامی
- سازمان همکاری اقتصادی (اگو)
- سازمان کشورهای اسلامی در حال توسعه (دی ۸)
- اتحادیه عرب
- شورای همکاری خلیج فارس

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) بلامی، الکس جی، جوامع امن و همسایگان، (بررسی چهار سازمان جامعه امن اروپای غربی، آسه آن، شورای همکاری خلیج فارس و نفتا)، ترجمه محمود یزدان فام و پریسا کریمی نیا، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی، آخرین سال انتشار
- ۲) موسسه مطالعات بین‌المللی شانگهای، ظهور منطقه‌گرایی آسیایی و تحول در نظام بین‌الملل: اندیشه‌ها و دیدگاه‌های علمی چین، مجموعه مقالات کنفرانس منطقه‌گرایی در آسیا و روابط بین چین و آمریکا، آخرین سال انتشار
- ۳) دامینگز، روبرتو؛ کرشنر، امیل جی، سازمان‌های منطقه‌ای و مدیریت امنیت، ترجمه مجید عباسی، موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، تهران، آخرین سال انتشار
- ۴) ظریف، محمدجواد؛ سجادی‌پور، کاظم، دیپلماسی چندجانبه: نظریه و عملکرد سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، آخرین سال انتشار
- 5) Abbott, Kenneth W., Robert O. Keohane, Andrew Moravcsik, Anne-Marie Slaughter, and Duncan Snidal. "The Concept of Legalization." International Organization 54: 401-419. 2000.
- 6) Alter, Karen J. Establishing the Supremacy of European Law: The Making of an International Rule of Law in Europe. Oxford: Oxford University Press 2001.
- 7) Directive 2001/29/EC, European parliament, 2001 5.
- 8) Directive of the European Parliament and the Council for a Community framework for electronic signatures.
- 9) Schermers, Henry and Blokker, Niels. International Institutional Law, Unity within diversity, 4th (Ed). Boston, Leiden: Martinus Nijhoff Publishers, 2003.
- 10) Crawford, James. Brownlie's Principles of Public International Law, 8th (Ed). Oxford: Oxford University Press, 2012.
- 11) United Nations International Law Commission (2011). Yearbook of the International Law Commission, Vol II, Part Two, 2011.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت نحوه‌ی شکل‌گیری و تحول حقوق بین الملل محیط زیست، مبانی و منابع آن از قبیل معاهدات بین المللی، عرف‌های نوظهور جهانی، اصول حقوق بین الملل محیط زیست و اعلامیه‌های زیست محیطی
- ❖ آشنایی با سازمان‌های بین المللی و منطقه‌ای متولی حفاظت از محیط زیست و رویه قضایی بین المللی مرتبط با مسائل زیست محیطی.

سرفصل درس:

- مفاهیم، پیشینه و جایگاه حقوق بین الملل محیط زیست
  - مفاهیم و تعاریف
  - ظهور و تحول حقوق بین الملل محیط زیست
  - رابطه‌ی متقابل حقوق بین الملل و حقوق داخلی محیط زیست
- مبانی و منابع حقوق بین الملل محیط زیست
  - معاهدات جهانی و منطقه‌ای
  - عرف‌های بین المللی
  - اصول حقوق بین الملل
  - اعلامیه‌های یک‌جانبه‌ی دولت‌ها
  - حقوق نرم
- شناخت اجمالی سازمان‌ها و نهادهای بین المللی و منطقه‌ای محیط زیست
- اختلافات زیست محیطی و مراجع حل اختلاف بین المللی و منطقه‌ای
- آرای داور و رویه قضایی محاکم بین المللی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) موسوی، سیدفضل‌الله، حقوق بین الملل محیط زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) موسوی، سیدفضل‌الله، سیر تحولات منابع حقوق بین الملل محیط زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

- ۳) روش، کاترین، بایسته‌های حقوق محیط‌زیست، مترجم: علی مشهدی، حسن خسروشاهی و زینت یوسفی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) شیلتون، دینا و کیس، الکساندر، کتابچه قضایی حقوق محیط‌زیست، مترجم: محسن عبداللهی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) لانگ، وینفراید و سند، پیتراچ و کیس، الکساندر، حقوق محیط‌زیست، مترجم: دکتر محمدحسن حبیبی، تهران، دانشگاه تهران، ۳ جلد، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 7) Philippe Sands, Principles of International Environmental Law, 2nd edition, Cambridge University Press, 2003.
- 8) Nicolas de Sadeleer, Environmental Principles: from political slogan to legal rules, Oxford University Press, 2002.
- 9) David Langlet and Said Mahmoudi, EU Environmental Law and Policy, Oxford University Press, 2016.
- 10) P. W. Birnie, A. E. Boyle, Basic Documents on International Law and the Environment, Oxford University Press, 1996.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ حقوق هوا: شناخت قلمرو هوایی دولت‌ها و نحوه اعمال حاکمیت در آن، اشکال فعالیت‌ها در قلمرو هوایی و شناخت نهادهای بین‌المللی مربوط، منابع، روند توسعه و شکل‌گیری قواعد حقوق هوا.
- ❖ حقوق فضا: شناخت ماهیت حقوقی متفاوت فضا؛ اصول حقوقی حاکم بر فعالیت‌های فضایی و رژیم مسئولیت؛ پرتاب‌ها و رژیم حقوقی حاکم بر اجرام آسمانی، فضای میان آن‌ها، مدارات و بهره‌برداری از آن‌ها.

سرفصل درس:

- حقوق هوا
  - روند شکل‌گیری و تحول حقوق بین‌الملل هوا؛
  - منابع حقوق بین‌الملل هوا (داخلی - بین‌المللی)؛
  - قلمرو هوایی دولت‌ها و ابعاد آن؛
  - ساختار ایکنائو و کارکردهای آن؛
  - انواع خدمات هوایی (منظم و نامنظم)؛
  - امنیت و ایمنی هوانوردی.
- حقوق فضا
  - روند شکل‌گیری و تحول حقوق فضا؛
  - منابع حقوق فضا و روند تکاملی آن؛
  - ماهیت حقوقی فضا و نظام حاکم بر آن؛
  - جنبه‌های حقوقی فعالیت‌ها و فناوری‌های فضایی؛
  - سازمان‌های بین‌المللی فضایی؛
  - حفاظت از محیط‌زیست فضا؛
  - مسئولیت در حقوق فضا.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) جباری، منصور، حقوق هوایی از منظر حقوق داخلی و بین‌الملل، شهر دانش، آخرین سال انتشار.
- ۲) رضی‌پور، فریبا، حقوق بین‌الملل و بهره‌برداری نظامی از فضای ماورای جو، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۳) لیال، فرانسیس؛ لارسن، پاول، رساله‌ای در حقوق فضا، ترجمه دکتر سید محمد حسینی، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۴) مجموعه اسناد حقوق بین‌الملل فضایی، ترجمه هیبت الله نژندی منش، یوسف بابایی و اسماعیل یعقوبی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) محبعلی، پوپک، همکاری و منازعه در رژیم‌های بین‌المللی فضای ماورای جو، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۶) نواده توپچی، حسین، مقدمه‌ای بر حقوق بین‌الملل هوایی، انتشارات خرسندی، تهران، آخرین سال انتشار.
- ۷) نواده توپچی، حسین، حقوق بین‌الملل فضا، انتشارات خرسندی، تهران، آخرین سال انتشار.
- ۸) نواده توپچی، حسین، آثار راهبردی حقوق بین‌الملل هوا و دریا، انتشارات خرسندی، تهران، آخرین سال انتشار.
- 9) Cheng, Bin, The Law of International Air Transport, The London Institute of World Affairs, 1962.
- 10) Dempsey, Paul, Air Law, Institute and Center for Research in Air & Space Law, McGill University, 2008.
- 11) Dempsey, Paul, International Air Carrier Liability, McGill University, 1999.
- 12) MATTE, Motesco, Aerospace Law, Telecommunications Satellites, London, Butterworth, 1982.
- 13) Gorove, Development in Space Law, Martinus Nijhoff Publishers, London 1991.
- 14) Lachs, M., The Law of Outer Space, An Experience in Contemporary Law Making. 1972.
- 15) Ronzitti, Natalino & Venturini, Gabriella, The Law of Air Warfare, Eleven International Publishing, The Netherlands, 2006.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات حاکم بر آبراه‌های بین المللی و نظریات و رویه‌های بین المللی مربوط به آن.

سرفصل درس:

- رودخانه‌های بین المللی
  - انواع رودخانه‌های بین المللی (مرزی، پیاپی) و گونه‌های استفاده از آن (کشتیرانی و غیر کشتیرانی)
  - نظام حقوقی عام رودخانه‌ها: مرزی و پیاپی
  - نظام‌های خاص: نظام حقوقی اروندرود (شط العرب)
- تنگه‌های بین المللی
  - تعریف تنگه بین المللی
  - نظام حقوقی عام یا مشترک تنگه‌ها
  - نظام‌های حقوقی خاص برخی تنگه‌ها: بسفر و داردانل، جبل الطارق، ماژلان،...
  - نظام حقوقی تنگه هرمز
- کانال‌های بین المللی
  - تعریف کانال بین المللی
  - نظام حقوقی کانال‌ها: سوئز، پاناما، کیل

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) ضیائی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین الملل عمومی، آخرین سال انتشار
- ۲) سید فضل الله موسوی، حقوق رودخانه‌های بین المللی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۳) فرشادگهر، ناصر، نظام حقوقی رودهای بین المللی و اروندرود، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، آخرین سال انتشار
- ۴) دولتیار، مصطفی، رژیم حقوقی تنگه‌های بین المللی با تأکید بر مسائل حقوقی تنگه هرمز، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، آخرین سال انتشار
- ۵) نجفی اسفاد، مرتضی، تنگه هرمز از دیدگاه حقوق بین الملل دریاها، انتشارات هاد، آخرین سال انتشار

- ۶) مسلمی عقیلی، سید محمود، اختلافات ایران و عراق در خصوص حق حاکمیت و حقوق کشتیرانی دو کشور در اروندرود (شط العرب)، چاپ سپهر، آخرین سال انتشار
- ۷) فخاری، غلامرضا، اختلاف دولتین ایران و افغانستان در مورد رود هیرمند، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، آخرین سال انتشار
- ۸) جمشید ممتاز، ایران و حقوق بین‌الملل، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۹) مصطفی قضاالی و سید یاسر ضیایی (تنظیم و ویرایش)، مجموعه مقالات همایش ایران و حقوق بین‌الملل، دانشگاه قم، آخرین سال انتشار
- ۱۰) اصغر جعفری ولدانی، ایران و حقوق بین‌الملل، آخرین سال انتشار
- 11) R. Steenhard. International Water Law: Selective Bibliography, Peace Palace, the Hague, 2014.
- 12) Stephen C. McCaffrey, Non-Navigational Uses, 2003
- 13) Peter Beaumaont, "Transboundary Water Disputes in the Middle East, paper presented at the conference on Transboundary Water \s in the Middle East: Ankara, Turkey, 1991.
- 14) Attila Tanzi, Chairman, Legal Board of the 1992 UNECE Water Convention, International Law And Transboundary Water Resources A Framework for Shared Optimal Utilization.
- 15) Eckstein, G. 'Development of international water law and the UN watercourse convention', in A. Turton and R. Henwood (Eds), Hydropolitics in the Developing World: A Southern African Perspective. South Africa: African Water Issues Research Unit, 2002.
- 16) Manner, E.H. and Metsälampi, V-M. The Work of the International Law Association on the Law of International Water Resources. Finland: Finnish Branch of International Law Association, 1988.
- 17) Petrella, R. The Water Manifesto: Argument for A World Water Contract. London, UK: Zed Books Limited, 2001.
- 18) Salman, M.A.S. and Uprety, K. Conflict and Cooperation on South Asia's International Rivers: A Legal Perspective. Washington, DC: The World Bank, 2002.
- 19) Schroeder-Wildberg, E. The 1997 International Watercourses Convention – Background and Negotiations. Germany: Technical University of Berlin, 2002.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق بین الملل ارتباطات

International Communication Law

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	پایه	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی
							سایر:

هدف درس:

❖ شناخت قواعد، مقررات و نهادهای بین المللی ناظر بر ارتباطات الکترونیکی با سیم و رادیویی، شامل پخش امواج رادیویی و تلویزیونی، خدمات تلفن و ارتباطات راه دور، ارتباطات ماهواره ای و اینترنت و کاربرست قواعد مربوط به آنها در میان دولت ها و دیگر تابعان حقوق بین الملل.

سرفصل درس:

- جایگاه فناوری اطلاعات و ارتباطات و حقوق آن در جامعه بین المللی
- قلمروهای حقوق ارتباطات:
  - مقررات مربوط به مدیریت طیف رادیویی،
  - مقررات مربوط به محتوا؛
  - مقررات مربوط به فناوری و بازار اطلاعات و ارتباطات و دسترسی به بازارها؛
  - حمایت از مصرف کنندگان ارتباطات و اطلاعات.
- نهادهای بین المللی اطلاعات و ارتباطات:
  - اتحادیه جهانی ارتباطات راه دور، اصول، اهداف و صلاحیت
  - ارتباطات ماهواره ای (نظام مدارها، طیف های رادیویی و مکان گزینی در مدار ثابت زمین)
  - اطلاعات ماهواره ای (سنجش از دور، مکان یابی و ناوبری)
  - سازمان های فضایی
- معاهدات و اسناد مربوط به اطلاعات و ارتباطات
  - اسناد اتحادیه جهانی ارتباطات راه دور
  - اسناد حقوق فضا در حوزه اطلاعات و ارتباطات
  - اطلاعات و ارتباطات و حقوق تجارت بین المللی.
  - نظام تخصیص فرکانس های رادیویی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) ادوارد پلومان، ترجمه بهمن آقایی، حقوق بین‌الملل ارتباطات و اطلاعات «مجموعه‌ای از اسناد مهم»، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- (۲) خدایار سعید وزیری، خدیجه بیات، سحر سید تفرشی‌ها، فرهنگ حقوق ارتباطات، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- (۳) طاهر حبیب زاده، حقوق فناوری اطلاعات: مقدمه‌ای بر تجارت الکترونیک (مطالعه تطبیقی)، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، آخرین سال انتشار
- (۴) میثم آرابی درونکلا، حقوق بین‌الملل ارتباطات، انتشارات سروش، آخرین سال انتشار
- 5) Kang, Jerry. Communications Law and Policy: Cases and Materials. Aspen Publishers, 2001.
- 6) Rothblatt, Martin A. "Impact of International Satellite Communications Law upon Access to the Geostationary Orbit and the Electromagnetic Spectrum, 1981.
- 7) Manner, Jennifer A. Spectrum Wars: The Policy and Technology Debate, Artech House Publishers, 2003.
- 8) Gilo, David. "A Market Based Approach to Telecom Interconnection." Southern California Law Review 77.1-51.(۲۰۰۳)
- 9) Ryen, Jeffrey I., Battle over Reciprocal Compensation: The FCC's Ongoing Struggle to Regulate Intercarrier Compensation Fees for ISP-Bound Traffic, BUJ Sci. & Tech. L. 8,2002.
- 10) Crawford, Susan P., The Internet and the Project of Communications Law, bepress Legal Series, 2007.
- 11) Esbin, Barbara S., and Gary S. Lutzker. "Poles, Holes and Cable Open Access: Where the Global Information Superhighway Meets the Local Right-of-Way." CommLaw Conspectus 10, 2001.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنا ساختن دانشجویان با قواعد بین المللی حاکم بر منابع آبی فرامرزی

سرفصل درس:

• کلیات

- مفهوم شناسی
- ضرورت طرح قواعد بین المللی در موضوع آب
- سیر تحول و توسعه حقوق بین الملل آب
  - پیش از جنگ جهانی دوم
  - از جنگ جهانی دوم تا کنفرانس استکهلم
  - از کنفرانس استکهلم تاکنون
- منابع حقوق بین الملل آب
  - کنوانسیون های عام و خاص
  - عرف بین الملل
  - اصول کلی حقوقی
  - رویه قضایی بین المللی
  - دکترین

• مسائل مهم حقوق بین الملل آب

- رژیم حقوقی بین المللی حاکم بر مرزبندی
  - تعیین مرز بر رودخانه های متوالی
  - تعیین مرز بر رودخانه های مجاور
  - تعیین مرز بر دریاچه های مشترک
- رژیم حقوقی بین المللی حاکم بر کشتیرانی
  - نظریه بین المللی کردن رودخانه ها
  - اصل آزادی کشتیرانی در رودخانه ها
  - بررسی اسناد و رویه ها
- رژیم حقوقی بین المللی حاکم بر بهره برداری غیر کشتیرانی
  - نظریه های حاکم بر بهره برداری از منابع آبی
  - اصول حاکم بر بهره برداری از منابع آبی
  - بررسی اسناد و رویه ها

- رژیم حقوقی بین‌المللی حاکم بر حفاظت از منابع آبی
  - آلودگی‌های آبی و علل آن
  - اصول حاکم بر حفاظت زیست‌محیطی از آب‌ها
  - بررسی اسناد و رویه‌ها
- شناسایی حق بشری به آب
  - مفهوم و ماهیت حق بر آب
  - تعهدات دولت‌ها در برابر حق بر آب
  - بررسی اسناد و رویه‌ها
- حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی آبی
  - روش‌های عام حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی میان دولت‌ها
  - روش‌های خاص حل‌وفصل مسالمت‌آمیز اختلافات بین‌المللی آبی میان دولت‌ها
- انجام تحقیقات دانشجویان پیرامون:
  - مسائل مهم حقوق بین‌الملل آب مرتبط به کشور ایران (هیرومند- هریرود- دریاچه ارومیه-اروند - سدسازی در ترکیه - سدسازی در افغانستان- آلودگی تالاب انزلی)
  - مسائل مهم آبی بین‌المللی: حفاظت از منابع و تأسیسات آبی در طول مخاصمات، با تأکید بر مطالعه موردی مخاصمات خاص در منطقه (مثل سوریه- افغانستان- عراق- یمن - حق بر آب در پرتوی رویه قضایی محاکم حقوق بشری منطقه‌ای، تعهد به همکاری در حقوق بین‌الملل آب و...)
  - شناسایی و معرفی دستاوردهای سازمانی منطقه‌ای در مدیریت حوضه‌های آبی مختلف (مکونگ- راین- دانوب- نیل- نیجر و...)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) کاپونترا، دانتی آگوستو و مارسلانانی، اصول حقوق و مدیریت آب، ترجمه: محسن عبدالهی و اصلی عباسی، تهران: شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۲) محمدعلی پور، فریده، حقوق استفاده‌های غیرکشتریانی از آبراه‌های بین‌المللی: مطالعه موردی رودخانه‌های مرزی و مشترک ایران، تهران: بنیاد حقوقی میزان، آخرین سال انتشار
- ۳) موسوی، سید فضل اله، حقوق رودخانه‌های بین‌المللی با تأکید بر حوزه‌های اردن و لیبانی و مدیریت و برنامه‌ریزی آب‌ها، تهران: دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۴) مهزاد صفاری نیا، حق بر آب آشامیدنی سالم در حقوق بین‌الملل بشر، تهران: مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار
- 5) Boisson de Chazournes, Laurence; Leb, Christina & Mara Tignino (eds.), International Law and Freshwater: Multiple Challenges, Edward Elgar, 2013.
- 6) Boisson de Chazournes, Laurence, et. al. (eds.), The Un Convention on the Law of the Non-Navigational Uses of International Watercourses: A Commentary, Oxford University Press, 2018.
- 7) Boisson de Chazournes, Laurence, Freshwater in International Law, Oxford University Press, 2013.
- 8) Islam, Nahid. The Law of Non-Navigational Uses of International Watercourses: Options for Regional Regime-building in Asia, Kluwer Law International, 2010.
- 9) McCaffrey, Stephen C, The Law of International Watercourses, OUP Oxford, 2001.
- 10) McCaffrey, Stephen C; Leb, Christina & Riley T. Denoon (eds.), Research Handbook on International Water Law, Edward Elgar, 2019.
- 11) McIntyre, Owen, Environmental Protection of International Watercourses under International Law, Routledge, 2016.
- 12) Scanlon, John; Cassar, Angela & Noémi Nemes, Water as a Human Right, IUCN, 2004.
- 13) Tignino, Mara; Brethaut, Christina & Laura Turely (eds.), Research Handbook on Freshwater Law and International Relations, Edward Elgar, 2018.
- 14) Weiss, Edith Brown, International Law for a Water-scarce World, Martinus Nijhoff Publishers, 2013.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات بین المللی حاکم بر روابط دیپلماتیک و کنسولی و نظریات و رویه‌های بین المللی مربوط به آن.

سرفصل درس:

- حقوق دیپلماتیک
- تاریخ مختصر حقوق دیپلماتیک
  - چگونگی برقراری روابط دیپلماتیک
  - انواع مأموریت‌های دیپلماتیک: دائمی؛ ویژه
  - نقش و وظایف مأموران دیپلماتیک
  - مصونیت‌ها و مزایای دیپلماتیک: مفهوم، مبنا و انواع مصونیت‌ها و مزایا؛ اشخاص بهره‌مند از مصونیت‌ها و مزایا، مصونیت و مزایا در کشور ثالث؛ انصراف از مصونیت‌ها و مزایا.
  - خاتمه مأموریت دیپلماتیک و آثار آن
- حقوق کنسولی
  - پیشینه روابط کنسولی و چگونگی برقراری آن
  - پست کنسولی، طبقه‌بندی مأموران کنسولی و چگونگی انتصاب و پذیرش مأموران
  - نقش و وظایف مأموران کنسولی
  - مصونیت‌ها و مزایای کنسولی
  - خاتمه مأموریت کنسولی و آثار آن

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) ضیائی بیگدلی، محمدرضا، حقوق بین الملل عمومی، آخرین سال انتشار
- (۲) ذوالعین، پرویز، حقوق دیپلماتیک، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، تهران، آخرین سال انتشار
- (۳) ذوالعین، پرویز، حقوق کنسولی، دفتر مطالعات سیاسی و بین المللی، تهران، آخرین سال انتشار
- (۴) صدر، جواد، حقوق دیپلماتیک و کنسولی، تهران، انتشارات مرکز مطالعات عالی بین المللی دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار
- (۵) کُک دین، نگوین، حقوق بین الملل عمومی، ترجمه حسن حبیبی، جلد دوم، تهران، انتشارات اطلاعات، آخرین سال انتشار

- ۶) معین زاده، عباس، حقوق دیپلماتیک نوین، دفتر مطالعات سیاسی بین‌المللی، تهران، آخرین سال انتشار
- ۷) میرمحمدی، سیدمصطفی، مصونیت‌ها و مزایای هیأت‌های نمایندگی دولت‌ها نزد سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات بین‌المللی المهدی، تهران، آخرین سال انتشار
- ۸) آلاپوش، علی و توتونچیان، علیرضا، دیپلماتیک و دیپلماسی، انتشارات وزارت امور خارجه، تهران، آخرین سال انتشار
- ۹) کاظمی، سیدعلی اصغر، دیپلماسی نوین، دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی، تهران، آخرین سال انتشار
- 10) Denza E., Diplomatic Law: Commentary in the Vienna Convention on Diplomatic Relations, Oxford University Press, Otford, 2008.
- 11) Luke T. Lee and John Quigley, Consular Law and Practice, 3d. ed., New York: Oxford University Press, 2008.
- 12) Lau, Christopher, "Diplomatic & Consular Law: Research Guide" (2015). Legal Research Series. 2. http://scholarship.law.berkeley.edu/leg_res/2.
- 13) E. Denza, "Diplomatic Privileges and Immunities", Chapter in Grant and Barker (eds.)
- 14) C. Barker, the Protection of Diplomatic Personnel, Ashgate, Aldershot, 2006.
- 15) Savio Goossens, Diplomatic Immunity: An Argument for Re-evaluation, A thesis submitted in the fulfilment of the requirements for the degree of MASTERS IN LAW of University of KwaZulu-Natal (Pietermaritzburg), 2011.
- 16) Choi W M „Diplomatic and Consular Law in the Internet Age“ (2006) 10 the Singapore Year Book of International Law 117-32.
- 17) Botha N „International Court of Justice – United States of America v Iran Order in Request for provisional measures: Judgment in the case concerning United States Diplomatic and Consular Staff in Tehran“ (1980). South African Yearbook of International Law 137.
- 18) Botha N „International Court of Justice: United States Application against Iran’ (1979) South African Yearbook of International Law 153.
- 19) Botha N „Diplomatic Immunity“ (2008) Annual Survey 1175.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق بین الملل عمومی»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق بین الملل بشردوستانه		International Humanitarian Law	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	نظری
		پایه	عملی
		الزامی	نظری
		اختیاری	عملی
		سایر:	عملی
ندارد			
کارگاه			
سمینار			
سفر علمی			
سایر:			
هدف درس:			
<p>❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات انسانی حاکم بر راهبری و هدایت انواع درگیری های مسلحانه و نظریات و رویه های بین المللی مربوط به کنترل مخاصمه و کاهش آلام ناشی از آن.</p>			
سرفصل درس:			
<ul style="list-style-type: none"> • کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ تعریف، ضرورت، ویژگی ها و منابع حقوق بین الملل بشردوستانه ○ مناسبات متقابل حقوق بشر و حقوق بشردوستانه ○ حقوق بشردوستانه در انواع درگیری های مسلحانه • راهبری و هدایت درگیری های مسلحانه: اصول، اشخاص و اموال مورد حمایت <ul style="list-style-type: none"> ○ اصول حقوق بشردوستانه ○ مجروحان و بیماران ○ اسیران جنگی و بازداشت شدگان ○ غیرنظامیان ○ اموال و اماکن ○ حقوق بشردوستانه در سرزمین های اشغالی • ضمانت اجرای حقوق بین الملل بشردوستانه <ul style="list-style-type: none"> ○ تعهد به رعایت و تضمین رعایت حقوق بشردوستانه ○ عوامل و نهادهای مؤثر در اجرای حقوق بشردوستانه ○ ضمانت اجرای کیفری ○ ضمانت اجرای غیرکیفری 			
روش ارزشیابی:			
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق بین‌الملل بشردوستانه، تهران، گنج دانش با همکاری کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، آخرین سال انتشار
- ۲) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق جنگ: حقوق بین‌الملل مخاصمات مسلحانه، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار
- ۳) جمشید ممتاز و امیرحسین رنجبریان، حقوق بین‌الملل بشردوستانه مخاصمات مسلحانه داخلی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) کمیته ملی حقوق بشردوستانه جمهوری اسلامی ایران، حقوق بین‌الملل بشردوستانه ناظر بر حمایت از افراد در درگیری‌های مسلحانه (مجموعه اسناد ژنو)، آخرین سال انتشار
- ۵) اسلام و حقوق بین‌الملل بشردوستانه، مجموعه مقالات، مرکز مطالعات تطبیقی اسلام و حقوق بشردوستانه بین‌المللی، با همکاری نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) سیدفضل‌الله موسوی، سیدحسین موسوی‌فر و سروش سیدیان‌هاشمی (تألیف و ترجمه)، حقوق بشردوستانه در اسلام و حقوق بین‌الملل، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۷) شارل روسو، حقوق مخاصمات مسلحانه، ترجمه سید علی هنجنی، تهران، دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار
- ۸) دیتر فلک، حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه، گروه مترجمان، با اهتمام و ویرایش سیدقاسم زمانی و نادر ساعد، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۹) محمدبن الحسن الحر العاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۱، کتاب الجهاد، أبواب جهاد العدو و ما یناسبه، دار احیاء التراث العربی، ۱۳۸۲ ق.، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ژان ماری هنکرتز، لوئیس دوسوالدیک، حقوق بین‌المللی بشردوستانه عرفی، ترجمه دفتر امور بین‌الملل قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مصطفی فضائی، دادرسی عادلانه، محاکمات کیفری بین‌المللی، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش‌های شهردانش، آخرین سال انتشار
- 12) Fleck Dieter (ed. By), The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts, United Kindom, Oxford University Press, third edition, 2013
- 13) G. Willemin, R. Heacock and J. Freymend, The International Committee of the Red Cross (Nijhoff, 1984).
- 14) P. Boissier, From Solferino to Tsushima (Henry Dunant Institute, 1985).
- 15) Frits Kalshoven and Lisbeth Zegveld, Constraints on The Waging of War: An Introduction to International Humanitarian Law, 4th edn. (ICRC, 2011).
- 16) Eyal Benvenisiti, The International Law of Occupation, 2nd edn (OUP, 2011).-Tristan Ferraro (ed.), Occupation and Other Forms of Administration of Foreign Territory (ICRC, 2012).

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	پایه	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی
							سایر:

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات بین المللی، نهادها، آئین ها و رویه های بین المللی و منطقه ای ناظر بر موضوع توسل به زور

سرفصل درس:

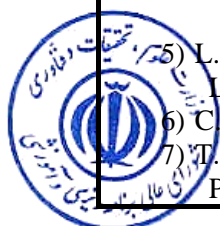
- کلیات: مفاهیم، مبانی و سیر تحول حقوق بین الملل توسل به زور
- نظام حقوقی پیش از ۱۹۴۵
- نظام حقوقی پس از ۱۹۴۵
- اصل منع توسل به زور (مفهوم، مبنا، ماهیت، قلمرو...)
- استثنائات اصل منع توسل به زور
  - توسل به زور در مقام دفاع مشروع (مفهوم، مبنا، شرایط، قلمرو، تحولات...)
  - دفاع از خود در مقابل بازیگران غیردولتی
  - توسل به زور با تجویز شورای امنیت ملل متحد (سیستم امنیت جمعی)
  - توسل به زور به عنوان مداخله بشردوستانه
  - توسل به زور در راستای مسئولیت حمایت
- توسل به زور در نگاه اسلام

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) شارل روسو، حقوق جنگ، ترجمه سید علی هنجنی، آخرین سال انتشار
- (۲) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق جنگ، آخرین سال انتشار
- (۳) حسین نواده توپچی، حقوق جنگ و مخاصمات مسلحانه، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- (۴) محمد بن حسن شیبانی، سیر شیبانی، ترجمه، مقدمه و حواشی حسین پیریان، آخرین سال انتشار
- (۵) L. van den Herik, and N. Schrijver, Counter-Terrorism Strategies in a Fragmented International Legal Order: Meeting the Challenges, 2013.
- (۶) C Gray, International Law and the Use of Force (3rd ed.), 2008.
- (۷) T. Ruys, 'Armed Attack' and Article 51 of the UN Charter: Evolutions in Customary Law and Practice, 2013.

- 8) O. Corten, *Le droit contre la guerre* (2nd ed., 2014) - for an earlier edition in English, see O. Corten, *The Law against War. The Prohibition on the Use of Force in Contemporary International Law*, 2010.
- 9) Y. Dinstein, *War, Aggression and Self-Defence* (5th ed.), 2011.
- 10) R. Wolfrum, V. Röben (eds.), *Legitimacy in International Law*. Springer, Berlin, 2008.
- 11) P. Alston, E. MacDonald (eds.) *Human Rights, Intervention, and the Use of Force*, 2008.
- 12) M. Weller (ed.) *Oxford Handbook on the Use of Force* (forthcoming 2014).
- 13) N. Blokker, N. Schrijver (eds.), *The Security Council and the Use of Force: Theory and Reality A Need for Change?* 2005.
- 14) B. Saul (ed.), *Research Handbook on International Law and Terrorism*, 2014.
- 15) R. Zacklin, *The United Nations Secretariat and the Use of Force in a Unipolar World: Power v. Principle*, 2010.
- 16) Gina Heathcote, *The Law on the Use of Force*, Routledge Research in International Law, 2012.

منابع فرعی:

- ۱) عباسعلی عمید زنجانی: فقه سیاسی، (جلد سوم، حقوق بین الملل اسلام) مؤسسه انتشارات امیرکبیر، آخرین سال انتشار
- ۲) مجید خدوری، جنگ و صلح در قانون اسلام به ضمیمه رسول اکرم در میدان، ترجمه غلامرضا سعیدی؛ به کوشش و مقدمه هادی خسروشاهی، تهران: اطلاعات، آخرین سال انتشار
- 3) International legal aspects of using force in the fight against global terrorism authorized lectures, Faculty of Law "Iustinianus Primus"
- 4) S. Murphy, *Humanitarian Intervention: The United Nations in an Evolving World Order*, 1996.
- 5) C. Greenwood, "Humanitarian Intervention: The Case of Kosovo", *Finnish Y.B.I.L.*, vol. 10, 1999.
- 6) S. Chesterman, *Just War or Just Peace: Humanitarian Intervention and International Law*, 2001.
- 7) Ian Brownlie, *The Use of Force by States in International Law*, 1963.
- 8) Skopje. 5. International Court of Justice, Case concerning military and paramilitary activities in and against Nicaragua (Nicaragua vs. United States of America).
- 9) C. Ku and H. K. Jacobson (eds.), *Democratic Accountability and the Use of Force in International Law*, 2003.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			
سایر:		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت نظام حقوقی خلع سلاح و کنترل تسلیحات، نهادهای بین‌المللی ناظر بر منع گسترش و کنترل سلاح‌های کشتار جمعی.

سرفصل درس:

- مفاهیم، مبانی، جایگاه، ویژگی‌ها و سیر تحول حقوق خلع سلاح و کنترل تسلیحات.
- نظام حاکم بر کنترل سلاح‌های کشتار جمعی (هنجارها و نهادها)
  - نظام حاکم بر سلاح‌های هسته‌ای
  - منع استفاده از سلاح‌های شیمیایی
  - ممنوعیت سلاح‌های میکروبیوتولید، انباشت، گسترش و به‌کارگیری
- نظام حاکم بر کنترل سلاح‌های متعارف (هنجارها و نهادها)
  - ممنوعیت و محدودیت‌های استفاده از سلاح‌های متعارف
  - تجارت سلاح‌های کوچک
  - کنترل تسلیحات به مثابه ابزار حفظ صلح

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) کاظم غریب آبادی، آشنایی با معاهدات خلع سلاح و کنترل تسلیحات، معاونت همکاری‌های دفاعی و امور بین‌المللی وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، آخرین سال انتشار
- (۲) نادر ساعد، حقوق خلع سلاح و حاکمیت دولت‌ها، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- (۳) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق جنگ، مخاصمات مسلحانه، آخرین سال انتشار
- (۴) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق بین‌الملل بشردوستانه، آخرین سال انتشار
- (۵) علیرضا ازغندی و جلیل روشندل، مسائل نظامی و استراتژیک معاصر، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها، آخرین سال انتشار

6) Daniel Joyner & Marco Roscini, eds., Nonproliferation Law as a Special Regime: A Contribution to Fragmentation Theory in International Law, CUP, 2012.

7) Daniel Joyner, International Law and the Proliferation of Weapons of Mass Destruction, OUP, 2009.

- 8) David P. Fidler, Biosecurity in the Global Age: Biological Weapons, Public Health, and the Rule of Law, Stanford Law Books, 1st Edition.
- 9) David P. Fidler, Weapons of Mass Destruction and International Law, American society of international Law, 2003.
- 10) Jane's Defense Strategic Weapon System 2016.
- 11) The United Nations Disarmament Yearbook. Volume 41: 2016 •
- 12) Tom Coppen, The Law of Arms Control and the International Non-Proliferation Regime, Brill, 2016.
- 13) Tom sauer, Nuclear Arms Control: Nuclear Deterrence in the Post-Cold
- 14) War Period 1st ed. Palgrave Macmillan; 1998.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی	پایه	زبان های خارجی			
سمینار		نظری	الزامی	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	اختیاری	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری					

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات حقوقی ناظر بر سازمان های بین المللی غیردولتی و جایگاه و نقش این سازمان ها در شکل گیری، نظارت و مشارکت در اجرای حقوق بین الملل.

سرفصل درس:

- کلیات
  - تاریخچه، اهمیت و انواع سازمان های بین المللی غیردولتی
  - تعریف و ویژگی های سازمان های بین المللی غیردولتی
  - مشارکت سازمان های بین المللی غیردولتی در سازمان های بین الدولی
  - جایگاه و شخصیت بین المللی سازمان های بین المللی غیردولتی
  - مبانی قانونی و قلمرو فعالیت سازمان های بین المللی غیردولتی در ایران
- نقش سازمان های بین المللی غیردولتی در شکل گیری قواعد بین المللی
  - آشکال مشارکت سازمان های بین المللی غیردولتی در کنفرانس های دیپلماتیک: مذاکرات مقدماتی، تهیه پیش نویس اسناد،...
  - مهم ترین حوزه های مشارکت سازمان های غیردولتی در شکل گیری قواعد بین المللی
    - حقوق بشر و حقوق بشردوستانه
    - حقوق بین الملل کیفری
    - حقوق بین الملل محیط زیست
- نقش سازمان های بین المللی غیردولتی در اجرای قواعد بین المللی
  - نظارت سازمان های غیردولتی بر اجرای قواعد بین المللی
    - مبانی و سازوکار نظارت سازمان های بین المللی غیردولتی بر اجرای قواعد بین المللی
    - مصادیق مهم نظارت سازمان های غیردولتی بر اجرای قواعد بین المللی: در قلمرو حقوق بشر، حقوق بشردوستانه، حقوق محیط زیست
  - مشارکت سازمان های بین المللی غیردولتی در اجرای قواعد بین المللی
    - در اجرای مقررات مربوط به کمک های بشردوستانه
    - در اجرای مقررات مربوط به رسیدگی قضایی بین المللی: مشارکت به عنوان یار دادگاه در محاکم بین المللی و منطقه ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

- (۱) غلامعلی قاسمی، حقوق سازمان‌های بین‌المللی غیردولتی، انتشارات خرسندی
- (۲) هنگامه غضنفری، سازمان‌های بین‌المللی و فرآیند صلح بین‌المللی
- (۳) نسرین مصفا، سازمان ملل متحد و حصول همکاری‌های اجتماعی فرهنگی بین‌المللی
- 4) BAKKER, VIERUCCI, Introduction: A Normative or Pragmatic Definition of NGOs, in DUPUY, VIERUCCI (eds.),
- 5) NGOs in International Law: Efficiency in Flexibility, Cheltenham, 2008.
- 6) BENVENUTI, Organizzazioni internazionali: II) Orga, ad vocem. -
- 7) BOURJIALY, Some Issues Related to Russia's New NGO Law in BATES, The International Journal of Not-for-Profit Law, Volume 8, Issue 3 May 2006.
- 8) CHARNOVITZ, Nongovernmental Organizations and International Law, in AJIL, 2006, pp.366-367.
- 9) DEL VECCHIO, Tribunali internazionali tra globalizzazione e localismi, Cacucci Editore, Bari, 2009.
- 10) FINKE, Civil Society Participation in EU Governance, LivingRev. Euro. Gov., Vol. 2, (2007), No.2. Reperibile online.
- 11) HODSON, NGOs and the Struggle for Human Rights in Europe, Hart Publishing (UK), 2011.
- 12) HUTTER, The Role of Non-State Actors in Regulation, in F. SCHUPPER, Global Governance and the Role of Non-State Actors, Berlin, Nomos, 2006
- 13) G. COHEN-JONATHAN et J. F. FLAUSS (ed.) Les organisations non gouvernementales et le droit international des droits de l'homme = International Human Rights Law and Non-Governmental Organizations, Bruxelles: Bruylant, 2005.
- 14) REBASTI, VIERUCCI, A Legal Status for NGOs in Contemporary International Law? 2005, pubblicato sul sito web Della European Society of International Law: <http://esilsedi.eu>.
- 15) Michael Edwards, Ngo Rights and Responsibilities, a New Deal for Global Governance, 2000.

گرایش فرعی «حقوق هسته‌ای»

(گرایش اصلی: «حقوق بین‌الملل»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق هسته‌ای»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۴۶۰	فقه هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۱	کلیات علوم و فنون هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۲	حقوق ایمنی و امنیت هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۳	مسئولیت مدنی و بین‌المللی دولت در قبال خسارات هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۴	نظام عدم اشاعه و پادمان هسته‌ای	۲	۲	-
	جمع	۱۰	۱۰	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق هسته‌ای»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۴۶۵	حقوق هسته‌ای و محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۶۶	حقوق کار و تأمین اجتماعی مشاغل هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۷	جرائم اختصاصی هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۸	حقوق تطبیقی هسته‌ای	۲	۲	-
۴۶۹	حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری و تجارت هسته‌ای	۲	۲	-
۴۷۰	حقوق بین‌الملل بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای	۲	۲	-
۴۷۱	حقوق مالی و محاسبات هسته‌ای	۲	۲	-
۴۷۲	حقوق نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای هسته‌ای	۲	۲	-

* دانشجوی موظف است ۴ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق هسته‌ای»	
نام درس به فارسی: فقه هسته‌ای		نام درس به انگلیسی: Nuclear Jurisprudence	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			جبرانی
نظری	عملی	نظری	عملی
پایه	الزامی	اختیاری	
ندارد	کارگاه	سمینار	سفر علمی
ندارد	سایر:		

هدف درس:

❖ توانمندسازی دانشجویان در بهره‌برداری از متون فقهی در مباحث مرتبط با موضوعات روابط بین‌المللی دولت اسلامی از جمله مباحث هسته‌ای و روش استدلال و استنباط در این مباحث

سرفصل درس:

- فصل اول: قواعد
  - جهاد
  - قاعده نفی سبیل و پذیرش اسناد بین‌المللی هسته‌ای
  - قاعده نبذ
  - قاعده اعتداء
  - قاعده لاضرر
- فصل دوم: مسائل
  - فتوای هسته‌ای مقام معظم رهبری
  - حق استفاده صلح‌آمیز از انرژی و فناوری هسته‌ای از منظر فقهی
  - ممنوعیت به‌کارگیری سلاح‌های سمی و کشتار جمعی (حقوق بشردوستانه اسلامی)
  - مبانی فقهی مسئولیت مدنی در قبال خسارات هسته‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) کتب فقهی از جمله شرح لمعه، شرایع، جواهر و...
- (۲) فقه هسته‌ای، علیدوست، پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
- (۳) محمدبن الحسن الحر العاملی، وسائل الشیعه، ج ۱۱، کتابُ الجهاد، أبوابُ جهادِ العدوِّ و مَا یُنَاسِبُهُ، دار احیاء التراث العربی، ۱۳۸۲ ق.

منابع فرعی:

- (۱) مقالات تخصصی مرتبط با موضوع منتشر شده در مجلات حقوقی داخلی و خارجی راجع به فتوای هسته‌ای مقام معظم رهبری
- (۲) ولی الله حیدر نژاد حسینی سعیدی، جایگاه قاعده «نبذ» در فقه روابط بین‌الملل و سیاست خارجی حکومت اسلامی، دانش حقوق عمومی، ۱۳۹۹.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با فناوری سخت هسته‌ای و ورود حقوقی به مسائل مرتبط با فناوری هسته‌ای

سرفصل درس:

- فصل اول: کلیات
  - اهمیت شناخت علوم و فنون هسته‌ای در مطالعات حقوق هسته‌ای
  - نسبت مطالعات حقوقی و مطالعات هسته‌ای
  - مبانی مداخلات دولتی در هر حوزه از فناوری هسته‌ای و مسائل مربوط
- فصل دوم: ساختار اتم
  - ذرات اتمی
  - مدل‌های اتمی
  - هسته‌اتم
  - عوامل پایداری و ناپایداری هسته اتم‌ها
  - هسته‌های پرتوزا
- فصل سوم: فرآیندهای هسته‌ای
  - انواع فرآیندهای هسته‌ای
  - پرتوزایی
  - واکنش‌های هسته‌ای
  - شکافت هسته‌ای
  - هم‌جوشی یا گداخت هسته‌ای
- فصل چهارم: مواد، چرخه سوخت و راکتورهای هسته‌ای
  - مواد هسته‌ای
  - چرخه سوخت هسته‌ای
  - راکتورهای هسته‌ای
- فصل پنجم: ایمنی و امنیت هسته‌ای
  - ایمنی هسته‌ای
  - امنیت هسته‌ای
- فصل ششم: فناوری هسته‌ای (فناوری‌های سخت)
  - فناوری‌های صلح‌آمیز هسته‌ای

- برق هسته‌ای
- پزشکی هسته‌ای
- کشاورزی هسته‌ای
- استفاده از فناوری هسته‌ای در صنعت
- فناوری‌های غیر صلح‌آمیز هسته‌ای
- فصل هفتم: فناوری هسته‌ای (فناوری‌های نرم)
  - حقوق هسته‌ای
  - اقتصاد هسته‌ای
  - سیاست هسته‌ای
  - مدیریت هسته‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) عبدالله عصاره، انرژی هسته‌ای در ایران؛ ابعاد حقوقی، کانون اندیشه جوان، آخرین سال انتشار
- (۲) دکتر حاتم صادقی زبازی، دکتر عسکر جلالیان، اشکان صدیقی، حمله متقابل به تأسیسات هسته‌ای در نظام حقوق بین‌الملل، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۳) حسین خلفی، محمد قنادی مراغه و فائزه فاطمی؛ مبانی علوم هسته‌ای، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۴) پی. دی. ویلسون، چرخه سوخت هسته‌ای (از معدن تا پسمانداری) مترجم: محمد قنادی مراغه، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۵) گابور فولدپاک کاربرد صنعتی رادیو ایزوتوپ‌ها، مترجم: حسین خلفی، فائزه رحمانی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۶) سی. کی گوپتا؛ هارویندرپال سینگ، فرآوری منابع اورانیم، مترجمان: محمدعلی فیروز زارع؛ مجتبی برخوردار بیدگلی؛ داود قدسی نژاد؛ حسن زارع توکلی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۷) جانت وود، انرژی هسته‌ای، مترجم: علی حاج آقازاده، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۸) ایوب بنوشی؛ سیدابوالفضل قاسمی، گداخت هسته‌ای، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۹) حسین خلفی؛ محمد قنادی مراغه؛ فایزه فاطمی، پرتودهی مواد غذایی اصول و کاربردها، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- (۱۰) لوینتال، گرهارت. سی، کاربردهای عملیاتی رادیواکتیویته و تابش‌های هسته‌ای، مترجم: سیدپژمان شیرمردی، محمد قنادی مراغه، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Stephen Tromans, The Law Applying to Nuclear Installations and Radioactive Substances in its Historic Context, 2010.
- 2) Abdullah Al Faruque, Nuclear Energy Regulation, Risk and The Environment, 2019, Routledge

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با الزامات حقوقی مربوط به ایمنی و امنیت هسته‌ای

سرفصل درس:

- فصل اول: حقوق ایمنی هسته‌ای
  - مبانی و منابع حقوق ایمنی هسته‌ای
  - ایمنی تأسیسات هسته‌ای
    - ایمنی نیروگاه‌های هسته‌ای
    - ایمنی سایر تأسیسات هسته‌ای
  - ایمنی مواد پرتوزا
  - ایمنی مواد پرتوزا در جریان حمل و نقل
  - ایمنی پسماندهای هسته‌ای
  - اعلام فوری حوادث هسته‌ای
- فصل دوم: حقوق امنیت تأسیسات هسته‌ای
  - مبانی و منابع
  - امنیت مواد پرتوزا در جریان حمل و نقل بین‌المللی
  - تروریسم هسته‌ای
  - قاچاق مواد هسته‌ای و پرتوزا
  - امنیت تأسیسات هسته‌ای در زمان مخاصمات مسلحانه
  - نظام تنظیم‌گری امنیت هسته‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) دکتر حاتم صادقی زبازی، دکتر عسکر جلالیان، اشکان صدیقی، حمله متقابل به تأسیسات هسته‌ای در نظام حقوق بین‌الملل، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۲) شهلا معظمی، پیمان نمایان، حقوق مبارزه با تروریسم هسته‌ای در اسناد بین‌المللی، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- (۳) سیدحسین میرمحمدصادقی، کیوان غنی کله‌لو، تروریسم هسته‌ای، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار

- ۴) محسن، عبداللهی، حمایت از تأسیسات هسته‌ای در درگیری‌های مسلحانه، پژوهش‌های حقوق، شماره ۴، ۱۳۸۲
- ۵) صالح رضایی پیش رباط، جنبه‌های قانونی ایمنی تأسیسات هسته‌ای در ایران، مجله سنجش و ایمنی پرتو، شماره ۲، ۱۳۹۲
- ۶) صالح رضایی پیش رباط، "الزامات بین‌المللی سازمان تنظیم و نظارت بر اجرای مقررات هسته‌ای"، مجله علوم و فنون هسته‌ای، دوره ۴۱، شماره ۱، ۱۳۹۹

منابع فرعی:

- 1) The International Legal Framework for Nuclear Security, IAEA, IAEA International Law Series No. 4, 2011.
- 2) Odette Jankowitsch, "The Convention on Nuclear Safety", Nuclear Law Bulletin, No.54, 1994.
- 3) Gunther Handi " IAEA Nuclear safety conventions: An Example of successful treaty management, Nuclear Law bulletin, no 74, 2003
- 4) A. O. Adele, "IAEA Notification and Assistance Conventions in Case of a Nuclear Accidents", Martinus Nijhoff 1987.
- 5) Stephen Tromans, The Law Applying to Nuclear Installations and Radioactive Substances in its Historic Context, 2010.
- 6) Abdullah Al Faruque, Nuclear Energy Regulation, Risk and The Environment, 2019, Routledge

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
سایر:		نظری	اختیاری	گرایش			
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با نظام مسئولیت بین‌المللی و مدنی در قبال خسارات هسته‌ای و سازوکارهای جبران

سرفصل درس:

- فصل اول: نظام مسئولیت بین‌المللی و مدنی هسته‌ای در چارچوب حقوق بین‌الملل
  - منابع مسئولیت بین‌المللی و مدنی هسته‌ای
    - منابع عهدنامه‌ای (کنوانسیون پاریس، کنوانسیون وین، کنوانسیون بروکسل راجع به مسئولیت بهره‌بردار کشتی هسته‌ای، کنوانسیون بروکسل ۱۹۷۱، کنوانسیون جبران تکمیلی ۱۹۹۷، طرح ۲۰۰۱ کمیسیون حقوق بین‌الملل راجع به جلوگیری از خسارات فرامرزی ناشی از اقدامات زیانبار)
    - رویه قضایی (قضیه آزمایش‌های هسته‌ای، قضیه کاسموس، قضیه چرنوبیل، قضیه سوخت هسته‌ای ترکیبی (دعوی ایرلند علیه انگلستان))
  - اصول ناظر بر مسئولیت مدنی هسته‌ای (اصول مسئولیت مدنی هسته‌ای، اصل مسئولیت بدون تقصیر، اصل مسئولیت انحصاری، اصل قابلیت تحدید مسئولیت، اصل بیمه اجباری مسئولیت، اصل محدودیت زمانی مسئولیت، اصل صلاحیت دادگاه، محل وقوع حادثه هسته‌ای)
  - مسئولیت بین‌المللی نقض تعهدات مبنی بر جلوگیری و کاهش خسارت ناشی از فعالیت هسته‌ای
  - مسئولیت مدنی (مطلق) در قبال خسارت ناشی از فعالیت هسته‌ای
- فصل دوم: مسئولیت مدنی در قبال خسارات هسته‌ای در قوانین ملی
  - مبنای مسئولیت مدنی در قبال خسارت ناشی از فعالیت هسته‌ای
    - نظریات تقصیر و خطر
    - مسئولیت مطلق بهره‌بردار
    - قابلیت انتساب ضرر
  - جایگاه مسئولیت مدنی در قوانین ملی
  - تمایز بین اعمال تصدی و حاکمیتی
  - بیمه مسئولیت مدنی بهره‌بردار
  - وجوه افتراق و اشتراک حقوق ایران و کنوانسیون ۱۹۶۳ وین در خصوص مسئولیت مدنی در قبال خسارات هسته‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، نظام حقوقی مسئولیت بین‌المللی هسته‌ای، ترجمه صالح رضایی پیش رباط، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۲) صالح رضایی پیش رباط صالح رضایی پیش رباط، مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها در پیشگیری و جبران خسارات ناشی از فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Alexandre, Kiss, State Responsibility and Liability for Nuclear Damage, Denver Journal of International Law & Policy, vol 35, 2006
- 2) Maria, Lee, Civil Liability of The Nuclear Industry, Journal of Environmental Law, Vol. 12, No. 3 (2000), pp. 317-332
- 3) Author(s): Onvani Abbas, Ghaboli Dorafshan Seyed Mohammad Mehdi*, Hosseini Poya Seyed Mohsen, "Exception to The Responsibility Of Operating Nuclear Installation In The Process Of Transportation Of Nuclear Materials In International Conventions, JOURNAL OF RESEARCHES ENERGY LAW STUDIES FA11 2019-WINTER 2020, Volume 5, Number 2; Page(s) 373.
- 4) Gábor, Kecskés, "The Concepts of State Responsibility and Liability in Nuclear Law", ACTA JURIDICA HUNGARICA, Budapest 49, No 2, pp. 221–252 (2008.)

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با نظام عدم اشاعه تسلیحات هسته‌ای و پادمان‌های آژانس انرژی اتمی

سرفصل درس:

- فصل اول: سیر تاریخی شکل‌گیری و تحول نظام عدم اشاعه و پادمان هسته‌ای
  - از آغاز تا ۱۹۵۶
  - ۱۹۶۸-۱۹۵۶
  - ۱۹۶۸ - ۱۹۹۷
- فصل دوم، نظام عدم اشاعه و پادمان هسته‌ای در اساسنامه آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
  - اهداف، قلمرو و شرایط اعمال پادمان
  - تعهدات دولت‌های متعاقد
  - مسئولیت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
  - ضمانت اجرای اعمال پادمان
- فصل سوم نظام عدم اشاعه و پادمان بر اساس معاهده منع گسترش هسته‌ای
  - اهداف و قلمرو پادمان
  - تعهدات دولت‌های دارنده سلاح هسته‌ای
  - تعهدات دولت‌های فاقد سلاح هسته‌ای
  - صلاحیت‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
- فصل چهارم، نظام عدم اشاعه و پادمان بر اساس معاهدات مناطق عاری از سلاح هسته‌ای
  - اهداف و قلمرو اعمال پادمان
  - تعهدات

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

(۱) نادر ساعد، "حقوق بین‌الملل و نظام عدم گسترش سلاح‌های هسته‌ای"، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهر دانش، آخرین سال انتشار

(۲) سور لود گارد، "خلع سلاح و عدم اشاعه هسته‌ای"، ترجمه نادر پور آخوندی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار

- ۳) جوینر، دانیل " تفسیر معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای " ترجمه علیرضا ابراهیم گل، سیامک کریمی، رضا اسمخانی
انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار
- ۴) کاظم، غریب آبادی " معاهده منع جامع آزمایش‌های هسته‌ای " انتشارات دانشگاه امام حسین، آخرین سال انتشار
- ۵) جعفر مقدم، تاریخچه و اهداف پادمان هسته‌ای، انتشارات پیک نور، آخرین سال انتشار
- ۶) سید حسین موسویان، پروتکل الحاقی و راهبرد جمهوری اسلامی ایران (مجموعه مقالات) پژوهشکده تحقیقات راهبردی، آخرین سال انتشار
- ۷) نعمت‌الله رجب‌زاده، حسابرسی و بازرسی مواد و مؤسسات هسته‌ای از دیدگاه پادمان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، انتشارات پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، آخرین سال انتشار
- ۸) محمدحسن دریایی، فناوری‌های نوین در نظارت و بازرسی هسته‌ای، انتشارات وزارت امور خارجه، آخرین سال انتشار
- ۹) صالح، رضایی پیش رباط، "تأملی بر توسعه، تحول و چشم‌انداز یادمان‌های آژانس بین‌المللی انرژی اتمی؛ با تأکید بر برجام" فصلنامه مطالعات راهبردی شماره ۳، ۱۳۹۷
- ۱۰) علی توکلی طبسی، معاهده منع تسلیحات هسته‌ای و پیامدهای آن بر خلع سلاح هسته‌ای با تأکید بر معاهده منع گسترش سلاح هسته‌ای، مجله حقوقی بین‌المللی، شماره ۶۴، ۱۴۰۰

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق هسته‌ای»	
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:	
حقوق هسته‌ای و محیط‌زیست		Nuclear Law and the Environment	
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی
			زبان‌های خارجی
			تخصصی مشترک
			تخصصی گرایش
			نظری
عملی	نظری	عملی	نظری
عملی	عملی	عملی	عملی
عملی	عملی	عملی	عملی
عملی	عملی	عملی	عملی
عملی	عملی	عملی	عملی

هدف درس:

آشنایی با الزامات حقوقی صیانت از محیط‌زیست در مقابل مخاطرات هسته‌ای و پیشگیری از آلودگی‌های اتمی

سرفصل درس:

- فصل اول: کاربردهای انرژی هسته‌ای و حفاظت محیط‌زیست
  - فواید انرژی هسته‌ای برای محیط‌زیست
  - مضرات انرژی هسته‌ای برای محیط‌زیست
- فصل دوم: نظام حقوقی پیشگیری از آلودگی محیط‌زیست ناشی از فعالیت‌های هسته‌ای
  - حقوق بین‌الملل قراردادی
  - حقوق بین‌الملل عام
  - قوانین و مقررات ملی
- فصل سوم: نظام حقوقی جبران خسارات وارده به محیط‌زیست ناشی از فعالیت‌های هسته‌ای
  - حقوق بین‌الملل قراردادی
  - حقوق بین‌الملل عام
  - قوانین و مقررات ملی
- فصل چهارم: تأثیرات متقابل حقوق محیط‌زیست بر حقوق هسته‌ای
  - تأثیر حقوق محیط‌زیست بر حقوق هسته‌ای
  - تأثیر حقوق هسته‌ای بر حقوق محیط‌زیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- طیبه السادات مصطفی‌زاده، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست و مزایا و معایب انرژی هسته‌ای، انتشارات تی آرا، آخرین سال انتشار
- فریبا مشیر پور، فن‌آوری هسته‌ای و حفاظت از محیط‌زیست در پرتو حقوق بشر، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- سید عباس پورهاشمی، حسین برزویی، استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای و جنبه‌های حقوقی حفاظت محیط‌زیست، اولین همایش ملی دانشجویی مدیریت و فناوری‌های نوین در علوم بهداشتی، سلامت و محیط‌زیست، ۱۳۸۹
- فرهاد دبیری، سید عباس پورهاشمی، فرامرز معطر، حسین برزویی حق استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای از منظر حقوق محیط‌زیست فصلنامه علوم و تکنولوژی محیط‌زیست، شماره ۴، ۱۳۸۸.
- حجت سلیمی ترکمانی حادثه هسته‌ای نیروگاه فوکوشیما: تعامل و تقابل حقوق بین‌الملل محیط‌زیست و حقوق بین‌الملل هسته‌ای، فصلنامه علمی مطالعات روابط بین‌الملل، شماره ۴۶، ۱۳۹۸.

- 1) Raetzke, Christian Nuclear law and environmental law in the licensing of nuclear installations, Nuclear Law Bulletin No. 92 - Volume 2013/2.
- 2) Elli Louka, Nuclear Weapons, Justice and the Law, 2011. E.Elgar
- 3) Stanley David Berger, Environmental Law Developments in Nuclear Energy, Nuclear Law Bulletin, 8.OECD Publishing, vol. 2008(1), pages 55-73 DOI: 10.1787/nuclear_law-2008-5k9h3nj6xqd.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با ضوابط حقوقی حاکم بر روابط کارکنان صنعت هسته‌ای و کارفرمایان و حقوق و تکالیف ایشان در زمان اشتغال و خاتمه قرارداد

سرفصل درس:

- فصل اول: قوانین حاکم بر کارکنان صنعت هسته‌ای
  - گفتار اول: قانون کار
  - گفتار دوم: قانون مدیریت خدمات کشوری
  - گفتار سوم: قوانین و مقررات خاص سازمان انرژی اتمی
  - گفتار چهارم: قانون تأمین اجتماعی
- فصل دوم: حقوق کارکنان صنعت هسته‌ای در زمان اشتغال
  - گفتار اول: دریافت حق‌السعی (مزد و سایر مزایای مالی)
  - گفتار دوم: استفاده از مرخصی، تعطیلات و ...
  - گفتار سوم: استفاده از مزایای مشاغل سخت و زیان‌آور
  - گفتار چهارم: حفاظت فنی و بهداشتی محیط کار
- فصل سوم: حمایت‌های تأمین اجتماعی از کارکنان صنعت هسته‌ای
  - گفتار اول: حمایت‌ها در زمان بیماری و ضوابط مربوط به آن
  - گفتار دوم: حمایت‌ها در صورت از کارافتادگی و ضوابط مربوط به آن
  - گفتار سوم: حمایت‌ها در زمان بازنشستگی و ضوابط مربوط به آن
  - گفتار چهارم: حمایت از بازماندگان و ضوابط مربوط به آن
- فصل چهارم: مراجع حل اختلاف
  - گفتار اول: مراجع مذکور در قانون کار
  - گفتار دوم: مراجع مذکور در قانون تأمین اجتماعی
  - گفتار سوم: شعب دیوان عدالت اداری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) نعیمی، عمران و همکاران، قانون تأمین اجتماعی در نظم حقوقی کنونی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- (۲) رفیعی، احمد، قانون کار در نظم حقوقی کنونی، انتشارات نگاه بینه، آخرین سال انتشار
- (۳) عراقی، عزت‌الله، حقوق کار، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- (۴) الهیان، محمدجواد، مجموعه حقوق کار، مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، سه جلد، آخرین سال انتشار
- (۵) الهیان، محمدجواد، پرسش و پاسخ در زمینه روابط کار، مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، پنج جلد، آخرین سال انتشار
- (۶) الهیان، محمدجواد، پرسش و پاسخ در زمینه تأمین اجتماعی، مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، آخرین سال انتشار

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی				
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی مشترک			

هدف درس:

❖ آشنایی با جرائم مربوط به فناوری هسته‌ای

سرفصل درس:

- فصل اول: جرائم مربوط به تروریسم هسته‌ای
  - قاچاق مواد و تجهیزات هسته‌ای
  - خرابکاری در تأسیسات هسته‌ای
  - استفاده از مواد هسته‌ای علیه افراد و ملل
- فصل دوم: جرائم مربوط محیط کار و محیط زیست
  - جرائم مربوط به نقل و انتقال غیراستاندارد مواد هسته‌ای
  - جرائم مربوط به مدیریت پسماندهای هسته‌ای
  - جرائم مربوط به نقض اصول ایمنی هسته‌ای

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) محبوبه احمدی نژاد، بررسی جرم انگاری اعمال و رفتارهای متخلفانه هسته‌ای در نظام حقوقی ایران، انتشارات قانون یار، آخرین سال انتشار
- (۲) پیمان نمایان، شناخت و تبیین تحولات تقنینی کیفری بین‌المللی در قبال جرائم تروریستی هسته‌ای، فصلنامه تعالی حقوق، دوره ۷، شماره ۱، بهار ۱۴۰۰.
- (۳) سید مصطفی مشکات و همکاران، آلودگی زیست‌محیطی از طریق انتشار مواد هسته‌ای: راهبرد کیفری ایران و ایالات متحده آمریکا، فصلنامه پژوهش‌های حقوقی، دوره ۱۹، شماره ۴۳، پاییز ۱۳۹۹.
- (۴) پیمان نمایان غفور خویی، امکان‌سنجی تأسیس دیوان کیفری بین‌المللی هسته‌ای؛ چالش‌ها، راهبردها و دستاوردها، راهبرد سال بیست و ششم بهار ۱۳۹۶ شماره ۸۲.
- (۵) سید حسین میرمحمدصادقی، کیوان غنی کله لو، تروریسم هسته‌ای، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- Brecht Volders, Tom Sauer, Nuclear Terrorism: Countering the Threat, Routledge.
- Graham T. Allison, Nuclear Terrorism: The Risks and Consequences of the Ultimate Disaster, Constable.
- International Atomic Energy Agency, Radiological Crime Scene Management, International Atomic Energy Agency.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با قوانین و مقررات سایر کشورها در حوزه تقنین و مقررات گذاری فناوری هسته‌ای

سرفصل درس:

- فصل اول: ضرورت و روش مطالعه حقوق تطبیقی هسته‌ای
  - ضرورت
  - روش
- فصل دوم: نظام حقوقی حاکم بر فعالیت‌های اقتصادی و تجاری هسته‌ای
  - قوانین و مقررات دولتی
  - قواعد و الزامات قراردادی
- فصل سوم: نظام حقوقی کشورها در حوزه عدم اشاعه و پادمان
  - کشورهای دارنده سلاح هسته‌ای
  - کشورهای فاقد سلاح هسته‌ای
- فصل چهارم: نظام حقوقی کشورها در حوزه ایمنی و امنیت هسته‌ای
  - ایمنی هسته‌ای
  - امنیت هسته‌ای
- فصل پنجم: نظام تنظیم‌گری هسته‌ای کشورها
  - وحدت نظام تنظیم‌گری
  - تعدد نظام تنظیم‌گری
- فصل ششم: نظام حقوقی کشورها در حوزه مسئولیت مدنی هسته‌ای
  - مسئولیت مدنی دولت
  - مسئولیت اشخاص غیردولتی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) کارلتون استواپر و دیگران، "کتابچه حقوق هسته‌ای" ترجمه اصلی عباسی، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- (۲) صالح رضایی پیش رباط، زینب عصمتی "مطالعه تطبیقی مسئولیت مدنی ناشی از خسارات هسته‌ای در نظام‌های حقوقی فرانسه ایران"، مجله علوم و فنون هسته‌ای، ویژه‌نامه ارزیابی الحاق کشور به رژیم حقوقی مسئولیت مدنی هسته‌ای اردیبهشت، ۱۳۹۶
- (۳) سید محمد قبولی درافشان، وحید رضا دوست، مطالعه تطبیقی تعیین مسئول و مبنای جبران خسارت در مسئولیت مدنی ناشی از حوادث مربوط به تأسیسات هسته‌ای در حقوق ایران، فرانسه و اسناد بین‌المللی، مطالعات حقوق تطبیقی شماره ۲، ۱۳۹۴
- (۴) علیرضا یزدانیان، هدیه حبیبیان "مسئول جبران خسارات ناشی از حوادث هسته‌ای در کنوانسیون‌های بین‌المللی و حقوق ایران، مجله مطالعات حقوق دانشگاه شیراز، شماره ۲، ۱۳۹۳

منابع فرعی:

- 1) Overview of Nuclear Legislation in Central and Eastern Europe, NUCLEAR ENERGY AGENCY ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT, Paris.
- 2) Nuclear legislation in OECD Countries, in: https://www.oecd-ilibrary.org/nuclear-energy/nuclear-legislation-in-oecd-countries_20742843

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت ماهیت، ساختار، اهداف، اصول و قواعد بین‌المللی حاکم بر سرمایه‌گذاری و تجارت در حوزه فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای و شناخت مقررات سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی در ایران.

سرفصل درس:

- فصل اول- نظام حقوقی حاکم بر سرمایه‌گذاری خارجی
  - مفهوم، قلمرو، شرایط و انواع سرمایه‌گذاری خارجی
  - حقوق و تعهدات دولت میزبان (سرمایه پذیر)
  - حقوق و تعهدات سرمایه‌گذار خارجی
  - آزادسازی یا حمایت و تضمین سرمایه‌گذاری خارجی در فعالیت‌های هسته‌ای
  - نقش نهادهای بین‌المللی در سرمایه‌گذاری خارجی (مانند ایکسید، میکا، آنسیترال،...)
  - سرمایه‌گذاری خارجی در حقوق ایران
    - قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی سال ۱۳۸۰
    - قانون موافقت‌نامه همکاری در زمینه استفاده صلح‌جویانه از انرژی هسته‌ای بین دولت جمهوری اسلامی ایران و دولت فدراسیون روسیه ۱۳۷۲
    - قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) و الزامات مربوط به رقابت و سرمایه‌گذاری بخش دولتی یا خصوصی
- فصل دوم- نظام حقوقی حاکم بر تجارت خارجی
  - مفاهیم، ماهیت، ساختار و سیر تحول حقوق سازمان جهانی تجارت
  - اصول سازمان جهانی تجارت
    - اصول شکلی
    - اصول ماهوی (دولت کامله الوداد، رفتار ملی، رفتار ویژه با کشورهای درحال توسعه، آزادسازی تجارت، شفافیت، قابلیت پیش‌بینی، منصفانه بودن تجارت، رقابتی بودن،...)
  - ویژگی‌های شکلی و ماهوی موافقت‌نامه‌های منعقد در چارچوب سازمان جهانی تجارت
  - رابطه سازمان جهانی تجارت با سایر نهادهای اقتصادی و تجاری بین‌المللی
  - آزادی یا محدودیت در تجارت کالاها و خدمات هسته‌ای بر اساس موافقت‌نامه‌های سازمان جهانی تجارت
  - ایران و سازمان جهانی تجارت

• فصل سوم- هنجارها و نهادهای مرتبط با انرژی هسته‌ای

- آشنایی با ساختار و مقررات آژانس بین‌المللی انرژی اتمی
- حقوق و تعهدات کشورها در تولید و بهره‌برداری صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای (حقوق ناشی از NPT، تعهدات مربوط به ایمنی و مسئولیت مدنی ناشی از فعالیت‌های هسته‌ای: کنوانسیون مسئولیت مدنی در قبال خسارات...)
- توسعه پایدار و انرژی‌های تجدیدپذیر
- آثار زیست‌محیطی انرژی‌های فسیلی، هسته‌ای و تجدیدپذیر
- قواعد برخورد کشورها و سازمان‌های بین‌المللی با کاربرد منفی انرژی‌های مضر برای محیط‌زیست
- منشور انرژی و قواعد مربوط به امنیت انرژی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) اسفندیار امیدبخش، "از موافقت‌نامه عمومی تعرفه و تجارت تا سازمان تجارت جهانی"، در: مجموعه‌ی آموزشی سازمان تجارت جهانی، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، آخرین سال انتشار
- ۲) اسناد حقوقی سازمان جهانی تجارت، ترجمه گروه مترجمان، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی، آخرین سال انتشار
- ۳) آندریاس لاون فلد، حقوق بین‌المللی سرمایه‌گذاری، ترجمه محمدجعفر قنبری جهرمی، تهران، نشر جنگل: جاودانه، آخرین سال انتشار
- ۴) ایروانی محمدجواد، شناخت سازمان تجارت جهانی، موسسه مطالعات بازرگانی، آخرین سال انتشار
- ۵) براتی دارانی علی‌اکبر، نظام صلاحیت ایکسید و حل‌وفصل اختلافات سرمایه‌گذاری، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۶) پیران حسین، مسائل حقوقی سرمایه‌گذاری بین‌المللی، تهران، گنج دانش، آخرین سال انتشار
- ۷) توکل پور محمدهادی، بررسی حقوقی مسأله هسته‌ای ایران، تهران، مرکز اسناد انقلاب اسلامی، آخرین سال انتشار
- ۸) حاتمی علی، اسماعیل کریمیان، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در پرتو قانون و قراردادهای سرمایه‌گذاری، تهران، تپسا، آخرین سال انتشار
- ۹) حکیمیان علی‌محمد، رژیم حقوقی سرمایه‌گذاری خارجی در بخش نفت و گاز ایران، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، آخرین سال انتشار
- ۱۰) رشیدی حمید، دایره‌المعارف حقوق نیرو، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۱۱) رودلف دالزرو، اصول حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری، ترجمه سید قاسم زمانی، انتشارات شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۲) ساعد نادر، حقوق بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای، تهران، مؤسسه شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۳) سرتیبی حسین، حقوق امنیت هسته‌ای، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۴) سلیمی ترکمانی حجت، حقوق بین‌الملل هسته‌ای، تهران، مؤسسه شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۵) شیروی عبدالحسین، حقوق تجارت بین‌الملل، فصل پانزدهم، آخرین سال انتشار
- ۱۶) عسکری پوریا، حقوق سرمایه‌گذاری خارجی در رویه دآوری بین‌المللی، شهر دانش، آخرین سال انتشار
- ۱۷) فرهاد امام، حقوق سرمایه‌گذاری در ایران، تهران، نشر یلدا، آخرین سال انتشار
- ۱۸) کمالی اردکانی مسعود و میترا نصیری، "موافقت‌نامه عمومی تجارت خدمات"، در: مجموعه آموزشی سازمان تجارت جهانی، تهران: شرکت چاپ و نشر بازرگانی، آخرین سال انتشار
- ۱۹) مسعودی، علی، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، مجد، آخرین سال انتشار
- ۲۰) مهدی فیروزی، الحاق ایران به سازمان تجارت جهانی و پیامدهای آن بر مقررات صادرات و واردات، علوم اجتماعی، روش‌شناسی علوم انسانی، آخرین سال انتشار
- ۲۱) موسوی سید فضل‌الله، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار
- ۲۲) میروسی علیرضا، سرمایه‌گذاری خارجی در چارچوب معاهدات دوجانبه، آخرین سال انتشار

- 1) Devita Glauco and Kevin Laeler, "Foreign Direct Investment and its Determinates: A look to the Past, A View to the Future" in H.S. Kehal(ed), Foreign Investment in Developing Countries, Palgrave Macmillan, 2004.
- 2) Muchlinski Peter T., Multinational Enterprises and the Law, 2nd ed. Oxford University Press, Oxford, 2007.
- 3) Sornarajah M. The International Law on Foreign Investment, Cambridge University Press, 2004, 2nd Edition.
- 4) The International Law of Nuclear Energy: Basic Documents, which the authors edited and was published in 1993 by Martinus Nijhoff Publishers.
- 5) Unctad, Host Country Operational Measures, United Nations, New York and Geneva, 2001.
- 6) URATA Shujiro & John SASUYA, 2007, "An Analysis of the Restrictions on Foreign Direct Investment in Free Trade Agreements", Discussion Papers 07018, Research Institute of Economy, Trade and Industry (RIETI).
- 7) by Judiciary 2016. Published by Oxford University Press on behalf of EJIL Ltd
- 8) Guohua Yang, Bryan Mercurio, Li Yongjie, WTO dispute settlement understanding: a detailed interpretation
- 9) Jackson, John H. (1990), Restructuring the GATT System, London: The Royal Institute of International Affairs.
- 10) Jackson, John H. (1998), The World Trade Organization: Constitution and Jurisprudence. London: The Royal, Institute of International Affairs.
- 11) Jackson, John H. (2000), The Jurisprudence of GATT and the WTO: Insights on Treaty Law and Economic Relations. Cambridge: Cambridge University Press.
- 12) Mitchell, Andrew D, Legal principles in WTO disputes, Cambridge, UK; New York: Cambridge University Press, 2008
- 13) Palmetier a David nd Petros C. Mavroidis, Dispute settlement in the World Trade Organization: practice and procedure Cambridge, UK; New York, NY: Cambridge University Press, 2004
- 14) Petersmann Ernst-Ulrich The GATT/WTO dispute settlement system: international law, international organizations, and dispute settlement, London; Boston: Kluwer Law International, 1997
- 15) Robert Howse The World Trade Organization 20 Years On: Global Governance
- 16) Trachtman Joel P. and Chantal Thomas, eloping Countries in the WTO Legal System, Published to Oxford Scholarship Online: September 2009
- 17) Unctad, Foreign Direct Investment and Performance Requirements: New Evidence from selected Countries, United Nations, New York and Geneva, 2003.
- 18) World Trade Organization Information and External Relations Division © WTO 2015
- 19) WTO, Understanding Word Trade Organisation.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت اصول، قواعد و مقررات انسانی حاکم بر راهبری و هدایت انواع درگیری‌های مسلحانه و نظریات و رویه‌های بین‌المللی مربوط به کنترل مخاصمه و کاهش آلام ناشی از آن با تأکید بر ویژگی‌ها، ممنوعیت و آثار و پیامدهای به‌کارگیری سلاح‌های هسته‌ای.

سرفصل درس:

- کلیات
  - تعریف، ضرورت، ویژگی‌ها و منابع حقوق بین‌الملل بشردوستانه
  - حقوق بشردوستانه در انواع درگیری‌های مسلحانه
  - مفهوم شناسی سلاح‌های کشتار جمعی و وضعیت سلاح‌های هسته‌ای
  - ویژگی‌های سلاح‌های کشتار جمعی
- تعریف، انواع، ممنوعیت و آثار کاربرد سلاح‌های هسته‌ای
  - تعریف و انواع سلاح‌های هسته‌ای
  - آثار و پیامدهای کاربرد سلاح‌های هسته‌ای
  - معاهدات بین‌المللی در خصوص سلاح‌های هسته‌ای
  - رأی مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری درباره مشروعیت کاربرد سلاح‌های هسته‌ای
- اصول حقوق بشردوستانه ناظر بر راهبری و هدایت درگیری‌های مسلحانه
  - اصول حقوق بشردوستانه ناظر بر منع یا تحدید به‌کارگیری تسلیحات هسته‌ای
  - اشخاص و اموال مورد حمایت در زمان درگیری‌های مسلحانه
- ضمانت اجرای حقوق بین‌الملل بشردوستانه
  - تعهد به رعایت و تضمین رعایت حقوق بشردوستانه
  - عوامل و نهادهای مؤثر در اجرای حقوق بشردوستانه
  - ضمانت اجرای کیفری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق بین‌الملل بشردوستانه، تهران، گنج دانش با همکاری کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، آخرین سال انتشار
- ۲) محمدرضا ضیایی بیگدلی، حقوق جنگ: حقوق بین‌الملل مخاصمات مسلحانه، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار
- ۳) جمشید ممتاز و امیرحسین رنجبریان، حقوق بین‌الملل بشردوستانه مخاصمات مسلحانه داخلی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۴) کمیته ملی حقوق بشردوستانه جمهوری اسلامی ایران، حقوق بین‌الملل بشردوستانه ناظر بر حمایت از افراد در درگیری‌های مسلحانه (مجموعه اسناد ژنو)، آخرین سال انتشار
- ۵) اسلام و حقوق بین‌الملل بشردوستانه، مجموعه مقالات، مرکز مطالعات تطبیقی اسلام و حقوق بشردوستانه بین‌المللی، با همکاری نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۶) ساعد نادر، حقوق بشردوستانه و سلاح‌های هسته‌ای، تهران، مؤسسه شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۷) سید فضل‌الله موسوی، سیدحسین موسوی‌فر و سروش سیدیان‌هاشمی (تالیف و ترجمه)، حقوق بشردوستانه در اسلام و حقوق بین‌الملل، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار
- ۸) شارل روسو، حقوق مخاصمات مسلحانه، ترجمه سید علی هنجی، تهران، دفتر خدمات حقوقی بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، آخرین سال انتشار
- ۹) دیتر فلک، حقوق بشردوستانه در مخاصمات مسلحانه، گروه مترجمان، با اهتمام و ویرایش سیدقاسم زمانی و نادر ساعد، موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ژان ماری هنکرتر، لوئیس دوسوالدیک، حقوق بین‌المللی بشردوستانه عرفی، ترجمه دفتر امور بین‌الملل قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۱۱) مصطفی فضائی، دادرسی عادلانه، محاکمات کیفری بین‌المللی، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش‌های شهردانش، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Fleck Dieter (ed. By), The Handbook of Humanitarian Law in Armed Conflicts, United Kindom, Oxford University Press, third edition, 2013
- 2) G. Willemin, R. Heacock and J. Freymend, The International Committee of the Red Cross (Nijhoff, 1984).
- 3) P. Boissier, From Solferino to Tsushima (Henry Dunant Institute, 1985).
- 4) Frits Kalshoven and Lisbeth Zegveld, Constraints on The Waging of War: An Introduction to International Humanitarian Law, 4th edn. (ICRC, 2011).
- 5) Eyal Benvenisiti, The International Law of Occupation, 2nd edn (OUP, 2011).
- 6) Tristan Ferraro(ed.), Occupation and Other Forms of Administration of Foreign Territory (ICRC, 2012).
- 7) Jean-Marie Henckaerts and Louise Doswald-Beck, with contributions by Carolin Alvermann, Knut Dormann and Baptiste Rolle, Customary International Humanitarian Law, Volume I, Rules, international committee of the red cross, cambridge university press, Reprinted with corrections 2009.
- 8) Antoine Bouvier, Legal Adviser, ICRC Geneva, Introduction to International Humanitarian Law(IHL), available at: Law.scu.edu/wp_content/uploads/SANTACLARA 2015 PARTI.
- 9) ICRC, Basic Rules of The Geneva Conventions and The Additional Protocols, ICRC Publications, 1988, ref. 0365, Available at: icrc.org/eng/assets/files/other/icrc_006_0365.pdf, read on 2016.
- 10) International Legal Protection of Human Rights In Armed Conflict, United Nations Human Rights Office of The High Commissioner, New York and Geneva, 2011.
- 11) Ian Brownlie, Principles of Public International law, Fourth Edition, Clarendon Press, Oxford 1990.
- 12) Kunt Dormann, Liesbeth Lijnzaad, Marco Sassoli and Philip Spoerri (Editorial Committee), Commentary on The 1949 Geneva Conventions, (The First Geneva Convention, 2016), ICRC, CAMBRIDGE UNIVERSITY PRESS.

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»		گرایش فرعی: «حقوق هسته‌ای»									
نام درس به فارسی:		نام درس به انگلیسی:									
حقوق مالی و محاسباتی هسته‌ای		Nuclear Finance and Accounting Law									
مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی								
			زبان‌های خارجی								
			تخصصی مشترک								
			تخصصی گرایش								
			تخصصی اختیاری								
نظری	عملی	نظری	عملی								
کارگاه	سمینار	سفر علمی	سایر:								
<p>هدف درس:</p> <p>❖ آشنایی با نظام بودجه‌ای و محاسباتی سازمان انرژی اتمی و نهادهای مربوط و امور مالیاتی کنشگران هسته‌ای</p>											
<p>سرفصل درس:</p> <ul style="list-style-type: none"> • فصل اول: کلیات <ul style="list-style-type: none"> ○ نظام خاص مقررات حاکم بر امور مالی، معاملاتی، اداری و استخدامی سازمان انرژی اتمی ایران و شرکت‌های تابعه و دستگاه‌های وابسته ○ نهادهای ذیصلاح و سازکار مقررات گذاری مالی و محاسباتی سازمان و نهادهای مرتبط • فصل دوم: نظام بودجه‌ریزی و محاسباتی سازمان انرژی اتمی <ul style="list-style-type: none"> ○ اصول حاکم بر بودجه ○ بودجه‌ریزی سازمان و شرکت‌های مربوط ○ رسیدگی و تصویب بودجه ○ نظارت بر اجرای بودجه و تفریق بودجه ○ نهادهای نظارتی بر عملکردهای مالی و بودجه‌ای ○ انواع و روش انجام معاملات سازمان و شرکت‌های وابسته؛ و نظارت بر آن • فصل سوم: نظام مالیاتی حاکم بر فعالیت‌های هسته‌ای <ul style="list-style-type: none"> ○ اصول حاکم بر مالیات‌ها و ملاحظات خاص هسته‌ای ○ انواع مالیات‌های حاکم بر فعالیت‌های هسته‌ای ○ معافیت‌ها و تخفیف‌ها ○ دادرسی مالیاتی ○ انواع عوارض مربوط به فعالیت‌های هسته‌ای ○ انواع بهای خدمات مربوط به فعالیت‌های هسته‌ای 											
<p>روش ارزشیابی:</p> <table border="1"> <tr> <td>ارزشیابی مستمر</td> <td>میان ترم</td> <td>آزمون نهایی</td> <td>تحقیق یا پروژه</td> </tr> <tr> <td>به تشخیص استاد</td> <td>به تشخیص استاد</td> <td>*</td> <td>*</td> </tr> </table>				ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه	به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه								
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*								
<p>منابع:</p> <ol style="list-style-type: none"> (۱) سید احمد حبیب نژاد، مالیه عمومی، انتشارات حوزه و دانشگاه و دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار (۲) ولی رستمی، مالیه عمومی، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار (۳) رضا موسوی زاده، مالیه عمومی، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار (۴) ولی رستمی، حقوق مالی و محاسباتی: بایسته‌های حقوقی نظام مالیه عمومی در ایران، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار (۵) محمد امامی، حقوق مالی، انتشارات میزان، آخرین سال انتشار 											

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی	نوع درس:	پیش‌نیاز: ندارد هم‌نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		و عمومی			
سمینار		نظری	زبان‌های				
سفر علمی		عملی	خارجی				
سایر:		نظری	تخصصی				
		عملی	اختیاری	گرایش			

هدف درس:

❖ شناخت و تحلیل اصول، قواعد و مقررات حقوقی مشترک حاکم بر نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای هسته‌ای و آشنایی با ساختار، صلاحیت و نقش آن‌ها در توسعه، تحول و اجرای حقوق بین‌الملل هسته‌ای.

سرفصل درس:

- فصل اول: اصول، قواعد و مقررات حقوقی مشترک حاکم بر نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای
  - گفتار اول: حقوق مشترک سازمان‌های بین‌المللی: وحدت در عین کثرت
    - حقوق بین‌الملل عام و حقوق داخلی (خاص) هر سازمان بین‌المللی و منطقه‌ای
    - شخصیت حقوقی و صلاحیت سازمان‌های بین‌المللی در نظم حقوقی ملی و بین‌المللی
    - التزام سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای به حقوق بین‌الملل
  - گفتار دوم: مزایا و مصونیت و مسئولیت سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
    - مزایا و مصونیت سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
    - مسئولیت سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای در حقوق بین‌الملل
    - مسئولیت مشترک سازمان بین‌المللی و منطقه‌ای و اعضای آن
  - انحلال و جانشینی سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
  - حل و فصل اختلافات سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای
- فصل دوم: انواع و کارکرد نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای هسته‌ای
  - سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی هسته‌ای
    - آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA)
    - کمیته علمی اثرات تابش اتمی سازمان ملل (UNSCEAR)
    - کمیته بین‌آژانس ایمنی در برابر اشعه (IACRS)
    - سازمان پیمان منع جامع آزمایشات هسته‌ای (CTBTO)
  - سازمان‌های منطقه‌ای هسته‌ای
    - جامعه انرژی اتمی اروپا (Euratom)
    - آژانس انرژی هسته‌ای (NEA)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) دامینگز، روبرتو؛ کرشنر، امیل جی، سازمان‌های منطقه‌ای و مدیریت امنیت، ترجمه مجید عباسی، موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، آخرین سال انتشار
- ۲) ظریف، محمدجواد؛ سجادیپور، کاظم، دیپلماسی چندجانبه: نظریه و عملکرد سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، آخرین سال انتشار
- ۳) ابی‌صعب. ژرژ؛ مفهوم سازمان بین‌المللی، ترجمه ایرج پاد، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، آخرین سال انتشار
- ۴) آقایی. سیدداوود؛ سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات نسل نیکان، آخرین سال انتشار
- ۵) بیگزاده. ابراهیم؛ حقوق سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات مجمع علمی و فرهنگی مجد، آخرین سال انتشار
- ۶) بیگزاده. ابراهیم؛ شهناز کلینی و منیژه یاقوتی؛ حقوق سازمان‌های بین‌المللی، جلد اول، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۷) خانی. محمدحسن؛ پیشینه و نقش سازمان‌های بین‌المللی در نظام بین‌المللی، انتشارات دانشگاه امام صادق (ع)، آخرین سال انتشار
- ۸) دورموی. دانیل؛ حقوق سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه کمال‌الدین هریسی‌نژاد، نشر جامعه پژوه و دانیال، آخرین سال انتشار
- ۹) زمانی. سیدقاسم؛ حقوق سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات موسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۰) ساروشی. دن؛ سازمان‌های بین‌المللی و اعمال اختیارات حاکمیتی، ترجمه پوریا عسکری، مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های حقوقی شهردانش، آخرین سال انتشار
- ۱۱) طلایی. فرهاد؛ حقوق سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۲) ظریف، محمدجواد و سیدمحمدکاظم سجادیپور؛ سازمان‌های بین‌المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۳) غفوری. حمید؛ سازمان‌های بین‌المللی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار
- ۱۴) فلاح اسدی. مهرداد؛ سازمان‌های بین‌المللی، مزایا و مصونیت‌ها، انتشارات جنگل، آخرین سال انتشار
- ۱۵) کلی- کیت اس. بیس؛ سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه حسین شریفی‌طرازکوهی، نشر میزان، آخرین سال انتشار
- ۱۶) کلییار. کلود آلبر؛ سازمان‌های بین‌المللی، ترجمه و تحقیق از هدایت‌الله فلسفی، نشر فاخته، آخرین سال انتشار
- ۱۷) کلییار. کلود آلبر؛ نهادهای روابط بین‌الملل، ترجمه و تحقیق از هدایت‌الله فلسفی، نشر نو، آخرین سال انتشار
- ۱۸) موسی‌زاده. رضا، سازمان‌های بین‌المللی، نشر میزان، آخرین سال انتشار

منابع فرعی:

- 1) Amerasinghe.C.F., Principles of the Institutional Law of International Organizations, Cambridge University Press, 1996.
- 2) Bekker.H.F., The Legal Position of Intergovernmental Organizations, A Functional Necessity, Analysis of Their Legal Status and Immunities, Martinus Nijhoff, 1994.
- 3) Chiu.H, The Capacity of International Organizations to Conclude Treaties and the Special Legal Aspects of the Treaties So Concluded, Martinus Nijhoff, 1966.
- 4) Dupuy.R.J. (ed)., A Handbook of International Organizations, Martinus Nijhoff, 1988.
- 5) Dupuy.R.J. (ed)., A Handbook of International Organizations, Martinus Nijhoff, 2nd ed, 1998.
- 6) Fassbender. Bardo, The United Nations Charter as the Constitution of the International Community, Martinus Nijhoff, 2009.
- 7) Gross.L., Essays on International Law and Organization, Two vols., Martinus Nijhoff, 1984.
- 8) Hirsch.M., The Responsibility of International Organizations Toward Third Parties, Martinus Nijhoff, 1995.
- 9) Jenks.C.W., The Proper Law of International Organization, London Stevens & Sons, 1962.
- 10) Kirgis.F.L., International Organizations in their Legal Setting, West Publishing Co, 1977.
- 11) Klabbers.J, An Introduction to International Institutional Law, Cambridge University Press, 2002.
- 12) Klein.P., La Rasponsabillit (des Organisations Internationales dans Les Ordres Juridiques Internes et en Droit des Gens, Editions Bruylant, Editions de L'universit)de Bruxelles, 1998.
- 13) Monaco.R., Corso di Organizzazione Internazionale. Principi Generali, G. Giappichelli-Editore, Torino, 1979.
- 14) Morgenstern.F., Legal Problems of International Organizations, Grotius, 1986.
- 15) Muller.A.S., International Organizations and their Host States, Aspects of their Legal Relationship, Kluwer, 1995.

- 16) Reinisch.A, International Organizations before National Courts, Cambridge University Press, 2000.
- 17) Sands.Ph & Klein.P., Bowett's Law of International Institutions, Fifth ed, Sweet & Maxwell, 2001.
- 18) Sarooshi.D., The United Nations and the Development of Collective Security Council, The Delegation by the UN Security Council of its Chapter VII Powers, Clarendon Press, Oxford, 1999.
- 19) Schermers. H.G & Blokker.N.M, International Institutional Law, Unity Within Diversity, Fifth Revised Edition, Martinus Nijhoff, 2011.
- 20) Schermers.H.G., International Institutional Law, Sijthoff, 1980.
- 21) Schermers.H.G.and Blokker.N.M., International Institutional Law, Unity Within Diversity, Martinus Nijhoff, 1995.
- 22) Schermers. H.G/ Heukels.T.and Mead. PH. (eds)., Non-Contractual Liability of the European Communities, Martinus Nijhoff, 1988.
- 23) Seyersted. Finn., Common Law of International Organizations, Martinus Nijhoff Publishers, 2008.
- 24) Simma.B. (ed)., The Charter of the United Nations, A Commentary, 2nd ed., Oxford University Press, 2002.
- 25) Simma.B. (ed)., The Charter of the United Nations, A Commentary, Oxford University Press, 1995.
- 26) Weissberg.G., The International Status of the United Nations, Oceana Publications, 1961.

گرایش فرعی «حقوق محیط‌زیست»

(گرایش اصلی: «حقوق بین‌الملل»)

۱) دروس الزامی گرایش «حقوق محیط‌زیست»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۴۷۳	حقوق محیط‌زیست در اسلام	۲	۲	-
۴۷۴	کلیات حقوق محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۷۵	مسئولیت بین‌المللی و مدنی ناشی از خسارت‌های محیط‌زیستی	۲	۲	-
۴۷۶	حقوق بین‌الملل محیط‌زیست	۱	۲	-
۴۷۷	حقوق کیفری محیط‌زیست	۱	۲	-
جمع		۸	۱۰	

۲) دروس اختیاری گرایش «حقوق محیط‌زیست»

کد درس	نام درس	تعداد واحد	تعداد ساعت	پیش‌نیاز
۴۷۸	حقوق حفاظت از آب‌و‌خاک	۲	۲	-
۴۷۹	حقوق حفاظت از هوا	۲	۲	-
۴۸۰	حقوق حفاظت از پوشش گیاهی	۲	۲	-
۴۸۱	حقوق حفاظت از حیات‌وحش	۲	۲	-
۴۸۲	اقتصاد محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۳	حقوق اداری و محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۴	حقوق انرژی و محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۵	حقوق کشاورزی و محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۶	حقوق سازمان‌های داخلی و بین‌المللی محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۷	حقوق محیط‌زیست دریایی	۲	۲	-
۴۸۸	حقوق بشر و محیط‌زیست	۲	۲	-
۴۸۹	حقوق محیط‌زیست و صنعت	۱	۱	-
۴۹۰	حقوق محیط‌زیست و مسائل اجتماعی	۱	۱	-
۴۹۱	فلسفه و اخلاق محیط‌زیست	۱	۱	-
۴۹۲	حقوق محیط‌زیست شهری و روستایی	۱	۱	-
۴۹۳	امنیت و محیط‌زیست	۱	۱	-

* دانشجو موظف است ۶ واحد از دروس فوق را زیر نظر گروه آموزشی مربوط اخذ کند.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ آشنایی با مبانی، منابع، مفاهیم، حقوق، تکالیف، مسائل و موضوعات زیست محیطی از منظر اسلام

سرفصل درس:

- اهمیت محیط زیست و منابع طبیعی در اسلام
- منابع حقوق محیط زیست در اسلام
  - قرآن
  - سنت
  - عقل
- قواعد و اصول فقهی مرتبط با محیط زیست
  - لاضرر
  - عدالت
  - مصلحت و ضرورت
  - اتلاف
  - ضمان
- محیط زیست در فقه اسلامی
- تأثیر متقابل انسان و محیط زیست از دیدگاه اسلام
- انسان محوری یا محیط زیست محوری و دیدگاه اسلام در این خصوص
- تکالیف انسان در برابر محیط زیست
  - رعایت حقوق طبیعت
  - وظیفه‌ی نمایندگی خدا در زمین
  - فساد نکردن در زمین
  - عمران و آباد کردن زمین
  - شکر نعمت های خدادای
  - امر به معروف و نهی از منکر در ارتباط با محیط زیست
- حق بر محیط زیست از دیدگاه اسلام

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- ۱) اصغری لقمجانی، صادق، مبانی حفظ محیط‌زیست در اسلام، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۲) جمعی از نویسندگان، اسلام و محیط‌زیست؛ امانت الهی، تحت نظارت ریچارد سی. فالنس، فردریک ام. دنی و عزیزان بهارالدین، دانشگاه هاروارد، مرکز مطالعات ادیان جهانی، آخرین سال انتشار.
- ۳) جوادی آملی، عبدالله، اسلام و محیط‌زیست، قم، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۴) خامنه‌ای، سید علی، «پیام به اولین همایش حقوق محیط‌زیست»، ۱۳۸۶.
- ۵) زمانی، محمد، «بهره‌گیری شایسته از محیط‌زیست با الهام از تعالیم اسلام»، مجموعه مقالات همایش اسلام و محیط‌زیست، تهران، سازمان حفاظت از محیط‌زیست، ۱۳۷۸.
- ۶) سیاست‌های کلی محیط‌زیست.
- ۷) شفیعی مازندرانی، سید محمد، تأثیر محیط‌زیست بر انسان، قم، دفتر انتشارات اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۸) شفیعی مازندرانی، سید محمد، محیط‌زیست و طبیعت از منظر قرآن و سنت، تهران، انتشارات استاد مطهری، آخرین سال انتشار.
- ۹) فهیمی عزیزاله و مشهدی، علی، اندیشه‌های حقوق محیط‌زیست، قم، انتشارات دانشگاه قم، آخرین سال انتشار.
- ۱۰) فیروزی، مهدی، حق بر محیط‌زیست در اسناد بین‌المللی و اسلام، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، قم، دانشگاه مفید، ۱۳۸۲.
- ۱۱) محقق داماد، سید مصطفی، الهیات محیط‌زیست، تهران، موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، آخرین سال انتشار.
- ۱۲) نصر، سید حسین، انسان و طبیعت، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، آخرین سال انتشار.
- ۱۳) نصر، سید حسین، «اسلام، جهان اسلامی معاصر و بحران محیط‌زیست» ترجمه علیرضا رضایت، اطلاعات حکمت و معرفت، شماره ۱۳۶، ۱۳۹۶.
- ۱۴) گرجی، ابوالقاسم، «اسلام و محیط‌زیست»، مجله نور علم، شماره ۴، ۱۳۶۳.
- ۱۵) محقق داماد، سید مصطفی، «طبیعت و محیط‌زیست از نظر اسلام»، مجله نامه فرهنگ، شماره ۱۳، ۱۳۷۳.
- ۱۶) موسوی، سید فضل‌الله، «حق بر محیط‌زیست از دیدگاه اسلام»، نگاهی به دیدگاه‌های حقوقی اسلامی، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.

منابع فرعی:

- ۱) جوادی آملی، عبدالله، مفاتیح الحیاه، قم، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۲) حسینی شیرازی، سید محمد، الفقه البیئه، مؤسسه الوعی الاسلامی، لبنان، بیروت، آخرین سال انتشار.
- ۳) طباطبایی، محمدحسین، المیزان، قم، دفتر انتشارات اسلامی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آخرین سال انتشار.
- ۴) نوح معابره، هارون، البیئه فی ضوء القرآن الکریم، المجله الاردنیه فی دراسات الاسلامیه، آخرین سال انتشار.
- 5) Khalid FM, Islam and the Environment. Encyclopedia of Global Environmental Change. 2002
- 6) Foltz RC, Denny FM, Baharuddin A, Islam and Ecology. A Bestowed Trust. (2003).
- 7) Nasr SH, Islam and the environmental crisis, Islamic Quarterly. (1990).
- 8) Agwan, A. R., ed, Islam and the Environment. Institute of Objective Studies. (1997).
- 9) Hussein, A. "Amery. L'islam et l'environnement." La gestion de l'eau selon l'islam. Sou la direction de Naser I. Faruqui, Asit K. Biswas et Murad J. Bini. Éditions Karthala. Paris, 2003.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی	زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه			
سفر علمی		عملی	الزامی			
سایر:		نظری	اختیاری			

اهداف درس:

- ❖ شناخت مباحث مربوط به دلایل شکل گیری حقوق محیط زیست
- ❖ شناخت تاریخ تحول، تعاریف، مفاهیم و اصول حقوق محیط زیست
- ❖ شناخت مکاتب فکری مختلف در حفاظت محیط زیست
- ❖ شناخت ارتباط متقابل میان حقوق محیط زیست و دیگر رشته ها
- ❖ شناخت منابع و قلمروهای حقوق محیط زیست.

سرفصل درس:

- تعاریف و مفاهیم حقوق محیط زیست (تعریف محیط زیست و حقوق محیط زیست)
- تاریخ تحول حقوق محیط زیست
- بنیان های فلسفی و اخلاقی حقوق محیط زیست
- اصول حقوق محیط زیست
- منابع داخلی و بین المللی حقوق محیط زیست
- رویکردهای حقوق محیط زیست (مشارکت، همکاری، حق بر محیط زیست، نقش سازمان های غیردولتی در تصمیم گیری)
- مروری اجمالی بر نهادها و ساختارهای زیست محیطی
- قلمروهای حقوق محیط زیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) بنسون، جان؛ اخلاق محیط زیست: مقدمات و مقالات، مترجم: عبدالحسین وهابزاده، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- ۲) جمعی از نویسندگان؛ حقوق محیط زیست: نظریه ها و رویه ها، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۳) روش، کاترین؛ بایسته های حقوق محیط زیست، مترجم: علی و مشهدی و همکاران، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) شیلتون، دینا و کیس، الکساندر؛ کتابچه قضایی حقوق محیط زیست، مترجم: محسن عبدالمهدی، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.

- (۵) کارسون، راشل؛ بهار خاموش، مترجم: عبدالحسین وهابزاده و همکاران، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- (۶) کیس، الکساندر؛ و همکاران؛ حقوق محیط‌زیست، مترجم: محمدحسن حبیبی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، جلد اول و دوم، آخرین سال انتشار.
- (۷) گوندلینگ، لوتار؛ و همکاران؛ حقوق محیط‌زیست، مترجم: محمدحسن حبیبی، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۸) موسوی، سید فضل‌الله؛ سیر تحولات منابع حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۹) وهابزاده، عبدالحسین؛ بوم‌شناسی علم عصیانگر، تهران، نشر چشمه، آخرین سال انتشار.
- (۱۰) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 11) Delaney, David; Law & Nature, Cambridge University Press, UK. (2003).
- 12) Sunkin, Maurice; Sourcebook on environmental law, Cavendish, UK. (2002).
- 13) Coyle, Sean; & Morrow, Karen; The Philosophical Foundations of Environmental Law: Property, Rights and Nature, Hart Publishing, USA. (2004).
- 14) Sands, Philippe; Principles of International Environmental Law, Cambridge University Press, UK. (2003).
- 15) Sullivan, Thomas S. F.; Environmental Law Handbook, Government Institutes, UK. (2007).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		الزامی			
سمینار		نظری	تخصصی مشترک				
سفر علمی		عملی					
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت مبانی و انواع مسئولیت های بین المللی
- ❖ شناخت مفهوم و مصادیق خسارت های زیست محیطی با نظام مسئولیت دولت ها در برابر اعمال متخلفانه ی بین المللی
- ❖ آشنایی با نظام مسئولیت بین المللی برای اعمال منع نشده و رژیم های خاص قراردادی مسئولیت بین المللی از جمله رژیم جبران خسارت ناشی از آلودگی های نفتی

سرفصل درس:

- تعاریف، مبانی و انواع مسئولیت بین المللی
- ارکان مسئولیت بین المللی دولت ها
- عوامل رافع مسئولیت
- آثار مسئولیت و روش های جبران خسارت های زیست محیطی
- نظام مسئولیت بین المللی برای اعمال منع نشده
- مسئولیت مدنی ناشی از حمل و نقل نفت در دریا
- مسئولیت مدنی ناشی از خسارت های هسته ای
- مسئولیت مدنی ناشی از فعالیت های فضایی
- مسئولیت مدنی ناشی از حمل و نقل اورگانوسم ها و محصولات نو ترکیب

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) ابراهیم گل، علیرضا، مسئولیت بین المللی دولت: متن و شرح مواد کمیسیون حقوق بین الملل راجع به مسئولیت دولت، تهران، شهردانش، آخرین سال انتشار.
- (۲) عبداللهی، محسن، رویکردهای نظام مسئولیت بین المللی در جبران خسارت ناشی از اعمال منع نشده در حقوق بین الملل، مجله تحقیقات حقوقی دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه شهید بهشتی، شماره ۵۶، صص ۲۱۱-۲۷۸.
- (۳) کاتوزیان، ناصر و انصاری مهدی، مسئولیت ناشی از خسارت های زیست محیطی، فصلنامه حقوق دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران، شماره ۲، صص ۲۸۵-۳۱۴.

۴) موسوی، سیدفضل‌الله، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.

۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 6) Draft articles on Responsibility of States for Internationally Wrongful Acts, with commentaries, Yearbook of the International Law Commission, 2001, vol. II, and Part Two. 2001,
- 7) Draft articles on Prevention of Transboundary Harm from Hazardous Activities, with commentaries, 2001, Yearbook of the International Law Commission, 2001, vol. II, Part Two.
- 8) Draft principles on the allocation of loss in the case of transboundary harm arising out of hazardous activities, with commentaries, Yearbook of the International Law Commission, 2006, vol. II, Part tow2006,
- 9) Nathalie L.J. T. Horbach, Liability Versus Responsibility under international law: Defending strict state responsibility for transboundary damage, Leide, 1996.
- 10) James Crawford, State Responsibility – The General Part, Cambridge University Press, 2013.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		نظری	الزامی	تخصصی گرایش			
		عملی	اختیاری				
سایر:		عملی					

اهداف درس:

- ❖ شناخت نحوه‌ی شکل‌گیری و تحول حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، مبانی و منابع آن از قبیل معاهدات بین‌المللی، عرف‌های نوظهور جهانی، اصول حقوق بین‌الملل محیط‌زیست و اعلامیه‌های زیست‌محیطی
- ❖ آشنایی با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای متولی حفاظت از محیط‌زیست، رویه قضایی محاکم بین‌المللی و آرای مرتبط داوری‌های بین‌المللی

سرفصل درس:

- ظهور و تحول حقوق بین‌الملل محیط‌زیست
- کنفرانس‌ها و اعلامیه‌های جهانی محیط‌زیست
- رابطه‌ی متقابل حقوق بین‌الملل و حقوق داخلی محیط‌زیست
- مبانی و منابع حقوق بین‌الملل محیط‌زیست
  - معاهدات جهانی و منطقه‌ای
  - عرف‌های بین‌المللی
  - اصول حقوق بین‌الملل
  - اعلامیه‌های یک‌جانبه‌ی دولت‌ها
  - حقوق نرم
- شناخت اجمالی سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای محیط‌زیست
- اختلافات زیست‌محیطی و مراجع حل اختلاف بین‌المللی و منطقه‌ای
- آرای داوری و رویه قضایی محاکم بین‌المللی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) موسوی، سیدفضل‌الله، حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۲) موسوی، سیدفضل‌الله، سیر تحولات منابع حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۳) روش، کاترین، بایسته‌های حقوق محیط‌زیست، مترجم: علی مشهدی، حسن خسروشاهی و زینت یوسفی، تهران، خرسند، آخرین سال انتشار.

- ۴) شیلتون، دینا و کیس، الکساندر، کتابچه قضایی حقوق محیط‌زیست، مترجم: محسن عبداللهی، تهران، خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۵) لانگ، وینفراید و سند، پیتراچ و کیس، الکساندر، حقوق محیط‌زیست، مترجم: دکتر محمدحسن حبیبی، تهران، دانشگاه تهران، ۳ جلد، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 7) Philippe Sands, Principles of International Environmental Law, 2nd edition, Cambridge University Press, 2003.
- 8) Nicolas de Sadeleer, Environmental Principles: from political slogan to legal rules, Oxford University Press, 2002.
- 9) David Langlet and Said Mahmoudi, EU Environmental Law and Policy, Oxford University Press, 2016.
- 10) P. W. Birnie, A. E. Boyle, Basic Documents on International Law and the Environment, Oxford University Press, 1996.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق محیط زیست»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

Environmental Criminal Law

حقوق کیفری محیط زیست

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ آشنایی با قواعد و مقررات حاکم بر مسئولیت کیفری ناشی از اعمال مجرمانه زیست محیطی، نظریه‌های جرم‌شناسی زیست محیطی، انواع جرائم زیست محیطی و مجازات‌های آن و نیز نحوه پیشگیری از وقوع این جرائم.

سرفصل درس:

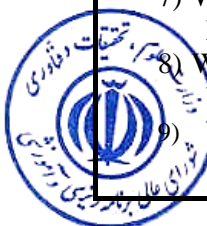
- مبانی و عناصر مسئولیت کیفری زیست محیطی
- نظریه‌های جرم‌شناسی زیست محیطی
- انواع جرائم و مجازات‌های زیست محیطی
- پیشگیری از جرائم زیست محیطی
- آیین دادرسی جرائم زیست محیطی (تعقیب جرائم زیست محیطی، اشخاص ذی نفع و اجرای احکام)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) شیلتون، دینا و الکساندر کیس، کتابچه قضایی محیط زیست، مترجم: محسن عبدالهی، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۲) عبدالهی، محسن و همکاران، حقوق کیفری محیط زیست: ملاحظات و راهکارها، معاونت حقوقی و توسعه قضایی قوه قضائیه، انتشارات روزنامه رسمی، آخرین سال انتشار.
- ۳) قاسمی، ناصر، حقوق کیفری محیط زیست، نشر خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) وایت، راب، جرم‌شناسی سبز، ترجمه حمیدرضا گرجی فرد، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 6) Sollund, Ragnhild Aslaug Green Harms and Crimes: Critical Criminology in a Changing World, Palgrave Macmillan, UK. (2015).
- 7) Walters, Reece et al. Emerging Issues in Green Criminology: Exploring Power, Justice and Harm, Palgrave Macmillan, UK. (2013),
- 8) White, Rob (ed) Global Environmental Harm: Criminological perspectives, Willan Publishing, UK. (2010),
- 9) Wortley, Richard & Lorraine Mazerolle, Environmental Criminology and Crime Analysis, Willan Publishing, UK. (2008),

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

آب و حفاظت از آن یکی از بزرگترین معضلات جهان امروز و فردا می باشد، بدون حفاظت از آب و منابع آن کشورها با چالش های جدی روبرو خواهند شد و این واقعیت که جنگ احتمالی جهان فردا جنگ آب است، چندان دور از ذهن نمی باشد. بدین منظور لازم است که دانشجویان با مباحثی چون موارد ذیل آشنا شوند:

- ❖ بررسی نظام حفاظت از آب های شیرین اعم از سطحی و زیرزمینی
- ❖ بررسی عوامل آلوده کننده آب و جلوگیری از آلودگی آن
- ❖ قوانین و مقررات ناظر بر حفاظت کمی و کیفی آب و آشنایی با سازمان ها و نهادهای مرتبط با آب

سرفصل درس:

- تهدیدها و بحران های آب در ایران و جهان و ضرورت و اهمیت حفاظت از آب
- پیشینه تاریخی و حقوقی حفاظت از آب و منابع آن در ایران
- پیشینه تاریخی و حقوقی حفاظت از خاک در ایران
- سازمان ها و نهادهای متولی حفاظت از آب و خاک در ایران
- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر حفاظت کمی و کیفی آب و خاک در ایران
  - جلوگیری از آلودگی آب و خاک:
    - ناشی از منابع مختلف
    - ناشی از مواد نفتی
    - جلوگیری از آلودگی آب های شرب
  - جلوگیری از تخریب منابع آبی و خاکی از جمله رودخانه ها، تالاب ها، سواحل، دشت و کوهستان
  - بهره برداری پایدار از منابع آب و خاک کشور
- مدیریت جامع آب و خاک در ایران
- حمایت قضایی از حقوق آب و خاک در ایران و رویه قضایی در حفاظت از آب و خاک

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) جمعی از نویسندگان، مجموعه قوانین و مقررات محیط‌زیست ایران، جلد اول، تهران، دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط‌زیست، آخرین سال انتشار
  - (۲) جمعی از نویسندگان، قوانین و مقررات حفاظت از کیفیت منابع آب ایران، تهران، انتشارات وزارت نیرو، شرکت مدیریت منابع آب ایران، آخرین سال انتشار
  - (۳) دبیری، مینو، آلودگی محیط‌زیست، تهران، نشر آیلا، آخرین سال انتشار
  - (۴) کاپونترا، دانته آگوستو، اصول حقوق و مدیریت آب، مترجمان: محسن عبدالهی و اصلی عباسی، تهران، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار
  - (۵) قوانین و مقررات داخلی در زمینه آب
  - (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 7) Boisson de Chazournes, Laurence; Fresh Water in International Law, Oxford University Press, UK. (2013)
  - 8) Dellapenna, Joseph W.; Gupta, Joyeeta; the Evolution of the Law and Politics of Water, Springer, Netherlands. (2008).
  - 9) Juda, Lawrence; International law and ocean use management, Routledge, USA. (1996).
  - 10) Ndiaye, Tafsir Malick; & Wolfrum, Rüdiger; Law of the Sea, Environmental Law and Settlement of Disputes, Koninklijke, Netherlands. (2007).
  - 11) Salman, Salman M. A.; & Bradlow, Daniel D.; Regulatory Frameworks for Water Resources Management, World Bank, USA. (2007).
  - 12) Salman, Salman M. A.; & McInerney-Lankford, Siobhán; the Human Right to Water: Legal and Policy Dimensions, World Bank, USA. (2004).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
		نظری	اختیاری				
سایر:		عملی					

اهداف درس:

- ❖ شناخت عوامل مؤثر در آلودگی هوا و تخریب اتمسفر
- ❖ بررسی قوانین و مقررات داخلی و بین المللی مرتبط با نظام حقوقی مقابله با دگرگونی اقلیمی و حفاظت از لایه ی ازن و آلودگی های فرامرزی و کنترل آلودگی هوای شهری و حفاظت از شهروندان در برابر آلودگی هوا.

سرفصل درس:

- مفهوم آلودگی هوا و عوامل مؤثر بر آن
- بررسی قوانین و مقررات کنترل آلودگی هوا
  - ضوابط و موازین ناظر بر منابع ثابت آلودگی هوا
  - ضوابط و موازین ناظر بر منابع متحرک آلودگی هوا
  - ضوابط و موازین ناظر بر سایر انواع آلودگی ها (صوتی، نوری، اشعه ای و...)
- بررسی قواعد بین المللی ناظر بر حفاظت از جو (اتمسفر)
  - حفاظت از لایه ی ازن
  - مقابله با تغییرات اقلیمی
- قواعد بین المللی ناظر بر آلودگی فرامرزی
  - آلودگی هوای فرامرزی
  - پدیده ی گردوغبار

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) اصیلان، حسن و همکاران، آلودگی هوا، انتشارات میترا، آخرین سال انتشار.
- (۲) دبیری، مینو، آلودگی محیط زیست، نشر آیلا، آخرین سال انتشار.
- (۳) رحیمی، نسترن، تغییر آب و هو و اثرات زیست محیطی آن، نشر اخوان، آخرین سال انتشار.
- (۴) عبدالهی، محسن، و همکاران، حقوق حفاظت از هوا، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
- (۵) غیاث الدین، منصور، آلودگی هوا، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۶) مشهدی، علی، حقوق آلودگی هوا، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.

۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 1) Heremisinoff, Nicholas P.; Handbook of air pollution prevention and control, Elsevier, USA. (2002).
- 2) Peel, Jacqueline & Osofsky, Hari M. Climate Change Litigation: Regulatory Pathways to Cleaner Energy, Cambridge University Press, UK. (2015).
- 3) Jacobson, Mark Z. Atmospheric Pollution: History, Science, and Regulation, Cambridge University Press, UK. (2002).
- 4) Morag-Levine, Noga Chasing the Wind: Regulating Air Pollution in the Common Law State, Princeton University Press, USA. (2005).
- 5) Peeters, Marjan & Dektelaere, Kurt EU Climate Change Policy, Edward Elgar, UK. (2006).
- 6) Reitze, Arnold W. Air Pollution Control Law: Compliance and Enforcement, Environmental Law Institute, USA. (2002).
- 7) Richardson, Benjamin J. et al.; Climate Law and Developing Countries, Edward Elgar, UK. (2009).
- 8) Richardson, Benjamin J.; Climate Law and Developing Countries, Edward Elgar Publishing, USA. (2009).
- 9) Vanderheiden, Steve; Atmospheric Justice, Oxford University Press, USA. (2008).
- 10) Vanderheiden, Steve; Atmospheric justice: a political theory of climate change, Oxford University Press, USA. (2008).

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Vegetation Protection Law

حقوق حفاظت از پوشش گیاهی

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه				
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی مشترک			
سایر:		نظری	اختیاری	تخصصی گرایش			

اهداف درس:

- ❖ شناخت پوشش گیاهی و تنوع زیستی و اهمیت آن
- ❖ بررسی قوانین و مقررات داخلی و بین‌المللی ناظر بر حفاظت و بهره‌برداری از پوشش گیاهی از جمله جنگل‌ها و مراتع و انواع گونه‌های گیاهی و مقررات حاکم بر کنترل نقل و انتقال گونه‌های گیاهی و ذخایر ژنتیک.

سرفصل درس:

- شناخت تنوع زیستی و انواع پوشش‌های گیاهی
- ضرورت حفاظت از پوشش گیاهی
- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر حفاظت و بهره‌برداری پایدار از پوشش گیاهی
  - مقررات ناظر بر پوشش گیاهی محیط‌های طبیعی و مناطق حفاظت‌شده
  - مقررات ناظر بر پوشش گیاهی محیط‌های شهری (فضای سبز)
- نهادهای مسئول حفاظت و بهره‌برداری از پوشش گیاهی
- قواعد و مقررات ناظر بر نقل و انتقال گونه‌های گیاهی و ذخایر ژنتیک
- مقررات ناظر بر توسعه‌ی فضای سبز

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) مجموعه‌ی قوانین و مقررات مربوط به محیط‌زیست، جنگل‌ها و مراتع.
- (۲) مصدق، احمد؛ اکوسیستم‌های جنگلی جهان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) موسوی، سیدفضل‌الله، سیر تحولات حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- (۴) والتر، هنریش، پوشش گیاهی کره زمین، مترجم: منصور مصداقی، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- (۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

Christy, Lawrence C. et al., Forest Law and Sustainable Development: Addressing Contemporary Challenges through Legal Reform, World Bank, USA. (2007).

(۷) Eikermann, Anja; Forests in International Law: Is There Really a Need for an International Forest Convention? Springer, Switzerland. (2015)

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق حفاظت از حیات وحش

Wildlife Protection Law

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	جبرانی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۲ واحد			زبان های خارجی	پایه	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۳۲ ساعت			تخصصی مشترک	الزامی	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	اختیاری	عملی		سفر علمی
							سایر:

هدف درس:

❖ حیات وحش یکی از مهم ترین بخش های تنوع زیستی محسوب می شود که به شدت در معرض خطر قرار دارد. حقوق حیات وحش چه در قالب قوانین و مقررات ملی و چه در شکل قواعد بین المللی مهم ترین نقش را در زمینه حفاظت از محیط زیست طبیعی بر عهده دارد. در این درس دانشجویان با قوانین و مقررات ملی و بین المللی مرتبط با حفاظت از حیات وحش آشنا می شوند.

سرفصل درس:

- اهمیت و ضرورت حفاظت از حیات وحش در ایران و جهان
- پیشینه تاریخی و حقوقی حفاظت از حیات وحش در ایران
- بررسی قوانین و مقررات حفاظت از حیات وحش در ایران
  - جانوران (پستانداران، پرندگان، خزندگان، آبزیان و سایر)
  - زیستگاه های جانوران وحشی
- حمایت قضایی از حیات وحش در ایران و بررسی رویه قضایی در این خصوص
- سازمان ها و مجامع داخلی و بین المللی مرتبط با حفاظت از حیات وحش
- معاهدات بین المللی و منطقه ای مرتبط با حفاظت از حیات وحش
- مسئولیت مدنی در حفاظت از حیات وحش

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) بلیک، الیزابت، حفاظت از حیات وحش از دیدگاه حقوق بین الملل، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار
- ۲) جمعی از نویسندگان، مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست، جلد اول، تهران، دفتر حقوقی و امور مجلس سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین سال انتشار
- ۳) جمعی از نویسندگان، مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست، جلد دوم (معاهدات بین المللی)، تهران، دفتر حقوقی و امور مجلس، سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین سال انتشار
- ۴) قوانین و مقررات داخلی و بین المللی حفاظت از حیات وحش
- ۵) موسوی، سیدفضل الله، سیر تحولات حقوق بین الملل محیط زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

- 7) Bekoff, Marc & Meaney, Carron A. Encyclopedia of animal rights and animal welfare, Greenwood Press, USA. (1998).
- 8) Bowman, Michael Lyster's international wildlife law, 2nd ed., Cambridge University Press, UK. (2010).
- 9) Brooman, S. & Legge, D.; Law Relating to Animals, Cavendish Publishing, UK. (1997).
- 10) Curnutt, Jordan Animals and the law: a sourcebook, ABC-CLIO, USA. (2001).
- 11) Franklin, Julian H.; Animal Rights and Moral Philosophy, Columbia University Press, USA. (2005).
- 12) Jeffery, Michael I. Biodiversity Conservation, Law + Livelihoods: Bridging the North-South Divide, Cambridge University Press, UK. (2008).
- 13) McManis, Charles R. Biodiversity and the Law, Earthscan, UK. (2007).
- 14) Sherry, Clifford J. Animal rights: a reference handbook, ABC-CLIO, USA. (2009).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ شناخت تأثیر متقابل مسائل زیست محیطی و اقتصادی
- ❖ بررسی کارآمدی و کارایی اقتصادی قوانین و مقررات زیست محیطی
- ❖ آشنایی با مبانی اقتصاد سبز، ابزارهای اقتصادی حفاظت محیط زیست، ارزش گذاری زیست محیطی، هزینه های اقتصادی تخریب محیط زیست
- ❖ بررسی نظام مشوق ها و ضمانت های مالی زیست محیطی از جمله مالیات سبز و همچنین توسعه مشاغل سبز

سرفصل درس:

- مبانی اقتصاد سبز
- ملاحظات اقتصادی در آلودگی محیط زیست
  - ارزش گذاری اقتصادی منابع زیست محیطی
  - محاسبه هزینه های اقتصادی آلودگی زیست محیطی
- ابزارها و مشوق های مالی اقتصاد محیط زیست
  - مالیات سبز
  - یارانه سبز
  - بیمه
  - عوارض سبز
- حسابرسی سبز
- صندوق های حمایتی زیست محیطی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) اسماعیلی، عبدالکریم؛ اقتصاد محیط زیست، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- (۲) باربیر، ادوارد؛ اقتصاد و بوم شناسی: مرزهای نو و توسعه پایدار، مترجمان: محمود دانشور کاخکی و همکاران، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، آخرین سال انتشار.
- (۳) پرمن، راجر و همکاران؛ اقتصاد محیط زیست و منابع طبیعی، مترجم: حمیدرضا ارباب، تهران، نشر نی، آخرین سال انتشار.

- ۴) شاهنوشی، ناصر و مقیمی، مریم؛ درآمدی بر مالیات سبز، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، آخرین سال انتشار.
- ۵) کلان، اسکات جی و توماس، جانت ام؛ مدیریت اقتصاد و محیط‌زیست، مترجم: فاطمه ظفرنژاد، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- ۶) کولا، ای؛ اقتصاد منابع طبیعی: محیط‌زیست و سیاست‌گذاری‌ها، مترجم: سیاوش دهقان‌یان و فرخ دین‌قزلی، مشهد، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 8) Cato, Molly Scott; Green Economics: An Introduction to Theory, Policy and Practice, Earthscan, UK. (2009).
- 9) Field, Barry & Field, Martha k Environmental Economics: An Introduction, Mcgraw-Hill, USA. (2012).
- 10) Harris, Jonathan M. & Roach, Brian Environmental and Natural Resource Economics: A Contemporary Approach, Routledge, UK. (2014).
- 11) Vazquez-Brust, Diego A. & Sarkis, Joseph; Green Growth: Managing the Transition to a Sustainable Economy, Springer, and Netherlands. (2012)
- 12) Weston, Burns H.; & Bollier, David; Green Governance, Cambridge University Press, USA. (2013).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان‌های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت اصول و مفاهیم حقوق اداری و رابطه‌ی آن با حقوق محیط زیست
- ❖ آشنایی با نقش دولت و دیگر نهادهای عمومی در حفاظت از محیط زیست؛ اعم از اهداف، سازمان و ماهیت کارکردی دولت، ساختار دولت و محیط زیست، تأثیر اعمال اداری بر محیط زیست و نحوه نظارت بر اعمال دولت و نحوه‌ی تعامل و همکاری نهادهای عمومی در خصوص مسائل زیست محیطی.

سرفصل درس:

- مفاهیم، مبانی و اصول حقوق اداری
- مقررات گذاری در حوزه‌ی محیط زیست
- دولت سبز و حکمرانی زیست محیطی
- حفاظت از محیط زیست در خدمات عمومی
- نظارت بر فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی نهادهای عمومی دولتی و غیردولتی از لحاظ رعایت مسائل زیست محیطی
- حل اختلافات اداری در زمینه‌ی مسائل زیست محیطی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) ابوالحمد، عبدالحمید، حقوق اداری، تهران، انتشارات توس، آخرین سال انتشار.
  - (۲) امامی، محمد و استوار سنگری، کوروش، حقوق اداری، تهران، نشر میزان، آخرین سال انتشار.
  - (۳) طباطبائی مؤتمنی، منوچهر، حقوق اداری، تهران، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
  - (۴) عباسی، بیژن، حقوق اداری، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
  - (۵) قوانین و مقررات اداری داخلی
  - (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- Barry, John & Eckersley, Robyn the State and the Global Ecological Crisis, MIT Press, USA. (2005).
- Brand, Ulrich Conflicts in Environmental Regulation and the Internationalisation of the State, Routledge, UK. (2008).

- 9) Coglianesi, Carry & Nash, Jennifer Regulating from the Inside: Can Environmental Management Systems Achieve Policy Goals? Resources for the Future, USA. (2001).
- 10) Delmas, magali A. & Young, Oran R. Governance for the Environment, Cambridge University Press, UK. (2009).
- 11) Eckersley, Robyn the Green State: Rethinking Democracy and Sovereignty, MIT Press, USA. (2004).
- 12) Fiorino, Daniel J. The New Environmental Regulation, the MIT Press, USA. (2006).
- 13) Goldsteen, Joel B. The ABCs of Environmental Regulation: Understanding the Federal Programs, Government Institutes, UK. (2005).
- 14) Golub, Jonathan New instruments for Environmental Policy in the EU, Routledge, UK. (1998).
- 15) Iannuzzi, Alphonse Industry self-regulation and voluntary environmental compliance, CRC Press, USA. (2002).
- 16) National Research Council Models in Environmental Regulatory Decision Making, National Academy of Sciences, USA. (2007).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت موضوعات کلی انرژی و محیط زیست
- ❖ آشنایی با قوانین و مقررات و استانداردهای حاکم بر تولید، توزیع و مصرف انرژی و تأثیر آن بر محیط زیست
- ❖ شناخت ساختارهای مرتبط و شناخت انرژی های پاک

سرفصل درس:

- بررسی سیاست ها، قواعد و استانداردهای ملی و بین المللی ناظر بر:
  - تولید، توزیع و مصرف انرژی
  - تأسیسات انرژی
  - انرژی هسته ای
- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر کنترل آلودگی های ناشی از انرژی
- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر انرژی های پاک
- شناخت نهادها و سازمان های ملی و بین المللی مرتبط با انرژی
- ارزیابی اثرات زیست محیطی اجرای طرح های انرژی بر محیط زیست
- انتقال فناوری های نو و پاک و آثار آن
- انرژی و حق بر توسعه

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) امین زاده، الهام، حقوق انرژی، تهران، نشر دادگستر، آخرین سال انتشار.
- (۲) اسناد حقوقی بین المللی انرژی (معاهده منشور انرژی؛ کنوانسیون ایمنی هسته ای؛ منشور اروپایی انرژی؛ راهبرد انرژی اروپا ۲۰۲۰؛ راهبرد امنیت انرژی اروپا؛ نقشه راه انرژی اروپا ۲۰۵۰)
- (۳) پارک، پاتریشیا؛ حقوق بین الملل انرژی و محیط زیست، مترجمان: محمدرضا حسینی، صادق جعفر زاده، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) سلیمی ترکمانی، حجت؛ حقوق بین الملل انرژی، انتشارات شهر دانش، آخرین سال انتشار.

- ۵) قوانین و مقررات داخلی ناظر بر انرژی (قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی؛ قانون تشکیل شورای عالی انرژی کشور؛ قانون سازمان انرژی اتمی ایران؛ مصوبه شورای عالی اداری در خصوص انجام مطالعات و تحقیقات درباره انرژی‌های نو و بهره‌برداری مؤثر از آن در کشور؛ قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت؛ قانون تأسیس وزارت نیرو)
- ۶) لیستر، رزمی و برد بروک، آدریان، حقوق انرژی و محیط‌زیست، تهران، انتشارات دانشگاه علامه طباطبایی، آخرین سال انتشار.
- ۷) هفرون، رافائل؛ مقدمه‌ای بر حقوق انرژی، مترجم: علی‌اکبر سیاپوش، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 9) Aßmann, Dirk; Renewable Energy: A Global Review of Technologies, Policies and Markets, Earthscan, UK. (2006).
- 10) Aswathanarayana, U.; Green Energy: Technology, Economics and Policy, Taylor & Francis, UK. (2010).
- 11) Davies, Lincoln Energy Law and Policy, American Casebook Series, USA. (2014).
- 12) Elliott, David; Energy, Society and Environment, Routledge, UK. (2003).
- 13) Fershee, Joshua P. Energy Law: A Context and Practice Casebook, Carolina Academic Press, USA. (2014).
- 14) Gerrard, Michael B. The Law of Clean Energy: Efficiency and Renewables, American Bar Association, USA. (2012).
- 15) Heffron, Raphael J. Energy Law: An Introduction, Springer, Netherlands. (2015).
- 16) Makuch, Karen & Pereira, Ricardo Environmental and Energy Law, Wiley-Blackwell, USA. (2012).
- 17) Park, Patricia International Law for Energy and the Environment, 2nd Ed., CRC Press, USA. (2013).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت تأثیر متقابل کشاورزی و محیط زیست از منظر حقوقی
- ❖ آشنایی با حقوق محیط زیست در حوزه ی کشاورزی پایدار
- ❖ شناخت قوانین و مقررات کشاورزی و تأثیر آن بر حفاظت از محیط زیست
- ❖ بررسی مسئولیت های زیست محیطی در کشاورزی و جبران خسارت ناشی از آن

سرفصل درس:

- تأثیر متقابل کشاورزی و محیط زیست
- اصول و قواعد ناظر بر کشاورزی پایدار
- نهادهای داخلی و بین المللی کشاورزی
- قوانین و مقررات ناظر بر منابع کشاورزی (آب، خاک و ذخایر ژنتیک)
- قوانین و مقررات مرتبط با پرورش حیوانات در کشاورزی پایدار
- قوانین و مقررات ناظر بر استفاده از مواد شیمیایی در کشاورزی
- قوانین و مقررات ناظر بر فرآورده های کشاورزی پایدار (کیفیت تولید، نگهداری و توزیع)
- قوانین و مقررات ناظر بر مواد غذایی
- بررسی سیاست های کشاورزی دولت
- قوانین و مقررات ناظر بر پسماندهای کشاورزی

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

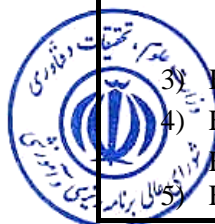
- (۱) قوانین و مقررات ناظر بر فعالیت های کشاورزی و مواد غذایی.
- (۲) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

Barents, Rene Agricultural Law of the EC, Springer, Netherlands. (1994).

(4) Evenson, R.E.; & Santaniello, V., The Regulation of Agricultural Biotechnology, CABI, UK.

Fortin, Neal D.; (2004).

Food Regulation, John Wiley, USA.

- 6) Jack, Brian; Agriculture and EU Environmental Law, Ashgate, USA. (2009).
- 7) Jha, Veena; Environmental Regulation and Food Safety, Edward Elgar, UK. (2005).
- 8) Levenson, Barry M. Habeas Codfish: Reflections on Food and the Law University of Wisconsin Press, USA. (2001).
- 9) Looney, J. W. & Uchtmann, Donald L. Agricultural Law: Principles and Cases, McGraw-Hill College, USA. (1998).

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Law of Environmental Domestic and International Organizations

حقوق سازمان های داخلی و بین المللی محیط زیست

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت سازمان ها، نهادها و مجامع داخلی و بین المللی زیست محیطی
- ❖ بررسی قوانین و مقررات، اصول و قواعد حاکم بر آنها
- ❖ شناخت ساختار، صلاحیت و جایگاه حقوقی سازمان های داخلی و بین المللی زیست محیطی و ارزیابی نقش آنها در توسعه، حفاظت و اجرای اصول و قواعد زیست محیطی

سرفصل درس:

- فصل اول: سازمان ها، نهادها و مجامع داخلی
  - پیدایش و تحول سازمان های دولتی مسئول حفاظت از محیط زیست
  - سازمان های دولتی متولی عام و خاص حفاظت از محیط زیست
  - تعامل میان سازمان های دولتی متولی حفاظت از محیط زیست با رویکرد مدیریت یکپارچه
  - سازمان های غیردولتی حفاظت از محیط زیست و نقش آنها
- فصل دوم: سازمان ها، نهادها و مجامع بین المللی
  - پیدایش و تحول نهادها و مجامع بین المللی متولی حفاظت از محیط زیست
  - سازمان های بین المللی بین الدولی زیست محیطی (ارکان، ساختار، صلاحیت و عملکرد آنها)
  - «برنامه محیط زیست ملل متحد» (UNEP) و نقش آن در تدوین و توسعه حقوق بین الملل محیط زیست
  - سازمان های منطقه ای زیست محیطی (به ویژه در خلیج فارس و دریای مازندران)
  - سازمان های بین المللی غیردولتی زیست محیطی و نقش آنها در توسعه و حمایت از محیط زیست

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) دفتر حقوقی سازمان حفاظت از محیط زیست، قوانین، مقررات، ضوابط و استانداردهای محیط زیست انسانی، جلد دوم، تهران، مرکز تحقیقات و فناوری وزارت محیط زیست، آخرین سال انتشار.
- (۲) عبداللهی، محسن و فریادی مسعود، «چالش های حقوقی سازمان حفاظت محیط زیست ایران»، نشریه علوم محیطی، تابستان ۸۹، ۱۸۰-۱۴۳.

- ۳) قاسمی، غلامعلی، حقوق بین‌الملل سازمان‌های غیردولتی، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۴) موسوی، سید فضل‌الله، سیر تحولات منابع حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) مجموعه قوانین و مقررات مرتبط با سازمان دولتی حفاظت محیط‌زیست (سازمان جنگل‌ها و مراتع، شیلات، بنادر و دریانوردی، وزارت نیرو و...) (۶) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 7) R. Bartlett, "International Organizations and Environmental Policy", Westport, 1995
- 8) R. Boardman, " International Organization and the Conservation of Nature", Bloomington, 1981.
- 9) D.A. Kay, "World Eco-Crisis: International Organizations in Response", Madison, 1992.

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی			
		نظری	اختیاری	گرایش			
سایر:		عملی					

اهداف درس:

حقوق دریاها یکی از مباحث مهم حقوق بین الملل از جمله حقوق بین الملل محیط زیست می باشد که به علت توسعه فعالیت بشر در دریا و استفاده از منابع دریائی روز به روز بر اهمیت آن افزوده می شود. لذا در این درس با مفاهیم زیر آشنایی صورت می گیرد:

- ❖ نقش دریا در توسعه و ضرورت حفاظت از محیط زیست دریایی
- ❖ مبانی و اصول حقوق دریا
- ❖ آشنایی با معاهدات و سازمان ها و مجامع بین المللی در زمینه ی حقوق دریاها و آبراه های بین المللی

سرفصل درس:

- نقش تاریخی دریا در زندگی بشر (در روابط بین الملل)
- پیشینه ی عرفی در زمینه ی حقوق دریاها (منابع عرفی)
- کنفرانس ها و اجلاس های مهم جهانی مرتبط با حقوق دریاها
- بررسی اجمالی معاهدات و توافق نامه های بین المللی در زمینه ی حقوق دریاها
- تحلیل سه معاهده ی مهم حقوق دریاها با تأکید بر جنبه های زیست محیطی
  - کنوانسیون حقوق دریاها ۱۹۸۲ مونتو گو بی
  - کنوانسیون استفاده های غیرکشتریانی از آبراه های بین المللی ۱۹۹۷
  - کنوانسیون جلوگیری از آلودگی دریائی با مواد نفتی ۱۹۷۶-۱۹۷۳ (MARPOL)
- بررسی سازمان ها و مجامع بین المللی مرتبط با دریا از جمله (IMO) و مصوبات انجمن حقوق بین الملل
- بررسی دو معاهده دریائی منطقه ای مرتبط با کشورمان (کنوانسیون های کویت ۱۹۷۸ و تهران ۲۰۰۳)
- بررسی چند قضیه ی حقوقی مرتبط با حقوق دریا در دیوان های داوری

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) پورنوری، منصور، حقوق دریائی در دادگاه دریائی، تهران، انتشارات مهر، آخرین سال انتشار.
- (۲) حبیبی، محمد و پورنوری، منصور، حقوق بین الملل دریاها - کنوانسیون حقوق دریاها، تهران، مرکز ملی اقیانوس شناسی، آخرین سال انتشار.

- ۳) حبیبی، محمد و پورنوری، منصور، حقوق دریا - قوانین ملی حقوق دریائی کشورها، تهران، مرکز ملی اقیانوس‌شناسی، آخرین سال انتشار.
- ۴) رایبسون، نیکلاس، مبانی حقوق بین‌الملل محیط‌زیست، مترجم: سید محمدمهدی حسینی، تهران، میزان، آخرین سال انتشار.
- ۵) مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط‌زیست، تهران، دفتر حقوقی سازمان حفاظت محیط‌زیست، جلد دوم (معاهدات)، آخرین سال انتشار.
- ۶) موسوی، سید فضل‌الله، حقوق رودخانه‌های بین‌المللی، تهران، دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 8) R.R. Churchill, A. V. Lowe, A. Lowe, The Law of the Sea, Publisher: Manchester University Press, Manchester, United Kingdom. (1999).
- 9) Yvonne Baatz, Maritime Law, Publisher: Taylor & Francis Ltd, London, United Kingdom. (2014).
- 10) Yoshifumi Tanaka, The International Law of the Sea, Publisher: Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdom. (2015).
- 11) Donald R. Rothwell, The International Law of the Sea, Publisher: Bloomsbury Publishing PLC, Oxford, United Kingdom. (2016).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۲ واحد تعداد ساعت: ۳۲ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

هدف درس:

❖ شناخت حقوق بشر به طور کلی و ارتباط آن با حق بر محیط زیست. (در این راستا ضمن اشاره به نسل های مختلف حقوق بشر، به تبیین نسل سوم آن به ویژه یکی از انواع آن یعنی حق بر محیط زیست پرداخته می شود و سپس منابع و حقوق ناشی از حق بر محیط زیست، ارتباط آن با سایر حق های بشری به ویژه حقوق همبستگی و عوامل تهدید کننده این حق مورد مطالعه قرار می گیرد.)

سرفصل درس:

- تعاریف، مبانی و منابع
  - حقوق محیط زیست
  - حقوق بشر
  - مبانی حق بر محیط زیست (از دیدگاه اسلام و مکاتب دیگر)
  - منابع حق بر محیط زیست (الزام آور و غیر الزام آور؛ صریح و ضمنی (اعلامیه جهانی حقوق بشر و میثاق های ۱۹۶۶))
- نسل های حقوق بشر و ارتباط آن با حق بر محیط زیست
  - نسل اول (حقوق مدنی و سیاسی)
  - نسل دوم (حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی)
  - نسل سوم (حقوق همبستگی: حق بر محیط زیست، حق بر صلح، حق بر توسعه و حق بر میراث مشترک بشریت)
- حق های زیست محیطی
  - حق بر محیط زیست سالم
  - حق مشارکت در تصمیمات زیست محیطی
  - حق آموزش زیست محیطی
  - حق دسترسی به عدالت زیست محیطی
- عوامل تهدید کننده ی حق بر محیط زیست (تخریب و آلودگی های زیست محیطی)

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) فیروزی، مهدی، حق بر محیط زیست، سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، آخرین سال انتشار.
- (۲) مشهدی، علی، حق بر محیط زیست، نشر میزان، آخرین سال انتشار.

- ۳) کرسی حقوق بشر دانشگاه شهید بهشتی، حقوق زیست‌محیطی بشر، چ اول، انتشارات دادگستر، آخرین سال انتشار.
- ۴) ترينداد، آنتونیو آگوستو کاجادو، «حقوق بشر و محیط‌زیست»، در جانوس سیموندیس، حقوق بشر: ابعاد نوین و چالش‌ها، ترجمه دکتر محمدعلی شیر خانی، طرح تقویت ظرفیت‌های آموزش و پژوهش حقوق بشر، نشر گرایش، آخرین سال انتشار.
- ۵) ساعد وکیل، امیر و پوریا عسگری، نسل سوم حقوق بشر، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- ۶) موسوی، سید فضل‌الله، «حق بر محیط‌زیست از دیدگاه اسلام»، نگاهی به دیدگاه‌های حقوقی اسلامی، تهران، انتشارات خرسندی، آخرین سال انتشار.
- ۷) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 8) Boyle, Alan E., and Michael R. Anderson, Human rights approaches to environmental protection. Clarendon Press. (1996).
- 9) Robb, Cairo AR, ed, Human Rights and Environment. Cambridge University Press. (2001).
- 10) Shelton, Dinah, ed, Human rights and the environment. Edward Elgar. (2011).
- 11) Zarsky, Lyuba, Human rights and the environment: Conflicts and norms in a globalizing world. Earthscan. (2012).
- 12) Handl G. Human rights and protection of the environment: a mildly revisionist view. Human rights approaches to environmental protection. Oxford University Press, Oxford. (1992).
- 13) Journal of Human Rights and the Environment < <https://www.elgaronline.com><
- 14) Frédéric SU. La protection du droit à l'environnement par la Convention européenne des droits de l'Homme. In La communauté européenne et l'environnement, Colloque d'Angers, la Documentation française, Paris 1997.
- 15) SUDRE F. La protection du droit à l'environnement par la Coureuropéene des droits de l'homme, in vol. Les Nations Unies et la protection d'environnement, Pedone, Paris. 1999.

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

نام درس به انگلیسی:

نام درس به فارسی:

Environmental Law and Industry

حقوق محیط زیست و صنعت

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

اهداف درس:

- ❖ شناخت ارتباط متقابل صنعت و محیط زیست از منظر حقوقی
- ❖ بررسی قوانین و مقررات ناظر بر موضوع و آثار حقوقی فعالیت های صنعتی و معدنی بر محیط زیست طبیعی و انسانی

سرفصل درس:

- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر پیشگیری در حوزه ی فعالیت های صنعتی و معدنی اعم از ارزیابی های زیست محیطی و راهبردی.
- بررسی قوانین و مقررات زیست محیطی ناظر بر فعالیت واحدهای صنعتی و معدنی.
- نظام حقوقی استقرار صنعت سبز از قبیل:
  - استفاده ی بهینه از منابع و مواد
  - رعایت استانداردهای زیست محیطی و مدیریت پسماندها
- بررسی نهادها و سازمان های مرتبط با صنعت و محیط زیست.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- ۱) قوانین و مقررات ملی و بین المللی ناظر بر صنایع (قانون مدیریت پسماندها؛ قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست؛ قوانین و مقررات مربوط به شهرک های صنعتی و استقرار صنایع؛ قانون معادن؛ قانون تأسیس وزارت صنعت، معدن و تجارت؛ مقررات مربوط به ارزیابی آثار زیست محیطی؛ مجموعه قوانین و مقررات مربوط به آلودگی محیط زیست؛ نقشه راه اتحادیه اروپا برای بهره وری منابع؛ راهبرد اتحادیه اروپا در خصوص استفاده پایدار از منابع طبیعی؛ خط مشی ها صنعتی اتحادیه اروپا)
- 2) Ahmed, Kulsum & Sánchez-Triana, Ernesto Strategic Environmental Assessment for Policies, World Bank, USA. (2008).
- 3) Alphonse, Iannuzzi; Industry self-regulation and voluntary environmental compliance, CRC Press, USA. (2002)
- 4) Christ, Claus Production integrated environmental protection and waste manage, Wilry-VCH, USA. (1999).
- 5) Committee on Industrial Environmental Performance Metrics, Industrial Environmental Performance Metrics, National Academy of Sciences, USA. (2003).

- 6) Craik, Neil The International Law of Environmental Impact Assessment, Cambridge University Press, USA. (2008).
- 7) Fiksel, Joseph; Design for Environment: A Guide to Sustainable Product Development, McGraw-Hill, USA. (2009).
- 8) Goodden, Randall L.; Lawsuit: Reducing the Risk of Product Liability for Manufacturers, John Wiley, USA. (2009).
- 9) Kutz, Myer Environmentally Conscious Manufacturing, John Wiley, USA. (2007).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				

اهداف درس:

- ❖ شناخت تأثیر متقابل جامعه و محیط زیست بر یکدیگر و تحلیل حقوقی مسائل اجتماعی از منظر محیط زیست
- ❖ بررسی آثار مخاطرات اجتماعی ناشی از آلودگی و تخریب محیط زیست
- ❖ بررسی موضوعات فقر، جمعیت، حاشیه نشینی و تأثیر آن بر محیط زیست و ضرورت مشارکت اجتماعی و آموزش محیط زیست

سرفصل درس:

- بررسی مفهوم و گستره ی محیط زیست اجتماعی.
- بررسی مسائل و مخاطرات اجتماعی ناشی از تخریب محیط زیست.
- بررسی قوانین و مقررات ناظر بر حمایت از گروه های اجتماعی در برابر آثار تخریب محیط زیست.
- شناخت مفهوم بحران زیست محیطی و آثار اجتماعی آن.
- بررسی ابعاد حقوقی جمعیت، اشتغال و مدیریت آسیب های اجتماعی (مهاجرت، حاشیه نشینی، فقر و...) و ارتباط آن با محیط زیست.
- نقش سازمان های مردم نهاد در حفظ محیط زیست.
- مشارکت اجتماعی، آموزش و اطلاع رسانی در محیط زیست.

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) کهیل، مایکل، محیط زیست و سیاست اجتماعی، مترجمان: حسین حاتمی نژاد سهراب امیریان، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۲) گوها، راماجاندر، بوم شناسی اجتماعی، مترجم: مهدی طالب و احمد محمدی، چاپ دوم، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) هانینگن، جان، جامعه شناسی محیط زیست، مترجم: صادق صالحی، انتشارات سمت، آخرین سال انتشار.
- (۴) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

Cudworth, Erika Environment and Society, Routledge, UK. (2003).

Day, Christopher Environment and Children: Passive Lessons from the Everyday Environment Elsevier, UK. (2007).

Dietz, Thomas New Tools for Environmental Protection: Education, Information, and Voluntary Measures, National Academies Press, USA. (2002).

- 8) Emilio F. Moran Environmental Social Science: Human Environment, Interactions and Sustainability, Wiley-Blackwell, UK. (2010)
- 9) Hall, Matthew Victims of Environmental Harm: Rights, recognition and redress under national and international law, Routledge, UK. (2013).
- 10) Holden, Andrew; Environment and Tourism, Routledge, UK. (2008)
- 11) Lipchin, Clive et al. Integrated Water Resources Management and Security in the Middle East, Springer, Netherlands. (2007).
- 12) Morel, Benoit & Linkov, Igor Environmental Security and Environmental Management: The Role of Risk Assessment, Springer, Netherlands. (2006).
- 13) Sollund, Ragnhild Aslaug Green Harms and Crimes Critical Criminology in a Changing World, Palgrave Macmillan, USA. (2015).
- 14) Spyra, Wolfgang & Katzsch, Michael Environmental Security and Public Safety, Springer, Netherlands. (2007)
- 15) White, Rob Controversies in Environmental Sociology, Cambridge University Press, UK. (2004).

منابع فرعی:

- 1) Dobson, Andrew Justice and the Environment, Oxford University Press, USA. (1998).
- 2) Neal, Palmer & Neal, Philip The handbook of environmental education, Routledge, UK. (1994).
- 3) Pirages, Dennis & Cousins, Ken. From Resource Scarcity to Ecological Security, MIT Press, USA. (2005).
- 4) Redclift, Michael & Benton, Ted Social Theory & Global Environment, Routledge, UK. (1994).
- 5) Redclift, Michael & Woodgate, Graham The International Handbook of Environmental Sociology, Edward Elgar, UK. (1997).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	جبرانی	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی		زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه	تخصصی مشترک			
سفر علمی		عملی	الزامی	تخصصی گرایش			
سایر:		نظری	اختیاری				
		عملی					

هدف درس:

❖ شناخت مفاهیم، موضوعات و مسائل مرتبط با فلسفه و اخلاق محیط زیست از جمله اصول اخلاق زیست محیطی، نظریات و رویکردهای حوزه فلسفه و اخلاق محیط زیست.

سرفصل درس:

- مفاهیم و تعاریف اخلاق محیط زیست
- اصول اخلاق محیط زیست (اصول ارزش، آسیب، هم ذات پنداری، احترام به طبیعت و...)
- مکاتب فلسفی و اخلاقی محیط زیست
  - مکاتب کلاسیک
  - مکاتب میانی
  - مکاتب معاصر
  - مکاتب فلسفی اسلامی و محیط زیست
- نظریات جدید در حوزه اخلاق محیط زیست
  - نظریه بوم شناسی عمیق (آرنه نائس)
  - نظریه حقوق حیوانات (سینگر)
  - مسئولیت انسانی در برابر طبیعت (پاسمور)
  - اخلاق زمین (لئوپولد)
  - فاجعه منابع عام (هاردین) و...

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع اصلی:

- (۱) آرن، ای گیر، پسا مدرنیسم و بحران زیست محیطی، ترجمه عرفان ثابتی، تهران، نشر چشمه، آخرین سال انتشار.
- (۲) بنسون، جان، اخلاق محیط زیست، مجموعه مقالات و بررسی ها، ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- (۳) بودریار، ژان، جامعه مصرفی، اسطوره ها و ساختارها، ترجمه پیروز ایزدی، تهران، نشر ثالث، آخرین سال انتشار.
- (۴) کارسون، راشل، بهار خاموش، ترجمه عبدالحسین وهاب زاده، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار. م

- ۵) کهیل، مایکل، محیط‌زیست و سیاست اجتماعی، ترجمه دکتر حسین حاتمی نژاد و دکتر سهراب امیریان، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- ۶) نصر، سید حسین، دین و نظام طبیعت، ترجمه انشاء الله رحمتی، تهران، نشری نی، آخرین سال انتشار.
- ۷) وهاب‌زاده، عبدالحسین، بوم‌شناسی، علم عصیانگر، تهران، انتشارات چشمه، آخرین سال انتشار.
- ۸) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.
- 9) Taylor, Paul W, Respect for nature: A theory of environmental ethics. Princeton University Press. (2011).
- 10) Rolston, Holmes, Environmental ethics. Temple University Press, 2012. (2012).
- 11) Pojman, Louis P., Paul Pojman, and Katie McShane, Environmental ethics: Readings in theory and application. Nelson Education. (2015).
- 12) Attfield, Robin, Environmental ethics: An overview for the twenty-first century. John Wiley & Sons. (2014).
- 13) Benson, John, Environmental Ethics: An introduction with readings. Routledge. (2013).
- 14) DesJardins, Joseph R., Éthique de l'environnement: une introduction à la philosophie environnementale. Presses de l'Université du Québec. (1995).
- 15) Afeissa, Hicham-Stéphane, Ethique de l'environnement: nature, valeur, respect. J. Vrin. (2007).
- 16) Brenner, Andreas, Manuel d'éthique de l'environnement: de la théorie à la pratique. Academic Press. (2010).

منابع فرعی:

- ۱) استریا، جیمز پی، سه چالش با اخلاق؛ فمینیسم، محیط‌زیست‌گرایی و چند فرهنگ‌گرایی، ترجمه علی حقی، مشهد، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد، آخرین سال انتشار.
- ۲) جوادی آملی، عبدالله، مفاتیح الحیاه، قم، مرکز نشر اسراء، آخرین سال انتشار.
- ۳) شریفی، احمدحسین، دانشنامه‌ی اخلاق کاربردی، ج ۳ (اخلاق زیستی)، قم، انتشارات موسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (ره)، آخرین سال انتشار.
- ۴) شکویی، حسین، فلسفه‌های محیطی و مکتب‌های جغرافیایی، تهران، انتشارات موسسه جغرافیایی و کارتوگرافی گیتاشناسی، آخرین سال انتشار.
- 5) Nash, Roderick Frazier, The rights of nature: a history of environmental ethics. Univ of Wisconsin Press. (1989).
- 6) L'éthique de l'environnement et du développement. Presses universitaires de France, (1995).
- 7) Beauchamp, André, Introduction à l'éthique de l'environnement. Vol. 5. Médiaspaul. (1993).

کارشناسی ارشد پیوسته «معارف اسلامی و حقوق»

گرایش اصلی: «حقوق بین الملل»

گرایش فرعی: «حقوق محیط زیست»

نام درس به فارسی:

نام درس به انگلیسی:

حقوق محیط زیست شهری و روستایی

Urban and Rural Environmental Law

مقطع: کارشناسی ارشد	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	نوع درس:	معارف اسلامی و عمومی	نظری	آموزش تکمیلی عملی:	ندارد
تعداد واحد: ۱ واحد			زبان های خارجی	عملی		کارگاه
تعداد ساعت: ۱۶ ساعت			تخصصی مشترک	نظری		سمینار
			تخصصی گرایش	عملی		سفر علمی
			اختیاری	عملی		سایر:

اهداف درس:

- ❖ شناخت مسائل و موضوعات محیط زیست در شهر و روستا
- ❖ آشنایی با نظام آمایش سرزمین، قوانین و مقررات حفاظت از فضای سبز شهری و روستایی، قوانین و مقررات ناظر بر شهرسازی و معماری از منظر حقوق محیط زیست
- ❖ آشنایی با سازمان ها و نهادهای مرتبط با حفظ محیط زیست شهری و روستایی

سرفصل درس:

- مفاهیم و مبانی حقوق محیط زیست شهری و روستایی
- آمایش سرزمینی و تأثیر آن بر محیط زیست
- قوانین و مقررات شهرسازی
- قوانین و مقررات فضای سبز شهری و روستایی
- قوانین و مقررات حاکم بر کاربری شهری و روستایی و چالش های ناشی از تغییر آن
- قوانین و مقررات حاکم بر محیط زیست سالم شهری و روستایی
- بررسی سازمان ها و نهادهای مرتبط با محیط زیست شهری و روستایی
- بررسی مقررات حاکم بر مدیریت پسماندهای شهری

روش ارزشیابی:

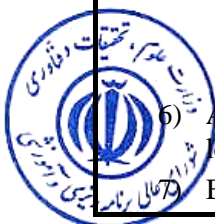
ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) قوانین و مقررات شهرسازی، مدیریت شهری و آمایش سرزمینی.
- (۲) مخدوم، مجید؛ شالوده آمایش سرزمین، تهران، انتشارات دانشگاه تهران، آخرین سال انتشار.
- (۳) کامیار، غلامرضا، حقوق شهری، تهران، انتشارات مجد، آخرین سال انتشار.
- (۴) مجموعه قوانین و مقررات شهرداری تهران، تهران، مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهر تهران، آخرین سال انتشار.
- (۵) مقالات علمی معتبر مرتبط با سرفصل درس در مجلات حقوقی داخلی و خارجی.

(6) Abramson, Allen & Theodossopoulos, Dimitrios Land, law, and environment: mythical land, legal boundaries, Pluto Press, UK. (2000).

Brand, Peter & Thomas, Michael J. Urban Environmentalism, Routledge, UK. (2005).

- 8) Bruce, John W.; et al. Land law reform: achieving development policy objectives, World Bank, USA. (2006).
- 9) Chalifour, Nathalie J. Land Use Law for Sustainable Development, Cambridge University Press, USA. (2007).
- 10) Geyer, H. S. International Handbook of Urban Policy, Edward Elgar, USA. (2009).
- 11) Sparkes, Peter A New Land Law, Hart Publishing, USA. (2003).
- 12) Ubink, J.M.; et al. Legalising Land Rights, Leiden University Press, Netherlands. (2009).

ندارد	آموزش تکمیلی عملی:	نظری	معارف اسلامی و عمومی	نوع درس:	پیش نیاز: ندارد هم نیاز: ندارد	مقطع: کارشناسی ارشد تعداد واحد: ۱ واحد تعداد ساعت: ۱۶ ساعت
کارگاه		عملی	زبان های خارجی			
سمینار		نظری	پایه			
سفر علمی		عملی	الزامی			
سایر:		نظری	اختیاری			

اهداف درس:

- ❖ شناخت دانشجویان از مفهوم امنیت و رابطه‌ی آن با محیط زیست
- ❖ آشنایی با مسائلی که موجبات بروز بحران‌ها و چالش‌های زیست محیطی و امنیتی را فراهم می‌نمایند
- ❖ آشنایی با ترتیبات و سازوکارهای حقوقی پیشگیری و مقابله با این بحران‌ها

سرفصل درس:

- مفهوم امنیت و تطور آن در حقوق
- ارتباط امنیت انسانی و امنیت زیست محیطی
- امنیتی شدن موضوعات زیست محیطی
- تغییرات اقلیمی: تهدیدهای ملی و بین المللی
- جابجایی ناشی از تهدیدهای زیست محیطی
  - مهاجران زیست محیطی
  - پناهجویان سبز
  - آوارگان سبز
- چالش‌های امنیتی در حوزه‌ی منابع زیستی مشترک
- ترتیبات و سازوکارهای حقوقی پیشگیری و مقابله با این بحران‌ها

روش ارزشیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق یا پروژه
به تشخیص استاد	به تشخیص استاد	*	*

منابع:

- (۱) گیدنز، آنتونی، سیاست‌های مقابله با تغییرات آب و هوا، مترجم: صادق صالحی و شعبان محمدی، نشر آگه، آخرین سال انتشار.
- (۲) دایموند، جرد، فروپاشی، مترجم: فریدون مجلسی، نشر نو، آخرین سال انتشار.
- (۳) Barnett, John, The Meaning of Environmental Security, Z Books, New York, 2001.
- (۴) Dalby, Simon, Environmental Security, University of Minnesota, London, 2002.
- (۵) Floyd, Rita & A. Matthew, Environmental Security: Approaches and Issues, Routledge, New York, 2013.

